

დათო გარბაქაძე

შედეგები

ტომი II

**მრავალტომეულის ცალკეულ ნიგნთა
პირველი - ელექტრონული - გამოცემა
სახელწოდებით შედეგები
განხორციელდა 2012 წელს.**

გამომცემლობა მერწყული
თბილისი 2014

ISBN: 978-9941-0-7001-3 (ყველა ტომის)

ISBN: 978-9941-0-7003-7 (მეორე ტომის)

ըստմ ծահծայածյ

ժյոհյ ՅհոՖն

მეტად

§ X: Die Milz. Von der Milz wissen wir nichts, meine Herren. Soweit die Milz!

ერთი ფიზიოლოგის ლექციიდან

წვიმა მოდიოდა ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა. გარეთ გავცვივდით და დიდხანს ვუყურეთ როგორ მოდიოდა ჩვენი კობტა წვიმა მშვიდი და მოზეიმე ნაბიჯებით და ჩვენ ძალიან გვიხაროდა და დიდხანს ვუყურეთ. ისინი ავტობუსს მოელოდნენ და უკვე დაღლილიყვნენ. ჩვენ არა. ჩვენ ისინი მაშინაც ვერ დაგვემსგავსებოდნენ ავტობუსი რომ მოსულიყო. ჩვენ არ ვიყავით დაღლილი ადამიანები რომლებიც იცვლებიან შორეულ მოსახვევში ავტობუსის გამოჩენისთანავე და ერთმანეთს რალაც ფარული ვნებით ათვალიერებენ. ამიტომ გარეთ გავცვივდით და გვიხაროდა რომ სახლები ზურგშექცევით იდგნენ და ჩვენს სიხარულს ვერ ხედავდნენ. ასე თქვა მრცხვენიანო. არ გამკვირვებია მაგრამ სულ ერთი წამით ვიგრძენი რომ მისი სირცხვილი გადმომედო. ეს მხოლოდ ერთი წამით იყო. მერე ვფიქრობდი ალბათ მის სირცხვილს ვეცი პატივი უნებლიეთ მერე ყველაფერი ჩვეულ წესრიგს დაუბრუნდა მეთქი. როცა დედას გავენდე უკვე გვიან იყო. დედამაც ასე თქვა უკვე ყველაფრის შეცვლა შეიძლება ამიტომ დაგვიანებულაო. მაინც რა თქვაო. მრცხვენიანო ასე მითხრა მეთქი. კარგად უთქვამსო. ალბათ მეთქი. კი ნამდვილად კარგად უთქვამსო. მაშინ რატომღა გავცვივდით გარეთ ასეთი მშვიდი და მოზეიმე ნაბიჯებით მეთქი. ეს იყო და ეს. მეტი არაფერი გვითქვამს ერთმანეთისთვის. განსაკუთრებული არაფერი. ერთბაშად იმდენი რამის გათვალისწინება მომიხდებოდა ხელს ჩავიქნევდი და შევბრუნდებოდი შინ. არც შევბრუნებულვარ. მერეც დიდხანს ვფიქრობდი მაშინ რატომღა გავცვივდით გარეთ ასეთი მშვიდი და მოზეიმე ნაბიჯებით მეთქი. ირგვლივ გაბატონებული ყველა ნივთი იმის შთაბეჭდილებას ქმნიდა რომ წესრიგი არ სუფევდა რაც ერთი შეხედვით თვით ამ საგნების არსებობას თუ არა მათ დანიშნულებას მაინც უქმნიდა საფრთხეს. მაგრამ ალბათ ამის შედეგი იყო ნივთების და საგნების ურთიერთგაიგივება მათზე ნებისმიერი დამკვირვებლის მიერ როგორც წესრიგის კონპენსაცია და მოსალოდნელ მიმართულებაზე მითითება. ასეთი რწმენით სავსე წვიმა ადრეც არაერთხელ მოსულა მაგრამ ასე ხანგრძლივად არასდროს დარჩენილა და არც მსგავსი შედეგებით უსახელე-

ბია თავი. ჩვენ დიდხანს ვუყურეთ. ვიცინოდით და ვამბობდით შეხედე შეხედე იმ ქალიშვილს მკერდი როგორ მიკვირა მაისურზეთქო. ჩვენ ვიცინოდით და ქალიშვილს რცხვენოდა. მერე დედამ თქვა აბა გეყოფათო. ეს იმ ჩვენი გაბრაზებული მეზობლის დედამ თქვა ჩვენ რომ ვხუმრობდით სადილად იგი ყოველთვის დედალ ნეხვს მიირთმევსთქო. ისე ლამაზად ვხუმრობდით ყველა იცინოდა და ქალიშვილს რცხვენოდა მაგრამ დარცხვენით არასდროს დაურცხვენია. მერე წვიმა მოვიდა და ჩვენ წვიმას ვუყურებდით როგორი თანდათანობით მოდიოდა და აი სასწაული აი ნამდვილი სასწაულიო პირიდან რამდენიმე ტაში გაუფარდა სანყალს. ავეყვით აბა რა უნდა გვექნა მის გადამკიდეს. ყოველთვის ასე იყო: ავეყვებოდით ყველაფერში ვბაძავდით ზარალში კი მაინც ის რჩებოდა თითქოს წინასწარ კარგად მოფიქრებული და დადგმული ფარსი იყო. რა თქმა უნდა არც ჩვენ და არც მას არასდროს დაგვიდგამს ეს ფარსი. რა თქმა უნდა დრო აქვე იყო და ჩვენ არ გვგავდა მაგრამ ყოველთვის ეშმაკობდა რის გამოც ხშირად დავბნეულვართ მაგრამ ერთმანეთისთვის არასდროს არაფერი დაგვიბრალებია. ფარსიც ამიტომ არ იყო მოსალოდნელი. ის კი ყოველთვის ეშმაკობდა. ყოველთვის ვინმე ერთი ჰყავდა ამოჩემებული. ცხადია მიზანში ამოღებულს თავი არჩეული უნდა ჰგონებოდა ხშირად რჩეულიც. ჩვენ ასეთი რჩეული ბევრი გვინახავს. ისინი ყველა ერთმანეთს ჰგავდნენ. დროში თანმიმდევრობით არსებობა მათი ნესი იყო მანამდეც და მერეც. ნებისმიერს რომელსაც დრო აწვალებდა თავი წვალებული უნდა ჰგონებოდა. ასე იყო ჩაფიქრებული არა მათ მიერ ვისაც ეგონათ რომ მათ თავში გროვდებოდა ყველა სანყისი აზრი და მერე აქედან იქსელებოდა ყველა მიმართულებით და ყველა ეს მიმართულებაც მათ მიერ მითითებული მისამართით მიედინებოდა ყველა იმ ადრესატის ვნების გასაცოცხლებლად მათ უმანკო სურვილებს რომ უნდა შეშველებოდა და გადაერჩინა ყველა შესაძლო სიხარულისგან. არა. ყველა ეს გეგმა სადღაც სხვაგან მზადდებოდა. სად. ადგილი როდი იყო ეს სხვაგან ან ეს სადღაც ან ორივე ერთად. ყველა მშვენივრად ხვდებოდა რომ ვიდრე არ აღმოჩნდებოდა ის რაც ერთდროულად წარმოადგენდა ადგილსაც და იმ ადგილსაც რომელიც სხვაგან არსებობდა და გამოზომილი ნაბიჯებით მოინევედა ჩვენი სამყოფისკენ შეუძლებელი იქნებოდა თუნდაც მოხაზვა იმ გზაგასაყარის რომლის შესახებაც ასე ხშირად ყვებოდნენ ხოლმე ჩვენი კეთილი მშობლები როცა ჩვენ ყველას ყველაფერი გვიკვირდა და მათ შორის ისიც რომ საკუთარი ნება-სურვილით გარდაცვლილები ყოველთვის ნანობდნენ და უკან დასაბრუნებელ გზებს ეძებდნენ ისე რომ ჩვენგან არ მოითხოვდნენ დახმარებას მაგრამ ვერ ახერხებდნენ და მხოლოდ ნანობდნენ. ცხადია სინანული შეიძლება მრავალნაირად გამოიხატოს და მათ შორის იმითაც რომ

ვილაც ასე უსასრულოდ მოდის და ჩვენ უკვე გამოვეფინეთ და ბედნიერებას ვენიეთ რომ გამოჩნდა გამოჩნდა და აბა ვინ შეიკავენს ამ დროს ცრემლებს რომლებიც ასე სასაცილოდ მოიჩქარიან სასქესო ორგანოებიდან გამოივლიან თორმეტგოჯა ნანლავს გამოივლიან გულს ხორხს თვალებს ყვრიმალებს და ასე შემდეგ და შრებიან ან არ შრებიან ყოველ შემთხვევაში ისინი რალაცას მაინც ხომ გამოხატავენ იყოს ეს რალაც ყველაზე უფრო სენტიმენტალური ფიქრიც კი ხოლო რაც შეეხება მოლოდინს ამ შემთხვევაში ხომ იგი საკუთარ თავს მაინც ამართლებს და ჩვენ ვხედავდით როგორ მოდიოდა ჩვენი მიმართულებით ჩვენი ჭუჭყიანი და კოხტა წვიმა. როგორ არ გაგვკვირებოდა ასე რომ აგვიჩვილდა გული ასე უდროოდ შეყვარებულებს. ამის შესახებ გულახდილადაც ხშირად გვისაუბრია და მრავალი ერთი შეხედვით რიგითი საიდუმლოსთვის აგვიხდია ფარდა და პარალელურად ჩამავალი მზისთვისაც გვიცქერია ასე იოლად რომ გვტოვებდა და ჩვენ ვნითლდებოდით განითლებისგან. მერე ჩვენი კეთილი მშობლები უკბილო ხუმრობით თავს იქცევდნენ სილა არ გაკმარეთ და მზე გაგანანითო. ხოლო როცა მისი უკანალი მისდა უნებლიეთ ათამამდა და უკუიქცა დიახაც ასე თქვა მრცხვენიათ. მსგავსი მონდომებით არასდროს გვიმღერია. თითქოს ვილაც დაკვეთით გვათვალთვლიერებდა და ცდილობდა თავისი როლი ისე შეესრულებინა რომ დაპირებული თანხა სინდისის ნებისმიერი ქენჯნის გარეშე მიეღო და შინ წასულიყო. ვის რაში ვესაჭიროებოდით. ყველას უკვირდა. მათ შორის ჩვენც. მაგრამ მაინც დარწმუნებული ვიყავით რომ ფარსი არასდროს დაგვიდგამს. დაგვადგმევენებდნენ. ესეც ვიცოდით. მსგავს შემთხვევაში ყველაფერი ბედისწერას ბრალდება ხოლმე რითაც ორი ფრონტის მოგება ხდება შესაძლებელი თავისმოტყუების დონეზე მაინც. ჯერ ერთი იმ ბედისწერის განზე განევა-განაპირება ხერხდება რომელიც ჩვენია და მაინც ვერავინ ნაგვართმევს და ვერ ამოფესავს ჩვენგან არადა აი ყურადღება შეხედეთ ბედისწერას რომელიც გავინაპირეთ და ვიდრე კუთვნილ ადგილს დაუბრუნდებოდეს ჩვენში მისი ყოფნით და მუდმივი გაპირობებულობით გამონვეულ ბრაზს მაინც დავიცხრობთ და ვიცხრობდით კიდევ როცა დედა ასე ხანგრძლივად ამბობდა უკვე ყველაფრის შეცვლა შეიძლებაო ჩვენ კი არ გვინდოდა დაგვეჯერებინა რომ ყველაფერი სწორედ ასე იყო და ბედისწერაც ყოველ წამს ჩვენში თავის თავს უსაშველოდ და ერთი შეხედვით უმიზნოდ ზრდიდა და ჩვენი სიმყუდროვისთვის ადგილი აღარ რჩებოდა. მეორეც სწორედ იმის შედეგად რომ ეს ბედისწერა ჯერაც ნაკლულია ჩვენი სანქციის გარეშე მაგრამ განხორციელების მშვენიერი შანსი ეძლევა შესაძლო თვინიერი ამოხედვამიმოხედვის და არაფერ სასიკეთოს ხილვის შემთხვევაში ჩვენი პასუხისმგებლობა ერთი-ორად იკმაყოფილებს თავის კერძო პატივმოყვარეობას

და უკვე ორგანიზმის მხურვალე ლაბირინთებს გამოღწეული ან თუ გნებავთ მზიან ღამეს ზიარებული ნათელხილვის ნიჭს იცხოველებს რასაც თან ერთვის უსიამო ქაველი რომელიც ისევ და ისევ შეგახსენებს რომ შენ არსებობ და სრულუფლებიანი წვერი ხარ ამ მომლოდინე და მოლოდინით იმედგადაღწურული ხალხის. სახლის კუთხეში კი ყველა იმედს ფარდა ეხდება და ყველა წინასწარმეტყველის ფარული ალიანსი ფარულივე რჩება როცა ავტობუსი ჯერ ხმაურს გაირეკავს და მერე სველ ცხვირსაც გამოაჩენს რომელიც ამ დაღლილი ხალხის მოლოდინმა უნდა მოსწმინდოს. ჩვენ მსგავსი წამი ხშირად როდი განგვიცდია მაგრამ ის მცირეოდენი რასაც ჩვენს სულში გზა გაუკაფავს მიგვითითებდა რომ რაც შეიძლება სწრაფად გავცლოდით მათ სიამაყით აღსავსე და დავალების მიღების მოლოდინში ფარული ვნებით ერთმანეთის მთვალეირებელ ადამიანებს. ჩვენ ყველანი ამ აზრს ვადექით როცა სწორედ ის ავადსახსენებელი ცდუნების სინდრომი შემოგვაპარეს და ჩვენ ყველას გვეგონა რომ გამუდმებით ვცდებოდით. არავინ მოიძებნა ისეთი რომელიც საჭიროდ ჩათვლიდა რომ გამოსულიყო სცენაზე მდგარი ბაფთიანი გოგონასავით და კარგად გაზუთხული ლექსივით ეთქვა ორიოდ სიტყვა იმის შესახებ რაც თავს დაგვტყდომოდა. ხომ უნდა ეგრძნო ამ ზღვასავით სავსე ხალხში რამდენიმეს თუ არა ყველას ერთად მაინც რომ გვატყუებდნენ და რომ ცდუნების სინდრომი მართლაც სინდრომი იყო და რეალური არსებობა მაშინ მიელო როცა დავიჯერეთ რომ ცდუნებამ აგვიყოლია და შეეცდით. არადა ხვალ ხომ ყველა კარგად დავინახავთ რაც მოხდა ყველა სინანულით იტყვის მოყვასის გასაგონად რომ არ შევმცდარვართ და მხოლოდ მოგვატყუესო. ჩვენც რალა გვეთქმოდა. გამოვცვივდით გარეთ და წვიმას ვუყურებდით და გვიხაროდა მაგრამ საბედნიეროდ უკვე გვიან იყო. ხოლო ქალიშვილს მკერდი ისე უცახცახებდა რომ შეგვეშინდა. ასე მოხდა მაშინაც პირველად რომ მოვიდა წვიმა და სახურავზე ვისხედით. ის დასველდა და მკერდი მოულოდნელად გაეზარდა. თვალს ვერ ვაშორებდით. მერე გვეგონა რომ ცუდად სწორედ ამის გამო გახდა. ცუდად რომ გახდა მაშინვე ვერ მივხვდით. გვეგონა ვთამაშობდით. იღიმოდა და თვალს გვარიდებდა. იმდენი სახლი იყო ირგვლივ ცის ქვედა ტანი საერთოდ არ ჩანდა. ჩვენ ხომ ყველაზე დაბალი სახლის სახურავზე ვისხედით. წვიმა რომ მოვიდა ასე გვითხრა აი ახლა კი დავიმალებით ვერაფერს მოგვაგნებსო. კი მაგრამ სად დავიმალებით მეთქი. პირდაპირ აქ ამ წვიმის ქვეშო. როგორ მეთქი. როგორ და აი ამ სახლის კუთხეს შეხედე იქიდან ახლა ავტობუსი გამოვა და ამ ხალხს გაუხარდებაო. ხალხი მოსაცდელს ფარავდა და ფეხს არ იცვლიდა. აი ნახავ ავტობუსი გამოჩნდება თუ არა როგორ გაუხარდებათო. იმ ცარიელ მოსაცდელს ხომ ხედავ იქ ხალხი იდგა და ავტობუსი მოვიდაო. ამოვისუნთ-

ქეთ. სიმღერა ჩვენ არ დაგვიწყია. სიმღერა იმან წამოიწყა როცა მკერდი გაეზარდა. ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა. ის დიდხანს ელოდა მარტის მშვენიერ დაისს და მასში დაინთქა და აღარ დაბრუნდა. ჩვენი თბილი და გმირული წვიმა რომელიც ძალიან ჰგავს სანოლს. სანოლზე არაა თეთრეული. რატომაა ასეთი ჭუჭყიანი სუფრა. სანოლზე თეთრეული არაა და წვიმა მოდის და მოაქვს სინანული მარტის მშვენიერი დაისის გამო რომელიც დამთავრდა. მოდი ძვირფასო ვიცეკვოთ აქ სახლის სახურავზე ამ შინდისფერ მინაზე როგორც ჩვენთან ერთად ხმაურობს. მოდი კიდევ ბევრჯერ მოდი წვიმავ და სანოლზე თეთრეული არაა და ჭუჭყიანი სუფრა ყველას გვადარდებს. აქ ამ შინდისფერ სახურავზე ყველაფერი ასე მალე დამთავრდა და ჩემს მშვენიერ მკერდთან ერთად ყველგან ათასობით დიდი და ძლიერი მკერდი გაშრა. ჩვენ აღარ დავბრუნდებით შინ სადაც ხანგრძლივად გვეძინა. მოდი კიდევ ბევრჯერ მოდი წვიმავ. ის ასე მღეროდა. სულ იმეორებდა და იმეორებდა. მხოლოდ მელოდიას ცვლიდა ხელახალი გამეორებისას. ნეტავ დედი რაო რის დამტკიცებას ცდილობდა მეთქი. ყურადღებით მოუსმინე და გაიგებო. ეს ადრე იყო. მაშინ კი როცა ვუამბე რაც მოხდა გულიანად იცინა. მართლა ასე ვმღეროდიო რამდენჯერმე მკითხა. არაფერი განსაკუთრებული ვართ ასე და ცხოვრება იმედია გრძელდებაო. რა თქმა უნდა მეთქი. მთავარია ერთმანეთს არაფერი დავაბრალოთო. არც ვაბრალებთ მეთქი. თუ მართლა ასეა მაშინ შეგვიძლია მშვიდად და აუღელვებლად ვიდგეთ გაჩერებაზე და იმ მოსაცდელს დავემსგავსოთ მაშინ რომ არ ჩანდა ისე იყო ხალხით დაფარული და ჩვენც ისეთი ბედნიერები ვიყავითო. თვალები დავხუჭე და წარმოვიდგინე სად შეიძლებოდა ყოფილიყო ავტობუსი რომელსაც უკვე ნახევარი საათი ველოდით და კიდევ რამდენ ხანს მოგვიწევდა ცდა ვერავინ გვეტყოდა. ეს და ეს გვერდი იხილე და გაიგებო. არა არა ეს და ეს წიგნი იხილე და აი მაშინ გაიგებო. ჩვენს საყვარელ პოეტს გულისხმობდა რომელსაც გზის მაჩვენებელი თუ გრაფიკი გამოეცა და ჩვენ ამის შესახებ ყურმოკვრით ვიცოდით უკვე მერამდენე წელიწადი იწურებოდა. მრავალჯერ ამოვისუნთქეთ. აბა რაღა გვეთქმოდა. კვირადღე უკვე გადასულიყო და ყველას ჩვენ-ჩვენი საფიქრალი გაგვჩენოდა. აირბინე დედა გენაცვალოს იქ ცნობილი სახლის შინდისფერ სახურავზე წვიმის წყლით სავსე სათლი დაგრჩა ჩამოიტანე და ჩემს ოთახში დადგი როცა დავბრუნდებით წვიმის წყლით თავი უნდა დავიბანოო. ამას ისე ამბობდა თითქოს სცენაზე იდგა და ხალხით სავსე დარბაზს მიმართავდა რომელმაც არ იცოდა საქმის ისტორია. ჩვენ ავირბინეთ და დავალეხა შევასრულეთ. ღმერთო ჩემო რამდენი რამ უნდა გაგვეთვალისწინებინა. მაგრამ ხელი ჯერაც არ გექონდა ჩაქნეული და ეს გვამხნევებდა. წარმოვიდგენდით რა მოხდებოდა ჯერ კიდევ მაშინ ცნო-

ბილი მოვლენების დროს რომ ჩაგვექცინა ხელი და აღარ გვეზრუნა იმაზე რამაც ამდენი შრომა მოითხოვა და კიდევ რამდენს მოითხოვდა ვერაფერს ვეცდებით. მაგრამ ჩვენ ასე ვამჯობინებთ და ახლა ყველაფერს იმას ვაბრალებდით რომ მაშინ არჩევნის იდეა ჩვენგან არ მოდიოდა. მაშინ არ შეგვშინებია. ეს ყველაფერი მერე იყო. მაშინ გაჩერებაზე ვიდევით და ვუყურებდით როგორ მოდიოდა ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა. სულ ეს იყო იკითხა დედამ. სულ ეს იყო მეთქი. კარგად უთქვამსო. რა უთქვამს მეთქი კარგად. რაც შენ მითხარო. რა უთქვამს კარგად მისი პასუხი ჩვენ არ მოგვწონებია და დრო რომ გავიდა თვითონაც რცხვენოდა ეს ძალიან კარგად ეტყობოდა დროდადრო მეთქი. სხვანაირად ვერც წარმომედგინა. როგორ თუ მეტი არაფერი. როცა გამოვცვივდით და წვიმას ვუყურებდით და ბევრი ვიცინებთ მაშინ რა შეიძლებოდა გვცოდნოდა ამ ყველაფრის შესახებ. ან ვინ გვეტყოდა. ეს ყველაფერი მოგვიანებით გავიგეთ. არ გაგვეკვირვებია. იხუმრა კიდევ რომ ეთქვათ ხომ ვერ გავიგებდით ახლაო. ყველამ გულიანად გადავიხარხარეთ. ჩვენ ის ყველას ძალიან გვიყვარდა არც გასაყოფი და არც საკამათო მასთან არასდროს არაფერი გვექონია. ერთად ვუყურებდით წვიმას ერთად ვიდევით გაჩერებაზე და ერთად ველოდით მათ მიერ საუბრის ობიექტად ქცეულ ავტობუსს რომელიც აუცილებლად მოვიდოდა. მერე რა რომ რცხვენოდა. სირცხვილსაც შეეძლო იმ გზის ხელმეორედ გავლა რომელიც ცრემლმა აგერ უკვე მერამდენედ გამოიარა მით უმეტეს რომ ყველა ჩიხი და შესახვევი წინასწარ იყო ცნობილი ვიდრე ხსენებულ გზას ვინმე გაივლიდა. დღეს ამით ვერაფერს მოატყუებ. თუ მოატყუებ მხოლოდ რამდენიმე წუთით. მერე ყველამ ყველაფერი იცის. ჩვენ ხომ ასე ვსწავლობთ. ეს დიდი ცოდნაა. ცოდნა იარაღია საიმისოდ რომ ერთმანეთს თავი არ შევაჭმევინოთ. იმდენი ხაფანგია დაგებულნი. ყოველი წუთი ძვირფასია როცა ერთმანეთს ვმტრობთ. მერე კი გვიკვირს. თითქოს არ ვიცოდეთ რომ ავტობუსი ჩვენთან შესახვედრად მოდის და მოვა კიდევ. ყველას წავგიყვანს. ჩვენ ხომ იმდენი საქმე გვაქვს. როგორც წესი არსებითად წინასწარ ვიცით რას შევიძენთ იქ სადაც ჩამოვქვეითდებით ცალ-ცალკე ან წყვილ-წყვილად მაგრამ მთავარი ეს არაა როცა საქმე ისეთ დიდ ნადავლს ეხება როგორიც ცოდნაა. მით უმეტეს როცა ეს ცოდნა დიდი მოთხოვნით სარგებლობს ნებისმიერი ახალი და ბანალური ჩანაფიქრისთვის. ასე ვიზრდებოდით და ასე გავიზრდებით ყოველთვის ვიდრე იმისადმი მორჩილება იქნება ძალაში რაც დიდი ხანია ჩვენ აღარ გვეკუთვნის. მაგრამ ჩვენ ხომ ესეც ვიცით. განა როცა ასეთი სიხარულით გავცვივდით გარეთ და გამოზომილი თითქოს ათასჯერ გაზომილი ფიქრით ვათვალიერებთ ერთმანეთი არ ვიცოდით რომ ყველაფერი უკვე კარგად მოფიქრებული ფიქრი იყო. ვის ვატყუებდით. გამორიცხული არაა რომ ვინაიდან ერთ-

მანეთის მიმართ ვერც ერთ პრაქტიკულად ჩამონერილ სანქციას ვერ განვახორციელებდით ჩვენში რალაც გამთლიანდა და საკუთარ თავს დაუპირისპირდა კარგად დამუშავებული გეგმით რომლის არსებობის შესახებ მართალია ვიცოდით მაგრამ ეს არსებობა ჩვენვე თუ მოგვიბრუნდებოდა ცეცხლად და მახვილად ამას ნამდვილად ვერ წარმოვიდგენდით. მაშინ არც არსებობდა ამის საჭიროება. შესაძლოა სწორედ ამიტომ. ეს მთელი ყველას ერთად გვეკუთვნოდა და სწორედ ამ ფაქტმა დაგვაბნია რაც საკმარისი აღმოჩნდა საიმისოდ რომ ნებისმიერი კარგად მოფიქრებული ფიქრი განზე გამდგარიყო და მაშინვე მოქმედებაში მოსულიყო ის შემზარავი მექანიზმი რომელმაც ჩვენი გაერთიანება გამოიწვია იმ ერთადერთი სენის წინააღმდეგ რომლის უკუგდების შემთხვევაში საფრთხეში უნდა ჩავარდნილიყო თითოეული ჩვენთაგანის კეთილი ნება რომელიც ერთადერთ სასჯელს ითვალისწინებდა ხოლო არავინ იცოდა მორიგი სასჯელი რით დამთავრდებოდა. მაგრამ მოხდა ისე რომ მსგავსი არაფერი მომხდარა და როცა ერთმანეთის თვალჩერების პროცესში ყველამ აღიარა თავთავისი დანაშაული გაჩერებაზე არავინ იდგა ყველას ავტობუსში განეხორციელებინა კუთვნილი ნება და უკვე მშვიდობიანი იერით გაიხზრებდა იმ ესთეტიკურად არასაიმედო წამს როცა ყოველმა შენმა მპოვნელმა შეიძლება დაგინდოს შენ და ამით სიცოცხლეს არარსებული საზრისი წაერთვას ისეთი ხანგრძლივობით როგორც დრო-სივრცის ველში არსად მოიპოვება თუ არ ვიგულისხმებთ ალბათობას რომლის დაშვება რა თქმა უნდა შეიძლება მაგრამ სასიკეთოს არაფერს ჰპირდება ფხიზელ გონებას რომელიც უკან გასასვლელ კარს არასდროს ტოვებს გაღებულს. ძნელი სათქმელია ითვალისწინებდა თუ არა ჩვენი მაშინდელი სიხარული ან თვითწვიმა პირობითობათა ამ არც თუ გაძნელებულ გზას მაგრამ როცა ვიდექით და მშვიდი და მოზიემე ნაბიჯებით გვიახლოვდებოდა ის რაც მაშინ უბრალოდ ვერც კი დააპირებდა ჩვენში სინანულის და მონანიების განცდის გამოწვევას როცა სახლები ზურგშექცევით დგანან და თავს თუ არ მოვიტყუებთ არც აინტერესებთ რა ცოდვა-მადლი ტრიალებს მათს ზურგს უკან როცა ვიდექით და ნებისმიერი ჩვენგანის პატივმოყვარეობა მხოლოდ შორეულ პერსპექტივაში მოინიშნებოდა აი მაშინ როგორ იქნებოდა რომ არ გვეყვარებოდა. რა თქმა უნდა ამ შემთხვევაშიც ძალაშია შენიშვნა რომ მას მსგავსი შედეგებით არასდროს უსახელებია თავი მაგრამ ეს არ გამორიცხავდა ჩვენი სურვილის განსახორციელებლად ჩვენივე მზადყოფნას. მაგრამ სურვილამდეც კი დიდი გზა გვედო არათუ მის შედეგებამდე. უპირველესად ხომ მისი გათვალისწინება იყო საჭირო რაც თავის მხრივ სხვა მრავალი პირობითობის გათვალსაწინოებას მოითხოვდა. მსგავსი განზრახვა ყოველთვის ბენვის ხიდზე გავლის ტოლფასია მითუმეტეს

როცა საქმე ეხება ერთდროულად მრავალ ადამიანს. ამ შემთხვევაში მოლოდინი არ მოითხოვს მანცდამანც ერთ ადგილზე დგომას. არ იგულისხმებოდა ბანალური აზრი რომ ჩვენ მაშინაც ველოდით როცა გამოვრბოდით. ეს ისედაც ცხადი იყო. ჩვენ მხოლოდ იმ მანძილის სიზუსტე უნდა შეგვეფასებინა რომელიც ავტობუსსა და ჩვენს შორის გაჩენილ მოლოდინს კუმშავდა და გარკვეული აზრით ჩვენთვისვე უცნობ მაგრამ ძლიერმოქმედ იდეას უმორჩილებდა. მსგავს შემთხვევაში თითქმის უნაყოფო ხდება აქცენტის გადატანა თვით მოლოდინის ბუნებაზე თუ არ გავითვალისწინებთ კონკრეტულ ვითარებას რომელშიც აღმოვჩნდით მოლოდინით დატყვევებულები. შემზარავია იმის განცდა რომ შენს მიერ შექმნილ მანძილს ვერაფერს უხერხებ მრავალჯერადი გამოცდილება კი იმ ერთადერთ იმედსაც გისპობს რომელიც შეიძლებოდა შემდგარიყო დაეუშვათ ავტობუსში ასვლისთანავე ან ვთქვათ მაშინ როცა გამორთული ძრავი ისევ ამოქმედდებოდა და დაძრული ავტობუსი ურიცხვი ერთდროული შეჯახების მიზეზად იქცეოდა. ეს საშველი არაა. მოცემული შეჯახების მოცემული სანყისი პუნქტი თუ გასვლის ადგილი ურიცხვი შეიძლება არსებობდეს მაგრამ ეს გზის არსებობაზე არ მიუთითებს. საერთოდაც არაფერზე მიუთითებს. იმაზეც კი არა რომ თვითონ არსებობს. მგავსი რამ მხოლოდ მაშინ ხდება საგრძნობი როცა თუნუქის შინდისფერ სახურავზე ვსხედვართ და სადღაც ქვემოთ ძალიან ბუნდოვნად წვიმს. არ იგულისხმებოდა რომ მსგავსი შედეგების არარსებობის მიხედვით ქცევების შემუშავება ჩვენს სურვილს მკაფიოდ გამოკვეთდა ჩვენს წინაშე და შეგვეძლებოდა მშობლებისთვის დანვრილებით გვეთქვა ყველაფერი რასაც განვიცდიდით და არ განვიცდიდით. გარეთ სწორედ იმიტომ გავცვივდით რომ ჩვენსა და დედას შორის წვიმა ჩამდგარიყო. შემდეგ როცა ჩანაფიქრი თავის თავს იპოვნიდა წვიმა თავად გადაწყვეტდა კედლად ქცეულიყო თუ ხიდად. ჩვენ ამას ვერ გავითვალისწინებდით ვინაიდან წვიმის გამოცდილებას თავად უნდა გაეხსენებინა ის ერთადერთი არჩევანი რომელიც მისსა და ჩვენს სულს იგივეობრივად აქცევდა ერთმანეთს დაამთხვევდა და შემდგომი ნაბიჯის გადადგმის ვნებას გაგვიხანგრძლივებდა. ჩვენ აქ სრულიად უმწეონი ვიყავით და გვიხაროდა და როგორ შეიძლებოდა არ დავმტკბარიყავით როცა ის მოდიოდა ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა. ვიდრე ის მოდიოდა ჩვენ ჯერ კიდევ გვწამდა რომ შეუძლებელი იყო დაემსგავსებოდით გაჩერებაზე აწვრილებულ ხალხს რომელიც თითოეული ადამიანისგან შედგებოდა ერთად კი იმ განსაკუთრებული ხარისხის მოლოდინს წარმოშობდნენ რომელიც უფრო და უფრო ამორებდა მათ ავტობუსს და ეს მაშინ როცა უკვე მოპირდაპირე სახლის კუთხიდან ხმაური მოისმა და გაძლიერდა. აჰაო თქვა მან გამოჩნდა კიდევცო. ყველას გაგვიხარდა ვინც

გაჩერებაზე ვიდრე სწორედ იმ ნამის იმედად როცა სიხარული გაჩნდებოდა გაკრთებოდა ნამის მემილიარდით დარჩებოდა ჩვენში და ამ უზარმაზარი დროის განმავლობაში ყველაფერს თავდაყირა დააყენებდა. ვნებიანი თვალღერებები მაშინვე მოწყდებოდნენ ობიექტებს და იმ გაუბედაობის გამოქვაბულებში დაბრუნდებოდნენ საიდანაც ფრთხილად გამოსულიყვნენ და ამის მერე არც ეცოდინებოდათ ოდესმე რომ მათ ცხოვრებაში იყო გარკვეული შუალედი როცა ისინი ეს თვალღერებები გამოქვაბულის გარეთ იდგნენ და ნამდვილ დაუმუშავებელ უფორმო ჰაერს სუნთქავდნენ მინიდან ამოზრდილ ხეებს განიცდიდნენ და ჭიებს ფეხს ადგამდნენ და სრულიად ვერ გრძნობდნენ რომ იგი ფარული ვნება იყო და აი ეს ვნება შეუბრუნდებოდა მშობლიურ წყვილად სიხარულის გაჩენისთანავე. სახლები ჩასაფრებულებივით პირს იქცევდნენ ჩვენს კენ და ზიზლით მოგვაშტერდებოდნენ თითქოსდა უკანასკნელი ამოკვნესით და უკანასკნელი იძულებითი ანდერძით რათა ბოლოს და ბოლოს გვეცნო ჩვენი დანაშაული უამრავი სარკმელი როგორც ამდენივე ოროლი და როგორც სწორედ ოროლი და არა სარკმელი ჩვენს მიერ ოსტატურად ნატყორცილი სწორედ სიხარულის გაჩენის აქტით. სირცხვილი მტრედების დამფრთხალი გუნდით აიშლებოდა და მტერის თხელ ფენაზე აღბეჭდილი ნაფეხურები შვებით აიშრთებოდნენ. იმ ცარიელ მოსაცდელს რაც შეეხება იმას ყურადღებით უყურე ის უკვე დამთავრდა ახლა სიმღერა იწყებაო. სიმღერა ჩვენ არ დაგვიწყია. სიმღერა იმან დაიწყო. ეს ისე უბრალოდ მოხდა. დახუჭა თვალები ხელები შინდისფერ სახურავს მიუსვ-მოუსვა და ნამოიწყო. ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა რომელიც თავს მოუყრის ყველა ცოდვიან ხელისგულს და განბანს. მარტის მშვენიერი დაისი დარცხვენილი მიდის და ამბობს რომ ნუ ვიტირებთ. ყველაფერი მთავრდება რაც ჩვენია და რაც ჩვენი არ არის. დროზე ნაიკითხე გაზეთი და მიეცი მას ვინც კარგად ისაძლია და რა ხანია მოუნელებია. ო როგორი დიდრონი თვალებით გიმზერს. მიეცი გაზეთი და ამაზე ნულარ იფიქრებ. ეს ხომ ჩვენი უვადო და უპირობო ხვედრია. ყვავილები უშენოდ და ყვავილები უჩემოდ. ნუთუ ეს ყველაფერი ისე დავიმსახურეთ რომ ვერაფერი გავიგეთ. ნუთუ ეს ყველაფერი ამდენი ტკივილის საფასურად და ამდენი დაქვეული მკერდის საფასურად. მე ჩემი მკერდი მომირთმევია. ნეტა რას იტყვის ოზირისი ჩემი ჭუჭყიანი და ლამაზი ქმარი. ნეტა რას იტყვიან ჩემი მხევლები. სუფრა გაშლილია. შემოიტანეთ წყალი და სათლი. დედა დედა ხომ გადავრჩები. ჩვენ ყველა უნდა გადავრჩეთ დედა. შევხედოთ ზეცას ყველა შესაძლო მიმართულებით და ვილოცოთ და ვიკითხოთ რწმენით გადავრჩებით თუ არა და აჰა ხმა რომელიც გვაუწყებს რომ შეიძლება გადავრჩეთ და შეიძლება არა. დროზე ნაიკითხე გაზეთი და ეძიებდე ახალ გაზეთს და ჰპოვებ-

დე ძველს. აი ჩემი ხელისგულები რომლებიც საესეა შინდისფერი თუნუქით და თეთრი სუფრით. მართლა ასე ვმღეროდით მართლა მეთქი. მერე შენ სად იყავიო. მეც აქ ვიყავი სახურავზე მეთქი. მართლა მაშინ მოვიდა ნვიმა მე რომ სიმღერა დავიწყეო. შენ როგორ არაფერი არ გჯერა რასაც შენზე გიყვებიან მეთქი. რა თქმა უნდა მოვიდა მეთქი. რა თქმა უნდა ველოდით მეთქი. რა თქმა უნდა გამოვცვივდით და ყველაფერი ისეთი ლამაზი იყო ჩვენი მოლოდინიც კი დაგვაკინყდა რამდენიმე ხნით მეთქი. და ეს მაშინ როცა ყველანი ისე ვიქცევოდით თითქოს სცენაზე ვიდექით და ხალხი უკვე ტაშს გვიკრავდა. როცა ხალხი ტაშს აღარ გვიკრავდა არც ჩვენ ვისხედით უკვე სახურავზე. სახანძრო კიბე კარგია და უსაფრთხო მაგრამ ჩვენ ავიშალეთ თუ არა მაშინვე ჩავიფიქრეთ რომ უნდა დავინაურებულყავით და ასეც მოვიქეცით. პირველები ჩამოვდიოდით და როცა მოულოდნელად მალლა გაგვექცეოდა თვალი უფრო გვიკვირდა ვიდრე გვიხაროდა ასეთი კრიალა და ვარდისფერი ცა თითქოს ეს-ესაა ნაბანავები და ახალსაცვალამოცმული. ტირილი მოგვინდა ისეთი კარგი იყო ეს ყველაფერი. გადავწყვიტეთ ვიდრე ასფალტზე ფეხს არ დავდგამდით ზემოთ აღარ აგვეხედა და არც სატირლად გაგვიხდებოდა საქმე. არაფრისგან დაზღვეული არ ვიყავით ვინაიდან ყველა ეს გეგმა სადღაც სხვაგან მზადდებოდა და სინანულსაც თავისი განსაკუთრებული ადგილის წყალობით ამოსტატურად შედგენილ გეგმაში ჯერ მოლოდინის მეტი ვერაფერი მოეხერხებინა მსგავსი მცდელობა კი ძალიან უმწეოა საიმისოდ რომ თავს აღემატო და რაღაცას მაინც შეხედო როგორც ტოლს და სწორს. ჩვენი კეთილი მშობლები. მათ ხომ იცოდნენ რა გველოდა როცა ავტობუსის ადგილი და ჩვენთვის მოზომილი მოსაცდელის ადგილი ზამბარასავით გაიჭიმებოდნენ და მაშინვე როცა ჩვენთვის უცნობი ფუნქციით აღიჭურვებოდნენ ერთი ზამბარის საპირისპირო ბოლოებად იქცეოდნენ. დიახ. იცოდნენ მაგრამ ისე იქცეოდნენ რომ ჩვენთვის მხოლოდ იმაზე მიეთითებინათ რომ რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანი და თითქმის გარდაუვლად მნიშვნელოვანი იცოდნენ და რომ ერთად უნდა მიგვეკვლია იმ მიზეზისთვის რომელიც მათ ზნეობრივ ძალას შემატებდა საიმისოდ რომ ტრადიციისთვის ელაღატათ და ეს ცოდნა თავადვე გადმოეცათ ჩვენთვის რათა ის ურთულესი და ლაბირინთივით გამოუვალე ტკივილები აეცილებინათ ჩვენთვის რომლებთან ბრძოლისთვის საჭირო ენერჯის უფრო მაღალი მიზნებისკენ წარმართვა სასიკეთოსაც მეტს გვპირდებოდა და რომ არა მოლოდინი შეიძლებოდა მეტზე კი არა მეტისმეტზეც გვეფიქრა. მაგრამ რა შეიძლებოდა ქცეულიყო ამ მეტისმეტად ჩვენ ვერასდროს გავიგებდით. შეიძლება ამ მომენტს ვითვალისწინებდით კიდევ როცა საჭიროდ მივიჩინეთ სახანძრო კიბით კი არ ჩამოვსულიყავით არამედ სხვენში შევბრუნე-

ბულიყავით ის სამტრედე გაგველო რომელიც აქამოსვლის დროს დავარბიეთ და სადარბაზოდან გამოვცვენილიყავით წვიმის საყურებლად. მოგვიანებით დედამ გვისაყვედურა უკეთესი იქნებოდა კიბით ჩამოსულიყავით და მაშინ ხომ აცდებოდით იმას რაც შეგემთხვათო. მაგრამ როცა ეს ითქვა უკვე გვიან იყო და დედამ როგორც თქვა ყველაფრის შეცვლა შეიძლებოდა. არა. დედამ უფრო ზუსტად თქვა გვიანა ამიტომ უკვე ყველაფრის შეცვლა შეიძლებოდა. ასე თქვა მაშინ როცა ჯერ ყველაფერი წინ იდო და არც ჩვენ გვეგონა ასეთ სახეს თუ მიიღებდა საქმის ვითარება რომელსაც სინამდვილეში არც საქმე ეთქმოდა და არც მითუმეტეს ვითარება. არც ერთი გზა არ გულისხმობდა იმას რაც ჩვენ შეგვემთხვა. ამის შესახებაც მერე ვიმსჯელებთ. მაშინ კი სხვენით უკან დაბრუნება სწორედ იმიტომ გადავწყვიტეთ რომ მაღლა თვალი არ გაგვექცეოდა. მტერიანი და აბლაბუდებით სავსე სხვენი ცის მინიატურული მაკეტივით იყო. ცარიელი სამტრედე თვით ამ სხვენის მინიატურულ მოდელს წარმოადგენდა. ყველა ერთად როგორ შევეტეოდით ან ვის უნდა დავმალვოდით ყველა ერთად. ამიტომ ისევე ჩვენ შევედით და კარი არ მოგვიხურავს ისე ჩავიცუცქქეთ იქ და ისე გვიხაროდა როგორც ძალზე იშვიათად ხდება როცა ტანში ჟრუანტიელი გიგლის და შენს თავს უფლებას აძლევ შენს გვერდით მყოფის მიმართ რაღაც ისეთი ჩაიდინო რასაც სხვა დროს არც იფიქრებდი და ვერც წარმოიდგენდი. თან ვცდილობდით მტერს არ შევხებოდით და სიცილი არ წამოგვეცდენოდა თორემ მაშინვე მიხვდებოდნენ სადაც ვიმალვოდით ხოლმე თითქმის ყოველთვის როცა ვთამაშობდით. თამაში ხომ ყველაზე უსაფრთხო იყო. ბოლოს და ბოლოს თამაში ჯავშანივით იყო და ჩვენი მშობლებისგან გვიცავდა. ვერც ერთი მშობელი ჩვენში ვერ შემოაღწევდა ვიდრე ვთამაშობდით. ჩვენ იმ შემთხვევისთვისაც მზად ვიყავით თუ მოგვაგნებდნენ და სულის უკანასკნელ წვეთამდე ვეცდებოდით დაგვერწმუნებინა რომ ადრე აქ არასდროს დავმალულვართ და არც ვიცოდით ამ სამტრედის არსებობა საიდანაც არ იშლებოდა მშვენიერი ხედი მობანავე ადამიანებით და ჰორიზონტზე თითქოს ცაში დაკიდებული ტანკერით სადაც არ იყო ფერადი კენჭებით სავსე ნაპირი და მწვანე მინდორი სადაც ბავშვები ფუტკრებს აწვალაებენ ხეებზე დაძვრებიან ბურთს დასდევენ ხოლო ბექს შეფენილ ტყეში სადაც დიდი ხანია ნადირი აღარ ცხოვრობს ყველა ასაკის წყვილები შედიან და გარკვეული დროის მერე დაღლილები და უკმაყოფილოები გამოდიან მაგრამ მათ სახეზე მაინც ისეთი ტკივილიანი და ფიქრისგან დაცლილი მზერაა აღბეჭდილი როგორც იმ ადამიანთა სახეებზე რომლებიც წირვის დამთავრების მერე ტაძრიდან გარეთ გამოეფინებოდნენ ხოლმე და რა შეიძლება იყოს გასაკვირი იმაში რომ თანამედროვე ტყეები თითქმის არაფრით განსხვავდებიან ყველაზე მშვენიერი ტაძ-

რისგან სადაც შეგიძლია ვნებები დაიოკო სული მოითქვა სასაქესო ორგანოები დაასვენო და ახალი ენერგიით აღსავსე შეეგებო ახალ ვნებებს რომლებიც ახალი თავგადასავლებისკენ მოგიხმობენ. ჩვენ შევძლებდით დაგვერწმუნებინა ნებისმიერი ვინც უკვე აღარ იყო ბავშვი რომ სამტრედში დამალვის სურვილი შეიძლება გაუჩნდეს მხოლოდ იმას ვინც გაშლილი პეიზაჟებით ტკბობისთვის არ გაჩენილა და იძულებულია ყოველთვის იქ შედგეს სადაც თვალს არაფერი შეზღუდავს არაფერი დაეჯახება არაფერი შეარცხვენს არაფერი აქცევს საკუთარი თავის მონად ან მონადყოფილად. ჩვენ ამას შევძლებდით და სწორედ ამიტომ არ დავმალულვართ სამტრედში სადაც მხოლოდ ჩვენს ჩანაფიქრს და ღრმად გააზრებულ მიზანს დაუვგეთ ბუდე. ვინც მაშინ გვაკვირდებოდა ვერაფერს შენიშნავდა ისეთს საეჭვოს რომ გახდიდა ჩვენს საქციელს და მნახველს აფიქრებინებდა თითქოს არაფერს აკეთებენ განსაკუთრებულს მაგრამ რაღაც სერიოზული გეგმა უსათუოდ ექნებათ მომზადებულიო. სხვათა შორის მსგავსი ფიქრითაც რომ ცდილიყვნენ ჩვენს გამოშიგენას მაინც არაფერი გამოუვიდოდათ იმიტომ რომ ჩვენი გეგმის არსებობის მტკიცების გზაზე თავიანთივე გეგმა გადაუდგებოდათ იმ ეჭვის სახით რომელსაც ნებისმიერ ადამიანში ბადებს მისი გამოცდილება და მეორის გამოცდილებისკენ გზას უკეტავს. მით უარესი როცა საქმე ბავშვს ეხება. მაგრამ მიუხედავად ამისა მათ არ გაუჭირდებოდათ ამ ყველაფრის გათვალისწინება და თუ ბრძოლას ჩვენთვის მისაღები წესებით ვერ მოიგებდნენ გამორიცხული არ იყო რომ ფიზიკური ან ცივი ძალა ეხმარათ და მაშინ იძულებული გავხდებოდით დაგვეთმო. მნიშვნელობა არ ჰქონდა ძალას ჩვენზე იხმარდნენ თუ სამტრედზე ორივე შემთხვევაში ნაგებული დავრჩებოდით ვინაიდან სადაც ბრძოლაა ჩვენ იქ ყოველთვის ვაგებთ. ჩვენ ხომ არც ავტობუსამდე მანძილის შემცირება გვქონდა გადანყვეტილი ხოლო თუ ეს თავისთავად მოხდებოდა ამაში ჩვენი ცნობიერი დამსახურება ნაგულისხმევი არ იქნებოდა და არც ჩვენ გამოვიდებდით თავს დაუინებული მტკიცებით. უბრალოდ დავრწმუნდებოდით რომ მის სირცხვილს ვეციოთ თუ არა პატივი და დაუბრუნდა თუ არა მოვლენათა მდინარება ჩვეულ წესრიგს ასანონ-გასაზომი უკვე არაფერი გვრჩებოდა და ისლა დაგვრჩენოდა გარეთ გავცვენილიყავით და დიდხანს გვეყურებინა ჩვენი თვალებისთვის როგორ მოდიოდა წვიმა სრულიადაც არა ჩვენს გასახარებლად. ჩვენ არ ვიყავით დაღლილი ადამიანები და არ გვეშინოდა იმათ მსგავსად გაჩერებაზე რომ შეგროვილიყვნენ და მოუთმენლად ცქმუტავდნენ და ერთმანეთს ეჭვის თვალის უყურებდნენ და ერთმანეთისთვის ყოველ წამს განაჩენი გამოჰქონდათ ხოლო განაჩენი სისრულეში ყოველ წამს იმას უნდა მოეყვანა ვისთვისაც გამოჰქონდათ იგი. ძნელი იყო ამ აზრთან შეგუება მაგრამ შეგუება

არც საშველი იყო და არც არჩევანი. როგორც მან სცენიდან დასჭექა მაყურებლის ტაშის მოსასმენად და მაყურებლის გულის ასაჩვილებლად და მაყურებლისავე მასხარად ასაგდებად ეს იყო ბედისწერა. ჩვენც უნდა ავეყოლოდით და მიგვებაძა მაგრამ არა იმ იმედით რომ ფარსი მხარს აგვიქცევდა და გამოცარიელებულებს დაგვევამდა ერთმანეთის პირისპირ. ამიტომ როცა მან თქვა სახანძრო კიბით უნდა ჩავიდეთო და ამაყად მიგვითითა არაფერი გვითქვამს ნამოვიშალებო და რაკი მითითება იმასაც გულისხმობდა რომ პირველები ჩვენ უნდა ჩავყოლოდით კიბეს ასეც მოვიქეციით. ის მხოლოდ მაშინ დაიძრა ადგილიდან როცა ყველანი კიბეს ვიყავით მიკრულები. მიუხედავად ამისა ჩვენ ვხედავდით მას სწორედ სახურავზე მყოფს და ბედნიერს. ის სიცილით იჭაჭებოდა და ფიქრობდა გემის კაპიტანს ვგავარო გემბანზე მხოლოდ მე დავრჩი და ახლა უფლება მაქვს მშვიდად დავტოვო ჩასაძირად განწირული ეს გიგანტიო. მას საკუთარი თავისთვის მიესაჯა რომ ჩვენ მასზე ისე გვეზრუნა მალა ერთხელაც არ აგვეხედა. მაშინაც არ ვიცოდით მალა რა ხდებოდა როცა მან უკანასკნელად მოავლო მზერა წვიმას უპატრონოდ შერჩენილ შინდისფერ სახურავს და კიბეს ხელი ისე ჩაჰკიდა როგორც დედამ გაჯიუტებულ ბავშვს. ამის მერე ჩვენ ზემოთ არ აგვიხედავს და ეს ჩვეულება მას მერეც კიდევ დიდხანს დაგვრჩა ჩვეულებად როცა ასფალტზე დავდგით ფეხი და გამარჯვებული ჩვენი მშობლების მზრუნველ ხასიათსაც ხშირად ჩაუვკვირდებოდით ხოლმე. დავდიოდით ვჭამდით ვერთობოდით და მალა არ ვიყურებოდით თითქოს ამით ისეთ რიტუალს ვასრულებდით რომელსაც ავტობუსის მოლოდინსა და ჩვენს მოლოდინს შორის განსხვავება ნულამდე უნდა გაეზარდა. ავტობუსის გამოჩენამ მხოლოდ გაამძაფრა ეს ვნება სწორედ ისე როგორც თვალს გაუცხოველა მალა ახედვის თუ გაპარვის ვნება. ერთი სიტყვით ჩვენს იქ დგომასაც ისეთი პირი უჩანდა რომ ავტობუსის მოსვლის შემთხვევაშიც ვერავინ შეგვნიშნავდა რაკი ჯერჯერობით ჩვენ მათ მოლოდინისგან აცუნდრუკებულ ადამიანებს არ ვაკლდით საუკეთესო შემთხვევაში კი საკუთარი ნებით გარდაცვლილებს ვგავდით იმ ერთი მნიშვნელოვანი განსხვავებით რომ მოსანანიებელი არაფერი გაგვჩინდა თუ არ ჩავთვლიდით დედალ ნეხვზე მითითებასთან დაკავშირებულ ამბავს რომელიც ადრესატს მაინც არასდროს დაავიწყდებოდა რის გამოც ოდესმე საკუთარ თავთან პირისპირ და მარტო დარჩენის საშუალება პერმანენტულად ერთმეოდა. ამის მიზეზს ისიც წარმოადგენდა რომ დრო ყოველთვის ეშმაკობდა საშუალებას არ გვაძლევდა თვალი მიგვედევნებინა ჩვენგან დაწყებული დაცინვის ყველა რეზულტატისთვის რომლებიც ალბათ ოდესლაც მაინც მოიყრიდნენ თავს იმ ჩვენს ჩანაფიქრში რომელსაც სიცილი მოჰყვა. აბა სხვანაირად როგორ გაგვემართლებინა ან ჩვენი

იქ დგომა ან ჩვენი უფერული სიცილი ან ის წვიმა რომელიც თითქოს ჩვენი ნება-სურვილით მოდიოდა ნახევრადსავსე ავტობუსთან ერთად და ამოსუნთქვის საშუალებას არ გვაძლევდა რაც სწორედ მან იგრძნო პირველმა რაკი ჩურჩულით აღნიშნა ეს იგივეა ნებისმიერ ბგერას ხმოვანს თუ თანხმოვანს ჩასუნთქვის პროცესში რომ გამოეთქვამდეთო. მერე ჩვენც ხშირად გვიფიქრია არა უშუალოდ იმ მომენტზე რომელიც მან ჩურჩულით დააფიქსირა არამედ ამ ჩურჩულით ნათქვამის მიერ ჩვენში ამოქმედებული უამრავი ხატის შესახებ. მართლაცდა რა უნდა ყოფილიყო მარტის იმ მშვენიერ ნაშუადღევს ჩასუნთქვით ბგერების ამოთქმის ვნებაზე უფრო საფუძვლიანი. მერე რა რომ სიტყვები მსგავსი ორიენტაციით არ ამოითქმინან. აპაო სამაგიეროდ ჩაითქმინაო. არც ჩაითქმის ის ხომ სასიკვდილოდაც არაა განწირული რაკი არც დაბადებულა მეთქი. ეს მხოლოდ იმათთვის ვისთვისაც არ დაბადებულა იმიტომ რომ არ მოუსმენიათო. განა გაემტყუნებათ მათ ხომ ამის ძალა არა აქვთ მეთქი. იმის ძალა ხომ შესწევთ რომ იგრძნონ რაც ჩაისმინეს აბა წინააღმდეგ შემთხვევაში რა იცოდნენ ავტობუსს რომ ელოდებოდნენ ან როგორ სწამდათ რომ ავტობუსი მოვიდოდაო. უკვე მერამდენედ გამეცინა მწარედ როცა ამას ვისმენდი. მართლა რა იცოდნენ ასე მონდომებით რომ ცქმუტავდნენ თუ არაფერი ჩაესმოდათ ერთმანეთის ფიქრებიდან ამომავალი და მათს ფიქრებში ჩამავალი. აქ იყო ერთი მნიშვნელოვანი მომენტი რომელიც სასწორზე აგდებდა მსგავსი აზრის დაბეჯითებით მტკიცებას. განა თავადვე არ თქვა ისინი ისე დალლილან ვერასდროს დაგვიმსგავსებენ შორეულ მოსახვევში რაც ხდება იმას მათ გულში დიდი ხანია გაუვლია და ახლა მხოლოდ უაზროდ ელიან თუ საერთოდ მართლა სჯერათ რომ ელიანო. ისიც საეჭვო იყო რომ ასეთი გაორებული ცხოვრებით შინაგანად გახლეჩილი ბგერები სიტყვებად გამთლიანდებოდნენ და განცდის შეკონინებას მაინც მოახერხებდნენ მაგრამ თუ ამ საკითხსაც მოველებოდა იმის ფასად რომ ბგერა რომელიც უკუნიქცევა აღარ საჭიროებს სიტყვად ჩამოყალიბებას ვინაიდან მან უკვე განვლო ეს სიტყვა და საკუთარი თავიც შეიმეცნა როგორც დალლილი და მშვენიერი იმავდროულად კი სათანადო შინაარსობრივი სიმტკიცის მქონე მაშინ ერთი რამ მაინც აუხსნელი რჩებოდა როგორ აღმოვჩნდით ჩვენც და ისინიც ავტობუსის იმ ერთადერთ გაჩერებაზე რომელსაც ჩვენ შორიდან ვუტყერდით ისინი კი ფარავდნენ და საშუალებას არ გვაძლევდნენ გაგვერკვია მართლა გაჩერებაზე იდგნენ თუ არა და მართლა შეიძლებოდა თუ არა მოსაცდელი დარქმეოდა იმ განცდას რომელიც მათში ამ დალლილ მაგრამ ვნებით სავსე ადამიანებში დულდა და გადმოდულდა. მართალია ხსენებული განცდა მათთვის საგანგებო სატყუარებით მოზომილი გაჩერების სარკეს არ წარმოადგენდა და რომც წარმოედგინა ყოველ წამს

ორთქლით იქნებოდა დაფარული და ჩვენი მთელი ძალისხმევა ამ ორთქლის იმ იმედით მოშორებისთვის უნდა შეგველია რომ მოვასწარებდით შემდგომი ორთქლის დადგომამდე ამ გაჩერების მიმართულების იმ სახით წაკითხვას როგორსაც ჩვენი სინდისი და პატიოსნება მოითხოვდა და ამით ორ ორთქლს შორის ჩვენი და მხოლოდ ჩვენი გამოცდილების მოთავსებას მოვასწარებდით მაგრამ სამწუხარო ისაა რომ არ არსებობს არანაირი გამოცდილება რომელსაც მიიღებს არათუ ორ ორთქლს შორის ანუ ორ სარკეს შორის არსებული შუალედი არამედ თვით ზმნა ამ-სა და ზმნა იმ-ს შორის თუნდაც შემთხვევით გაჩენილი გამჭოლი ხაზი რომელიც არა და არაა რკალი. მან ეს იმით ახსნა რომ ნებისმიერი გამოცდილება ვთქვათ ჩვენს მიერ ავტობუსის გამოცდილება თუ ორ ორთქლს შორის მოთავსდებოდა ჯერ ერთი ამ აქტით დაიბადებოდა ის უმძაფრესი შეგრძნება რომელიც თავის წარმომქმნელს უმალ დაგვაინფიცებდა და მეორეც ის ჩვენთვის სასარგებლო ვერ იქნებოდა იმით რომ ხელს შეუშლიდა ორი ორთქლის ერთმანეთთან შეხვედრას და დიდი-დიდი კიდევ ერთხელ უკვე მერამდენედ გაემეორებინა სწორედ ის რასაც ლამის ჰეროიკული მონდომებით გავუბრბოდით. ვერც გავუქვით. როცა მთელი ჩვენი შინაარსიანი შეგნებით გამოცვივდით და შევეცადეთ დაემსგავსებოდით ჩვენივე ბავშვობის მოგონებებს აი მაშინ შეგვახსენა თავი წვიმამ და ის მოდიოდა და ჩვენ უნდა დაეხვედროდით. მან მოასწრო და გვიჩურჩულა არაფერი არ გაითვალისწინოთ თორემ დედა გამოვა და შინ შეგვრეკავსო რაც ცხადია არც ერთ ჩვენგანს არ უნდოდა ესოდენ ამაღლელებელი შეხვედრის მოლოდინში რომელიც მინიური ნათელივით მოწვეთავდა ჩვენი გულებიდან და შესაძლოა კარვის კალთა არ ჩახეულიყო მაგრამ შეხებით გამოწვეულ სინანულს კი უსათუოდ გავიგებდით. ამისთვის მზად ვიყავით. მას რომ ამის იმედი არ ჰქონოდა მაშინ კიბით რატომ დავეშვებოდით და რატომ გადავწყვეტდით რომ არასდროს აგვეხედა იქ სადაც ყველა შემდგომ ქმედებას დაედო საფუძველი. მაშინ სულ არ ჩავთვლიდით საჭიროდ იმაზე ფიქრს თუ რა მოხდებოდა ასფალტზე ჩვენი ფეხის შეხების შემდეგ და ამის ნაცვლად უბრალოდ ზურგს ვაქცევდით სახურავიდან გადმოსახედს და სხვენის გავლით ჩავიდოდით იქ სადაც ავტობუსს ჩვენი ნებისყოფაც უნდა გაეცხადებინა ყველაფერთან ერთად. აკი ხშირად ვახსენებდით ერთმანეთს ის როგორ იყოო მან რომ თქვაო შეხედეთ შეხედეთო სახლებმა როგორ გვაქციეს ზურგი და როგორ შეგვატოვეს ამ დაღლილ და ვნებიან სახე ადამიანებსო. მაშინ რატომღა გავცვივდით წვიმასთან შესახვედრად ასეთი მოზიმი და ამაღლებული ნაბიჯებით და რატომ გვიხაროდა და საერთოდაც რა ხელი ჰქონდა ჩვენთან იმ რწმენას რომლითაც სავსე იყო წვიმა. მერე რა რომ ჩვენ არა. მერე რა რომ ვერ დაგვემსგავსებოდნენ.

მერე რა რომ მისი სირცხვილი ასე უსირცხვილოდ დაძრწოდა ჩვენს მკლავებს შორის და იფიცებოდა დიახაც დაეკარგეო. დავუშვათ სულაც არ დაეკარგა და გვატყუებდა. განა რას გვავენებდა ან რას შეგვემატებდა ასეთი უმწეო ტყუილი იმ ფორნზე რომელიც ჩვენს სულში ავტობუსისთვის მონიშნული ფიქრისა და ჩვენი სურვილების გზაგასაყარზე იქმნებოდა. ჩვენ საიმისოდაც არ გვინდოდა თავის ატკიება რომ ან დავრწმუნებულიყავით მართლა დაეკარგა თუ არა და მერე ისიც დაგვერწმუნებინა ან მასთან ერთად ასეთი გამორჩეული მონდომებით გვეძებნა ასეთი მოთხოვნებით წარემსდგარიყავით ერთმანეთის პირისპირ და მისხალ-მისხალ განგვეჩხრიკა ერთმანეთის სხეულის ყველა ასო და ყველა ნაკვთი ანუ გულახდილად გვეგრძნო მის მიერ თავის თავში აღძრული განწყობილების მთელი ტრაგიზმი. არა. სირცხვილი ჭეშმარიტად შორს იყო ჩვენგან და ვიდრე ტაშს გვიკრავდნენ იმის საშიშროება არ არსებობდა რომ ბოლოს მოგვიღებდა. მხოლოდ ყოველთვის უნდა გვხსომებოდა რომ ძირს გვითხრიდა და ერთ მშვენიერ დღეს უსათუოდ დაგვამხოვდა. მაგრამ ვიდრე ეს ჟამი ჯერაც შორეულ პერსპექტივაში მონიშნებოდა კიბის ერთი საფეხურის გამოტოვების უფლებაც კი არ უნდა მიგვეცა ჩვენ-ჩვენი თავისთვის და როცა ყველაფრის შეცვლა შეიძლებოდა ჩვენ უკვე გვიხაროდა და ხელებს მონდომებით ვიქნევდით ყველა შესაძლო მიმართულებით. დაგვაიმედა თუ არა რომ ყველა ეს მიმართულება ჩვენვე უნდა დაგვებრუნებოდა და ჩვენი თუნდ ერთი მარცვალის ცრემლის ყველა რეზულტატი ოდესმე ჩვენს ფიქრში მოიყრიდა თავს ვირწმუნეთ რომ ჯერაც არაფერი იყო დაკარგული და ის ერთადერთი ჩანაფიქრიც რომელსაც სულს ვუბერავდით და ასე ვაცოცხლებდით არა მხოლოდ ყვავილივით გარკვეული იყო არამედ მასავით მძიმედ და უმწეოდ იხსენებდა გზაჯვარედინზე ჩვენს პირველ შეხვედრას როცა ერთმანეთის საპირისპირო სადარბაზოებიდან სიხარულით გამოვცვივდით და როცა ერთმანეთს შევხედეთ მართალია ნამდვილად არ დაგვენიწყებია რისთვისაც გამოვცვივდით ჩვენ-ჩვენი სადარბაზოებიდან მაგრამ ის კი ვერ ვიგრძენით რომ რალაც გაცილებით მნიშვნელოვანი მოხდა და კიდევ უფრო მძაფრი მოვლენების სამომავლო მსხვერპლი გახდა და რაც ერთხელ უკვე მოხდა შესაძლოა არც დავინწყება გახდა და არც ხსოვნა და აპაო მოსახდენი მოხდაო ჩაიფიქრა საოცარი ერთსულოვნებით და ჩვენი გამოცდილებაც გაცილებით კონკრეტული და მობილიზებული გახდა ვიდრე ოდესმე იყო ან როგორც მერე ვხუმრობდით ვიდრე ოდესმე ბრძანდებოდა. მაშინ ხომ არც ერთმანეთს ვიცნობდით და არც ის ვიცოდით ორივემ რომ თანაბრად ვირწმუნეთ თურმე სინოპტიკოსების მიერთიქმის კონტრაბანდასავით შემოგდებული ინფორმაცია წვიმის შესახებ რომელსაც ელოდნენ მაგრამ არა იმ რეგიონში რომელშიც ჩვენ შეგვეძ-

ლო შესაბამისი ოცნებებით ორიენტირება და გარკვეულ შემთხვევაში იმ ჩარჩოების მსხვრევაც წვიმის სისწრაფეს წინასწარცნობილს და ნებადართულს რომ ხდიდა. მაგრამ ისიც რაღაცას ნიშნავდა რომ ერთდროულად ორ საპირისპირო სახლში ერთი ამოცანა ერთი გზით ამოიხსნა მაშინ როცა გამორიცხული არაა საგანგებო დანიშნულება ჰქონდა ამოხსნის ლამის ურიცხვ ვარიანტს. მართალია ისეთი ბრიყვები არ ვიყავით რომ მაშინვე გვერწმუნა ის რაც უკიდურეს შემთხვევაში პირველი მიგნების სიხარულ-ით გამოწვეულ მოქმედებად იქცეოდა და მშვენიერ ნადავლს ჩაუგდებდა ხელში იმას ვისაც გადაეწყვიტა ანკესზე ჩვენი წამოგება სწორედ ჩვენი გრძნობების ინტენსივობის ბეჯითი ანალიზით. ჩვენ ეჭვი არ გვეპარებოდა რომ მავანი სულ ერთია კონკრეტული პირი იქნებოდა თუ ანონიმი ან თუ გნებავთ ყოველგვარ პიროვნულობას მოკლებული აბსტრაქტული თუ გაურკვეველი მთელი უკვე წინასწარ ზეიმობდა გამარჯვებას. რა უნდა გველონა. არსებობდა თუ არა გზა მისი გამარჯვების ჩასაშლელად. გულახდილად რომ ითქვას ბევრი არ გვიფიქრია. არადა ჩანაფიქრით ნამდვილად მოიხიბლებოდა ნებისმიერი ვისაც მსგავსი სიტუაციის სირთულე დაუთმენია. ეს ალბათ ჩვენს ძალებს სავალალო დღეში ჩაყრიდა ისევე ის წვიმა რომ არ გაგვეშიფრა რომელიც თავს უყრიდა მისსავე არსში ამუშავებული განწყობის მთელ კომიზმს რაც ისევე და ისევე ჩვენი მდგომარეობის კომიზმით იყო გამოწვეული და თუ მართლად განვსჯიდიხარ არ უნდა გაგვეკვირვებოდა ყოველ შემთხვევაში შემდგომი ორთქლის მოსვლამდე მაინც რათა ჩვენდა უნებლიეთ გახსნილი სივრცე ჩანაფიქრში მაინც შეკრულიყო და არც ამ შეკვრით გამოწვეულ სიმრავლეს დამუქრებოდა საფრთხე. ცხადია უპირველეს საფრთხედ ისევე და ისევე ჩვენი ამ დაუცხრომლად მომლოდინე ადამიანების არსებობა გვესახებოდა. ჩვენი არსებობა თუ მას საფრთხეს შეუქმნიდა და გადაგვარებით დაემუქრებოდა ეს მხოლოდ მისთვის კი არა ჩვენთვისაც საშიში იქნებოდა არა იმიტომ რომ ჩვენი არსებობა უკვე სხვისად იქცეოდა არამედ და ძირითადად იმიტომ რომ წვიმის მოსვლისთანავე რაღაც ისეთი დაგვეტოვებდა რომ ხელმეორედ იგივე მდგომარეობაში რომ მოვხვედრილიყავით ველარ მივხვდებოდით რომ მარტის ის მშვენიერი საღამო ბევრი ჩვენგანისთვის და პირადად ჩვენთვის ისეთ ხსოვნად გარდაიქმნებოდა რომ ჩვენ ტკივილის მეტს არაფერს დაგვიტოვებდა მას კი სწორედ მას შინდისფერ სახურავზე გემის კაპიტანივით ამაყად მზერის მიმომტარებელს ყველა კოზირს ხელში მისცემდა იმის ნიშნად რომ თამაშის დამთავრებისთანავე იწყება იწყება ის რასთანაც მხოლოდ მას შეიძლება ჰქონოდა საქმე. რა უნდა გველონა თუ არა შემდეგ ერთადერთ გამოსავლად მიჩნეული იმით მიერ ვისი აღზევების დასასრულსაც სათავე დაუდო ამ ნაბიჯმა. რა შეიძლება გველონა თუ

არა ის რომ მის გამარჯვებას აღვმატებოდით. საამისოდ კი საჭირო იყო ჩვენც მასთან ერთად გვეზეიმა მისი გამარჯვება და რაც შეიძლება შემზარავი ყოფილიყო ჩვენი დამარცხება სწორედ მისი ზეიმის ხარჯზე. ამით ნაცარტუტად იქცეოდა მის მიერ ჩვენს გასამარჯვებლად და მის ხახაში აღმოსაჩენად მოფიქრებული მზაკვრული გეგმა. ეს რალაცას დიახაც ნიშნავდა. ამიტომ გადავწყვიტეთ მართლა ერთად ვმდგარიყავით და მისი თვალის ასახვევად არ გადაგვეწყვიტა არც ერთი ღირსეული საკითხი. ახლა ხომ ხვდებით რატომ მიგიითითე სახანძრო კიბისკენო. ვხვდებით და გვიხარია კიდევ მეთქი. კიბის დამთავრებისთანავე იწყება იწყებაო ნუ გავიხარებთ უამისოდაც იწყება იწყებაო. თუ ასეა ხელს რა გვიშლის ჩავყვეთ კიბეს და ჟრიაშულით მოვეფინოთ მოედანს სადაც ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა უნდა მოვიდეს მეთქი. კი მაგრამ გზაჯვარედინზე სადაც ერთმანეთს შევხვდით და მშვენივრად ვიცოდით რასაც ჩავდიოდით რატომ არაფერი თქვიო ჩვენ ხომ მაშინ არ გაგვიცვინია ერთმანეთი და კარგად ვიცოდით რასაც წარმოვადგენდითო. ამ სიტყვას ასეთი მაგიური მქუხარებით წარმოთქმულს ნელში უნდა გადავემტკვრიეთ ისევე მასვე რომ არ ემარჯვა და ტაში არ დაეკრა. ამოვისუნთქეთ და მივხვდით რომ კეთილად იყო ჩვენდამი განწყობილი. ამან კიდევ უფრო გაგვიცხოველა სურვილი ერთად გვეზეიმა როგორც ის რომ თავს ვერ აღვმატებოდით და ყოველთვის გვექნებოდა საშუალება ერთმანეთის ყველა სერიოზული არჩევანი ერთად შეგვეფასებინა ისე უკვე ჩვენივე ზრუნვით მოახლოებული სიზუსტე რომელიც ნაკლებად გულისხმობდა მანძილს მრავალი მიმართულებით და მათ შორის იმასაც რაც დამაიმედებელ უფსკრულს კიდევ უფრო აღრმავებდა გაჩერებაზე აცუნდრუკებულ მოქალაქეებსა და ჩვენს შორის. მაშინ სამტრედეს რომ მივმტერებოდით და ვერ გადაგვეწყვიტა შევსულიყავით თუ კარებთან გადაგვეწყვიტა ერთ დროს ჩვენს მიერ იქ შენახული ყველა ხელსაწყოს ბედი მსგავსი ფიქრებისთვის უბრალოდ არ გვეცალა თორემ ნებისმიერ არჩევანს თუ იგი ჩვენს ბედთან იქნებოდა დაკავშირებული მზად დავუხვდებოდით და ქვემოთ ჩასვლასაც მოვასწრებდით ვიდრე მოსაცდელი ხალხით აივსებოდა და ისე დამძიმდებოდა რომ ჩვენს თითო-თითო გულს უამრავი ბრტყელი ტერფი შემოსავდა უამრავი ჭეშმარიტად ღრმეაზროვანი დგომა თუ მოარული ნაბიჯი გარემოიცავდა. მაშინ მხოლოდ ერთი ფიქრი გვანვალებდა. ნეტავ რის დამტკიცებას ცდილობდა. თვითონაც არაერთხელ აუჩქარია მხრები თავადაც არ ვიცი რა უნდა დამემტკიცებინა იმის მტკიცებით რომ არაფერს ვამტკიცებდიო. ან საერთოდ რატომ გახდა საჭირო იმ ცნობილი შემთხვევის გახსენება თქვენ ხომ არ მიგიძღვით ბრალი უკაცრავად ვიქნებო. რამ გაფიქრებინათ მეთქი. იმან რამაც გახსენების სურვილი აღმიძრა და

რაც თავის მხრივ ვერაფრით გავიხსენეო. ყველაფერი ცხადი იყო და შევ-
თანხმდით კიდეც მაშინვე როგორ ვიმოქმედებდით. ხელს მხოლოდ ის
გვიშლიდა რომ ვგრძნობდით როგორ უბრუნდებოდა ყოველივე ჩვენეულ
ნესრიგს და ვერც ამ გრძნობას ვშველოდით სამნუხაროდ. ეგ არაფერიო
ვითომ სასხვათაშორისოდ ჩაილაპარაკა და მიგვითითა კიბისკენ რომლი-
თაც ადრეც მრავალჯერ ჩავსულვართ მაგრამ ზემოთ არასდროს აგვიხე-
დავს. ვერც წარმოიდგენთ დღეის მერე ოდესმე თუ იყო ისეთი დრო ზემ-
ოთ რომ არ იხედებოდითო. არც გეჭირდებოდა მსგავსი წარმოდგენებით
სიცოცხლის გამწარება ოღონდ ის არ მომხდარიყო რაც იძულებულს გავგ-
ხდიდა უკან მივბრუნებულყავით და ყველაფერი ხელახლა დაგვეწყო.
დიახ. ხელახლა ავსულიყავით სახურავზე ხელახლა გვეცინა იმის გახსე-
ნებაზე თუ როგორ მიირთმევდა ჩვენი მეზობლის ხანდაზმული მამა ყოვ-
ელ ნასაუზმევზე დედალ ნეხვს ხელახლა წამოგვეწყო კამათი მართლა
იმათ მიერ იყო თუ არა ჩაფიქრებული ყველაფერი ვინც ფიქრობდა რომ
ყველა განზრახვის სათავე მათში იწყებოდა და შემდეგ მოთხოვნილება-
თა დაკმაყოფილების ანალოგიურად იქსაქებოდა ყველა შესაძლო მიმარ-
თულებით ხელახლა გვემარჩილა რამდენჯერ ითქვა და კიდეც რამდენ-
ჯერ ითქმებოდა სიტყვა ყველა ან ყველაფერი ხელახლა ერთხმად უარგ-
ვეყო კიბით ჩასვლის მშვენივრად შემუშავებული გეგმა და გადანყვეტიტ
შეებრუნებულყავით სხვენში სადაც ჩვენ უკვე სამტრედეში ვისხედით
და ჩურჩულით ვამშვიდებდით ერთმანეთს რომ ვერა ვერ მოგვაგნებდნენ
ყველა პროცედურის ხელახლა განმეორებელი ეს ჯიუტი და დაბეჯითე-
ბული ადამიანები ვინაიდან ჩვენს სამყოფამდე სწორედ ყველასგან და
პირველ რიგში ამ სამტრედის კანონიერ ბინადართაგან დავინყებულ ამ
სამტრედეში მონიშნულ ჩვენს სამყოფამდე მანძილს ვერ შეამოკლებდა
ვერც კიბით ჩასვლის მშვენივრად შემუშავებული გეგმა ვერც სიცოცხლი
მეზობლის ნახევრადშეშლილ ქალს რომ გულისხმობდა მაგრამ არავითარ
შემთხვევაში როგორც რეფერენტს და ვერც მოლოდინით დაოსებულ ად-
ამიანთა ვნებამიღებული სახეები. ასე იყო თუ ისე შემდგომი ორთქლის
მოსვლამდე მაინც მოთმინება გვმართებდა და თუ მოვახერხებდით როგ-
ორმე ხმა არ ამოგველო ვიდრე ისინი ჩვენს სამყოფელს გარს უვლიდნენ
და ისე იქცეოდნენ თითქოს მართლა არ იცოდნენ სად ვიყავით თუ მოვახ-
ერხებით ნებისმიერი მათი განზრახვა უკუგვეგდო და სინათლის მტვრია-
ნი სხივებით დაცხრილულ ბნელში ჩვენი ერთად ყოფნა შეძლების საზღვ-
რებში მაინც გავგეხანგრძლივებინა მაშინ იმის გაგებასაც შეეძლებდით
ვინ უნდა ყოფილიყო ის ბედნიერი და ერთადერთი ვის თავშიც დაგროვდა
ფარსის დადგმის სურვილი მთელი თავისი ურიცხვი შენაკადით და სხვათა
შორის მის მიერ თავის თავში აღძრული განწყობილების მთელ კომიზმსაც

ნილაბს ავხდით. მაგრამ ჯერ ემოციების და განცდების აღფრთოვანებების და სასონარკვეთების ის სქელი გარსი უნდა გაგვერღვია რომელიც ავტობუსის გაჩერებაზე ანერვიულებული ხალხის არც ერთ ოცნებაში უანგაროდ შელწევის საშუალებას არ გვაძლევდა. ამას ნებისმიერი ჩვენგანი კარგად გრძნობდა და ერთ ნამს თუ რცხვენოდა სამაგიეროდ მეორე ნამს უკვე მზად იყო ათასობით საბუთი იმის დასამტკიცებლად რასაც მტკიცება მისხალს არაფერს შემატებდა საჭირო და გადანყვეტილი რწმენის განსამტკიცებელს და რაც უბრალოდ ვნებების გამოსასყიდად გამოგონილი თამაში იყო. მერე ისევ ცისკენ პქონდა სახე განვდილი და თვალი დახუჭული და ვიმედოვნებდით რომ არც ერთი ნივთი წესრიგის შთაბეჭდილებას არ ქმნიდა ირგვლივ. მაშ ასე და სწორედ ასეო. დიახ ასე და სწორედ ასე მეთქი. მერე სად. შინდისფერ სახურავზე არაფრის და არავის მოლოდინში არაფრის და არავის გამთვალისწინებელი და პირველდამწყები და თითქმის ყვავილივით მკაფიო. ო ჩემო კეთილო მეგობრებო აქ სადაც არც ერთი ნივთი წესრიგს არ გათქვამს მე თქვენ ოდესმე ყველაფერს გეტყვით. მარტის მშვენიერი საღამო დარაჯობს ჩემს მკერდს. დარაჯობს თქვენს სულს. დარაჯობს სათქმელს რომელიც არ ითქვა. ო ჩემო კეთილო და მდუმარე მტრედებო. მე რომ შემიძლია ტკივილამდე მიყვარდეთ ეს სულაც არ ნიშნავს იმას რომ ტკივილი არსებობს ან სიყვარული არსებობს ან რომ ტკივილამდე სიყვარული შესაძლებელია. შემოუსხედით ამ თეთრ სუფრას რომელზეც არავინ არაფერს დადგამს. შემოუსხედით ჩემს სიყვარულს. ყველამ სათითაოდ მაუწყეთ ჩემი დავინწყებული სათქმელის შესახებ და იმის შესახებ რაც ვერ დამთავრდა. ხომ ერთად ვსხედვართ. ხომ ერთად ვდგავართ. მამცნეთ ყოველი იმ ერთადერთი მანძილის გამო სიზმრად რომ მექცა და არასდროს დამსიზმრებია. თქვენ კარგად იცით რომ არც ერთი ჩემი ოცნება მე არ მეკუთვნის. მოტეხეთ ტოტი რომელზეც სხედხართ და გადარჩებით. დანვით ყველა თქვენი სამშობლო. გადაბუგეთ ყველაფერი რაც იძიმშილეთ. მარტის იმ წყნარ და საამო მწუხრზე მზე არ წავიდა. მარტის იმ მწუხრზე მზე ჩემთან დარჩა. კედლებიც დაჩნდნენ. თქვენ კარგად იცით მე რა შემემთხვა როცა მზე დარჩა და არ წავიდა. ჩემი შორეთი გამკვრივებულა. აალებულან ვარსკვლავები ჩემი მკერდიდან. თქვენ კარგად იცით მე რა შემემთხვა. დაჩნდნენ კედლები და ვარდისფერ ჩემს სარეცელს წყალი შეუდგა. დაიმშენ ჩემი სავედრებლები. გველი შეუჩნდა ჭრილს ჩემს მშვენიერ ფეხებს შორის და ეს ჭრილი უფსკრულად იქცა. ამო იყო ნებისმიერი ორი ორთქლი. არ შეიკრა პირი უფსკრულმა და არც მე შემკრა. შემომიდექით მონყალედ და ყველამ ერთად და სათითაოდ მაუწყეთ ჩემი დავინწყებული სათქმელის და სუფრის შესახებ. თვალი არც მერე გაუხელია როცა ჩვენ უკვე მზერით ზურგს ვფხან-

დით ერთმანეთს და იმავდროულად კიბისკენ მივემართებოდით თავდაბ-
რილები თითქოს ჩვენი ბრალი იყო რომ სინოპტიკოსების მიერ ნაწინას-
წარმეტყველები წვიმა არ მოვიდა მიუხედავად იმისა რომ მზად ვიყავით
რაც მხოლოდ ურიაშულით გარეთ გაცვენაში არ მულავნდებოდა და არც
მხოლოდ იმით მტკიცდებოდა რომ ვიდექით და ძალიან დიდხანს ვუყუ-
რეთ როგორ მოდიოდა და როგორ აცარიელებდა ეს-ესაა გასახარებლად
და გასაზრდელად ამომართულ ჩვენს ვნებას თითქოს ერთხელ და სამუდა-
მოდ მტკიცედ ფესვგადგმულს ეს უღვთო მაგრამ მაინც ჭუჭყიანი და
ლამაზი წვიმა. აი ასე მივხვდით რომ კეთილად იყო ჩვენდამი განწყობილი
და ვცდილობდით ამ განწყობის გაუთვალისწინებლად გვემოქმედა თორ-
ემ იოლად შესაძლებელი იყო მასში რაღაც განსაკუთრებით უბრალო ცვ-
ლილება მომხდარიყო რომ ჰაერში გამოკიდებული აღმოჩენილიყავით
და მერე ისევ თავიდან უნდა დაგვეწყო მის სულში მიმდინარე თუ არმიმ-
დინარე გამდინარე თუ არმიმდინარე პროცესებით თავის მართლება და
არც იმის იმედი უნდა გვექონოდა რომ მალე გავითავისუფლებდით თავს
მისი მკლავებიდან. მსგავსი იმედი მხოლოდ ჩვენთვის იყო გასაგები რამაც
თავიდან საგონებელში ჩაგვაგდო. კიბეზეც მშვიდობიანად დავეშვებოდ-
ით ავტობუსის გაჩერებაზე თავმოყრილ ხალხსაც შევერეოდით და სამტ-
რედესაც გამარჯვებული დაუბრუნდებოდით მაგრამ რა უნდა მოგვე-
ხერხებინა მშობლებისთვის რომლებიც მღელვარებდნენ და არა და არ
სურდათ ჩვენთვის გაეგოთ და ერთხელ და სამუდამოდ მიმხვდარიყვნენ
რომ მაინც მოვნახავდით ერთმანეთს და მაინც შევასრულებდით ერთმა-
ნეთისთვის მიცემულ სიტყვას. მერე როცა მივხვდით რომ მორიგი ხაფან-
გი იყო ეს საგონებელი და გადავწყვიტეთ შეყენებულ მდგომარეობაშივე
დაგვეტოვებინა უკვე გამოცდილება სხვას გვეკარნახობდა. იშვიათი იყო
ჩვენს ცხოვრებაში წუთები როცა ერთობლივი ძალებით რაღაც ისეთს
აღმოვაჩენდით ხოლმე თანაბრად რომ ვიმკიდით ხოლმე სარგებელს და
როცა გამოცდილებამ ხოლმეობითს მოგვენყვიტა და უკვე რაღაც სხვა
გვეკარნახა მივხვდით რომ სწორედ არაერთხელ მაგრამ არაბევრჯერ გან-
ცდილ წუთებს ვეალერსებოდით და გავიტრუნეთ და არც კი დაგვიწყია
იმ მიზეზის ძიება რომელმაც მსგავსი წუთები განგვაცდევინა და დიახაც
ამით მივხვდით არათუ მხოლოდ მათ დადგომას არამედ და უპირველესად
მათ მნიშვნელოვნებას და შესაძლოა სისასტიკესაც არა ჩვენს მიმართ
არამედ ჩვენი მშობლების მიმართ და სასიკეთოდ. ფასადი ძალიან უბრა-
ლო იყო. ის იმ სიცხადის გაცნობიერებას წარმოადგენდა რომ სულაც არ
იყო საჭირო მშობლებს ჩვენთვის გაეგოთ ვინაიდან ჩვენ ხომ არ ვცდი-
ლობდით მათთვის გაგვეგო და არც ურთიერთდანიშობის იმედად ვიყავით
მაინც და მაინც და ხომ ვცოცხლობდით მაინც ერთმანეთის იმედად და

ხომ მაინც გვესმოდა ერთმანეთის როცა ხშირად გაუგონარ დანაშაულს და ტკივილს ვაყენებდით ერთმანეთს. აი სულ ეს იყო ფასადი. მაგრამ იმდენად მკაფიო და გადახარშული იყო აქ ყველაფერი რომ თვით იყოც არაფერზე ითქმოდა. უახლოესი გზა რაკი ამ ერთ სიტყვაზე გადიოდა ჩვენ კი ვჩქარობდით ამ ხიდის გადასალახხად ფიქრი ზედმეტი გვეგონა და აკი ასეც აღმოჩნდა სინამდვილეში. რაც შეეხება იმ ყველაფერს რასაც ფასადი არათუ არ მალავდა არამედ ყვიროდა და ნიოდა და სარცხვინელს იბრდღენიდა ოლონდ რაიმე თუნდ მცირედი რამ დეტალი არ გამოგვპარვოდა. არავითარი ფულით სავსე და ვილაცის ხელში აჩხრიკებული ყულაბა. მხოლოდ მზეზე გასაშრობად გაფენილი მატყლი და იქვე თხილის ჯოხი. რაც შეეხება იმ ყველაფერს რაც ჩვენი ამდენწლოვანი ჯაფით და რუდუნებით დაგროვებულიყო. არავითარი საიდუმლო. მხოლოდ ათასობით პირდაფჩენილი და მშვიერი კარი რომელიც შესვლას ითხოვდა როგორც საშველს. რაც შეეხება იმ ყველაფერს უკვე თითქმის მკვდარ ტვირთად ქცეულს იმ ყველაფერს აღარაფერი ეშველებო იმეორებდა და თითებს ატკაცუნებდა დედა. ჩვენ არ გვეჯეროდა და ვერც ვერავის გავაკვირებდით ამით. მაგრამ ჩვენ ის გამორჩეული სიღრმე გვაფიქრებდა რომელიც დროდადრო ძლიერად ამოგვისროდა ხოლმე და რაიმე ბანალურ და ათასჯერ დაღეჭილ დასკვნას შეაჩეჩებდა ჩვენს თავს რითაც უკვე მერამდენედ გვახსენებდა იმას რაც ვიცოდით მაგრამ რასაც განუცდელად ფასი არ ჰქონდა და სხვა რა გზა იყო ჩვენც კიდევ ერთხელ უნდა გავახსენებოდა სწორედ ჩვენი ურიცხვი განცდა და არა ის რაც ამ ურიცხვ განცდას იწვევდა თითქოს უამისოდ არასრულფასოვანი იქნებოდა ჩვენი აღფრთოვანება და ჟრიაბული რომელიც ეს-ესაა დაგვითმო ჩვენმა ჭუჭყიანმა და ლამაზმა წვიმამ. ამის მერე მნიშვნელობა არც იმას ჰქონდა ვინ ავიდოდა პირველი ავტობუსში როცა ეს უკანასკნელი ჩამოდგებოდა და მძლოლი კეფას გამომწვევად შემოაბრუნებდა და გადააპურჭყებდა. გადამწყვეტ მომენტზე აღმატება მაშინაც შეუძლებელი იქნებოდა მისი არსებითი საყრდენიც რომ მოძიებელიყო და ისიც გარკვეულიყო რამ აიძულა ეს დაღლილი და ერთმანეთს უმწიოდ მიკრული ადამიანები როცა არჩევნის დრო დაუდგათ თავიანთი ვნებებიდან მოხერხებულად გამომძვრალიყვენ და ავტობუსის ღრუ სხეულში ისე განთავსებულიყვენ რომ თვით უკიდურესი სიმჭიდროვის შემთხვევაშიც კი არ დარჩენილიყო ადგილი არათუ ვნებისთვის არამედ იმ ერთადერთი ადამიანისთვისაც კი რომლის ძალისხმევამაც ავტობუსის ჩამოდგომა გახადა შესაძლებელი. თავად არასდროს დაუჩივლია ამის შესახებ და არც მათთან ამ დაღლილ და ერთმანეთს მიკრულ ადამიანებთან ურთიერთობაში სახელმძღვანელო პრინციპებად უქცევია ოდესმე. მართალია ჩვენ არ ვიცოდით რა არ უქცევია სახელმძღ-

ვანელო პრინციპად მაგრამ ის განსაკუთრებული ხანიერება რომელიც მასთან ერთად სახურავზე მიღებული გადანყვებილებით შეივსო გარკვეული დასკვნებისკენ გვიბიძგებდა და გვაიძულებდა არ გვგონებოდა თითქოს ის ხანგრძლივი დროის განმავლობაში შეინარჩუნებდა ნებისყოფას და არასდროს დანებდებოდა იმ ტრაექტორიის შუაგულს რომელიც სიტუაციიდან გამომდინარე მომლოდინე ადამიანების მიერ უარყოფილი ვნების უკანა მხარე იყო და სხვა არაფერი. ნებისმიერ შემთხვევაში ყველაფერი დამოკიდებულს ხდიდა როგორც მას ისე ამ ადამიანებს პროცესის ხანგრძლივობაზე. საკმარისი იყო ხანგრძლივობის რიტმიც კი შეცვლილიყო რომ ცვლილება განეცადა ამ ორი მოპირისპირე მხარის საწყის მდგომარეობებსაც და არათუ ცვლილება განეცადათ მათში მოძრავ მიმართულებებს არამედ ერთმანეთს ჩანაცვლებოდა ორი სასტიკი მტერი რითაც ორივე ჩვენს მტრად იქცეოდა. ასე იყო თუ ისე ჩვენ ნებისმიერ შემთხვევაში ვიჭყლიტებოდით. იქმნებოდა შთაბეჭდილება რომ ყველა ურთიერთსაპირისპირო მხარე ჩვენს დამორჩილებას ცდილობდა ჩვენ კი წარმოდგენაც არ გვქონდა მაინც რას ეძებდნენ ჩვენში რის დამორჩილებას ცდილობდნენ რა მალავდა თავს ჩვენში ისეთი რომელიც მათ ჩვენს დამორჩილებას შეაძლებინებდა. ნუთუ ისინი ხედავდნენ და ჩვენ ვერა. იქნებ ისინი ვერ ხედავდნენ მაგრამ ვინაიდან ჩვენ ვხედავდით და არ ვიცოდით რას ვხედავდით ჩვენს მიერ საკუთარ თავზევე შურისძიების ნიშნად გვერთმეოდა დანახულის ყველა შესაძლო განზომილება და მათ საცხოვრისს ქმნიდა. მნიშვნელობა არ ჰქონდა რა თქმა უნდა ეს საცხოვრისი სახლი იქნებოდა ავტობუსი თუ ის სამტრედე რომელიც ამ შემთხვევაში იგულისხმებოდა. მთავარი იყო დანახულს საშუალება მისცემოდა საცხოვრისში ეგრძნო თავი ერთი ნუთით ერთი ნამით ან სულაც ერთი საუკუნით რათა უკიდურეს საზღვრებამდე გაშლილიყო და მხედველობიდან არ გამორჩენოდა არაფერი რაც საცხოვრისს გარს ეკვროდა და მისი ორგანიზმის ნებისმიერ მოთხოვნილებას მკვეთრ ფერებში წარმოსახავდა. იგივე ითქმოდა განზომილებათა გადაკვეთის ერთადერთი ნერტილის შესახებაც რომელიც თავის ერთადერთობას მხოლოდ იმით ინარჩუნებდა რომ ნებისმიერ ჩვენს საცხოვრისს და მასში ჩვენს ყოფნას შორის მანძილი დაფარვას ბევრად ადრე ახერხებდა ვიდრე ხსენებული მანძილის მნიშვნელობის შესახებ ინფორმაცია დაკონსერვებული ფორმით მიენოდებოდა როგორც მომხმარებელს ისე მიმნოდებელს რომელსაც გულწრფელად სჯეროდა საკუთარი გულუბრყვილობის. ნერვების ამშლელი იყო მხოლოდ სისწრაფე რომელიც ერთი შეხედვით მოვლენათა მსვლელობის ერთადერთ რეალურ შემსრულებელს და თითქმის არამეტაფორულ რეალობას წარმოადგენდა. იგი იყო კიდევ და არც იყო მსჯავრმდებელი. აი მისი ეს თვისება განაცვიფ-

რებდა ჩვენი სახით სამტრედეში დამალულ წყვილთა ნებისმიერ თანმიმდევრობას რომელსაც ვერაფრით მოეხელთებინა კუთვნილი მოთხოვნების მონიშნვა თუნდაც სამტრედის ერთ-ერთ კედელზე ამოკანრულ ხაზებად. როგორც იტყვიან ამ შემთხვევაში ყველა ერთ ქვაბში ვიხარშებოდით და ყოველი მორიგი მცდელობა რომლის დროსაც გაქცევა და განაპირება მოტივადვე რჩებოდა და შეუძლებელი იყო უკუქცევის მცდელობაში გადაზრდილიყო მხოლოდ შემდგომ ნაბიჯს გულისხმობდა ერთადერთ ღირსეულ მემკვიდრედ თუ რა თქმა უნდა ეს ნაბიჯი უშუალოდ მას არ დაემუქრებოდა ნაშლით ან დაზიანებით. ვინაიდან მსგავსი საშიშროება არ გამოირიცხებოდა ამაო იყო იმაზე ფიქრი ხედავდნენ თუ არა ისინი ვხედავდით თუ არა ჩვენ ვხედავდით თუ არა ერთდროულად და ერთი მიზნით და ასე შემდეგ. ყველა შემთხვევაში მოგვიწევდა ავტობუსში ასვლა და აუნაზღაურებელი მოთმინება. ამ ხვედრს ყველა ჩვენგანი გადაუჭარბებელი ვნებით უნდა შეხვედროდა ასეთი კეთილშობილური ჟესტი დაეხვედრებინა სურვილის განსახორციელებლად მზადყოფნისთვის და სიცილი კი არ აეტეხა სველი ასფალტის სუნით ჟრუანტილმოგვრილს არამედ დუმილით ეგრძნობინებინა მძღოლისთვის კუთვნილი მზადყოფნისთვის თავდადების უსაზღვრო სურვილი როგორც პროტესტის სურვილის განსახორციელებლად მზადყოფნის წინააღმდეგ. ბოლოს და ბოლოს ჩვენ ხომ სამტრედე თვალთაც არ გვინახავს და დრო რომ დაგვიდგა ეს შანსიც ხელიდან გაუშვით სახანძრო კიბით დაშვების საფასურად. რა უნდა მომხდარიყო ან ჩვენში ან ავტობუსში ან გაჩერებაზე ისეთი რომ დავინყებას მისცემოდა ჩვენს მეხსიერებაში ის რაც არ მოხდა არადა უნდა მომხდარიყო. ადამიანები ხომ სწორედ ამიტომ ვართ სადაც ბრძოლაა ჩვენ იქ ყოველთვის ვაგებთ. მაგრამ ეს დასკვნა ყოველთვის დასკვნადვე რჩება ანუ მისი მნიშვნელობის ველი ნიშანდებული არაა ისეთი მძაფრი დინამიკით რომელიც შეიძლება სიტუაციების შესაბამისად შეიცვალოს და ნებისმიერი თუნდ სრულებით გაუცნობიერებელი თამაშების თანამდევად იქცეს. ეს მასაც კარგად ჰქონდა გაცნობიერებული. სხვა საკითხი იყო შეეცდებოდა თუ არა ხსენებული ველიდან გამოსვლას და მისი საზღვრების შესახებ ცოდნის გაღრმავებას. ყოველ შემთხვევაში ჩვენთვის არასდროს არაფერი უგრძნობინებია. გადაკვრითაც კი არა. ჩვენც სხვა რა დაგვრჩენოდა ბრმად უნდა მივყოლოდით ნებისმიერ მის მითითებას ან გამომეტყველების ცვალებადობის შესაბამისად შექმნილ ურიცხვ ამინდს. მსგავსი სიბრმავე ისევ და ისევ ჩვენს გულბურყვილობას განამტკიცებდა რაც აუცილებელი იყო იმაზე იერიშის მისატანად რაც ოდესმე აუცილებლად უნდა ქცეულიყო მეტისმეტად მიუხედავად იმისა რომ უკვე მტკიცედ გვწამდა ვერასდროს გავიგებდით რა იქცეოდა მეტისმეტად რის ნიშნად გამოგვე-

ცხადებოდა ხანგრძლივი ნდობით სასონარკვეთილებს ყველა რიგიანი და არავისთვის საშიში ადამიანისთვის ცნობილი განცდა. დიდხანს არ გაგვხსენებია შემთხვევით ნანახი ის სურათიც სადაც ყველა ერთად ვიყავით გამოხატული და არც ერთი ჩვენგანი არ ტიროდა. მერე რა რომ ბავშვობა უკან გვექონდა მოტოვებული ხომ შეიძლებოდა მოულოდნელად რაღაც ისეთი მომხდარიყო რომ ნებისმიერ ჩვენგანს ტირილი დაენყო მეთქი. რა თქმა უნდა შეიძლებოდაო. მაშინ რატომ ხარ ასე დარწმუნებული რომ ის კიბე ნამდვილად არსებობდა მეთქი. განა დედამ ასე არ თქვაო. მხოლოდ ამიტომ მეთქი გაოცებულმა ვიკითხე და მაშინვე მივხვდი რომ კითხვა შეცდომით იყო დასმული და განწყობაზე უფრო მეტს გამოხატავდა გაცილებით მეტს. რატომ მხოლოდ ამიტომ ბოლოს და ბოლოს დამთავრდება თუ არა ეს რიგითი ისტორია ჩვენ შეგვიძლია ერთად დავუბრუნდეთ იმ კიბეს და ყველაფერი თავიდან დავიწყოთო. დარწმუნებული ვიყავით როცა ამას ვისმენდით საქმე იმ უჩვეულო არსებასთან გვექონდა რომელიც არასდროს იმღერებდა ამის მერე და აღარც გემის კაპიტანივით მიმოავლებდა თვალს შინდისფერ სახურავს და არც წინ გაგვიძლეებოდა გაბედულად როცა მოსაცდელის ხალხით სავსე ტერიტორიიდან დაძრული რამდენიმე აქტიური მზერა ჩვენს შეჩერებას შეეცდებოდა. იქნებ ამიტომაც იმეორებდა ჯერ კიდევ მაშინ სახურავზე როცა ვბჭობდით ყველაფერი კარგად აწონ-დაწონეთ თორემ ჩვენს მშობლებს რა გადაურჩებაო. როგორც შეგვეძლო ვცდილობდით. უხაროდა და გვამხნევებდა. მთავარია წესრიგი არ შემოგვეპაროსო. მტვრიანი და აბლაბუდებით სავსე სხვენი საუკუნო ნუგეშით იყო მაგრამ ეს მხოლოდ ჩვენთვის. გულშიც არ გაგვივლია სხვებს თუ გამოადგებოდათ ავტობუსში მოხვედრის შემთხვევაში ჩვენი გულწრფელი გამოცდილება. ერთადერთ საზრუნავს სამტრედიის კარი წარმოადგენდა. კარის ღრიჩოში გაყოფილი ჩვენი თითები ჯერ კიდევ ასრულებდა კაუჭის ფუნქციას მაგრამ როცა ერთმანეთის ვნებიანი სუნთქვა გავარჩიეთ ეს კარმაც მშვენივრად იგრძნო და განაპირდა. სწორედ ამ მომენტის მთელ გაურკვეველობას გულისხმობდა დედა როცა დაბეჯითებით ამბობდა უკვე ყველაფრის შეცვლა შეიძლება ამიტომ გვიანიაო. თუ ეს მაშინვე ცხადი იყო გამოდის რომ მასაც კარგად უნდა სცოდნოდა და ღრიჩოდან თითის გამოცურება მხოლოდ წინასწარ შემუშავებული გეგმის ერთ კარგად გათვლილ რიგით ფინალს წარმოადგენდა. არაა გამორიცხული რომ ამის შესახებ მასაც არაფერი სცოდნოდა ისეთი რაც დედას ხელ-ფეხს გაუხსნიდა და ძიებისას სწორ გზაზე დააყენებდა. ნებისმიერ შემთხვევაში გადაწყვეტი სწორედ კარის განაპირების აქტი იყო და არა ის ყველაფერი რაც შემდეგ მოხდა. ფინალი და ენდშეილი ხომ ერთი და იგივე სულაც არააო. ალბათ არა მეთქი. მაშინ ამ თემაზე დღეის მერე ნუ-

რასდროს ვილაპარაკებთო. როგორც მეტყვევი მეთქი. ხელიც ამიტომ ჩავი-
ქნიეთ. მივხვდით რომ არც რამეს ეშმაკობდა და არც ჩვენს საშველად
მოფიქრებულ გეგმას გასცემდა. იგულისხმებოდა რომ მნიშვნელობა არ
ენიჭებოდა იმას იცოდა თუ არა მან არათუ გეგმის შინაარსი არამედ ამ
გეგმის არსებობაც კი საერთოდ. არსებითი მნიშვნელობის მხოლოდ ის
ფაქტი იყო რომ უკვე ვგრძნობდით ჩვენც მასთან ერთად უნდა გვეზიემა.
მხოლოდ ასე მოვახერხებდით სამტრედისგან ისე გასვლას და კიბესთან
შეგროვილი თანამონაწილეების გვერდიგვერდ აღმოჩენას რომ ჩვენს
მშობლებს მოლოდინის ვნება არ დაუფლებოდათ. შარდის სუნი მხოლოდ
მას არ უგრძენია. ყველამ კარგად ვიცოდით რატომ. ყველამ კარგად ვიცო-
დით რა განზრახვით. ყველამ კარგად ვიცოდით ჩვენგან განსხვავებით
მას ეს სუნი როდის უნდა ეგრძნო. სწორედ ისეთ ვითარებას ეყრებოდა
საფუძველი როცა ამბობენ უსიტყვოდ მიუხვდნენ ერთმანეთსო. იმასაც
მივხვდით რატომ არ სურდა მაინც და მაინც ჩვენთან ერთად ეგრძნო შა-
რდის სუნი. მის ზურგს უკან სამტრედის დიდი გამოცდილება იდგა და
მის სულში იმ ერთადერთი ადგილის გამოთავისუფლებას ელოდა რომელ-
იც სამტრედისავით ცარიელი დარჩებოდა მაშინაც კი თუ მას შეავსებდ-
ნენ. ყველაფერზე თანახმა ვიქნებოდით ოღონდ იმ ერთადერთის აღტა-
ცება არ შეცვლილიყო გამარჯვებით ვისთან დამარცხებასაც ამდენი სისხ-
ლი და ოფლი შევალეთ. ოღონდ მსგავსი რამ არ მომხდარიყო და ზემოთ
მაშინაც არ ავიხედავდით როცა ფეხქვეშ ყველანი სათითაოდ ვიგრძნობ-
დით ასფალტს. მაშინ სურვილს რალა ვუყუთო. არაფერი არ ვუყუთ სურვი-
ლადვე დარჩეს მეთქი. მაგას გეკითხები როგორღა დარჩება სურვილი
სურვილად თუ მსგავსი რამ არ მოხდაო. მიუხედავად იმისა რომ კარგად
ვიცოდი საითაც უმიზნებდა მაინც შევებდე თუ მოხდა მაშინ ხომ სურვი-
ლიც შეიცვლება მეთქი. გაელიმა განა სურვილის შეცვლა სურვილის შეცვ-
ლას მოასწავებსო. განა ოდესმე დაგვაგინყდება გზაჯვარედინი სადაც
დათქმული გვაქვს შეხვედრა და სადაც ერთმანეთს უნდა გამოვუტყედეთ
რომ ახალნაცნობებს სულაც არ წარმოვადგენთო. განა იმ განცდას რომე-
ლიც მოსაცდელში თავშეყრილ დალილ მაგრამ ვნებით სავეს ადამიანებ-
ში აღდუღდება და გადმოდუღდება შეიძლება გამოცდილება დაერქვას
ვიდრე ჩვენი თვალთ არ ვიხილავთო. შემრცხვა. რამდენჯერ გვინატრია
ბოლოს და ბოლოს გვეცნო ჩვენი დანაშაული. მაშინ ხომ სიხარულს სარკ-
მელი აღარ დაერქმეოდა. მაშინ არც ჩვენ მოგვინევდა დღენიადაგ იმაზე
ფიქრი თუ როგორ გვემართლებინა თავი იმათ წინაშე ვინც ჩვენზე აღმა-
ტებას გამარჯვებად ჩათვლიდა ეს რომ მოეხერხებინა. რა შეიძლებოდა
ყოფილიყო იმაზე უფრო შემზარავი რაც ყოველთვის გათვალისწინებას
გვთხოვდა და ამ საქმეს ისე ოსტატურად აკეთებდა რომ უფლება გვერთ-

მეოდა მისთვის შემზარავი გვენოდებინა. აქ რა თქმა უნდა ძალაში იყო განუსჯელობის პრინციპი რაც ყოველ ჩვენს შეხებას ნივთებთან ადამიანებთან საგნებთან თუ მოვლენებთან განწყობად აქცევდა და არა უმეტესად. არ იყო გამორიცხული რომ მსგავსი მიმართებაც კარგად დაპროგრამებული ჯანყის შედეგს წარმოადგენდა და გზას გვიხშობდა იმ ძირითადი იდეისკენ რომელიც ინსპირაციის ერთ-ერთ მთავარ ბირთვად ქცეულიყო. არასდროს იკითხავდა რატომ ერთადერთად არაო. გასაგები იყო რომ ჩვენ ყოველთვის იმის შესახებ ვსაუბრობდით რაც ერთადერთს გამორიცხავდა და სწორედ ამიტომ გულისხმობდა კიდევ. მან რომ გამარჯვებული და დამარცხებული გამორიცხა ჩვენ ეს არ გვიკვირდა. ჩვენ მხოლოდ იმან გაგვაკვირვა რომ მას ხსენებული კატეგორიებით მანიპულირების უფლების მოპოვება სურდა მაინც და მაინც იქ სადაც ასეთი უფლება არ არსებობდა რის გამოც მსგავსი უფლების მოპოვება ამ უფლების შექმნას ნიშნავდა და სხვას არაფერს. დედას არაერთხელ უთქვამს კარგია თუ მას ვინმეზე ზრუნვა არ დაუსახავს მიზნადო. იგივე აზრს იცავდა ყველა შესაძლო მშობელი. აი მაშინ როცა მან პირველად იმღერა მიხვდით რომ მშობელთა მიერ ამ საკითხთან დაკავშირებული ნებისმიერი აზრი გათვალისწინებული ჰქონდა მაგრამ ეს ხარკის გაღების უწყვეტ პროცესში ჩართული ადამიანის მოქნილობას როდი გულისხმობდა. არა. ეს იყო არც მეტი არც ნაკლები დროში მიმდინარე ნებისმიერი მოვლენის არგათვალისწინების უმწიფო აქტი. ნუ დაარქმევთ ჩემს გამომეტყველებას საყვედურსო. უბრალოდ კიბეს ჩავყვეთ და იქ მივალთ სადაც მოლოდინი იწყებაო. მე რომ შემოიძლია ტკივილამდე მიყვარდეთ ეს სულაც არ ნიშნავს იმას რომ ტკივილამდე სიყვარული შესაძლებელიაო. ბუნებრივია ჩვენ იმასაც უნდა მივმხედარიყავით რომ ეს არც მის სულში მიმდინარე სენტიმენტალურ რევოლუციას ნიშნავდა. იქვე დაგვიზუსტა სწორედაც რომ გამოხატული და არა გამოსახულიო. კიბეზე დაშვებულებს ეს ფიქრილა გვანვალებდა ნეტავ ვინ ზეიმობდა გამარჯვებას იმაზე ვინც ჩვენზე გამარჯვებას ზეიმობდა. იქ ქვემოთ წვიმა მოვიდა ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა და მიუხედავად იმისა რომ სარწმუნო წყაროები ზუსტად განსაზღვრავდნენ წვიმაზე და მის მიერ დასველებულ ხალხზე ჩვენი განწყობის შემოქმედების ემოციურ ხარისხს ნაადრევი სიხარულის გამოხატვა საჭიროდ მაინც არ მიგვიჩნევია. დანებებული უმიზნო საქმის კეთილ დასასრულამდე მიყვანიტ დაკავებული არასდროს ვყოფილვართ და მაინც და მაინც ახლა გადამწყვეტ მომენტში მოულოდნელი რა უნდა მომხდარიყო. ერთადერთ დაბრკოლებას ჩვენივე ეჭვიანი ფიქრი ქმნიდა და გვაიძულებდა კიდევ და კიდევ გადაგვესინჯა კიბით ჩასვლის გადამწყვეტილება რომელიც ჯერაც ურყევი ჩანდა მაგრამ შინაგანად დასუსტებული და მომაკვდავი. ეს იმ შესაძ-

ლებლობას როდი გამორიცხავდა რომ იგივე დაემართებოდა სხვენის გავლით ეზოში გასვლის არჩევანს. მართალია გამოსავალი არ ჩანდა მაგრამ ეს იმას როდი ნიშნავდა რომ გამოსავალი არ არსებობდა. ჩვენ გამოსავალს არჩევანში ვეძებდით თორემ როგორ არ ვიცოდით დაუხარისხებელი არჩევნის არარსებობა მაშინ როცა ჩვენი ბედისწერის საიდუმლოს არჩევანი კი არა ეზო წარმოადგენდა. სადარბაზოდან გავიდოდით თუ კიბით დავეშვებოდით ორივე გზას ეზოში უნდა მოვეხვედრებინეთ საიდანაც შემდგომ არაერთი მზერა გაგვაცილებდა მოსაცდელამდე და რაოდენ გასაიდუმლოებულიც უნდა ყოფილიყო ჩვენი შემდგომი მოქმედების გეგმა უმაღლარაბებს უკან მოთვალთვალე ცნობისმოყვარენი გამოიცნობდნენ ჩვენი აქციის შემდგომ საფეხურს ვიდრე ჩვენ მივიღებდით ახალ გადაწყვეტილებას. ეს ისეთი შემთხვევის პირობითობათა ველში მოხვედრას ნიშნავს როცა სულაც არაა საჭირო ციხის შიგნიდან გატეხვაო თქვა და ისე ღრმად ამოისუნთქა მისი სუნთქვის ნაკვალევს თვალი კრძალვით და სათუთი მონდომებით გავაყოლეთ. იქმნებოდა შთაბეჭდილება რომ რაც უფრო ვუახლოვდებოდით წვიმას მით მეტი პირობითობა ჩნდებოდა ჩვენში თუ ჩვენს გარშემო და მით მეტად ჭირდა არათუ სწორი არჩევანი არამედ საერთოდ აზროვნება. მოდი და ნუ გაგიკვირდებოდა ამის მერე რომ მსგავს დასკვნებამდე ლამის ცეკვა-ცეკვით მიგვარბენინებდა ნებისმიერი ალბულებული გეზი ყველას ერთად და თითოეულს ცალ-ცალკე. თუ ამასაც მიხვდით ჯერ არ ყოფილა ყველაფერი წყალში ჩაყრილიო. ნუთუ არ გირჩევნია რომ დიხაბაც ყველაფერი წყალში იყოს ჩაყრილი მეთქი გულწრფელად გამოიკვირდა. რომ მირჩევნია იმიტომაც აღმომხდა ეს შეძახილიო. მადლობა ღმერთს ამჯერად მაინც მივუხვდით ერთმანეთს მეთქი. განითლდა და აღარაფერი უპასუხია. მაშინვე ჩვენს მიერ გამოგონილი ეჭვი გაგვახსენდა როცა ხელის ჩაქნევა და შინ შებრუნება გადაწყვეტიტეთ ერთ-ერთი სასონარკვეთის ჟამს შინდისფერ სახურაზე ამხედრებულებმა. მაშინაც არსებობდა სახანძრო კიბე მაშინაც არსებობდა სამტრედე სადაც არაერთი საიდუმლო ხელსაწყო შეგვინახავს და შემდეგ მტრედის პატივით შეთეთრებული დაგვხვედრია. მაგრამ რა ფასი ჰქონდა ამ ყველაფერს არჩევნის შესაძლებლობის ცოდნის თვინიერ. უამისოდ თითქმის გვჯეროდა რომ ის ყველაფერი მართლა არსებობდა. მხოლოდ მას მერე როცა ყველამ ერთად მივიღეთ გადაწყვეტილება რომ გადაწყვეტილება არ მიგველო მიხვდით რომ არსებობს მხოლოდ ის რასაც ჯერ სახელი არ დარქმევია. მერამდენედ უნდა მიგვენიშნებინა ერთმანეთისთვის რომ წვიმა არა და არ მოვიდოდა ვიდრე ჩვენი იმედი სახანძრო კიბით იყო ამოვსებული ამ ყველაფერს კი თავის მხრივ სერიოზული კავშირი ჰქონდა დედისთვის მნიშვნელობის მქონე გაფრთხილებასთან რომ ავტობუსის მოლოდინში

ვნებებს მინდობილი ხალხის არც ერთ ნინ გადადგმულ ნაბიჯს არ მოესურვებოდა ჩვენს ჩანაფიქრს მომსახურებოდა რაშიც ეს უწყინარი ხალხი სულაც არ იყო დამნაშავე და გულითაც რომ მოენდომებინა ხელს ვერ შეუშლიდა იმ შეცდომის დაშვებას რომელიც განაპირობებდა ავტობუსის ინტერიერში ჩვენი მოხვედრის ალბათობას. დედა ასეთ დროს ყოველთვის გულწრფელი იყო რაც არ ითქმოდა ჩვენი და გაჩერებაზე დისლოცირებული უწყინარი მოქალაქეების იდეათა გადაკვეთის წმინდა ადგილის შესახებ რომელიც არანაირ იმედს არ ტოვებდა იმათთვის ვისთვისაც სულ მცირე მინიშნება საკმარისი იქნებოდა არჩვენის პირველსაწყისი ელემენტების ასამოქმედებლად და საპერმუტაციო პროცესში ჩვენი გაერთიანებული ძალების ჩასათრევად. იქნებ ამიტომაც ხმაურობდა ირგვლივ ამდენი უმიზნოდ ამოძრავებული ჩანაფიქრი. დაუშუვათ წინასწარ გვცოდნოდა რომ მრავალჯერადი განმეორების შემთხვევაშიც კი ნებისმიერი ოპოზიციური აქტი თვისობრივ ცვალებადობათა უწყვეტ პროცესში ჩართვას ვერ მოახერხებდა მაშინაც თუ შემომთავაზებდი სინოპტიკოსებთან შეუთანხმებლად ვაბანკზე წასვლასო. ვიდრე თვალებში ვუყურებდი მეგონა ხუმრობდა მაგრამ მზერა რომ მოპირდაპირე სახლის მოუამულ კედელზე გადავიტანე მივხვდი მისი კითხვა არანაირ პასუხს არ გულისხმობდა და მთლიანად ჩვენს კენ იყო მომართული. კითხვას კითხვითვე ვუპასუხე დაუშუვათ გვცოდნოდა და შემომთავაზებინა კიდევ თუ გექნებოდა მაშინ ჩვენი ერთგულების იმედი მეთქი. ეს ხომ არც ჩემზე და მით უმეტეს თქვენზე დამოკიდებული არ იქნებოდაო. მაშინ უთქმელადაც კარგად უნდა ხვდებოდე რომ ის თუ მოხდებოდა რაც არ მოხდა ჩვენ შენ ვერაფერსაც ვერ შემოგთავაზებდით ვინაიდან ინსპირაციას თავად შენც იმისგან მიიღებდი ვინც ამჯერად ჩვენზე გამარჯვებას ალტაცების სისტემური განხორციელებით ცდილობს მეთქი. გამოდის ჩვენ არც ოდესმე გვცოდნია რატომ გავცვივდით წვიმის შესახვედრად ასეთი მშვიდი და მოზეიმე ნაბიჯებითო. ან რატომ უნდა გვცოდნოდა მეთქი. ამ ტიპის შეკითხვა-გაოცება მისთვისაც და ჩემთვისაც ცნობილი და მრავალჯერ აპრობირებული ხერხი იყო კამათში დიალოგის გადაზრდის თავიდან ასაცილებლად. წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩვენი სტრატეგია გამოთვლის ტექნიკით უნდა ყოფილიყო მთლიანად განსაზღვრული. მერე რა რომ არავინ მოიძებნა ისეთი ვინც სცენაზე მდგარი ბაფთიანი გოგონასავით ყველაფერს იტყოდა იმის შესახებ რაც ჩვენს თავს ტრიალებდა. ამ შემთხვევაში თუ რამ მთავარი და მნიშვნელოვანი იყო მხოლოდ ის რომ არ გამქრალიყო სცენაზე ნებისმიერი გამგზავრებისას მსგავსი სიტყვის საჭიროება. თითქოს არც ითხოვდა ამის გათვალისწინებას მაგრამ მაინც უმიზნოდ ალვეგზნებოდით ხოლმე როცა თავს ხელებში რგავდა და გრძელი წერილი კისრით მიგვითითებდა სად

რომელი ხელსაწყო ესვენა. ჩვენ ცხადია მაშინვე სამტრედეში ოდესღაც სათუთად შენახულ ნივთებს წარმოვიდგენდით მაგრამ გამოცდილება მათი მოძიების სურვილს გვართმევდა ვინაიდან შემდგომაც არაერთხელ განგვიზრახავს სამტრედეში მხოლოდ და მხოლოდ ამ მიზნით შესვლა მაგრამ საკმარისი იყო აბლაბუდებით სავსე სხვენის სუნი გვცემოდა და ამ ზოგად სუნში მანძილის შემცირების კვალდაკვალ სამტრედის კერძო სუნი გამოკვეთილიყო რომ მიზანი მაშინვე ქრებოდა და დაბნეული მივშტერებოდით კარის ღრიჩოში გაყოფილ ჩვენს თითებს რომლებიც ჯერ კიდევ ასრულებდნენ კაუჭის ფუნქციას. მხოლოდ მას მერე როცა ხელცარიელი ვბრუნდებოდით ვაცნობიერებდით რომ ვერც მისგან მივიღებდით სავარაუდო პასუხს იმის შესახებ თუ სად მთავრდებოდა ჩვენი უკეთილესი და უჭუმანურესი ნება და სად იწყებოდა თავს მოხვეული წესრიგი რომელიც კონტრაბანდასავით შემოგდებულ პროტესტს თავბრუდამხვევ გრადაციებს განაცდევინებდა და ისე წარმოგიდგენდა როგორც გარედან დაურეგულირებელ ამბოხს. განა არ ვიცოდით საიდან უბერავდა ქარი მაგრამ მიხვედრისა და ამოცნობის ყოველი ბედნიერი წამი უკვე შეიცავდა თავის თავში გამოცდილებას ანუ იმას რაც არასდროს მოითხოვს კონკრეტულ მიზანს და მოქმედების კონკრეტულ გეგმას. მაგრამ ის ხომ არც წინს უკანს და ახლას მოითხოვსო. გეთანხმები და ამიტომაც ვფიქრობ სახანძრო კიბით ჩასვლაზე უარის თქმას მეთქი. მაშინ ჩავიდეთ რალას ეუცდითო. და ჩვენი პირველი და უკანასკნელი გადანყვეტილება ზანტად ჩაუყვა სახანძრო კიბის ჩვენთვის ჯერაც უცნობ საფეხურებს. მშვენივრად ვიცოდით რომ ეს ჩვენი ხვედრი იყო და ყოველთვის თავის დამშვიდების ნებისმიერი მცდელობა იმ უმწარეს იმედსაც ხელიდან გვაცლიდა რომელსაც პირდაღებულნი მივშტერებოდით ხოლმე როცა იგი ერთიანად ჩვენსკენ მობრუნებული და მოძრავი თავის ამა თუ იმ სამხილს განტევეების ფარასავით შემორეკავდა და ჩვენი გამოცდილების გულმონყალება მინასთან ნება-ნება ჩაახლოებისთვის სასიკეთოს არ მეტყველებდა რაკილა ასე ვიზრდებოდით და ასე გავიზრდებით ვიდრე იმისადმი მორჩილება გვექნება ძალაში რაც დიდი ხანია არც ჩვენ და არც ჩვენს მერმისს აღარ ეკუთვნის. მაშასადამე ხსენებული მცდელობის ფასად ხელიდან უნდა გამოგვცლოდა მზით გაცხელებული მოლაპლაპე და აცახცახებული საფეხურ-სახელური და ესოდენი სისათუთით ნალოლიავეები ჩანაფიქრი ჩვენთან ერთად ასფალტს მისცემოდა მაშინ როცა არ არსებობდა არც ერთი გარეშე განზომილება რომელიც ჩვენს ფარულ მიზანს შესაბამის მომენტში ნათელყოფდა და ამით საშუალება მოგვეცემოდა უმტიკინეულოდ გადაენაცვლებინათ ჩვენს ცოდვილ სულებს მომდევნო განზომილების ვნებიან სიმარტივეში სადაც ნვიმა მოდიოდა ჩვენი კეთილი და პირწმინდა

წვიმა რომლის დროშადაც უნდა ქვეუღიყო ჩვენი უკანონო ხვედრი და ჩვენ გვიხაროდა და ვიდექით და დიდხანს ვუყურეთ ჩვენს კეთილ და ჭუჭყიან წვიმას. რა თქმა უნდა გვახსოვდა ეს მშვენიერი წამი ჩვენი აქ დგომითურთ და დედის უზომო აღშფოთებაც ნათელივით ადგა ამ უმონ-ყალო სურათს მაგრამ ასე იყო თუ ისე წარსული წარსულად ანმყო კი თავი-სას მოითხოვდა და ვინ გაბედავდა თუ არა ჩვენ ამ საშუალო სიგრძის კი-ბით დაშვებას მიზანი რომ სერიოზული ყოფილიყო. ხოლო მიზანი დიახაც რაღაც გამორჩევით სრულსა და არასერიოზულს წარმოადგენდა რადგან ასე ჩაეფიქრებინა იმას ვინც სულ რამდენიმე წუთის წინ დონინჯემოყრი-ლი და ირგვლივ გემის კაპიტანივით მომზირალი ახლა მოთმინებით ელოდა როდის გავათავისუფლებდით სახურავს რათა თვითონაც შესდგომოდა იმ რთულ და სასიამოვნო საქმეს რასაც მოცემულ შემთხვევაში სახანძრო კობით დაშვება ერქვა და რასაც ჩვენ ყველანი მშობლების შემოტყეების-გან უნდა დავეცავით ან და მარადის უკუნითი უკუნისამდე ხოლო რაკილა ყველაზე საიმედო და სანდო იარაღად თამაში დაგვესახა სწორედ მასში გამოგვემწყვდია თითოეულ ჩვენთაგანს და ყველას ერთად ჩვენი უმწეო სურვილები და ჯიუტად და ზანტად მივიწვედით ქვემოთ ადუღებული ასფალტის კენ. მოპირდაპირე სახლის კედელი უჩვეულო გულგრილობას ამულაენებდა ჩვენი აფორიაქებული გულების მიმართ რასაც რა თქმა უნ-და მხოლოდ ზურგით როდი ვგრძნობდით არამედ ჩვენს მეხსიერებაში ღრმად აღბეჭდილი იმ ურიცხვი პომიდვრითაც რომელთა დახეთქილი ში-გნეული თავისი თავმდაბალი და უპრეტენზიო ბიოგრაფიით ცხოვრობდა ნაკვერცხალებით მონიშნული სამიზნის ირგვლივ. შენ რომ ჩემი სირცხვი-ლი გადმოგდებოდა დედაშენი ვერანაირად ვერ ამოიცივობდა ჩვენი საუბ-რის ფარულ პათოსს და ჩვენს მიერ ნატყორცნი პომიდვრების რაოდენო-ბა ერთიორად შემცირდებოდა ვიდრე ჯერაც სატყორცნები ერქვათ ამ საცოდავებსო. კი მაგრამ თუ გრძნობამ მომატყუა შენ რატომღა არ გვიტყ-ყდებოდი ჩემს მიერ დაფიქსირებული და შენთვის პატიოსნად მონოდებუ-ლი ინფორმაცია მაშინვე არასაიმედოდ თუ მიიჩნიე მეთქი. კი მაგრამ ხომ უნდა გამეგო საკუთარი სინდისი გამამართლებდა თუ არაო. კი მაგრამ წუთუ საჭირო იყო ვითარების ამ ზომამდე გამწვავება მას მერე როცა უკვე ერთმანეთის პირისპირ ვიდექით და წუთი წუთზე ჩვენი ჭუჭყიანი და კოხტა წვიმა უნდა მოსულიყო მეთქი. კი მაგრამ მოსვლის აღბათობა ხომ იმდენად მცირე იყო რომ საქმეში რწმენაც უნდა ჩარეულიყოო. გამახ-სენდა გამახსენდაო იქვე დასძინა ფიქრიანად და ვიდრე ნიშანს მოვუგებ-დი მრავალმნიშვნელოვანი ღიმილით მიმანიშნა რომ არასდროს დაივიწყე-ბდა დედალი ნეხვის საეზოოდ ცნობილ ისტორიას. არადა ვიდრე ამ უბად-რუკი შემთხვევის ხსოვნა დენტით სავსე კასრივით იდო ჩვენს თავებში

იმ ფაქტსაც გულმხურვალედ უნდა შევგუებოდით რომ წესრიგი არ სუფევდა იქ სადაც მავანი ჩვენი ჩანაფიქრის უწინებელსაყოფად არათუ მთელ თავის აგრესიას არ დაიშურებდა არამედ მშობლების საფუძვლიან თუ უსაფუძვლო ეჭვებსაც ერთადერთ უზუსტეს მიმართულებას მისცემდა და მაშინ სათუოდ გადააქცევდა თვით ჩვენივე ერთსულოვნებას. ხოლო რაკი წესრიგი არ სუფევდა რა გასაკვირი იყო რომ ჩვენს ირგვლივ და თვალსაწიერის მიღმა მოქმედი ყველა საგნის არსებობას თუ არა ამ საგანთა დანიშნულებას მაინც ემოქმედებოდა საფრთხე რაც უშუალო გავლენის წყარო გახდებოდა ჩვენი შესაძლო რეაქციისთვის და მაშინ არაფერი დაგვრჩებოდა გარდა ასფალტთან შეხებისთანავე იარაღის დაყრისა და მწარე ღიმილისა. ცხადია ყოველთვის გასათვალისწინებელია რომ ესა თუ ის კრებითი ჩანაფიქრი უთქმელად გულისხმობს ბალასტს და მხოლოდ მას მერე ხდება ამ უსარგებლო და მეტად საჭირო ტვირთისგან ნება-ნება ან მომენტალურად გამოთავისუფლება როცა ამოცანის სირთულე ბოლომდე თუ არა საგრძნობლად მაინცაა გაცნობიერებული და გამოთავისუფლებული ძალა თავის თავში და თავის გარშემო პერსპექტივის ველს მნიშვნელოვნად აფართოებს ხოლო ის რასაც მოცემული ერთეული თუ კრებითი ძალა სიტუაციის გათვალისწინებით შეეღია აუცილებლად იქ დაუხვდება სადაც ნებისმიერი მიზანი იწყება მაგრამ ყოველთვის კეთილად როდი მთავრდება მითუმეტეს როცა სახეზეა მოქმედება რომელიც არც ერთ შემთხვევაში და თავისი შეგნებული არსებობის არც ერთ მონაკვეთში არ გულისხმობს გამარჯვებას ან დამარცხებას ხოლო როცა სცენა და დარბაზი აღმართს ხნავს ნივთები და საგნები იგივედებიან და ჯერ მათი დანიშნულება დგება საფრთხის ქვეშ შემდგომ კი მათი პირობითი საზრისიც. ივარაუდება რომ ლოგიკურად საგანი დიახაც შეიძლება ფლობდეს იმდენ საზრისს რამდენი ინტენციაცაა რეალურად კი ანუ იქ სადაც ოპოზიციები სამკედრო-სასიცოცხლოდ უტყვენ ერთმანეთს საგანი მოკლებულია დროსა და სივრცეში ასეთ თავდავინწყებულ ლივლივს და მხოლოდ იმ საზრისის მატარებელია რომელიც კონკრეტულ სიტუაციაში კონკრეტულმა ძალამ თუნდ უთვალავმა ერთად მიანიჭა. ცხადია ასეთი საზრისით აღჭურვილი საგანი ვერ იქნება ამდენი და ამდენი საზრისის მქონე იმ მარტივი მიზეზის გამო რომ ერთი მიმართულებით გაშლილი უთვალავი თითი საგანს უთვალავ საზრისს კი არ ანიჭებს არამედ მის მიტაცებას და დაფარვას ცდილობს ამიტომ უთვალავი თითის მიერ დაფარული საგანი დიახაც ერთადერთი საზრისის მატარებელია. მაშასადამე იმისთვის რომ საგანმა რაღაც ახალი საზრისი შეიძინოს მან უნდა დაკარგოს ძველი საზრისი ან პირიქით უნდა წაერთვას ახალი და მიენიჭოს ძველი ან შესაბამისად წაერთვას ახალი და მიენიჭოს უახლესი და ასე უსასრულოდ. მაგრამ არაიშვიათ-

ად დგება მომენტი როცა საგანს მისივე დაუფლებისთვის ბრძოლაში საზრისი ეკარგება ანუ ამ დროს საგანი ტოვებს ყველას და ყველაფერს და გარბის. აი ესაა მოცემული დროის ის მონაკვეთი როცა ორ ორთქლს შორის ადგილი ცარიელია და ჩნდება მასში ამა თუ იმ ძალის გაბატონების შესაძლებლობა რაც რა თქმა უნდა მასში ამა თუ იმ გამოცდილების შესვლას და დამკვიდრებას გულისხმობს წმინდა გამოცდილება კი სხვა არაფერია თუ არა ხის რკინა ან კურდღლის ლომი რაც ლოგიკურად ასევე დასაშვებია და არც მსგავსი დაშვების შემდგომი ლოგიკური ოპერაციებით მიღებული შედეგების მნიშვნელობას გამოორიცხავს. დრო-სივრცის ეთქვათ წვიმისკენ მიმავალ გზაზე არსებული ნებისმიერი მონაკვეთის მონიშნული გამოცდილება კი წარმოუდგენელია იმ ბალასტის გარეშე რომელიც რამდენიმე ხნის წინ გადაყარეს სინამდვილეში კი სათუთად შეინახეს სწორედ საამდროოდ ვინაიდან საუკეთესოდ სწორედ ის ინახება რასაც საკუთარი თავის გადასარჩენად გადაყრო. სახურავზე ჩვენი თავშეყრა მეცხრე ცაზე ანგელოზთა მიმოფრენას სულაც არ ნიშნავდა და ჩვენ თუ აქ წვიმასთან შესახვედრად ვემზადებოდით დიახაც იმიტომ რომ უცოდველები არ ვიყავით და უფრო მეტიც პატივს ვცემდით და ლამის მონინებით ვეპყრობოდით ერთმანეთის ბალასტს. ჭეშმარიტად მოვა დრო და ყველა ეს ბალასტი ერთად მოიყრის თავს იმ განზომილებაში რომელიც ჩვენი დიდი წარსულიაო დამეთანხმა. მან ისიც მშვენივრად უნყოდა რომ ჩვენი ბედისწერა ჩვენივე უტოპიის გულისგულში იდო და თბებოდა. ან გიჟი უნდა იყოს სამტრედეში ჩაცუცქული ადამიანი ან წერას უნდა ჰყავდეს ატანილი რომ დაბეჯითებით ფიქრობდეს და არ უმტკიცებდეს თავის თავს რომ შესაძლებელია ორ ორთქლს შორის მოულოდნელად შექმნილი ვაკუუმი ასეთადვე დარჩეს მასში არანაირმა კერძო გამოცდილებამ ბინა არ დაიდოს და ამის შედეგად არც მავანი ინსპირატორის მიერ გათვლილმა და უზუსტეს სასწორზე ანონილმა წესრიგმა იზარალოს. ჩვენ ამას დავარქვით უტოპია-მორიელი რომლის შხამი მომაკვდინებელია ყველა არამორიელისთვის თუ მორიელისთვის მაგრამ არც ერთ შემთხვევაში თავად უტოპია-მორიელისთვის ვიდრე მისი უანგარო მუცლის ქვეშ ასფალტის სურნელი არ არსებობს. ალბათ ამიტომაც მიიქცია ერთბაშად ყველა ჩვენგანის ყურადღება როცა მისი უკანალი მისდაუნებლიეთ ათამამდა და უკუიქცა. მაგრამ ეს იმის მერე იყო როცა გამოფხიზლდით და მოცურების საშიშროება გამოირიცხა. ხოლო როცა მან მთელი თავისი გულწრფელობა მოგვაპყრო და თითქმის სიტყვასიტყვით გაიმეორა ჩვენს მიერ უსათაუროდ ნამღერი მაშინ დედამაც ირწმუნა თუ რა იშვიათი ოცნებების თავწყაროდ შეიძლება იქცეს ის რაც მოულოდნელად იწყება მაშინ როცა მიღებული გადანყვებილების შესახებ ჯერ სრული წყვილი ბატონობს თვით იმათ შორისაც კი

ვინც ამ გადანყვეტილების ბატონია როცა ავტობუსის მოახლოების საპასუხოდ გზა თავისუფლდება ყოველგვარი ზედმეტი ნონისგან და მანძილისგან ხოლო ის განუმეორებელი მანძილი რომელიც ზამბარასავით განელილა ავტობუსის გამოსვლის დროსა და ჩვენი ალტაცების ამოქმედების სანყის მდგომარეობას შორის პირდაპირპროპორციულია ჩვენი ალტაცების ნებისმიერ სახეზე მყოფ მდგომარეობასა და იმ მანძილს შორის არსებული დროითი ინტერვალისა რომელიც არსებობს ჩვენსკენ აჩქარებული ავტობუსის ყოველ მომენტალურ ადგილსა და იმ სანყის პუნქტს შორის საიდანაც ის დაიძრა. შენიშვნის სახით უნდა ითქვას რომ იგულისხმება ავტობუსის ყოველი მომენტალური ადგილი ერთდროულად ისე როგორც იგულისხმება ჩვენი ალტაცების ერთდროულად ყველა დონე ნებისმიერი ვარიაციისა თუ ცნობიერი მოდიფიკაციების ჩათვლით. როცა-ს ძალა და მნიშვნელობა დედას პრინციპულ დაბრკოლებებს უქმნიდა იმ გზაზე რომელსაც იგი უკუ უნდა ექცია და მშვიდობით დაებრუნებინა იქ საიდანაც ჩვენი გეგმის ჩასაშლელად გამოსულიყო. მართალია ეს ეხებოდა დიახაც იმ ჩვენი მეზობლის დედას რომლის მისამართითაც არაერთხელ გვიხუმრია მაგრამ ჩვენი წარმოდგენის უმცირეს პიკსაც კი აღემატებოდა იმის დაშვება რომ არათუ ერთ დედას არამედ მტერის უმცირეს ნაწილსაც კი კარს გაუღებდა ის ავტობუსი რომელსაც ერთად თავმოყრილი ამდენი ადამიანი მოელოდა გაჩერებაზე თუ ეს ნაწილსკი ჩვენზე გამოლაშქრებას გადანყვეტდა. არადა არც ისეთი ბრყვები ვიყავით რომ დაგვეწყებოდა უმარტივესი სტრატეგიული ჭეშმარიტება რომელიც ლაღადებდა თამაშის და უკანალის სწრაფი მოქნევის უპირატესობას დროის მოთხოვნათა შესაბამისად მოქმედ ადამის ძეთა როგორც ჩვენთვის მირონცხებულ მშობელთა ნებისმიერ უპირატესობასთან შედარებით ოღონდ იმ ერთადერთი და განუმეორებელი პირობით რომ აღნიშნული მოქნევა არანაირ მიზანს არ დაქვემდებარებოდა ეს მიზანი თვით ჩვენი წარსულის ბრმა იმედებით ნასაზრდოებიც რომ ყოფილიყო. შენიშვნის სახით იმის თქმასაც აპირებდა მე რომ მკერდი მეზრდებოდა არც ერთ თქვენთაგანს ჩემს იმედზე არ უზრუნია და განა რატომ თავადვე არ უნდა მიმეხედა საკუთარი თავისთვის მით უმეტეს რომ დედა უკვე ხმამაღლა კითხულობდა იმას რასაც საკუთარი ჩემი მოღერილი ყელი დიდის სიამოვნებით დაამღერებდაო. როცა ამას ამბობდა ალბათ თავს იზღვევდა რათა შემდგომ უფრო მნიშვნელოვანი სათქმელი მოენოდებინა ჩვენი დამშეული სასმენელისთვის რომელიც მართალია ერთ სულად და ერთ ხორცად ქცეულიყო ამის მოლოდინში მაგრამ მაინც ადაპტაციას საჭიროებდა. მაგრამ გამოფხიზლების ის მეოთხედი საათი სამარადისო ანმყოფ გვექცა ჩვენც და იმასაც. მაშინ უბრალოდ არ შეიძლებოდა ან ცა ყოფილიყო სადმე ან სახურავი ან სხვინი

რომელიც უნდა გაგვევლო რათა გარეთ გავცვინილიყავით და გვეცქირა როგორ მოვიდოდა ან მოდიოდა ჩვენი პირნიშინდა და ჭუჭყიანი წვიმა. მაშინ მხოლოდ ჩვენ ვიყავით და ჩვენ გამოფხიზლების ამ თავბრუდამხვევ ველში მოვექცეულიყავით მაშინვე როცა გონება წაგვერთვა და სასამენელი ერთ უგრძეს და უწერილეს ხიდად იქცა ხოლო მუშტი რომელიც თუნუქს დაენარცხა და დასკდა მის უმწიობას როდი გამოხატავდა მხოლოდ. სხვა ყველაფერი აქვე იყო ჩვენს გვერდით ჩვენში ჩვენს ლაჯებს შორის ჩვენს ზემოთ ჩვენს ქვემოთ. აი მხოლოდ ის იყო შორს. ის არასდროს ქცეულა ჩვენს მეორე მედ მაგრამ არც ჩვენ გავქცევივართ ოდესმე პასუხისმგებლობას არათუ ადრე აქ ამოსვლამდე არამედ მაშინაც კი როცა აქ ამოსვლა შეეძელით და უკვე აღარ არსებობდა ჩვენი უმანკო მზერისთვის არც ერთი მსგავსი კატეგორია. დედა მე არ მჯერა რომ შენ ვერ ხვდები რაშია საქმე მეთქი უკანდამხვევი სიმშვიდით შევბედე და არც უარუყვია. მდუმარედ დამეთანხმა და მხოლოდ შემდეგ გაიღიმა. არ გამომპარვია მისი მხრიდან გაბრძოლების მსგავსი ჟესტი და არც უპასუხოდ დამიტოვებია. ეგ არაფერსაც არ ნიშნავს უპასუხოდ შეიძლება არ დატოვე მაგრამ როცა შენი პასუხი არ ესმით ტკივილი თანაბრად ნაწილდება შენსა და იმას შორის ვისაც არ ესმისო ფიქრიანად ჩაილაპარაკა დედამ და მოსმენა აღარ ისურვა. ერთს კიდევ შევნიშნავ და აღარ შეგანუხებ მეთქი. შენიშნეო. ასე თქვა მრცხვენიაო მეთქი თავადაც დარცხვენით ჩავიბუტბუტე და როცა დედამ ღიმილით თავი დამიქნია მართალია ვერ გავიგე სახელდობრ რას მოასწავებდა მის სახეზე გამომეტყველების ასეთი მოულოდნელი ცვალებადობა მაგრამ როცა კარადისკენ შებრუნდა ჩემი ბედნიერება რა თქმა უნდა დამოუკიდებლობას ზეიმობდა. მაგრამ მაინც სიფრთხილე გემართებდა რადგან მუშტი რომელიც თუნუქს დაენარცხა და ლამის ყურის დაფდაფები დაგვიხეთქა ხსენებულ დანარცხებამდე ბევრად ადრე შეგვახსენებდა რომ მოსაცდელსა და ჩვენს შორის მანძილი კატასტროფულად მცირდებოდა და მიუხედავად იმისა რომ ეს პროცესი ჩვენს სულიერ კონტროლს ექვემდებარებოდა ფარულ განგაშს მაინც ვერ დავალნიეთ თავი. ამას გულთან ახლოს ნუ მიიტან ვიდრე ეს განგაში არსებობს ჩვენს კეფაზე ანთებული თვალი თავის გზას მონახავს ყოველ წამს და ყოველ წუთსო დამამშვიდა და მერე უფრო ხმადაბლა მითხრა სხვა რამ მოიფიქრე თორემ თითები აღარ შეგრჩებაო. მე ვერაფერი მომიფიქრებია მიუხედავად იმისა რომ აქ შემოსვლისთანავე დავინყე ფიქრი ხელის გამოთავისუფლებაზე მეთქი. მონდომებით იფიქრეო. ვიდრე მოვიფიქრებდე იქნებ ჩემი მარჯვენა ხელი დაგვესაქმებინა მეთქი. რომ ვერ მოვახერხოთო. ჯერ მოვსინჯოთ მეთქი. ფრთხილად მტყერს არ შეეხოო. აბა ვინ იტყოდა უარს უკეთეს პირობებზე მაგრამ რაკი თავადვე ვიყავით ჩვენი ხვედრის მიზე-

ზიც და მიზანიც შესაძლებლობათა იმ კომპლექსის ათვისება უნდა მოგვეხერხებინა რომელიც ჩვენს ხილულ და უხილავ გარემოს ქმნიდა და ყოველ ნამს სასტიკი მონდომებით იყენებდა ჩვენს შესავინროვებლად. არა ერთს და ორს აღმოხდომია მკერდიდან გაურკვეველი კენესა თუ ჩივილი მაგრამ ასეთ დროს როგორც წესი ნებისმიერის კენესა თუ ჩივილი მტკიცედ ნაგები დუმილის მეტს არაფერს შეხვედრია და მაშინვე მძიმედ უკუქცეულა იქ საიდანაც დანყებულა. ნარმოუდგენელი ძალისხმევა იყო საჭირო რომ ამ დროს მოთმინება შეგვენარჩუნებინა და არ გამოვდევენებოდით იმაზე ფიქრს ვისაც ყოველი ჩვენგანი გრძნობდა ზურგს უკან და ვინც რა თქმა უნდა საიმიხოდ იყო მონოდებული რომ მისი როლით მოხიბლულებს ოდესღაც ჩვენთვის მომზადებული და ახლა ოდენ ხსოვნის უხსოვარ წარსულში ავადმყოფური სიყვითლით დაფარულ არსებებად ჩარჩენილი როლები მადასავით აღგვეძროდა და მეტოქეობის უინით აცეკვებულეები ფიქრში მაინც შევბოდით იმას ვინც ეჭვი არავის გვეპარებოდა ვილაცის დაკვეთით თვალთვალის საფასურად დაპირებულ თანხას სინდისის ნებისმიერი ქენჯნის გარეშე მიიღებდა და შინ ნავიდოდა. ხოლო ჩვენ აქ უნდა ვმდგარიყავით და გულდასმით გვეფიქრა არსებობდა თუ არა ჩვენი შიშის გადარჩენის ისეთი გზა რომელიც თავის საბოლოო წერტილად თუ განსასვენებად ჩვენს მეტს არავის იგულისხმებდა. ასე რომ რაც უფრო ვუახლოვდებოდით წვიმას პირობითობათა რიცხვი გამაოგნებელი სისწრაფით მცირდებოდა ჩვენში თუ ჩვენს გარშემო და მით მეტად იოლდებოდა არათუ სწორი არჩევანი არამედ საერთოდ აზროვნება. და როცა მოკრძალებით შეინიშნა კონპენსაცია კი არა კომპენსაციო თითები აღარ მემორჩილებოდნენ და იმედგადაწურულს საპასუხოდ აღარ მეცალა. შევეცადე ღრიჩოში მოკაუჭებული თითები ისევ გამომეთავისუფლებინა და ისე შემენაცვლებინა მათთვის მარჯვენა ხელის თითები რომ კარს ჭრიალი არ აეტება. ფრთხილად ქილა არ დაგივარდეს მეთქი ვუჩურჩულე და როცა დაერწმუნდი რარიგ ჩინებულად გავართვი საქმეს თავი გახარებულმა ლამის თვალეებში შევასუნთქე. ახლა ორივე ჩემი ხელი და თითოეულის ყოველი თითი თავისუფლებას ზეიმობდა. მთავარი იყო კარს არ შევხებოდით და არც ის გვიღალატებდა. გამომართვით. ორივე ხელი ფრთხილად გავიშვირე და დამიბრუნა თუ არა მადლობა მოვახსენე და დროზოფილებით სავსე ქილა გულში ჩავიკარი. მართალია ჩვენს ბედნიერებას უკვე ყველა ბერკეტი მტკიცედ ეპყრა და ზეიმიც იშვიათი ფერადოვნების ნიჭს ამჟღავნებდა მაგრამ გამოცდილება გვეკარნახობდა რომ დამოუკიდებლობის ამ ეჭვით სავსე ტკივილს დიდი დღე არ ეწერა. ალბათ ამის გამოც შეგვაგულიანა შინდისფერ სახურავზე მისმა გამოჩენამ და სხვათა შორის ვკითხეთ ნუთუ არ გირჩევნია ყველაფერი დიახაც წყალში იყოს ჩაყრილი

მეთქი, ამ შემთხვევაში რომელ წყალს გულისხმობო. რა თქმა უნდა ნით-
ელს არა მეთქი, იმედია არც შავსო. ამჯერად არც შავს მეთქი. მადლობა
ღმერთს ამჯერად მაინც მივუახლოვდით ერთმანეთსო ამოიოხრა და თავი
უკან გადააგდო. ყელის ძარღვები დაებერა და სველ მკერდზე ხელი ჩამო-
ისვა და ჩვენ შევშინდით. ხოლო მაშინ არ მოიძებნებოდა ჩვენთვის ნაცნობ
მუქარათაგან ერთი მაინც რომელიც მაღლა აგვახედებდა და გვათქმევინ-
ებდა რომ მოვკვდით. მაგრამ იმავდროულად და იმავე პირობითობათა
კანონიერებით ზღვარდებულ პათოსში რომელთა მიმართ უმწეო იყო ჩვე-
ნი გულახდილი და სწული შიში არ მოიძებნებოდა ერთი უბადრუკი მიზე-
ზი მაინც რომელიც გაამართლებდა ჩვენს შიშს. ალბათ ამის გამოც მოვმუ-
შტეთ ხელი და გულასმოკვნით ვთქვით ის რამაც შემდგომ და შემდგომ
არაერთხელ დაახუჭინა მას სულ სხვადასხვა განწყობათა შეხვედრისა
და სამკვედრო-სასიცოცხლოდ გადაკვეთის წერტილში ჯიუტად დამდ-
გარს და გასაქცევად არდაძებულს მშვენიერი დიდი თვალები. ხოლო მაშინ
აჰ აჰო აი ასე ამოიძახებდა ხოლმე უმწეოდ და თანალმობით ხოლო ჩვენ
ჩვენი გაგვჭირვებოდა ვინაიდან წამოვიმართენით და ვიმღერეთ რომ არ
შეიძლება არ მოვიდეს ის ჩვენი მშვენიერი და კეთილი შიში. არ შეიძლება
მან არ გვიცნოს თავისი სისხლში ამოთხვრილი თეთრი საცვლებით და
ძვირფასი ქურქით რომელიც აცვია ჯანმრთელ და ჭლექასხმულ ტანზე.
არ შეიძლება მონყალების მტრედისფერი საფეხურებით არ ჩამოგვენ-
ვიოს და არ თქვას ორიოდ ნათელი სიტყვა ჩვენმა მშვენიერმა და კეთილ-
მა შიშმა. არ შეიძლება ცეკვა-სიმღერის გაკვეთილები არ ჩაგვიტაროს
მან ერთადერთმა ძლეულმა მოძღვარმა და არ იშიმშილოს უდაბნოში ორ-
მოცი დღე და ორმოცი ღამე და მილიონობით გამაძღარი. არ შეიძლება
ასე პირწმინდად მოგვრეცხოს ნამუსი ჩვენმა მშვენიერმა და კეთილმა
შიშმა და ხველებ-ხველებით არ გაძუნძულდეს ჩვენი სულებისკენ რომ-
ლებსაც ცხელათ და რომლებსაც სწყურიათ. არ შეიძლება არ მოვიდეს ის
ერთადერთი და ხვალინდელი და არ მიგვითითოს დახლებისკენ სადაც
ადამიანის სუნად ყარს ძეხვი და ღორის ხორცი და ძროხის ხორცი და ქა-
თმის ხორცი და ყველი და კარაქი და პური და თევზი. არ შეიძლება თან არ
წაგვიყვანოს და თან არ წაიყვანოს მისკენ განვდილი ჩვენი საჯდომი და
არ გამოგვბანოს ნამუსი და არ დაგვიმშოოს ჭიანი ვარდივით მებრძოლი
და განვალებული სიტყვა. არ შეიძლება არ მოვიდეს ის ჩვენი მშვენიერი
და კეთილი შიში და თუ არ მოვა მაშინ დადგეს ის ჩვენი მშვენიერი და კე-
თილი შიში როგორც სევდიანი და რძესავეს შემოდგომა და ჩვენ დედანუ-
ლიანად გამოვალთ გარეთ და დავეკრეფთ მას ყველაფრით რითაც შეგვეძ-
ლება და თუ არ მოვა მაშინ მოვიდეს და გვაუნყოს და ჩვენ თავად დავდგე-
ბით და ჩვენი დამპალი ხელისგულებიდან გადმოვა შიში რომელმაც გვეს-

როლა მაგრამ მოგვკლა და მერე ჩვენი ერთგული ცოლები ეძებდნენ ათობით და ასობით გრძელ და უხეშ სვეტს რათა ვნებით შემოხვეოდნენ და დაეკონცნათ და აელოშნათ და დაელოცათ ჩვენი სულები და ჩვენი ტკბილი ერთადყოფნა და გულუბრყვილო და გულჩვილ ბავშვებს მიმსგავსებულნი ტიროდნენ და გვიხსენებდნენ და ჩვენ მაშინ რა თქმა უნდა ერთად ვიყავით როცა არ იყო ათობით და ასობით გრძელი და უხეში სვეტი და თუ არ მოვა ჩვენი მშვენიერი და კეთილი შიში მაშინ მოვიდეს და დაგვინგრიოს ეს სახლები და ეკლესიები და უნივერსიტეტები და პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები და ბიბლიოთეკები და კაფეები და თეატრები და მინისტრები და ვიკარებები და არქეოლოგიური გათხრები და დროშები და ტყუალელები და ყველაფერი რასაც დავარქვით ისტორია და დავარქვით კულტურა და ფეხსადგილი და წიგნი და განათლება და მოვიდეს და დაანგრიოს ეს ყველაფერი რაც ხელს გვიშლის ვიხილოთ ნათელი დაინგრეს კედელი რომელიც ხელს გვიშლის ვიხილოთ ნათელი და და ეს ყველაფერი დაინვას და დაინგრეს ნათელიერის და შიშის სახელით და იმის სახელით ვინც ჩვენ ვართ და ვიყავით და ვიქნებით უკუნიითი უკუნისამდე ამინ. ხოლო ალაგ-ალაგ ყრუდ და შორიდან მისი აჰ აჰ ჩაგვესმოდა და ერთი სულ გვექონდა მალე დამთავრებულიყო ჩვენი გულისთქმა რომელიც ღმერთმანი არ ვიცოდით რამდენ ხანს გასტანდა. მაგრამ გამოფხიზლების ეს მეოთხედი საათი სამარადისო ანმყოფ გვექცა ჩვენც და იმასაც მიუხედავად მოცურების საშიშროებისა და მიუხედავად იმისა რომ უკვე წვიმასთან შეხვედრის შესაძლებლობა შეფარული მუქარით აძევებდა ავტობუსის მოლოდინით ვნებაამღვრეული ადამიანების სასონარკვეთას და სანაცვლოდ იმედს ანაყოფიერებდა. ამაში მოულოდნელი არაფერი იყო ერთი უმნიშვნელო დეტალის გარდა. საქმე იმაში მდგომარეობდა რომ ჩვენ ვერასდროს გავიგებდით რა შეიძლებოდა ქცეულიყო ამ მეტისმეტად ვინაიდან მოლოდინი როგორც ჩვენთვის წვიმასთან შესახვედრად სადარბაზოდან ჟრია-მულით გამოცვენილი ბრიყვებისთვის ისე გაჩერებაზე აფორიაქებული დაღლილი ადამიანებისთვის იქ ბოლოვდებოდა სადაც თამაში უნდა დაწყებულიყო და ცით ბოძებული უმანკო სითხით ყელამდე სავსე მრავალი დიდი და მცირე გუბე სისხლს შეეღება. მაგრამ საბედნიეროდ სადარბაზოდან არ გამოვცვენილვართ და არც ჩვენი ფარული მიზანი გაგვინდია ერთმანეთისთვის რადგან მოცემული ამოცანის ამოხსნის ლამის ურიცხვი ვარიანტის არსებობის ფაქტიდან ამ ფაქტზე როგორც ხაფანგზე ფიქრი ჩვენი წესი არასდროს ყოფილა. მერე რა რომ ზარალში ყოველთვის ჩვენ ვრჩებოდით. სამაგიეროდ ეს ზარალი არც მიზნით გვემუქრებოდა და არც სამიზნედ ერთმანეთის გამოყენების სურვილს გვიღვივებდა რაც დროდადრო ერთმანეთში ჩვენს ჩანაცვლებას საიმედოს ხდიდა და უკუქცევ-

აც ყოველ მოცემულ მომენტს ნიშნავდა და არა რალაც სამომავლოდ დამაიმედებელ ნიშანს ან თუნდაც რეალურ ადგილს რომელსაც ხვალ თუ გუშინ უსიკვდილოდ მოვიპოვებდით. ასე რომ მის აღმატებაზე ფიქრსაც ფუჭ ოცნებად მიიჩნევდა და იგრძნობდა თუ არა რომ მავანი ჩვენგანი მსგავს ოცნებას პარვით ასდევნებოდა მაშინვე შესაბამისი ზომების წყალობით უკანვე აბრუნებდა ნერაატანილს და ეს უკანასკნელიც დიდის რუდუნებით გარდაქმნიდა საკუთარ იმედს თავისსავე წარსულად ან უკიდურეს შემთხვევაში თავისი ამა თუ იმ ყოფილი განწყობის მორიგ დანამატად თუ შენაზარდად. ხოლო როცა ნვიმა მოვიდა და მკერდი დაუსველა ყოველი ჩვენგანის სიცილს და ამის შედეგად მის დამორცხვებას ხელი არ შეუშლია მისივე მშვენიერი თვალებისთვის რომ მსუბუქად დაბერილიყვნენ და ჩვენთვის სხვენის იმ ერთადერთი კარისთვის მზადყოფი განწყობისკენ მიეთითებინათ რომელიც მდუმარედ იდგა და ყოველ წამს ასევე მზად იყო უკან დასახევად. ალბათ ეს უმწეო და ჭიით გამოხრული მაგრამ დღემდე საქმიანი ფიცარიც ამღვრეულ ფიქრებს შეეპყრო იმის გამო რომ ავტობუსის მოლოდინს ლამის მსხვერპლად შენირულ ამ ზღვა ხალხში ვერავინ ხედებოდა ყოველი მომდევნო მაგრამ ერთადერთი წამის მნიშვნელოვნებას რომელიც სულაც არ იყო ზღვასავით სავსე და რომელშიც მათი ჯანმრთელი და უხორცო მტერი მიმორბოდა ყოველი მომდევნო წამის მოსატყუებლად ვინაიდან როგორც ცნობილია მტრის ცნება მხოლოდ მაშინ ჩნდება მოლოდინით გამოცარიელებული ადამიანის ცნობიერებაში როცა რალაც რთულსა და ცენტრიდანულს უკვე მოუსწრია ადამიანის სულის მთელი საარსებო სივრცის დანალმვა და ახლა თავისი შემოქმედების სიზუსტით დაიმედებული უკანმოუხედავად მიემართება უხილავი მაგრამ საბედისწერო მიზნისკენ რომელიც ბუნებრივია შესაძლოა სულაც არ არსებობდეს მაგრამ რაკი არსებობს ის ვინც ქმნის ასეთი მიზნის შესაძლებლობას უნდა არსებობდეს მის მიერ დატოვებული ნაკვალევიც რომელიც ნებისმიერი განდობილისთვის ცნობილი გამოცდილებით ერთდროულად წარსულის კვალიცაა მომავლისაც და ანმყოსიც მაგრამ არც ერთი ამათგანი არ წარმოადგენს მტერს. მტერი უკვე შორსაა რომელილაც არათუ სხვა არამედ სავსებით მოუაზრებელ განზომილებაში გაცნობილს კი მის შესახებ მხოლოდ იმის თქმა შეუძლია რომ მასთან საქმე არა აქვს თუ არ ჩათვლის ცხადია ხსენებული სამი დროითი განზომილებიდან რომელიმეს როგორც იმის ჩრდილს ვინც ოდესმე ყოფილა აქ სახლის შინდისფერ სახურავზე ხოლო აი ახლა ყოველი მოცემული წამის განმავლობაში ანუ ყოველი მომდევნო წამის განმავლობაში უკანმოუხედავად მიემართება ხოლო მის უკან უზუსტესი თანმიმდევრობით თუ ერთდროულობით ფეთქდება ესა თუ ის ნალმი რომელზეც ამა თუ იმ ზიარებულის ცნობიერების

მდგომარეობა წამოგებულა და ამით წარმეცია საკუთარი თავის ახლად შობის შესაძლებლობა. როცა მისი სიმშვიდე ნაბიჯ-ნაბიჯ უახლოვდებოდა ხოლმე იმ საშიშ გაფრთხილებას რომელიც თითქოს ყველაფერს რაც მონდომებით შენდებოდა ჩვენს სულში ერთბაშად ანგრევდა როცა მეტყველების ეს მონაკვეთი ჩვეულ რიტმს მოულოდნელად წინ უსწრებდა და თითქოს თავის თავში ჩრდილების წინააღმდეგ გაბრძოლების უმწეო მცდელობის გაცხოველების სურვილისა თუ ყინის ტრადიციის დამკვიდრებაზე ფიქრი გადამწყვეტ მომენტში უეცრად იკუმშებოდა და წარმოქმნიდა მუხტს რომელიც პერმანენტულად ასრულებდა საკუთარი ტრადიციის მოკვდინების ხანგრძლივ რიტუალს მაშასადამე როცა ის თითქმის ჩურჩულით წარმოსთქვამდა ეს ძალიან საშიშიაო ჩვენი მდუმარება თითქმის შეუძლებელი ხდებოდა და მხოლოდ იმით ახერხებდა სიმყიფის ზღვარზე სასიცოცხლო ძალების შენარჩუნებას რომ მონდომებით უთვალთვალებდა დედის მეტყველებას და უკვე მერამდენედ მაგრამ მაინც პირველ-აღმომჩენის სიხარულით აღბეჭდავდა თავისი ყოველ წამს ფიფქივით დნობისთვის განწირული მარადიულობის უხეშ კედლებზე რალაც რთულსა და ცენტრიდანულს როგორც ნოსტალგიას რალაც რთულისა და ცენტრიდანულის გამო და ეს მაშინ როცა არც მისი ეს ძალიან საშიშიაო არც ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა რომელიც მოდიოდა და მოდიოდა არც სხვენი რომელიც მოთმინებით იცდიდა არც შორეულ მოსახვევში ავტობუსის გამოჩენის ის წამი რომელიც მოსაცდელში თავშეყრილი ამ ხალხისთვის ავტობუსის მორიგ თუნდაც ყველაზე უფრო რეალურ გამოჩენამდე მხოლოდ ხსოვნა იყო და მეტი არაფერი არც მტკიცე გადანყვეტილება რომ ერთად და უწყვეტად ვმდგარიყავით და მისი თვალის ასახვევად არ გადაგვენყვიტა ან უკეთ როდი გადაგვენყვიტა ან კიდევ უფრო უკეთ რომ ითქვას დიახაც არ გადაგვენყვიტა არცერთი ღირსეული საკითხი არ მიუთითებდა იმაზე რომ ამ განცდას სიცოცხლის იმედი უნდა ჰქონოდა აი ახლაც მოცემულ შემთხვევაშიც კი როცა ის მართლა არსებობდა. მაგრამ არც ჩვენ ვახლდით ყოველ ახლად გაჩენილ იმედს გულხედაკრეფილები და მას მერე რაც ჩვენი კეთილი მშობლების ოცნებებიდან გამოგვაძევა იმ დიდმა გადანყვეტილებამ რომლის ხელახალი საცნაურყოფითაც ნებისმიერი მათი ოცნებისთვის თავისუფლება უნდა დაგვებრუნებინა პატიოსნად ვირჯებოდით ემოციების და განცდების აღფრთოვანებების და სასონარკვეთების სქელი გარსის გასარღვევად რათა ყველაფერთან ერთად თვით ამ ერთი შეხედვით მკაფიო შორისდებულისთვის როგორიცაა პატიოსნება სული შთაებერა ჩვენს სწრაფვას და მთელი თავისი სისავსითა და ერთმნიშვნელოვანი ხვედრით წარმსდგარიყო იქ ქვემოთ დარჩენილი დაღლილი და ვნებამილუული ადამიანების წინაშე ხოლო ვიდრე

ეს ჯერაც არ მომხდარიყო ჩვენ ბეჯითად რომ მივიკვლევდით გზას სხვენის გავლით ერთმანეთს თამაშში შესვლის უფლებას ვერ მივცემდით და ეს თითოეულმა ჩვენგანმა კარგად იცოდა ერთად აღებულმა. თუ ამ ერთად აღებულში შენი თავიც მტკიცედ გეგულების მაშინ თამაშის თვინიერ განა მოგეპოვება მიზეზი რომლითაც ჩვენში ჩვენი მშობლების შემოუღწევლობის სასწაულს ახსნიდით. რა თქმა უნდა არ მომეპოვება და არც ის მითქვამს თამაში გადაუღბავი ბარიერი არაა მათსა და ჩვენს შორის მეთქი. მაგრამ ეჭვგარეშე იყო რომ გაცილებით ქმედით ღონისძიებებს მოითხოვდა როგორც ჩემი ისე ამ დროზოფილების რეპუტაციის დაცვა ამიტომ მუხლი მოვიყარე და მთლიანად მივენდე ჩემს გაკვირვებას რომელიც გაცუებას ვერ მალავდა იმის გამო რომ გაჭრილი ვაშლის ორი თანაბარი ნახევარივით განსხვავდებოდნენ ერთმანეთისგან თამაში როგორც ასეთი და თამაშში შესული ადამიანი როგორც აგრეთვე ასეთი. ჩვენ მსგავსი ნამი ხშირად როდი განგვიცდია მაგრამ ის მცირედი რასაც ჩვენს სულში გზის გაკაფვა მოენადინებინა და იმაზეც ზრუნავდა რომ ჩვენთვის წარმოდგენილი სისწრაფით გავცლოდით სიამაყით აღსავსე და ენებით ერთმანეთის მთვალეირებელ ამ ხალხს თითქმის არაფერზე მიგვითითებდა და როგორც გამოცდილება გეკარნახობდა თავი არ უნდა მოგვექაჩლებინა. არც სხვენში შეგზავნილი წყვილის ყოველად მოსალოდნელი ოინისგან ვიყავით დაზღვეულნი და თუ მაინც მორჩილად ველოდით მათ მიერ მოსატან და მოტანის შემთხვევაში ჩვენი ერთობლივი გულისხმევით მოსაქნელ ხელსაწყობებს ეს მხოლოდ იმიტომ რომ ჯერაც არ გაგვწვებოდა ჩვენში პატივმოყვარეობის შემოტევით მოგვრილი მსუბუქი ქროლვა რაც ავტობუსის ყოველ მოცემულ ადგილსა და გაჩერებაზე გატრუნულ ხალხს შორის არსებულ მანძილსა და სახურავზე ჩვენი მდუმარების ყოველ მოცემულ პირობითობასა და მოსაცდელის ავისმომასწავებელ მყუდროებას შორის გაჩენილი დისპროპორციის საცნაურყოფის ხარისხით იყო გამოწვეული და რაც თითქმის დროის მბრძანებლად გვაქცევდა. მითითებული განწყობის სისავისის საბუთად გამოდგებოდა როგორც ყოველი აქ მყოფისთვის კარგად ცნობილი მაგრამ საიმედოდ დავინყებულნი დასაწყისი ისე საკუთარ თავთან დარჩენის იმ უმწეო შესაძლებლობის ფაქტი რომელიც გაბრძოლების ყოველი ხელახალი მცდელობისას განბილებულს გვტოვებდა და მხოლოდ მას მერე ვმშვიდდებოდით როცა ის თვალს ჩაეფარებოდა ხოლმე. როცა წყლით სავსე სათლის შავი ფერი ჩვენს შიშს ათვინიერებდა ჩვენ უკვე შორს ვიყავით მისგან და მოცემულ შუალედში შესასრულებელი სამუშაოს სიმძიმე წინდანინ ცდილობდა მომდევნო შუალედის მიმართულების გათვალისწინებას მაგრამ ცხადია ამოდ ვინაიდან თავადვე წარმოადგენდა იმ ზღურბლს რომელიც მხოლოდ იმის მოლოდინად შეიძ-

ლებოდა ქცეულიყო ვინც მის გადალახვას მოახერხებდა. მაგრამ როგორც ცნობილია ეს მაშინ იქნებოდა საიმედო ჩვენი მიზანი რომ სერიოზული ყოფილიყო ჩაილაპარაკა და გვაგრძნობინა რომ სხვას ამბობდა და სხვას გულისხმობდა. მაგრამ განა მიზანი კი არსებობსო მაშინვე დასძინა და სხვენის კარი ფრთხილად შეაღო. სად მეთქი მივძახე და საკუთარ თავს ვანიშნე მღელვარება უკუექცია. აი იქ სადაც თავს მოვიყრიით და ერთმანეთს განვბანთ და მერე დიდხანს უნდა ვიდგეთ ერთმანეთის გვერდი-გვერდ დარცხვენილები იმის გამო რომ ჩვენზე მეტად დაუცველი და უმწიფო დედამიწის ზურგზე არავინ მოიძებნაო. ხოლო ჩვენ მივხვდით რომ არ შეიძლება რომელიმე ნუთი წინაზე ან მომდევნოზე ძვირფასი იყოს იმისთვის ვინც თავის ტანჯვაში გულწრფელია. რა თქმა უნდაო დამეთანხმა დედა და ჩემი კითხვაც ერთი-ორად დამძიმდა. მაშინ რატომ გავცვივდით გარეთ ასეთი მშვიდი და მოზეიმე ნაბიჯებით მეთქი. ეს იყო და ეს. მერე ვიდექით და წვიმა მოდიოდა და ჩვენ ძალიან დიდხანს ვუყურეთ როგორ მოკლდებოდა გზა ჩვენს სურვილებსა და გაჩერებაზე თავშეყრილი პოტენციური მგზავრების გამოცარიელებულ ვნებებს შორის ხოლო როცა მან თქვა მამ თუ ყველაფერი რიგზეა კიდევ ერთხელ შევაველოთ თვალი ამ იდუმალებით მოცულ ადგილს და ჟრიაბულით ჩაუყუყუეთ კიბესო ბუნებრივია ეს ბრძანება ჩვენს პირველობას გულისხმობდა ასფალტის-კენ ისრის წვერივით მიშვერილ კიბეზე. ნახმარი წყალიც თავად მოასხა ჩვენი ნაფეხურებით დაღლილ თიხას და როცა თიხას ზიარებულმა წყალმა თავისი თავი დაკარგა და სულ მალე ნითლად მონურნურებდა მაინც და მაინც ჩვენსკენ აი სწორედ მაშინ მოისმა შემპარავად სევდიანი და საგრძნობლად მიმზიდველი ხმა დედა გენაცვალოს წყლით სავესე სათლი დაგრჩენია სახურავზე ჩამოიტანე და ჩემს ოთახში დადგი წასვლის წინ თავი უნდა დაგბანო. ჩვენ ავირბენდით და უსიტყვოდ შევასრულებდით ბრძანებას მაგრამ ვაი რომ ეს არაფერს შეცვლიდა არც ჩვენს განაზრახში და არც მისი მშვენიერი მშობლების თვითგვემაში ვინაიდან ჩვენს წინააღმდეგ მომართული უკლებლივ ნებისმიერი მეთოდი საყრდენად ისევ ჩვენ გვგულისხმობდა და მათ მიერ მიზანში ამოღებული ურიცხვი ბალასტიც სანყისად ისევ მათ ჭიკს გულისხმობდა ხოლო სანყისი ესეც გასათვალისწინებელიაო მაშინაც სანყისად რჩება როცა მას წყდებთან. აქ თითქმის ისეთივე შემთხვევა იჩენს თავს როგორიცაა მშობლიური სანყისიდან მშობლიური სანყისისკენ ზამბარის სწრაფვა ან ორიგენის სახელგანთქმულ ანგელოზთა ჩამძიმება მათთვისვე გაურკვეველი მიზეზით და შორეული გზების მოვლით თუმცა კი უცილობელი მშვიდობით შინისკენ მამალმერთის ზრუნვისკენ ფრენის სიდიადე. ამიტომ არ რცხვენოდა ქალიშვილს და ჯიუტად იცინოდა როცა ვიცინოდით და მერე წვიმასაც ვუყურეთ

როგორი თანდათანობით მოიკაფავდა ცას ჩვენი სურვილისკენ. ძალიან გვიხაროდა რომ მოვიდა და რა გვექნა აღარ ვიცოდით ისე გვიხაროდა. ისე უბრალო და დამლელი იყო ის რაც აქ ხდებოდა რომ ღირდა იმ უდარდებლობად და სიზარმაცედ რომელიც ახლაც უსარგებლო ჯვანდანივით გვექონდა ზურგზე მიკრული და რომლიდან გამოძვრომასაც მხოლოდ მაშინ მოვახერხებდით როცა თვით ეს ჩვენი მოსიარულე და ჩვენგან სრულიად დამოუკიდებელი სასახლე იტყოდა უარს როგორც ჩვენზე ისე საკუთარ უსუსურობაზეც ხოლო ეს როგორც მას ხშირად აღუნიშნავს ბრძოლისა და აღშენების ჟამს როდი ხდება. მაგრამ ერთ ნვიამინ დღეს შეიძლება სრულიად შიშველი აღმოჩნდეს შენსკენ მომავალი ავტობუსის პირისპირ და მიუხედავად იმისა რომ ავტობუსმა თუნდ ცარიელმა და მძლოლის ფარულ ინტიმს მინებებულმა არ იცის რას ნიშნავს დანდობა ან დაუნდობლობა გზამ მას მიუთითოს შუალედური მნიშვნელობის მქონე სიტყვისკენ რომელიც სადმე იქვე უნდა დადრნოდეს არა გარეთ არამედ შიგნით ინტერიერში და ინტერიერს მიღმა ანუ უფრო შიგნით ხოლო როცა მოულოდნელად ეს სიტყვაც თავს გამოყოფს მაშინ ნდობა საზრისს დაკარგავს და თავისი სიუცხოვით გაკვირვებული გარეთ გამოვა და იქცევა ავტობუსსა და შენს შორის გადებულ ხიდად რომელიც დაფუძნდა დროში მაგრამ არა რა თქმა უნდა მშობლიურ დროში. ჭეშმარიტად ავტობუსის პირისპირ და არა ავტობუსის წინაშე მეთქი უდროოდ დროს გაუუსვი ხაზი რითაც მხოლოდ საკუთარი თავის წინაშე თავის მართლების ყინის დაოკება ვცადე. მოსალოდნელი შედეგის გაცილებით მოსალოდნელით შეცვლამ ჩემს შეცდომაში დამარწმუნა და ჩვენ გადაეწყვიტეთ რომ ასეთი უბადრუკი შეცდომა აღარ მოგვსვლოდა ყოველ შემთხვევაში მაშინ მაინც არა და არა როცა ჩვენი იმედი ბრძოლისა და გზიდან გადახვევის სურვილს სულაც არ ამჟღავნებდა. ბოლოს და ბოლოს რაღაც ხომ უნდა ესწავლებინა ჩვენთვის იმ მდგომარეობას რომელშიც აღმოვჩნდით. მართალია ცოდნა ყოველთვის მოახერხებდა იარაღად გადაქცევას საიმისოდ რომ ერთმანეთისთვის თავი შეგვეჭმევინებინა მაგრამ ვიდრე ცოცხლები ვიყავით და შეგვეძლო პასუხისმგებლობის მთელი სიმდიდრე მშობლებისთვის გადაგველოცა მაინც ვერ დავალწევდით თავს ჩვენზე დამიზნებული ურიცხვი ფარული თუ დაუფარავი აგრესიის მძვინვარებას ამიტომ საჭირო იყო მუდმივად შესაბამისი ზომების მიღება ჩვენივე განწყობის შიგნით მაინც რათა არ დაგვეშვა არც იმ უცხო ძალების თარეში ჩვენი სულის ტერიტორიაზე და არც იმ ილუზიის ტყვეობაში ყოფნა თითქოს შესაძლებელი იყო ჩვენს ოდესლაც თვინიერ და მორჩილ ხასიათს არაფერი შეერჩენოდა იმ სიძველის რომელსაც არც დამპალი საპნის სუნი უდის და არც ობი მოკიდებია მაგრამ ნებისმიერ აგრესიულად ნაყოფიერ შემთხვევაში მზადაა უმალ თავად გააუპატი-

იუროს ის ვინც მის გაუპატიურებას დააპირებს ვიდრე ძველი ჩვეულები-სამებრ ფართოდ გაუღოს გონების ფეხები და უცხო ძალა ლამის ლოტოს-ის ყვავილად გარდაქმნას მისმა დაღლილმა წარმოსახვამ. ხაზი უნდა გას-მოდა იმასაც რომ ავტობუსის პირისპირ დგომის ლოგიკური შესაძლებლო-ბა არ გამოირიცხავდა მრავალი ერთდროული რეალობის თავმოყრას იმ გადამწყვეტ ნერტილში საიდანაც უნდა დაძრულიყო გამარჯვებული არ-ჩევანი და ყველა დანარჩენის სევდიანი მზერაც მაღალპროფესიულ დონ-ეზე დაებინავებინა. ამ არჩევანსა და ჩვენს გადამწყვეტ ნაბიჯს შორის ხიდად ქცეული უძირო უფსკრულის ელვარების მიუხედავად ძნელი არ უნდა ყოფილიყო ქილის გაუხსნელად დროზოფილების გადათვლა და სამ-შვიდობოს გასული ადამიანის იერით ირგვლივ მყოფთა აღტაცებაში ჩარ-თვა მაგრამ ვისთვის ან რატომ უნდა დაგვემალა ის რასაც ჩვენივე აქყოფ-ნა და მის მიერ გაცემული ყოველი ახალი ბრძანების მიმართ ჩვენი მორჩი-ლება იოლად ნათელყოფდა. უფრო ზუსტად შეგვეძლო გვეთქვაო. ვიცი ნათელყოფა ზედმეტია იქ სადაც ისედაც ყველა და ყველაფერი ნათლად-ყოფნის შედეგია და არა მიზეზი აი ასე უნდა მეთქვა მეთქი. სათუთად დახარა თავი და არ უთქვამს ის რასაც სხვა შემთხვევაში აუცილებლად იტყოდა შენიშნავდა თუ არა მიზნის გაჩენის საშიშროებისადმი ჩემს გადა-ჭარბებულ გულგრილობას ახლა კი რატომღაც არაფერი თქვა და ვიდრე შექმნილი კადრი თავის სრულყოფილ სახეს დაემსგავსებოდა თვალი გაა-პარა სხვენის კარისკენ რომელიც ნუთი-ნუთზე უნდა გაღებულყოფი და სამტრედეში ჯერ კიდევ როდის გაგ ზავნილი წყვილი მზის ნათელს უვნებ-ლად დაბრუნებოდა. საბედნიეროდ კარსმიღმა დარჩა მისი მიზანმიმარ-თული მოლოდინის ნაკვალევი ანუ ჩვენი მოულოდნელი აღტაცება რაც მისი თვალიდან გაქცეული მზერის მიმართულებამ გამოიწვია. მისი მზერა იმდენად თარაზული იყო იმდენად ზუსტი იმდენად მიზანმიმართული კარის შუანელისკენ რომ უმაღ ვირნმუნეთ წარგ ზავნილი წყვილი უვნებ-ლად დაბრუნდებოდა სწორედ იმ ხელსაწყოების ძალით რომლებამდეც მთავარი იყო მშვიდობით მიეღნია. მან სახურავზე მშვიდად მჯდარმა მუხლისთავებშეტყუებულმა და მათზე მკლავებშემოსალტულმა უკვე ცხადად იცოდა სახურავის დონიდან რა მანძილის დაშორებით მოირწეოდ-ნენ ჩვენსკენ ხელსაწყოები და კარის გაღებისთანავე ჯერ მისი მზერა და მოსალოდნელი ნივთები შეხვდებოდნენ ერთმანეთს ხოლო ამის მერე ალბათ წყვილსაც სათუთი ერთგულებით შეათვალიერებდა ანუ გარემოე-ბათა მთლიანობას თავისი თარაზული მზერის შენჯღრევის ნებას თავაზი-ანად დართავდა და ერთბაშად განმუხტულ რიტუალს განაახლებდა რაც ჩვენთვის ნაცნობი მოვლენა იყო და რაც ტრადიციულად ყოველი ჩვენ-განის ფეხზე ადგომით და მისი ეს ძალიან საშიშიათი იწყებოდა. ტრადი-

ცია აქ მხოლოდ იმ რამდენიმე წამს გულისხმობდა რომელიც იქმნებოდა ჩვენს მიერ მისი ყოველი ხელახალი აქტის გაცნობიერების პროცესში და რომელიც მაშინვე თითქმის პლასტიკური მთელის კანონებით აღიჭურვებოდა ხოლმე. ეს ფაქტი დედასაც ერთობ ალელვებდა ამიტომ ამ დეტალის აღწერის უამის მოახლოებისთანავე თბრობის მასშტაბურობამ ზურგი მიჩვენა მონდომებით გაცუხცუხდა და დემონსტრაციულად გამოიკეტა თავის თავში. ამის მიზეზს მაშინვე მივწვდი მაგრამ არ გამიშიშვლებია. ტკბილი ნუგბარივით ბოლოსთვის შემოვინახე მიუხედავად იმისა რომ ჩემი განწყობის ვერც ერთი ხილული სექტორი ვერ მიპასუხებდა მაინც სად განისვენებდა ეს ნანატრი და ნატვრით ნაპატივები ბოლო. სახლის შინდისფერ სახურავზე ჩვენი მოქმედების თვით შესაძლებლობაც კი იმის ნიშანს წარმოადგენდა რომ არავითარი ბოლო როგორც ასეთი არ მოგვეპოვებოდა და ამო იყო მისი მხილების ყველა მეტად თუ ნაკლებად ბასრი მცდელობა. დედას ის უფრო აინტერესებდა როგორ გაეუზიარებდი შთაბეჭდილებას ამ აღმამფოთებელი გარემოების გამო და შეძლებდა თუ არა ჩემი ემოციური თვითმყოფადობა თავისი თავის დაცვას მრავალნაირი ფსევდოემოციური მდგომარეობის შემოტევისგან. ბუნებრივია დედა თავის ვარაუდს არასდროს გამიმხელდა და არც მისი შეკითხვები მიმანიშნებდა რალაც ღიასა და ხელჩასაჭიდზე მაგრამ ასე იყო თუ ისე ჩვენს თამაშთან ყველაზე გაშინაურებულ ადამიანად სწორედ დედა უნდა მიგვეჩნია ვინაიდან მან ერთადერთმა თავის დროზე ისევე არაფერი იცოდა სხვენში მდებარე სამტრედის შესახებ როგორც ჩვენ არ ვიცოდით თავის დროზე არაფერი შავი მდინარის შესახებ. აღნიშნული გარემოება სულაც არ ნიშნავდა ჩვენს მიერ განსაკუთრებული ნდობითა და უფლებებით მის აღჭურვას. არა. უბრალოდ ჩვენივე სიმტკიცეს ვამონმებდით და გვიხაროდა როცა აღმოვაჩინდით რომ თურმე ეს გრძნობა თუ მდგომარეობა საერთოდ უცხო ყოფილა ჩვენთვის. მაგრამ ეს იმას როდი გულისხმობს რომ სამტრედის შინაარსი ჩემთვის ან მაშინ იყო რალაც შორეული ან ახლაა ასეთიო ჩაილაპარაკა დედამ. ვიცი ვიცი მეთქი გახარებულმა დაეუქნიე თავი და ახლა უკვე სულ სხვა პათოსით ვკითხე მრცხვენიათ რატომ მითხრა მეთქი. და ისევე მართო დავრჩი. ხელახლა უნდა შევდგომოდი ჩემი ეჭვებისკენ ჭაპანწყვეტით მიმავალ აღმართს და მხედველობიდან არ გამომრჩენოდა არაფერი რაც სახურავზე მიღებულ გადანყვეტილებასთან რამენაირად მაინც იყო დაკავშირებული. აქ იგულისხმებოდა როგორც მასთან ამაყად თავგადაგდებულთან და ძარღვებდაბერილთან ჩემი ფარული მიმართების მხოლოდ ჩემს მიერ ჩემივე გულისთვის გასამხელი ნიუანსი ისე მისთვისაც კარგად გასაგები ღირებულება და მნიშვნელობა ყოველივე იმისა რაც ჩვენთვის ერთად აღებული სთვის მართალია უმნიშვნელო არასდროს

ყოფილა მაგრამ რისთვისაც არასდროს მიგვიჩინებია განსაკუთრებული სტატუსი თუმცა ეს ფრიად საპატივცემლო მიზეზით იყო გამოწვეული და ოდესმე მოსასვლელი სინდისის ქენჯნისგან საიმედოდ გვიცავდა ყოველ შემთხვევაში ამჯერად მაინც ვიდრე ხსენებული სინდისი არ არსებობდა. იქნებ ამიტომაც გავიფიქრეთ ამ მზერაზე რომელიც მისი თვალიდან გამოედინება და ოდნავ შეღებული კარის შუანელის ერთადერთ ნერტილში ბოლოვდება ბურთის ან სხვა სფეროსებრი საგნის დადება რომ შეიძლება ოდეს იგი ადგილიდან არ გატოვდება ხოლო როცა მზერა შეწყდება საყრდენგამოცლილი პირდაპირ უფსკრულში აღმოჩნდებათქო. ანალოგიურად მსჯელობის განვითარება შესაძლებელი იყო ავტობუსის გამოსასვლელ პუნქტსა და მოსაცდელს შორის მოძრავ მანძილთან დაკავშირებითაც თუმცა ერთი მკაცრი შენიშვნით. მაშინ როცა ავტობუსის საწყის პუნქტსა და მოსაცდელს შორის მანძილი ღირებულებას იძენდა სწორედაც თავისი მანძილობის წყალობით მისი მზერა სავსებით გამორიცხავდა რამენაირი მანძილის არსებობის შესაძლებლობას თვალსა და კარს შორის ვინაიდან იგი თავის მზერას გაიაზრებდა არა როგორც დრო-სივრცეში მოქმედ მოვლენას ან მათ მიღმა თუ საპირისპიროდ მოღვაწე ფენომენს არამედ ძალიან უბრალოდ როგორც მხედველობის უნარს რომელიც არსებობს არა მაშინ როცა ეს საჭირო ან თუნდაც შესაძლებელია არამედ მაშინ როცა თვით ამ მხედველობას უნდა იმის მიუხედავად მზად არის თუ არა ამისთვის როგორც ის ვინც უმზერს ასევე ის ვისაც უმზერენ. მაშასადამე მზერა შენთვის სიმბოლოაო. დიახ სიმბოლოა მეთქი. და ამაში არაფერი იყო უცნაური. უცხო და გაუგებარი ის იქნებოდა ჯიუტად რომ მემტკიცებინა დრო-სივრცის ტერიტორიაზე რატომ არ უნდა არსებობდეს რალაც ისეთი რისთვისაც წმინდა ნდომა იქნება დამახასიათებელი მეთქი. როგორც ჩანს გაცილებით რეალურია არარეალურით ორიენტირება მაგრამ იმის აუცილებელი გათვალისწინებით რომ ავტობუსის მძღოლი სულაც არაა საჭირო სამიმსოდ რომ ავტობუსს მანქანის სტატუსი მიენიჭოს და რომ უფრო მეტიც მის მიერ გაცემული და ჩვენს მიერ შესრულებული ბრძანებები არავითარ შემთხვევაში მოპირდაპირე სახლის კედელს მნიშვნელობას არ უცარიელებდნენ და ის რომ კედელი სამიზნედ ვაქციეთ მას სამიზნედ როდი აქცევდა და რომ არა იმათი არსებობის უკანონობა ვინც დიდი მსხვერპლის მიუხედავად ნაბიჯ-ნაბიჯ და სათუთად გამოზოგილი ნერვებით მოინვედა ჩვენი ერთსულოვნებისკენ შეიძლებოდა კედელი კიდევ დიდხანს იმ მდგომარეობაში მაინც შენახულიყო როგორშიც ჩვენ დაგვხდა ისევ და ისევ ჩვენსავე მიერ ოდესღაც მონათლული და მერე რა რომ ამდენი ხნის განმავლობაში მისთვის ხელი არავის ეხლო და რომ ეს ჩვენ ოდნავ გვიმძიმებდა ნვიმასთან შესახვედრად აძგერებულ გულ-მუცელს

და უთქმელადაც ცხადია მუცლის ქვეშეთსაც. იგი არარეალურია იმდენად რამდენადაც ჩვენ ვართ ჩვენივე თავისთვის და ერთმანეთისთვის ნაწილობრივ თუ მთლიანად არარეალური. ხოლო სიმბოლო ყოველთვის რეალურია თავის თავში იმდენად რამდენადაც მას არ ჰყავს მონინაალმდებე თავისი მეორე მეს ან მილიონობით მეს სახით და სხვათა შორის თვით ერთადერთიც არ არის. იგი უბრალოდ არის ან არ არის მორჩა და გათავდა. იგი თვით რეალურად ან არარეალურად არსებობის იძულებისგან გამოთავისუფლებულია იმის გამო რომ ამ საქმეს მთლიანად ჩვენ ვკისრულობთ და რაც უფრო სერიოზულ საზრისს ვტენით ნაკისრ ვალდებულებაში მით მეტად მნიშვნელადი და უჩინარია სიმბოლო. რომ არა სახურავზე მყოფთა სიმრავლე მსგავსი განმარტებებით ენას არ მოვიღლიდი მაგრამ ვინაიდან კობით ჩასვლის სასარგებლოდ სხვენის გავლით ჩასვლაზე და სადარბაზოდან ჟრიაშულით გაცვენაზე უარის თქმას დასაბუთება უნდოდა იძულებული გავხდით არჩევანი განგვემარტა მის წინაშეც და იმათზე ზრუნვის სახელითაც ვინც ოდესმე ამოვიდოდა აქ მნიშვნელობა არა აქვს იქნებოდა იგი განდობილი თუ არა. განმარტებას მოითხოვდა აგრეთვე სიმბოლოში ჩვენი მოკალათებისა და იქ ძალიან თბილად და უზრუნველად ყოფნის შესაძლებლობის საკითხიც. ბოლოს და ბოლოს განა დრო-სივრცეიდან მისი ამოგდებულობის გამო არ იყო რომ უსასრულოდ ვფიქრობდით იმაზე რაც ავტობუსის მოლოდინით გაბეზრებულ ხალხსა და ავტობუსის გამოსასვლელ კუნქტს მიღმა უნდა ყოფილიყო და რაც არაფრისდიდებით თავს არ ამჟღავნებდა და მიუხედავად საქმის ასეთი ჩვენის აზრით უკუღმართი ვითარებისა მასზე ფიქრი უკვე ბევრს ნიშნავდა. ხოლო თავად ის რას ფიქრობდა ჩვენზე ჯერჯერობით ნაკლებად გვაინტერესებდა ამიტომ დიდ მონდომებას არცერთი ჩვენთაგანი არ იჩენდა იმის გასაგებად თუ რაში შეიძლებოდა გამოვდგომოდით ნებისმიერ მანძილს რომელიც ჩვენგან გადიოდა და გალატაკებული ჩვენვე გვიბრუნდებოდა. ამაზე შორს მაშინ ჩვენ ვერ წავიდოდით და სულიერი ენერჯის თანდათანობითი გადაგვარების კანონი მოითხოვდა დროზე გველიარებინა მისი მზერის სიმბოლორობა და ისიც რომ იგი არასდროს არ შეიძლებოდა ქცეულიყო ზამბარად რომლის ზამბარობადობის დასადასტურებლად ორივე ბოლოს სვედრითი წილი ამკარა უნდა იყოს ვინაიდან დრო-სივრცის ნებისმიერი მონაკვეთის რეალობა თუ საფრთხის ქვეშ არასდროსაა ეს იმიტომ რომ არსებობს მისი წონა და მომდევნო მონაკვეთები რომელთათვისაც იგი ხიდის ფუნქციას ასრულებს. საკმარისია მან ეს ფუნქცია დაკარგოს რაც მხოლოდ თეორიულადაა დასაშვები რომ თავადვე სასო წარეკვეთოს უფუნქციოდ დარჩენილს და არა სიმბოლოს სამკვიდრებელში გადასროლილს არამედ უკან ყველაზე უფრო მატერიალურ არსებობაში გადმოგდებულს საიდანაც ზე-

მოთ მიმავალი გზა აღარ არსებობს. ხოლო რაც შეეხება მის მზერას ასე რომ შევწოდოდა სხვათაშორის დარცხვენის და მაინც მოცინარს იგი მხოლოდ იმის ძალით იყო თარაზული და იმის ძალით არ წარმოადგენდა ზამბარის პრინციპით მოქმედ ფენომენს რომ მაშინ როცა ეს მზერა არსებობდა არ შეიძლებოდა სხვადასხვა ყოფილიყო ის ორი ნაპირი რომელსაც ჩვეულებრივი ენის ჩარჩოებში დარჩენილები თუ ვიტყვით ეს მზერა აკავშირებდა ერთმანეთთან. მაშასადამე კონკრეტულ სიტუაციაში მისი თვალი და კარის შუანელის ერთადერთი ნერტილი სხვადასხვა ან იგივეობრივი ან მსგავსი კი არა უბრალოდ ერთი იყო. ამ ერთადერთობას თავად ის უშუალობას უწოდებდა და მთავარ როლს ანიჭებდა სიმბოლოსთან თვით ისეთ რთულთან როგორცაა ხალხით სავსე ავტობუსი მიმართების საქმეში. გამორიცხული არაა რომ კარის იმ ერთადერთ ნერტილში ჩემი მზერის ძალით სხვა ურიცხვი ნერტილის კონცენტრირების ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი უშუალობა იყო. მაშინ ალბათ ამაზე არ ფიქრობდი მეთქი. ცხადია არა ეს მერე გავაცნობიერე ან შესაძლოა მანამდე. როცა კარს ვუმზერდი აბა როგორ უნდა არსებულებოდა მანძილი მე ხომ ამ დროს მხოლოდ იმას ვხედავდი რაც კარსმიღმა ხდებოდა იქ კი არაფერიც არ ხდებოდაო. თუმცა უკვე არაფერი იყო ჩვენთვის უცხო ამ ფაქტში რომელიც ხშირად გვახსენებდა თავის გადაჭარბებულ მნიშვნელოვნებას და ძალიან მოკლედ იმაში მდგომარეობდა რომ მხედველობას არსებითად მაშინ უნდა ის რაც უნდა როცა ეს ან ობიექტურად შეუძლებელია ან საზოგადოებრივად აკრძალულია ან თვით მზერა არ დგას მრავალნაირი მოწოდების სიმალლეზე და თავის თავში დაეჭვებულს ვერ გადაუნყვეტია იმ იმედისკენ უკუქცევა რომელიც რა თქმა უნდა ერთი ნაბიჯით უკან დახევის შემთხვევაში ორი ნაბიჯით დანინაურების გარანტიას არ აძლევს მაგრამ არც იმას ჰპირდება რომ უკან ერთნაბიჯად დამუღს იქვე დააყუდებს და მორიგ ერთ ნაბიჯს არ გადაადგმევინებს უკან სამტრედისკენ. ათმაგად გასათვალისწინებელი იყო ეს გარემოება თუნდაც იმიტომ რომ ჩვენ სამტრედე თვალითაც არ გვენახა და როცა არჩევანი სახანძრო კიბით ჩასვლის სასარგებლოდ გაკეთდა და მერე დინჯი თითქოსდა სწორედ ამ კიბეზე ნავარჯიშევი ნაბიჯებით მივიწვევით ასფალტისკენ დიახაც სასიკვდილო სენით ჩვენი დასჯის ტოლფასი იქნებოდა მაღლა ახედვა და მიუხედავად ამისა ჩვენ მაინც ვავბედეთ სულ ერთი წამით თავის აწევა და თითქმის ხერხემლის შეცბუნებულ მალეზე კეფის მიბჯენა მაგრამ თუ ეს წამი საუკუნედ იქცა და ცრემლები გვალვრევიან ამაში ბრალი არც იმას მიუძღოდა რაც იქ ვიხილეთ და არც იმას რაც ჩვენში მოხილულმა ან უკეთ შეხილულმა აღძრა და გაართულა. ხოლო მაშინ იყო მან რომ ეჭვები შეგვანყვეტინა განა არ იცით კონკრეტული პირი და ანონიმი რომ ერთი და იგივეაო. მართალია

ისეთი ბრყვები არ ვიყავით რომ ამ შენიშვნისთანავე ასოთხმოცი გრადუსით შემოგვებრუნებინა პირველი მიგნების სიხარულით გამოწვეული ჩვენი გადანყვეტილება და საკუთარი გრძობების თუნდაც მოულოდნელად გამწვავებულის ინტენსივობის ბეჯით ანალიზზე ხელი აგველო თუ რა თქმა უნდა საერთოდ მოგვეცემოდა მსგავსი ქმედების შესაძლებლობა მაგრამ ის იქნებოდა გონივრული რომ შენიშვნა მხედველობაში მიგველო და მხოლოდ მერე გვეთქვა მისთვის დასტური. ხოლო მაშინ იყო თვალდახუჭული რომ ნეტარებდა და ცხვირის ნესტოებიდან პარვით გამოშვებული სითხის უადგილობას არაფრად აგდებდა. ჩვენ დიდხანს ვუყურეთ. შეხედე შეხედე მკერდი როგორ მიკვრია მაისურზეთქო ვამბობდით და სახეს სიცილი გვიმანჭავდა. ან ფასადი როგორი სიმარტივით შეუსრულებიათო. თუ იცი ვინ შეასრულა მეთქი. არ ვიცი მაგრამ გეთანხმებითო. მეც მეთქი. ცხადია მას უნდა დაეწყოს და ჩვენ უნდა ავეყოლოდით. ახლა რა თქმა უნდა ცხადია მაგრამ მაშინ ხომ ისიც არ იცოდით ის მღეროდა თუ თქვენი დაუქმყოფილებელი სუნთქვის ნაკვალევს აყურადებდითო. ვინ უწყის მეთქი. მომკიდე ხელი ხელი კარგად მომკიდეო. როცა დავეუჯერეთ და მორჩილად გავუნოდეთ ხელისგულები აი მაშინ თქვა ასე. რა იყო ცაში. ჭეშმარიტად. ტკივილის გარდა არასდროს არაფერი ყოფილა იქ. ხოლო თქვენ რა იხილეთ მხედრებო იქ საითკენაც მონდომებით ინვდიდით თვალისგულებს და ხელისგულებს. მხედრებო რა იხილეთ ცაში. ყურადღება არ დამირღვიოთ. სათლში რომ დანა ჩავარდება მზერა მიანდეთ და ფრთხილად იფიქრეთ ნაფიქრალი. უყურეთ ეს სისხლის მდინარეა. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია. ეს ძალიან საშიშია. ამის შესახებ არასდროს უამბოთ იმათ ვინც იქაა გაჩერებაზე და ვინც სახლშია სამარადისოდ გამოკეტილი. ისინი არასდროს გაიგებენ ამას. დაიმახსოვრეთ ეს ჩვეულებრივი მდინარე არაა. იგი ღმერთმა შექმნა დიდი ხნის წინ. ეს ღმერთის მდინარეა. თქვენ არ უნდა ჭამოთ მარილი მრავალჯერ მრავალი დღის განმავლობაში და არც სიტკბო უნდა ჭამოთ. არ უამბოთ ამის შესახებ სახლში დარჩენილებს უკან დარჩენილებს წინ დარჩენილებს და თქვენში დარჩენილებს. ეს ძალიან საშიშია. მერე მაისური ჩანურა და წყალმა ფერი იცვალა. მაისურმაც იცვალა ფერი და თითქოს უჩვეულოდ განიტვირთა კიდევ მოუამული სინითლე ჩამოიფერთხა და მზის სუნთქვით განიმსჭვალა და ჩვენ ძალიან გვიხაროდა და დიდხანს ვუყურეთ როგორ შრებოდა მის ტანზე ძალიან უბრალო მაგრამ ჩვენთვის მშობლიური სიმსუბუქით სავსე სამოსი და იმავდროულად სამტრედიდან გამოსასვლელად ვემზადებოდით. დაცვარული შუბლის შემშრალება მინდოდა და ვერ ვახერხებდი. ვუჩურჩულე ერთი წუთით ქილა გამომართვი შუბლს შევიმშრალე და შარვალს გავისწორებ მეთქი. მაგას როგორღა მოახერხებ ასე ოთხად მოკეცილიო. როგორც სხვა მრავალ საქ-

მეს ვახერხებთ ადამიანები მეთქი. ამოისუნთქა და მივხვდი ტკბილად ელიშებოდა. იწყება იწყება მეთქი ნაჩქარევად ვუთხარი და მხოლოდ მერე გავიაზრე რატომაც მივეცი ჩემს თავს ხმის ამოღების ნება. ქუჩის ბოლოდან ავტობუსის მრავალთათვის სასიამოვნო ხმა მოისმოდა და უკვე გადარჩენილი ვიყავით სირცხვილს. სირცხვილს თუ შერცხვენასო. არა სწორედ რომ სირცხვილს მეთქი. აი თურმე როგორ უკავშირდება ერთმანეთს მრავალი საქმე და მრავალთათვის სასიამოვნო რაღაც გაურკვეველობა მეთქი. ესე იგი არასდროს არყოფილიო. იმედია ამას სასხვათაშორისოდ არ ამბობ მეთქი. უკვე ხმამალა ვესიტყვებოდით ერთმანეთს და რაკი შიში თუნდ მცირეოდენი და გარკვეულნილად მარტივი ერთბაშად გამოირიცხა დღის ნესრიგიდან ვცდილობდით ერთმანეთის ხმებით ერთმანეთის გამომეტყველებაც გაგვეჩია და შესაბამისად გვემოქმედა თუ საერთოდ შეიძლებოდა ამ დროს სახეზე მოქმედება ყოფილიყო. შიგადაშიგ თვალი გამიშტერდებოდა ხოლმე და გამორკვეულს წამის მემილიარდები მაინც მჭირდებოდა კედლის კუთხიდან ავტობუსის გამოსვლის ფაქტის ხელახლა გასაცნობიერებლად. სულ მალე გარეთ უნდა გავცვენილიყავით და ისეთი მშვიდი და მოზიემ ნაბიჯებით შევხვედროდით წვიმას როგორსაც არასდროს ინატრებდნენ ჩვენი უჭკუო გულები მათ რომ ერთი საათის შემდგომი გადმოსახედიდან მაინც შეძლებოდათ კეფაზე თვალის გამოზმა და იმის დანახვა რაც იქ უკან მოხდა ან უნდა მომხდარიყო. მაგრამ ის არ ჩქარობდა და მისი რიტმული აჰ აჰ ჩვენზეც დამამშვიდებლად იმოქმედებდა რომ არა მასპინძლად ჩვენი არყოფნის მძაფრი შეგრძნება იმ მუდმივმოქმედი შინაარსის ფონზე რომელსაც სახელი არ ერქვა მაგრამ რომელიც თვითონ იყო სახელი ამიტომ ყოველ მომდევნო ორ ორთქლს შორის გაჩენილ შუალედში იმას ირქმევდა რასაც ჩვენ ვარქმევდით მას და რაც მისი სახელი გვეგონა იმის მიუხედავად რომ კარგად ვიცოდით ჩვენი მცდელობის ამაოება რასაც ნებისმიერი მომდევნო სახელის დაბადების აქტი ადასტურებდა. მითუმეტეს რომ ჩვენ იქ მასპინძლები არ ვყოფილვართო ჩაილაპარაკა ისე ფიქრიანად თითქოს ათასჯერ თქმულს უკვე მერამდენედ არ იმეორებდა და მეც მსგავსადვე არ უნდა მეპასუხა უკვე რამდენჯერ წარმატებით აპრობირებული კონტრშეკითხვით მასპინძლადყოფნა მიმთითებლადყოფნას ხომ არა და არ ნიშნავს მეთქი. არ ნიშნავს მაგრამ შენ წარმოიდგინე გულისხმობსო. რაც უბედური ხვედრი სულაც არ მგონია მეთქი. ვისთვისო. ვისთვისაც გულისხმობს მეთქი. გამოდის მართლა არ ყოფილა საშველიო. გულახდილად ამბობდა. აბა როგორ უნდა არსებულებიყო საშველი იქ სადაც ისე და ისე მიუხედავად ათასობით იმედიანი მარცხისა იგი მაინც ჯიუტად იძებნებოდა იმათ მიერ ვისაც არანაირ მარცხთან შეხება არ განუცდია მიუხედავად იმისა რომ შეიძლება არა ერთ-

ხელ და ორჯერ მდგარა მარცხის ამა თუ იმ ფორმის პირისპირ და საკეთილდღეოდ. რაც შეეხება მასპინძლადყოფნის დაუოკებელ მაგრამ ყოველთვის სასონარკვეთით დამთავრებად სურვილს იგი ხომ ხსოვნაა და მეტი არაფერი ხოლო ხსოვნა იქ ყოფნის სურვილია სადაც ოდესღაც ან ოდესმე უსათუოდ ვყოფილვართ მაგრამ ამის შესახებ მაშინ შეგვიტყვია როცა თუნდ ერთი წამის ან წამის მემილიარდების შემდეგ დავმთავრებულვართ იმ ადგილისთვის რომლისთვისაც ჩვენ ახლა არა იმდენად უცხო ვართ რამდენადაც ამ სიუცხოვის ჩვენეული განცდით გაუცხოებულნი და ამდენად განუხორციელებელნი დიახაც იმ ადგილში რომელშიც ოდესღაც ან ოდესმე თეორიულად მაინც შეგვეძლო რაღაც შეგვეცვალა დეკორაცია მაინც. ძნელია იმის მტკიცება ჩვენი ყოფილი ადგილის მიერ შურისძიების ვნების გამოა თუ უკვე დადგინებული მერმისიდან ჩვენზე დაგეშილი ურიცხვი პირობითობის აქტიური მოქმედების შედეგია რომ ხსოვნის გამძაფრება და ელფერული მესხიერების მუშაობის მაღალი ხარისხი გამოცდილებით ცხადყოფილ ყველა შემთხვევაში მხოლოდ იმის მომასწავებელია რომ ხსენებული ადგილის კედლისა და გაუჩინარების პროცესი დაწყებულა ან სულაც დიდი ხანია აღსრულებულა იმისთვის ვინც უიმედოდ მაგრამ მაინც ჯიუტად ეძიებს გზას იმ ადგილისკენ სადაც მასპინძლადყოფნა საუკუნოდ აღემატება თვით სამოთხეში საუკუნო სტუმრადყოფნას. ალბათ უმთავრესი მაინც ისაა რომ როცა სადმე ვართ ამას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ ვიგებთ როცა იქ აღარ ვართო. ვიცოდი ეს აზრი ანუხებდა მაშინაც როცა ამბობდა სახანძრო კიბე კარგია და უსაფრთხოო. ესმოდა რომ ეჭვს გაეწყობა თუ გამჩენმა დაგვაბედა რომ აუცილებლად სადმე უნდა ვიყოთ და არსადყოფნა ოცნების საზღვრებს არ სცილდება ისე როგორც მასპინძლადყოფნა მხოლოდ ხსოვნაა და არა ის რეალობა რომლის სიკვდილიც იმდენად გარდაუვალია რომ კაცთა გონებაში ხშირად აუცილებლობის სამოსითაც კი ინიღბება ვინაიდან თურმე ძალიან ბევრს ნიშნავს როცა ძალიან კარგად გაქვს შესწავლილი ამ სამოსის შიგნით მოთავსებული სხეული მაგრამ ძალიან სამწუხაროდ თვალისთვის საგულდაგულოდ დაფარულია და ურთიერთგაგების ძალიან სერიოზული მცდელობის მიუხედავად ვერაფრით მორიგებულან ხსოვნა იმისა რაც ვიცით და თვალის რომელმაც ვერ ნახა ის რაც უნდა ენახა. ესე იგი ვერ მორიგებულან ხსოვნა იმისა რაც ვიცით და თვალის რომელმაც ვერ ნახა ის რაც უნდა ენახა. ესე იგი ვერ მორიგებულან იმას ნიშნავს რომ რწმენისთვის ადგილი აღარ დარჩენილაო. დიახ და უფრო მეტსაც კერძოდ იმას რომ ორ ორთქლს შორის საარსებო სივრცე უკვე დაკავებულია თითოეული ამ ორთქლთაგანის მიერ და ერთმანეთზე კი არ არიან წაფენილი არამედ ერთად გამომწყვდეულან იქ საიდანაც გამოსასვლელი განზომილება ან უფრო მარტივად საიდან

გამოსასვლელი განზომილება ცალარ მოიპოვება რაკი ერთი ნაში მანცაა გასული როგორც იქ მათი შესვლიდან ისე გამოსასვლელი განზომილების მოძიების სურვილიდან მეთქი. აი ამიტომ არ შეიძლებოდა არ დაემტკება-რიყავით როცა ის მოდიოდა ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა და უფლებას არ გვაძლევდა დავსგავსებოდით გაჩერებაზე ან რიალებულ და ერთმანეთში ჩასახვის მონადინე ადამიანებს. ჩვენსა და მათ შორის თუ სულაც არ არსებობდა მანძილი ეს ჩვენს შორის გზის არარსებობაზე არ მიუთითებდა და ჩვენი განწყობის სისუსტესაც არ გამორიცხავდა საიმშემთხვევოდ თუ ავტობუსი ჩვენი ხსოვნისთვის გზის მითითებას შეეცდებოდა და ამ კეთილისმსურველი უცხტით ჩვენს მომართ თავის ფარულ ინტიმსაც ფარდას ახდიდა. ხოლო მას იმ კედლის კუთხისკენ ზურგმიქცეულს საიდანაც ავტობუსს ცხვირი უნდა გამოეყო ჯერ დანა უნდა გაეგდო ხელიდან და წყალში ჩამხტარ დანას თავისთვის ჭყლუბ თუ ბლუბ თუ რალაც ამის ნათესავური უნდა ჩაელაპარაკებინა და სათლის შავ ფსკერზე უმიზეზოდ გართხმულიყო და მხოლოდ ამის მერე გაეხილა თვალი ირგვლივ მზერა მიმოეტარებინა და ისეთივე სიღინჯით დაეხუჭა როგორითაც დანა შეხვდა სათლის ფსკერს და მაშინლა ეთქვა ო ჩამსახველო პანია ლერნამო რომელშიც დროზოფილები უფროოდ მიედინებიან ერთადერთი მიმართულებით ო თეთრო წყალო. როგორ მოვიქცეთ როცა ისინი იფიცებიან რომ შეუძლიათ სუსტი მკერდით გადაეფარონ ჯერარდამდგარი შემოდგომის გადამნიფებულ პეიზაჟებს და იმედგაცრუებულ შეყვარებულებს რომლებიც აღარ ნავლენ შინ სადაც მათ ელიან. როცა ისინი იფიცებიან რომ სადღაც ჩვენი ცოდვილი მინის ყველაზე უფრო გამოსაჩენ და თბილ ადგილას არსებობენ ყველაზე უფრო იღუმალი ადამიანები და მათ ხელშია ჩვენი სული. როცა ისინი იფიცებიან რომ სადღაც ჩვენში არსებობს ხალხი რომელიც ყვირის და ნებას გერთავს დღეში თუ გვსურს ასჯერ ავეჯანყდეთ და თუ გვსურს თავზე დავიმხოთ მინა და რა აზრი აქვს ამბოხს რომელსაც ვილაც მათემატიკური სიზუსტით მართავს. ისინი იფიცებიან რომ ეს ხალხი ისეთივე ადამიანებისგან შედგება როგორებიც ჩვენ ვართ მაგრამ ჩვენგან განსხვავებით ისინი არ თამაშობენ ნმინდანებს და მომნანიებლებს და აღიარეს რომ უკვე ეშმაკს მიჰყიდეს სული. ისინი იფიცებიან რომ ჩვენი ნება მათ ხელთაა და იმით სასონარკვეთილნი რომ არ იციან მათ ვინ მართავს ჩვენზე იძიებენ შურს და გემართავენ და ჩვენს სულს და ნებას და ლამეს განაგებენ. ო ჩამსახველო პანია ლერნამო ჩვენ შეგვიძლია პირობა მოგცეთ შენსავით ტკბილი იქნება ძილი რომელიც გვიერთგულებს მთვარის მცხრალ შუქზე ასე უღვთოდ გაშიშვლებულებს როცა გვამივით მკაცრად ცივ და დანასავით მჭრელ ხერხემალზე ო ჩამსახველო ჩვენს ხერხემალზე ათასობით ცხენი ცვიოდა. როგორ მოვიქცეთ ო თეთრო წყალო. მაგრამ

ის არ ჩქარობდა და ამის მიზეზით იყო რომ მოახლოებული ავტობუსის ღმუილმა ჩვენი შიში მისხალითაც ვერ შეაშფოთა და ვერც საპასუხო რეაქცია გამოიწვია. გარეთ გასვლის სურვილი მართალია არ გამწვანებია იმის გამო მაინც რომ წელში გავმართულიყავით და იმის გამოც რომ შარვლის გასწორებას ვერ ვახერხებდით მაგრამ ერთმანეთს რომ ჩურჩულით არ ვესიტყვებოდით უკვე ბევრს ნიშნავდა. არც ის იყო უმნიშვნელო რომ უკვე ფრთხილად მიუყვებოდით სახანძრო კიბეს და თავს ძალას ვატანდით ფიქრად მაინც წარმოგვედგინა არა სადმე ანუ ხსოვნაში ყოფნა არამედ არსად ყოფნა და მერე რა რომ ვერ ვახერხებდით. გეთანხმები მცდელობითაც შეიძლება სულის ამოყორვაო. ნუ გაბრაზდები აბა დაფიქრდი განა არსებობს ის რასაც თუ ვისაც შენ ახლა უწყრები მეთქი. სხვა დროს მიპასუხებდა იმიტომაც ვუწყრებოო მაგრამ ამჯერად როგორც ჩანს გულშიც არ გაუვლია მსგავსი პასუხი რაც მაშინვე აირეკლა მისი გამომეტყველების სიზუსტემ. იგულისხმებოდა რომ სიზუსტე აქ არაფერ შუაში იყო. მივხვდი გამოზომილი ნაბიჯებით იცვლებოდა. ჩვენს ტვინში კი მწუხრის ზარებივით რეკდნენ ცნობილი სიტყვები უკეთესი იქნებოდა კიბით ჩამოსულიყავით და მაშინ ხომ ვერ აცდებოდით იმას რაც შეგემთხვათო მოგვიანებით დედამ რომ გვისაყვედურა. მაგრამ დაგვიანებულ ამ საყვედურს თავისი საქმე რომ პატიოსნად აღესრულებინა ამისთვის ჩვენი თანხმობის რამდენიმე უმანკო პუნქტი მაინც უნდა გათვალისწინებულიყო ჩვენთვის უცნობი და მისთვის მშობლიური ვნებების მიერ. ვაბანკზე წასასვლელად ჩვენი მზადყოფნა ხომ ჩვენთვის განდობილთათვისაც კი იდუმალეობით მოცული რიტუალის თანმიმდევრობიდან სულაც არ გამომდინარეობდა და ვერც შემდგომ ქმედებათა მიზეზად მის აღიარებას შეეძლებდით ვიდრე პირში სული გვედგა ხოლო პროცესი ახსნა-განმარტებას და მამტკიცებელი საბუთების წარმოდგენას არ მოითხოვდა. დავაკმაყოფილოთ ჩვენ-ჩვენი მშვიდობისმოყვარე პატივმოყვარეობები და გავათავოთო. კეთილი მეთქი. თანხმობის არაიძულებითობა პასუხისმგებლობის გრძნობის შესუსტებაზე უფრო მეტყველებდა ვიდრე მონოდებული დასკვნის სიზუსტეზე ან სულ მცირე ჩვენს მიერ აღიარებასა და მიღებაზე. სამწუხაროდ თუ საბედნიეროდ თავდავინყებამდე ნეტარებდა და თავს არ ამყლავნებდა ის ვინც თუ რაც ამ პასუხისმგებლობას მნიშვნელობით ავსებდა და ჩვენს კენ მომართავდა მიუხედავად ჩვენი ბეჯითი წინააღმდეგობისა და მიუხედავად სათუთად წასაზრდოები იმ რამდენიმე რიგითი განწყობისა რომლებიც ნებისმიერ მორიგ მოლოდინს უფუნქციო საზრისით განამტკიცებდნენ და ავტობუსის მოძრავი მიმართულების ყოველ მოცემულ მომენტს უიგივებდნენ. ჯერ ისევ გაურკვეველი იყო ზრუნავდა თუ არა იგი ვინმეზე ან საერთოდ თუ შეიძლებოდა ჩვენი სამოქმედო ასპარეზი-

დან მოხილვად ტერიტორიაზე ზრუნვის სამიზნე მოძებნილიყო. აზრის სიმკაცრეს განამტკიცებდა როგორც მოსაცდელის გამოცდილება რაც მას მოლოდინით დაღლილი ადამიანების ფიქრებში მაგიური ძლიერებით მოსავდა ისე ამავე მოსაცდელზე ინტენციურებული ჩვენი იმედი რომელიც თავიდანვე შევიგრძნობდით სამუდამო ნიშნადყოფნისთვის გაენირა მეხსიერებას ვინაიდან ამ უკანასკნელისთვის დამახასიათებელი იზოპერიმეტრულობა თავისი არსებობის ფაქტითაც კი მოსაცდელის მთელ ტერიტორიას მოიცავდა და მნიშვნელობას უკარგავდა ერთი შეხედვით არანაკლები მნიშვნელობის მქონე იმ ფაქტს რომ მოსაცდელი ავტობუსის მოლოდინში აფორიაქებული ადამიანებით იყო დაფარული და თითქმის არ ჩანდა. ამის მერე კი მექანიკურად მოგვინევდა ყველა თანამდევი შედეგის გათვალისწინება და ჩვენი მომენტალური განწყობების სიმრავლიდან გამოღწევა რათა დროზე ადრე არ გავეთვალისწინებინეთ თავად იმას ვინც დიდი დაბრკოლებების გადალახვის ფასად მაგრამ მაინც ჯიუტად მოინევდა ჩვენი მიზნისკენ ხოლო ვინაიდან მიზანი არც ჩვენ მოგვეპოვებოდა და მით უმეტეს არც იმას ვინც ჩვენს თამაშში შემოღწევას ცდილობდა ყოველთვის მოსალოდნელი იყო ამ ორი უარყოფის ურთიერთგადაკვეთის საბედისწერო მონაკვეთზე რალაც ისეთს გამოეთქვა დაბადების ვნება რაც ყოველ მიზეზგარეშე დადებითი უნდა ყოფილიყო მაგრამ იმდენად თვითკმარი რომ მის გასაგებად და მისი მოქმედების ველზე ჩვენი ძალების გასაშლელად ისევ და ისევ ჩვენი იმედის განირვა გახდებოდა აუცილებელი და მაშინ მიზანს ველარაფერი შეაკავებდა. ხოლო როცა ჩვენი კოხტა და ჭუჭყიანი წვიმა მოვიდა ჩვენ უკვე გარეთ ვიყავით და ძალიან დიდხანს ვუყურებდით ერთმანეთს და ის მთელი თავისი სისათუთით მიმანიშნებდა სახანძრო კიბეზე რომელსაც ჩვენი მეზობლის დედა სახლის სახურავიდან გადმოსცქეროდა და მისი წაგრძელებული თავ-კისერი მზის თვალისმომჭრელი ნათებით გადაშლილი თუ თავიდანვე უფორმო თუ საერთოდაც არარსებული თუ ბოლოს და ბოლოს სულაც ამ უჩვეულო წუთებში გაფორმებად-გამოკვეთადი იმის ნიშანი იყო რომ არც სამტრედეს ადგა მშვიდობიანი დღე და ჩვენი მეხსიერება კულამოძუებული მიუყვებოდა თავისავე ნაკვალევს იმ ერთადერთი ადგილისკენ რომელიც ყოველი ხელახალი მიახლებისას თავის ბოლოვადობას კი არ შეგვახსენებდა ხოლმე არამედ უმაღლეს მრავალი ნებისმიერი მიმართულებით იქსაქსებოდა და ყველა ეს მიმართულებაც ჩვენივე მეხსიერების მიერ ოდესღაც მონიშნული მისამართით მიედინებოდა ყველა იმ ადრესატის ვნების გასაცოცხლებლად ჩვენს უმანკო სურვილებს რომ უნდა შემველებოდა და გადაერჩინა არაერთი სიხარულის შემოტყვისგან ვიდრე ჯერაც ვერ გადაგვენყვიტა სხვენში შევბრუნებულიყავით თუ სახანძრო კიბით დაშვების მშვენივრად შე-

მუშავებული გეგმისთვის მიგვენიჭებინა უპირატესობა. ის შენ რალაცას ან რალაცაზე ყოველთვის მიგანიშნებდა მაგრამ ვფიქრობ ამისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ავტობუსის გამოჩენამდე არ მიგინიჭებია და ეს არც ჩემთვის დაგიმალავს ავტობუსის გამოჩენამდეო. ნუთუ ამჯერადაც არ ტოვებენ ეჭვები მეთქი მხოლოდ ამის გაფიქრება მოვახერხე და ირგვლივ გამეფებულმა წესრიგმა მაშინვე შემახსენა რომ ვცოდავდი. ხმა არ გამიღია. კეთილი ალბათ დროა ჩემი დუმილიც ბარიკადად იქცესო. დაძაბულობა რომელსაც მსგავსი განაზრებებისკენ ჩვენი დაუღალავი ლტოლვა იწვევდა სულაც არ გრძნობდა თავს მისადმი ჩვენი მარადიული კეთილგანწყობის მხიარულობიექტად ამიტომ დროდადრო კრძალვით შეგვახსენებდა ხოლმე რომ მასთან ჩვენი ყოველი ხელახალი მიახლები-სას თავის ბოლოვადობას როცა შეგვახსენებდა ხოლმე ამით ჩვენს საორი-ენტაციო უფლებამოსილებებში ჩარევის სურვილის გააქტიურებას კი არ შეგვახსენებდა ხოლმე არამედ წყალსაქცევი მილის მთელი სიგრძე-სიგა-ნით გათვალსაჩინოებას და მისი არსებობის ფაქტის შემოქმედებითად ათვისებას მოითხოვდა ხოლმე ჩვენგან და ჩვენთვისვე და გული უკედე-ბოდა როცა სათლიდან ამომავალი სიმშვიდე სულ სხვა მიმართულებას გულისხმობდა თავისი დროებით დაწნეხილი თვალსაჩინოების გასაშლელ-ად. ის მაინც ხომ ეჭვგარეშეა რომ ნაგულისხმევი ნამოქმედარის ტოლფა-სია მეთქი და მართალია ამ სიტყვებით გაუგონარი დანაშაული ან ტკივილი სულაც არ მიმიყენებია მისთვის მაგრამ წარმოვიდგინე რა მოხდებოდა ისევე მას რომ არ ემარჯვა და ტაში არ დაეკრა. მაშინლა ამოვისუნთქე და მივხვდი კეთილად იყო ჩვენდამი განწყობილი. გიხაროდეთ გიხაროდეთ წვიმის სისწრაფე სულაც არ ყოფილა წინასწარცნობილი და ნებადართუ-ლიო. გრძნობდა თუ არა ჩვენი აღტაცების მთელ სიმყიფეს ამჯერად ნაკ-ლებადმნიშვნელოვანი იყო როგორც ჩვენთვის ისე მძლოლისთვის რომე-ლიც გაკვირვებული აცეცებდა თვალებს და მისი არსებობის თვით ეს უწყინარი რეალობაც სხვას არაფერს წარმოადგენდა თუ არა შიშს იმის გამო რომ რალაც ისე არ იყო როგორც უნდა ყოფილიყო. თავს დავდებ რა-ლაც ისე არ არის როგორც უნდა იყოს ან როგორც უნდა ყოფილიყო ან რო-გორც ადრე იყო ან როგორც სხვა დროს იქნებოდაო. დიახ აი ასე იფიცებო-და. მთელ თავის სულისკვეთებას აქსოვდა ამ მტკიცება-ფიცებაში მაგრამ ბუნებრივია ვიდრე ადრესატი ან სულაც მომსმენელი არ მოიპოვებოდა მისი შეშფოთება იზრდებოდა და სუსტდებოდა რაც მძლოლს მიაწინებდა რომ გადამწყვეტი მომენტი შეიძლებოდა მასვე დაპირისპირებოდა იმის ნაცვლად რომ რალაც გარკვეული და ნათელი დასკვნების წინაპირობად ქცეულიყო. არადა გადამწყვეტი მომენტის დადგომა მასზე დამოკიდებუ-ლი თუ არ იყო დაკავშირებული მაინც იყო მასთან სწორედ რაზეც აფუძ-

ნებდა ალბათ თავის ჩანაფიქრს ის ვინც ჯიუტად განაგრძობდა ჩვენი ალტაცების ყოველ მოცემულ პუნქტზე აღმატებით ჩვენს არა მხოლოდ დამარცხებას არამედ საბოლოოდ დამთავრებასაც. ხოლო როცა მძლოლს უმწეოდ აღმოხდა აქ ხომ ჩემი არაფერიყო ავტობუსის შიგთავსი უკვე გამარჯვებას ზეიმობდა. ნუთუ გამოცდილებამ ეს ერთადერთი იმედიც მომისპოო. მაგრამ ვიდრე გამორთული ძრავი ისევ ამოქმედდება და დაძრული ავტობუსი ურიცხვი ერთდროული შეჯახების მიზეზად იქცევა ნუთუ დავინყებას არ მივეცემით მეთქი. უპირველესად არა ძრავი არამედ ძრავაო. ამაზეც კეთილი მეთქი. მაშ ჩვენ საქმე გვექონია არა ძრავთან არამედ ძრავასთანო. კეთილი კეთილი მეთქი. მაშ მძლოლი ხვდება თანდათანობით როგორ გაუნაპირდნენ ვნებები და როგორ იწყებს მისი გუნება ფიქრთაქებასო. თითქოს არც ერთი დასკვნა მცდარი არ იყო მაგრამ ისევ და ისევ გამოცდილება გვეკარნახობდა რომ რომელიღაც ნანამძღვარი ყალბი იყო მიუხედავად იმისა რომ მითითებული შესაძლო სიყალბე სულაც არ გამორიცხავდა დასკვნის თვითკმარ ბუნებას და არც მის სასიცოცხლო ძალებს ემუქრებოდა გამოცარიელების და უშინაარსოდ დარჩენის საფრთხე ვინაიდან თვით ეს შინაარსი წარმოადგენდა საფრთხეს მაგრამ არა საკუთარი თავისთვის არამედ იმისთვის ვინც ნებისმიერ დონეზე თვითკმარი ნებისმიერი შინაარსის მითვისებას და ბუნებრივი საარსებო ნაკადიდან მის ამოფეხვას დააპირებდა. გამორიცხული არ იყო რომ ეს ჯოჯოხეთი ჩვენ და მაინც და მაინც ჩვენ დაგვეტეხოდა თავს და ამით ავტობუსის სიჩქარესა და სახურავზე ჩვენი სამოქმედო არეალის შევიწროების პროცესის სიჩქარეს შორის შესაბამისობა ერთხელ და სამუდამოდ დაერღვია მაგრამ ვიდრე საშიშროება თავის ირგვლივ იკრებდა არა ჩვენს სურვილებს ან შიშველ ბალასტს არამედ მხოლოდ შესაძლო არჩევნისთვის აუცილებელ სამოქმედო პოტენციალს ვიდრე იგი ჯერაც არ ქცეულიყო ვექტორად წინააღმდეგობას ვერ გაუწევდით. რაც შეეხება დასკვნის პროცესში გაპარულ შეცდომას ის ერთი კი არა ურიცხვიც რომ ყოფილიყო ყოველთვის მოიძებნებოდა იდეა რომელსაც მოვარგებდით თუ არა შესაბამის ან ნებისმიერ შემთხვევით მიკვლეულ შეცდომას უმალ ზამბარის ორი ბოლო გამოიკვეთებოდა ჩვენი გამოცდილების უსაზღვრო ფონზე და მივიღებდით კონკრეტულ და უფრო მეტიც ერთჯერად თამაშს. ასე რომ თუ გავითვალისწინებდით თამაშების ურიცხვ რაოდენობას და იქვე ვიგულისხმებდით რომ საქმე ეხებოდა თამაშს როგორც შედეგს და არა თამაშს როგორც პროცესს და რომ მიუხედავად მათი იგივეობისა ყოველი გადამწყვეტი მომენტი დიახაც ამ განსხვავებას ემყარებოდა და რომ ერთ სამოქმედო ღერძზე ამ თამაშების ასხმა ფაქტობრივად წარმოუდგენელი იყო და რომ მინუსი და მინუსი აუცილებლად პლუსია და მით უარესი ჩვენი

სურვილებისთვის თუ ისინი ამ ფაქტის უარყოფითად დამუხტვას გადან-
ყვეტდნენ და ჩვენი მშობლების აქტივობის ნაბაძვით შეეცდებოდნენ
უგულვებელეყოთ ცნობიერების ჰორიზონტზე მოფარფატე ნებისმიერი
შემთხვევითი იდეის მნიშვნელობა ჩვენი ამა თუ იმ მოცემული განწყობის
განმტკიცების და ამითვე მასზე აღმატების საქმეში მაშინ საკუთარ თავს
მაინც უნდა გამოვტყდომოდით რომ არათუ დედას არამედ მტკრის უმცი-
რეს ნაწილაკსაც სასონარკვეთილს უკუაქცევდა ეს ავტობუსი თუ იგი
გამოლაშქრებას დააპირებდა. ერთადერთ რეალურ იმედად მაინც მძლო-
ლის მოულოდნელი შეშფოთება რჩებოდა. ამ საფუძვლიან ფორიაქს წინ
მრავალი ეჭვი უძღვოდა მაგრამ ვიდრე ისინი ერთმანეთისკენ სწრაფვის
მონდომებულ სურვილს არ ამჟღავნებდნენ ჯერ კიდევ შეიძლებოდა თა-
ვის დამშვიდება ამა თუ იმ ნაცნობი იმედის ან ოცნების ხელოვნური გამო-
წვევით მაგრამ როცა ძრავასა და მძლოლის შეგნებულ მიზანსწრაფვას
შორის უხსოვარ წარსულში გადებული ხიდი ჩატყდა სავსებით ლოგიკურ
შედეგს წარმოადგენდა მძლოლის ყოვლად არალოგიკური განგაში მაინც
და მაინც მაშინ როცა უკვე მკაფიოდ იკვეთებოდა გაჩერებაზე ჩამოყინუ-
ლი ადამიანების დამცინავი და აბუჩად ამგდები სახეები რომელთა მიღმა
გალწევას არავითარი ხალისი არ უნდა ჰქონოდა იმისთვის ვისაც უკვე
გამოეცადა და მწარედ ეწვნია ის მარცხი რომელსაც მოცემული შესაძ-
ლებლობის ნებისმიერი ფორმით განხორციელება ბადებს ანუ როცა თით-
ოეული ამ სახის მიღმა უხილავი კედელია რომელსაც უკვე აკრული და
შეხორცებულა ის რომელმაც განჩხრიკა სახე მზადყოფი და შემართუ-
ლი და ამის გამო დამცინავიც და უკეთეს შემთხვევაში აბუჩად ამგდებიც
და რომელმაც რომელი ვერ ირწმუნა საკუთარ თავში. დავილაღეო. აბა
რა წყალში გადავვარდნილიყავი როცა ამ დაღლილი და ნალალატევი ყვე-
ლა თვალის მიღმა მე ვიდექი და არა ავტობუსი ან მისი მძლოლი მეთქი.
წყალში გადავარდნას ყოველთვის მოასწრებდი მაგრამ შენ ეს მითხარი
რა იღონე როცა მძლოლის ფორიაქმა ნილაბი ჩამოიგლიჯა და ჩვენსკენ
აიღო გეზი და ყველა თვითმხილველსაც თვალი აუხილა ამ გასხივოსნებუ-
ლი ნაბიჯითო. კი მაგრამ შენ ხომ დიდებულად უწყი ის რაც შენგანვე
გვისწავლია და ვერასდროს განგვიხორციელებია და იმაში მდგომარეობს
რომ ყოველ ნივთს და არანივთს და ამითვე ისევე ნივთს თავისი არსი აქვს
მაგრამ ხშირად არსნიც ისევე ითქვიფებიან ერთმანეთში როგორც ნივთე-
ბი და როცა ერთმანეთს განეშორებიან აღმოჩნდება რომ ერთ ნივთს შეიძ-
ლება მეორის არსი ჰქონდეს მითვისებული ან ერთდროულად ურიცხვი
არსი გააჩნდეს მეთქი. ბევრი აღარ უფიქრია. კეთილი ინებოს იმან ვისი
ჯერიც არისო. ვისი აზრით მეთქი. არავისითო. ვა-ხა-ხა-ხა მეთქი. არცვის-
ითო. მაინც ვა-ხა-ხა-ხა მეთქი. რა გაენყოზაო. ხოლო იქიდან მეთათსე თუ

მეასიაათასე ეპიცენტრიდან განწირული ჩურჩული ისმოდა თავს დავდებ
რაღაც ისე არ არის როგორც უნდა ყოფილიყო მე ახლა ჩემში არა ვარ და
არა და არა ვარო ნეტავ მაშინ თუ ვიმყოფებოდიო. ვიცოდით მისი გულ-
მხურვალედ ნაოცნებარნი თავიანთი თავისთვისაც კი უვარგისნი იყვნენ
არათუ მისთვის მაგრამ ვინაიდან თავად სიცილით იჭაჭებოდა და ფიქრო-
ბდა გემის კაპიტანს ვგავარო ჩვენ ამ ორი განცდის ერთმანეთთან დაკავ-
შირება ვერ მოვახერხეთ და კიდევ ერთხელ დავრწმუნდით რომ სამტრე-
დეში შენახული ნივთებთან დაკავშირებით მოქმედი ჩვენი იმედები მარ-
თალია ჩვენში სახლობდნენ მაგრამ მაინც არ ეკუთვნოდნენ შინაგანად
ჩვენს სულს და არც ჩვენს სურვილებს ემთხვეოდნენ. არ მიგვითითებდ-
ნენ რომელიმე მეტ-ნაკლებად საიმედო გადაწყვეტილებისკენ სავალ
გზას და არც ახალ იმედებად თავიანთი ჭარბი სიცოცხლის დაშლას გვთა-
ვაზობდნენ. არ ასახელებდნენ ჩვენთვის სასარგებლო ემოციებში შესაღ-
ნევად აუცილებელ რომელიმე საკმაო საფუძველს და არც სინოპტიკოსე-
ბის მიერ შემოგდებული ყალბი ცნობებისთვის საპასუხო რეაქციის აუცი-
ლებლობას აღიარებდნენ. დრო რომ არც ჩვენს ქმედებასთან დამთხვევის
ხალისს ამჟღავნებდა და არც ჩვენზე აღმატებისთვის ემზადებოდა ეს
ცხადია მის უწყინარ ბუნებაზე არ მეტყველებდა და არც მრავალჯერ ნა-
რმატებით აპრობირებული ჩვენი ამა თუ იმ ხერხის დამაჯერებლობას
უზრუნველყოფდა. ალბათ ამიტომ არ ცდილობთ იმის ამოცნობას თუ რაში
შეიძლება გამოადგეთ ნებისმიერ მანძილს რომელიც თქვენგან გაედინება
და გალატაკებული თქვენვე გიბრუნდებათო. არ ტყუოდა მაგრამ მერე
წვიმა მოვიდა ჩვენი ჭუჭყიანი და ლამაზი წვიმა და ჩვენ გარეთ გავცვივ-
დით და დიდხანს ვუყურეთ როგორ იწვიმა და ერთმანეთიც ვათვალიერ-
ეთ და ის გამეტებით იძახდა ყოჩაღ თქვენ ყოჩაღ თქვენო. გამორჩევით
ბრტყელტურჩას ვუმაღლოდით. სათითაოდ ვეფერეთ და ველოლიავეთ.
მტრედებს ისე დაესკინტლ-მოიჩუქურთმებინათ რომ უკვე გასუფთავებ-
ულს და ნმინდა წყალში გავლებულს თვალი დიდხანს ვერ შევაჩვიეთ და
ამის გამოც დიდხანს ვიცინეთ ხოლო მან ფიქრიანად ამოისუნთქა და ფიქ-
რიანად ჩაისუნთქა და თქვა ყველაფერს შეინახავს მტრედის პატივიო
და დავეთანხმეთ და მძლოლი იძახდა აქ ხომ ჩემი არაფერია ეს ფიგურული
ჩაქუჩიც კი არაო. ხოლო მან ძალიან მარტივად და გასაგებად თქვა აი ახ-
ლა კი დროა დავიმალოთ და ვერავინ მოგვაგნოსო. კი მაგრამ სად მეთქი
შევიცხადეთ ყველამ ერთად და თითოეულმა ასევე ერთად. პირდაპირ აქ
ამ წვიმის ქვეშო. მძლოლი ამ მოწოდებას არ დაუბნევია ის თავისი მხედ-
ველობის ტერიტორიაზე მიმოფანტული შესაბამისობების სიმრავლემ და
მრავალფეროვნებამ დააბნია და მას ალბათ თავისი სააქაო ბიოგრაფიის
მანძილზე პირველად და უფრო სათუთა უკანასკნელადაც აღმოხდა თუ

ფუნქცია შესაბამისობაა და თუ აქედან გამომდინარე შესაძლებელია იმდენად ცვალებადი აღმოჩნდეს ჩემი ავტობუსის შიგთავსი რომ ის ყოველ მისგან დამოუკიდებელ მომენტში საკუთარი თავის წამშლელ რაღაც უცხოდ იქცეს მაშინ მე რა ავტობუსის მძღოლი ვარო. არა სათუო არამედ უსათუოო. ხმა არ გამიცია ისე გავიფიქრე რატომ ხდება რომ ერთი ნაბიჯით ყოველთვის უკანაა მეთქი. მტკიცედ გვჯეროდა რომ მძღოლის ცოდვას არ დავიდებდით მასში ამოქმედებული ცდუნების სინდრომის შეჩერებას თუ შევეცდებოდით. ამ ჰუმანური აქტით ბალასტისგანაც გავათავისუფლებდით და ხელსაწყოებსაც უმტკივნეულოდ დავუბრუნებდით. ერთადერთი პირობა უნდა ყოფილიყო საამისოდ დაცული არაფერი გაგვეთვალისწინებინა რაც ბუნებრივია არ გულისხმობდა მავანი ინსპირატორის მიერ ჩვენს არგათვალისწინებას ან გაუთვალისწინებლობას ან ჩვენი ნებისმიერი გადაწყვეტილების არმიღებას იქ სადაც მხედველობის კანონები უპირობოდ ვრცელდება და მიიღება მხედველობაში. ამოქმედებულ კანონს კი ამ დროს ვერანაირ დაბრკოლებას ვერ უქმნის კომპრესორი რომლის საშუალებით აბსტრაქტული სივრცის მუშა ორგანოებსაც კი მიეწოდება შეკუმშული და ძლიერმოქმედი ჰაერი. ხოლო როცა ასპარეზი გაშლილი პეიზაჟებით ტკობას ეთმობა მიზანში ამოღებული ნებისმიერი ბალასტი საწყისად ყოველთვის და ყოველმხიზეზგარეშე იმას გულისხმობს ვინც იწყებს და არა იმას ვისაც იწყებენ ან ვინც დანყების მტკივნეულ პროცესს გარედან უთვალთავლებს. არც თუ იშვიათად გარემდევარი იმდენად აქტიური და შემტევი ხდება რომ საკუთარი საზღვრების მიღმა აღმოჩნდება ხოლმე და ახალ და უჩვეულო არამისეულ გარემოში მოულოდნელად გარდატეხილი მისთვისვე გაუცნობიერებელ მსხვერევას განიცდის რაც გრაფიკის სახითაც შეიძლება აღინეროს. ამ დროს გრაფიკი უთქმელადაც ცხადი უნდა იყოს ერთი გაბმული პროცესია რომლის ნებისმიერი წერტილი ერთდროულად ათელის სათავეცაა და ეპიცენტრიც ხოლო დამკვირვებლის ქმედება განისაზღვრება როგორც გრაფიკის საასპარეზო სივრცეში თავმოყრილი ენერჯის პერიფერიაში თვითკმარი საქმის აღსრულება როცა გადამწვეტი აქტი ერთმნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული თვით დაკვირვებადის ყოველ განახლებულ მიმართულებაზე. როგორც ჩანს მძღოლისთვის ჯერაც უცნობია შედეგად ქცეული თამაში როგორც დროში ამოძრავებული გადაწყვეტილებით გამოწვეული არჩევანით. გაითვალისწინე რომ მისთვის ჩვენი არჩევანიც სავესებით უცნობია მეთქი. მაგრამ ჩვენი არჩევანი ხომ ჩვენთვისაც უცნობიაო. ნუთუ მართლა ასე უპირობოდ ბედნიერია მეთქი გავიფიქრე და თავდაუზოგავი ნეტარებით განვიმსჭვალე სამტრედის მიმართ რომელიც ჩემი ოცნების არაერთგვაროვან ობიექტად ქცეულიყო და ეს მაშინ როცა სახანძრო კიბით ჩასასვლე-

ლად ვემზადებოდით. ბოლოს და ბოლოს ჩვენი არჩევანიც ეს არისო ამოთქვა და გარეთ გამოვიდა. დედას უკვირდა თუ მისი სირცხვილი გადმოგედო დროზოფილებით სავსე ქილა რატომ არ დაუმალეო. ეს გაკვირება დიახაც სალი აზრით იყო ნაკარნახევი და სიტუაციის სადავეების მოხელთების ლოგიკას ეფუძნებოდა მაგრამ არ ითვალისწინებდა ნებისმიერი სიტუაციისთვის დამახასიათებელი ალოგიკურობის ხარისხს რომელიც დაკავშირებულია არა იმის ორიენტაციის უნართან ვინც იაზრებს არამედ იმის შეცდომების ველთან ვინც მოქმედებს ხოლო მოქმედი როგორც წესი გამორიცხავს როგორობის ხარისხს და ის რაც ამ დროს მნიშვნელოვანია დამკვირვებლისთვის საერთოდ არ მნიშვნელობს მოქმედისთვის რომლის სტრატეგიული არსენალი მთლიანად არაცნობიერის ზრუნვასაა მიხედობილი მიუხედავად იმისა რომ ზრუნვა სულაც არ შეიძლება ჩაითვალოს უსაფრთხოების გარანტიად. ბოლოს და ბოლოს არა მხოლოდ დავიღალე არამედ მომბეზრდა კიდევ ასეთი რთული ხერხებით გულის ტყვეობიდან გამოსვლის მცდელობები და სხვათა შორის არც ის მაინტერესებს სახელდობრ ვის გულზე მაქვს საუბარიო. ვინ ვინ და ის თუ ამ სიტყვებისთვის ენას მოიბრუნებდა არ გვეგონა და არც თავის მოტყუება იქნებოდა სახიერო საქმე. სჩანს ავტობუსის მძღოლს სერიოზული გამოცდა ელის მეთქი დავასკენი და უთქმელად შევთანხმდით ამიერიდან როგორ უნდა გვემოქმედა. გეგმას უფრო მტკიცე საყრდენი უნდა შეექმნა ჩვენი ნებსრიგისთვის რაც საშუალებას მოგვცემდა თავიდან ამოგვეგდო სადეზინფექციო კამერებზე და ავტომაქსებზე ფუჭი ოცნება. რაც სამტრედეში გვეგულეობდა ისიც ღირსეულ სამსახურს გაგვინევდა და მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში შეიძლებოდა გაჩენილიყო თუნუქის მიღების გაჭრის ან დამუშავების საჭიროება რაც ჩვენს პასუხისმგებლობას ერთიათად ამაღლებდა და სასაცილო ატმოსფეროს ქმნიდა. საბედნიეროდ თამაშის დამცავ არც ერთ მექანიზმს საფრთხე არ ემოუქრებოდა და არც ის იყო საშიში რომ მოულოდნელად სრულიად შიშველი წარმდგარიყო ჩვენი ცოცხალი და შეურიგებელი ნება მისკენ მომავალი ავტობუსის წინაშე ან ყოველ წამს მოსალოდნელი წვიმის პირისპირ ან სულაც იმ ურიცხვი პირობითობის პირისპირ რომ არ იქნა და არ დაგვანება სარეალიზაციოდ ჩვენს მიერ შედგენილი გეგმა. მაისურიც ამიტომ ჩანურა და წყალმაც ამიტომ იცვალა ფერი მაგრამ გაცილებით მნიშვნელოვანი იმისგან განტვირთვის აქტი იყო რაც ითქვა და ითქვა დიახაც იმიტომ რომ ჩვენთვის სახანძრო კიბით ჩასვლის ბრწყინვალედ დამუშავებულ გეგმაზე უარის თქმით გამონვეული ტანჯვა შეემსუბუქებინა და იმაშიც დავერწმუნებინეთ რომ ვიდრე გამარჯვების ვნებას თუ დამარცხების წერას არ ვყავდით ატანილი ეს დახვენილი და მიზანმიმართული ან უკეთ ჩვენს კენ მომართული გონებები ვერაფერს

დაგვაკლებდნენ და ვერც უნუგეშოდ შეგვეშველებოდნენ. ჩვენ ვიცოდნით როგორ უხაროდა ეს ლამაზი სარტყელი თავადვე რომ დაემზადებინა და თავადვე რომ უნდა მოერგო ნელზე და რომ მხოლოდ ჩვენ განდობილთ გვექონდა პატივი დავმტკბარიყავით მისი სხეულისა და აბრეშუმის სარტყელის ურთიერთშეხვედრის ამ უჩვეულო რიტუალით რომელიც ამ თეთრი აბრეშუმის სარტყელზე ისე გადიოდა როგორც ბენვის ხიდზე და ჩვენც პასუხისმგებლობის მოჭარბების განცდისგან ვიკრუნჩხებოდით და ვთრთოდით. ხოლო თავად კლდესავით შეუვალი იყო. და ჩვენ ის მარცხენა ხელით გაუწოდეთ და მან სათუთად ჩამოგვართვა და ცას შეხედა და გაირინდა და თითქოს ავად სულ არ მოქმედებდა და აი ასე თქვა ო ჩამსახველო პანია ლერნამო რომელშიც ცხელი წყლის ორთქლი და მდულარე წყალი კეთილ სითხედ მიედინება და პირობითობის დიდი მხეველები აღულებენ მასში ჭურჭელს ქირურგიულ ხელსაწყოებს სათამაშოებს ჯაგრისს თეთრეულს საფურთხებლებს და ჩვენს იმედს რომელ არს იმედი მარტის მშვენიერი საღამოს გამო და რომელშიც გულივით ფეთქავს ძრავა აირტურბინული და ძრავა მრავალცილინდრიანი ძრავა გარენვის და ძრავა შიგანვის ძრავა ბენზინის და ძრავა დიზელის ძრავა გრიგალურკამერიანი და ძრავა წინა კამერიანი ძრავა დგუშინი და ძრავა კუმშვის ცვლადი ხარისხით ძრავა ერთცილინდრიანი და ძრავა ორცილინდრიანი ძრავა კარბურატორიანი და ძრავა უკარბურატორო ძრავა მოკლესვლიანი და ძრავა სწრაფმავალი ძრავა ოთხტაქტიანი და ძრავა ორტაქტიანი ძრავა ორმნკრივა და ძრავა შეწყვილებული ძრავა პნევმატული და ძრავა ჩაბერვიანი ძრავა ნევის და ძრავა უხმაურო ძრავა სტაციონარული და ძრავა როტორული ძრავა რეაქტიული და ძრავა მცირელიტრაჟიანი ძრავა გენერატორული და ძრავა ელექტრული ანთების ძრავა წყლით საცივებელი და ძრავა ჰაერით საცივებელი ძრავა ჩვენი და ძრავა იმათი ძრავა სიზმრის და ძრავა სიცხადის ძრავა თეთრი და ძრავა ნითელი ძრავა ქალური და ძრავა ვაჟური ძრავა დაბალი და ძრავა მაღალი ძრავა კიდური და ძრავა ჯვარედინი და ისიც ჩამსახველო ისიც ვინც შენ ხარ და როცა დუმილი ჩამონვა გამოვფხიზლდით და ერთმანეთს გადავხედეთ. ახლა უფრო ძნელი იქნებოდა სახურავთან გამოთხოვება როცა სამტრედეში აღარაფერი გვეგულებოდა და ის რასაც თითოეული ჩვენთაგანი მონინებით ახსენებდა ხოლმე არაერთი შეჭირვების ჟამს უკვე ჩვენს წინ ესვენა და გაოგნებული დაეშტერებოდით. როცა კარი გაგვინაპირდა მივხვდით ზამბარა თავის საქმეს პატიოსნად ასრულებდა და ჩვენს გათვალისწინებას არ ცდილობდა. ის რაც ზამბარას ფაქტობრივ რეალობად აქცევდა ჩვენს გამოცდილებაში განსაკუთრებული ტიპის ცოდნად ქვეუღიყო რომელში შესვლაც ასევე განსაკუთრებული ტიპის ჩვევებს მოითხოვდა როგორც ჩვენგან ისე ჩვენსკენ

ჯიუტად მომავალი მშობლებისგან მაგრამ ჩვენს დამცავ მექანიზმად თუ თამაში ქცეულიყო მშობლები სრულიად დაუცველნი იყვნენ და მათი ყოველი ხელახალი შემოტევა შიშისგან თავის დაღწევის სურვილს უფრო ჰგავდა ვიდრე მიზნის მისაღწევად ორგანიზებული ადამიანების ჯვაროსნულ თუ უჯვაროსნო ლაშქრობას. გამორიცხული არაა რომ ეს მხოლოდ ფასადი იყოს ნამოიძახა და თუნუქს მუშტი დაჰკრა. დავიბენი და ლამის თვალეში შევასუნთქე, როცა დედას გავენდე უკვე გვიან იყო. ავტობუსის ღრუ სხეულში განთავსება თუ მეხსიერების მაქსიმალურ მობილიზებას არ მოითხოვდა სამაგიეროდ თვით მძღოლის სამომავლო ბედზე ფიქრი იყო უკიდურესად დამლელი ხოლო ამ ფიქრის გადაულახავად წარმოუდგენელი იქნებოდა ავტობუსის ყოველ მომენტალურ ადგილსა და ჩვენს განწყობას შორის წარმოქმნილი დაძაბულობის ხარისხის სიმბოლიზაცი-აზე ფიქრი. არადა მსგავსი ქმედების საჭიროება მით უფრო ცხადი იყო რაც მეტად ვუახლოვდებოდით იმ საბედისწერო საზღვარს რომლის იქითაც ეჭვებით სავსე სამყარო თავის საქმეს მონდომებით აღასრულებდა ისევ და ისევ ჩვენს საძიებლად აღძრული ჩვენი მშობლების შემწეობით და პროპორციულად. ბოლოს რა თქვი ვერ გავიგეო. ვერც ჩვენ გავიგეთ მეთქი. მაშინ გაიმეორეო. რა მნიშვნელობა აქვს იმის გამეორებას რაც აღარასდროს განმეორდება მეთქი. აკი განმეორდაო. რა მეთქი. რალაცო. ჭეშმარიტად მეთქი. განაგრძეო. სად შეეჩერდი მეთქი. ორ ორთქლს შორის გაჩენილი სიცარიელის შესახებ საინტერესოდ ბაასობდიო. მაგრამ ეს ადრე იყო ვიდრე ჩვენს თამაშს საფრთხე არ ემუქრებოდა მეთქი. რაც შეეხება მოვლენების შემდგომ მსვლელობას როცა ჩვენი ნეიტრალიტეტი თამაშგარე მდგომარეობაში აღმოჩნდა და საჭირო გახდა იმ უხილავ ეპიცენტრში დაბრუნება საიდანაც ყოველი მიმართულებით დაძრულმა ეჭვებმა ერთმანეთი დაკარგეს და მტკივნეულად შეერივნენ თავ-თავიანთ ობიექტებს უნდა თქმულიყო რომ ჩვენ ამის შესახებ არანაირი ცნობა თუ სამხილი არ მოგვეპოვებოდა და ყველაფერი დამოკიდებულს გვხდიდა დაქსაქსული და უგზო-უკვლოდ მიმოფანტული ურიცხვი ეჭვისთვის თანდაყოლილ თვისებაზე რომელსაც რა თქმა უნდა მოექდებნებოდა სახელი მაგრამ რომელიც რატომღაც ყოველთვის უფრთხოდა სახელდებას. ასე იყო თუ ისე საქმე ეხებოდა იმ ერთადერთ ადგილს რომელში თავმოყრილ ეჭვებს უკვე მერამდენედ უნდა აღმოეჩინათ რომ თურმე ისინიც შემთხვევითობის პრინციპს ემორჩილებოდნენ და მათ ბუნებაში ჩარევა სულაც არ წარმოადგენდა სიძნელეს უკუსვლის კანონებში გარკვეული არც ერთი მოქმედი ძალისთვის თუ ეს უკანასკნელი თავის უპირობო შესაძლებლობებს დამარცხებაზე აღმატების ვნებას არ დაუქვემდებარებდა რაც გულახდილად უნდა თქმულიყო უშუალოდ უკავშირდებოდა ჩვენს სამოქმედო

გეგმას რომლის შესახებ არაფერი ვიცოდით არც ჩვენ და არც ჩვენმა კეთილმა მეგზურმა რომელსაც უკანასკნელს უნდა დაეტოვებინა სახურავი. უჩვეულო იყო არა იმდენად ეს გაუთავებელი სიფრთხილე ან გამომეტყველების სწრაფი და თითქმის თვალშეუვლები ცვალებადობა რამდენადაც ნებისმიერი ჩვენში აღძრული რეაქცია. ცხადია საქმე ეხებოდა რეაქციებს როგორც უმიზეზო შესატყვისობებს მაგრამ ვერ იქნა და ვერ გაინაპირეთ ის ნიშნები რომლებიც ჩვენი ამოსავალი მიზნის მიზნობრიობას განმარტავდნენ და ცხადად წარმოგვიდგენდნენ ჯერ კიდევ როდის ჩვენს მიერვე გაბედულად უარყოფილ სამიზნეებს. იქმნებოდა განწყობა რომ ხსენებული ნიშნები უფრო და უფრო უმართავნი ხდებოდნენ და საგულდაგულოდ ცდილობდნენ ჩვენს მიერ უარყოფილ და თითქმის იგნორირებულ სამიზნეებთან მივედევნეთ. შეიძლება ასეთი განწყობა რეალურ საფუძველს მოკლებული იყო მაგრამ თვით განწყობის რეალურობაში დაეჭვება თვითმკვლევლობის ტოლფასი იქნეოდა მითუმეტეს მაშინ როცა ჩვენი ყოველი არჩევანი სწორედ განწყვეტის ერთი უწყვეტი ტონალობით იყო ინსპირირებული და ჩვენი ყოველი უიმედო სვლა ამ ტონალობაში ორგანულად ჩართვას გულისხმობდა ყოველ ხელახალ სანყის წერტილად. სხვათა შორის ავტობუსში შესასვლელად მზადყოფი ხალხის განწყობაც ხომ სხვას არაფერს შეიცავდა ჩვენთვის მიუღებელს თუ არა მათ მიერ კეთილი ნების სახელით უწყვეტობის უარყოფას მაინც და მაინც იქსადაც ერთდროულად შეჯახებათა ინტენსიური ნაკადის გადალახვა უნდა გამხდარიყო შესაძლებელი და თითქმის საჭირო. იოლად წარმოსადგენია რა ხდება დროის იმ შუალედში რომელმაც ერთმანეთთან უნდა დააკავშიროს მოსაცდელს მონყვეტილი ხალხის გულწრფელი ნაკადი და მძლოლის ცვალებადი მოლოდინი და ეს უნდა მოხდეს მაშინ როცა ორ ორთქლს შორის მცოცავი მანძილი მოულოდნელად წყვეტს არსებობას და დაძაბულობა რომელიც საჭიროა შეჯახებათა ერთდროულობით გამონვეული ურთულესი შეჭირვებების გასაწეიტრალებლად და ერთმანეთში ჩასანაცვლებლად ნულის ტოლი ხდება. განსაკუთრებით საყურადღებოა წესრიგი რომელიც თავისი არსებობის უკანასკნელ წამებს ითვლის და აგონიის უხმაურო პროცესში ითრევს ვნებებს მინებებულ და გრძნობამიშვებულ ადამიანებს რომლებიც ჯიუტად ცდილობენ იმ წერტილში მოხვედრას რომელშიც მათი აზრით აკუმულირებულია მგზავრობისთვის სამყოფი ენერგია. ჩვენ ალბათ კიდევ არაერთხელ გავგიკვირდებოდა მაგრამ არასდროს შევიცხადებდით რომ მათ მიერ არჩეული წერტილები ერთმანეთს არათუ არ ემთხვეოდნენ არამედ გამოორიცხავდნენ კიდევ. აქედან ერთი ნაბიჯი იყო დასკვნამდე რომ ერთმანეთი უნდა გამოერიცხათ მათ ვნებებსაც რომლებიც მიუხედავად საბედისწერო ერთდროულობისა თავიათ

თავში გამორჩეული და კუთვნილი სანყისის გადარჩენას ესწრაფოდნენ. მაშინ როცა სხვენის გავლით უკუქცევა გადაწყვიტეთ რათა თვალი მალ-ლა არ გაგვეცეოდა ცხადია არც ვჩქარობდით და არც ირგვლივ მოსალოდ-ნელი ცვლილებების საშიშროება არსებობდა ჩვენი ქმედების გაუთვალ-ისწინებლად. მოსაგებ პოზიციაზე ფიქრი თუ ჩვენი არჩევნის ღირსების შეურაცხყოფის ტოლფასი იყო სამაგიეროდ არც კომპენსაციის საჭიროე-ბას განვიცდიდით ვიდრე ავტობუსმა ცხვირი არ გამოყო და არ შეგვახსენა რომ დრო-სივრცის ტყვეობას თავს ვერ დავალწევდით და გადამწყვეტი ზომები უნდა მიგვეღო გაჩერებაზე თავმოყრილი ხალხის ყურადღების ველიდან გამოსასვლელად და პარალელურად დამცავი მექანიზმების შემ-უშავებაზეც გვეზრუნა. ნუთუ ყოველგვარი ირონიის და ანტიირონიის თვინიერ გადარჩენას რეალურ შანსად მიიჩნევთო. ხმის ამოღება არ გვა-ცალა კეთილი ინებეთ და კითხვას კითხვითვე ნუ უკუმიგდებთ არამედ პასუხი მიაგებეთო. კეთილი და პატიოსანი ჩვენ გადარჩენაზე არ ვფიქ-რობთ მეთქი. აბა რაზე ფიქრობთ ბოდიში მომითხოვიაო. საფიქრალს რა გამოგვილევს მაგრამ რატომღაც არც ერთი ფიქრი ბოლომდე არ მიგვიყვან-ნია და ალბათ არც მივიყვანთ მეთქი. განაგრძე განაგრძეო. არც პასუხის მიყვანას ვაპირებთ ბოლომდე მეთქი. რომ გაიძულოთო. მაშინ მივიყვანთ მაგრამ ეს ხომ იძულებითი შედეგი იქნება რასაც მხოლოდ იგივე ღირებუ-ლება შეიძლება გააჩნდეს რაც ზღვაში გადაგდებულ მარგალიტს მეთქი. მართალია ჩვენი მეტყველება მრავალი არასასიკეთო გარეგამღიზიანებ-ლის ზენოლას განიცდიდა და რიტორიკის კანონებით განსაზღვრული იდ-ეალური ტიპის საუფლოდან ერთობ შორს იდგა მაგრამ იმას მაინც ვახერ-ხებდით რომ ერთმანეთთან მისასვლელი გზები გაგვემაგრებინა და განგე-ბას მეტს ვერც შევებდავდით თხოვნის სახით. შურისძიება სასტიკი უნდა ყოფილიყო. ვის მიმართ რატომ რისთვის რა მიზეზით ეს ჩვენს პრობლემას არ წარმოადგენდა და არც უნდა წარმოედგინა. მთავარი იყო შურისძიება. თვით ჩვენი არსებობა უნდა ქცეულიყო შურისძიებად და თუ ეს მოხდებო-და ჩვენ უმიზეზოდ და უპირობოდ მოვიპოვებდით იმას რაც თვით კმარს გავგზხდიდა და გადარჩენაზე ფიქრის წარჩენებსაც თავის ადგილს მიუჩ-ენდა. გადარჩენაზე ჩვენ კი არა იმათ უნდა ეფიქრათ ჩვენზე დაგეშილებს და სერიოზულობის სარეცელზე მორჩილად განოლილებს. ყველაფერი ყველაფრად მაგრამ დავიჯერო მართლა ისეთი უსუსური გონების მყავ-ხარ რომ გგონია სარეცელზე არხეინად წამოწოლილი ადამიანი შეიძლება იმავდროულად ავტობუსის გაჩერებაზე იდგეს ან სხვენში იყოს გამოკე-ტილი და ოთხად მოკაკეული ვნებიანი ოცნებით თავს ირთობდესო. შენ თქვი მეთქი. წმინდა წერილს მაინც ნუ შეეხებითო. მაშინ ნურც შენ შეეხები ჩემს გონებას რომელიც ჯერაც არ დამიმსახურებია მეთქი. და განვაგრ-

ძობდით რომ ვიდრე პირში სული გვედგა ყველა მიზეზი ჩვენი მტერი უნ-
და ყოფილიყო. იქნებ ამიტომაც გვიდგას პირში სულიო. სად მეთქი. გაგვე-
ლიმა. ბოლოს და ბოლოს ჩვენი არჩევანიც ხომ ეს არისო.

1992 წელი, თებერვალი-ივლისი

აქილევსის მუმი ქსელი

ვეუძლენი შიზოფრენიით დაავადებულ ადამიანებს.

I ნასაკითხის შინაარსი

1.

ასეა თუ ისე, თბილა. ამ წინდებს შეეძლოთ, არ გარეცხილიყვნენ, მაგრამ ყველაფერი მშვიდობით დამთავრდა და ახლა ჩემი ხელები სათუთად ეხებიან ამოსუნთქვის პროცესს, რომელიც მდორედ და უმიზნოდ მიმდინარეობს. ერთი დაუფიქრებელი მოძრაობა და ზურგი ნაცარტუტად იქცევა, მაგრამ ეს მოძრაობა, ალბათ, არასოდეს განმეორდება. რაც დრო გადის, სუნთქვა მით უფრო დაუცველი და იოლად თვალმისადავენები ხდება. რომ ვკითხო, მიპასუხებს, გამეორება ცოდნის დედააო. გამოდის, რომ ჩვენი არსებობის ყოველი წამი ცოდნის დემონსტრირებაა, მაგრამ დასანახი თვალი სადღაც სხვაგან ეძებს საკბილოს. დიახაც ისე, როგორც ჩემთვის ცნობილი ქალბატონი ათვალეერებდა ძველისძველი ჩემოდნის ბინადართ. კალმისტრები ჯერ კიდევ ინარჩუნებდნენ სითბოს.

კითხვა არ იცოდა, მაგრამ უყვარდა. ამავე დროს, არც მკითხველებს მიმართ იყო მწყრალად განწყობილი, თუმცა აქ უკვე სიყვარული აღარ ზეიმობდა. სულ თითის ქნევით, სულ თითის ქნევა-ქნევით, - დღეს თუ ხეალ პირველი მაისიც მოვა და ადამიანებიც გამოვლენ ქუჩაშიო. უზომოდ აინტერესებდა, მაგრამ არშემჩნევა წესად ჰქონდა ქცეული და არ ლალატობდა. არ უღალატო, თორემ სამოთხე უკან დაგრჩებაო, დასცინოდნენ. ილიმოდა. ვისკენ.

აბა, დადექი და ოცდაათი წელი მასთან ერთად იარე უღრანებში. როდისლა, ოცდაათი წელი ოცდაათი წუთი ხომ არ გგონია, ზოგჯერ ეს მთელი საუკუნეა. ამ დროს ყველა თავის თავს შეელის. არა იმიტომ, რომ ვილაცამ ვილაცას უნდა გაუსწროს, მერე მოულოდნელად შეჩერდეს, შემობრუნდეს და სიმართლე იქადაგოს. თუმცა, ესეც დასაშვებია ამდენი ჩაზნექილი თუ ამოზნექილი მუცლის ფონზე. იქადაგოს. ქადაგად დაეცეს. ქადაგად გაიკრიფოს. ქადაგად შედგეს. გაქადაგდეს. გამოვქადაგდები. ჩაქადაგებული. მოიქადაგა. გრანდიოზული სანახაობის ნაშთი.

ომის დამთავრებისთანავე ჩამოვა და მშობლებს უბატრონებს, დაოჯახდება. ქვეყნად იმდენი საქმეა, რამდენიც - საფიქრალი. თუმცა, რომ იფიქრო, უნდა გაიძულონ. გაეხვევი შენს ბაკანში და ჩაუფიქრდები, ღრ-

მად ჩაუფიქრდები ამ უსამართლო და უკანმოუხედავ ცხოვრებას. ორმაგი შეცდომა: ბაკანში როგორ უნდა გაეხვიო? ან: თუ ბაკანი უკვე არსებობს, ის აუცილებლად ვილაცის ბაკანია, მას ბინადარი ჰყავს და ერთმანეთს იცავენ, უფრთხილდებიან. დაახლოებით ასე: იცი, რას გეტყვი, ჩემო ძმაო, ცხოვრებას თავს ნუ დააყვედრი, ის ნებისმიერ ჩვენთაგანზე უფრო მეტია; იფიქრე ღამითაც და იფიქრე დღითაც, მაგრამ არა ისე, რომ ცხოვრება ნაშალო და ამით შენს თავსაც ხაზი გადაუსვა. შენუხებული, შენუხებული სახეების მთელი ტყე, მთელი უღრანი. არც ძალიან უჭირთ, არც ძალიან ულხინთ ამ სახეებს, არც დარჩებიან, მაგრამ არც მოკვდებიან. უბრალოდ, ისინი წარმოადგენენ შენუხებას შენუხებითვე და აუცილებლად - თითოეული ცალ-ცალკე, თავ-თავისთვის; იგულისხმება, რომ მაინც - ერთად, არა თანმიმდევრულად, არა ერთმა-ნეთის მერე, არა მომლოდინე ან დალოდებული და დაღლილი სახეები. უბრალოდ: შენუხებული. სად-ღაც.

როგორ ხდებოდა, ვერც თვალს გაადევნებდი და ვერც გამომეტყველებას შეუნარჩუნებდი, ყოველ წამს იცვლებოდა. ხედავ, რომ გარბის, მაგრამ ზურგი ფერადი ყვავილებით მოუხატავს და. თვითონ მოუხატავს? და გრძნობ, როგორი ბედნიერია, როგორ მარტოა. შენ ახლა აქ აღარ ხარ, მაგრამ თუ ხარ, იყავი შენთვის და ნუ იმედოვნებ, რომ საკუთარ თავს გაგრძნობინებს ისე თავისუფალს, რომ ყველა ნივთს აჯანყების უფლება მისცე. თვითონ ის ერთი ნაბიჯით ყოველთვის წინაა, მაგრამ უკან მოხედვის უფლება არა აქვს, და არც მოიხედავს. გვიანანტიკური ორფეოსი. აღორძინებული ევრიდიკე. შუასაუკუნეობრივი ჰერმესი. ისიც ეყოფა, რომ ყოველთვის წინაა. ზურგს რაც შეეხება, ის სარკედ არასოდეს იქცევა და საკუთარ თავს არასოდეს გაგრძნობინებს. თუ - არასდროს? მაშასადამე, ოდესმე. გუშინ? განაგრძე. იცვლებიან, მაგრამ ერთმანეთს უფრთხიან. ეს ჩვენი შიში არაა, ეს ჩემი შიშია. დაახლოებით ასე: ეს არაა სასიკვდილო დაავადება. ეს სიკვდილის კენ-დაავადება არაა. ეს არაა სიკვდილის კენავადმყოფობა. ეს არაა სენი სიკვდილისკენ. მაგრამ ლაზარე მაინც მოკვდა. თუ არ ვცდები, ასე.

2.

ავგისტო, ალბათ, ყველაზე უპრეტენზიო და დემოკრატიული მხარეა ქვეყნიერების ზურგზე თუ ზურგსქვემოთ, და არც მისი ნდობის დამსახურებაა დიდ სირთულეებთან დაკავშირებული. იქნებ, ამიტომაცაა იგი

ნებისმიერი სახის გათანაბრების მომხრე. მას შეუძლია, ერთმანეთს გაუ-
ტოლოს სრულიად განსხვავებული ბუნების, შინაარსის და მიზნის მა-
ტარებელი ნივთები და მოვლენები, ერთმანეთს დაუქვემდებაროს ურ-
თიერთსაპირისპირო გამოცდილებებით ნასაზრდოები მილიონიანი არმი-
ები როგორც ცოცხალ, ისე ნახევრადცოცხალ და სასიცოცხლოდ მზად-
მყოფ არსებულთა თუ არარსებულთა, მას არავინ და არაფერი აინტერე-
სებს ისეთი, ვინც და რაც მის საზღვრებს არ აფართოებს და მის ტერიტო-
რიაზე გაბატონებული თანაბარზომიერების კანონს არ ემორჩილება. სულ
იოლად შეგიძლია გახდე აგვისტოს მოქალაქე, მაგრამ საკმარისია ეს მხა-
რე დატოვო, რომ მან უკვე არასდროს გაგიხსენოს არც ცოცხალი და არც
გარდაცვლილი. ის სამუდამოდ დაგივიწყებს. "სამუ-დამოდ", ამ შემთხვე-
ვაში, ნიშნავს: "ვიდრე სხვაგან ანუ ტერიტორიულად მის საზღვრებს გა-
რეთ იმყოფები". სამოთხე, საიდანაც, მიზეზთა სხვათა და სხვათა გამო,
გახვედი და უკან აღარ დაბრუნებულხარ. ან სულ ცოტა ხნით გაიპარე. ან
გაგიტყუეს. ან შემთხვევით გზა აგებნა და მოულოდნელად გარეთ აღმო-
ჩნდი. თუმცა, ეს ყველაფერი ხომ ერთი და იგივეა.

მაინც გამოალო კარი და გავიდა. ხეები და სახურავები ხედავდნენ,
როგორ შეისუნთქა დალილი ჰაერი; ცვირს ემწარა და შედგა, მაგრამ
მხოლოდ - ნამის მეთასედით. რატომ უფრო მეტი არა? კეფაზე ნამორ-
ტყმული ხელის მადლი. მოსალამოვდება თუ არა, კალიები მოაჯირს ევლე-
ბიან და ერთმანეთში ხტიან. როდემდე უნდა გაგრძელდეს ასე? ან, უფრო
ზუსტად, ასე როდემდე გაგრძელდება? მაშინ ხომ არავინ ინატრებდა
სხვა, უკეთეს სამყაროს? სამყაროს. ახლა, აივანზე გასულს, ამაში ეჭვი
არ ეპარება, მიუხედავად იმისა, რომ სამყარო არ გულისხმობს მაინც და
მაინც ერთმანეთს მიშტერებული ორი ან ორზე მეტი ინსტანციის სახეზე-
ყოფნას. გაიხსენე, რომ თუ ცნება არსებობს, ის არ არსებობს მაინც და
მაინც სადმე; შეიძლება საერთოდ არ არსებობდეს. ხედავდნენ, მაგრამ
არ გულისხმობდნენ. მერედა არ გეცოდებო? თავით თუ ნავალო. თავით
თუ ნახვალ, აქედანაც მშვენივრად მოახერხებ. მთავარია სისწრაფე და
რწმენა. ეს მაინც ხომ იქნება რეალური, აქ მაინც ხომ არ დარჩები მოტყუ-
ებული. არავინ იცის. პირველ რიგში კი შენთვისაა უცნობი, რა იქნება და
როგორ. ნამდვილზე ლაპარაკი სასაცილოა. ნამდვილის წინ ნაგდება და
მასზე, როგორც მომლოდინეზე, განაზრებები თავადვე არიან რეალურნი.
სწორედ ურნი. მაღალი რეგისტრი. ზეცა. ვარსკვლავები. იური გაგარინი.
მთვარის მეორე მხარე. საუკეთესო, რაც კი ოდესმე მომისმენია. ყოველ
შემთხვევაში, მაშინ ასე მეგონა. რა თქმა უნდა, იქნება, მაგრამ მხოლოდ
- მას მერე, როცა მინას თავით შეეხები. რეალობა მხოლოდ ნარსულში

არსებობს. ნარსული ერთადერთია, რაც ჩვენ გაგვანჩნია და რასაც დაკარგვა არ უნერია. შეგიძლია, მშვიდად მიიხედო უკან. იგი ყოველთვის ადგილზეა. აი, ადგილი კი ყოველთვის მიდმოდის. ყოველთვის ჩქარობს. თვალსაც ამიტომ ვერ მიადევნებ. დიახ, რაღაც აუცილებლად უნდა მოხდეს, რომ რეალობა შეიძინოს, და მასზე ლაყბობის სამართლიანობა დასტურვყოთ. ჩვენ, ვინც გადავრჩებით. მაგრამ, აი, მე როგორ გავიგო ეს ყველაფერი. დიახ, ცხვირი შედგა, მაგრამ უმალ წინ უბიძგეს. გაელიმა, არ გამიკვირდებოდაო. ვის წინაშე და ვისი სახელით?

დანაკარგი დიდი იქნება, მაგრამ ამ ნაბიჯს ჩემივე თავთან მიყვავარ. მე ასეთი ვარ. მიყვარს ის, რაც ტკბილია და ვცდილობ მოვსპო ის, რაც მწარეა. ამაში ვხედავ ჩემს ადამიანურ დანიშნულებას. აბა, გაბედოს და თქვას ვინმემ, რომ იმპულსური არაა და თავის თავს პატივს არ სცემს. და თუ ასეა, მაშინ ისიც უნდა ვაღიაროთ, რომ ჩვენი პატივისცემის ობიექტი ისაა, რასაც თითქმის არ ვიცნობთ, მაგრამ რაც ყოველნაირი ნეტარების დამშრალ თავწყაროდ გვესახება. აქ მესა და ჩვენს შორის სხვაობა ნულის ტოლია. რა თქმა უნდა, იდეალურ დროში. იდეალურ დედიკოში და მამიკოში. ამერიკულ ბურთთან ერთად. უკრაინული კგალოშები. ქვეყნიერების ზურგზე თუ ზურგსქვემოთ არსებულ მხარეებს შორის. მე არ მი-თქვამს, ბურთს თუ ნავართმევთ და დაეუმალავთ, ეს ბავშვები თამაშს შეწყვეტენ ან, პირიქით, გააგრძელებენ მეთქი. მე ვთქვი, რომ ვხედავ ეზოს, ეზოში - ბურთს, და ბურთის ირგვლივ - მოთამაშე ბავშვების ჯგუფს. ჩემი მიზანია, აღვწერო ბურთის გავლით ერთმანეთთან მოთამაშე ბავშვების სიმრავლე. რაც შეეხება მაცვლის ბუჩქს და მასთან დაკავშირებულ ჩვენს შარშანდელ პრობლემებს, ახლა ნაკლებად მაინტერესებს, მაგრამ კიდევ ერთხელ გავიმეორებ, რომ იმ მავთულში დენი არ გადიოდა და, მაშასადამე, შენს ზურგს საფრთხე ნაკლებად ან თითქმის სულ არ ემუქრებოდა. აღმართ-აღმართ და ნაკლებ-ნაკლებ.

მერყევი გალაკანი, ოდინდელი. ყველა გზა ზედსართავი სახელის-კენ მიდის, უკან - არც ერთი. დღისით თუ ღამით, როცა ამ გზის, ურიცხვიდან ერთ-ერთის, გავლა მინევს, მე ისე ვფიქრობ მზის ქვეშ გულალმა განოლილ ურიცხვ ღიანდაგზე, როგორც - უწარსულო და უმომავლო ადამიანებზე, რომელთაც ცხოვრება არევიათ და ახლა არსადაც აღარ ეჩქარებათ, რაკი არსადაც აღარ ელიან. ისინი ახლა კარგად გრძნობენ თავიანთ მნიშვნელოვნებას და სიდიადეს, ასე, თავიანთი თავის თვითონვე მიმ-გდებელნი, ამოტრიალებულან მზის გულზე და წვანან. ერთი უწყვეტი მეტაფორა. შენც ადექი და ესროლე. არაა იოლი, მაგრამ შენს თავს მოიპო-ვებ. რაც ფიქრში ხდება, უფრო იოლად მიგატოვებს; ყოველ შემთხვევაში,

არ გაუჭირდება და არც შენ გაგანვალეხს. სასიმღერო მოტივი. ან რა უნდა ეზეიმა და, საერთოდაც, არსებობს სადმე მდგომარეობა, როცა ვინმე რამეს ან რამე ვინმეს მართლა ზეიმობს? ბებიამ წერა-კითხვა არ იცოდა, მაგრამ სამელნეებს და ძველისძველ რვეულებს სათუთად ინახავდა. კალამ-კალმისტრები, საფოსტო მარკები და მრავალი კონვერტი. ნუ მოინწყენ, აი, ყველაფერია, მელანიც, ფურცელიც, კალმისტარიც, დანერე წერილი, მისამართი ხომ გახსოვს, აი, კონვერტიც, და გაუუგ ზავნოთ; რომ არ მიიღოს, კიდევ ერთხელ გაუუგ ზავნოთო. სიბნელის სითბოს გამორიდებული საგნები. აქ იყო ყველაფერი, რაც თავგებს და სინესტეს გადაურჩა, ამ სახლში ჩამოდჩემოდანში, ამ ოაზისში. განა მუდამ ასეა, ბებიარემო და მისო მზეო? გამოერკვა.

3.

მე ახლა შევალე სამზარეულოს კარს, გამოვალე მაცივარს, გავხსნი დაკონსერვებულ ლუდს, გაფეცქვენი შებოლილ თევზს, დაეჯდები და ძალიან დიდხანს არ ავდგები. ეს იქნება ჩემი პროტესტი არავის მიმართ. იმის მიმართაც, ვისაც ახლა ჩემთვის არ სცალია არა იმიტომ, რომ სამსახურში აგვიანდება ან ბაზარში უნდა წავიდე ან ავადმყოფ ძმას უნდა მიხედოს ან დასაფლავებას უნდა დაესწროს ან სექსში უნდა გაინაფოს ან უნდა მოკლას ან ვენერული ავადმყოფობა უნდა მოიშოროს ან ლექსი უნდა გამოუთქვას თავის მეგობარს ან ტელევიზორს უნდა უყუროს და გამოთაყვანდეს, და, საერთოდაც, ჩემთვის არ ეცალოს. შენ გამოეხვევი შენსავით მარტოსულ ამ მხიარულ ხალხში და ერთად შეიმუშავებთ მეთოდს იმათ მოსაქცევად, ვისაც ჯერაც არ გათენებია გუშინდელი დღე. გზა სწავლულია. გზა ბრძენკაცისა. გზა მაღალი საზოგადოებისკენ. რა ვიღონო, მზევ და მთვარე ჩემო? და, საერთოდაც, ვიღონო თუ ყვერებში მახათი გავიყარო და ასე ვეზიარო ბუდას? გაყრა-ლონება, - საკითხავი, აი, ეს არის ამა თუ იმ მზის მიწურვის უამს, აქაც და იქაც, ქვემოთ. ვიდრე გემრიელი კერძები არსებობენ, მარტო იქნები. ვიდრე ტორტები და ნამცხვრები არსებობენ, ვერავინ გაგიგებს. შენ რა, გაგიჟდი? გინდა, შენი ესმოდეთ მაშინ, როცა საფუფრიაანი კულიჩები და სადღესასწაულო ტორტები არსებობენ? კეთილი ინებე და ერთმანეთის გვერდით ანუ გვერდი-გვერდ განალაგე ათი ცალი კვერცხი, სამასორმოცდაათი გრამი პურის ფქვილი, სამასი გრამი შაქარი, ორი ჩაის ჭიქა რძე, ორი ჩაის კოვზი კარტოფილის ფქვილი, ორმოცდაათი გრამი კარაქი, ერთი ჩაის კოვზი კაკაო და

ერთი მეოთხედი ჩაის კოვზი ვანილი. და თუ საბრძოლო ტექნიკა წესრიგშია, მაშინ უკან ნულარ დაიხვევ, გააკეთე ათი კვერცხის გოგლიმოგლი. ცალკე ათქვიფე ამ კვერცხების ცილა. ცილაში ფრთხილად აურიე გოგლიმოგლი, მხოლოდ ცოტა მოიტოვე კრემისათვის. დაუმატე უმაღლესი ხარისხის თეთრი ფქვილი, ჩაასხი ერბონასმულ მრგვალ ყალიბში, შედგი ჰაერლუმელში და გამოაცხვე. კრემი გააკეთე შემდეგნაირად: იმ ჭურჭელში, რომელშიც გოგლიმოგლი ჩატოვე, ჩადევი ორმოცდაათი-სამოცი გრამი ახალი კარაქი, ლესე დიდხანს, სანამ არ გათეთრდება, შემდეგ გაურიე კარტოფილის ფქვილი, ზედ დაასხი გაცხელებული რძე, კარგად აურიე, ჩაასხი ქვაბში და ნამოადულე. ხშირად ურიე. შემდეგ გაყავი ორად: ერთ ნაწილს არომატისათვის დაუმატე ვანილი, მეორეს კი - კაკაო ან შოკოლადი. ნამცხვარი გაჭერი სიგანეზე, შუაზე, ერთ ნაწილს ნაუსვი კრემი ან მურაბა, დაახურე მეორე ნაწილი, თავზე და ირგვლივ ნაუსვი მოთეთრო კრემი და შემოავლე ყავისფერი ხვეული არშია, გააკეთე სიმეტრიული ფიგურები, ხოლო შუა ადგილას იმავე ყავისფერი კრემით დაანერე სადღესასწაულო თარიღი. აი, ასე მოვიმოქმედე. აი, რატომ ვიქნები მარტო, ჩემი თავის მიმართ. საკითხი ხომ, როგორც წესი, ასე ისმის და ასე ესმით. მაგალითად, მნიშვნელოვნება და სიდიადე რასთან ან ვისთან მიმართებაში. ოჰ, ეს რაც და ვინც უსათუოდ აქ უნდა არსებობდნენ, შენს გვერდით, მინასთან ერთად, მოუშორებლივ. თვალ-ყური ადევნე, არ გარდაიცვალონ. სუნი არ დაკარგონ. შეეც. რეტრო.

4.

მაგრამ დარწმუნებული ხარ, რომ ხედავდნენ? ყოველთვის მანვალეებდა ფიქრი თვითმკვლელთა განსაკუთრებულ კლასზე, - სიტყვიით თვითმკვლელეებზე. წარმოიდგინე ადამიანი, რომელიც არა მარტო კვდება ყოველ წამს, არამედ თვითონვე განიცდის კვდომის ასეთ აქტს, როგორც დასრულებულ პროცესს, და ამის მერე კიდევ ერთხელ კვდება. მოკლედ, მინდოდა მეტქვა, რომ ამ შემთხვევაში სახეზეა სიკვდილის ორი ნახევარი, ხოლო ერთმანეთს ისინი ვილაც მესამის წყალობით უკავშირდებიან: მოდის ეს ვილაც, გადანყვეტს, რომ თავი მოიკლას და ატარებს საგანგებო რიტუალს: ჯერ თავს იკლავს, მერე თავისავე სიკვდილს განიცდის და ბოლოს აღმოჩნდება, რომ მოხდა თვითმკვლელობა ანუ ადამიანი გაცოცხლდა ანუ იმედი გაუცრუვდა ანუ კოვზი ნაცარში ჩაუვარდა ანუ მაინც ვერ ვთქვი ისე, როგორც უნდა მეტქვა. დიახ, შენ არ იცი, რა უნდა გეთქვა

ასე ან ისე. უბრალოდ, შენ გინდოდა რაღაც გეთქვა, ხოლო მსმენელს მოესმინა არა ის, რაც გამოთქვი, არც ის, რაც უნდა გამოგეთქვა, არამედ - ის, რისი გამოთქმის იმედიც არ გქონია, რასაც ვერც სიტყვით და ვერც მეტასიტყვით მსმენელამდე ვერ მიიტანდი. მაგრამ მათ მხოლოდ გამოთქმულის გადარჩენა შეძლეს და გიპასუხეს; ახლა შენც სრულიად უმწეო ხარ, თვალებს აცეცებ, ხელებს ისრეს, იმანჭები, ფეხები უშენოდ მიმოდიან, მაშასადამე, დაუკითხავად. ერთი სიტყვით, ადგილს ვერ პოულობ; საინტერესოა, ვინმემ ხომ არ დაიკავა იგი? დამპყრობლისთვის მაინც უნდა მოგეკრა თვალი, გამარჯვებული არ იმალება, იგი საზეიმოდ ირთვება და თავის ირგვლივ გამომწვევი ხმაურით ატარებს სანიტარულ სამუშაოებს. ყველა აქაა, ნაცნობიც და უცნობიც. ყველამ იცის, რომ ეს ადგილი უკვე ვილაცას დაუკავებია; ადგილს ვერ ხედავ, მაგრამ დამპყრობელი სახეზეა, მიმთითებელია, რომელიც რაღაცას გიკრძალავს, რაღაცის ნებას - უკეთ, რაღაცის კენებას - გართმევს; შენ უკვე კმაყოფილი და ერთგული ხარ, იძულება ქრობას განიცდის. მაგრამ რატომღაც არავინ აცხადებს, რომ ადგილი მოიპოვა. ადგილი, უდავოდ, თავისუფალი და განუცდელია. შენ იწყებ ხანგრძლივი და ყოველმხრივი კვდომის რიტუალს. გავა დღეები, თვეები, წლები, საუკუნეები. მერე ვილაც აღმოაჩენს, რომ მაშინ, როცა კვდომას იწყებდი, სამზარეულოში ონკანი ღია დაგრჩა, წყალი მოვიდა და ნიჟარა აავსო, მერე მისთვის აკრძალულ ტერიტორიებსაც მისწვდა, ამიტომ ყველაფერი ხელახლა უნდა დაიწყოს, განმეორდეს. მოკლედ, არაფერიც არ დაგინყია. შეიძლება, სხვა სახითაც ითქვას: სასტიკად მომინდა თვითმკვლელობა; ვალებ მაცივარს და ის იქ არ არის. სად არის? კარადაში არ არის, მაგიდაზე არ არის, სააბაზანოში არ არის, სხვეენში არ არის, სარდაფში არ არის, ქუჩაში არ არის. კი, მაგრამ სად არის? მაშინ მე ვცდილობ, რაც შეიძლება სრულყოფილად და დამაჯერებლად წარმოვიდგინო ჩემი უსიცოცხლო სხეული, მაგრამ გაოცებული და გაღიზიანებული აღმოვაჩენ, რომ ყოველთვის, როცა ზემოთ მითითებული ორი ნახევარი ერწყმის ერთმანეთს, თითქოსდა სამუდამოდ გაქვავებული სხეული მოულოდნელად, მთელი სისწრაფით თბება და სუნთქვას იწყებს. მე ვიცი, რომ არ ვსუნთქავ, ვიცი, რომ ჩემს ძარღვებში სისხლი არ მოძრაობს, ეს კი, ეს თავხედი, ეს ურჩი, ეს, ეს ამორალური არსება - უცებ - სუნთქავს. ამ ფაქტს ვერავის ვერ გაუმხელ. გინდოდა გეთქვა, რომ ვერავის ამ ფაქტს ვერ გაუმხელ. ყურადღება მიაქციე ამ გამუდმებულ ასე-ს და ეს-ს. სიზარმაცის პიკი. ჩავდიე თოკს და ჰადესში აღმოვჩნდი, გუშინ. მინუს სენტიმენტალიზმის რენესანსი. თემიდან ამორთვისთვის მზადება. ყოველ შემთხვევაში, შენ მესამე ხარ. საერთოდაც, ნებისმიერი ორი ნაბიჯი განწირ-

ულია მესამისთვის, რომელიც საპირისპიროა წინარე ორის. სკუპ-სკუპით. მნიშვნელობას კარგავს მიმართულება, რომელიც, თავის მხრივ, ორია: წინ მიმართული და უკან მიმართული. მიუთითებლად, ვინაიდან მიმითიებელი არ ჩანს. სასურველია, კიდევ დიდხანს ნუ გამოჩნდებოდეს. მიშველესთან ერთად ჯოისის ჩაფრენილი დედალოსი: ქვის ხანა, - მაშინ არ კოდავდნენ. კიდევ ერთხელ გიმეორებ: შეგიძლია თუ არა, ამ ორ ნახევარს შორის ჩახიდული, გამოთავისუფლდე და ისინი ერთმანეთს შეატოვო? კი, მაგრამ ამ მდგომარეობაში ხომ უკვე იყვნენ, ხოლო შენ, შე სულით ხორცამდე აკრძალულო ხილო, თხემით ტერფამდე რომ შეეყავი და განწვალე, ერთი მითხარი, რას ერჩოდი ან შენს თავისუფლებას და ან ამ პატიოსან მდგრადობებს, თუ ისევ სიკვდილისკენ გაგექცეოდა მთელი შენი დაუღლეელი მონდომება? რა გინდოდა მეთქი. კივილით. გამომეტყველება - შესატყვისი. დაჰკივლა და დაჰკივლა. დაჰკივლა და დაჰკივლა. სულ კივილ-კივილით. ბაკანი აქაც ბაკანია. დარწმუნებული ვარ, ხედავდნენ, მაგრამ ისე იქცეოდნენ, როგორც ევალებოდათ და ევალებათ. სამართლიანობა მოითხოვს, აღინიშნოს, რომ მე მაშინ იქ გავხლდით, ხოლო არც ერთი მათგანი, დიდი ხნის მერე ასე რომ გვასახელებს, მაშინ იქ არ იმყოფებოდა. აპატიებ თუ არა, შენი საქმეა, მაგრამ დაფიქრდი: იქნებ საქმე არ გვაქვს გამოუსწორებელ შეცდომასთან. რა მოხდა, თუ შეცდნენ? უბრალოდ - შეცდნენ. მაგრამ, თუ არ შეცდნენ? თუ ისე მოხდა, როგორც გეგმა მოითხოვდა? თუ, სართოდაც, არსებობს რაღაც საერთო გეგმა? მომისმინე, შენ ერთხელ უკვე გაგაფრთხილებს, შავით თეთრზე, გერმანულით თეთრზე, რომ ყოვლისმომცველი ეჭვი არცაა ეჭვი. ან: ყოვლისმომცველი ეჭვი ეჭვი აღარაა. დიახ, იქ იყო ყველაფერი, რაც ნესტს და სიბნელეს გადაურჩა, რაც არ დაბრმავდა.

5.

დაჰკითხავდა მას არტაბაგა რიტაბაგას ძე: "მარქვი, ვაჯინავალკია, მალე დამთავრდება ეს კარგი ომი?" და ფხეები წყენით დაბაკუნდნენ. მერე ჩამოვა და ოჯახს შექმნის. შენც აქარ იქნები? მართალია, ახლა ირგვლივ ურბენ, მაგრამ დრო რომ გამოხდება, კარსაც შეუღებ და ოთახსაც მოუთვალეირებ. რა უნდა გეპოვნა ისეთი, წინასწარ რაც არ მოისაკლისე? კარგი, კარგი, რა საჭიროა ეს უთავბოლო მკითხაობა, ჩამოხვალ და თავად გაარკვევ. ერთად შეგროვებული, ბეჯითად თავმოყრილი ამდენი და ამდენნაირი ნიჟარა, ღრმა და ცარიელი. ოდესღაც ცხელი წყალი ჩვენი

გეგმის ნაწილიც იყო და იარაღიც. ხოლო ისინი, ამ წყალს რომ უნდა განე-
ბანა, ერთმანეთისგან მხოლოდ ზომით განსხვავდებოდნენ. წყალი რაც
უფრო ცხელი იყო, მით ნაკლები დრო სჭირდებოდა. ვის ან რას? ხოლო
ისინი, მსხვერპლნი, საცხოვრისს არ ტოვებდნენ. ძალით ვაძევებდით,
მაგრამ - უკვე ამოფუფქულებს, ჯოხით. დიახ, ჩვენი სიყმანვილის ჯოხები
ჩვენთან ერთად გრძნობდნენ მკერივ და ამაზრზენ გეამებს: საზიზღარ,
უსამართლო მოლუსკს, ერთადერთს, მრავალში, ჩვენს ტყვედმყოფში
თუ ჯერაც არმყოფში, განსხეულებულს. ისინი ხელს გვიშლიდნენ, მაგრამ
ვიმარჯვებდით. ნიშნისმოგებით. დიახ, ჯოხი შორსაა, მაგრამ უჯოხობდაც
სწრაფად ვგრძნობ სიკვდილის აღმოჩენით შემცივნული მოლუსკის თავში
წამით გაელვებულ ორად ორ თანაბარმნიშვნელოვან განცდას: საკუთარ
სხეულში ყოფნის და უმწეობის განცდებს. მას ახლა არაადამიანურად,
ლოკოკინურად, ზღვის ლოკოკინურად, უყვარს სამოსელი თვისი, რომელ-
საც ვერანაირი ალქიმიც მახვილად ვერ გარდაქმნის. ისინი სახლებს არ
ტოვებდნენ, ჩვენ მათ ნიჟარიდან ჯოხით ვაძევებდით. ყოველ შემთხვე-
ვაში, ასე მახსოვს. ნახე, რას იპოვნი ისეთს, რაც არ დაგიმალავს? როდის
და გუშინ, როდის და ხვალ. არასდროს, მაგრამ მაინც ოდესღაც და ოდეს-
მე. მაინც. ნიჟარები მზეზე უნდა გამომშრალიყვნენ, მაშინ იოლად მოვა-
შორებდით. რალაც ჩვენთვის მიუღებელს და ქარაგმებით გადავსებულს
წარმოადგენდნენ ძარღვებს მინამსგავსი ეს ფოჩები. გეუბნები, იჭმევი-
ანო. თავისით მეთქი? გეუბნები, ისე ჭამენ, როგორც კომბოსტოსო. კი,
მაგრამ ზღვის კომბოსტოც ხომ არსებობს, ნიჟარა ხომ არ ისხამს კომბოს-
ტოს მეთქი. არა, მაგრამ ესეც იჭმევაო. იოლად მოვაშორებდით ამ ფოჩ-
ებს, და ასეც ვიქცეოდით, თითქოს ქვიშა იმდენი იყო, რამდენიც - ნიჟარა.
ეს ისაა, რაც არ გავინწყდება, რაც თავის თავს არასოდეს ტოვებს. მოლუს-
კის ნამკვდრევი, საიდანაც სათავეს იღებს ჩვენი ყოველად ნატიფი აღფრ-
თოვანება თუ, უბრალოდ, ალტაცება. აი, რატომ ვერ უპატრონებ დაღლილ
და ხანმოთუელ მშობლებს ისე, როგორც ეკადრებათ და როგორც ამას
ტრადიციის სამსჯავრო ითხოვს. შენგან ზურგშექცეული, მაგრამ არა სა-
შინელი. რა თქმა უნდა, ვიცოდი, რომ დამტოვა და აღარასოდეს ან თი-
თქმის აღარასდროს დამიბრუნდებოდა, მაგრამ მე რა მეღონა, მეც ხომ
უნდა დავბრუნებულიყავი. მე მზრდიდა იმ ადამიანების მოლოდინი, ვის-
თვისაც უნდა მეპატრონა, მაგრამ ვერ მავსებდა, პირიქით, მორჩილად
ვფულუროვდებოდი. სულ. სულ. როდემდე მეთქი. მაგრამ ვისაც მე უნდა
დავბრუნებოდი, უკვე ცოცხალი აღარ იყო. ვინც მე დავტოვე, ჩემშივე
გაცამტყვერდა. მარჯვნივ. მეგონა მიშველიდა, მაგრამ გამოვალე თუ არა
კარი, ყელში მწვდა და დახრჩობა დამიპირა. შენ ქარი ხარ თუ მახრჩობელა

მეთქი. უკანვე შემოვბრუნდი, კარი ოდნავ ღიად დავტოვე. აკლიმატიზაციის საიდუმლო. თუმცა მაშინ იქვე დავძინდი, არსებობენ ადაპტირებული ადამიანები, რომლებიც ყოველთვის ხელახალი ადაპტაციის საშიშროებას განიცდიან მეთქი. ესაა ადამიანის განსაკუთრებული ტიპი, რაღაც მსგავსი დეკორატიული ყვავილისა თუ ინკუბატორში ნაფერები და დღე-დღეზე გასანინილებელი კვერცხის. თეთრი კვერცხების მთა, მაგრამ - ვაკის ტიპის; ან, უფრო ინტიმურ ტალღაზე: წარმოსახვით წარმოდგენილ გამადიდებელ შუშაში, გიგანტურში და კარგად გაპრიალებულში, გადიდებული კენჭოვანი ნაპირი, ზღვის ან მდინარის. წარუმატებელი შედარებების საიდუმლო. რატომღაც - ტერენტი გრანელი. აუთვისებელი.

მაინც ვავიდა და ვაბედა, ჩაიხედა. მანქანებქვეშ გზაა. თუ მალაზიის მიმართ სიყვარულიც არსებობს, მაშინ უნდა ვალიარო, რომ მე ის მალაზია მიყვარს. არა, გზას არ უყურებს, შესასვლელი გვერდითა მხრიდან აქვს. საკანცელარიო მალაზია. მუშაობს ამდენიდან ამდენ საათამდე. რიცხვებს დიდ მნიშვნელობას ვერ მიანიჭებ იმიტომ, რომ მათ შორის მოქცეული დროის მონაკვეთი თუმცა კი მყარი და სტაბილურია, მაგრამ სოციალური თვალსაზრისით - უკიდურესად პირობითი. მინდოდა მეთქვა, რომ თუ იგი ხუთ საათზე იკეტება, ეს იმას არ ნიშნავს, თითქოს ეს დრო შარშანაც და შარშანინაც დედამიწის მიმართ მზის მდგომარეობის ისეთსავე სურათს გვიჩვენებდა, როგორსაც მიმდინარე წლის მიმდინარე პერიოდის მანძილზე გვიჩვენებს. მინდოდა მეთქვა, რომ არაფერს გადავეყრებით მოულოდნელს და ალბათურს, თუ რამდენიმე წლის მერე მწუხრი ვარსკვლავებით მოჭედილი ცის აღმნიშვნელი იქნება, შუადღე - მზის ამოსვლის, ხოლო ცის კარი - მთანმინდაზე შემოღამების. მინდოდა მეთქვა, რომ ენა და ძალადობა ერთმანეთს ვერ ჰჭვობს. მოძალადეს უპირობოდ სჭირდება საათი. საათი ნებისმიერ დროს და ნებისმიერ ტერიტორიაზე შეიძლება ენის ენად იქცეს. დაახლოებით ასე: ო, არა, ვინ სთქვა შენი სიკედილი, შენ მხოლოდ ენას ამოგაგლეჯენ. საათით მართვა იოლია. ასე გგონია? ჯერ დაქოქე და მერე ილაპარაკე. ჯერ სამეტყველო აქტების თეორიას გაეცანი და მერე ილაპარაკე. ანუ, რატომ მაინც და მაინც - "მინდოდა მეთქვა", რატომ - ასე ფრთხილად და სათუთად, რატომ - ასე წინასწარცნობილად? იქარ მუშაობდა მალალი, შოკოლადისფერი, და უნაკლო ტან-ფეხით და უბადლო მკერდით ნაბლისფერანშავთმიანთაემომწონე ქალიშვილი. იქ მე და ჩემი დაუღლეი ფეხები არასოდეს შევსულვართ, მაგრამ ჩვენ მალაზია ორივეს თანაბრად გვიყვარდა. მე - ოდნავ მეტად. დიახ, თქვა მან, კარგია გარედან სიყვარული, თუნდაც - ქვემოდან. შენ ხომ ძალიან კარგად ხედავდი, იქ, შიგნით, რაც ხდებოდა. თითქმის ყოველ-

დღე. თითქმის მაშინაც, როცა. მშვენიერი პერსპექტივაა ისეთი მოკრძა-
ლებული ფიზიკური და სულიერი მოთხოვნილებებით შემკული კაცისთ-
ვის, როგორც შენ ახლავხარ ამ დღეგრძელ სუბიექტებს. როცა იქ ჩავლა
არ გიხდება და მხოლოდ მოგონებებში არსებობს მისი იდუმალება, ყვითე-
ლი ბათქაშით შელესილი. დაახლოებით ასე: არ იყო შემოდგომა, მაგრამ
ბათქაში ცვიოდა.

მაგრამ იყო დრო, როცა ჩვენ ამ მანქანებქვეშ ვიმალებოდით. ასფა-
ლტსა და მანქანას შორის. ხოლო მიზეზი მაშინ გავიგეთ, როცა აღარ ვიმა-
ლებოდით. ბუტიერბროტი.

6.

და ჰკითხავდა მას არტაბაგა რიტაბაგას ძე: "შიშის და სიყვარულის
უცნაური ბუნების შესახებ მინდა გკითხო, ვაჯინავალკია. ისინი ხშირად
გადაჰკვეთენ ხოლმე ერთმანეთს, მაგრამ უგონოდ უძირონი მაშინ არიან,
როცა ერთმანეთს განემორებებიან". - "ყური დამიგდე, არტაბაგა რიტაბაგას
ძევ, უფალი ან უყვართ ან ძრწოლას ჰგვრით, რაც ერთგვარი ხვედრია
თითქოს. ადამიანი ჩასახვითვე ინათლება შიშით ან სიყვარულით. მერე
და მერე უფრო მკაფიოდ ნათელიყოფა ხოლმე ის ზღვარი, მოყვარულსა
და მოშიშარს რომ ერთურთისგან განაცალკეებს. როცა მავანი დიად ლი-
რებულებათა დამფარავი კარიბჭის წინ წარდგომას გადანყვეტს, მას ეს
უცილობელი სამხილით ეუნყება. მაშ, ჯერ სამხილია და მერე - ოქრო.
სამხილი თრგუნავს ან აიმედებს. მაგრამ ეს ოდენ ხილულის სფეროა. იქ,
უხილავთა სამყაროში, სულ სხვა სუნთქვა გადაგვეშლება, ჩვენ იქ სულ
სხვა ვართ. იქ ჩვენვე ვხდებით ერთდროულად შიშიცა და სიყვარულიც,
იქ ჩვენ ერთი ვართ". - "მიამბე უფრო გასაგებად ამის შესახებ, ვაჯინავალ-
კია". - "მაშ, ყური დამიგდე, ჩემო მეგობარო, არტაბაგა რიტაბაგას ძევ.
ვხედავ: ბავშვები ბურთს თამაშობენ. აი, ჰაერში აიჭრა ბურთი. ბურთს ამ
დროს მტრედმა გადაუფრინა. მტრედი და ბურთი. განა არ ძალუძს ერთის
ფარულ არსს, მეორის ფარულ არსს მაზიაროს?". - "რატომაც არა, ვაჯინა-
ვალკია. მტრედი, რომელიც გატყორცნილ ბურთს დამსგავსებია". - "მე
ასე გეტყვი, არტაბაგა რიტაბაგას ძევ: ბურთფერი მტრედი". - "ხოლო მე
- ასე: ბურთი, რომელმაც მტრედის სიმძიმით გაჭრა ჰაერი". - "კეთილი,
ჩემო მეგობარო: ჰაერი, რომელიც მტრედს ბურთივით უბრუნებს მიწას".
- "ო, ვაჯინავალკია: მტრედი, რომელიც სიკვდილის ჟამს ბურთივით
მრგვალი მიეცემა". - "მაშ, მტრედივით სავსე ბურთის გამოთქმა გსურს,

არტაბაგა რიტაბაგას ძევ? ყური დამიგდე: არც მტრედი და არც ბურთი საგანი არაა. მტრედი და ბურთი ერთურთს ვერ შეგვაცნობინებენ. მათ საამისო ძალა არ შესწევთ. მაგრამ არსის შეცნობა თვით ამ მტრედის ან ბურთის შეცნობას როდი ნიშნავს. მერე რა, რომ ისინი გასაოცარი ძალისხმევით ყვირიან ერთურთს; მათ არათუ ერთურთის გახსნის, ერთმანეთის ხილვის ნიჭიც არ გააჩნიათ. მათი ძალისხმევის სიღიადე ფრთებს უკვეცავს სწორედ მათსავე შინაგან ვნებას". - მაგრამ საგნები რატომღა არ არიან ისინი, ვაჯინავალკია?". - "იმიტომ, რომ ბურთიც და მტრედიც მხოლოდ გზაა, ჩემო არტაბაგა რიტაბაგას ძევ. ნებისმიერი, რაც არსებობს, საშუალებაა. ისინი ერთურთს ღმერთის ნებით ეძებენ და ამით იმასაც გაამხელენ, რომ საგნები კი არ ყოფილან, თვისებები ყოფილან ღმერთის. და ჩვენც, ყველანი, ხილულნი და უხილავნი, მყარნი და არამყარნი, გარდაცვლილნი და გარდმოსაცვლელნი, არ ვართ საგნები, არც - მოვლენები და ან კიდევ - ხდომილებები, არამედ მხოლოდ - თვისებები. საგნები და მოვლენები მხოლოდ მაშინ ვართ, ერთმანეთს როცა მიუშტერებივართ; ამ დროს იქმნება რალაც ერთობ პირობითი, პირობითობის უწყვეტობა ჩვენი ნესია". - "გამოდის, რომ ერთი თვისება მეორეში ვერასოდეს შეაღწევს და ვერასოდეს გადაკვეთს და ვერასოდეს ჩაენაცვლება". - "სწორედ ასეა, არტაბაგა რიტაბაგას ძევ. ეს ყველაფერი ოდენ პირობითობათა სამყაროში გზის გასაგნებად დანესებულა და ასოების იმ კრებითობას ემსგავსება, რომლის ძალითაც ქალაღზე უფლის ცნება უნდა გამოისახოს. ქალაღზე დანერილი ცნება კი, მოგეხსენება, ღმერთი არაა, არამედ - მხოლოდ თვისება ღმერთის. იმასაც ვიტყვი, რომ ერთურთი ვერ გაგვიგია, თორემ ერთურთი დიახაც ვიცით". - "ერთს დავძენ მხოლოდ, ვაჯინავალკია: შეცნობა თუ ძალადობაა, მაშინ მართლაც რომ მშვენივრად ქმნილა, რაკი ვნებად მისი გარდაქმნა არსებულთაგან არავის ძალუქს"

მაგრამ იყო დრო, როცა ამ ყველაფერს გულდასმით ისმენდი. ის დრო შენზე ფიქრებში ათენ-ალამებდა. ის უმანკო დრო ხილ-ბოსტნეულის ჭამის დრომ შეცვალა. ნახვი. ჟამი და არა - ხანა.

7.

თენდება. ძაღლები ლურჯად გადახრილ კედლებს დაუბრუნდნენ. ის, რაც ახლა კარგარეთ ხდება, ვერც ერთ სიზმარში ვერ შეაღწევს. უკეთ, ვერც ერთი სიზმარი ვერ მოიპოვებს იმას, რაც ახლა გარეთ ხდება. შესამჩნევად მოძრავი ხეები დადიან და სახლებს, ტროტუარებს, გაზონებს, ვი-

ტრინებს, ჰაერს, სანაგვე ურნებს, მანქანებს, დამარცხებულ პეპლებს სახელდებენ. გარეთ ახლა დასახლებული საგნების და მოვლენების გრძელი რიგი დგას. არსებობს მრავალი კარი, რომელსაც ხის სურნელება შერჩენია და მისით მძიმდებიან დილის ფრინველები. მაგრამ დილა ან მოვა ან - არა. ფეხები ფრთხილი, მოზომილი ნაბიჯებით და ეჭვიანი ღიმილით მიმოდიან. ბოლოს და ბოლოს, ახლა მაინც აღარავინ აღარავის აღარ ეკუთვნის. ასე გგონია? ამ ერთი წამით, რომელიც ჩემგან გამოვიდა და შენში შემოვიდა. ყალბია. მაგრამ ასე იყო. განაგრძე. გგონია? მითხარი, გგონია-მეთქი? გინდა თუ არა, მითხარო. ყოველთვის უნდა დაისვას კითხვა: ვისთვის დამთავრდა მშვიდობით ის, რაც საერთოდ დამთავრდა? ნება მომეცი, გკითხო: კითხვას ვინლა დასვამს? მე მინახავს კარი, რომელიც თავდავინყებით ჭრიალებდა. მას აღებდნენ და ხურავდნენ. ან კეტავდნენ. მნიშვნელოვანნილად. მომისმინე: ის ახლა ადგება და გარეთ გავა. არა, ის ახლა ადგება, კარს გამოალებს და გარეთ, აივანზე, გავა. არა, ის კარს არ გამოალებს, ის კარს გაალებს. მერე აღმოაჩენს, რომ კარსმიღმაც და კარსგამოღმაც თვითონვე ირნევა. "შენ, შე(ნ) ნაბიჭვარო, სამგორში რომ ფეხები აიდგი, ასე აპირებდი დიღმის ველზე გასვლას?" ჯერაც შერჩენია. დიახ, ზურგზე თუ ზურგსქვემოთ არსებულ მხარეებს შორის. "სახელდებენ", ალბათ, ხმამაღლა ჟღერს. "საკბილო" არ ვარგა. რა, გარეგანი ვნებაც არსებობს? ვერ შემოაღწევს.

II ირიზი თარგი

1.
- დამიჯერე: შენ ახლა ნახვალ და კარგად გამოიძინებ. სახლში ნახვალ და გამოიძინებ. ხვალ ყველაფერს მშვიდად და უშეცდომოდ განსჯი. ახლა საჭიროა, ეს ერთადერთი დღე მოვიგოთ.
2.
მოჭრილ ყვავილებს მზიანი სინათლე არ უყვართ. უმჯობესია, ყვავილებიანი ლარნაკი ჩრდილში დაიდგას.
3.
- მხედველობის ნნებიდან გამოთავისუფლებული უკანალი ყოველთვის დასაჯდომად როდია განწირული. იგი თავის ურიცხვ ფუნქციას გაიაზრებს, როგორც განხორციელებადი შესაძლებლობების საიმედო მარაგს, სადაც თითოეული ალტერნატივა ძვირფასია.
4.
- გამარჯობა! გვიხარია, რომ გადარჩა. იმედია, უკვე საშიში არაფერია. საიმედო ხელების ტყვეობაში ყოფნა მირჩევნია უმიზნოდ ხეტიალს.
5.
- არა, ხომ შეიძლებოდა, ხიფათს გადაეყროდი. ბოლოს და ბოლოს, რალაც-ამ ხომ უნდა გაიძულოს ასეთი გულუბრყვილო შეხედულებების უარყოფა.
6.
ტიტები დიდხანს გაძლებენ, თუ ნყალში ჩაამატებთ ცოტაოდენ შაქარს. შაქარი ან ერთი ჩაის კოვზი ნყალბადის ზეჟანგი სიცოცხლეს უხანგრძლივებს იასამნებს, ხოლო ასპირინის ერთი აბი - მიხაკებს.
7.
- ოჰ, ასეთი გულახდილი და სანდო! ხომ არ შეიძლება, განუწყვეტლივ ცოცხივით ეჭიროთ ხელში და თავ-თავიანთ სახეებს გვიდნენ. როგორც

ჩანს, მშვიდობიან ცხოვრებას პირდებოდნენ და ამიტომაც უარყო გაქცევის ის ერთადერთი შანსი.

8.

- სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, შენ ცდილობ, ჩემს კითხვებს თავი აარიდო. გკითხე, იყავი თუ არა მაშინ მალაზიაში, როცა ეს მოხდა. ხომ არ მიკითხავს, სხვაგანაც თუ იყავი-მეთქი. შენი ჩანთა ხომ ცარიელია.

9.

დილით დავლიე ჩაი. ვჭამე ორი ცალი კარტოფილის ღვეზელი და ორი ნაჭერი მარგარინგადასმული პური. ვიყავი გ.-სთან. მე, გ., დ. და დ. ვისხედით, ვსაუბრობდით და ვსვამდით. დავლიე ორი ბოთლი შავი ღვინო. ვჭამე დამყავებული პომიდვრის სალათა, დ.-ს გამომცხვარი პური, აჯიკა და თაფლი. დ. მთხოვდა, სუპი ჭამეო, მაგრამ არ მინდოდა და არ ვჭამე.

10.

- რატომ არ შეიცვალა არაფერი? ასე მგონია, ნელ-ნელა გიჟდები. მე თვითონ წავალ და ყველაფერს მოვიტან, რაც საჭიროა. გარნმუნებ, შენს განზრახვაზე ხელი უნდა აიღო.

11.

ხაოიანი პირსახოცები და ხალათები რბილი და ფაფუკი გახდება, თუ გარეცხვის შემდეგ ცოტა ხნით მოათავსებთ მარილიან წყალში.

12.

- ნავიკითხე, მაგრამ არ მომეწონა. საერთოდ, დეტექტივი უფრო მიტაცებს. ბოლო დროს საერთოდ ვერ ვკითხულობ. სულ მგონია, როცა ნიგნს ვკითხულობ, მაშინ ხდება ჩემს ირგვლივ ყველაზე მნიშვნელოვანი ამბები. საერთოდ, ესეც ნიგნის ბრალი უნდა იყოს. ზოგჯერ ამაზეც ვფიქრობ ხოლმე.

13.

- ასე აჯობებს? კარგი. მაინც გაითვალისწინე, რომ სახლი ცარიელია. მხედველობიდან არ გამოგეპაროს.

14.

- ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო! არ ვიცი, რა გეშველება.

ასე თუ გაგრძელდა, ადამიანის სახე აღარ შეგრჩება.

15.

- ყურები მიხურს. წარმომიდგენია, რა სანახავი ვარ ასეთ უმწეო მდგომარეობაში. ლამის ჩემი თავი შემეყვარდეს. შენ კი იციანი და სიცილით კვდები, აბა, ეს კარგია?

16.

ნიშადურის სპირტში გახსნილი ერთი მნიკვი მარილი ცხიმთან ლაქებს აცლის აბრეშუმს.

17.

- მე ვთხოვე, რომ წასულიყო. არ წასულიყო? შენ ხომ იქ არ იყავი და არ იცი, რა მდგომარეობაში იყო. მე ის ძალიან მიყვარს და არც მივატოვებ. დიახ, იმათ ჩააყენეს ასეთ მდგომარეობაში. შენ როგორც გინდა, ისე იფიქრე. თუმცა, ნურც ის დაგავინყდება, რომ მაშინ ყველაფერი ბენჯზე ეკიდა. არა ისეთზე, შენ რომ გგონია.

18.

- აბა, მოყვი! დაფქვი ყველაფერი, თორემ მე თვითონ შეეჭვამ, შენზე არანაკლებ მიყვარს.

19.

დილით დავლიე ჩაი. ვჭამე ორი ნაჭერი მარგარინგადასმული პური. გ.-მ რძის კომბინატიდან ყველი მოიტანა. ნ.-მ თქვა, ეს ყველი არაა, ეს ხაჭოაო. მე გემო გავუსინჯე. ვთქვი, ყველია მეთქი. ბ.-მ მომცა უცხოური შოკოლადი. კარგი იყო. სულ ვნატრობ: მქონდეს იმდენი ფული, რომ შოკოლადით გული ვიჯერო. სალამოს ვჭამე ნახევარი თეფში მაკარონის სუპი, სამი ნაჭერი ყველი, სამი ნაჭერი პური და ტომათით, მარილით და წინაკით ჩემს მიერვე დამზადებული სანებელა. დღეიდან პურის მიმართ მომჭირნობა მმართვებს. დავლიე ჩაი.

20.

- მოვა თუ არა გაზაფხული, დავტოვებთ და წავალთ. ასე ეწერა, არა? კარგად არ მახსოვს. იმას კი ისიც არ დაამახსოვდა, როდის იყო ჩანანერი გაკეთებული.

21.

- ყველაფერი ანონ-დანონე. ახლა ამღვრეულ წყალში თევზის დაჭერა იოლია და ფრთხილად უნდა იყო, რომ ეს თევზი შენ არ აღმოჩნდე. ხომ ხედავ, როგორი შეშლილი სახეებით დადიან.

22.

ტუხტის ფესვები შეიცავს ისეთ ღორწონიანი ნივთიერებებს, რომელიც ამ- შეიდეგს და ასუსტებს ხველას, გალიზიანებისგან იცავს ანთებიან გარსს.

23.

- მომენონა. არც დამიმალავს. ვიგრძენი, რომ გული შემეკუმშა. რა, ჩანა- ნერს თარიღიც ეჯდა? რა, ეჯდა?

24.

- ისეთი არაფერი. სულ რამდენიმე პერსონაჟია. ერთი, ალბათ, მალე მოკვ- დება. ჯერ მეთავე გვერდზე ვარ. თითქოს ვინმე მაიძულებდეს.

25.

- ასე გადავწყვიტეთ. ბოლოს და ბოლოს, ხომ უნდა დაგვესვა ნერტილი ამ ყველაფრისთვის. სიტყვებს ვერ ვპოულობ. წაეალ და სადმე დავიკარ- გები.

26.

- ბოლო დროს სულ იგვიანებს და იგვიანებს. ხანდახან საერთოდაც არ მოდის. ღამეს სად ათევს, მეუბნება.

27.

- ფული გადაიხადე და მერე ვილაპარაკოთ. მართალი იყო მამაჩემი. ხომ გითხარი. ხომ გთხოვე. რატომ არ შეიძინე?

28.

- როგორ ფიქრობ, იოლია ასე ცხოვრება? რა მნიშვნელობა აქვს, მაინც არ მეტყვის. ასე გაგრძელება აღარ შეიძლება. შენ არ განგიცდია ასეთი რამ? აი, გამოდიხარ გარეთ და ფიქრობ, რომ ყველა და ყველაფერი რალაცაში და რალაცნაირად ბრალს გდებს. თან უამრავი სამხილი აქვთ. და, შენ წარ- მოიდგინე, მეც სასტიკად მრცხვენია. მირჩვენია, არავინ არ მიცნობდეს.

29.

- გაითვალისწინე, რომ მაინც მოგიწევს იმასთან ასვლა. გირჩევნია, დღესვე ნახო და გადასცე, რაც გითხრეს. შენც მოისვენებ.

30.

კუნელი. ყვავილები და ნაყოფის ნაყენი აძლიერებს გულის კუნთის კუმშვას, ამცირებს მის ალგუნებადობას, აჩქარებს სისხლის მიმოქცევას და არეგულირებს გულის მოქმედების რიტმს.

31.

დილით ვჭამე ორი ნაჭერი პური და ორი ნაჭერი ხაჭოყველი. დავლიე ჩაი. სალამოს: კიტრის მწნილი, ერთი თეფში ბრინჯის ფაფა, სამი ნაჭერი პური. დღეს ორი ცალი ვაშლი ვჭამე.

32.

- თუ დაუკრავ, დაუკარი. ნუხელ სინათლე არ ჰქონია. ახლა აქვს. დღეს ის მხარე მთლიანად გაჩახჩახებულია. ამასობაში წყალიც ადულდება.

33.

- გამარჯობა! გამარჯობა! გამარჯობა! რატომ გაუშვი? არ იცი, არ შეიძლება ვინმეს არ უკბინოს? ესე იგი, არ იცი, რომ შეიძლება ვინმეს უკბინოს? საერთოდაც, რატომ უნდა დარბოდეს ასე გიუივით ამ ტალახებში?!

34.

- მე უფრო ეს ფრაზა მომწონს. არა, ვერ გაიგე. მე მომწონს, რომ გართულებებს ადგილი არა აქვს. ჯანდაბას მაგის თავი.

35.

- ჯანდაბას მაგის თავი! ვუთხარი და არ დაიჯერა. ახლა იდგეს და ორი საათის განმავლობაში სვას ლუდი. შენ ფიქრობ, თვითონ არ ნანობს? უბრალოდ, არ იმჩნევს, ისე, როგორც არასოდეს არაფერს იმჩნევს, მაგრამ მე ხომ კარგად ვიცნობ. ეგონოს, რომ არ ვიცნობ.

36.

თაფლი ამშვიდებს და ახალისებს გაღიზიანებულ სახის კანს. თუ გსურთ ახალგაზრდულად გამოიყურებოდეთ, ერთი კოვზი გამდნარი თაფლი აუ-

რიეთ ერთ კოვზ ლიმონის წვენი და ნაისვით სახეზე, 10-15 წუთის შემდეგ ნიღაბი ჩამოიბანეთ თბილი წყლით.

37.

- როგორმე მოეველება. ახლა მთავარია, მალე გათენდეს და ამინდიც შესაფერისი გამოვიდეს. დამიჯერე, დანეჭი და კარგად გამოიძინე. მე თვითონ დავრეკავ.

38.

- დღე არ გავა, ოცი-ოცდაათი კაცი არ მოკლან. ვერ გამოგია, რა ხდება. უკვე ხომ იცის ყველამ, რომ ეს ომი არ არის. ასე უტიფრად თვალში ნაცრის შეყრა?

39.

- შენ შენი იცი. მე ის გითხარი, რაც დამაბარეს. იცოდე, გული მეტკინება, რომ დაზარალდე.

40.

- გამოდიხარ გარეთ და ყველაფერი გეუბნება, ვინ მიგდიხარო. თან ესენი, ეს უსულო საგნები, ასფალტის ჩათვლით. თან როგორ ცოცხლებივით არიან, თანაც რამსიგრძე ენები აქვთ.

41.

- ამბობენ, ეს აპორიები ძენონს სულაც არ მოუგონიაო. უბრალოდ, ის, თურმე, უფრო ხშირად იმეორებდა, ვიდრე სხვები.

42.

- არ მოგბეზრდა? მე თუ მკითხავ, მომბეზრდა. აი, შეხედე, იმასაც მოგბეზრდა. ყველას მოგვენონა, მაგრამ ყველას მოგვებეზრდა.

43.

- დილით გადავარდა. როგორც ჩანს - შემთხვევით. ამბობენ, ჰაერშივე მოკვდაო. არა, მე არ მინახავს, მაგრამ ამას რა მნიშვნელობა აქვს.

44.

- განსაკუთრებით მარტი უყვარს. რა შუაშია ცვალებადობა. უბრალოდ,

არ იცი, ხვალ როგორი ამინდი გამოვა და ამიტომ მიყვარსო. მგონი, მეც შემაყვარა.

45.

- უნდა დაიჯეროს. თუ ეს მოხდა, მერე ყველაფერი თავიდან იქნება დასაწყები. ათივე თითით, წარმოგიდგენია? მე მიკვირდა. სხვათაშორის, იმათაც უკვირდათ.

46.

სრულიად საიდუმლოდ: უნდა დაჩქარდეს ყველა პარტიისა და ორგანიზაციის გაერთიანება და მიღებული იქნას ზომები, რათა ჩვენს სპეცსამსახურებში მყოფმა პირებმა დაიკავონ ნამყვანი პოსტები.

47.

- სულ ერთი და იგივე მელოდია. შეიძლება გაგიჟდეს კაცი. თვითონ რატომ არ გიჟდებიან. მგონი, ფსიქოლოგიაში ამას რაღაც ჰქვია. არა, ავადმყოფობა არაა, რაღაც სხვა მოვლენაა. გამახსენდება და ვიტყვი.

48.

დილით: ერთი თეფში ლობიოს სუპი, კიტრის მწნილი და სამი ნაჭერი პური. ნაშუადღევს: სამი ცალი კარტოფილის ღვეზელი (უნწერილესი). ბ.-მ მაჩუქა "სნიკერსი". ძალიან მომეწონა, იშვიათი გემო აქვს. საღამოს: ერთი თეფში ლობიოს სუპი და სამი ნაჭერი პური.

49.

- რამდენიც უნდა, იმდენი იყეფოს. მაინც არ გაუშვებ. ხომ მომივიდა ტალახში ამოგანგლული თუ ამოსვრილი. წვეთ-წვეთად სდიოდა. სულ წვეთ-წვეთად. ახლა იყეფოს. პირსაც არ ავუკრავ.

50.

- მე ვერ გავყვებოდი. იმდენი საქმე მქონდა, სად მეცალა. მეზობელს ვთხოვე. უყურადღებოდ მაინც არ დამიტოვებია და ეს მამშვიდებდა.

51.

ლიმონის წვენი უხდება ცხიმთან კანს. გაჭრილ ლიმონს დაასხით მდულარე წყალი, თქვენ მიიღებთ ლოსიონს, რომელიც არბილებს და ასუფთავებს კანს.

52.

- თავისი მშობლიური რაიონი განსაკუთრებით უყვარდა. მის გარეშე სიცოცხლე ვერ წარმოედგინა. ხშირად იხსენებდა იქ გატარებულ ყრმობას. რამდენი ტკბილი მოგონება გამოჰყოლია. ფიქრიანი მზერით ვუსმენდით ხოლმე.

53.

- გაიმეორე, ვერ გავიგე. ჩაიაროს და მერე მითხარი, სადაც უნდა შევხედეთ. 104? ვერ გავიგე. მესმის, გავიგე. კარგი. გელოდები. მე აუცილებლად მოვალ. შენც მოდი.

54.

- ასეა თუ ისე, დღემდე ინარჩუნებს თავის მნიშვნელობას ის ფაქტი, რომ პროგრამის პროექტში საბჭოთა რესპუბლიკების შემდგომი ეკონომიკური და კულტურული აყვავების, გაშლილი კომუნისტური მშენებლობის მსვლელობაში ერების უფრო მჭიდრო და ყოველმხრივი დაახლოების კურსია ასახული. შენ ეს ყოველთვის უნდა გახსოვდეს.

55.

- ოცის მერე მარტო დატოვება აღარ შეიძლება, სულ იქ უნდა ვიყო. სადმე ახლოს მაინც ყოფილიყო. შორსაა და საშიშია.

56.

- არა, ასე აღარ შეიძლება. ასე მეტყველება აუტანელია. წარმომიდგენია, ასეთი მეტყველების ხელში როგორ იქნება გონება დასახიჩრებული. და მთელი ცხოვრება ასე, მთელი ცხოვრება. დროთა განმავლობაში ხომ გამოთავყანება თავის აპოგეას მიაღწევს. რა სანახავი იქნება ასეთი გონება!

57.

- დღემდე როგორ ვუძლებდი ან მის გამობტომებს ან იმ ქალს. უკვე დავიღალე. ხვალ რძეს მოვიტან. ეკლესიაშიც უნდა შევიარო.

58.

- გითხარი, გადალლილი ხარ და უნდა დაისვენო მეთქი. ყველაფერი კარგად იქნება. საერთოდაც, შენ თვითონაც ხომ კარგად იხდი. მინდოდა მეთქვა, შენ თვითონაც ხომ კარგად იცი, რამდენ ხანს გაგრძელდა ეს ყველაფერი. არ გესწავლება.

59.

- ნავა თუ არ ნავა? ნაილებს თუ არ ნაილებს? გაატანენ თუ არ გაატანენ? გამისკდა თავი ამდენი ფიქრით. ბოლოს და ბოლოს, გადანყვიტოს და გაათავოს!

60.

სრულიად საიდუმლოდ: აუცილებელია შეიქმნას ისეთი ვითარება, რომლის დროსაც სახელმწიფო მოსამსახურეთა(სპეცსამსახურებისა და სამხედრო მრეწველობის გარდა) შემოსავლები მცირე იქნება. ეს პირველ რიგში ეხება ჯანდაცვას, სასამართლოებს, სკოლებს, აგრეთვე ყველა ხელმძღვანელ მუშაკს.

61.

- ხომ ხედავ, რომ ვვარცხნი. რა დღეში ხარ. როდის დალაგდები და როდის ჩამოყალიბდები ადამიანად. ნამდვილი ცხოველი ხარ!

62.

- მე რომ ეს შექნა, გამლანძღავდი. შენთვის ყველაფერი ნებადართულია. მე რე სამართლიანობაზე ლექციები უნდა მიკითხო. მე რე თითოც უნდა მიქნით. ნახვამდის, ნახვამდის. როგორც გინდა. საერთოდაც ნურაფერს ეტყვი. კიდევ ერთხელ დავაცემინე.

63.

სიცხის მომატება უფრო ხშირად ინფექციური დაავადების(გრიპის, ყბაყურასი, ნითელასი და ა. შ.) პირველი ნიშანია, თუ ბავშვს სიცხე აქვს, იგი უნდა ჩაანვიროთ სანოლში, გამოაცალკევოთ სხვა ბავშვებისაგან. თუ სიცხემ 38 გრადუსზე ზევით აინია, უნდა მისცეთ სიცხის დასაწევი საშუალება. არავითარ შემთხვევაში ექიმის ნებართვის გარეშე არ მისცეთ სულფადიმიები და ანტიბიოტიკები. ავადმყოფს განუწყვეტილად აძლიეთ რამდენიმე ყლუპი სითხე - კომპოტი, ჩაი, წყალი, წვენი. დიდი რაოდენობით ერთად მიღებული სითხე გამოიწვევს ღებინებას. უმჯობესია შუბლზე დაადოთ ცივი კომპრესი და ხშირად უცვალოთ, რათა იგი გამთბობი კომპრესის მოქმედებით არ შეიცვალოს. თუ სიცხე ძალიან მაღალი არაა, რეკომენდირებულია ბოსტნეულის წვნიანი, ხილის პიურე, შემწვარი ვაშლი, მანონი, კარტოფილის პიურე. შემდგომ რეჟიმს ექიმი დააზუსტებს.

64.

- რომელი საათია? ტელევიზიამ საინტერესო ინფორმაციები უნდა გადმოსცეს. მე ასე ვფიქრობ. დღეს რთული დღე იყო. ხალხი დაიღალა.

65.

- წესრიგის დამცველებმა ყველაფერი იღონეს, რომ არეულობას ადგილი არ ჰქონოდაო. წესრიგის დამცველები რომ ადგილზე არ ყოფილიყვნენ, მაშინ ხომ არც არეულობას ექნებოდა ადგილი.

66.

- არაფერი არ გამოვა. ვიცი, სასტიკად ყალბი და უტიფარია. რა ვქნა, თუ სულ ესაა ჩემი შესაძლებლობები. ჩემი სიყალბე ჩემი გულწრფელობაა.

67.

- შემდეგ რაიონის ხელმძღვანელებმა ბოტანიკურ ბაღში ოცდაორი ძირი ხე დარგეს. როგორ ამალღებულ ხასიათს ატარებდა ეს აქცია!

68.

ლამით: დავლიე ჩაი და ვჭამე ერთი ნაჭერი ჯემგადასმული პური. დილით დავლიე ჩაი და ვჭამე ერთი ნაჭერი პური. საღამოს ვჭამე ერთი თეფში ბორში და სამი ნაჭერი პური.

69.

- ყველაფერი დაინვა და განადგურდა. თუკი რამ გააჩნდათ, ყველაფერი დაკარგეს. ისინი ჯერაც გზას ადგანან და გაურკვეველია, როდის მოგვიახლოვდებიან. აქ წერტილი უნდა დაისვას.

70.

- იმიტომაც შეგაყვარა, რომ რაც იმას უყვარს, შენთვისაც ძვირფასია. რა ბედნიერი ვიქნებოდი, მეც რომ შემეძლოს ის მიყვარდეს, რაც ამ კრეტინს უყვარს.

71.

- ახალმა თაობამ თავისი სათქმელი მოიტანა. თეატრი იძლევა ნიჭის გამოვლენის საშუალებას. აბა, თქვენ თვითონ განსაჯეთ, ტაში ანუ აპლოდისმენტი ნახევარ საათს გრძელდებოდა.

72.

- არა, მისამართს ჯერ არ გაგიმხელ. მე თვითონ დაუწკაპშირდები. ყველაფერი ისე იქნება, როგორც შენ გაგიხარდება.

73.

- გულახდილად რომ გითხრა, მიკვირს შენი პოზიცია. რა, რა უნდა შეცვლილიყო. შენ თვითონ, რა, შეიცვალე? აბა, ამ დამყაყებულ ქალაქს რას ერჩი, იქნებ გამაგებინო.

74.

კუჭ-ნაწლავის მოშლილობის პირველი ნიშანია ძლიერი ტკივილი მუცლის არეში, ფალარათი და ლებინება. ექიმის მოსვლამდე საკვების მიცემა არ შეიძლება, დასაშვებია აეადმყოფს დავალებინოთ 1-2 ყლუპი სითხე, ჩაი ლიმონის ნვენით და ცოტა შაქრით, ან ბრინჯის ნახარშით.

75.

- თავისი უიღბლო მშობიარობის ოცდამეათე დღეზე მერეც ხშირად უფიქრია. იმ დღეს შემთხვევით მოკრა თვალი და ეს თურმე საკმარისი აღმოჩნდა. საერთოდ, იოლად ალგზნებადთა კატეგორიას სულაც არ განეკუთვნებოდა.

76.

- როგორც თვითონ აღნიშნა, მხედველობიდან არ უნდა გამოჰარვოდა. აი, ამ დროს მოფრინდა მტრედი. დანარჩენი შენც კარგად იცი.

77.

- მე ასე არ მითქვამს, ყველა და ყველაფერი უნდა გიყვარდეს მეთქი. მე ვთქვი, რაც არსებობს, ყველაფერს ჰყავს თავისი შემყვარებელი მეთქი.

78.

- ვიგრძენი, რომ რაღაც გაფრინდა თავიდან და უფრო მსუბუქი და თავისუფალი გახდა ეს უკანასკნელი. რაც შეეხება პირველს, ის თითქოს თავის მშობლიურ მხარეს დაუბრუნდა. ჩემზე უფრო შემთხვევითი?

79.

- ჩემი ბრალია? რა ვქნა, თუ სხვა არაფერი მაინტერესებს? მე მხოლოდ ეს მაინტერესებს და ვერც ვერაფერს მისაყვედურებს, სხვა რატომ არაფე-

რი გაინტერესებსო. მე ყოველთვის შემძლია ვუპასუხო: ვიყო გონებაშეზღუდული არსება, მაგრამ ჯერ ეს უნდა გავარკვიო მეთქი. ეს ჩემი პრიორიტეტია. თუ უბადრუკია, იყოს უბადრუკი.

80.

- როგორ არ გახსოვს! ეს ის ვილენ ბარსკია, ჩვენ რომ თავზე გადაუფრინეთ. მახსოვს, თვალი როგორ გამოგვაყოლა.

81.

- ამ ცეცხლს გაგიჩენ. შიგ ამოგხვევ და ამოგბუგავ, რომ მომატყუო. უკვე იმდენმა მომატყუა, რომ ჭკუა ვისწავლე. ყველაფერს თავის საზღვარი უნდა ჰქონდეს და აქვს კიდევაც.

82.

- მოკიდე ხელი და გააკეთე, რასაც გეუბნებიან. ასე თუ გაგრძელდა, მალე მისგან არაფერი დარჩება. როგორ მეტყველებს, წარმოგიდგენია?

83.

სრულიად საიდუმლოდ: განსაკუთრებული გულმოდგინებით თვალყური უნდა ედევნოს იმას, რომ ადგილობრივი პრესა არ ბეჭდავდეს ცნობებს იმის შესახებ, თუ რა ოდენობისა და რა საქონელი გააქვთ ჩვენს ქვეყანაში. ამას არც საქონელგაცვლა არ უნდა ეწოდოს. ასევე ყურადღება უნდა მიექცეს იმას, რომ პრესა ხაზს უსვამდეს შემოტანილი საქონლის ოდენობას. ამასთან, აქვე უნდა მიეთითოს, რომ ეს ხდება ორმხრივი საქონელგაცვლის ფარგლებში.

84.

- დღესაც იგივე გამეორდება. თუ არ გჯერა, შეგიძლია ახლავე ნახვიდე. შენ ხომ იცი, რომ უარს ვიტყვი. თუ კარგია, სხვამ მიიღოს.

85.

- თუ გინდა, დაგენიძლავები, რომ მოტყნავს. არა, ყველას არ აძლევს, მაგრამ იმას მისცემს. ისეთები უსწორდება, არ გაუშვებს. ნახე, თავი თუ არ მოატყვენენოს.

86.

- ეს ჩემი პრიორიტეტია. მაინტერესებს და რა ვქნა? საერთოდაც, თუ

ჩვენი წარსული ჩვენთვის რალაციით ძვირფასია, ყველამ ერთად უნდა ვიყვიროთ, რომ ეს ჩვენ ძალიან გვანტერესებს. ბოლოს და ბოლოს, მათ ხომ ყველაფერი იციან. რატომ გვაყრიან თვალში ნაცარს?

87.

- ჩემთვის იმ ეპიზოდსაც დიდი სიხარული მოუნიჭებია. თუ გახსოვთ, ძალიან სერიოზული სცენა იყო. ამიტომაც ვურჩევ ყველას, უარი არ თქვან არაფერზე. ცხოვრებაში ბევრ რამეზე მითქვამს ხანგრძლივი უარი.

88.

- ასეთი მხიარულების უკან უფრო დარდიანი ვარ ხოლმე. მაგრამ ეს იმას ხომ არ ნიშნავს, რომ მკითხო, როგორია შენი ნილაბიო.

89.

თხელ ჭიქაში ეტევა 250 გ წყალი, რძე, არაჟანი, 200 გ შაქრის ფხვნილი, კარტოფილის ფქვილი, ქიშმიში, მანანის ბურღული, ნინიბურა, 160 გ პურის ფქვილი, 220-230 გ ბრინჯი, ლობიო, ცერცვი, ბარდა, ქერისა და შვრიის ბურღული - 90 გ, ერბო - 245 გ, კარაქი - 210 გ, მცენარეული ზეთი - 240 გ, თაფლი - 325 გ, მურაბა - 330 გ. სადილის კოვზში ეტევა 20 გ. წყალი, თაფლი, რძე, ერბო და მცენარეული ცხიმი, 25 გ - არაჟანი, კარაქი, შაქრის ფხვნილი, ფქვილი, სოდა; 30 გ - მარილი, კარტოფილის ფქვილი; 15 გ - ძმარი, მარგარინი. ჩაის კოვზში: 7-8 გ ბურღული, 5 გ წყალი, რძე, ძმარი, ერბო, ცხოველური და მცენარეული ცხიმი, მარგარინი, 10 გ ფქვილი, შაქარი, მარილი, კარაქი, არაჟანი.

90.

- შენც ყველა დროის ხარ. ამ დროს განსაკუთრებულია ბედნიერებაც და სიკეთეც. პროგრამას ყველამ ერთად უნდა გადახედოს. მერე რამდენი ცრემლი დაიღვარა! ეს ვაჟკაცი და ახალგაზრდა კაცი!

91.

- მისი ორი შვილი აქ ბრძანდება. სანამ პირში სული მიდგას, მე მათ არასოდეს ვუღალატებ. ბოლოს და ბოლოს, ჩვენ გავიმარჯვებთ და ვიქნებით ბედნიერი ერი!

92.

- თეატრსა და სპორტს შორის, საერთოდ ხელოვნებასა და სპორტს შორ-

ის, იმდენი საერთოა, რომ მგონი ამაზე არც გვიფიქრია. უყურე, შენ, ჯულია! იმათ პენალტი აქვთ, ჩვენ - მონოლოგის ბოლო ნერტილი! თუ პინგ-პონკი შესდგა, დიალოგიც შედგება!

93.

- არადა, უკვე გადანყვეტილი ჰქონდა. რა ვიცი, იქნებ არც გატყუებდა, მაგრამ გადანყვეტილი დიახაც ჰქონდა. მაინც ვფიქრობ, რომ რალაცას ხვდებოდი. ნარმოუდგენელია, რალაც მაინც არ გეგრძნო.

94.

- კარგი, დავუკრავ. მოეწლება, როგორ არა, მაგრამ - თავისით? ამ უსულლო საგნებმა ხომ სიცოცხლე გამიმწარეს.

95.

- რატომ ჩაურაცხე ამდენი? ვინ იზრუნებს შენზე, საფრთხე რომ დაგემუქროს? მერე მეტყევი, მანქანასავით მელაპარაკებო. შენთან ერთად მეც რომ გადავყროდი ხიფათს, სად მიდიოდი?

96.

- ეს ინფორმაცია პრეს-ცენტრმა მომანოდა. რა მნიშვნელობა აქვს, ჩვენ მაინც ვერ გავიგებთ. შენ მაინც მზად გქონდეს რეკომენდაციები.

97.

- გაყევი, შენ ყურადღებით მოგისმენს. მე არ ვამბობ, რომ ცარიელი ენთუზიაზმის ფრთებზე უნდა იჯდე. და, საერთოდაც, არაფერს ვამბობ.

98.

- ახლოვდება და მოახლოვდეს. მე არაფრის არ მეშინია, სინდისი თავისუფალი მაქვს. ან ერი აქ რა შუაშია. ვერაფერი გამიგია.

99.

სრულიად საიდუმლოდ: კერძო ფერმერული მეურნეობის მიმართ ისეთი პოლიტიკა უნდა გატარდეს, რომელიც ამტკიცებს, რომ ეს მეურნეობები ნამგებიანი და უსუსურია. ამის შემდეგ უნდა შეუდგნენ სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციას.

100.

- დავუშვათ, ვიყავი, მერე რა შეიცვალა ამით? ან ცარიელი ჩანთა რა საბუ-

თია? გასაკვირი ის იქნებოდა, სავსე რომ ყოფილიყო. შენ თვითონ ხარ ხორაგი!

101.

- მისამართს მაინც არ გეტყვი. ვიცი შენი ხასიათი და იმიტომ. ნელინადი შენს გაგდებას მოვუნდები. მაშინაც ასე არ იყო?

102.

- ესე იგი, ყველაფერი, რასაც შენს მეტი შემფასებელი არ ეყოლებოდა. შენ კი მაინც და მაინც მაშინ მოგინდა გამგზავრება.

103.

დიეტა: I - საუზმე - ერთი ჭიქა ოდნავ დამტკპბარი ჩაი, ან ერთი ფინჯანი შავი ყავა; II - საუზმე - 40 გრ. ყველი. სადილი - მოხარშული კვერცხი, 120 გრ. ხორცი მშრალ ყარონაზე შემწვარი, 200 გრ. ყველი. მინდოდა მეთქვა, 20 გრ. ყველი მეთქი. შუადღე - როგორც პირველი საუზმე. ვახშამი - 120 გრ. ხორცი, ბოსტნეულის სალათა მზესუმზირის ზეთზე დამზადებული. ძილის წინ ერთი ჭიქა პიტნის ნაყენი(რომ მოიხსნათ ნერვიული დაძაბულობა). 7 დღის შემდეგ დარწმუნდებით, რომ დაიკლებთ 3-4 კგ. თუ თქვენ ისევ ვერ დადექით ნორმაზე, შეგიძლიათ გაიმეოროთ კიდევ ორი კვირის შემდეგ.

104.

- კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, რომ ეს ყველაფერი დიდებულია და დიდების ღირსი. მაგრამ ვინ მოკლა ივანე მაჩაბელი? სად გაქრა ივანე მაჩაბელი? ასე ბუზივით, ასე ჭიასავით, ასე ქუჩის ძაღლივით, სად გაქრა ივანე მაჩაბელი? მერე რა, რომ შევხვდით!

105.

- მომეცი და მივეუტან. უნდა ვაციხო. სიცილით სული უნდა ამოვხადო იმ მოსასპობებს. მომცემ?

106.

- ვის ცალია საჭორაოდ? ფული დამავეინყდა. მთავარი ძარღვი ფულია. საფულე სად დავდევი? დამავეინყდა. ნავედი და დამავეინყდა.

107.

- აკი გეუბნებოდი, ყურს მოვკრავთ მეთქი. ჩვენ კი ვიხილეთ. ან რატომ

ასე პოეტურად? ხომ შეიძლება უბრალოდ და გაცილებით დამაჯერებლად? მაინც პოეტურია, არა? მაშინ განიძარცვე სამოსელი და იყიდე მახვილი. მერე, ომი რომ დაგიმთავრდება, პირიქით ჰქენი. ომი ხომ სხვასაც უნდა.

108.

დილით დავლიე ერთი ქიქა ჩაი და ნახევარი ნაჭერი ორცხობილა დავაყოლე. ნაშუადღევზე ვჭამე რამდენიმე ცალი ხურმა. ბ.-მ მაჭამა ყველის ორი მოზრდილი ნაჭერი და თითქმის ნახევარი პური(ყველბროტი). სალამოს დავლიე ჩაი. ღამის თორმეტ საათზე ვჭამე ბორშჩი(ერთი თეფში) და ოთხი ნაჭერი პური.

109.

- ენას ამოგაძრობენ და ხელს მოგამტვრევენ ან მოგაგლეჯენ. სხვათა შორის, ვიდრე იტყოდე და დანერდე. შენ სად გგონია თავი?

110.

- ამაზე მერეც ხშირად ფიქრობდა. სხვათა შორის, მერე უფრო მძაფრად აღეგზნებოდა ხოლმე, მაგრამ ჩვენ ხომ ვიცოდით, რომ მაშინ, იმ ოცდამეათე დღეს, სულ სხვა რამ მოხდა. ამის შესახებ ვის არ უამბო.

111.

- ვერ გავიგე. აკი გითხარი, გადაუდებელი საქმე მქონდა მეთქი. არ მესმის. ბოდიშს გიხდი მეთქი. როდის და სად? კარგი. მოვალ, აუცილებლად მოვალ. 176, არ დამავინწყდება. აუცილებლად. გკოცნი.

112.

- მე არ გეკითხები, როგორი ამინდია მეთქი გარეთ. მე გეუბნები, როგორი ამინდია მეთქი. იმასაც გეუბნები, როდის დაბრუნდება ის ყველაფერი, რაც მომავალში უნდა მოვიდეს მეთქი.

113.

- ჩაის ფასი ჩვენ იმდენად არ ვიცოდით, არამედ ახლა უნდა გავიგოთო. თუ ჩაი გვექნება, მაშინ იმას მიიღებთ, რაც თქვენს სახლ-კარს, რაც სწორედ თქვენს შვილებს და მეზობლებს სჭირდებათო. თქვენთან ჩვეულებრივი ნყალი რომაა, ისიც ოქროს ფასად გაიყიდებაო. ქვეყანამ მოძრაობა დაიწყო და ხვალინდელი დღე უკეთესი იქნებაო. რაც უფრო მეტი მესა-

კუთრე იქნება, მით უფრო უკეთესიაო. ვარლამი და სხვები დამერწმუნებინან, რომ საბჭოთა პერიოდში გლეხი მინას არ მოვნყვიტეთო. ვფიქრობდი, ნუთუ ამის მაღლიერიც უნდა ვიყოთ, ნუთუ ესეც სიკეთეა მეთქი.

114.

კონსერვის ცხიმი კარგად ამოიყვანება ცარცის ან კბილის ფხვნილით. დააყარეთ ლაქას ერთ-ერთი მათგანი, მჭიდროდ მოჭმუჭნეთ ქსოვილი და დატოვეთ ერთი ლამე. შემდეგ ფხვნილი გადაფერთხეთ და ქსოვილი გაასუფთავეთ. ლაქა გაქრება.

115.

- მე პირს ყოველ დილით ვიბან, ხოლო შენ რაც შეგეხება, იცი, რას გეტყვი? გირჩევნია, სისხლიანი ხელები დაიბანო. და საერთოდაც, ვინც ამ რედაქციაში იმყოფებით, ყველამ თქვენ-თქვენი სისხლიანი ხელები დაიბანეთ, გერჩივნოთ! ამას გეუბნებითო.

116.

დილით: ჩაი, ორი ნაჭერი პური და ერთი ცალი ვაშლი. საღამოს: ბორშჩი და ორი ნაჭერი პური.

117.

- რა სანახავი იქნებოდა ასეთი დასახიჩრებული გონება და ყველა მისი ნამოქმედარი!

118.

სრულიად საიდუმლოდ: ყველა ზომა უნდა იქნას მიღებული, რათა ბრძანებები და გადანყვეტილებები - როგორც იურიდიული, ეკონომიკური, ისე ადმინისტრაციული - შეიცავდნენ არაკონკრეტულობის ელემენტებს.

119.

- არა, მაინც ვერ ვისწავლე ჭკუა. თუმცა, ერთს მივხვდი: არც არასოდეს მსურდა ჭკუის სწავლა. ყველაფერი ისეა, როგორც მე მინდა რომ იყოს.

120.

ნარგიზები, სუმბულები, შროშნები უნდა მოათავსოთ თბილ წყალში, გეორგინები, გულყვითელები და დევისპირები სასარგებლოა 5-10 წუთის განმავლობაში გააჩეროთ ცხელ წყალში.

121.

- ძნელიც კია ამ სიმღერების გარჩევა ერთმანეთისგან. უკვე აღარც მაინტერესებს. მაშინ გატაცებული ვიყავი, მერე უცებ გადამიარა.

122.

- არქივებიც სდუმან. დამწყვედელი ხელნაწერებიც არ ინვიან, მაგრამ რა ხეირია. ალბათ, იცინან და ამიტომ იქცევიან ასე. მაგრამ, როგორც ჩანს, ერთი პირი არც მათ უნდა ჰქონდეთ.

123.

- გეუბნები, ნახვალ. კიდევ ერთხელ ნახვალ და კიდევ ერთხელ გამოიძინებ. ჩემი ხათრით იზამ ამას. არც მე გახლავარ მანიაკი.

124.

- არ მქონდა თან და რა მექნა. დაირღვა და დაირღვა, რაღას ვუშველი. შენ იმას მიხედე, რაც გადარჩა. როგორ ფიქრობ, არ გამოსწორდება?

125.

- როგორღაც არ უკავშირდებიან ერთმანეთს. მაგრამ რატომღაც არავინ ფიქრობს, საერთოდაც რატომ უნდა უკავშირდებოდნენ ისინი ერთმანეთს.

126.

- რა ვიცი, ძმაო. ხომ გვეუბნება უფალი, არათუ არ მოტყუნა შენი მოყვასის ცოლი, არამედ არც გაიფიქრო მისი გახეხვაო. მაშინ ჩვენ რაღას გვასწავლიან ეს ყლევები, ჩვენ ხომ უბრალო ხალხი ვართ.

127.

- ყოველ შემთხვევაში, ნუ გაამძაფრებ. მერე შეიძლება, გარკვეული დროის მერე. დამიჯერე და მოიგებ.

128.

- ნუთუ, ვერ ხვდები, რომ მათ თავიანთი წარსული ამძიმებთ. ახლა ისინი თავისუფლები არიან, მაგრამ დაუკვირდი მათ ხმებს, მათ სახეებს, დგომას.

129.

- აპა, ესეც ჯოისის ბრალია? ნადი, ის ხილიც შემოიტანე, ჩვენს ბაღშია დაკრეფილი და თუ არ მოგეწონება, არც დაგვძრახო.

130.

- არა, არაფერი არ გამომივა. არც შენ. სასტიკად ყალბია, მაგრამ არა - შეურაცხმყოფელი. ჩვენ ისე გამოვხატოთ, როგორც გვებერხება, ძალდაუტანებლად და უბრალოდ.

131.

- სულ ჩივიხარ, არაფერი არ ხდებოა. აბა, სხვაგან სად რა ხდება, მითხარი და მერე ვილაპარაკოთ. მერე არც ვილაპარაკებთ. თანაც, ნახე, როგორ თავისუფლად.

132.

- ვთხოვდით, ვებენებოდით, რომ არავისთვის მოეყოლა. ის კი ლამის გამვლელებს უამბობდა. თან როგორი გულისტკივილით. განა არ მესმის. დაიღალა. ყველაფერი იღლება და ის ხომ ყველაზე ადრე. არ შემიცოდო-თო.

133.

ყველა ყვაილი ვერ სძლებს ლარნაკში სხვა ყვაილებთან. რეზედა და შროშანა სხვა ყვაილებს ჩქარა აჭკნობენ, ვარდები და მიხაკები ცალკე უფრო დიდხანს სძლებენ, ვიდრე შერეულ თაიგულში.

134.

სრულიად საიდუმლოდ: შეფერხებები უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საქონლის მიწოდებაში.

135.

- სად ეძებოს ამ შუალამისას? არ დაქრის ცხენივით?! არ დაბრუნდება, თუ არ ნახავს. ასე თქვა. ისიც ხომ ადამიანია. რატომ აწვალებენ ასე ერთ-მანეთს?

136.

- რაიონის გამგეობა აფინანსებს, მაგრამ ამას რა მნიშვნელობა აქვს, მაინც არაფერი დატყობია. ნუ ნერვიულობ. ვიცე, რომ მოგებზრდა.

137.

- ქრისტე ყოველთვის ჩვენთანაა უხილავად. შევიყვართ ქრისტე, ვინამოთ იგი. შეიყვარე უფალი შენი. ის არ მიგვატოვებს გასაჭირში. ქრისტე აღსდგა! ჭეშმარიტად! მერე საზეიმო პროცესია იყო.

138.

დილით: ჩაი და ორი ნაჭერი პური. საღამოს: ერთი თევზი მაკარონის სუპი, დაკონსერვებული პომიდორი და ხუთი ნაჭერი პური, ერთი ვაშლი. ღამით: დაკონსერვებული პომიდორი და ორი ნაჭერი პური.

139.

- ერთი შეხედე, რა ზედახორაა, ნემსი არ ჩავარდება. ნუ იცინი, თორემ დაისჯები. შენ რა, არ გესმის? რა საძაგელი ხარ!

140.

- გადამწყვეტი როლი სწორედ ჩვენს მეჩაიეებს ეკუთვნითო. ჩვენი მეჩაიეები მონდომებით შეასრულებენ დასახულ ამოცანებსო.

141.

- მერე ჩვენ რა, ვიცოდებდით? რაც უნდა გვცოდნოდა მასზე, შეხედავდი და გაგიქრებოდა ეგ განცდა. არ გაძლევდა საშველს. არ გებრძოდა, მაგრამ მაინც ისე გაიძულებდა, როგორც თვითონ უნდოდა.

142.

- ჩვენს ახალგაზრდებს ეს ყველაფერი ვერაფერსაც ვერ შეახსენებს. ვერც სოლომონის, თუნდაც იგი ძალიან დიდი იყოს, დარიგებები შეახსენებს მათ ვერაფერს. იმიტომ, რომ ხმა არ მოსწონთ. არც მე მომწონს.

143.

- გამორთე, თორემ უკვე აუტანელია. მეზიზღება ეს ორსახელა ადამიანი. ისე, თუ დაფიქრებულხარ, ორსახელა და უსახელო როგორ უხდებიან ერთმანეთს. ჩასვი ბრჭყალებში და დაფიქრდი. გამორთე, გამორთე!

144.

- ჰო, ასე ეწერა. ერთად ვესტუმროთ. შენ თვითონ გადანყვიტე, ოღონდ უნდა გთხოვო, რომ არ შემარცხვინო, კარგი?

145.

სრულიად საიდუმლოდ: ყველაფერი უნდა გაკეთდეს იმისათვის, რომ ნებისმიერ საკითხს ერთდროულად სწავლობდეს რამდენიმე კომიტეტი, დაწესებულება და ორგანიზაცია. მაგრამ არც ერთ მათგანს არ უნდა ჰქონდეს იმის უფლება, რომ გავლენა მოახდინოს სანარმოთა საქმიანობაზე. ხელმძღვანელის როლი უნდა შემოიფარგლოს მხოლოდ განკარგულებების შესრულებით.

146.

- ან როგორ არ შეეშინდა. თან იმ სასტიკ დროში, დღემდე რომ გრძელდება. პირდაპირ რედაქციაში. სწორედ ასე უთქვამს იმ ნაძირალასთვის თუ ნაძირლისთვის.

147.

თუ გსურთ ქსოვილიდან ცხიმის ლაქა სწრაფად ამოიყვანოთ, დალაქულ ადგილს დააყარეთ ფხვნილი, დააფინეთ ქალაღი და გააუთოვეთ. ასევე შეგიძლიათ ამოიყვანოთ ცხიმის ლაქა შპალერიდან.

148.

- მე კი გუებნები, მოიძებნება თუ არა ივანე მაჩაბლის მკვლელი, საქართველოს ისტორია ხელახლა იქნება დასაწერი.

149.

დილით: ჩაი და ერთი ნაჭერი მარგარინგადასმული პური; ერთი ცალი ვაშლი. შუადღეს: ხორცის კონსერვი, პიურე და პური. საღამოს: რამდენიმე ნაჭერი პური და ცხარე სანებელა.

150.

- არ მჯერა იმიტომ, რომ ისინი ფუნქციონრები არიან. რაოდენ სასიკეთო საქმეებიც არ უნდა აკეთონ, მაინც ფუნქციონრები არიან.

151.

- ჩამოთვალე, ჩამოთვალე, მაგრამ სკუპ-სკუპით, დავილლები და აღარ მოგისმენ. ნუ იცინი!

152.

- ეს ყველაზე უფრო ბნელი სამყაროა. აქ ყველაფერი დაფარული და საი-

დუმლოა, ყველაფერი სუფთად და უკვალოდ ხდება. გირჩევ, სხვა გზა აირჩიო.

153.

- აი, უკვე რეკავს. არც ისინი ცდილობენ, არც - ჩვენ. შენც რა ქადაგად გაიკრიფე.

154.

- ვერ გაიგებ, გალობენ თუ ძველბიჭობენ. ეს სახელი რას ნიშნავს? მოკიდე ხელი, თორემ დაეცემა.

155.

გაჭუჭყიანებული ქოლგა კარგად გაინმინდება თანაბარი რაოდენობით აღებული ძმრისა და წყლის ნაზავით.

156.

- ისე ამბობ, თითქოს უკვე დანერილი იყოს, თანაც სულ ნაირ-ნაირები, ასარჩევად. აი, ახლა კი ოოო, ახლა მთავარი იწყება.

157.

- თუმცა ნაძირალა რატომაა? ისიც ხომ მსხვერპლია. რამდენი გააფუჭეს ამ ნაბიჭვრებმა. რამდენმა წაიწყმიდა სული.

158.

- მთელი ტყეპარკი გაჩეხილი ყოფილა. თუ ღმერთმა ინება, გადაურჩებიან მომავალ ზამთარს. მე იქ არ ვიქნები.

159.

- შეჭამ და შეჭამე, მე კიდევ მოვიტან. მოყოლით მოგიყვები, მაგრამ პირს არ დავაკარებ. გითხარი და გავათავე!

160.

სრულიად საიდუმლოდ: საქმე ისეთნაირად უნდა წარიმართოს, რომ სამსახურებრივად წინაურდებოდნენ მხოლოდ ის ხელმძღვანელები, რომლებიც გულმოდგინედ ასრულებენ თავიანთ მოვალეობებს და არ შეუძლიათ იმ პრობლემების ანალიზი, რომლებიც სცილდება მათი უშუალო მოლევანეობის ჩარჩოებს.

161.

- რალაც იმდენად ეკლექტიკურია, რომ არ გიზიდავს. რაცაა, ესაა. მე სულ სხვა მიზანი მაქვს, ვიდრე მიზიდულობის ნისქვილზე წყლის დასხმაა.

162.

- გადამწყვეტი როლი სწორედ ჩვენს სახელოვან მეჩაიებს ყოველთვის ეკუთვნოდათო. მე მჯერა, ისინი არ მილალატებენ და ჩვენ არ გვილალატებენო. ეჭვი ეპარებოდა, ალბათ.

163.

- გითხარი, სანამ პირში სული მიდგას, არ ვულალატებ მეთქი. ახლა მოკიდე შენს ჩანთას ხელი და დატოვე ჩემი სახლი. სამოქმედო ველი სხვაგან მოიპოვე.

164.

- მარტო მაინც ნუ დამტოვებ. ნურც მას დატოვებთ, ეს რამდენიმე დღე მაინც მიუძღვენით. ღირსეულად დაგიფასებთ, დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ.

165.

- შენ ფიქრობ, რომ ჩიხში მოვექეცით? მაშინ გამოსვლას რა აზრი აქვს? რალაც არასასიამოვნო სიზმარი ვნახე. ჰო, ნუხელ.

166.

- მძიმე ჭრილობაა? ბედი ჰქონია, რომ მალევე მიაგნეს. წარმომიდგენია, რა დღეში იქნებოდა.

167.

- იმას უთხარი, წავიდეს და დაისვენოს. ხვალ დაგვჭირდება და ასე წაშლილმა რა უნდა აკეთოს. თუ გინდა, წაყევი და დაამშვიდე.

168.

წითელი და შავი მოცვი მდიდარია მენზოლის მჟავათი და ფიტონციდებით. მათი წვენი და წაყენი გამოიყენება ღრძილების, პირის ღრუსა და ყელის ანთებისას გამოსაწელებად.

169.

- რას ერჩი, არის თავისთვის, არავის ანუხებს. ხომ ვიცი, რა სატანჯველი იქნები მისთვის. შეიძლება, სულაც გადაიკარგოს აქედან.

170.

- მოციქულ პავლეზე ბაასობს. საოცარი სულაც არაა. საოცარი ისაა, როგორ ძალიან ჰგავს ეს კაცი რომაელ ჯარისკაცს. გეგონება, რაღაც სახელმწიფო ბრძანებას კითხულობდეს. ხმაც როგორ ხელს უწყობს. ნახე: დამახსოვრეე! ანგრარეეს! თუ არ მოოოვიკვეთ! აზროვნების კულტურა უნდა ვისწავლოთო, ნახე. ნახე, ნახე, დიდ წარმატებას მოვიპოვებთო. ჰო, პავლეზე თქვა, თითქოს ჩვენზე წერსო. კარგი, კარგი!

171.

სრულიად საიდუმლოდ: ადგილობრივი მოსახლეობიდან გამოსული ხელმძღვანელების საჯარო სიტყვებში დასაშვებია ეროვნული ელფერის მქონე აზრები, მაგრამ მათ ხელი არ უნდა შეუწყონ ეროვნული ერთიანობის ზრდას.

172.

- მე არაფერსაც არ ვცდილობ. ისე გიყვები, როგორც იყო. რამდენჯერ უნდა გითხრა, მალაზიაში არ შევსულვარ მეთქი.

173.

დილით დავლიე ჩაი. შუადღეს კაფეში ვჭამე ერთი ცალი უყველაფრო და უმარილო ხაჭაპური. საღამოს: ერთი ცალი დედას გამომცხვარი პური და სამი ნაჭერი ყველი. დავლიე ჩაი.

174.

დილის 6 საათზე დავლიე მაგარი ჩაი და ვჭამე ორი ნაჭერი ორცხობილა. შ.-ს დაბადების დღეზე ვჭამე ცოტა ტოლმა, ცოტა საცივი, ცოტა ლობიანი და ცოტა მჭადი.

175.

დილით: ერთი ნაჭერი პური და ერთი თევში ბრინჯის ფაფა (ურძეო). დავლიე ჩაი. ღამით: ერთი თევში ლობიოს სუპი და სამი ნაჭერი პური. დავლიე ერთი ჭიქა ჩაი.

176.

დღეს გარეთ არ უნდა გახვიდეთ, ძალიან ცივა
დღეს თეთრი პერანგი უნდა ჩაიცვათ
ჩვენი ფანჯრიდან ზღვა მოჩანდა
ქალი ახლახანს ჩამოვიდა პარიზში და არავინ იცნობს
დაბრუნდით, როგორც კი მოახერხებთ, მე გელით. როდის დაბრუნდებით?

177.

- არა, ვიცი, რომ რაღაც ძალიან არასასიამოვნო იყო, მაგრამ რა ვნახე, არ მახსენდება. შენ არ გემართება ასე? ემოცია მოგყვება, სიზმრის შინაარსს კი ვერ იხსენებ.

178.

- მე უნდა გითხრათ, რომ ვილაცას რაღაც შეიძლება ნამოცდეს სამეგრელოზე. მე კი გეტყვით, რომ სამეგრელო მაგარ ფეხებზე დადგა და მაგარი ხერხემალი აქვსო. ვისაც საქართველოს ერთიანობა სწამს, მან უნდა იცოდეს სამეგრელოს ფასიო. მიხდა, ყველაფრისთვის მადლობა გითხრათ და თითოეულ თქვენგანს ბედნიერება გისურვოთო.

179.

ფარსმანდუკი და ბაბუნვერა გამოიყენება ქრონიკული გასტრიტისა და ნყლულების დროს, ისინი აუმჯობესებენ საჭმლის მონელებას და აყურებენ ტკივილს კუჭსა და ნაწლავებში.

180.

- გადავეყრები და გადავეყარო. ვერაფერიც ვერ მაიძულებს. ყოველ შემთხვევაში, ამჟამად ასე ვფიქრობ, შენ კი ტყუილად იშლი ნერვებს.

181.

- ყოველი საქმე, რომელიც ლოცვით იწყება, ნარმატებით იწყებაო, ნახე. ღმერთო ჩემო, რა საზიზღრობაა, მთელი პარტიული ელიტა აქაა.

182.

- აბა, სხვა ვინ უნდა გაგხსენებოდა! არ ვჩხუბობ და არ ვნერვიულობ, დავილაღე. უკვე ყველაფერს გულსგარეთ აღვიქვამ.

183.

- თუ უნდა, მოიყვანოს. დაუდასტურე და ნურაფერს ეტყვი. შემოიყვანოს, ოღონდ დიდხანს ნუ გაჩერდება. ჯერ ისევ სუსტად ვარ.

184.

- შენ რომ არ ყოფილიყავი, არ ვიცი, რა გვეშველებოდა. ბედზე მოუსწარი, ხომ? მაღლობის მეტი რა გვეთქმის.

185.

- ცხოვრება ესაა. ყველაფერი ფეხებზე უნდა გეკიდოს. ცოტა ეშმაკობა და ცოტა გაძლება ყოველთვის საჭიროა.

186.

- ნაუღე. რომ ენდობი, არ უნდა დაფიქრდე, ვის ენდობი? მაგას რაც უყვარს, კარგად ვიცი. ერთი სიტყვით, შენ თვითონ ნახავ.

187.

- სად აქ? ტაძარში თუ ტელევიზორში? რა მნიშვნელობა აქვს, არა? მთავარია, ყველა აქაა, არა? ნახე, ნახე!

188.

სრულიად საიდუმლოდ: სამრეწველო ობიექტების აღდგენისას და მშენებლობისას უნდა გაისარჯონ იმაზე, რომ სანარმოო ნარჩენები ხვდებოდეს წყალსატევებში, საიდანაც მოსახლეობა იღებს სასმელ წყალს.

189.

- საიდან მოხვედით ასეთი ჭკვიანები? გარდერობშია, გააღე და ჩამოხსენი. სხვა დროს აღარ გათხოვებ.

190.

- აი, ასე იკარგებიან. მათი კვალი ჩვენ ვართ. მთელი ცხოვრება, ნარმოგიდგენია? რა შუაშია სენტიმენტალიზმი?

191.

- აი, ეს სიტყვა: დრიბლინგი, დრიბლინგი. მნიშვნელობა ნაკლებად მაინტერესებს. უბრალოდ, ამეკვიატა და დღეში ორასჯერ ვიმეორებ.

192.

მარილი ათეთრებს სახესა და ხელებს, ამცირებს ქუთუთოების შეშუპებას, მარილიანი წყლის საფენი(ერთი ჩაის კოვზი მარილი ერთ ჭიქა წყალზე) დაიდეთ ქუთუთოებსა და სახეზე, ხელებზე გაიკეთეთ თბილი მარილიანი აბაზანები.

193.

- გულახდილად მითხარი, მართლა ვერაფერს ხვდებოდი? ასე უაზროდ როგორ მოხდა? რატომღაც მგონია, რომ მაგ ყველაფერს რაღაც მთავარი დეტალი აკლია.

194.

- სიმბოლურია, რომ მეჩაიეთა რაიონული თათბირი სწორედ ზუგდიდში გაიმართაო. ჩაის პლანტაციებში სრული დატვირთვით არ ტარდებოდა ტექნოლოგიური სამუშაოებიო. მეჩაიეთა შორის უმჯობესდება უზრუნველყოფის საკითხიო. შემუშავებულია რეკომენდაციებიო.

195.

- რა შუაშია იაფფასიანი? აბა, შემოაბრუნე და უკულმა იფიქრე, რა გამოგივა. შენ საერთოდაც არაფერი არ გამოგივა.

196.

- ესეც ფსიქიკის თვისებაა. შენთვის მე არაფერი დამიბრალებია. მე უარესებს ჩავდიოდი.

197.

დილით: ერთი ჭიქა ჩაი, რამდენიმე კოვზი ლობიოს სუპი და ორი ნაჭერი პური. სალამოს: ოთხი ნაჭერი პური, ერთი თევზი კომბოსტოს ჩაშუშული და ერთი ჭიქა ჩაი.

198.

- რამდენი ძირი? ყოჩაღ, კარგად უმუშავიათ. ეჰ, ნეტავ ჩვენ როდის დაგვარგვევინებენ?

199.

- ყველამ უნდა იცოდეს, რისთვისაა იგი მონოდებული. ერთი ცნობილი ფილოსოფოსი ათას და ერთ მიზეზზე მსჯელობსო. გზა რომ განვლო,

ჯერ ერთი მცირე ნაბიჯი უნდა გადადგაო. ზოგიერთნი ჰიპნოზის გავლენის ქვეშ იმყოფებიანო. ღმერთო ჩემო, რა საზიზღრობაა!

200.

- ჭიქა მომანოდე და პური დაჭერი. უჯრაში უნდა იდოს, ამოიღე და დაქოქე. მოვდივარ.

201.

- ხალიჩაც აკეცოს. მერე როდისღა წაიღებს. ათასი საზრუნავი გაუჩნდება. ათასი საზრუნავი.

202.

ქავილი, სინითლე, კოლოს ან ფუტკრის ნაკბენით გამოწვეული შესიება შემცირდება, თუ კანზე წაისვამთ გულყვითელას, მრავალძარღვას, ხახვის ან ახალი ოხრახუშის ფოთლების წვენს. კოლოს ნაკბენით გამოწვეული ქავილი გაქრება, თუ ისარგებლებთ ლიმონის წვენიტ, სუფრის ძმრით, ნიშადურის სპირტით ან სოღიანი ხსნარით (ნახევარი ჩაის კოვზი სოღა ერთ ჭიქა წყალზე).

203.

- არავინ არაფერს არ პირდება. არც ერთი. თითოეულს თავისი დამოუკიდებელი ღირებულება აქვს და ადგილიდან არ იძვრის. არც მეორეზე თუ მესამეზე მიუთითებს. ან რატომ უნდა მიუთითებდეს?

204.

- პირს მაინც ვერ დაიბანს. კიდევ კარგი, რომ ჭრილობა მალე მოშუშდა. ესენიც ისეთი მოუცლელეები გახდნენ.

205.

- თუ უყვარს, იტყვის. დარწმუნებული ვარ, მის ნაცვლად სხვა რომ ყოფილიყო, თავისი ფეხით მივიდოდა და ყველაფერს იტყოდა.

206.

- არა, ჯერ არ იცის. მამამისს შეატყობინეს, თვითონ ჯერ არ იცის. ექიმმა თქვა, სასურველია, ჯერ არ იცოდესო.

207.

სრულიად საიდუმლოდ: ყველა დარგში შეძლებისდაგვარად უნდა ნახალიხდეს ადმინისტრაციული აპარატის მნიშვნელოვანი ზრდა. აპარატის კრიტიკა დასაშვებია, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება ადმინისტრაციული აპარატის შემცირება და მისი ნორმალური მუშაობისთვის ხელის შეშლა.

208.

დილით: ჩაშუშული კომბოსტო და სამი ნაჭერი პური. ბ.-მ მაჭამა ყველი და პური. ღამით: სამი ნაჭერი გახუხული პური და ჩაშუშული კომბოსტო.

209.

- ბუნების აღწერა მიმდინარეობს მთელ ათ გვერდზე. მე ვკითხე, რომ გამოვტოვო, რა დაშავდება მეთქი. არაფერი, მაგრამ სხვა დროს აუცილებლად წაიკითხო.

210.

- არ ვამძაფრებ. ეს არც შედის ჩემს ინტერესებში. სხვათა შორის, არც ახლა და არც მერე. მე სულ სხვა რამ ჩავიფიქრე და განვავხორციელებ კიდევ.

211.

თუ ავადმყოფი მუცლის არეში გაურკვეველ ტკივილს გრძნობს და ეჭვი გვეპარება მწვავე აპენდიციტზე, არ შეიძლება სათბურის გამოყენება, ტკივილ-გამაყუჩებელი საშუალებების მიცემა. ეს ექიმს ხელს შეუშლის დიაგნოზის დადგენაში.

212.

- მერე მისი ორი შვილი რა შუაშია. არა, მე მესმის, გასაგებია, რომ მათაც იმოქმედეს, მაგრამ. თუმცა, რა საჭიროა ახლა ამაზე ლაპარაკი. მოსახდენი მაინც ყოველთვის ხდება.

213.

- გეუბნები, გამოვა. შენ ნუ მწუხარებ. ერთი შეგახედა შენი თავისთვის, რასა ჰგავხარ. თუ გაგიგია თვითგანადგურებისკენ ფარული ლტოლვის კომპლექსი?

214.

- შეიარე? გამოდის, რომ მაინც და მაინც ჩემთვის გაქრა ყველა სანთელი. შენ ის თქვი, მალე ეკლესიებიც რომ გააქრონ. ჩვენთვის გააქრობენ.

215.

- ბოლოს და ბოლოს, გადანყვიტოს და გაათაოს. ასე შემანუხებლად ერთ-ფეროვანი მაშინ არ ყოფილა, როცა არ მიყვარდა და ახლა რა რისხვა და-ატყდა!

216.

- რძეც ამოიტანოს, ბოთლები დაანიე. ერთხელ კი, მაგრამ მერე მაგაზე ნაღდად აღარ ამიდგება. ვიცი, ერთხელ არ აწყობს. ეგ საყვარელს ეძებს, ეძებოს!

217.

- გამახსენდა, გამახსენდა. ჩაის რომ ვსვამდით, არა? მაგრამ სხვებმა რატომ ვერ შენიშნეს? არც ეს გამიკვირდეს?

218.

საშუალო ზომის პამიდორი, ვაშლი, კარტოფილი, კიტრი თითქმის ერთნაირი წონისაა: 100 გ-მდე სტაფილო, ხახვი 75 გ., კომბოსტო 1500 გ., ყვავილოვანი კომბოსტო - 750 გ., უნაჭუჭო კვერცხი - 43 გ., შაქრის ნატეხი - 9 გ.

219.

- ომები ართულებენ პიროვნებებსო, ნახე. ნუ გაბედავთ თავის მოკვლას, თორემ სამუდამო ტანჯვისთვის გაინირებითო, ნახე. იმედი არასოდეს არ უნდა დაკარგოთო, ნახე.

220.

- დედიშენის ტრაკმა! რომ გეუბნებიან, გაიხადე, შეყლექალა, შენა! თორე ჯერ არ მოგხვედრია! ის ნიგნი არ დამიკარგოს, მჭირდება!

221.

- მზად ხარ, მიაგო ოპონენტს სათქმელი. შეჩერდი, არ აჩქარდე. მიეცი მოკამათეს. ვიდრე მონინაალმდეგე ლაპარაკობს, კი არ უსმინო, არამედ უფალს დაუნყე თხოვნა, იყოს შუამავალი შენსა და შენს მონინაალმდეგეს შორისო.

222.

დილით ერთი ჭიქა ჩაი და ორი ნაჭერი მარგარინგადასმული პური. ღამით: ახალი შავი პური(თითქმის ნახევარზე მეტი) და ცხარე ტომატი.

223.

სრულიად საიდუმლოდ: კერძო მენარმეები და ხელოსნები უნდა მარაგდებოდნენ ისეთი მანქანებითა და ნედლეულით, რომლებიც შეუძლებელს გახდიან ხარისხიანი პროდუქციის გამოშვებას. ფასები ამ პროდუქციაზე უფრო მაღალი უნდა იყოს, ვიდრე სახელმწიფოსაზე.

224.

- არა მგონია, რომ აპატიონ. რომც აპატიონ, თვითონ არ აპატიებს თავის თავს. თუმცა რას გაიგებ, ყველაფერი თავდაყირაა დაყენებული. მგონი, საგანგებოდ.

225.

- არა, არავინ არაფერს არ პირდებოდა. უბრალოდ, მოზეზრდა და დაილალა. თუმცა, ეს ხომ ერთი და იგივეა. თითქმის ოცდახუთი.

226.

სილამაზის ფრანგული სალათა: 2 სუფრის კოვზი ჰერკულესი. 6 კოვზი ანადულარი ცივი წყალი. 3 კოვზი ადულებული რძე(ცივი). 1 კოვზი შაქარი. 1 მოზრდილი ვაშლი. 1 ლიმონის წვენი. სალათა მზადდება ასე: ჰერკულესს დავასხათ წყალი და დავტოვოთ ასე ერთი საათი, შემდეგ დავამატოთ რძე, შაქარი და მსხვილ სახეხზე კანთან ერთად გახეხილი ვაშლი, დავამატოთ აგრეთვე ლიმონის წვენი და სალათა მზადაა. ეს სალათა სასარგებლოა სახის კანისათვის, აგრეთვე თმები ხდება ელასტიკური და თუ ასეთ სალათას მიიღებთ დაახლოებით ერთი თვის განმავლობაში, დამერწმუნეთ, თავს ველარ იცნობთ.

227.

- ძალიან სენტიმენტალური ხარ. რა, ადრე მარტი არ იყო ხოლმე? უბრალოდ, სიბერე შემოგეპარა. აბა, რა სათქმელია. ყოველ შემთხვევაში, ჩვენ ურიგოდ არ მოვექცეულვართ.

228.

- გაუშვი, გაუშვი, ცოდოა. აბა, შენ იყო მაგის ადგილას. კი არ დაგცინი,

მართლა გეუბნები. ჰო, გაუშვი მეთქი, არ გეცოდება? რას აყეფებ!

229.

- ასე უაზროდ სულაც არ მომხდარა. უბრალოდ, მე წინა დღით ველაპარაკე და უკვე მზად იყო. მე არ მოვმზადებულვარ. ვერც წარმოვიდგენდი.

230.

- ჩვენ რეალურად უნდა აღვიქვათ სამყარო. სამყარო ღვთაებრივი ნაყოფია. ცნობილი ფილოსოფოსი პავლოვი წერდაო, ნახე. ყოველი ხილული და უხილავი ღვთის ქმნილებაო, ნახე. ირინეოსი გვარიგებს, მის ხელში მორჩილი თიხა ვიყოთო, გესმის? ვის ხელში, ვერ გავიგე.

231.

შუადღეზე: ერთი ნაჭერი ლობიანი და ორი ნაჭერი "ნაპოლეონი". საღამოს: რამდენიმე ნაჭერი პური. ღამით: კარტოფილის ხაჭაპური, ერთი ცალი. მთელი დღის განმავლობაში: ასი გრამი არაყი, ერთი ჭიქა შამპანური, ხუთი ჭიქა ღვინო.

232.

- მგონი, თავის სიკვდილს თავისი ფეხით დაეძებს. ამდენი ტვინი თუ აქვს, სხვა საქმე აკეთოს. რა, ტვინით გასაკეთებელი საქმე ცოტაა?

233.

- შემრჩება, შემრჩება. უფრო ავეყავდები. შეგიძლია დარწმუნებული იყო, რომ იმას არ დავემსგავსები. თუ შენ გინდა, დავემსგავსები. დავემსგავსო? ვა-ჰა-ჰა-ჰა-ჰა!

234.

- რაც უფრო ხშირად იტყვი, მით უფრო გააუფასურებ. ხომ ითქვა უკვე და გასაგებია. გამგონი გაიგებს. გამგებიც გაიგებს. ამჯანყებელი აჯანყდება.

235.

- ნაშალე, ნაშალე, სრულყოფილი უნიჭობაა. თუმცა, ნიჭიერების საბუთი რატომ უნდა ყოფილიყო. ასე, არა? ყველაფერი ისე როგორაა, შენ როგორც გინდა?! უნდა გავილაშქრო.

236.

- კარგი, გავითვალისწინებ. ვერ გავიგე, რატომ მელაპარაკები გამომძიებელივით. შენ ხომ იცი, რომ თუ არ გამახსენდა, მაინც ვერ შევივლი.

237.

სრულიად საიდუმლოდ: პოლიტიკური მონინალმდეგეები უნდა დააპატიმრონ, ისინი ვისაც ადგილობრივი მოსახლეობა განსაკუთრებით აფასებს, უნდა დამუშავდნენ. ისინი უნდა მოექცნენ იზოლაციაში ვითომდა კანონების დარღვევისათვის, ანდა მოცილებულ იქნენ ე. წ. უბედური შემთხვევის მეშვეობით ჯერ კიდევ მანამდე, სანამ საქმე ოფიციალურ დონეზე გახმაურდება.

238.

- გეუბნებოდი, ვერ იცოცხლებს მეთქი. მაინც მოკლეს ეს უბედური. რა დააშავა? არა, უბრალოდ ჩემთვისაა გაუგებარი, რა დააშავა. ვიცი, რომ ალბათ დააშავა.

239.

- არაფერი სანახავიც არ ხარ. გაგივლის და ისევ გაქცევაზე დაინყებ ოცნებას. ფიქრსაც. ეს მაინც დამიდასტურე, ყოველდღე ერთი და იგივე არ მეორდება? არა?

240.

გრძელი, ირიბად მოჭრილი ყვავილის ღერო ტენს უკეთესად შეინოვს. ყვავილის ღეროს ქვემოთა ფოთლები აუცილებლად უნდა მოსცილდეს, რადგან ისინი წყალში ლპებიან და აავადებენ წყალს.

III ნასკლა

1.

ეს ნივთები და მოძრაობები ახლა ერთმანეთს მხოლოდ ლამფის შუქზე ხედავენ, მაგრამ გათენდება თუ არა, ლამფის ფუნქცია გამოირიცხება, და მათი მეხსიერება ცეცხლის ალთან ერთად დაიწყებს ქრობას, თუმცა ქრობის ამ აქტს მზერას ვერაფერს მიაღწევს, ვერც უსულო და ვერც სულიერი. მით უმეტეს, რომ ჩვენ უკვე შევეთანხმდით: უსულო ინსტანციები არ არსებობენ. და არც არიან? დადებითად უპასუხა და დაჯდა. ერთმანეთისკენ განვდილდნენ მარჯვენას შორის მანძილი მოგვიანებით იზომება, - მაშინ, როცა აღარ მნიშვნელობს. თითოეული მდუმარე მარჯვენა თავის ჩვეულ საქმეს შესდგომია და იღწვის, ხოლო ჩვენ წინ და უკან უნდა ვანყდებოდეთ და დროშებს ვიქნევდეთ. მაშ, ასე, შენ თვლი, რომ მიმორბენის უწყვეტობა ხვედრია, ხოლო მიმოსვლის ნაწყვეტ-ნაწყვეტობა - მსჯავრი? ვისთვის ან რისთვის აღარ მნიშვნელობს? გამოტყედი, რომ შენ კი არა, შენი ყოფილი სატრფო მიმოქრის და გაიძულება, აღწერო მისკენ მითითებული ფაქტების ის ნაწილი მაინც, რომელმაც უკვე მიგატოვა. ძლიერები არ წყვილდებიანო. და გაქრა.

მე კი გეუბნები: ნერვები დამანყდა. შენ მეუბნები, რომ ნერვები დაგანყდა. არა, მე ვამბობ: ნერვები დამანყდა. მაგრამ - მშვიდად და გულდაწყვეტით. ჯერ კიდევ გუშინ თითქმის არაფერი მესმოდა სიმართლის; არ ვიცოდი, რატომ მაინც და მაინც მაგნიტოფონისთვის უნდა მიენიჭებინა დაკარგულ უორპოლს გრძობების სტაბილიზატორის უმანკო ფუნქცია და რატომ იმ შორეულ ნარსულზე ეოცნება, როცა ადამიანები ერთმანეთს გაუცინ-გამოუცინებენ, გულდაგულ მიმოიკითხავენ, ურჩევენ, რჩევებს მიიღებენ, სხვა მრავალ თვალსაჩინო ცოდვას ჩაიდენენ, თვალები კი იგივე ექნებათ, - თავიანთი, სარკეში ნაკითხული, ძველი. ამიტომ? ეს სიძველე კონკრეტულ და განუმეორებელ ნარსულს აღნიშნავს და გასცემს. ყველას თავისი მიეზღვება, დამსახურების შესაბამისად. ვის წინაშე და ვისი სახელით? ნაცადი კითხვაა, ეჭვიანი, როგორც - არა ერთი ბეჯითი მონაფე. მაგრამ სიმართლე ხომ ყოველთვის საესება. არა, რა თქმა უნდა, ჩემით. ის მხოლოდ საქმის მეთაურია, არც კი. უსარგებლო ნივთივით უნდა

მოიშორო, უნდა გადადო და დაიმახსოვრო, უნდა დაემუქრო: ერთხელაც იქნება, დამჭირდები, მოგაკითხავ და მოგსპობ. სიმართლეს როგორ უერთ-გულოს ჩემმა მარჯვენამ, ჩემმა მარცხენამ თუ უკვე უღალატა? არ მესმის, ყველაფერი, რაც ნამდვილია და სუნთქავს, რაც უარყოფისთვის და სიყვარულისთვის განწირულა, სიმართლის მიღმა და უსაშველოდ გვიან იწყება, გუშინ ან გუშინწინ, მერე. არ მესმის, არ მესმის.

შენ უფლება გაქვს, არ ჭამო, არ სვა, არ უღალატო, მაგრამ ვინ მოგცა უფლება, ანდერძი არ დატოვო. დარწმუნებული ხარ, რომ დღესვე გათენდება და ლამფის ფუნქცია გამოირიცხება? ვინ გითხრა, რომ სამყარო აქ, შენს დამპალ სხეულში, შენს წინმიმავალ გულში იწყებს შენს ცოდვილ სულზე ლოცვას და არა - სადღაც თვალმიუკარებში, ჯანდაბაში და დასაკარგავში? ილოცე, მამაო, მაგრამ მომეცი უფლება, ორიოდ ნედლი სიტყვით მეც შევეწიო შენს ცოდვილ სულს, ჩემი ცრემლით განვბანო და ჩემი სულისკენ მოვაქციო; ჩვენ ხომ ისე ძალიან ვჭირდებით ერთმანეთს, როგორც აი, ეს სკამები საჭიროებენ არა მხოლოდ საჯდომთმტვირთველებს, არამედ - ასობით და ათასობით ლტოლველსაც სკამისკენ, თუმცა არა - სკამადყოფნისკენ. დაჯდა. უპასუხე, ვის ღალატობს და რატომ ღალატობს? ახლა, ამ ნუთს, ამ წამს უპასუხე, ზურგში დაჟინებით მოხრილმა, კვამლით და შურით სავსემ, უადგილომ. დიახ, შენ ადგილს საჭიროებ, მაგრამ გრძნობ, რომ ამ ადგილს ყოველ ნუთს და ყოველ წამს კარგავ. მორიგი სეანსი. სადღაც, თავის სოროში შეწყველილი და აქვითინებული. ჩემი აქ აქაა და აქედან მთელი ჩემი თავი ისე კარგად წარმომიდგება, როგორც - ნებისმიერი გათქმული საიდუმლო. კი, მაგრამ რატომ უნდა გენდონ? მაშინ ხომ თავიანთ თავსაც უნდა ენდონ, რაც ასე ძნელია დღეს, ამ მხარეში. მერე რამდენი უქმად მოარული, მიზნით დამუხტული თავი. ჩემი თავიანდა. უფრთხოდე, დედაჩემო, თუ გსურს, შენს კერძო ბედს ჩრდილი არ მიადგეს და მის ქვაზე ხავსმა არ იხაროს. დედამინაზე ურიცხვი კენჭი და ქვა და ლოდია, მაგრამ შენი ცხოვრების გადამწყვეტ მომენტში არც ერთი შენზე არ იქნება დამიზნებული. არ ვიცი, რას მოვითხოვ ისეთს, რაც ჩემს ფიქრს არ მოუთხოვია. უფრო საქმიანად მეთქი, გთხოვე. აღნიშნე, მაგალითად, რომ სიმართლე იწყებს, მაგრამ ამთავრებენ მხოლოდ სიმართლის არმცოდნენი. დიახ, ენი. ამას მოსდევს თამაში-გაკვირვება, ფიგურა-შეკითხვა: როგორ, მცოდნენიც არსებობენ? ან: როგორ, ვინმემ იცის, რაა სიმართლე? ხომ შეიძლება უფრო ხმადაბლა: განა ეს ასე მნიშვნელოვანია? როგორც: ვერ შეხვალ, მაგრამ ვერც დარჩები. თუმცა, ეს უკვე მე აღარ ვარ, იაკობია, გერმანელი, სადაც გუბნებიან, - ვიდრე ენას აანარნარებდე, ჩაულრმავდი სხვათა ნანარნარებს, საფუძვლიანად მო-

ჩხრიკე, მოიძიე; ეს ყველაფერი დუმილს შეგასწავლის. სხვებისას, ალბათ. მამაო, არაფერი მაქვს მეთქი სათქმელი. ვითომ? ძალიან გვიან მივხვდი, რომ. მაინც სანოლი ოთახისკენ გიჭირავს თვალი. რომ ბევრად უფრო ადრე გამძარცვეს, ვიდრე სათქმელს შევაგროვებდი. ფეხის ყოველ ნაბიჯზე ცრუობ. დიახ, მე ახლაც თავაზიანად და პირით ვიცრუე. თქვენის ნებართვით? ალბათ. ვერ ვიტყვი, დაგეჯერება მეთქი, მაგრამ, ვფიქრობ, არც უამისობაა.

ის სწორედ ახლა არ მიგატოვებს, იმიტომ, რომ სწორედ ახლა შენთვის სულერთია, დაგიდგება თუ არა გვერდით. ჯერ არ გასულა, რომ უკვე წარმოიდგენს, როგორ ბრუნდება და რამდენად მოსალოდნელია შინდარჩენილი ნევრებისთვის მისი გულისცემა, სუნთქვის სიხშირე, ფიზიოლოგიური მოთხოვნებით გამოწვეული ლირიკული გადახვევა, დაკარგული დროით მოგვრილი სინანული და ძიებისთვის მუდმივი მზადყოფნა. ღმერთს რომ მათთვის ენა ჩაედგა, გალობით შეხვდებოდნენ დაბრუნებულს, დაღლილს, ბედით თუ უბედობით დანაკმაყოფილებს. არადა, რაზეც ნიჭი გინთხევია, ღამეები გითევია, ოფლიანი შუადღეები ცივი, შხაპუნა პროცედურებით მოგიგრილებია, აიღო და სიბრყველ შერაცხა, სისულელედ გამოგიცხადა. თავი მუხლებში ჩარგო და ატირდა. გთხოვ, ნუ ტირიხარ, სამართალი აუცილებლად შეჭამს პურ-მარილს. აი, ნახავ, ყველაფერი ისე იქნება, როგორც შენს მშობლებს დაუბარებიათ. მართლა? დიახ. ხედავს, დანაყრებული სამართალი ყელს იღერებს და ნიშნისმოგებით აპნევს ირგვლივ გულითადი მოკითხვების და ღრმა მადლობების მთელ სიმდიდრეს. და მე შენ ერთიც უნდა გითხრა: მართალია, მისი საქციელი სამართლიანობის ელემენტარულ ნორმებსაც ვერ აკმაყოფილებს, მაგრამ ის მაინც სამართლიანია. თითოეული მისი სიხარული, აღტაცება, ვნება, გულისწყრომა სამართლიან ბრძოლაშია მოპოვებული. დამიჯერე, მე ახლა სულ სხვა ადამიანს ვახასიათებ, მაგრამ როგორმე უნდა მოახერხო შენი არსებიდან, შენი ყოველდღიური ყოფიდან და საზრუნავიდან მისი გაძევება. ლეგიონიც რომ იყონ ისინი, უნდა გამოდევნო და წინ გაირეკო, განირო. ფრთხილად, ხელ-ფეხი არ დაადგა. გთხოვ, ნუ ტირიხარ, ჩემი მეგობრები შიმშილით სულს ლაფავენ, მაგრამ არ ტირიან. რა ვუყოთ, რომ არც იცინიან? გეტყვი, ჩვენზე უფრო ნატურალური აქ ახლა თითქმის არავინაა და კიდევ დიდხანს არ იქნება მეთქი. აი, ასე გეტყვი, მაგრამ ჯერ - არა, ნივთები კეთილმოსურნედ იწყებენ ქრობას და იმის ნაცვლად, რომ გაუჩინარდნენ, ერთმანეთს უფრო მძლავრად ეკვრიან. მათ შორის დარჩენილ სივრცეს. ვგრძნობ, ცივი ქარი როგორ ზუზუნებს და ოთახში ნაპატივებ სიტბოს როგორ აუხეშებს. სივრცეს დენთის სუნი უდის; ალბათ, იმიტომ, რომ

არავინ გაიკაროს. დიახ, არავინ და არაფერი. სულზე უტკბესი, ჩვენი, მშობლიური ბანალობა.

2.

ჩვენ გვიყურებს ეს ყრუ ძაღლიო. დაბნეული მოგვშტერებია. ვერ გადაუნყვებია, დაგვიყვფოს თუ ზურგი გვაქციოს და სხვა, უფრო მნიშვნელოვანი სამიზნე მონახოს. ათამაშებული წარბები და დაძაბული დრუნჩი, ალბათ, სინანულს გამოხატავენ. რატომ მაშინვე არ ატეხა ყეფა, რომ დაგვინახა? რატომ, რატომ? დალახვროს ეშმაკმა! წამის რალაც მეთათადი საკმარისი აღმოჩნდა, რომ ნაგვიანევი გადანყვებელიება პატივმოყვარეობის ოინებით შეცვლილიყო. არა, ნუ იტყვი, რომ საქმე გვაქვს საკუთარი ღირსების მაღალ შეგნებასთან, ძალღური თავმოყვარეობის ფენომენალურ გამოვლინებასთან, სიამაყის ფარულ ინტიმთან. უბრალოდ, დაიგვიანა, და მიზეზი შედეგად შემობრუნდა, მისთვისაც და ჩვენთვისაც. კიდევ კარგი, უკან მოვიტოვეთ, თორემ, მგონი, მრცხვენოდა. მეკითხებიან: შენ, ეს ის ძაღლია, ათასცხრაასოთხმოცდაშვიდ წელს შენს ლექსში რომ ნახე? ეპასუხო: არა, ეს ის ძაღლი არაა, მაშინ მე ჩემს ლექსში რომ ვნახე, ეს სულ სხვა ძაღლია. მე ის მერე კიდევ ერთხელ ვნახე. უფრო სწორად, მე და ლიკამ ვნახეთ, ჩემს სიზმარში, მშობიარე და ზუსტად ისეთი მწუხარე, ისეთი სევდიანი, როგორიც მაშინ ლექსში იყო. დარბოდა, არა, აწრიალებული მიმოდოდა, ძალიან ჩქარა მიმოდოდა მუცელმინამდეგაბერილი, ისე, როგორც ცხადში, ყველგან, მიმორბიან და ადგილს ველარ პოულობენ ძაღლები, როცა დიდი და ბრწყინვალე საქმის ჩადენა მოუნდებათ ხოლმე. რა საცოდავები არიან, როცა ისაქმებენ და თან წვალობენ, არა, დედი? ყოველთვის წვალობენ და აქეთ-იქით ისე უმწეოდ იცქირებიან, თითქოს შველას და მშველელს ითხოვენ, თითქოს არ იციან, რომ აუცილებლად წარმატებით იზამენ და სიხარულით შეთამაშდებიან. მერე შეთამაშდებიან, - რომ დაამთავრებენ. და ვნახეთ, როგორ იმშობიარა არა ერთი, არამედ - ბევრი, დაახლოებით ხუთი თუ ექვსი, და გაუფცქვენელი სოსისებოვით ერთმანეთზე გადაბმულები. ინელებოდნენ, გამოდიოდნენ და მრგვალდებოდნენ და თითქოს თვითონ გამოჰყავდათ, შემდეგ ვინც უნდა გამოსულიყო. და ეს პროცესი ისე ხდებოდა, თითოეული ახალგამომსკდარი არსება ბოლო გვეგონა, მაგრამ უმაღალმოვაჩენდით, რომ ისიც მომდევნოზე იყო მიბმული და იმ მომდევნოს სასიცოცხლოდ ექაჩებოდა. გამოდი, იცი, აქ რა კარგია! და ეს უსასრულო და უმძიმესი აქტი მაინც ძალიან

მაღე დასრულდა. ჩვენ თურმე ნაყინს შევექცეოდით და ისე ვუყურებდით ამ სასნაულს. მაგრამ სასნაული იმით დამთავრდა, რომ ერთმანეთს მიკრული ლეკვები ჯარისკაცებივით გამწკრივდნენ, სიმაღლეში წავიდნენ, ერთად დაენარცხნენ ზურგით მიწას, და გულხელდაკრეფილებს სუნთქვაშეკრული რომ მივშტერებოდით და ტელევიზორში ნანახ ბრძოლის ველზე მიმოყრილ, დახოცილ ხალხს რომ ვადარებდი, რიგრიგობით იწყეს ადგომა, მაგრამ უკვე არა როგორც ლეკვებმა, არამედ როგორც კარგად ნასვამ-ნაჭამმა და ლიპგადმოგდებულმა ადამიანებმა. ვიგრძენი, რომ ეს უკვე მეტიცმეტი იყო. სანახაობა იმდენად დაუჯერებელი და სათუო მეჩვენა, რომ ელვის სისწრაფით გამომეღვიძა. სული მოვითქვი თუ არა, ისე უკან, სიზმარში, დაბრუნება ვცადე, მაგრამ - ამოდ. მწარედ ვინანე, რატომ გავიღვიძე მეთქი. ნაყინი დაგრჩა, არა, შეუჭმელი? ვა-ჰა-ჰა, ჭამა არ დასცალდა. კიდევ - ვა-ჰა-ჰა. გეუბნებით, ნაყინი არაფერ შუაში იყო მეთქი. ნაყინი რა შუაში იყო მეთქი. გეუბნებით: გარეთ გავედი და ისე თავისთვის, ისე მეოცნებედ და გულალმა წვიმდა, თითქოს იქ, ჩემს სიზმარში, სულ არაფერი არ მომხდარიყოს. "მაგრამ შენს წინააღმდეგ მაქვს ის, რომ დაუტევე შენი პირველი სიყვარული. მაშ, გაიხსენე, საიდან დაეცი, და შეინანე, და უწინდელი საქმენი ჰქმენი". რომ შემეძლოს, ერთხელაც გავიღვიძო და აღარასოდეს დავიძინო მეთქი. გავიძიებულმა გაიღვიძო? რატომ იცინით ასე მხიარულად მეთქი. ნაბიჯს ავუჩქარეთ და სულ მაღე პირველი გადასახვევიც გამორჩნდა. ამ დროს მეტყველების პროცესი ნაკლებად მნიშვნელობდა, როგორც აგენტი; იგი მაინც თანამდევნი იყო. მოქმედება წარმოსახული ტონალობის სპონტანური ვარიანტებით რეგულირდებდა, ამიტომ ვადამწყვეტი მნიშვნელობა, ნებისმიერი სატრანსფორმაციო სამუშაოს ჩატარების შემთხვევაში, ოპერატორისკენ მაგ ზავნიდა და არა აგენტისკენ. ატრაკებ და გიხარიაო. თუმცა, ამ შემთხვევაში, მომენტალური განწყობის პოზიციას ვიცავდი და ეს დასკვნაც მსჯელობის შესაბამის წესს ეყრდნობოდა, თორემ, მეტყველების ფუნქციონირების ზოგადი კანონზომიერების თანახმად, აგენტიც და ოპერატორიც თანაბარი ღირებულების მატარებელი ფუნქციებია. გაიხსენე, როგორ მეტყველებენ ძაპო და ძეპო. გეთანხმები, რომ ყოველ წამს, აი-ახლაც, აი-ხვალაც და აი-მაზეგაც მეტყველებენ, ყველგან მეტყველებენ, დიახ, სახლებში, გაჩერებებზე, სამსახურებში, მაგიდებქვეშ, ცაში, მატარებლებში, საკანალიზაციო. მომისმინე. მილებში, ნახევრადგახდილ ქალებში, ტვინის ხვეულებში, ორმოცდაათლიტრიან ბოთლებში, ღია თუ დახურულ ბარათებში, ზემოდან თუ. მომისმინე. ქვემოდან ამოკერებში, სათაგურებში, კუპონებში, ტყეებში, ტყლაპოში, ფორმალინში. გაჩერდი. წიგნებში, კაცის-

კვლებში, ტრაკისმიციემებში. გაჩერდი, გემუდარები, გაჩერდი მეთქი. გემუდარებებში, გაუჩერდი. გეთანხმები, მაგრამ მე მინდოდა, სულ სხვა რამ მეთქვა, და დამავინყდა. გამახსენდა. გაიხსენე და ჩაანაცვლე ჩემს მეტყველებას, ჩვენსასაც ჩაანაცვლე; მშვიდად, უმტკივნეულოდ ჩაანაცვლე, ისე, რომ არც ჩენი მეტყველება აიმღვრეს, ეს, ეს უზარმაზარი და ბნელზე ბნელი რეზერვუარი, თავამდე საესე. თუმცა არც აიმღვრევა. და არც ძაპო და ძეპო დაზარალდნენ. და აი, როცა ჩაანაცვლებ, ერთი კარგად მოჰკითხე შენს თავს: თუ შეიცვალა ამით რამე? თუ შეიცვალეს მიმართულება შენმა ფიქრებმა, მიზანსცენებმა, სურვილებმა და მოთხოვნილებებმა? საერთოდაც, ოდნავ უკეთესი თუ გახდა სამყარო? მაგრამ ეს უკვე ჩვენ არ გვხება. კეისარს - კეისარის და თავისუფალ ქვისმთლელებს - თავისუფალი ქვისმთლელების. არა, არაფერიც არ შეიცვალა. მაგრამ რალაც მაინც იცვლება, თუნდაც ამ ყოველნამიერი და ყოველ თავში თუ მოქმედებაში მომხდარი დასკენით.

თქვენ ფიქრობთ, რომ დასკენებიც ხდებიან? მაგრამ მაინც იცვლება. ეს დაძაბული და ყრუ სიმშვიდე, დიახ, მინამსგავსი, დიახ, შეუმჩნეველი, მაგრამ საჭირო და ჩვენში ლოცვასავით გარდმომავალი, იმედივით ყოველი მხრიდან ნამოსული, დაძრული, გზადმყოფი: საუბარია ძველ, სითეთრეშერჩენილ საოჯახო მაცივარზე, ხმაურით თავისმომაბეზრებელზე, მაგრამ მაინც შეუმჩნეველზე და, საჭიროების მიღმა, ეპითეტებით გადატვირთულ-გადახუნებულზე, საჭიროების მიღმა საჭიროზე, ძალღივით გამძლე ლამანჩელ რაინდზე. გეთანხმები, რომ ყველგან და ყოველთვის მეტყველებენ, მაგრამ მთავარი ეს არაა, მთავარი შემოქმედებით ენერგიად მისი გარდაქმნის მოთხოვნილებაა, ყოველ კონკრეტულ და დღენაკლულ სულში. საუბარია შენზე, ჩემზე, იმაზე, ჩვენში მოხეტიალე დროზე; ნაკლულობის იმ განცდაზე, რომელსაც ჩვენში ეს დრო ტოვებს; ოღონდ ეს ნაკლულობა უკვე აღარ განიცდება, როგორც გარედან მოსული და ჩვენადქმნილი, როგორც ქათმის ცივი ბარკალი, მოსახარშად თუ მოსახარშავად სანატრელი, უმწეო, სხვისი. ასეთი გათენება იმდენ რომანში და ლექსში ნამიკითხავს, რომ მირჩევნია, სულ არ გათენდეს. ძალიან ბევრში? ძალიან ბევრში მეთქი? "და მივედი ანგელოზთან, და ვუთხარი მას: მომეცი-მეთქი წიგნი; და მითხრა მე: აილე და შეჭამე იგი; და გაგიმწარებს მუცელს, მაგრამ პირში იქნება თაფლივით ტკბილი". მაგრამ რა ექნათ, პირველი მათი გაცემა თუ სწორედ მუცლით, და მხოლოდ ამის მერე - მინით, იყო ნაკარნახევი. აქ მუქარაც უადგილო და დროიდან ამოვარდნილია, უმისამართოდ გასროლილი. იქნებ, ამიტომაც იცინოდნენ ასე ხელალებით, - რომ ვერა და ვერ დაივინყეს, რომ ყოველი მოსახვევი მისი

ჩრდილის მოლოდინს გასცემდა, და ანანეერებდა ამ დამფრთხალ გულე-
ბში. ერთად ვიყოთ, მაგრამ ერთმანეთს ნუ შევანუხებთ მოულოდნელი
კითხვებით და არანაკლებ მოულოდნელი პასუხებით. მაშინ ნურც ერთად
ვიქნებით და ნურც ასე უთავბოლოდ შეგვემინდება ჩვენსავით უდღეური
ამ ნივთების, ამ თვალისჩაკვრების, გაყვან-გამოყვანების და რისხვის,
რომელიც თავს დაგვატყუბა მათით ჩვენმა აღფრთოვანებამ. მოდით, მოვი-
ლაპარაკოთ, შევთანხმდეთ და ამიერიდან ნულარ შეგვემინდებო. და
დღემდე თათბირობენ? არა, არა, შენ ვერ გაიგე. ისინი ფიქრობენ, რომ
გამეორებული ნივთები და ურთიერთობები უფრო დიდ საშიშროებას შე-
იცავენ, ვიდრე - დავინყებულის ან გადაგდებული. მე კი ვკითხე, სად შეიცა-
ვენ მეთქი, და ამ ერთმა უადგილო კითხვამ გამცა. რა თქმა უნდა, თავამდე
სავსე, მაგრამ ბნელზე ბნელი კი არა, უბნელესი. გულახდილად უნდა ით-
ქვას, რომ ისინი წვალობდნენ. რას ნიშნავს ასეთ მღელვარე ნუთებში,
რომ სიტყვა და საქმე ერთია? საერთოდაც, რას ნიშნავს სიტყვის საქმედ-
ყოფნა? გინდოდა გეთქვა, მოქმედი სიტყვა? არა. და არც სიტყვა-ქმე-
დება? რა თქმა უნდა, - არა, იმიტომ, რომ ეს უკვე მზამზარეული პასუხებ-
ით თამაში იქნებოდა. თუმცა, ვიღიარებ, რომ ჩვენი დრო ყოველ ორ თა-
მამს შორის მონიშნული სივრცის სიდიდით იზომება. რა, ჩვენს მაგივრად,
ყველას მაგივრად, აღიარებ? დიახ, და - სხვათაშორის - ჩემს ნაცვლადაც.
დევიდსონი დევიდსონად, მაგრამ საქმე - საქმედ.

და არც ისინი უნდა დარჩნენ უადგილოდ, ხომ მეთანხმებით? ვხე-
დავ, როგორ წვალობენ, ერთმანეთს როგორ ენაცვლებიან, გარშემო და
ირგვლივ ურბენენ, უვალალებენ, მუხლს უყრიან, მაგრამ გამოსავალი
არა და არ ჩანს. ყველა ერთ დღეშია. მინდოდა მეთქვა, - ერთ ღამეშია.
არა, არა, მინდოდა მეთქვა, - შიში უკვე ამ ნივთებში გაჩენილი განცდითაა
შთაგონებული; საკმარისია ღამე გაილიოს, რომ ისინი ერთმანეთს მონ-
ყდებიან, განეშორებიან, ყრუდ და საიმედოდ ჩაირღვევიან იმ ძაფებთან
ერთად, მათ რომ ერთმანეთთან აკავშირებს; აღარ იქნებიან ერთ სულ
და ერთ ხორც. აქ, ამ მხარეში, ყველაფერი ერთდროულად ხდება, მაგრამ
თანმიმდევრობით განიცდება. რა თქმა უნდა, - თანმიმდევრულადაც,
ზოგჯერ, არასდროს, ყოველთვის, თითქმის. გაქრი მეთქი. გაქრა. ხოლო
თუ განმცდელი თავს მოვალედ რაცხს, განცდილს მშვიდობიან კედომაში
ხელი შეაშველოს, მრავალი და მრავალი ხნის წინ მასაც მოეძებნება გულ-
შემატკივარი. არა მასზე ზრუნვით შეპყრობილი. დიახ. მხოლოდ იმიტომ,
რომ სივრცე ამოივსოს. ეს სივრცე, როგორც მოუთხრობდნენ, უზარმაზა-
რია. ეს სივრცე, ასევე ფხიზლად მოუთხრობდნენ, მოძრავია და განუწყ-
ვეტლივ ადგილს იმკვიდრებს. მოუთხრობდნენ, რომ ამ საქმისთვის სივრ-

ცე იგი არ საჭიროებს მოკვდავს, უკვდავებითაც კმაყოფილდება. ხოლო ამ უკანასკნელთა სიმცირეს თუ ნაკლებობას არ განიცდის ისტორია, გნებავთ, უზოგადესად და უშინაარსოდ გაგებულნი. მთავარია, რომ სივრცე, რომელიც ნასუფრალივით მოიტიოვებს უკან ნივთებმა, ამოივსოს ან, უკეთეს შემთხვევაში, უბრალოდ, შეივსოს. მაგრამ - რით? ჩვენი? არა. აბა? გიპასუხებ. მალე მიპასუხებ? ახლავ: ჩვენი მოძრაობებით. დარწმუნებულია, რომ მოძრაობები ნივთებს ერთმანეთთან აკავშირებენ. მაგრამ ჰკითხე ერთი, ის თუ იცის, რომ მოძრაობები ვერასდროს გასწევენ ღამის მაგივრობას? და ვერც - ვერასოდეს. სხვათაშორის, იცის. ძალიან კარგი.

3.

- ასეა, ძვირფასო: იმის გამო, რომ დღემდე ვერ მომიხერხებია ჩემსა და ჩემს კონტექსტს შორის შექმნილი წინააღმდეგობის, როგორც პრობლემის, ფორმულირება, ვრჩები პაციენტად, ხოლო ჩემს ექიმს, ჩემს "სამყაროს", თავისი თავი ასევე პაციენტად წარმოუდგენია, ხოლო მე - ექიმად, რაკილა დღემდე ვერ მოუხერხებია ჩემი ყოვლად უმიზნო თამაშებიდან უკვალოდ გაპარვა, გაუჩინარება.

- როცა შენ მეტყველებ, ასე მგონია, ვიქტორიანული ეპოქა მეორედ მოსვლას აპირებს და შენი სახით პირველი მერცხალი გამოუგზავნია. ხედავ, მეც გადმომდე შენი ალტკინება. და მაინც, რა დროს ასეთი აბსტრაქციებით თამაშის დროა: სამყარო, სივრცე, სული, გული...

- ჯერ ერთი, ალტკინება. მეორეც, სამყარო საერთოდ არ მიხსენებია. მე ვთქვი "სამყარო". შესაბამისად მოექექცი სულსაც, გულსაც, იდეებსაც, და აღარ იქნები გამორიცხული.

- მაშ, დავიმშვიდო "გული" ჩემი?

- დიახ, თუ გჯერა, რომ ფორმულირება შესაძლებელია.

- მე არ მჯერა, რომ პრობლემის ფორმულირება რალაცას მოიტანს.

- წინასწარ ვერ გეტყვი.

- მე გეტყვი.

- თქვი.

- უკვე ვთქვი, და - გასაგებადაც.

- ვისთვის?

- შენთვის და ჩემთვის.

- სამყაროსთვისაც?

- "სამყაროსთვისაც". ჩემში ყოველ წამს რალაც ისეთი მიმდინარე-

ობს, რაც მაიძულებს ვიფიქრო, რომ უკვე მოვედი.

- მაშინ, მოდი, ვითამაშოთ. მოხვედი? მოხვედი. იქიდან შენს ნასვლას აქ შენი მოსვლა მოჰყვა. შენ ხომ გამორიცხული მესამე ხარ.

- მაგრამ რაც თან მახლავს?

- ნამოკრიფე და გადაყარე.

- რალა დარჩება?

- რალაც დარჩება, რალაც საჭირო და აუცილებელი, ექსტრემალური.

- გინდოდა გეთქვა, დეფეკირებული?

- მინდოდა მეთქვა "ფეკალური".

- და შენ ფიქრობ, რომ მერე ისიც უნდა ნამოვკრიფო და შორს მოვისროლო?

- არა, შორიახლოს. განა თვალი არ უნდა ადევნო, ვინ დაეპატრონება?

- და შენ ფიქრობ, რომ მე ამას ჩავიდენ?

- რატომაც არა. კიდეც ერთხელ გიმეორებ: მთავარია, არაფერი აღარ გახსოვდეს. ისე უნდა იმოქმედო, რომ შენი მოქმედება წინ გისწრებდეს, ნამოქმედარი კი - უკან.

- ესე იგი, კუდში მომდევდეს?

- არა, უკან გისწრებდეს. ერთი სიტყვით, შენც მისდევდე და შენც მიწყევ მოგდევდნენ.

- მაგრამ ეს ხომ მაინც ასეა?

- მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როცა სხვის თამაშს ვთამაშობთ. მე კი შენივე თამაშის თამაშს ვთავაზობ.

- კეთილი. მთავაზობ თუ...

- ვნახოთ.

4.

და ეს ხილული მოძრაობები ერთმანეთს ურცხვად და უკანმოუხედავად უახლოვდებიან. აქ სიფრთხილე აღარ მნიშვნელობს. მათ სურვილი აქვთ, არა მხოლოდ სხვადასხვა ფერის თუ ზომის სხეულები დაიცვან და შეიფარონ, არამედ - ამ სხეულებს შორის წარმოქმნილი, ურთიერთგამომრიცხავი მდგრადობების მთელი არმიაც, დამარცხებული და ამაყად მომზირალი. აი, უკვე გართულდა და გათანხმონდა სხვადასხვა მიმართულებით მიმქროლავი მოძრაობების ერთმანეთისგან გამორჩევა-გამონა-

ნეერება, ვინაიდან მათი გაფანტვა მხოლოდ ჩვენს თვალს წარმოუდგება, ჩვენი ფარული ინტიმი კი სწორედ იმას ხედავს, რაც მართლა ხდება: მოძრაობები ერთმანეთში იხლართებიან, ერთმანეთით მხურვალეებენ და იტანჯებიან, ერთმანეთს მიკრულნი ერთმანეთს ეძებენ და როცა მიაგნებენ, უმალ კარგავენ, უმალ ისპობიან, და ეს ყოველისმომცველი პროცესი მოულოდნელად, თითქმის უსასრულოდ განელილ დროში, თითქმის უდროობის სასწაულში, იქცევა მოყვითალო-მოთეთრო სპერმად, რომელიც არსად არ არსებობს, რომელიც - უბრალოდ - სუნთქავს, და უშურველად ნაწილდება ყველა მატერიალურ ობიექტში, ცვალებადობას ზიარებულ ყველა ნივთში და მოვლენაში. მაგრამ სპერმადქცევის ამ საანახაობით ტკბობის ერთადერთი საიდუმლო მიზნით თამაშის განუხორციელებლობაში მდგომარეობს, რაც, თავის მხრივ, განუხორციელებელი მოძრაობების კლოუნადის ანი და ჰაეა. ისიც ცხადად ვნახე, მამაო, ერთმანეთს როგორ მიუახლოვდნენ და მე როგორ მომიშორეს. არა, თავადვე გავერიდე. ვიცოდი, რომ ვერ გაუუძლებდი. მომდგნენ და ერთად მისაყვედურეს, - არც ერთი თემა, რომელზე ფიქრიც წამოიწყე, არ ვითარდებაო. თემა უნდა გაიშალოს და განივრცოსო. და ასე შემდეგ. მაგრამ მაინც გულწრფელად უკვირდათ, - ასე მალე რატომ დაბრუნდიო. მისაყვედურეს სხვებმა, ხოლო უკვირდათ სულ სხვებს. მე მათ შორის მიმოვდიოდი და ჭარბად ვემიშლილობდი. საჭიროება მოითხოვდა, ერთად გვეცხოვრა. თავისი აზრი გამოთქვა და დაჯდა.

კეთილი ინებე და ამიხსენი, მაინც და მაინც ჩვენ რატომ გვიყურებსო. აბა, ყური კარგად დამიგდე: გაგონდება თუ არა ჩვენგან მარჯვნივ, პირველ რიგში, ბოლოდან მესამე, შავი მაგიდა? გაგონდება თუ არა ფანჯარა, რომელიც ყოველთვის ღია იყო? გაგონდება თუ არა სკამი, მაგიდას რომ ცალკებად უმზერდა, თითქოს ქვემოდან მუშტი უნდა ამოარტყასო? რიტმული პროზის ნამუსრევი. ბნელზე ბნელი, მაგრამ თავამდე კი არა, პირთამდე სავსე. ღმერთო ჩემო, ამას ვისრას გადავეყარე! აი, ის სკამი იყო შარდის სუნით გადატვირთული, ფანჯრით მონაბერ ნიავექარს კი ჩვენს ცხვირებთან სწორედ ამ სუნით შეთამაშება გადაეწყვიტა. მაგრამ ისეთი გულწრფელობის ნიშანს აფრქვევდა მისი სურვილი, რომ მყის ალეგზნე და მომშარდავზე კი არა, თვით შარდეულზე ოცნებამ და ფიქრმა მოგიცვა. ხოლო მე, იდიოტად შთენილი, მარჯვენა ხელში წიგნს გაჩეჩებდი და გაიძულებდი, შენთვის სრულიად უცხო საქმე გეკეთებინა. კეთილმოსურნემ, მარცხენა ხელი მოუსხინჯეო, მიჩურჩულა, და გაქრა. შესამჩნევად გამელიმა. გეამა და მოკვდი: არა, რა თქმა უნდა, ჩემთვის. და ისინი ფიქრობენ, რომ დასკენებიც ხდებიან?

არა, მე არ დავასახელებ იმას, რაც მას ყოველთვის აკლდა, მაგრამ რალაც მაინც უნდა ითქვას, რალაც მაინც უნდა გამჟღავნდეს, თუნდაც იმიტომ, რომ სიტყვას, სიტყვების მარაზმს, სიტყვებით შექმნილ სამართალს, გადაურჩეს. და შენც გადარჩე, ასეთი ღრმააზროვანი და გულგადმოკარკლული, შტერი. ამიტომ მაინც. დამიჯერე, ეს იმდენად აუტანელია, რომ შეიძლება თავის მოკვლა ერთხელ კი არა, ათასჯერაც გაფიქრებინოს. შენც დგები და თავს იკლავ. მერე გინდ გიცოცხლია და გინდ - არა. მხატვრული სიმართლე მერე უკვე არაფერ შუაშია. მე მინდა, რომ ყველაფერი გადანვიმებამდე დამთავრდეს და ამოვისუნთქო. შენ ფიქრობ, რომ სამართალი შენს მხარეზეა? შენს მხარეზე ახლა მხოლოდ ეს წვიმა და ხშირხშირად გაელვებადი შავი ცაა, ეს ურჩი ხმაური და მოძაგძაგე კარია, ეს დახვრეტილი ქარია; ერთი სიტყვით, რაც შენს განწყობას ახლა ფონს უქმნის, მისთვის შენამდე მოსასვლელი გზა არაა, მისთვის ფონს შენი სხეული ქმნის, მკვრივი, ჯანმრთელი, დაუღლეი, დიდი განცხრომის შემპირებელი, შენს დაუკითხავად ანთებული და აბლავლებული, მიმხმობი. ის კი, მორჩილი, ვნების წინაშე თავდახრილი, სუნთქვაშეკრული, ყველა ნიშანს შეუცთომლად გრძნობს და განიცდის; ახლა, როცა ქვეყანა ინგრევა, როცა სამყარო პერიოდულ ძრწოლას მოუცავს, როცა ადამიანები ერთმანეთს მხოლოდ ნელზემთ ნატრობენ, მას რალაც სხვა სურს; უკეთ, ამ სხვას სურს, მისი გავლით, თავის თავი კიდეც ერთხელ გაიმეოროს. და ის მზადაა, ხიდად ექცეს ნებისმიერს, ვისაც ეს საქმე ხელენიფება. მას ეს მთელი ცხოვრება აკლდა; მთელი ცხოვრება ეძებდა, მაგრამ ჰპოვებდა თუ არა, მაშინვე კარგავდა და იძულებული ხდებოდა, ისევ გარეთ გამოსულიყო, ქუჩა-ქუჩა ენანნალა, გზა-გზა გდებულიყო, მოეპოვებინა. მისი მდგომარეობის მთელი ტრაგიზმის გასაგებად გადამწყვეტია იმის შეგნება, რომ მას ეს მთელი ცხოვრება აკლდა. ამ შეგნებით დამძიმებული, მისი ტრაგიზმის უშუალო მონანილე ხდები, მაგრამ მხოლოდ - როგორც ნებისმიერი. რას იზამ, ბედმა ინება და ამჯერად ეს ნებისმიერი შენ აღმოჩნდი მისი ვნებების დასანაყრებლად. გიხმარს. ისე, როგორც შენ - მას.

5.

როგორც წესი, ნივთებს კითხვები არ დაესმით, ვინაიდან ამ უკანასკნელთ ისინი ერთი ნაბიჯით ყოველთვის წინ უსწრებენ, ხოლო ნაკვალევი ისე სავსეა. ამ შემთხვევაში ნაკვალევი სწორედ ადრესატს გულისხმობს. ისე სავსეა კითხვების ლეგიონით, როგორც. ტექსტს უკვე ჰქონდა

ბედნიერება, ლეგიონს გასცნობოდა. როგორც წესების სრული დაცვით წარმართულ სუფრაზე სადღეგრძელოს წარმოთქმის პროცესში წარმომთქმელის ტუჩწარბნამნამთა მოძრაობასა და მარჯვენა ხელის მდგომარეობას შორის წარმოქმნილი მანძილის დროებითი უცვლელობისას ხელისგულზე გატრუნული ფიალა - ლეინით. მარცხენა ხელი, გეთანხმები, უხვად მიმოქრის. თუ ფიალა ფიგურირებს, საქმე ეხება, გეთანხმები, განსხვავებულს. მარჯვენა ხელის რხევის ამპლიტუდა, გეთანხმები, სათვალავში არ ჩაიგდება. მაგრამ, როგორც ჩანს, აქაც დავმარცხდი. კითხვები მხოლოდ აღწერენ ნივთებს, და მოძრაობებად იქცევიან, მაშასადამე ინახებიან, ვიდრე ჩვენ მათთვის მოვიცლიდეთ. გამოთავისუფლებული ფორმების მასკარადი. გვირგვინი, გრდემლზე შეგდებული. არა იმ ხელით, გეთანხმები, რომელსაც ფიალა შეუმართავს. მოხვედი? ასე მალე? - შინდარჩენილი ნივთები ამბობენ. აბა, ადგეს და ზურგი გვაქციოს. მაინც ატირდა და დაჯდა.

- ვინ გითხრა, რომ ადამიანები ერთმანეთს წელზემთ ნატრობენ, ეს ხომ სიბრიყვეა!

ექვგარეშეა, უყვარდა. დეკორაცია მეორე დღესაც შეცვალა. უბრალოდ, უნდოდა, რაღაც განსაკუთრებული, არათავისეული საქციელით აღენიშნა ახალი ცხოვრების მისაღებად თავისი მზადყოფნა. მხოლოდ ფანჯრის რაფაზე შექმნილ, განაპირებულ წესრიგს არ დაურღვევია მზადყოფი სიმშვიდე. მზადყოფი რისთვის ან ვისთვის? ეს კითხვა ხელს უწყობს მიზნის გაქრობას, თითოეულ მოცემულ კონტექსტში. დიახ, სიმშვიდე ჩაისაფრა, ქუსლი მოისინჯა და თვითონაც დამშვიდდა, შედგა.

- გასაგებია, მაგრამ ეს ხომ სასურველზე ჩემი ფიქრებია!

არა იმიტომ, რომ თვალწინ ბედნიერი წარსული წარმოუდგა. არც იმიტომ, რომ თითქოს ოოო, აქილევსის ქუსლო ჩემო, უპატრონოდ და უდროოდ და უფრთოდ შთენილო. არა, თუ შედგა, მხოლოდ იმიტომ, რომ გასახსენებელი არაფერი ჰქონდა. რა თქმა უნდა, იყვნენ მოვლენები და მოძრაობები, რომლებიც მის მეხსიერებას და მოთხოვნილებებს - რაც ხშირად ერთიდაიგივეა - ნაკლებად ემორჩილებოდნენ, მაგრამ ისინი ხომ თავიანთ თავს თვითვე იხსენებდნენ, მისი გამოცდილება კი ამ დროს საყრდენი ნერტილის როლს უნდა დასჯერებოდა, და სჯერებოდა კიდევც.

- კი, მაგრამ მე როგორღა გავიგო?

არც იმიტომ, რომ ყველაფერი, რაც გასახსენებლად დიახაც ღირდა, გამოსავალს ვერ პოულობდა. საქმე ის იყო, რომ მის მიერ ხელუხლებლად დატოვებული წესრიგი სრულიად კონკრეტული, ხილული და, რაც მთავარია, გარეშე ძალის ნება-სურვილის მიხედვით გადაადგილებისგან დაუც-

ველი ნივთებისგან შედგებოდა. ლუნი ან კენტი ნივთების სიმრავლე. რატომაც არა.

- კი, მაგრამ შენ რატომღა უნდა გაიგო?

ხოლო წამსვლელისთვის ან უკუქცეულისთვის, კონკრეტულ ნივთზე უფრო აბსტრაქტული არაფერი მოიპოვება გამოცდილების ზურგზე თუ ზურგსქვემოთ, განსაკუთრებით მაშინ, როცა ამ ნივთს თავისი კონტექსტი ნაყოფიერად აღუთვისებია და წარმატებით განაგრძობს მუშაობას უკვე სულ სხვა მიმართულებით, მოცემულ კონტექსტში მოხვედრილი ნებისმიერი მზერის დასაპყრობად, თავის ქსელში მის გასაბმელად. ვითომ? როგორც ვიცი, ებმებიან მახეში, ხოლო ქსელში იხლართებიან.

- იმიტომ, რომ შენი გავიგო.

და აი, დაბრუნდა, შემოვიდა, შეცვლილი დეკორაცია მოათვალიერა, ჰაერს უყნოსა, სანოლის კიდეზე კრძალვით ჩამოჯდა, ხელები კალთაში ჩაიკრიფა, მაგრამ მაინც სხვაგან ნანახს ჰგავდა ეს ყველაფერი. იმიტომ, რომ ასე უნდოდა. სად ინახებიან? ჩვენში? ჰაერში? გარდაცვლილებში? სამომავლოდ გასაჩენებში? თუ ამ კითხვებზე პასუხი ჯერაც არ გაგაჩნია, მაშინ ნუ იტყვი, რომ რაღაც ან ვიღაც ინახება. საკმარისია, თვალი ეცეთ, რომ ნივთებს შორის მიმოსვლა წყდება, ერთმანეთში ჩანაცვლება უძნელდებათ, ვერც დავინყებულნი თამაშებიდან ამორთვას და ახალ თამაშებში ჩართვას ახერხებენ. ერთი სიტყვით, სასიკვდილოდ ემზადებიან.

- მაგრამ მე ამას არც მოვითხოვ, მე იმიტომ ვწერ, რომ ჩემმა წერილმა თავის თავს გაუგოს.

არავინ, არავინ თქვენი სისხლისთვის შურს არ იძიებს, ვაი, რომ არ იცით, მოკლულთა სულებოო. კიდეც ერთხელ მომიტყევე, რომ განყვეტინებ, გადასვლა ნაჩქარევია და ხელოვნურობის შთაბეჭდილებას კიდეც უფრო აძლიერებს, თემებიც გაუხსნელი და განუვითარებელია, ეს რაღაცით მართლა ჩამოჰგავს განუხორციელებელ მოძრაობებს მეთქი. არადა, ჯერაც განურჩევლად წვიმს, აქვე, შენს გარეთ. იქნებ, ამიტომ შემობრუნდი? ხომ შეიძლება, გაჩუმდეს და ხვალისთვის გადადოს, რაც სათქმელი აქვს. ის კი, ხვდება, პროვოკაციას არ უნდა ნამოეგოს, ნერვები არ უნდა აიმღვრიოს.

- შენი გავლით?

ჰაერს კიდეც ერთხელ ძალღვივით უყნოსა. მესხიერება თუ არ მლატობს, სუნი უნდა ეცეს. სამზარეულოდან გამომავალმა დუმილმაც უნდა დააეჭვოს. მერე როგორაა? გამახსენდა, მერე აღმოაჩენს, რომ რადიოში მუსიკაზე ლაპარაკობენ. ხვალ ხომ კონცერტია. დაფიქრდი, ოდესმე

თუ ყოფილხარ ასეთი სენტიმენტალური? აბა, ყური კარგად დაუგდე. როგორმე უნდა მოახერხო და სამკითხველო დარბაზთან ერთად შენი იქ ყოფნაც გაიხსენო. მჯერა, რომ იხუმრე, მაგრამ ის მიხვდა, რომ არ გიხუმრია.

- ჩვენი გავლით.

6.

შენ და შენმა ტურფამ სინესტის შექმნა გადანყვიტეთ, რისთვისაც დიახ, მე ჩემი სხეული ვარ. რისთვისაც საჭირო გახდა, ერთმანეთს შერწყმოდით. თქვენმა ამ გადანყვიტილებამ რილკე. მე ვარ ის ერთადერთხელ, და თუ მე არ არსებობს, სული თავის გზას უჩემოდაც კარგად გაიგნებს. რილკე სასტიკად აღაშფოთა, ისე სასტიკად აღაშფოთა, რომ. მაგრამ თუ მე მართლა არსებობს, ის ჩემში და ჩემით უნდა არსებობდეს. რომ ქვითინით გესიტყვა, - ეს ვინ მეტყველებს შენი პირით, ჩემო უცხოენოვანო მგოსანოო. ხოლო ახლა სავარძლებში. მისი სახით მე უნდა ვმოდრობდე და ვგანუმეორებლობდე. სავარძლებში ღრმად ჩაძირული საჯდომები შენზე ფიქრის ნასახსაც კი არ ამულავენებენ. პატრუქის შიშინი არავის არაფერს. შენ მართლა ფიქრობ, რომ შენი სხეული შენი სხეულია? არაფერს აიძულებს, მაგრამ მაინც ფრთხილობ და ეკრძაღვი. ერთ დროს ხომ ასე შენც. დიახ, მე მართლა ვფიქრობ, რომ ჩემი სხეული ჩემი სხეულია, ვინაიდან ის მხოლოდ ერთხელ ხდება. შენც მღეროდი. მაშინ სავარძლები ერთმანეთისგან ზურგშექცევით. უჩემოდ ის არც მოხდებოდა, და რაკი მოხდა, მოხდა იმიტომ, რომ ძალიან ვუყვარვარ. ზურგშექცევით იდგნენ. შენ შეგიძლია, მითხრა, რომ ისინი არასოდეს მდგარან, არამედ ყოველთვის მორჩილად ისხდნენ, მაგრამ ნება. მე მხოლოდ ჩემს ხორცთან ერთად და ჩემი ხორცი თუ ვარ ბედნიერი, მაშასადამე - წარმავალიც. ნება მომეცი, არ დაგეთანხმოს, ხოლო თავისი უთანხმოება გარკვეული, მიზანმიმართული, პრაქტიკული აქტით გამოხატოს.

მე ძალიან, ძალიან მიყვარს ჩემი თავი და. ის თუ ამას ვერ მოახერხებს, და თუ შენ ამას ვერ აპატიებ, მაშინ მართლა აქედან წასვლა ყოფილა საუკეთესო გამოსავალი. და ჩემი წარმავლობა. მე მართლა. კეთილი და პატიოსანი, განაცალკევე, გამოარჩიე, გამოყავი, ერთისგან ორი გამოჩარხე, მაგრამ იმასაც მიხვდი, რომ ამოდ გაისარჯე, რომ ხელთ სიბრიყვე და სისულელე, რაღაც უცხო და უსარგებლო შეგრჩენია. მართლა მე ვარ. ერთხელ, როცა ჩემი თავი უკვდავი მეგონა, მე ის სარკესთან მივიყვანე,

ჩავახედე, და. მაგრამ რა ვიღონო, თუ ისინი დღემდე ნეალობენ, დღემდე ურიცხვჯერ კვდებიან. და ასე ვუთხარი: მე მინდა ვიყო წარმავალი, მე მინდა ვიყო წარმავლობაც, რათა მილიარდობით წარმავალი არსება ჩემში მოვიცვა და დავიფარო მარადიულთან თამაშისგან. და ასეც. და ცოცხლებიან ჩემში სწორედ მაშინ, როცა ნებისმიერი უნდა მერქვას. ასეც ვუთხარი: იცი, რას გეტყვი? თუ ჩემს სულს მარადიულის ნაწილად ყოფნა გადაუნყვეტია, მაშინ ახლავე. ვალიარებ, რომ ასე არ მომხდარა. ახლავე ნაბრძანდეს, ჩემთან არაფერი ესაქმება.

და მკითხა.

7.

"ვინ არიან ეს სპეციაკი სამოსით მოსილნი, ან საიდან მოსულან? და მე მივუგე მას: უფალო, შენ იცი. და მან მითხრა მე: ესენი არიან დიდი ურვიდან მოსულნი".

IV მოსანიშნი სამუშაოები

1.

რა ატირებდა? ასე ძალიან ეშინოდა განცდის დაკარგვის? ყოველ შემთხვევაში, სასტიკად მინდოდა, მივსულიყავი და მეკითხა, როგორ ხდებოდა მსგავსი ამბები მაშინ, როცა სხვაგან ვიყავი. მანქანებიც სხვა გზით დადიოდნენ, მაღაზიებსაც გული სულ სხვა რიტმით უცემდათ. ან მან, ერთმა, როგორ გაუძლო? რა თქმა უნდა, ის მზე უფრო მალე მომკლავდა, მცხუნვარე, მაგრამ ჩასული და ჩაკვალული. რა ატირებდა დაფნისფერ კაბაში ხესავით ამოსულს? ჩემსკენ ხელებს აღარ იწვდიდა. იმედია, თავის ბედს უკვე შეეგუა მეთქი. განცდის დაკარგვა საიდან მოვიტანე მეთქი. თავზე მარჯვენა ხელი შეეხო და სახე მოუშპვიდა, ტკივილი დაუცხრო, გული გაუხშირა. თუმცა, ახლა უფრო შემართული დგას, როგორღაც არ თუ ვერ ენერება ცნობილ სურათში, სადაც ფიცარნაგს ნოხი ფარავს, ნოხს - ნარუვალს სიუჟეტი. მუხლზე დაცემულა და ერთიანად ცახცახს მოუცავს. ფეხის გულები ერთიანად შეფერადებია, ნყლულები დამსკდარან და ჭუჭყი მოუზიდავთ, შეუთვისებიან. ვარდისფერი მაინც შენარჩუნებულია და ეს აკვირვებს. რა თქმა უნდა, თვითონ ვერ ხედავს, მაგრამ გავადრო და ისე მოუთხრობენ, როგორც იხსენებდა, როგორც მაშინ სიზმრად იხილა. ერთი უთხარი, როგორ ხდებოდა მსგავსი ამბები? ნოხზე ახლა შემოდგომაა, უხილავ ტერასებად დანანწვერებული, ჭაობისფერს შერთული და მკვრივი, შედღვებილი. თითქოს არცაა ოთახის შუაგული, თითქოს იმ მოსაზღვრული და მიზანშეწონილი შემოდგომის კუთხე, რომელიც აქ გადამწყვეტია, ოთახის კუთხეს ერწყმის და ემთხვევა. ხოლო ის, მასზე დაცემული, კი არ ცახცახებს, არამედ მხოლოდ ცახცახს მოუცავს. თვითონ აქ არაა, ჯერ არ შემოსულა, გზას ქმნის. მე კი, სწორედ ამასობაში, უმაღლესიწილად, როგორ ვეგნე და ვენამე, ალუბლის მურაბასთან ზიარებული. აკი ვთქვი, პირში ყრუანტიელმა დამიარა მეთქი. მაგრამ კიბეც შეინიშნებოდა, მათ მიღმა. ამ დროს ისინი ექვსნი იყვნენ. აქედან სამი მოგვიანებით ამოქმედდა, ხოლო სამი უკვე ცოცხლობდა და თემას ხეწდა. ცხადია, თუმცა. მაგრამ საქმე არ ეხებოდა ჩემს მრისხანებას, რომელიც არაერთი გვერდის მერე ანაზდად დაცხრა. ნუთუ, მისი ხედვის მანერა მართლა საოცრად ჯანსაღია? ნუთუ, მისი მთელი არსება მოწმობს, რომ მას

სურს იყოს გასაგები და მართალი? ნუთუ, მართლა ნუნდაუდებელია მისი ლოგიკა, ეჟენ, ძვირფასო? გაქანება, თავშეკავებული გამომეტყველება, ნაცრისფერი და შავი.

2.

მოძრაობს, მაგრამ თვითმოძრაობს კიდევ. დამცინისო და მთხლი-
შა. სახე ჯიუტად ავიფარე, ჩავიმუხლე. ხელები არ ემორჩილებოდა. სულ
მოძრაობდა და მოძრაობდა. თუ თამაშობდნენ, რატომ ერთმანეთს არ
თამაშობდნენ? მათ შორის ვინღა დგას? აკი თქვეს, მარტო ერთმანეთით
ვართო. შენ ამბობ, რომ ნუ მგონიხარ ასეთი სულელი. რომ არავის არ შე-
მოიჩვევ, ჩაიკეტები, გათბები და იმუშავებ ძალიან ბევრს, საესე ხარ და
შიშობ უმიზნოდ არ დაიღვარო. რომ გული აღარ გიგრძნობს ცუდს და სა-
შიშს. მაგრამ უფრო ფრთხილად უნდა იყო. ყველაფერი, რაც საინტერე-
სოა, საშიშიცაა. კიდევ შორსაა მეთქი? ვიცი, მაგრამ მირჩევნია ვილაპარა-
კო, მირჩევნია დავივიწყო, რომ სიჩუმეც არსებობს. დავივიწყებ, მაგრამ
ჯერ ჩავინერ. რამდენჯერ ვთხოვე და მაინც იგივე გაიმეორა. სახლში რა
დატოვა? ყველაფერი წამოკრიფოს და უკან წაიღოს. კიდევ კარგმა აზრმა
ხომ არ შეანუხა? არ მეძინა, თორემ ვერ გავიგებდი. აი, ასე, ვნევარ და
ვკითხულობ, მერე ჩამთვლემს, მერე მძინავს, მერე ვიღვიძებ და ისევ
ვკითხულობ. რაღაც ხდება, რაღაც ისეთი, რაც არ მომხდარა. ალბათ,
დღეს ყველას რაღაც განსაკუთრებული, რაღაც ზედმეტად აბსტრაქტუ-
ლი ემართება. ან ვიღვიძებ მეთქი. სწორედ იმიტომ, რომ ყველა მიზეზი
კონკრეტულია, მაგრამ მერე არც ერთი, არც ერთი შედეგი კონკრეტული
არ აღმოჩნდება ხოლმე, და ეს მაგიჟებს. ვიცი, რომ თავს ვიქცევ, მაგრამ
მეტს არ მოვიტხოვ არც ჩემგან და არც იმისგან, ვინც და რაც გარს მაკ-
რავს. ის კი იცინოდა. მე ვეუბნებოდი, ყველაფერი წესრიგშია მეთქი. ის
კი იცინოდა. რატომ მოხდა, რომ ასე მოულოდნელად დავკარგე თოვლიც,
ხეებიც, სახლებიც მეთქი? გ ზაცო? მეთქი. როცა ისინი გამაჩნდა, არ ვიყა-
ვი სენტინელთაური. ვნუხვარ, რა თქმა უნდა, ძალიან ვნუხვარ, ჩემგანვე
ვნუხვარ. მაშინ ერთბაშად გავინყდება, როგორი ხარ, რას ემსგავსები,
როგორ გამოიყურები. მხოლოდ ამას ნატრობ: მალე დამთავრდეს, დროებ-
ით მაინც. დიახ, გამაჩნდნენ. ამ სურვილს ის რწმენა ამძაფრებს, რომ არ-
აფერი შეიცვლება; რომ მოკვდე, ისიც ძველი იქნება, გასახსენებელი.
ძალიან, ძალიან ცუდი განცდაა, საპოეზიოდ და სამსახიობოდ არ განგან-
ყობს, ესთეტიკა არც არსებობს და არცაა საჭირო. ზედმეტიც არაა. უბ-

რალოდ, არ მნიშვნელობს. თუ ვახსოვდი ოდესმე ასეთი? არა სენტიმენტალური, არამედ - ასეთი დაღლილი და სამახსოვრო. თუ ვახსოვდი მეთქი? ოდესღაც თოვლიც არსებობდა, ტალახიც და ფერიც, იმიტომ, რომ სახელებს ვარქმევდით, აღწერდით, ვცვლიდით. ახლა, უბრალოდ, მე აქეთ ვარ, ისინი - იქით. ერთმანეთს ვარქმევდით, დიახ. შუქი მოვიდა? ვნვალობ და ვერ შევსულვარ. არ იქსაქსება, არ იშლება, არ კონკრეტდება მრავალურთიერთსაპირისპირო მიმართულებად. ეს იძულებითი, საიმედო კონცენტრაციაა. საიმედო ყველასთვის, ვინც შენ არ ხარ. ერთი სიტყვით, ჩავალ და რაღაც გაირკვევა. ის კი იცინოდა. მეც იგივე მემართება, როცა ჩემთვის ნაცნობ განცდებს აღწერენ. ვერ მიხვდა: განცდა რაც უფრო ნაცნობია, მით მეტად უცხოა და წარმავალი. ვინ ენდობა იმას, რაც ნაცნობია? როგორც ჩანს, რაღაც სხვა უნდა მეთქვა და ვერ ვუთხარი. პასუხი მაინც უნდა გაეცეს. ჩემი ეჭვები ყოველთვის იმ ადგილს უტრიალებენ, სადაც ის არაა. ყნოსვით ვგრძნობ ადგილს, სადაც მას ფეხი არ დაუდგამს ან სადაც არაა. ეს ისეთი დამთრგუნველი და შეურაცხმყოფელი განცდაა, მზად ვარ მთელი ცხოვრება განვიცდიდე. დიდი სიამოვნებით დავიმსახურებდი. როგორ ძალივით ვუტრიალე! სავსე, სანაგვე ურნებში ყნოსვანართობი და დავეწყებულნი, გადარჩენილი, უჯიშო ძალივით. როგორმე უნდა აიტანო, რომ სადაც ახლა ხარ, სადაც ხვალ ან ასი წლის მერე ხარ, სადაც გუშინ და გუშინინ ხარ, მე შენ იქ არ მჭირდები, მე შენ იქ არ გიცი და არც მინდა გიცოდე. იქ გეძებ, სადაც უნდა იყო და არ ხარ იმიტომ, რომ ცალ-ცალკე გადავრჩეთ: მე - აქ, შენ - იქ, იმ შენს ცივ და კედლებიან სახლში, რომელიც იმდენი ღირსახსოვარი ნივთითაა გამოტენილი, რომ არც უნერია ოდესმე გათბობა. განცდას განვიცდიდე, დიახ. მაგრამ ის მაინც შენი სახლია. ყური უგდოს, ნახოს, როგორ ყვირიან გარეთ. ყოველთვის გარეთ იყვნენ და დაძრწოდნენ, მაგრამ ახლა ისინი გარეთ არიან იმიტომ, რომ უკანმოუხედავად ნატრობენ იმას, ვინც გარეთ არაა და ვინც მათ არ იცნობს, ვისაც არასდროს ულოცია მათი სულისთვის, მათ გადასარჩენად. არა - არასოდეს: ყურის ჩამოთლა, აგურით ამოვსებული ფანჯრები, გადანოლილი გალავანი. შენი საყვარელი მწერლის - დოს პასოსის - გმირებივით. მატარებლით შორსმიმავალი გმირებივით. მოხუცი მანანა-ლასავით, რომელიც მჯდომარე უნდა მოკვდეს, მიწაზე ოდნავ მაღლა, მშვიერი და გაქანებული. ისინი, ყველანი, ასე კვდებიან, ხოლო მათი ფეხები ყოველთვის მიწითაა სავსე. ისინი არ უყვართ, მათით მხოლოდ ერთობიან ეს ათასი წვრილმანის მაძიებელი, ხორცსავსე თვალებით კუთხე-კუთხე მაცქერალი გოგოცუნები. თამამისთვის კი არ ვარგანან, მხოლოდ ერთობიან. ხოლო მებაღე ეგზოტიკური ცხოველი არაა, მათხოვარი და

მანანალა ეგ ზოტიკური ცხოველი არაა: მათაც ჩვენსავით შურთ, ეხარბებათ, უნდებათ, უყვართ. გარეთდარჩენილი ადამიანები მხოლოდ მაშინ ცხოვრობენ წელზემთ, როცა მათზე არ ფიქრობენ, როგორც ეგ ზოტიკურ ცხოველებზე, როცა მათ ივის არ ეძიებენ. ხომ შეიძლება, ცხოვრებაში ერთხელ მაინც, არ იხმარო, არ იმსახურო ეს ყველაფერი; უბრალოდ, იცნო ის, რაც გარეთ დარჩა იმიტომ, რომ შენ გარეთ არ ხარ. დიახ, აქ ჩვენი მხოლოდ რიტმი და ტკივილია, დანარჩენი გამოთქმისთანავე კვდება. ვიცოდი, რომ ჩქარობდა. მე შენ იქ არც გიცი და არც მინდა გიცოდე, არა მეთქი.

3.

ნოხზე ახლაც შემოდგომაა. თურმე: არ იცინის, უხარია; არ უნდა ვეჩხუბო, ავად იყო და ინვა; გული სტკიოდა; დაიფარა საბანი და კედებოდა; გადარჩა; არავინ არ უნახავს; არ ეგონა, თუ დაეხვდებოდი; წერილი დანერა და ჩანთა მეზობელთან უნდა დაეტოვებინა; რა მნიშვნელობა ჰქონდა, ვისთან დატოვებდა, - ხომ გადმომცემდნენ; ეჩქარება; მგონი, აგვიანებს; მართლა ვაცილებ? უნდა მოვუსმინო: ბევრი ჰქონდა და ცოტა ჩემთვის წამოიღო; ეს ბრინჯია, მაგრამ ცუდი ბრინჯია; თავის შვილს უხარშავდა და კარგი ფაფა გამოდიოდა; მეხვევება, - ნუ ვუბრაზდები; როგორ ვფიქრობ, დედამისი უშაქროდ დატოვებს? ვნახო რას ჰგავს, ერთიანად ტალახში ცურავს; ეჩქარება; დღეს რომ არ ჩავიდეს, შეიშლება; ყოველთვის ასე ემართება, როცა შვილის სანახავად წასვლას აპირებს: გადანყვეტილების მიღებისთანავე იქაა, ვერ ისვენებს, ვერ ჩერდება ერთსა და იმავე ადგილას; ამიტომ გახდა ავად, ალბათ; ორი დღეა, სახლიდან ფეხი არ გადმოუდგამს; მიხვდა, რომ უცებ ვერ წავიდოდა და ავად გახდა, დაახველა და სიცხე ჰქონდა, არ დაუკლო; სულ ინვა და ინვა; გუშინ იცოდა, რომ დღეს დილით კარგად იქნებოდა; მთავარი იყო, ღამე გასულიყო; სხვათაშორის, არაჩვეულებრივად ეძინა; ძალიან ვუყვარვარ; მაშინ რასაც ვუყვებოდი, კარგად დაიმახსოვრა და ხშირად ახსენდება; იცის, რომ უნდა იმუშაოს; რა მალე გადის დრო; როგორც მე ვუთხარი, ისე მოიქცევა, თუმცა მასაც ასე ჰქონდა გადანყვეტილი; ასეთი ფურცლები გამომადგება; კიდევ ბევრი აქვს, ნუ განვიცდი ასე ძალიან; გავმხდარვარ; ყოველთვის ნერვები აწყდება შვილთან შეხვედრის მოლოდინში; როგორ უნდა, კარგი გაიზარდოს! ვიცი თუ არა, რა ჭკვიანია? სულ ეკითხება და ეკითხება, მას კი ფურცელი და ფანქარი უჭირავს და ინერს; ერთხელ ჰკითხა, დედიკო,

ღმერთიც იკრავს ღილებსო; ვიცე, როგორ უყვარს ის მას? სახლს კი აი, ამსისქე კედლები აქვს; რატომ ღირს საღებავები ძვირი? ჰგონია, იგვიანებს; მთხოვს, მასზე მსგავსი უმსგავსობები აღარ ვიფიქრო; შეიძლება ითქვას, რომ ვიხსენი; რალაც ისეთი უნდა შექმნას, რომ სიცოცხლე მარტო ასატანი კი არა, სასურველიც გახდეს; ასე არაა? მეუბნება, მეტი არ უნდა; წარმოუდგენია, როგორ გაუხარდება ჩემი ნახვა, სულ ჩემს გვერდით იქნება; მას ჩემი ძალიან კარგად ესმის; ნუთუ არ მესმის, რომ ჩემთვის მოიტანა; მცივა? აბა, წარმოვიდგინო მისი სიხარული, როცა მისი ხელით გარეცხილ თეთრეულში ჩავწვები; მე ან არაფერს არ ვლაპარაკობ ან ძალიან რთული სიტყვებით ვლაპარაკობ; ჰო, რთული წინადადებებით; ვიცე, რა აზრი რჩება, როცა მისმენს? როცა ერთ სიტყვას ვამბობ, ჯერ კიდევ არ იცის, მერე რა სიტყვა უნდა იყოს; ვიცე, რა უცნაურია? არ ბეზრდება ჩემი მოსმენა; მასზე ჭკვიანი მსმენელი იმასაც კი მეტყოდა, რომ არ იცის, ერთ ასოს რა ასო მოჰყვება, - უფრო სწორად, ჯერ კიდევ არ იცის მაშინ, როცა ამ ორ ასოს შორის, წარმოთქმულსა და წარმოსათქმელს შორის იმყოფება; არ შეიძლება, ეს მოგბეზრდეს; რატომ იყო ასე ავად? როცა ავადაა, არავინაც არ ენატრება, არავიზე არ ფიქრობს; შეიძლება ფიქრობს კიდევ, მაგრამ - ისე არა, როგორც სხვა დროს; სხვა დროს კეთილია; პური მაქვს? ბოროტი - მხოლოდ იმიტომ, რომ კეთილი არაა; მე თუ მაქვს, თორემ მას არ შია. და ეს ყველაფერი - თურმე. თურმე, და დაახლოებით ასე:

მე დავუკარი ჩემი სატრფო უფრო სათუთად, ვიდრე შენ უკრავ ჩემს სულს და ხორცს, სიტყვაო ჩემო. შენ, ალტაცებავ იმ არაფრით, ჩვენად რომ იშვა და გარდაიქმნა მოძრაობად ორ ასულს შორის, რომლებიც სითბოს შესაქმნელად ემზადებოდნენ და არ იცნობდნენ ჯერაც ერთმანეთს. მე დავუკარი ჩემი სატრფო უფრო სათუთად, ვიდრე ჩემს თვალებს ეხებიან სივრცის ხელები, რათა სიმრგვალე არ დაკარგონ კოსმოსში ხმებმა და არ ჩაიქცნენ გულდაფრენილ, ყომრალ ღამეში, რომელიც, ალბათ, არც არსებობს, უბრალოდ - კვიის, და გასარკვევს ხდის გაურკვეველ ჩვენს ალტაცებას (და აღმოაჩენს მირიადი ცოცხალი არსი ამ ღრმა კვიილში შესამჩნევად ანთებულ სიტყვას, ფეხგადაუდგმელს, ნაბიჯუთქმელს ჩვენსკენ ან შენსკენ ან იმ ერთისკენ, ვინც მის ბედს და მთვარეებს მოძღვრავს).

მე დავუკარი ჩემი სატროფო უფრო მრისხანედ,
ვიდრე მინის და კაცის ირგვლივ შენი კვალია,
რომელიც არსად შენს სხეულში არ მეორდება,
რომელიც არსად ჩვენს ბრუნვაში თავს არ იმალავს.
მაგრამ სავსეა მაინც სისხლი თამაშზე ფიქრით,
რომელიც თამაშს კიდევ ერთხელ უნდა წაერთვას,
და გადაიქცეს ახალ, ჯერაც უჩვევ შეხებად:
გზად რძიდან რძისკენ, მოძრაობად და დასასრულად.
მე დავუკარი ჩემი სატროფო უფრო სასტიკად,
ვიდრე წყალში ან ცივ ზენარში ჩემი შესვლაა, -
როცა სარცხვინელს მიკოცნიან არა ის გზები,
რომლებსაც ბევრჯერ შეუმჩნევლად ჩამოუვლიათ,
არამედ - მხოლოდ ერთხელ მთქმელი ანწლის ტევრები,
რომლებიც ჩემს ტანს უკვე აღარ ებრალებიან.
და მხურვალეებენ ჩემს წარმავალ ფეხებქვეშ გზები,
და ბრმავადებიან: ბაგე ჩემი, მუცელი ჩემი.

" - დიახ, თვითონ წერდა. მეგობარი გოგო უყვარდა და არაერთი
ლექსიც მიუძღვნა. ისინი გვიან შეხვდნენ ერთმანეთს. მაშინ, როცა ერთს
ქმარი გაექცა, მეორეს კი გარდაეცვალა. ეს შეხვედრა ჩვენს ქალაქში
რომ მომხდარიყო, ალბათ, მათი ბედნიერება უფრო ხანგრძლივი იქნებო-
და. საფო იმან, სატროფომ შეარქვა. დიახ, ძალიან."

4.

პროცესი, როცა აღწერის სურვილს წინააღმდეგობას უწევს წარმო-
სახული აღწერის შედეგობრივი მაჩვენებლისადმი პოტენციური აღმწე-
რის უარყოფითი დამოკიდებულება და შესაბამისი განწყობის სიმტკიცე,
შეიძლება კრიზისის ნაირსახეობად შეფასდეს. იგი მიმდინარეობს პერიფე-
რიების მაძიებელ ნებისმიერ გონებაში მაშინ, როცა ნება, რეგიონულად-
ლოგიკურის გადასარჩენად აქტივიზებული, მოულოდნელად ცვლის მენ-
სიერების რეჟიმს, და ეს უკანასკნელი უხილავი ძალების მიერ მნიშვნე-
ლობამინიჭებული კერების დაცვის სამსახურში დგება. გადის რალაც დრო
და ძველი რეჟიმისგან ისტორიის რიგითი მონაკვეთის მეტი არაფერი რჩე-
ბა, ხოლო ახალი რეჟიმის შესაცვლელად აუცილებელი უახლესი მნიშვნე-
ლობები აუჩქარებლად, რიტუალისადმი თანდაყოლილი სიყვარულით, რი-

ტმის გრძობის თანშობილი უნარით ეძიებენ თავიანთი ძალისხმევის თავ-
მოსაყრელად საჭიროობიექტთა საჭირო სიმრავლეს. ძველ, ნაჩვევ ტრადი-
ციას ბრძოლით ან სავსებით უმტკივნეულოდ ცვლის ახალი ტრადიცია,
რომელსაც, ყველაფერთან ერთად, თან სდევს ტექნიკური არსენალის
ცვლილება-გადახალისება. როცა მანქანა თვალს მიეფარა, რამდენიმე
წუთის წინ მის მიმართ გამოტანილი განაჩენის მთელი სიმძიმე ერთბაშად
იქნა დავინყებული და ამის მიზეზად ქცეულიყო მისი სულისთვის ერთი
შეხედვით უწყინარი სანახაობა, - რკინიგზის სადგურის მომიჯნავე ტერი-
ტორიაზე შემორჩენილი, ატალახებული მინდორი და ამ მინდორზე ხეების
განლაგება. ერთი შეხედვით ხელოვნური და საერთო სურათიდან ამოვარ-
დნილი, ამოშლილი ეს მიდამო ერთდროულად მკედარიც იყო და ცოცხალ-
იც, გადამწვარ-გადაშავებულიც და ჯანმრთელიც, მოძრაობით და მოძრა-
ვი ძალებით აღსავსე. ამასთან, თითქმის საჩვენებლად აღიბეჭდავდა გა-
სული დღის განმავლობაში დადენილი სველი თოვლის კვალს, თავის რიგით
გამოცდილებას. დაახლოებით ასე, არა? რა თქმა უნდა, განლაგება. რა
თქმა უნდა, თითქმის სახლებად ქცეული ხეები ან სულაც სახლები. რა
თქმა უნდა, არავითარი პოეზია. შეიძლება გაქცევაც და დავინყებაც,
მაგრამ - გაქცეულისთვის საზიანოდ. რიგითი გამოცდილების მატარებე-
ლი ესა თუ ის რიგითი პეიზაჟი, რომელმაც ინდივიდუალური განწყობის
შეცვლა და რალაც მიმართულებით მისი გადასროლა გამოიწვია, მხოლოდ
გარდამავალი საფეხური თუ ეტაპია ჰორიზონტის განსავრცობად ამუშა-
ვებული ცნობიერებისთვის; ეს უკანასკნელი, ასე ვთქვათ, ეშმაკობს: გა-
რემოს მზერამიპყრობილი და თითქოს სამუდამოდ მონუსხული, გადამწყ-
ვეტ დარტყმას უმზადებს თავის თავს, აუცილებელი შემობრუნებისთვის
ემზადება. ხსენებული გაქცევა კი სხვა არაფერია, თუ არა მოსალოდნელი
შემობრუნებისთვის აქტიური მოლოდინი, ერთგვარი ცარიელი სივრცე,
გარესამყაროში დადგენადი საგნებით და მოვლენებით შევსებადი და ამ
სივრცეში მოხვედრისთანავე შესაბამისი მოდიფიკაციათა მომხიბლავ
პროცესს დაქვემდებარებადი. დიახ, აქ, უნდა ითქვას, უმნიშვნელო არა-
ფერი ხდება, მაგრამ ორგანიზმი უძღურია უწყვეტად მომდინარე გამოც-
დილებათა მთელი სიმდიდრის შესაბამისი სისწრაფითვე ასათვისებლად;
შემოქმედებითი პროცესი, რომელიც ორგანიზმის ეროტული აქტივობით
ნესრიგდება, დროსთან ზიარებას, დროული არსებობის მიღებას, დროს-
თან შერწყმას საჭიროებს, მოითხოვს ხანგრძლივობას, სისხლს. "და ყო-
ველივე მხოლოდ იმიტომ, რომ საშუალოობა გამოირიცხოს?" "რა თქმა
უნდა, არა. ყოველივე მხოლოდ იმიტომ, რომ ვალიაროთ და დავაფასოთ,
რაც საშუალოა. მაგრამ პირადად ჩვენ არავითარ შემთხვევაში არ ვიყოთ

საშუალო". ნუთუ შურისძიება იყო? რა მნიშვნელობა აქვს. მთავარია, მართალი იყო. თუმცა, ჯერ ადრეა. მე ახლაც იქ ვარ: საით წავიდე? ტრამეაი არ მუშაობს, სახლში სინათლე არაა და ვერ ვიმუშავებ. კარგია აქ, ქუჩაში, მაგრამ ბინდდება, მოულოდნელობებსაც თავ-თავისი ჯანმრთელობა სჭირთ. ერთი ან მრავალი. ჯანმრთელობების ერთდროულობა. გააჩერე ნებისმიერი, განუმარტე, დაარწმუნე, რომ შეშლილი არ ხარ, თავმოყვარეობა შეუქე, დაუფასე, დალამდეს. მაგრამ მარტო ხარ იმიტომ, რომ ნებისმიერი შესაძლო პასუხი იცი და არ გინდა. არა, არც მსხვერპლია მარტივი, მაგრამ, სამწუხაროდ, მოკლებულია ერთადერთობას. სადმე სხვაგან რომ შემდგარიყო ეს შეხვედრა, სადმე ახლა, სადმე ამ ნუთას. თუმცა, ეს უფრო დამამცირებელი იქნებოდა შენთვისაც და იმისთვისაც, ვინც გაიმეტე და ამ პეიზაჟებს შეატოვე, ურთიერთმონაცვლებად და სისწრაფით ცნობილ ამ სამგლეთს, ამ სიკვდილეთს. რა დაგამშვიდებს, სიმშვიდე ხომ უკვე იყო, - შინ ნაზარდი და კმაყოფილი, უზრუნველყოფილი და მაინც ენეგადმოგდებული. იდექი ახლა, შენს თავს უთხარი ეს ყველაფერი, უთხარი არა სიტყვებით და სიმღერებით, არამედ - იმ უპასუხისმგებლობებით, იმ უზნეობებით, იმ სულმოკლეობებით, იმ მოუცლელობებით, რომლებსაც არ ცნობდი და თვალს კი არა, სულს არიდებდი, შენს უსაფუძვლო მერმისს არიდებდი. რა თქმა უნდა, - არა მომავალს, არამედ - მერმისს. რად ღირხარ ასე გამოცდილი, ასე ფიქრიანი, ამაღლებული და მისაღები. ხომ შეიძლება - ის, რაც მოხდა, არ მომხდარიყო. იცოდე, გამორიცხე ბედისწერა, ის, რაც არაფერ შუაშია. გადარჩენილს მაინც უშველე და შეინარჩუნე, ნუ იქნები მაშველი რგოლის თუ რგოლების იმედად. ახლა მაინც ნუ იქნები მზად, ნუ იქნები გამოცდილი და დახვეწილი. მოვიდა, რომ გადაგარჩინოს. ის მოვიდა, ვინც შენ განირე, განირე შენი უზუსტობით და ამით ყველაფერი თქვი, რაც შენს მიერ უნდა თქმულიყო. ახლა კეთილი ინებე და იყურე, ახლა იმან ილაპარაკოს, ვინც გაიმეტე, ვისაც ასე ძლიერ უყვარხარ. ილაპარაკე, მაგრამ იყურე. ახლა იმან ილაპარაკოს, ვისი სიყვარულიც შეურაცხყავი. დაახლოებით ასე, არა? საუბარია მიზეზობრიობის უსასრულო ჯაჭვიდან წარმოსახვით ამომიჯნულ რამდენიმე რგოლზე, თავმოყრილზე მომენტალური შეჭირვების ირგვლივ, სახეზემყოფი მოვლენის ირგვლივ. რატომ იყო ატალახებული მინდორი ასე გამომწვევი და ამშლელი, მაინც და მაინც ახლა, როცა მატარებელი თვალს მიეფარა, როცა ადამიანები უფრო დაკონკრეტდნენ და ნუმპეს და ტალახს შეჩვეული მათი ფეხებიც უფრო ჩვეულებრივი და ყოფითი გახდა, დამოუკიდებლობა მიიპყრო, უარყო ფუნქცია. ილიმის. ამშლელი თუ შემამშფოთებელი? არც ერთი არ ვარგა და მიზეზი შედეგს დაემთხვა. თუმცა, ეს ნაკლებად საინტერესოა. ერთი

ნუთით თავი განლაგების რიგით ნევრად წარმოიდგინა, მონიშნა ადგილი, სადაც უნდა მდგარიყო, და იმ მიდამოსთვის თვალის შევლება სცადა, სადაც ახლა ნამდვილად იდგა; იქიდან ეს მიდამო მკაფიოდ მოიხილებოდა, მაგრამ თვით ამ ატალახებულ მინდორს და თავის იქყოფნას ზედმეტს ხდიდა. დაასკვნა, აქ მირჩევნია, მაგრამ - ერთადერთი პირობით: თუ ხეების ჩემს მიერ მოპოვებული განლაგება რალაციით თანხვედბა მოძრავ და უძრავ მანქანებს შორის მდგომარეობის ყოველნამიერ ცვალებადობასო. ისევ გაელიმა, - ხომ შეიძლებოდა, ხეების უძრავი განლაგება მანქანებს შორის უსასრულოდ მცირე დროში არსებულ განლაგებათა ანუ უძრავ მდგომარეობათა შინაგან ფორმად წარმოედგინა. რა თქმა უნდა, - იმავედროული ერთადერთობების გამორიცხვით. კომბინაციების ბუნებრივი არსებობის დაშვებით. იმასთან ერთად, ვინც ახლა შორს იყო და უფრო შორდებოდა. თითქმის არ დამშვიდობებია. ისე სწრაფად გაერიდა და შეიმალა, ჩაიკარგა მგ ზავრებს შორის, რომ სულ მარტო დარჩა. მაგრამ გრძნობდა, რომ სიამოვნებდა. ისე უბრალოდ და აუმღვრევლად ეპყრობოდნენ ერთმანეთს, როგორც მხოლოდ დალლილ და ერთმანეთის მოიმედე ადამიანებს შეუძლიათ. არადა, მაინც მარტო დარჩა. მაგრამ გრძნობდა, რომ სიამოვნებდა. ისე უბრალოდ და აუმღვრევლად ეპყრობოდნენ ერთმანეთს, როგორც მხოლოდ დალლილ და ერთმანეთის მოიმედე ადამიანებს შეუძლიათ. არადა, მაინც მარტო დარჩა. ხომ შეიძლებოდა, ხეების აღმოჩენილი განლაგება მისი შეჭირვების შინაგანი ფორმა ყოფილიყო. და გადანყვიტა, რომ ნონასწრობას კარგავდა, ადამიანების მიმართ მისი გულგრილობა მათდამი სიბრალულით იცვლებოდა, რაც არავითარ შემთხვევაში არ უნდა დაეშვა. მონიშნული განლაგება შეინარჩუნა და იქქარა, სახლისკენ გზას ფეხით გაუყვა. დიახ, საუბარი მე მეხებოდა.

5.

შეიძლება ითქვას: მარცხენა ფეხს ხამლი მოუშორებია და ეს-ესაა თავის დალლილ არსებობას ჩამხედარა, გარინდულა. იგრძნობა, რომ ჩვილის მუცელივით ვარდისფერი ეს ფეხისგული აღარ მოირგებს მრავლისმნახველ ამ ხამლის ლანჩას, რომელიც თითქმის აღარც არსებობს, მაგრამ მაინც სიყვარულით და იმ იმედით გამოუსახავთ, რომ მნახველის თვალი იოლად აღადგენს მის მძიმე წარსულს. იგი მარტოა, თითქმის ცენტრში, მაგრამ ცხვირით სურათის სიღრმისკენ მიმართულა და ყურადღების კონცენტრატორის ფუნქციას კისრულობს, მისი ყელიდან უწყვეტად ამომა-

ვალი უფსკრულის გავლით მზერა იძენს გამოცდილებას, რომელიც მართვადს გახდის მასში ფეთქებად ყოველ მორიგ იმპულსს. ძლიერი, ქვადქცეული ქუსლია. ისინი ვერ ხედავენ, მაგრამ ყნოსვით გრძნობენ, რასაც მარჯვნივ მდგომი ებრაელის დაძაბული, თუმცა კი შიგნიდან მოშვებული გამომეტყველება ნათლად ამჟღავნებს. აქ ყველამ ყველაფერი იცის. თვით იმ ორი ცნობისმოყვარე მსახურისთვისაც უცხო არაა მოულოდნელი და სენაკის ასე ერთბაშად მომცველი, ყარიბობის შორეული გზებიდან მოტანილი სუნთქვა, რომელსაც უკვე აღუგზნია და შესამჩნევად გაურთულებია დამხვედრთა ჯერ ისევ კრებითი თანალმობა. ახლა აქ მყოფნი მის სუნთქვას უფრო საჭიროებენ, ვიდრე - სიტყვას, რომელიც მაინც არ არსებობს. სიტყვა გვიან მოვა, მას ჯერ დაბრუნებაც კი არ გადაუნყვებია ანუ ჯერაც არ შემცდარა. გზას მხოლოდ ერთი მიმართულება აქვს. გზა, რომლითაც უკან ბრუნდებიან, გზა აღარაა, რაც შესაძლებელს ხდის შეცდომის გაჩენას. გადანყვეტს თუ არა უკუქცევას, ისიც ცთომილად ჩაითვლება, დრო-სივრცის იმ კანონთა ძალით, რომლებსაც სულაც არ მიაჩნდათ იგი მოჯანყედ. მაგრამ ეს - მაშინ, როცა მიდიოდა. ასე, რომ სიტყვა ჯერ აქ არაა. ცხადია, იციან, რომ მოვა.

6.

იმღერეთ, მაგრამ შესვლისთანავე მოულოდნელად შეწყდით და შესრულდით. პაუზა ჩემს დროს არ მოითხოვს, შემსრულებელთა მონაცემებსაც დაუდევრად ექცევა და მსმენელთა გულეებში განზავდება. როგორც ჩანს, ავტორი მხოლოდ იწყებს, დანარჩენი დამოკიდებულია კოლექტიური ექსტაზის ყოვლისმომცველ ჰეგემონიაზე. მაშინ ქმედების საზღვრები იშლება და სიმღერა ყოვლად უღიმღამო ნივთებად და ურთიერთობებად ტრანსფორმირებულ საკუთარ იდეას შეიმეცნებს. ასე, არა? მოვახსენე, რომ ჩემთვის სიახლეს სულაც არ წარმოადგენდა შემოთავაზებული წინადადება და კეთილს ვინებებდი, - ჯერ საკითხთა ფართო წრეს გავაშუქებდი და მხოლოდ ამის მერე მივმართავდი ჩემი იდეების პრაქტიკულ ხორცშესხმას. სახელდობრ რომელი ფრინველი იფიქრე, ტოროლა ხომ არაო. ვნუხვარ, ბატონო ჩემო, ამჯერად ყოვლად გაურკვეველი ფრენადობის ობიექტთან ჰქონდა საქმე ჩემს უბადრუკ წარმოსახვას მეთქი. გულწრფელად შენუხდა, - რატომ ასე თვითკრიტიკულადო. მე უკვე ოთახში ბოლთას ვცემდი და მრისხანედ განვმარტავდი, რომ იქ, იმ უმაღლეს სფეროებში, იდეებისთვის ადგილი სულაც არ მოიძებნება,

რომ იქ მხოლოდ იდეალები ბატონობენ. წარმოიდგინონ განრისხებული ღმერთი, რომელმაც ზურგი უჩვენა თავის წარმონაქმნებს და ეს უკანასკნელნიც უკანმოუხედავად ცვივიან, რათა კვლავ და კვლავ უმაღლესი ინსტანციის დიადი ნება განხორციელდეს და ამ განწირული არსებების ერთობამ ახალი სიმღერა შექმნას, - რა თქმა უნდა, მრგვალი, მაგრამ - ცივი, ბნელი და იოლად მსხვერვეადი, მოთუჯო. აი, ესაა იდეების უიღბლო კომუნა, დაცემულ არსთა დედულეთი. მაგრამ ღმერთის მრისხანება ხომ დროებითი იქნებოდა და ადრე თუ გვიან უნდა დამცხრალიყო კიდეც. და აი, ჩამოცვენილ გზადმოყოფათაგან ერთ-ერთმა უცებ ვარდნის სიჩქარეს უკლო, - უთვალავი ვარდნადი არსებით სავესე სივრცისთვის ამ დროს ვინმეს რომ შეეხედა, იფიქრებდა, უძრავ ფონზე რაღაც თუ ვიღაც მაღლა-მაღლა მიინევსო. ბოლოს კი სულაც შეჩერდა და აი, უკვე მართლა მაღლა მიინევდა, იქ დაბრუნებას ეშურებოდა, საიდანაც თანამოძმეებთან ერთად გადმოუძახეს. როგორც ჩანს, უმაღლეს ინსტანციას ასე ჰქონდა ჩაფიქრებული: მისი მაღლასვლა მანამ გასტანდა, სანამ სხვების ვარდნა ახალი კომუნის წარმოქმნით არ დამთავრდებოდა. მართლაც, განწირულები თავისავე ფსკერს ენარცხებოდნენ და ნივთდებოდნენ, ადრედაცვენილებს მომდევნონი ეფინებოდნენ და როცა განაჩენი სისრულეში იქნა მოყვანილი, მაღლა უკუმსწრაფი იმ ერთი არსების ბედიც გაირკვა: ფრენა შეწყვიტა და ერთ ადგილას დარჩა სამარადისოდ გამოკიდებული. იგი აღარც იდეალია და არც - იდეების ერთობის, დაცემულ ანგელოზთა ერთობის, ნეერი. იგი რაღაც საშუალოა ამ ორ სფეროს შორის. იმან კი, ყოჩაღ, ასე იკითხა: უკაცრავად ნუ ვიქნები, პატივცემულო, და ეს სასაცილოდ გამოკიდებული არსება იმ გზის სიმბოლოდ ხომ არ წარმოვიდგინოთ, რომელიც ჩვენს ანთებულ თავებში ამა თუ იმ ნაწარმოებსა და ობიექტივირებულ ჩანაფიქრს შორის არსებობსო. ამის გაგონება იყო და ჩემი მრისხანებაც ანაზდად დაცხრა. თვით ორიგენსაც შერცხვებოდა, მსგავს გარემოებას ჩემს მიერ წარმოდგენილი მისი შესაძლო მრისხანება რომ არ დაეცხრო. ამ დროს სანახაობრივი ფუნქცია გადამწყვეტ როლს თამაშობს: სიმღერის შინაარსი მომღერლის ბაგეთა თუ სხეულის სხვა, ხილულ, ნაკლებადხილულ ან სულაც უხილავ ორგანოთა მოძრაობად გარდაიქმნება და ამ სისხლსავსე ნაწილებს ევალებათ, მსმენელი მაყურებლად აქციონ და ინსპირატორის ავტორიტარიზმი ამთვისებელთა კოლექტიური ექსტაზით გადაფარონ. დიდი შუადღე. როკ-ნ-როლის სასწაულები. მხოლოდ ასე აღმოაჩენ, რომ ის, რაც წმინდა და დიადი გეგონა, თურმე შენსავით ბინძური და არაჩვეულებრივი ყოფილა, მსგავსი მხოლოდ მსგავსით შეიცნობა და დაიყვანება თავის ნამდვილ რეალობამდე. მოვლენების გა-

სავითარებლად აუცილებელი იმპულსი, მართალია, ალქმის ობიექტშივე დევს, მაგრამ ალქმის მიღმურია და ისე განიცდება, თითქოს ალქმისთვის უცხო იყოს. არადა, ის ხომ მხოლოდ ცალკეული აღმქმელისთვისაა უცხო. ძალა კი, როგორც მოეხსენებოდათ, ერთობაშია. კოლექტიური ალქმა კი, ეჭვი არავის შეეპაროს, თვით უხილავსაც ხილულად აქცევს. და - პირიქით. დაახლოებით ასე აზროვნებდნენ. მეც დაახლოებით ასე მეძინა. შესვლას კი მაინც ვერ ვახერხებდი. არსებობს თუ არა სხვა გზა, რომლის შესახებაც არაფერი ვიცი? უნდა არსებობდეს. გუმანი მკარნახობს პრინციპული ხასიათის შემობრუნების საჭიროების აუცილებლობის არსებობის შესაძლებლობის გონივრულობას, რაც საღ აზრს, ეჭვი მაქვს, ამიმხედრებს. რაც შეეხება შემოთავაზებულ წინადადებას, მე მას მივიღებ, რათა შიმშილით სული არ გამძვრეს და დროზე ადრე არ ეზიაროს უმაღლეს სფეროებს. არსებები თუ სუბსტანციები? იმლერეთ, დაახლოებით ასე:

ნუ შემპირდები მარადიულს. ეს იოლია -
დაემკვიდრო და განეფინო მარადიულში.
მე მსურს ნამიერს ვეზიარო - იქ დამთავრებადს,
სადაც სურნელებს წარმავალი, დავინყებადი,
სადაც სიკვდილი არა მხოლოდ არავის ახსოვს,
არამედ უკვე არც გულისხმობს მეხსიერებას;
სადაც მე ვარ არა მხოლოდ იმის მიზეზით,
რომ მე მე არ ვარ და არც შენ ხარ ხსოვნის იმედად,
არამედ მხოლოდ იმის გამო, რომ მზე არსებობს
და ვარსკვლავები არსებობენ და ჩვენ აქ არ ვართ,
ანუ: რომ მხოლოდ ერთხელ ხდება ეს ყველაფერი,
და რაც გვიხსენებს, ჩვენ კი არა, იხსენებს იმ გზას,
რომელიც სხვაა, და იმ სხვასაც აქვს დასაწყისი
ჩვენში კი არა, სულ სხვა დროში, სხვაგან და სხვასთან.
მინდა, ნამიერს ვუერთგულო, არაფრად ჩამგდებს
ორ სუნთქვას შორის გაჩენილი სიტყვა-უფსკრულის,
რომელშიც ცვივა დავინყებას გადარჩენილი,
წარსულს და მერმისს შერჩენილი ყოველი მზერა.
რალაც მიფრინავს, რალაც თითქოს მარტო შეთენილა,
მაგრამ, რატომღაც, ზეცა მაინც ცარიელია,
ერთმანეთისთვის ვერ იმეტებს, რატომღაც, ანმყოს
ერთმანეთს მალვით შეხიზნული ორი არსება.
მათ უანგაროდ გაუცვალეს, ალბათ, ერთმანეთს

გზები, რომლებიც გააჩნდათ და არ სჭირდებოდით,
და ერთურთამდე მიიტანეს მხოლოდ იმიტომ,
რომ რაც ებოდათ, ამ გზებს შერჩა და შეერია.
და არც იმ ერთხელ, როცა ხდება! ჩვენს თვალს მომწყდარი,
მაშინაც, ალბათ, დროს მოძრაობს, რაც ამოძრავდა;
როცა ერთმანეთს მოძრაობენ, დროს მოძრაობენ,
გზაც დროა, მაგრამ დრო არაა მეხსიერება.
და თუ შენც დრო ხარ, უნდა დაგთმო, უნდა დაგძლიო,
უნდა შეგეხო, ამოვშალო ჩემი ხსოვნიდან
და ჩემი თავიც ამოვშალო იმის ხსოვნიდან,
ვინც ხსოვნა მოსპო, მაგრამ თავი გადაირჩინა.
ნუ შემპირდები მარადიულს. ეს იოლია -
არ უერთგულო, აუჯანყდე ქრობადს, წარმავალს;
ბევრად ძნელია, არ გახსოვდეს ის, რაც არ იყო
და არც იქნება, მაგრამ იყო, მაგრამ იქნება.
დაახლოებით ისე, როგორც იქ, მთაზე, ხე დგას,
ისე უბრალოდ, ისე უტყვად, ისე მარტივად,
რომ ფესვი ტოტად, ტოტი ფესვად გადაქცევია,
და არ აპირებს არსად წასვლას, ცაშიც კი - არა,
არ იგერიებს დღეს ან ღამეს, აღმერთებს თამაშს,
და უცნობია მისთვის წამიც, მარადისობაც.

" - თვითონვე ამბობდა: ჩემი სიყვარული რომ ასე უბრალო არ ყოფილიყო, ალბათ უფრო უბრალო ლექსები გამოვიდოდაო. არა, ლექსი ხომ ფიზიკური სხეული არაა, რომ თავი დაიცვასო. როცა საქმე სიტყვას ეხება, ძალიან, ძალიან უნიჭო ვარ, მაგრამ იმას მაინც ვახერხებ, რომ სათქმელი ვერ ვთქვა, ვერც ჩემი მთავარი განცდები გამოვხატო და ვერც ჩემი ყოველდღიური გადაწყვეტილებები გადმოვცეო."

7.

ყოველ შემთხვევაში, მაშინ ასე იყო: სწორედ ასეთი არ წარმომედგინა. განა ყოველთვის ასე არაა? საკმარისია, ხმა აგრესიას არ ამჟღავნებდეს. მსგავსი ხმები გაჩენისთანავე თითქმის უადგილობას განიცდიან, ისინი არასდროს არაფერს სწავლობენ, არ სჭირდებათ. ასეთი ძალიან რიგითი ხმები ხშირად არარიგითს ფარავენ და ინახავენ. ვერც მათგან სწავ-

ლობენ. არ უნდა მოვტყუვდე, გადარჩენის ინსტინქტი ამ უბანზეც წარმატებით მუშაობს. აბა, როგორ გადარჩებოდა? ისინი თითქმის მხოლოდ იმიტომ იბადებიან, რომ არავის არაფერი წაართვან და ეს ისე უბრალოდ და შეუმჩნეველად ჩაიღინონ, როგორიც სამხედრო მარში ან თვით სასულე ორკესტრია. დარწმუნებული ვარ, ვიცნობ. არა ხმის მიხედვით, ცხადია. ეს მზე რომ არა, დღემდე აღვირაუხსნელი და შეუმდგარი, მხოლოდ ჩემს თავში, სხვას ნუ ვერჩი. აი, აი, ეს მზე რომ არა. რამდენი სიტყვა იყო, ბოლო არ უჩანდა იმ ერთ გაბმულ მღვრიე მდინარეს. მე არ შევსულვარ, ვიდეი და ვუყურებდი. ჭკვიანურად, ზომიერად, მორალის ცოდნით, მაგრამ, სხვათაშორის, მგელივით. დაახლოებით ისე, როგორც - ამ მოლოდინს, იმისგან - მოსასვლელისგან - ცარიელს. ის კი, ეჭვი არ მეპარება, სავსეა და იმედიანი, მორწმუნე, ერთჯერადი, ისე, როგორც ფიქრი, თუნდაც - ჩემს ადულებულ ტვინში ან ტვინის შემოგარენში. გააჩნია, არა, პოზიციას? არა, ასეთი არ მეგონა, თითქმის ბავშვია და უკვე მოხუცია. ტყუის, ეთიკის ღერძზე ბრუნავს, დანარჩენი მიმიკრიაა. ერთი უყურე, ერთი კარგად დამიხედე ამ თავის თავში გაურკვეველს და გაურყვენელს. არა, არ ვცდებოდი. უყურე ამ ტურებს, სახიდან გაძევებულ ამ მართლაც ბაგეებს, როგორი გასროლით გამოხატავენ ზიზღს ყველაფრისადმი, რაც მათი ვერ გახდება. რა თქმა უნდა, ბოლომდე ტყუიან. რაც მათ ეზიზღებათ, გარეთაა, მათ გარეთ, მათგან შორს ან ახლოს, მაგრამ - გარეთ. აჰაა, თურმე რატომ უფეთქავთ მის ფოსოებს ასეთი რევოლუციური და გმირული თვალები, თითქოს ავადმყოფობით დაბერილი, გადამდებად აბრიალებული და მაინც - ხორცსავესე, უარმყოფელი. ან ეს თავი სად მიდის, რატომ არ ჩერდება? რატომ მაინც და მაინც კონუსი? როგორი, ჩემგან უნახავი, თავი ჰქონია. ის ხმა და ეს თავი ერთი ადამიანის საკუთრებაა. როგორ არ უხდებიან ისინი ერთმანეთს! მაგრამ ითქვა: მე ვფიქრობ დამნაშავე სულაც არ არსებობს არა ის სადღაც მაინც არსებობს და მეტ-ნაკლები წარმატებითაც მაგრამ ისეთი არა ჩვენ რომ გვგონია ის დამნაშავეა იმიტომ რომ თავის უდანაშაულობას ვერ აცნობიერებს დიახ დიახ მსხვერპლი უფროა რატომ იცინით თქვენ ხომ აღნიშნეთ რომ ძალიან გიყვართ ეკლესია იქნებ ვერ ვამბობ გასაგებად მაგრამ სიტყვებით თამაშსაც თავს ვარიდებ თქვენ ფიქრობთ რომ შეუძლებელია და იცინით მაგრამ მე მართლა ასე ვფიქრობ და ეს ძალიან დიდი ხანია იცით ის მართლა არ არსებობს განა დანაშაულად ამა თუ იმ საქციელის გამოცხადება უფრო მეტია ვიდრე რაც მოხდა და რამაც ადამიანი სამუდამოდ გააუბედურა ან წაშალა იცით დამნაშავეებს იმიტომ ეძებენ რომ სულიერი სიმშვიდე მოიპოვონ რაც არ გააჩნდათ როგორ მოიპოვონ იქნებ იგი არც მომხდარიყო არაფერი რომ არ სცოდნოდა

თავისი ცნების შესახებ თუმცა სადმე ალბათ მაინც მოხდებოდა უბრალოდ ჩვენში არ მოხდებოდა იმის თქმა მინდა რომ რალაც მთლიანად მაშინ ხდება როცა ორჯერ ხდება გარეთ და ჩვენში სანამ მარტო გარეთ არსებობს მხოლოდ ნახევრად არსებობს და არსებულად ვერ ჩაითვლება მაგრამ აი ის ჩვენში მოხდა ანუ ვალიარეთ რომ ჩვენს გარეთ მოხდა აი უკვე რალაც გაცოცხლდა და გამთლიანდა თუმცა რა მნიშვნელობა აქვს ამ ყველაფერს როცა ვილაცას მართლა კლავენ მართლა ასახიჩრებენ მართლა აუპატიურებენ მართლა ძარცვავენ. მაგრამ ითქვა: ჩემზეც იგივეს მოგახსენებდით თუმცა მაინც არაფერი შეიცვლებოდა დამნაშავეს როცა ეძებენ ესეც ხომ დანაშაულია არადა უბედურება რომელიც ჩვენს ბედისწერად დაკონკრეტდა გვაიძულებს ვეძებოთ და გვაიძულებს მოვძებნოთ თუ გიფიქრია ეს რას ნიშნავს აუცილებლად ჩემს თავს ყოველთვის ვეუბნები რომ ეს არაფერსაც არ ნიშნავს მაგრამ გეტყვი რომ ეს თითქმის მკვლელობაა უფრო დიდი რიგითობა ძნელი წარმოსადგენია მე კი შევამჩნიე რომ მშობდა და ჯიუტად ვილტვოდი სახლისკენ სადაც მეგობრები მეგულებოდნენ წარმოგიდგენია სასტიკად მრცხვენოდა.

8.

ის კი ერთი ხეიბარი იყო. ხელში თაიგული ეჭირა და ენერგიულად იქნევდა. მერე ჰაერში აისროლა და სიცილი მორთო. არ გამომპარვია, ცა შიმით მოათვალიერა, ისე, რომ სიცილი არ შეუნყვეტია. მთელ ამ ხალხში ერთადერთი კაცი ლაპარაკობდა და ისიც - ჩემს გვერდით. თავს სინანულით დააქნევდა, მეზობლისკენ დაიხრებოდა და ცივი, სრიალა ხმით ეჩურჩულებოდა. მე ერთ გაბმულ წინადადებას მოვკარი ყური, - ნუ გგონიათ დაავინყდეს ის, ვინც სახლში ჰყავს გამოკეტილი და ვის ნახვასაც ალბათ დიდხანს ვერ ველირსებითო. ხეიბარი ის ერთი იყო. რას იფიქრებდა, მისკენ მიმართული ყველა თვალი მოულოდნელად თუ გაქრებოდა, ის კი თავის წარუმატებლობაზე მწარე მოგონებებს სანოლში შეხვდებოდა. თუმცა, უნდა ითქვას, იმ დღესაც გამოერკვა. მზე უკვე ჩასულიყო. მე იქვე, კედელთან, ბამბუკის სავარძელში ვიჯექი და გაზეთს ვკითხულობდი. მზერა ქათქათა თეთრეულზე გადავიტანე და დიდხანს არ მომიშორებია. მომეჩვენა, რომ ეს ყოვლად უწარსულო სითეთრე შეურაცხმყოფდა, და ავლელდი. გაზეთი დავკეცი, იატაკზე დავაგდე და ავდექი, კარადის გასწვრივ ფრთხილად გავიარ-გამოვიარე. თითების გატკაცუნება მომინდა და გარეთ, აივანზე, გავედი. დღის ეს მონაკვეთი ყოველთვის მაშინებდა

და ახლაც ასე მოხდა, - ვინატრე, ღმერთო, არ გამახსენო, არაფერი არ გამახსენო მეთქი. ორ ცეცხლს შორის აღმოვჩნდი: გარეთ - სახლებს და ეზოში მოთამაშე ბავშვებს შეტოვებული, ჯერაც შეუმშრალი, მზის სითბო; შიგნით - მწოლიარე და ჩემზე დამიზნებული თეთრეული, გეომეტრიული სიმართლით აღსავსე, ვითომ შემთხვევითი. როგორმე, როგორმე მეთქი. თორემ ეს უცხო ადამიანი რას იფიქრებდა. მან უკვე იცის, სადაც და რატომაც არის, მე კი ჯერაც ვერ გამიგია, მასთან ერთად ამ ოთახში რატომ ვარ მეთქი. ჩემს თავში ამუშავებული არც ერთი მიზეზი არ კმაროდა ჩემი წონასწორობის აღსადგენად. ვცდილობდი, არ გამკვირვებოდა, და ნაცადი ხერხი ვიხმარე, - ჩემი ნაცნობ-ნათესავეების გაკვირვებულ სახეებს ვიხსენებდი, რიგ-რიგობით ვაცოცხლებდი მეხსიერებაში და იქვე იმასაც ჯიუტად ვცდილობდი, როგორმე გამეხსენებინა, რა უკვირდა თითოეულს მაშინ, როცა ჩემს მიერ ახლა გახსენებული სახე და მზერა ჰქონდა. და აი, უცებ იძახის: "ეი!". მერე კიდევ ერთხელ იძახის, ოდნავ ხმადაბლა, მესამე დაძახებისთვის მზადების ნიშნად. ნუთუ შესაძლებელია, ასეთი ხმით ვინმე გადაარჩეს?

9.

მაინც და მაინც დღეს არ გავგზავნე. ვიცოდი, ვერ შეურიგდებოდა ნერტილის დასმის აუცილებლობას და შეეცდებოდა პროცესის გახანგრძლივებას თუ არა, ხელოვნურ დრამატიზებას მაინც. წინათგრძნობამ გამართლა, მაგრამ უსაფუძვლო არც შიში აღმოჩნდა: პროექტმა წარმატებით განვლო მაყურებელთა მიერ სახელდახელოდ შექმნილი დერეფანი, მაგრამ სად წავიდა და რა ბედი ენია, ვერავინ გაიგო. მაყურებლის მზერა, რა გასაკვირია, სცენისკენ იყო მიმართული, - ყველა შესაძლო შემთხვევაში პროექტი უნდა დაბრუნებულიყო და საკუთარი თავი მოეცვა, ამოეწოს მაყურებლის პროვოცირებისკენ მიმართული ქმედების პროცესში დაცლილი შინაარსი, მაგრამ ასე არ მოხდა, სინთეზური მთლიანობა განუხორციელებელი დარჩა, მაყურებელი - განზილებული. დიდი გულისყურით მოვისმინე მისი სატელევიზიო ინტერვიუ; აღელვებულმა განაცხადა, რაოდენ მძიმეც არ უნდა იყოს ყოველი მორიგი მარცხი, მე ვერასოდეს შევეგუები ჩემი სამუშაოს დამთავრებას იმ პუნქტში, სადაც მაყურებლის სამუშაო იწყება, და გულწრფელად მწამს, რომ ისინი იწყებენ, მე კი ვამთავრებო. სამწუხაროდ, ამჯერად მათ ვერ დაინყეს, რამაც ჩემი მეტდომის აღიარებისკენ მიბიძგა და მიმახვედრა, რომ წინასწარ ვიყავი განწი-

რული და დამამთავრებლად ვერ შევდგებოდით, მაშასადამე, დამნაშავე მე ვარ მხოლოდ, რომ კარგად ვერ დამინყიაო. ნება მომეცით, გკითხოთ, თქვენთვის მაყურებელი კომპოზიტორზე დაკისრებულ ვალდებულებებს ხომ არ ითვისებს, ხოლო მას უფუნქციოდ ხომ არ ტოვებსო. არა, რას ბრძანებთ, ეს ძალიან ცოტაა, ჩემთვის მაყურებელი მედიუმი, უფრო ზუსტად კი, მითიური ჰერმესია, რომელიც მე და ჩემს ჩანაფიქრს ერთმანეთთან გვაკავშირებს, ერთმანეთის მიგნების სიხარულს განგვაცდევინებსო. შუბლი ძარღვებით ჰქონდა გამოჭედილი, ფოსოები კი - თავისი თვალებით. ყოველ შემთხვევაში, ეკრანზე ასე ჩანდა. ჰალსტუხი, როგორც ყოველთვის ვიყავი დარწმუნებული, მის დახრჩობას არასოდეს მოისურვებდა. მას და მის ჩანაფიქრს თუ მის ჩანაფიქრს და მის ტექსტს მეთქი. მაგრამ მაშინვე ცნობილი იტალიელი მოქალაქე გამახსენდა, მას რომ სახელმწიფოს სიყვარული ასწავლა, და ჩემი კორექტივი უარყვავი. როცა მეტყველებდა, ბაგეები ისე შეუმჩნეველად მოძრაობდნენ, თითქოს რა შუაში არიანო. ტელევიზორისთვის ხმა რომ წამერთმია, ისინი მაინც ილაპარაკებდნენ. მეგონა ვფიქრობდი, ხმამალლა კი წარმოითქვამს. დალაზვროს ეშმაკმა - სად გაგონილა, ბაგეები მეტყველებდნენ. ჟურნალისტმა უღრმესი მადლობა გადაუხადა შენუხებისთვის. მან დიდსულოვნად თავი დაუკრა და გაქრა. პროგრესირებადი ნაწარმოების თეორია გვასწავლის, რომ ავტორი ამ დროს შემოქმედებით პროცესს საწყის - ნაწარმოების შესაქმნელად მზადების - სტადიაში აბრუნებს: მაყურებელს შედეგის სახით სწორედ ეს მოსამზადებელი ფაზა მიეწოდება, ნაწარმოებს წარმოადგენს მხატვრული შემოქმედების თემატიზებული პროცესი ანუ ავტორის რეფლექსია თავისი შემოქმედების პროცესზე, რომელიც მთლიანად აღმქმელის აქტივობაზეა დამოკიდებული. დალაზვროს ეშმაკმა, "ნაწარმოების შექმნა" ხომ აბსურდიაო. და კიდევ, ეს ხომ თითქმის სამი ათეული წლის წინ იყო. არადა, მართლა ასე მოხდა: იყო მონადირე, ტყვია, კურდღელი, მაგრამ არა - თოფი. და, მიუხედავად ამისა, მონადირემ მოკლა კურდღელი ზუსტად ისე, თითქოს ხელში თოფი სჭეროდა. ალბათ, უნდა მეთქვა: მოკლა იმ თოფით, რომელიც ხელში არ ეჭირა და რომელიც გაისროლა. ალბათ, უნდა მეთქვა:

10.

რა თქმა უნდა, თვითონ ვერ ხედავს. რა არის ეს - სივრცეზე ძალადობა თუ სივრცის ძალადობიდან თავდახსნის სურვილი? თუ ბრუნავს,

მაშასადამე, რალაცას იკრებს და ემზადება იმ დროში საცხოვრებლად, სადაც მის ბრუნვას მნიშვნელობა დაეკარგება. თავის ირგვლივ იკრებს თუ - იმის მიმართ, რაც გარს აკრავს? მას კი გარს აკრავს ყველაფერი, რაც თვითონ არაა. იგი თავისი ლერძის გარშემო ბრუნავს და - იმედროულად - გარემოს ირგვლივ. იგი მთლიანად მოიცავს იმას, რაც მას აქ და ახლა მოიცავს, - სწორედ იმიტომ, რომ წარმოუდგენელია. ის შურს იძიებს არა პასუხით, არამედ - კითხვით. ხდება ისე, რომ მას კითხვად უსვამს სივრცე თავის თავს. გადაადგილების აუცილებლობა ქრება, მისთვის კი ამიერიდან სულერთია, სად ამყოფებენ, ვინაიდან მისთვის უკვე ცნობილია ისტორია, ანმყოფ შესაძლებლობის პირობა, მაგრამ არა - საკმარისი. ახლა შეიძლება მუხლებზე იდგეს და ეძინოს. უკვე არასდროს არაფერი მოხდება, მაგრამ ეს რწმენაც ხშირად დაექვემდებარება ეჭვს და შემოწმებას, რასაც თამაშის წესები ითხოვენ. ხოლო თვით ის, დაჩოქილი, რას მოითხოვს იმისგან, ვინც მასთან მისულა, მარცხენა ხელით მისი მარცხენა მხარი დაუფარავს, მარჯვენა ხელით - ზურგის ნაწილი, და სინანულით აღსავსე მზერით დაჰყურებს მის ეგვიპტურ თავს? იმის წინაშე, ვინც დაჩოქილა, რალაცას ითხოვს ის, ვინც დგას და მუცლით ეკვრის ამ მძიმე და დასასვენებლად შემზადებულ თავს, რომელიც უხილავ ერთობას ქმნის ოთახის კუთხეში მიმჯდარი კაცის დაძაბულ, მუქ სახესთან, საიდანაც ნებისმიერ მოულოდნელობასთან წინასწარშერიგებული მზერა იღვრება. არა, დღეს სივრცეს არ მოაქვს თავისუფლება, ის დაცულობის და დახშულობის მაუნყებელია. ის სადღაც შიგნითაა, საიდანაც უნდა გახვიდე და მონყდე. ვნეალობ და და სირცხვილი არ მიტაცებს. თუმცა ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ სამოქმედოდ ყოველთვის ურთიერთგამომრიცხავ მიმართულებათა შეჯახება აღმაგ ზნებს ხოლმე, მაგრამ მოძრაობასა და მოძრავ ობიექტს შორის დიდ განსხვავებას ვერ ვხედავ. მოძრაობა, თუ სწორად მახსოვს, მხოლოდ სასრულობის პრიორიტეტია, მოძრავი ფორმა კი - დასრულებული მთელი. რალაც ამოქმედდა, მაშასადამე, ის ყოველთვის ღია იქნება ნებისმიერისთვის, ვისაც მისი დახურვა ან დაფარვა სწაღია. ხელიდან გვეცლებოდა ადამიანი და გადავარჩინეთ მისთვის ყველა ისტორიულ-ადამიანური უნარის წართმევის ფასად. რას ელოდებიან ისინი, ზემოთ? ყოველთვის ამას: რალაც ძალიან ჩქარა გაფორმდეს. უკვე ისწავლეს, როდის დაიკრიფონ ხელები და როდის განაახლონ მონესრიგებული წესრიგის დასამყარებელი სამუშაოები ჩვენი და ჩვენი შვილების საკეთილდღეოდ. გუშინ ავტობუსში იდგნენ და ამბობდნენ: "ოჰ, ეს დრო, სავარდო და სამაისო, როცა ზამთარია!", მაგრამ გუშინ ავტობუსში არავინ იცინოდა. არა, მე მაინც გულუბრყვილო მატერიალიზმის პოზიციას ვიცავ

და ვუსტვენ, რომ შემოქმედების ნაყოფი პროცესია. დიახ, მე მაინც სტიქიური მატერიალიზმის პოზიციას ვიცავ და ვუსტვენ, რომ იქ, სადაც ნერტილი დაისვა, პროცესი დაიწყო. ნერტილი აღვირახსნილი, მაგრამ ნამდვილი პროცესია, - ამას ვულგარული მატერიალიზმი უსტვენს.

11.

თავდაპირველად კანალიზაციის სუნი მეცა. ჩემს წინ არავინ მიდიოდა, არც ვინმეს ჩაუვლია. მართალია, ნელი სიო ქროდა, მაგრამ მაინც ალვეგ ზნე. არც ესაა გამორიცხული. მაინც ვერაფრით წარმოვიდგინე, როგორ უნდა გაითამაშონ. წარმოთქმისთანავე ქრება და ველარ ვშველი. და მაინც, "მე მივდივარ". და მაშინვე აღმოვაჩენ, რომ ადგილიდან არ ვიძვრი. მეტ-ნაკლებად გასაგებია, რომ ამ ორ სიტყვას შორის რაღაც მესამე ქმნის თავის თავს, მაგრამ ის არც პოეტურ-სენტიმენტალური სივრცეა და არც - მორალური კატეგორიის ყოვლისმომცველი ჰეგემონია. ეს "რაღაც მესამე", ალბათ, უბრალოდ, მანძილია, რომელიც ამ სიტყვების წარმოთქმისთანავე - ან უფრო ადრე - ამუშავდა და უნდა შესრულდეს ანუ დაფარულ იქნას ამ სიტყვებითვე. მხოლოდ ამის მერე დაიწყება მათი წარმომთქმელის ქმედება. რას ნიშნავს, რომ მანძილი უნდა შესრულდეს? ნუთუ - მხოლოდ იმას, რომ მათი ერთობა, მთლიანობა უნდა განხორციელდეს, მოქმედებით შეერთდეს და გამთლიანდეს ის ბზარი, რომელიც უკვე არსებობს მანამ, სანამ ამ ბზარს ჩვენი ცნობიერება აღმოაჩენს. რა თქმა უნდა, არა. ეს ყველაფერი გრამატიკით შეპყრობილი ცნობიერების ფანტომებია. გრამატიკა, ამ შემთხვევაში, იმ უპიროვნო ნესრიგს წარმოადგენს, რომელიც მტკიცეა მხოლოდ იმიტომ, რომ მისით ჯერ არ უსარგებლიათ. იგი ჯერ შემონმებას არ დაქვემდებარებია, რაც მოხდება მაშინ, როცა სამოქმედო ტერიტორიაზე რეალური არსებები განსახლდებიან, ერთმანეთს უზომოდ შეამჭიდროვებენ და მათ წინაშე დადგება საკითხი, - აღმოჩენილ იქნას ნესრიგი, რომელიც სასაზღვრო ზონებს გააფორმებს. ამ არსებებს კი, რა თქმა უნდა, უკვე მოუსწრიათ თავიანთი ერთობლივი გამოცდილებით სავსებით რეალური, ისტორიული ნესრიგის შექმნა, და ახლასხვას არაფერს ცდილობენ, თუ არა თავიანთი ნესრიგის შეჯერებას წინასწარარსებულ და იმთავითვე მნიშვნელად ნესრიგთან. უკეთ, ეს ორი ნესრიგი უნდა შეხვდეს და დაემთხვეს ერთმანეთს. თუ დამთხვევა არ მოხდა, დაიწყება არა ქაოსი, არამედ - მოსაწესრიგებელი სამუშაოები, მაგრამ ამჯერად ჩემი ყურადღების ცენტრშია თვალსაზრისი, რომ ეს

პროცესი - შესადარებელი სამუშაოები - შემონმების ბირთვს წარმოქმნის. სხვა შემონმება არც მოხდება. დაახლოებით ასე:

ყოველი სიტყვა დამწვარი და არდნაცრული
არის წარსული ანუ თითქმის რალაც მესამე
ყოველი სიტყვა რომლითაც ჩვენ ერთმანეთს ვკარგავთ
არის შეხება არშემდგარი შენსკენ და ჩემსკენ
ყოველი სიტყვა რომლითაც ჩვენ ერთმანეთს ვიწყებთ
არის დრო ჩვენით რომ არ ითქვა და დავივიწყეთ
ყოველი სიტყვა რომელიც ჩვენ არ გვსაჭიროებს
არის ცრურწმენა და ისეთი დასასრულია
რომელიც ფიქრობს დასაწყისად არ გადაიქცეს
ყოველი სიტყვა ერთმანეთი რომლითაც გვიყვარს
არის სასჯელი მოვლენილი შენზე და ჩემზე.

გრამატიკა დაიძლევა მაშინ, როცა ამ ორ სიტყვას შორის თავიდანვე არსებული მანძილის - დრო-სივრცის რალაც აუცილებელი მონაკვეთის - ათვისება მოხდება და უმაღლეს საცნაურიყოფა მანძილი, რომელიც ამ სიტყვებით წარმოქმნილ მთელსა და მეორე - სამოქმედოდ მზადმყოფ - მთელს შორის არსებობს. ესაა დისტანცია "მე მივდივარ" -სა და წარმოქმულ "მე მივდივარ" -ს შორის, რომელიც წარმოთქმის პროცესსა და სიტყვის სემანტიკურ ბირთვს შორის მოძრავი დისტანციის ექვივალენტურია. ცხადია, საფუნქციო მნიშვნელობას მოკლებულია ამ სიტყვიერი მეტაფიზიკის ემპირიულ-ყოფითი განზომილება. სიარულის დროს ვამბობ ამას თუ - ერთ ადგილზე ყოფნისას, მოქმედება მაინც სრულდება, ვინაიდან ამას მოითხოვს არა მოცემული წინადადების გრამატიკული კონსტრუქცია, არამედ - მეტაფიზიკური მთელი, რომელიც წინასწარარსებულ ნესრიგსა და გამოცდილებით მოპოვებულ ნესრიგს შორის შეხვედრამ გამოიწვია. სადაც რალაც შემონმდა, იქ მოპოვებულ იქნა დისტანციის გაგება. სწორედ ეს აქტია მესამე. ვიდრე ის არ რეალიზდება, ადგილიდან ვერ დავიძვრები. მაგრამ საკმარისია ადგილიდან დავიძრა, რომ "მე მივდივარ" გაქრეს, აღარ იარსებოს, უკვალოდ გაუჩინარდეს (თუ კვალი არ ნიშნავს იმას, რაც მან დატოვა იმის სახით, რაც ყველგან სახეზეა, მაგრამ ვერასოდეს ახერხებს იმას, რომ სახეზე არ იყოს). მერე კიდევ ერთხელ მოვიხედე. აღარ მიყურებდა და, როგორც ჩანს, სახეზე გაკვირვება გამომეხატა.

ყოველთვის ასე იყო: ვიდრე სახლის კუთხეს მივეფარებოდი, თვალს არ მაშორებდა. მაშ, თქვენ მხურავი ბრძანდებითო? დიახ მეთქი. ძალიან კარგო. დიახ მეთქი.

12.

ჩემო ალვირა ხსნილო მეგობარო, ჩვენც ხშირად უნდა ვხატოთ. სანთლები მაშინ უფრო ჩაინვებიან. ვიცი, ეს ჩვენ არ გვეხებაო. როცა არაფერი არ ეხებათ, თვალები ენვით. არადა, ყოველთვის იმათ მიერ ვიდევნებოდიო, ვინც გემოდღვრავდა, ვისაც ვძარცვავდით და ვაშიშვლებდით შუაგულ ყინვაში. წარმოდგინე, ვინყებთ თუ არა ფიქრს ან მინამსგავსს, სახლები ხმაურით იკეცებიან, ერთმანეთს ეკვრიან, ერთმანეთის იმედს კარგავენ. ის კი ზის და ისე მორჩილად თლის კარტოფილს, თითქოს პირსაც არ დააკარებს. კედლები შეთქმულებივით თვალს ადევნებენ და, ვიცი, კარგად ვიცი, მისი ბედი გადანყვეტილი აქვთ. თუმცა, მან ხომ უკვე იძია შური, ესე იგი, მისი დრო უკვე ცარიელია. დახვეწე, დახვეწე კარტოფილი, გაითვალისწინე ოთახის ყველა კუთხე-კუნჭულში მიყრილი ბრძანება, მაგრამ დროზე ადრე აღიარე. ყოველ შემთხვევაში, მე ვერ ვიხსენებ, რომ ადრე ასე ყოფილიყოს: გიყვარს, მაგრამ ეჭვები ველარ არსებობენ. რალაც ძალიან საინტერესო ტრიალებს მის თავს. გრძნობს, რომ რალაც აუცილებელი დაუკარგავს, არკი იცის, ტიროდეს თუ იცინოდეს. გადანყვეტს თუ არა, რომ შიშის ზარი დაგცეს, დაგცემს. როგორმე, როგორმე: დროზე ადრე ბრძანება არა და არ უნდა გაიცეს. რატომ აღარ ამინებს, არ სჯის კარგარეთ გასროლილი არცერთი ხმა და არცერთი ნიშანი? ესმის, რას მოვითხოვ? განგაშს გული ხშირად არ უცემს. ისე უნდა თქვას, რომ ვერავინ ვერაფერი ჩაანაცვლოს: აი, როდის გაიმარჯვებს იმ თავის ერთადერთობაზე. "იშვიათი ვაშლია, მიირთვი" "გმადლობ". "კიდევ მიირთვი, ეს ძალიან იშვიათი ვაშლია" "გმადლობ, აღარ მინდა" "მიირთვი, მიირთვი" "ნუ შენუხდები. იცი, მე იქ არ ვყოფილვარ, სულ ტყუილად მისაყვედურე". "მერე, ხომ გთხოვე პატიება". კარის ღრიჭოდან მზის სხივი ოთახში ირიბად იჭრებოდა და რალაცას ამონმებდა. არა, ოთახის გულისცემას არა მეთქი. ღმერთო, ღმერთო, ასე სწრაფად და იოლად როგორ მოინელა! განა არ ვიცი, როგორი ტკივილების ფასად! რა დაგრჩა? ჭიანჭველები უკვე ყურადღებით ეპყრობოდნენ მაგიდას, რაც მეც შევნიშნე. ან, ერთი მითხრას, რა შეიძინა? არაფერი, სულ არაფერი. ენდოს სიტყვებს, ენდოს და ნუ მოუსპობს მასში ჩანაცვლების იმ ერთადერთ შესაძლებლობას,

რომელმაც ის სიკეთის მსახურად უნდა აქციოს, სიტყვა კი ჩანაცვლების-გან იხსნას და გაასხვისოს. ძვირფასო, მოდი, ვარდი განახოო. სინათლის ალსაც შეუძლია, ვარდის სიმბოლოს თავი მოუყაროს და დააზუსტოს, ერთ ისრად შეკრას. ხედავ, სად ამოსულაო? ეს მისი მინაა, მისი სამშობლო, უფსკრულს მინამსგავსი, ასანთის ღერს და ადამიანს სამუდამოდ მოშორებულიო. რომ სცოდნოდა, როგორ ჰგავდა მაშინ თავის მშობლიურ დედას! მით უმეტეს, რომ ოთახის შუაგულში არსებობდა ნათურა, გრანდიოზული და არაფრის მთქმელი. შესულიყო და გამოეტანა. მე არ მითქვამს, რომ ეს ჩვენსკენ მომავალი ერთადერთი გზა იყო. არა, მე მისთვის ასე არ მითქვამს. შუაგული კი კვერცხივით სკდებოდა და რამდენიმე მიმართულებით იფანტებოდა. რატომ მატყუებს, ნუთუ ეს კვერცხი მართლა არ ახსოვს მეთქი. ვერ დავიჯერებ. ეჰ, ჩემო ალვირახსნილო მეგობარო, ლაბირინთი მაშინ არსებობს, როცა მინოტავრის თვალი ვერ გვხედავს. "როცა ჯერაც ვერ გვხედავს?". დიახ.

13.

ერთს ჩამოგრძელებული სახე და ისეთი თვალები აქვს, თითქოს განუწყვეტილი ქარი უბერავდეს. ხელმარჯვნივ ვნეკართ და ერთმანეთს ვუყურებთ. მერე თვალებს ვხუჭავ და გავრბივარ. ბოლო დროს ჩემი თვალი უფრო და უფრო სწრაფად ბრუნავს, მაგრამ არ განვიცდი. რა ვიღონო, ვერ ვივინყებო. ნუთუ, არ შეიძლებოდა, სწორედ ახლა, ამ შინდისფერ სანოლში, გვეცხოვრა? როცა ეს ხელები კედელს უხეზად მიუყვებიან, ჩემთან არაფერი ესაქმებათ, ვილაც მაშინ საშინაო დავალებას ასრულებს. ის კი ამბობს, ვერ ვივინყებო. კიდევ კარგი, ამ ვილაცის საშინაო დავალებად რომ არ ქცეულან, ესეც საქმეა. მათში ახლა სისხლი მოძრაობს, ეს კი აუცილებლად უნდა გამოიხატოს და გაქრეს. ისე მიყვებოდა, თითქოს გადაენწყვიტა, ამიერიდან არაფერი დასიზმრებოდა. მე ვუყურებდი და ვიცინოდი, მას კი ლაბადა წამოუსხამს და გაქცეულა. გამოვდევნივარ, მაგრამ - ამაოდ. ის უკვე შორს იყო, ხეებს შორის გამეტებით იხლართებოდა და ცდილობდა ხეები დარხეულიყვნენ. ერთი პირობა მოეჩვენა, რომ ხეები მართლა შეირხნენ და აგუგუნდნენ, მაგრამ მაშინვე მიხვდა, რომ ვერაფერს გახდა, და გადაწყვიტა მე მოვეძებნე. აი, მეც აქ ვარ, ვუყურებ და ვიცინი. უკეთ, ვერ გაუგია, მე ვუყურებ თუ თავის თავს თვითონ ათვალიერებს. მოსწონს, ძალიან მოსწონს. ნუთუ, რაც დამალა, ისიც ასე მარტივად ახსოვს მეთქი. როგორმე უნდა დავმშვიდდე. დარწმუნებული ვარ, ასე

კითხულობდა. უბრალოდ, სიტყვებს თვალს ადევნებდა და სისხლი საფეთქლებს უხეთქავდა. ერთიანად თრთოდა. არა, არ რცხვენოდა, არაადა-მინაურად კარგი იყო, მე ის იდიოტივით დროზე მიყვარდა. დიდხანს იმობრავა; აქედან მე მივმტერებოდი, იქიდან სიტყვები უყურებდნენ და ვერ გაეგოთ, რას მოითხოვდნენ მათგან კონკრეტულს, ერთჯერადს, მსხვერვადს. მერე, ვგრძნობდი, სიტყვებიც ალეგზნენ, თანმიმდევრობა დაკარგეს და ერთმანეთში გადადიოდნენ, ერთმანეთს ფარავდნენ, ერთმანეთს განასახიერებდნენ. მერე დაძაბული ენა გამოყო და ტუჩები დაისველა. არა, არ კითხულობდა მეთქი. რომ ველარ გაუძლო, სანოლი მერე იყო. არადა, უკვე დავვინწყებოდი და ის-ის იყო სიტყვებს ხელით უნდა შეხებოდა, რომ თავი შეეხსენე. მაშინ ჯერ ისევე მუცელს ისრესდა, სარცხვინელს ჯერაც არ შეხებოდა. არა, ეს მისი მარცხენა ხელი არ იყო, ეს მისი მარცხენა სიტყვა იყო. უნდა ვივარაუდო, რომ მასთან ერთად სანოლში მე თითქმის შემთხვევით აღმოვჩნდი. ვიდრე ეს მოხდებოდა, ვერც წარმოვიდგენდი, რომ იდეალური დრო არ არსებობს, რომ აზრი სიტყვას ვერ მოიცავს, ვერ მოიაზრებს. ვერ ვიტყვი, შევეშალე მეთქი, მაგრამ მაინც შემთხვევით აღმოვჩნდი. თუმცა, არც სიტყვაში შელწევა უნერია, რათა შიგნიდან მაინც გამოხრას, როგორც - მატლმა ვაშლი, და სიტყვისგულში თავისი ყოფნის კვალი აღნიშნოს. მოხდა, მაგრამ შემთხვევით მოხდა. აზრი სიტყვის კართან შიმშილით სიკვდილისთვისაა განწირული. მაგრამ რატომაა სიტყვა აზრის მიმართ ასე სასტიკი? მერე რა, რომ სიტყვა უწყვეტია, აზრი კინწყვეტილი, დისკრეტული. არადა, ეს შეუსაბამობა მორალურადაც ამართლებს სიტყვის მარადიულ სიშორეს და ლოგიკურადაც შესაძლებელს ხდის სიტყვა-აზრის ოპოზიციას, - როცა აზრი ყოველთვის იმ ზღაპრული გველუშაპის როლს თამაშობს, რომელიც უკვედავების წყაროს დარაჯობს, თვითონ კი რატომღაც არ თუ ვერ სვამს ამ წყალს. მერე თავდავიწყებით ვმოძრაობდით და გვენამდა, - მხოლოდ ამ გზით მოვახერხებდით, რომ ერთმანეთისთვის გველალატა. სიტყვა ლაბირინთია, რომელშიც აზრი თავისი გარეთყოფნით იძყოფება. მაშასადამე, ერთმანეთი გადაგვერჩინა. რამდენი, რამდენი წლის მერე უნდა ეკითხა: მართლა ფიქრობდი, რომ ვერ გაეგოთ, რას მოითხოვდნენ მათგან კონკრეტულსო. ნუთუ, მართლა ასე ფიქრობდი? დიახ, თვალს ადევნებდა სიტყვებს და ფიქრობდა, - რალაც ხდება, რალაც ისეთი, რაც არ მომხდარაო. და თქვა:

- როცა შენს ნაწილს სადღაც შენს გარეთ, სადღაც სხვაგან აღმოაჩენ და იმასაც აღმოაჩენ, რომ მას ვერ ეხები და ვერ პატრონობ, სივრცის მთლიანობა ირღვევა, ფსიქიკა იშლება და ნაწილდება ურიცხვ უმართავ მიმართულებად; გრძნობ, რომ შეგიძლია ამ მიმართულებიდან

ნებისმიერს გაჰყვე, მაგრამ მთლიანობაზე ნოსტალგია ამ სურვილის რეალიზებას შეუძლებელს ხდის, შეუძლებლად აქცევს შვებას. რაღაც, რაც შენი ნაწილია, სხვაგანაა. შენია, ფლობ, მაგრამ სხვაგანაა. არავინ გართმევს, მაგრამ რაკი ვერ ეხები, სივრცის მთლიანობა აბსურდამდეა დაყვანილი. მაგრამ წინააღმდეგობას წარმოქმნის ამ განცდაზე ნაფენილი სხვა განცდის თავდასხმები: მიუხედავად სივრცეში ფიზიკურ მთელსა და ნაწილს შორის ერთობის განწვალულობისა, მთელი არ კარგავს მთლიანობას, ეროტული ზონა წარმატებით განაგრძობს მუშაობას სწორედ იმ სივრცეში, რომელიც მას ტანჯავს.

14.

ამსტერდამში ახლა გადაუღებლად წვიმს. არშიას დაარქმევ თუქონგურს, მაინც ცეცხლის ალი ანათებს. დაჩხელეტილია თითქმის ოთხმოცჯერ, და ბრუნავს. ერთადერთი გრძელი ფეხით დამშვენებულა და კითხვაში ხელს მიშლის. თეფშით ძირი რომ ჰქონოდა, უფრო მალე დავამთავრებდი. როცა ხმაურია, ალი ციმციმებს და შუშა ყვითლდება, სახელურიც ყვავილის გვირგვინად გარდაისახება. თუმცა, ეს ხომ კედლის სიგრძეზე სულაც არაა დამოკიდებული. სხვა შემთხვევაში უფრო გამძლე მასალის დასახლება მომიწევდა. მაგალითად - რკინის ან მუხის. რაკი სხვა გზა ავირჩიე, სიცილი დაინყო და ზურგი მაქცია. იმან კი მუშტი მოიქნია და მთხლიშა. აი, ასე იყო მეთქი. იმან კი სიცილი წამოიწყო. დაწვრილებით მოვეუყევი, არც სურათის ისტორია გამომიტოვებია. მიპასუხოს, რა ანუხებს, რატომ არ სძინავს? ბატაი მაშინ ჯერ კიდევ თავის ხელნაწერებს ჩაჰკირკიტებდა. არა, არავითარ შემთხვევაში არ მიძინიაო. თორმეტი ქათქათა ფურცლის თვალწინ. დასაშვებია, მაგრამ ასე არაა. წამოდი, ენას ველაპარაკოთ. მაგრამ - რით? სიტყვით? დასაშვებია მომენტალური გარღვევა ბიოლოგიური სინამდვილის ტყვეობიდან, მაგრამ თუ ახალ სინამდვილეში გადასროლილებს აღარ დაგვემუქრება მოსალოდნელ პერსპექტივათა მხრიდან ჩვენი შესაძლო ავტონომიის მიტაცების საშიშროება, ნოსტალგია ანულირებულყოფს ჩვენს ახალ სტატუსს და ავტომატურად აღმოვჩნდებით ძველ, ნაცნობ ნებათა ტყვეობაში. მაგრამ, წარუმატებლობა უკვე მაშინ იგულისხმება, როცა იმისგან მოწყვეტაზე ვფიქრობთ, რასაც სისხლს ენოვთ და რასაც ძალადობის ობიექტად ვაქცევთ თუნდაც იმ ერთი შეხედვით უმანკო ეჭვით, რომ ჩვენზე ძალადობენ და ამით ჩვენს გოთიკურ ღირსებას არა მხოლოდ აშკარად შეურაცხყოფენ, არამედ ფარ-

ულადაც ჩირქს სცხებენ და კომპრომენტირებულყოფენ. აღიარე, რომ მოძალადე ხარ, და ყველა ფანტომს მეყვსეულად ქარი ნაილებს, დარჩები მოტყუებული და თავისუფალი. ამ წარუშლელი სიზმრების ფონზე. ის კი ამბობს: "ხომ შეიძლება სიზმრად მაინც მომექცე ისე, რომ გამიხარდეს. სიზმრებშიც ისეთი ხარ, როგორიც - ცხადში. რატომ მანვალე, რატომ?". "კი, მაგრამ ეს ხომ ასე არაა", - აღმომხდა. არა, არა, ამას ბოლო უნდა მოვლოს მეთქი. ავტომობილი არ თამაშობს. რომ თამაშობდეს, მას აუცილებლად ექნება ნაკეცები. ნაკეცი მაშინ ჩნდება, როცა სხეული არა მხოლოდ მოძრაობს, არამედ შესრულებულ მოძრაობას მოძრაობითვე აცნობიერებს, რაც შესაძლებელს ხდის სივრცის დეფორმირებას და მოძრავი სხეულის წარმოშობას. ის უკვე არა მხოლოდ გადაადგილდება, არამედ გადაადგილების საშიშროებასაც გადალახავს და მისი იდეა უკვე იქაა, სადაც თავად უნდა შევიდეს გზაგაკვალული. ეს ხდება მაშინ, როცა ყველას სძინავს, მაგრამ ეს არ ხდება ვინმეს სიზმარში ან კოლექტიურ ცხადში. ეს ხდება იქ, სადაც ადგილის გაჩენის შესაძლებლობა არსებობს ანუ - იქ, სადაც რალაც რალაცით რალაცას თამაშობს.

15.

საითაც უნდა სტკიებოდა, იქით არ სტკიოდა. ვიცი, რომ ამ დროს "უნდა" არ არსებობს, მაგრამ თავს დაედებ, სულ სხვა მიმართულებით სტკიოდა. განა ახლაც ასე არაა? არ ემთხვევა იმას, რასაც სტკივა. თითქოს არაფერი არ ყოფილა, მაგრამ რაც დარჩა, სასტიკია. ვამბობ, ყველაფერი გაქრა მეთქი. მაგრამ სურვილი გადარჩა და მაიძულებს, არა და არ ვენდო. სურს კი, არ სურდეს? ნაჭუჭს მოკლებული ლაყე კვერცხის სიმშვიდე, არა? მაჟორი სამ ხმაში. გიჯობს აღწერას განაგრძობდე, ვინძლო შესვლა მოახერხოო. ეს შეხვედრა, მაინცდამაინც ეს შეხვედრა რომ შემდგარიყო სადმე ახლა, სადმე ამ წუთას? მაგრამ ახლა ხომ სხვა შეხვედრა ხდება და იქაც, იმ სხვაშიც ისეთივე უზნეო ვარ, როგორიც მაშინ და იმასთან ვიყავი. აბა, ამას რამე გადაშლის? ის კი მოითხოვს, მაჟორიო. ალბათ, აი, ასე მოითხოვს: გარეგნულად ის იყო დარბაისელი ადამიანი რომელსაც უყვარდა თავისი სახლი შინაური გარემო ოჯახში საკუთარი ადგილი იყო ოჯახის ერთგული თავისი ბუნებით უფრო მეულლე ვიდრე საყვარელი ერთი საყვარულის ერთგული ვერ იტანდა ვერც მარტოხელა ცხოვრებას და ვერც ქვრივობას და რა თქმა უნდა იყო შინაკეთილი ის არ ყოფილა ყაირათიანი იმიტომ რომ არ შეეძლო ნესრიგში ჰქონოდა თავისი ანგარიში

ის არც ძუნნი ყოფილა რაც იქიდან ჩანს რომ გალარობდა. ნუთუ, მართლა ასე კარგად ჩანს?

16.

მაგრამ შეთქმულების აღიარება შეთქმულების მსხვერპლად ყფნის კულტივირებას და შემოქმედებითად მისი ათვისების აუცილებელი პირობების შემზადებას იწვევს. შეთქმულება უნდა აიძულო, შენით ითამაშოს. ამის მერე ცნობიერდება შენი აქტივობის პირობითი და შეზღუდული ხასიათი, ერთი ნაბიჯით ჩამორჩენილობის არა მხოლოდ ფაქტი, არამედ - კანონზომიერებაც. ეს კი ხიდია, რომლითაც ერთმანეთს უკავშირდებიან შეთქმულების გასათამაშებლად აუცილებელ სუბიექტთა ცნობიერი ძალისხმევები. მაშასადამე, ამ შემთხვევაში, ხიდი პროცესის და მოქმედი ენერჯით ამოსავსები შინაარსის აღმნიშვნელია და არა - სტატიკური ობიექტის. რა სურს შეთქმულებას? უპირველეს ყოვლისა, გამართული მუშაობა, სრული მექანიკური ნესრიგი, რაც ერთადერთი გზით მიიღწევა: შეთქმულებასა და შეთქმულების კომპონენტთა ერთობას შორის კონფლიქტის გახანგრძლივებით. სხვა სიტყვებით: შეთქმულება მინყე იპირისპირებს მოქმედ სუბიექტს და აიძულებს ამ უკანასკნელს, აუზედრდეს შეთქმულებას, როგორც იდეას. თამაში მიმდინარეობს მაშინ, როცა შეთქმულების კომპონენტთა მიზანი ენინააღმდეგება შეთქმულების მიზანს. რა სურთ შეთქმულების კომპონენტებს? როგორც ჩანს, - შეთქმულების ველზე მასპინძლადყოფნა, და ისინი ამ ველიდან გასვლისთვის ბრძოლით ცდილობენ დასახული მიზნის მიღწევას. ნარმატებული ქმედება საპირისპირო შედეგს - შეთქმულების ველზე დარჩენას - უზრუნველყოფს. ერთადერთი ობიექტი, რომლის წინააღმდეგაც მიმდინარეობს შეთქმულება, თვით შეთქმულების იდეაა. და აი, შეთქმულებს მოულოდნელად ავინყდებათ, რომ თამაშობენ. შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ მამინაც თამაშობენ, როცა ივინყებენ, რომ თამაშობენ? ამ კითხვაზე, სულ მცირე, ორი ურთიერთგამომრიცხავი პასუხი არსებობს. ჯერ ერთი: თუ თამაშის იდეა მოთამაშეთა თავებში მნიშვნელობდა და მოულოდნელად მნიშვნელობა შეწყვიტა, ამით მოთამაშებმა დაკარგეს მიზანი, მათი უმიზნო ქმედება კი რედუცირდა რიგით სოციალობამდე, რომელიც ამართლებს ნებისმიერ სოფისტურ რიტორიკას. და, მეორეც: პირიქით, თამაში მხოლოდ მაშინ იტვირთება მნიშვნელობით, როცა ივინყებენ, რომ თამაშობენ. რატომ? იმიტომ, რომ თამაში ყოველთვის ანმყოში

თამაშია, კონსერვირებული თამაშის ცნება უაზრობაა; თამაში თითქმის უტოპიაა იმდენად, რამდენადაც თვით მოთამაშეებსაც არ საჭიროებს თავისი თავის შესამეცნებლად. მაგრამ როცა ხსოვნა მუშაობს? როცა ახსოვთ, მაშინ თამაშს რაღაც აკლდება, სამაგიეროდ წარსულითაა დამძიმებული, წარსულის აქტიურ ჩარევას განიცდის, და მუხრუჭდება. ხომ არ თამაშობენ შეთქმულების ადრესატ-ადრესანტები იმას, რაც აღარ ახსოვთ? თუ შევთანხმდებით, რომ მხოლოდ დავინყებულ წარსულს შეიძლება რეალიზებული წარსული ენოდოს, მაშინ: თამაში წინ უსწრებს თამაშზე რეფლექსიას. უნდა დაზუსტდეს, რომ თამაშის ფენომენის თეორეტიზაცია და მასზე ცნებითი ძალადობა საპირისპიროა თამაშის, როგორც სრულიად კონკრეტულ დროში მიმდინარე და განუმეორებელი ქმედებისა, რომელსაც ვერაფერს ხედავს დასაწყისსა და დასასრულს შორის; თამაში მაშინ განიცდის სიკვდილს, როცა მისი დრო ცნობიერი ძალისხმევით ექსპლიცირდება; იგი აქ უკვე სახეზეა, ანუ სახეზეა თამაშის ისტორია. მაგრამ როგორია პერსპექტივა? ჩასაფრებულისთვის ხსოვნა არ ფასობს, მაგრამ ის არც მსხვერპლისთვის ფასობს. ერთი წამით სვეტებს შორის სივრცე კვადრატდება. ოდნავ მოშორებით სუფრაა გაშლილი. თუმცა, ეს უკვე ჩემი ნატურის შემოგარენია. ხასხასა მწვანე დომინირებს, ათინათიცი მის ირგვლივ ვინროვდება და ჩამჯდარ, მკვრივ მხრებს მიღმა მიკარგული, რბილად ცახცახებს. ხელი მაინც შეახოს მეთქი, მაგრამ, ალბათ, რწმენა უფრო გაუსაძლისი იქნება. ამას ის ერთადერთი მისი ჯანმრთელი ფეხიც მეტყველებს, რომელზეც ახლა საფლავის ჭია შეცოცებია და დასახულ ბილიკს უკანალისკენ მიუყვება. ან - ზევით, წელისკენ. ხოლო ნატურის შიგნით რა ხდება? მისაბაძი - არაფერი. მაგრამ რაღაც - ერთობ სტაბილური, საიმედო, გულისამრევი, დაახლოებით, აი, ასეთი: რამნიშვნელობააქვსშენხომმართლადაიჯერეარანინასწარასეთმარცხზეარნახვიდოდ-იგულიმწყდებაარასფიქრობნუთუარშეეძლოეთქვარომუბრალოდამოვიდაპაუზამიმტკიცებრომორივენიმართლებიიყავითესთამაშიშენდაინყეიმითრომგადაძახილებიდაუნყეშენხომაქმეზემხოვედიოხომხუთინუთითომხოვედიოპაუზაიქრომყველაფერისუფთადყოფილიყოტყუილებიარდაგჭირდებოდაციესკითხვებიარასნიშნავდააიიმასდააიიმასარმინდაგახსენებადამაწყდანერვებიპაუზაისემხეხვიდრომგადაწყვიტაამოსულიყოპაუზარაკიქდავრჩიტანჯვაშეგნებულადგამიათასმავედაამითიძიეშურიუნდაგამოგევიშენხომიცოდროგორმოიქცეოდაძალიანდიდიქვიმიქვსამაშინ. ყველაფერი წესრიგშია, მაგრამ არა - თავ-თავის ადგილზე. აი, ეს მაგიუებს: ყველაფერი მაშინ წესრიგდება, როცა არაფერი თავის ადგილს არ ფლობს. სიტყვები რეზინის ბურთებივით ხტიან; სწორედ იმას

გაურბიან, რაც უნდა აღნიშნონ. მანძილი იზრდება, მზერა იძაბება, ხორხი უხეშდება და ავისმომასწავებლად დუმს. ერთი ერთზე და - ბევრი ერთზე. მაშინ ლაგდება ყველაფერი, რასაც ვერ ეხები და ვერ ინახავ, ვერ სპობ. უჩინარდებიან, მაგრამ მერე ისევ ჩნდებიან და სვლას განაგრძობენ, ერთმანეთში იხლართებიან, ერთმანეთისგან მათი გამორჩევა ჭირს, მაგრამ რაც არ მოიხილება თვალთ, ზოგჯერ მაინც მოიხილება ყურით. აქ კი სმენაც უძლურია, ვერც ის გამოარჩევს ერთმანეთისგან თითოეულს და განსხვავებულს. რაც მთავარია, ისინი არსებობენ და ჩვენამდე მოაქვთ იმ ერთობის კვალი, რომელიც მალე სავსებით გაქრება თამაშის ველიდან, უმისამართოდ გათამაშდება. ნუთუ, სუფრას პერსპექტივა? თეთრი, ფუმ-ფულა და სიფხიზლის მომგვრელი. თოვლივით ქათქათა საფარველი. მაგრამ ეჭვი მაინც არსებობს და თავს შეახსენებს. მსხვერპლი კი ამბობს:

- ტანჯავს თუ თავდაცვისკენ უბიძგებს? აიძულებს - დაკარგულ სასივრცო ეროტიკას გონების ეროტიკა ჩაანაცვლოს, სადისტანციო მართვის კანონები შეიცნოს და უარი თქვას უშუალო ტკობაზე, ინტელექტით გაშუალებულ ტკობის ველზე გადაისროლოს, ანუ - ფსიქიკას გადარჩენის საუკეთესო, თუმცა კი ჯერაც გაუცნობიერებელი, ალტერნატივა შესთავაზოს, ესე იგი, დაუმორჩილოს სახელგანთქმულ ექსტრემალურ პრინციპს და დაამსგავსოს სინათლის სხივს, რომელიც უმოკლეს გზას კი არა, უმცირესი დროის გზას ირჩევს. ინტელექტუალური ეროტიკის ჭეშმარიტი გზა ამ შემთხვევაში სინათლის სხივის ჭეშმარიტი გზის ანალოგურია. თოვლივით ქათქათა ზოგადობის ნაშთი. რა თქმა უნდა, მხოლოდშობილი. ეს ისეთი დამორგუნველი და შეურაცხმყოფელი გრძნობაა, მზად ვარ მთელი ცხოვრება განვიცდიდე.

განაზრებანი იონასი: სამი დღე და სამი ღამე თაეზის სტოვაჟი რომ იმყოფებოდა

განა რა შეიძლება იყოს უფრო მნიშვნელოვანი და ამითვე ჩვეულებრივი ვიდრე ის რომ ერთსა და იმავე დროს იდგე კიდეც და იჯდე კიდეც თვლემდე კიდეც და ფხიზლობდე კიდეც უძრავიც იყო და მოძრაობდე კიდეც ნაყოფიანიც იყო და შიმშილობდე კიდეც თვალდავსილიც იყო და თვალბილულიც ფსამდე კიდეც და სვამდე კიდეც ტიროდე კიდეც და იცინოდე კიდეც. ო თევზო ჩემო დამბადებელო სმენა მომაპყარ და მიხილე ასეთი: ასომდგარი და ასოდამწვარული თმაგანძრცივილი და თმამშვენიერი მგალობელი და მაგინებელი ერთგული და მოლალატე სუსტი და ძლიერი შავი და თეთრი ლალი და მწუხარე ნალალატევი და ნალალატევი.

როცა ადგილი მომოიძვრის ადგილია. როცა ადგილი ადგილის კენ ასწრაფდება და ისე მიმოიძვრის მაინც ადგილია. როცა ადგილი ადგილიდან იძვრის და არავინ იცის სად ჰპოვებს ადგილს მაშინაც ადგილია. ხოლო როცა ადგილმა საკუთარი ადგილის შესახებ არაფერი უწყის სწორედ მაშინაა იგი ადგილი.

შემოქმედი უნდა მოკვდეს შემოქმედი უნდა მოკვდეს ამბობდნენ ისინი და ცეკვავდნენ ისინი.

თევი სადაც მე ან ნებისმიერი ჩემგანი სახლობს არ შეიძლება მხდალი იყოს. მაგალითად მან რომ მოყვასთან რაღაც უმნიშვნელოვანესი საკითხის გამო სამკედრო-სასიცოცხლო შერკინებას თავი აარიდოს ეს შიშს როდი უნდა დაბრალდეს. თუმცა მაყურებელი ან მსმენელი მხოლოდ ამისთვისაა გენეტიკურად მომზადებული. თევზს სადაც მე ვარ ეს არ აღელებს. ზღვა ღელავს. ცაზე წვრილ-წვრილი ვარსკვლავები მოჩანან თითქოს მნათობებიანო. დროა მიქცევაც ვანარმოოთ. მან ერთადერთმა იცის რატომარ მიიღო გამონვევა. ის არ შეიძლება შეშინდეს. ისაა საოცრად ფრთხილი რადგან ის უკვე მამაა. მთავარია ეს სხვამ არავინ იცოდეს. როგორც წესი ცოდნა რომელსაც ორი კაცი ორი თევი ან ნებისმიერი ორი არსება ფლობს მალე ინგრევა ან საერთოდაც არ არსებობს. ნინევეში ეს კარგად ესმოდათ მაგრამ სამწუხაროდ (ალბათ ჩემდა სამწუხაროდაც) მხოლოდ ესმოდათ. გენეტიკა იოლად ამყარებს კავშირს გულმონყალე-

ბასთან თანაღმობასთან შეცოდებასთან პატიებასთან ფარისევლობასთან მლიქვნელობასთან და მრავალ ასეთ ღვთით კურთხეულ სათნოებასთან მაგრამ ვერასდროს პოულობს საერთო ენას გულწრფელობასთან. თევეზი რომელიც გულწრფელია დუშს, მამაა და ზრუნავს.

აქ ისე თბილა რომ ვგონებ გადამავინყდა კიდევ მშობელი დედის საშოს ის არაჩვეულებრივი გემო სადაც ცხრა თვე და ცხრა დღე ვნებიანი ღმირით გავატარე. ხშირ-ხშირად უნდა გავიხსენო.

არაა გამოსარიცხი რომ ყველაფერი სწორედ მაშინ გადანყდა როცა ქარიშხალი ამოვარდა. რა თქმა უნდა ქარიშხალი შეიძლებოდა არც ამოვარდნილიყო მაგრამ რაკი ეს მოხდა მაშასადამე სხვანაირად არც იქნებოდა. სხვანაირად რომ ყოფილიყო და თვით ქარიშხალიც ამოვარდნილიყო მაშინ ის სხვა ქარიშხალი იქნებოდა და მე ვერასოდეს გავიგებდი აი ამ ქარიშხლის ჩემი თვალით ნანახი ქარიშხლის მნიშვნელობას. არც ისაა გამოსარიცხი რომ ორივე ქარიშხალი ერთდროულად ამოვარდნილიყო. გამოდის რომ სადაც ორი იქ ოცდაორი და ოცდაორჯერ ოცდაორი. არ გამიკვირდება გონებამ რომ მიკარნახოს დიახაც ყველა ქარიშხალი ერთად შედგაო. ცხადია ამ შესაძლო შემთხვევაშიც ძალა ექნებოდა ვარაუდს რომ ეს ქარიშხალი ერთადერთი იყო რომელსაც შეეძლო ჩემი ცოდვილი სული მოენახა და ეპატრონა. მაშასადამე ქარიშხალი უნდა ამოვარდნილიყო ხოლო იმავდროულად ჩემს თავში უნდა გაჩენილიყო ფიქრი იმაზე შეიძლებოდა თუ არა რომ სხვანაირად მომხდარიყო. ყველაფერი ვიღონე რომ ჩემი რწმენა გადამელახა მაგრამ ვერ შეეძელი და ურწმუნო შევიქენ. მერე ანუ ქარიშხლის ამოვარდნამდე ბევრად ადრე არა ერთხელ ვცადე ამის გაკეთება მაგრამ რაკი რწმენის გადალახვა მხოლოდ რწმენის განმტკიცების გზითაა შესაძლებელი მარცხი ვინვნიე. მე ყოველთვის ყველაფერს იქ ვეძებდი იმ ქარიშხლის მიღმა რომელიც მხოლოდ მაშინ მოვიდა როცა დასახვედრად მზად ვიყავი.

მწარე ფიქრი ამეკვიატა თევეზო: ნუთუ შენს სულიერ სამყაროში მოქცეული მრავალი კაცივით მეც ერთ რიგით განავლად მაქცევდი ღმერთს რომ თავისი განზრახვა შენთვის არ გაენდო? მართალია ჯერ ყველაფერი წინაა მაგრამ მე ნებისმიერი განსაცდელისთვის მობილიზებული და უმანკო ვარ.

აზრი რომ ყოველთვის წინ უსწრებს აზრს კიდევ ერთხელ ცხადყოფს იმ

აზრს რომ ჩემი ენა და იმ ადგილის ენა სადაც ამჟამად ვიმყოფები ერთმანეთის ენას მხოლოდ მაშინ დაეუფლებიან თუ მათში თანაბარზომიერად დაიმკვიდრებს თავს მესამე ადგილი თავისი ენითურთ რაც ჩვენ-ჩვენი ადგილმდებარეობის მეტაფიზიკას უსარგებლოს და უმიზნოს გახდის.

აქ სადაც ამსიმძიმე სიჩუმეა და თვით ინტერიერიც დუმილს მოუცავს ნუთუ არ არსებობს დროის უმცირესი მონაკვეთი მაინც ხმაურის გადასარჩენად? ერთი უდავოა: არც სიჩუმე და არც ხმაური აქედან გასასვლელი კარი არ არის. კარი არც მე ვარ მაგრამ როცა ნამდვილი და მოჩვენებითი ერთმანეთს უკიდურესად შორდებიან და მაქსიმალურად იკუმშებიან მათი ერთმანეთისგან გამორჩევის სურვილიც ქრება. უნებლიეთ ქრება კარის გაღების მოთხოვნილებაც. იწყება შიშის გაუჩინარების ხანგრძლივი პროცესი.

ვიდრე თავად მე არ ვიტყვი რომ შენში ვარ და ვილწვი უნაყოფოა შენს მიერ ჩემში შემოღწევის ნებისმიერი მცდელობა ვინაიდან ჩემი სიტყვა განაგებს იმას ვინც შენ ამა თუ იმ მიმართულების არჩევის საშველს გაძლევს რითაც თავდავინწყების უსაზღვრო პერსპექტივა ხელიდან გეცლება. მე ეს ხშირად დამითმენია იქ ჩემს მხარეში როცა ჯერაც უმანკო ლლაპი არა ერთხელ დაუტუქსივარ ნებისმიერ კეთილისმსურველს შენი მკაცრად დაფრენილი ხახისკენ ჩემს ლტოლვას რომ შენიშნავდნენ ხოლმე. მას მერე დროდადრო გამორჩევით სასონარკვეთის მოძალების ჭარბ ნუთებში ერთგულება დიახაც ასე წარმომედგინა: შეუძლებელია საკუთარი დანიშნულება შეიცნო მხოლოდ საკუთარ სხეულსა და მის გარემომცველ სივრცეს შორის არარსებული საზღვრების მონიშვნით ან ნაშლით. თურმე გაცილებით მეტია საჭირო: ამ სივრცის შეკუმშვა თვალშესახებ რეალობად ყოველგვარი მანქანის ჩაურევლად და ჩაუსახლებლად. აი რატომ მესახება ეს გარემო მე ამდენი ხნის მერე ჩემი ნებით აქ მოხვედრილს არა მარტივ და ერთფეროვან საცხოვრისად არამედ და უპირველესად ყველა შესაძლო თუ წარმოუდგენელი ინტერიერის კეთილ მუზად. ხოლო როგორც ძველისძველი ანდაზა იტყვის: მუზა მუზაა მაგრამ თუ გაბოზდა მუზა არადიაო. მე ყოველთვის ოქროს კვეთს ვანიჭებდი უპირატესობას როცა საქმე მაინც და მაინც არჩევანს მოითხოვდა და აქ რა ღმერთი გამიწყნება რომ გონებას მოვუხმო საზომად ზომა მოვიმარჯვო და შემარცხენედ ან მემარჯვენედ ვიქცე. შენ ეს ძალიან კარგად იცი. ზღვაში შეიძლება მხოლოდ თევზი იყოს მუშაითი. ჩვენ მოვიპოვეთ ერთმანეთი. მაგრამ კიდევ ერთი ეჭვია ჩემი საბედისწერო თანამგზავრი: ნუთუ შენ ხარ პირველი

ვისთვისაც საშიში არ აღმოვჩნდი? ნუთუ ასე იოლად შეგეძლო გადაგეწყვიტა რომ შენ დიხაც მოთავსდებოდი ჩემში ისე როგორც ყოველი თვე ზი და ისე რომ გარეთ ერთი ფხაც არ დარჩენილიყო? ნუთუ რომ არა ჩემი უცნაური ახირება შენ ვერასოდეს ჰპოვებდი სევდანარევი სინანულს ამ ერთადერთ უანგარო ჭირისუფალს? ნუთუ "რომ" კავშირი მე რომ მშვიდობის მარადქალწულ სიმბოლოდ წარმომიდგენია შენს და ჩემს ერთობასაც განამტკიცებს? რა უნდა ჩავიძინო აქ ისეთი შენ რომ კუჭს ან საღერღელს აგიშლის. ნუთუ შესაძლებელია მე კაცად კაცი და ხორცად ხორცი შენი მოყვასი ვიყო და საშიში არ ვიყო? როცა გადავწყვიტე ჩემი ახირება ბოლომდე მეთამაშა და საპირისპირო მხარეს მოვკურცხლე ვიცოდი შენი აღტაცება დამიცავდა და აკი აქ ვარ მშვიდად და მკვიდრად. თითქმის გულწრფელი. მხოლოდ აქ სადაც უკიდევანოა სივრცე შეიძლება ჩაისახოს გზის აყრის სურვილი. მხოლოდ აქ სადაც ქარი აუცილებლად ორპირია შეიძლება წინ აღუდგე საკუთარ სარცხვინელს. მხოლოდ აქ სადაც ყველგანმზირალი მზერა ვერ აღწევს შეიძლება თავად იქვე მოყვასის (ამ შემთხვევაში თვე ზის) მზერად და არ დაგამახსოვრდეს ის რასაც ხედავ. აქ ჩემდამი ყველა და ყველაფერი გულგრილია ამიტომ სულაც არ ვარ მართო.

როგორმე თავიდან უნდა ამოვიგდო ღრმა სიბერეში ნანახი ეს სიზმარი: ჯვარზე გაკრული თვე ზი რომელსაც თვალები წყლისკენ აღუპყრია და რალაცას ევედრება ხოლო ეს ჯვარი მე ვარ.

შენსკენ ჩემი სწრაფვის გადამწყვეტი მიზეზის შესახებ უკვე ვერასოდეს ვერაფერს გავიგებ მაგრამ რაც ჯერ ისევ სრულყოფას ელის ხაფანგია ნებისმიერი პირობადებული პირველმიზეზისთვის. არაა აუცილებელი საქმე მაინც და მაინც დაბადების დაუოკებელ წყურვილს ეხებოდეს. მართალია ეს ის განუმეორებელი აქტია რომელიც ყოველი უანგარო წარმოდგენისას კვლავ და კვლავ თავს იშობს რითაც ჩვენს უმწეო იმედს პერმანენტულად ახანგრძლივებს მაგრამ ჩვენი ძლიერების ილუზია თავწყაროდ მხოლოდ იმ იშვიათ უნარს გულისხმობს რაც მეორდება და ამით განზილებებისა და თავმოყვარეობის შელახვის უღვთო ნუთებს მარილს უკარგავს. მე რომ მსგავსი იმედით ჩემი სული არ მესაზრდოებინა ახლა ნინევეში ვიქნებოდი. მე ვიცოდი რომ დავრწმუნდებოდი: თურმე არათუ სახედველი ან სასმენელი არამედ გულიც კი არაა საჭირო იმის დასანახად რაც ოდესღაც განგიცდია მაგრამ მოლოდინად ვერ გიქცევია. როცა განცდა იყვავილებს და მიიღევა მოლოდინი მხოლოდ მაშინ შედის ძალაში და

მთელი ჩვენი არსებობა სივრცის ნებისმიერ მონაკვეთში საკუთარი თავის მომნიშნავ ისარს ემსგავსება რომელიც დიახაც გაისროლეს მაგრამ მისი ქროლვის პროცესის მნიშვნელოვნებამ მისი გასროლის აქტი თავის მიზანთან მიზეზთან საბაბთან და უამრავ ასეთ პირობითობასთან ერთად დავიწყებას მისცა. ბუნებრივია კვდომის ხსენებული პროცესი გაცილებით მეტ პირობითობას ბადებს მაგრამ ეს უკვე გამოცდილი პირობითობებია ამიტომ დაბადებაც ყოველგვარი სანიმუშო მაგალითის თვინიერ ხდება. მაგრამ არსებობს კიდევ უფრო ბედნიერი ჟამი რასაც დაბადების განცდის მოლოდინი შეიძლება დაერქვას და რაც მხოლოდ მაშინაა საიმედო როცა მტერი არ გყავს. მართალია არასოდეს დამისვამს საკუთარი თავის წინაშე ასეთი კითხვა: შესაძლებელია თუ არა მტერი არ მყავდეს? მაგრამ თუ ეს არასოდეს მომხდარა მხოლოდ იმიტომ რომ პასუხი ყოველთვის არსებობდა: მხოლოდ მაშინ შეიძლება მტერი არ გყავდეს როცა მტერი გყავს. მე მყავდა მტერი რომელსაც ჩემთვის არასოდეს არაფერი დაუშავებია მაგრამ მოულოდნელად აღმოჩნდა რომ ეს ხალხი ღმერთს ამხედრებია და მე ამ შემთხვევამ ასევე მოულოდნელად დამქანცა. მუხლის მოყრის თავიცი არ მომცა. და განა ოდესმე საკუთარ სინდისს ვაპატიებდი იმას რომ შენი სტომაქის გაუვლელად ნინევეში წავსულიყავი? მე მხოლოდ აქ უნდა გამომეთქვა აღშფოთება იმის გამო რაც ვერ გავიგე: რატომ უნდა ქცეულიყო ჩემი მტერი ღვთის მტრად? ამ ხალხს ხომ ჩემთვის არასოდეს არაფერი დაუშავებია. მე რომ დაღლილობა არ მომძალებოდა აქ არ ვიქნებოდი. რა თქმა უნდა ეს ჩემთვისვე ძნელად დასაჯერებელია მაგრამ აუცილებლად უნდა გამოითქვას ვარაუდი იმის შესახებ რაც შეიძლება ურიცხვჯერ გახდეს ჩემი მაგრამ არა მაშინ როცა ის მხოლოდ ჩემი შეიძლება გახდეს. ესაა ერთადერთი ადგილი სამყაროს ზურგზე სადაც სირცხვილის განცდა არ განვალებს იმის გამო რომ არ იცი სად იმყოფება ის სადაც შენ იმყოფები. როცა ჩემს მხარეში იღლებოდნენ ხოლმე გაკვირვების უნარი უათკეცდებოდათ. მე არასოდეს მესმოდა მათი და ვფიქრობდი რატომ უნდა იღლებოდეს ადამიანი ისე რომ ღმერთისგან სამაგიეროს (მაგრამ არა გასამრჯელოს) მიღების სურვილს კარგავდეს მეთქი. აქ შენში ოდინდელი გაურკვეველობა ჯერ აღშფოთებამ შეცვალა: ნუთუ ამ სიღრმეში მოხვედრა იყო საჭირო საიმისოდ რომ მათი ქცევის სისათუთეს ჩავენდომოდი? ნუთუ იმისთვის ვარ აქ რომ ყოველივე ახალი აქვე დაეუტევეო და მოძმეებს ოდენ გამოცდილი დაუზბრუნდე მეთქი. მაგრამ მერე და მერე როცა ირგვლივ არავინ და არაფერი აღმოჩნდა ჩემი მზერისა და სმენის მიმზიდველი კიდევ ერთი ამჯერად გაცილებით მარტივი მაგრამ გაცილებით ზუსტი კითხვა დავსვი: ნუთუ თითოეული იმათგანიც აქაა ნამყოფი? ისინი ხომ

ამას ისევე არავის გაუმხელენ ოდესმე როგორც მე არ გავამხელ არასოდეს ჩემს თავგადასავალს და ნუთუ ეს საიდუმლო აახლოებს მათ ერთმანეთთან და ერთმანეთის თანამზრახველს ხდის მეთქი? როცა ეს მარტივი კითხვა დაისვა ჩემი აღშფოთება ჩემსავით გაქრა.

მამაჩემი ხშირად ამბობდა ხოლმე ყოველმა ჩემმა რწმენამ შექმნას მე რათა შევექმნა მე ღმერთით მაგრამ მერე და მერე მივხვდი კეთილი ამითაი საკუთარ ეჭვთა მსხვერპლად და სამიზნედ ქცეულიყო მხოლოდ. ერთხელ ლელვის ჩრდილქვეშ დაამებულმა თავზე ხელი გადამისვა და მზრუნველი ხმით მითხრა როცა ადამიანი სიმშვიდეს კარგავს ეს იმის უტყუარი ნიშანია რომ ეჭვები გაუცხოებულან და გადახვენილან ხოლო მტრისას როცა ისინი მობრუნდებიანო. ნათქვამის სიღრმეს რომ ვერ შევწვდი ამოვისუნთქე და მამის მკერდზე ტკბილად მივესვენე მაგრამ მშვიდობა დამერღვა და შევცბი: მამაჩემის გული ზღვის გულივით ცემდა. როდი შევიძრნიე მაგრამ მშობელი მიხვდა და თავზე კიდევ ერთხელ გადამისვა ხელი. მას მერე ჩემი გულისფეთქვა დროის მადლმოფენილი და მოუაზრებელი გამოცდილებით სულამდე სავსე ეჭვს ეძებდა და ჰპოვებდა კიდევ ყოველ ნაბიჯზე. მაგრამ არც ერთი ჩემი არ იყო. მამა ხედავდა ჩემს გასაჭირს და ყოველი მისი სიტყვა მისი ქცევა მისი გამოხედვა მისი რჩევა მისი ნყრომა მისი სინანული თუ სიხარული თვალ-ყურს მადვენებდა მიცავდა. როგორც ჩანს ამ ზრუნვას იმ გზის დასაწყისამდე უნდა მივეყვანე რომელიც ნებისმიერი მამისთვის ერთადერთია. ეს გზა თარშიშისკენ არ მიდიოდა მაგრამ მამაჩემის ფარულ ვნებას არც ის უნდოდა რომ მისი უგვანო ვაჟიშვილი მესხიერების მონა-მორჩილად ქცეულიყო მით უმეტეს რომ ეჭვი ღრღნიდა: ამ მესხიერებაში ვილაც ადგილს მეცილებათ. ნეტა რას გადანყვეტდა და როგორ მოიქცეოდა მისთვის უფალს რომ ეუნყებინა მართალია ადგილს არავინ გეცილება მაგრამ უკვე არსებობს და თავის თავს ინახავს ის ვინც შენს ადგილს ერთ ქარიშხლიან დღეს მთლიანად მოიცავსო. ნუთუ მამაჩემმა უკვე იცოდა ეს ყველაფერი და დუმდა რადგან მან არაფერი იცოდა იმის შესახებ რაც იცოდა და საკუთარი შვილის სამოთხიდან ასე უმონყალოდ განდევნილს ჩემი შიშის ზრდის გარდა არაფერი დარჩენოდა. ამით იმასაც მოახერხებდა რომ ეჭვები მოემრავლებინა რაც მას სამიზნედ ქცეულს ფეხზე დიდხანს დგომას ჰპირდებოდა. ეს იყო მისი უკანასკნელი ბედისწერა და მე ვიყავი ერთადერთი ვისაც არასოდეს გამკვირვებია ქვეყნიერების ყველა კუთხიდან რომ ისწრაფოდნენ მისკენ ეჭვები და მათ შორის მრავლად იყვნენ ჩემი უმნიფარი და გზანერული ეჭვებიც. და მე რომ აქ ვარ შენს სტომაქში სწორედ იმიტომ რომ მამამ სძლია სიხარბეს

და რწმენა არ შექმნა. შეიძლება კიდევ იმიტომ რომ მე ამას ბევრად ადრე მივხვდი ვიდრე კეთილი ამითაი მიხვდებოდა.

თუ ჩემში სხვადასხვა დამსახურებულ თუ დაუმსახურებელ მიზეზთა ძალით ადგილი დაუმკვიდრებია იმას რაც მე არ მეკუთვნის და ვერც ოდესმე დამიუფლებს მაშინ ჩემი აქ და ამჟამად ყოფნა შეიძლება განისაზღვროს ისეთ პირობითობათა თანმიმდევრულ ერთობლიობად და ერთდროულობად რომელთაგან არც ერთი ერთმანეთს არ უკავშირდება ხოლო თუ მაინც მოუყრიათ თავი ერთად და მნიშვნელობენ მხოლოდ იმიტომ რომ მათი ზეობის თავწყარო ის ადგილია რომელიც მე და ამ თევზს ერთობლივი ძალისხმევით შეგვიქმნია. რალა თქმა უნდა აქვეა მიზანიც რომელიც გულახდილად რომ ითქვას ჩემთვის უცნობია ხოლო თუ არჩევანი ყოველ მოცემულ მომენტში სწორედ მის საჭიროებაზე მიმანიშნებს მისი გამონვევა ძნელ საქმეს სულაც არ ნარმოადგენს მაგრამ ვფიქრობ სახელდახელოდ მოძიებულ ასეთ მიზანთა ურიცხვ რაოდენობას არაფერი აქვს საერთო იმ მიზანთან რომელიც ერთადერთია მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ რომ მიზეზს ემიჯნება. რაც მე ზღვაურებმა იქ ჩემი არყოფნის დროს ჩაიღინეს მე მძინარეს მესიზმრებოდა და სიზმრამდე მიკვირდა მხოლოდ ის რაც სიზმრად თვით ქცეულიყო გაკვირვებად. მიკვირდა სწორედ ის რომ დამფრთხალი შეძახილების თანხლებით მგზავრები ზღვაში ყრიდნენ ყველაფერს რაც გააჩნდათ მაგრამ სულაც არ მოაოცებდა მიმართულება რომელსაც ქარიშხალი აძლევდა გადაყრილ საქონელს. შემოძლია ღმერთი დავიფიცო რომ ეს ყველაფერი ზღვაში კი არა ცაში ცვიოდა ხოლო წყალში მხოლოდ ანარეკლი იძირებოდა და უჩინარდებოდა. დიახაც დარწმუნებული ვიყავი რომ კაცი რომელიც თავიდან იშორებს იმას რაც დიდი წვალეობით შეუძენია არ ზრუნავს იმაზე თუ საით იშორებს იმას რამაც თავის მხრივ პატრონი მოიშორა და შემსუბუქდა ახალი პატრონის ხელში მოხვედრამდე. მაგრამ როცა გამაღვიძეს და ბანზე გამიყვანეს ჩემი გაკვირვება წყრომამ შეცვალა ვინაიდან მათ უჩემოდ გადაეწყვიტათ წილისყრა და ახლა პირდაფრენილნი ჩემს თანხმობას ელოდებოდნენ. ჩემი აზრით კი ნებისმიერმა ჩინებულად უწყოდა საქმე რაშიც იყო. მაგრამ მათ ჩემი ქცევის მიზეზი კი არა მიზანი აინტერესებდათ და არც ექვევებოდათ რომ გაიგებდნენ იმ ერთადერთს და მოუხელთებელს რომელიც მხოლოდ განსაცდელის ჟამს აღძრავს ხოლმე ადამიანებში ათასგვარ იმედს მაგრამ როგორც წესი განსაცდელი შენ კი არა სხვას უნდა ეკუთვნოდეს. როცა განსაცდელი შენ არ გეკუთვნის ხოლო ადგილის დაუნერელი კანონის თანახმად მიზეზები შენზეც ვრცელდება მაშინ მიზნობრიობის ველში

მოხვედრის ილუზია გიცხოველდება და მზად ხარ ყველაფერი შესწირო იმ საიდუმლოს გასაგებად რომელმაც უზარმაზარი გამოცდილების თანამონაწილედ უნდა გაქციოს. მაგრამ განირვის ობიექტი ამ დროს მხოლოდ მატერიალური ხდება რაც პირველი გადაულახავი ბარიერია შენსა და იმ ადამიანს შორის რომლის ბედისწერაში შელენვესაც ლამობ. რა თქმა უნდა ამისგან დაზღვეული არავინაა თუ საქმე ეხება იმ ადამიანთა შემთხვევით ერთობას რომელთაგან თითოეულს უკვე დაუთმენია მსგავსი წამი. აბა ვინ უნდა იკადროს მათი დამუნათება როცა საქმე ბედისწერას ეხება ხოლო ეს ბედისწერა უკვე იყო ნებისმიერი მათგანის ცხოვრებაში. განა მათ არ იციან რომ ბედისწერა ისაა რაც ერთადერთხელ მოდის და მერე არასოდეს მიდის. მაგრამ იმდენად დიდია მოსვლის იმ განუმეორებელ წუთთა ნეტარების ხსოვნა რომ ადამიანები მთელი ცხოვრება ენაგადმოგდებულები ეძებენ იმას რაც მათშივეა. მე მშვენივრად მესმოდა მათი. მე თუ რჩეულის ბედი მერგო ალბათ ეს იმაშიც გამოიხატა რომ ხსენებული წამი ლამის უსასრულოდ გაგრძელდა. ყოველ შემთხვევაში ჯერ არ გამქრალა. მაშასადამე აი აქაც რომელიც არ ვიცი სად იმყოფება მე ჩემი ბედისწერის ჩემში შემოსვლის პროცესს განვიცდი. არ ვიცი რა იქნება შემდგომ როცა ამ დიდებულ წამს ხსოვნა შეცვლის ამჟამად კი ჩემში არ არსებობს ბიოგრაფია რომელიც ამ წამს როგორც უკვემოსულს გულისხმობდეს. ის ხომ ჯერაც მოდის. მათ ჩემს ირგვლივ თავმოყრილ მგზავრებს ხომ სწორედ იმ ერთადერთი განცდის განმეორება ეწადათ რათა ამჯერად მაინც მთლიანად ეგრძნოთ და განეცადათ ისე რომ ამ დროს მათ აზრს სცოდნოდა რომ ამ ყოველივეს გრძნობდა და განიცდიდა. ახლა როცა ჩემში ბედისწერა ჯერ არ ქცეულა უკვემოსულად კარგად ვიცი რომ მსგავსი რამ წარმოუდგენელია: გამორიცხულია ერთდროულად განიცდიდე კიდევ და შენს განცდას გონების თვალ-ყურსაც ადევნებდე. ამის ილუზია მომაკვდინებელი თუ არა ვნების მომგვრელი მაინცაა. ბედისწერა ერთადერთხელ მოდის და მოდის უსათუოდ მოულოდნელად. იგი მაშინაც ასეთივე მოულოდნელი რჩება როცა უკვე აღარ მოდის და მხოლოდ ნაწილდება შენთან ერთად შენთვის განკუთვნილ თუ შენს მიერ მოპოვებულ დროსივრცეში. მოსაპოვებელში ბედისწერა არ არსებობს. ხსენებული ილუზია კი დედამიწას წყალში ჩაძირავდა მას რომ უკვემოსული ბედისწერის ხანგრძლივობა არ აწონასწორებდეს. არაა გამორიცხული რომ ერთ მშვენიერ დღეს მეც მათსავით პირდაფრენილ და ბედისწერის ხელმეორედ განცდის ვნებით ატაცებულ არსებად ვიქცე. ბოლოს და ბოლოს რა მნიშვნელობა აქვს ეს წამი ცხრა საათს გასტანს თუ ცხრა წამს. სამწუხარო თუ საბედნიერო ისაა რომ იგი მთავრდება და უფრო მეტიც ისე მთავრდება რომ მერ-

მისის ხსოვნად უფრო იქცევა ვიდრე წარსულის გამო ნოსტალგიად. ყველაფერს რომ ზურგი ვაქციო ჩემი ბავშვობა არ მომცემს ნებას თავი მოვიტყუო და ვირწმუნო რომ მაშინ როცა ნამძინარევი გემბანზე ვიდექი და ანძას ვიყავი ჩაბლაუჭებული ხოლო დამფრთხალი მაგრამ ცნობისმოყვარეობისგან თავდავინწყებული მგ ზავრები რალაც განსაკუთრებულს ელოდნენ ჩემგან თითქოს სწორედ მაშინ მართლა არაფერი იცოდნენ და არც მე ვესახებოდით იმ გზად რომლითაც მათთან ბედისწერა უნდა მისულიყო. განა მე კი გავიაზრებდი მიზეზისა და მიზნის სხვადასხვაობას ძირითადი ძირამდე აქ რომ არ აღმოეჩინილიყავი მიუხედავად იმისა რომ არაფერი ვიცი იმ ადგილის სრულუფლებიანი ადგილობრიობის შესახებ სადაც ახლავარ.

მშვიდობიან ადამიანებს უყვართ პირდაღებული ქვევრიდან სიბრძნის ხაპვა მაგრამ არა იმ სიბრძნის რომელიც მერე ისევე ქვევრს უნდა დაუბრუნდეს. გზა რომელიც ჩვენსკენ დაძრულმა სიბრძნემ უნდა განვლოს ჩვენთვის უცნობია ისე როგორც უცნობია საერთოდ ყველაფერი რაც დროს საჭიროებს მაგრამ არ კი იმსგავსებს და არც არასოდეს შეწყდება ალბათ. ასეა თუ ისე რატომღაც არ მახსენდება ჩემს ცხოვრებაში ნანახ კაცთაგან რომელიმეს სიტყვა ეთქვას და მერე ამ სიტყვას უკუქცევა მოსურვებოდეს. მაგრამ ჩემთვის ისიც შენი სტომაქის ვარსკვლავებით მოჭედული ცასავით ნათელია რომ სიტყვის პატრონობა მსმენელს უფრო შეუძლია ვიდრე გამომთქმელს. არ ვიცი იქნებ იმიტომ რომ სიტყვა ის კი არაა რაც სათქმელად მომზადდა არამედ ის რაც უკვე ამოითქვა ანუ რამაც მთქმელი დაკარგა ანუ რაც ერთხელ და სამუდამოდ გათავისუფლდა და მოიპოვა არსებობის ის უმცირესი მონაკვეთი რომელიც სავსებით საკმარისია რათა სიტყვამ შინაარსით შეავსოს და მემკვიდრეობითობისთვის აუცილებელი ყველა პირობა დაუკმაყოფილოს მის გადასარჩენად ამოქმედებულ ურიცხვ პირობითობას. ასე შიშვლად აღსრულება უნერია საკუთარი ნებისგან დაცლილს და შეცდომებისგან დაცულს და დაზღვეულს. როცა სიტყვა გარემოს ავსებს და გარკვეული მიზნისკენ მიმართავს ის ფრთხილად ან უმტკივნეულოდ კი არ კვდება ან ქვეყნიერების გასაგონად კი არ ლაფავს სულს არამედ საქმიანად და ბეჯითად წამოკრეფს მასზე დამიზნებულ ყველა ჩანაფიქრს და ნებისმიერ პირველსავე შესაძლებლობას სინამდვილედ გარდაქმნის რაც სხვას არაფერს ნიშნავს თუ არა სიტყვიდან სიტყვის დაბადებას. მაგრამ სადაა აქ სიბრძნე?

ყოველ შემთხვევაში ჩემთვის ჯერჯერობით უცნობია ენა რომელიც შენ-

ში ჩემი ყოფნის აღწერასაც მოახერხებდა და შენს ენასაც სულს შთაბერავდა. აბა როგორ ვთქვა ერთმანეთს ვიცნობთ მეთქი როცა ერთმანეთს ვეკუთვნივთ და ვერ კი ვხედავთ ამ დროს ერთმანეთს. მართალია მე პასუხისმგებელი არ ვარ წინ თუ უკან გადადგმულ შენს არც ერთ ნაბიჯზე მაგრამ რატომღაც მას მერე რაც აქ აღმოვჩნდი ჩემი ნებით გადანაცვლების სურვილი გამიასკეცდა. შენი გულისფეთქვა ჩემში ისე ძგერს რომ შენი მოძრაობის სიჩქარის ცვალებადობასაც კი უტყუვრად განვიცდი მაგრამ თურმე გაცილებით მეტს ნიშნავს ჩემისთანა უბირისთვის მიმართულება. სიცოცხლეს დავთმობდი ოღონდ გამეგო სად ვიმყოფები. წარმოგიდგენიათ ჩემო კეთილო წინაპრებო? ვიცი სად ვარ და არ ვიცი სად ვარ. თუმცა ის კი ვიცი უტყუვრად რომ თევზი მხურავს და თევზი მაცვია? არა ეს ჯოჯოხეთი არ უნდა იყოს. დარწმუნებული ვარ არც ჯოჯოხეთზე ვიტყვოდი უარს თუ საკუთარი ფეხით სავალ ერთადერთ გზად ჯოჯოხეთისკენ გზა დამრჩებოდა. მართალია შენში ჩემი ნებით ჩამოვეფვი მაგრამ არა იმ პირობით რომ ადგილით ნაპატივეებს ადგილი წამრთმეოდა. ზოგჯერ მგონია ისეთი უტყვე და სასტიკი ხარ რომ საერთოდ არ გესმის ჩემი მაგრამ როცა ჩემი მხარე მახსენდება ჩემი ოდესღაც იყოფნითურთ ყველაფერი თავის პირველყოფილ წესრიგს უბრუნდება და იმ მარადიულ სურათში შენს ღირსეულ ადგილს იბრუნებ. თითქოს სხვა არც არაფერი არსებობდა: ჩემი ბავშვობა და შენი სტომაქი. ან უფრო ზუსტად რომ გამოვთქვა: შენ სტომაქო ასე სალუქო და ასე ჩუმო. ჩუმო კი არა ლამის ღუმილით დამყრუვებელი. თქვენ ორს შორის ამითაიმაც კი ვერ მოახერხა მყარად და სანდოდ განთავსება. ყოველ წამს გრძნობდა რომ მე უკვე შენში ვიყავი ხოლო ის ჩემი კეთილი მამა ერთი ნაბიჯით თითქმის ყოველთვის უკან რჩებოდა. მერე რა რომ სკუპ-სკუპით ხტოდა?! იმაზეც ხშირად მიფიქრია სწორედ მე ვიდექი შენსა და მამას შორის მეთქი. იქნებ მართლა მე შეგიშალეთ ხელი ერთმანეთთან შეხვედრაში. იქნებ იცნობდით კიდეც ერთმანეთს მე კი სამუდამოდ მოგწყვიტეთ ერთმანეთს და ერთი მიწას მივაჯაჭვე მეორეს კი წყალი მივუჩინე. მაგრამ ასეც რომ ყოფილიყო სადღაც ხომ უნდა შემდგარიყო ეს განშორება: ან მიწაზე ან წყლის სიღრმეში? ორიდან ერთი: ან მამაჩემსაც გამოუვლია შენი მუცელი ან შენ იყავი ერთ მშვენიერ დროს ამითაის სტომაქის ტყვე თუ სასურველი სტუმარი და ღვთის საჩუქარი. როგორც უკვე ვთქვით ჩემთვის ეს ცოდნა სამუდამოდ დაფარულია.

სავსე სტომაქი უპირატესობას ფლობს იმიტომ რომ იგი სავსეა. და ამ სი-სავსეს არაფერი შეედრება ქვეყნიერების ზურგზე თუ ზურგსქვემოთ.

მომეხსენება ცარიელი სტომაქი შინაარსია ხოლო თუ შინაარსი უკვე არსებობს მაშინ არაფერია კითხულობს რითაა ან რატომაა იგი სავესო. მთავარია არსებობდეს და თავის ირგვლივ იკრებდეს ყოველივე მსუბუქსა და ნაკლებად მომცველს. აბა უყურე: შენ რომ ჩემით სავსე იყო მე ვიფიქრებდი რომ არც ცამ და არც მინამ და არც მითუმეტეს წყალმა ჩამყლაპა არამედ წარსულმა მაგრამ დარწმუნებული ვარ ისევე გაკლივარ როგორც მე მაკლია აი ახლა ჩემი ცხოვრების ამ უადგილო მონაკვეთში ჩემი კეთილი ამითაი მაგრამ ვერც ანმყოთი ყელამდე სისავსის განცდას დავემალავ. ჩემი თევზის ყოველი ნერვით ვგრძნობ რომ ჯერარნახული და არგაგონილი ანმყოთი ვარ გარემოცული და შიგნითმოცული. აქ ჩემში შეხედნენ ისინი ერთმანეთს. დიახ ამას შეიძლება სიცოცხლე დაერქვას. არასოდეს ასე მშვიდად არ მიმიღია მომხდარი რაგინდარა სახის ცვლილება. ყოველთვის თან მდევდა მოუსვენრობა და შფოთი იმის გამო რომ შეიძლებოდა ნებისმიერ ჩემს ადგილსამყოფელს ისე ვერ ეგრძნო ყველაფერი როგორც მე ვგრძნობდი მაშინ ყოველ მორიგ ანმყოში როგორც ქერის ორმოში ჩავარდნილი და გულს მიკლავდა ჩემი სასტიკი სიმარტოვე. ერთი სიტყვით: ვერ განვიცდიდი მაყურებელს რომელიც ჩემს მიერ მოძიებულ ამა თუ იმ სასწაულთან ჩემს შეხვედრას კარგად დაიმახსოვრებდა რათა მერე დღესასწაულის გაქრობის მერე მასთან მისვლა მომნატრებოდა და წამეკითხა ის რაც ერთი და ერთჯერადი ბუნებისაა. აქ კი მშვიდად ვარ რაკი ჯერაც ჩემთვის უჩვევ რწმენას განვიცდი: რომ თანმსწრები ხარ იმ ყველაფრის რაც შენსა და ჩემს შორის ხდება. მაშასადამე ჩემს თავს განვიცდი დამსწრედ იმისა რაც იონას გულში ტრიალებს. ასე ვუზივარ საკუთარ თავს მზერადქცეული და ნებისმიერ ჩემს დღესასწაულს ისე განვიცდი როგორც სადღაც ჩემს გარეთ მომხდარს. როგორც ჩანს მაინც ვერსად წავა და რომც წავიდეს არ მედარდება. უკვე იმდენი დამიგროვდა გასაცემი რომ დასაკარგი არც სინანულს მგვრის და სხვათაშორის არც აღტაცებას.

მე არ დამინებსებია შენი სტომაქი. მწამს რომ შიგნით ვარ. მწამს რომ გზასაც ვხედავ და გზის გავლით ჩემში შემომავალ შენს გამოცდილებასაც. მე არ ვამცირებ შენს სიყვარულს. არ გართმევ იმას რაც შენია. ჩვენ არასოდეს ვიქნებით მეგობრები. მართალია მე არ ვარ შენი შვილი მაგრამ შენ ჩემი მამა ხარ. მე შემიძლია კიდევ ბევრჯერ გამოგიგონო მაგრამ არ დამინებსებიახარ და არც უკან შენი ჩამოტოვების სურვილი გაკრთება ჩემს თავში რომელშიც შენ ვერასოდეს შემოხვალ რადგან უკვე თითქმის ერთი ვართ. შენი სუნთქვა ჩემი სუნთქვაა. შენი სათქმელი ჩემი სათქმელი. მე ლამეები მითევია იმაზე ფიქრში რაც შენთვის ოდენ გზადყოფნაა მაგრამ

ჩვენ მაინც გადავკვეთეთ ერთმანეთი და ხილულ იქმნა ზღვარი წყალსა და ჰაერს შორის. უმარტივესი შეგრძნებები ტოვებენ ჩემს და ტოვებენ ჩვენს გზას და ხმელეთისკენ მიინევენ თუმცა ხმელეთს ვერ შეხვდებიან და ჰაერშივე განიბნევიან და წყლის გზებსვე უბრუნდებიან და ჩვენ ერთმანეთს ვუახლოვდებით და შენტვის უკვე ყველაფერი გასაგებია რაც ჩემში ხდება და სათუთია ჩემთვის ყოველი შენი ნაბიჯი და მტკივა შენი თითოეული ამონასუნთქი და ჩვენ ერთმანეთს არასოდეს დავანესებთ რადგან ერთი ვართ მაშინ მაინც როცა შენს სტომაქს გავიაზრებ როგორც ჩემს მიზანს და ღვთის საცხოვრისს.

შენ გგონია არ მქონდა სურვილი ჩემს განკარგულებაში არსებულ ურიცხვ წარსულთაგან ერთ-ერთი მაინც გამომეხმო და წინდანი მცოდნოდა იმ ერთადერთ ბედისწერამდე სავალი გზის მიმართულება სადაც შენი შიგთავსი უნდა დანყებულიყო? მაშინ თარშიშისკენ არ მოვკურცხლავდი. თუმცა თარშიშიც ერთი იყო და შენც ერთი ხარ და მეც ერთი ვიქნები მაგრამ საითაა ეს ყველაფერი ახლა როცა ბედისწერაც კი გამინაპირდა და ვინ იცის რომელ ზეცამდე ამაღლებული რომელ ჩემს წარსულს ებაახება. როგორ ამეხსნა იმ პატიოსან მგზავრთათვის და მეზღვაურთათვის რომ მათი ხელი მჭირდებოდა უფლის პირისკენ ასწრაფებულს და გულამოვარდნილს?

მომიტყვე ჩემო კეთილო და მოძრავო თევზო რომ ჩემი ფიქრები ახლაც იმ ხომალდს დასტრიალებენ. ვიცი რაც ახლა ჩემს თავში ხდება შენთვის ღიმილის მომგვრელია მაგრამ მაინც სუნთქავ და როგორც გზას ისე განაგრძობ არსებობას რომლის გულიც მე გახლავარ თუმცა იქვე გულისფეთქვაც ვარ როგორც შენ ჩემი. მაშ ზღაპარივით მოგიყვები თუმცა კი მხოლოდ იმას ვიტყვი რაც მართლა იყო როგორც ჩემში ისე ჩემს გარეთ: იყო და არა იყო ვინ. იყო ერთი დედით ობოლი კაცი სახელად იონა. და აი მიზეზთა სხვათა და სხვათა გამო აღმოვჩნდი ხომალდზე რომელიც შენი პირისკენ მოდიოდა თუმცა ამის შესახებ ჩემს მეტმა და შენს მეტმა არავინ არაფერი იცოდა. ვიფიქრე მოდი ამ პატიოსანი ხალხის რწმენას გამოვცდი მეთქი და ლოცვა დავინყე. მოვიდნენ და მკითხეს ვისთვის ლოცულობო. ებრაელი ვარ და ჩემს ღმერთს შევთხოვე სავალი მშვიდი გქონდეთ მეთქი. ერთობ ეამათ გამშორდნენ და ერთმანეთში ლაპარაკი განაახლეს. ლოცვამ მომქანცა და მიმადინა. ვნახე სიზმარი: გრიგალი ბობოქრობდა ზღვაზე ნავი წყლით ივსებოდა და მგზავრებს ჩაძირვით ემუქრებოდა. მე ვიდექი და ხალხს ვამშვიდებდი: ხვალ დარი იქნება ვინაიდან ცა ნითელია მეთქი.

არ მიჯერებდნენ. გინდა თუ არა შენი ბრალია და შენვე დააცხრე ქარებიო. მე ვერაფერს გავხლები და თუ მენდობით ხვალ ქარებიც ჩადგებიან და ზღვაც დამშვიდდება მეთქი. არა ახლავე დააცხრეო. არ ვიზამ მეთქი გავ-ჯიუტიდი. მაშინ ზღვაში გადაგდება დამიპირეს და ხელი მტაცეს. აი ამ დროს გამომეღვიძა. ერთი მეზღვაურთაგანი ჩამფრენოდა. როგორც ჩანს ღრმად მეძინა და თუმცა ახლა თვალი დაჭყეტილი მქონდა მაინც არ სჯე-როდა ჩემი სიფხიზლის და მანჯღრევდა და მიყვიროდა. რა მოხდა მეთქი ვკითხე. უბედურება ტრიალებს ჩვენს თავს და შენი ღმერთის შენუხება მოგვინვესო. უბადრუკნო მე რომ მანუხებთ არ იკმარეთ და ახლა ჩემი ღმერთის შენუხებაც განგიზრახავთ მეთქი. ნამოვდექი შევრისხე ქარები და ზღვის ღელვა და დაცხრნენ და სიმყუდროვემ დაისადგურა. ხოლო ისინი დამფრთხალნი და განცვიფრებულნი ერთმანეთს ეუბნებოდნენ: ვინ არის იგი ქარებს და ზღვას რომ უბრძანებს და ისინიც მორჩილებენ მას? ხოლო იონა რომელიც იყო და არა იყო ვინ უკვე კუთხეში მიცუცქუ-ლიყო თავი მუხლებში ჩაერგო და ფიქრობდა: აკი მსმენია ღრმა ძილმა სიზმარი არ იცისო? ასე იყო ეს ყველაფერი. არ ვიცი თევზო გეძინა თუ ფხიზლობდი მაშინ მაგრამ ხომ გრძნობდი რომ მეც ისე მოვისწრაფოდი ამ შენი ინტერიერისკენ როგორც შენ ჩემსკენ. ნუ შეცბები და ნუ განითლ-დები. მე შენ სიყვარულს კიდევე ბევრჯერ აგისხნი თევზო. თუმცა აქ რომ ვარ ეს ხომ უკვე სიყვარულია. თუნდაც ის რომ სადღაც მაინც ვარსებობ ქვეყნად.

შენ გინდა თქვა რომ აქ ამ სტომაქში მე ჩემი თავი მოვიპოვე? შენ გინდა თქვა რომ აქაა ჩემი დასასრული? მაგრამ მე ხომ ყოველთვის და ყველგან ჩემში ვიყავი თუმცა ამაზე საგანგებოდ არასოდეს დაეფიქრებულვარ. უბრალოდ ამაზე ფიქრს არ მოითხოვდა ბედნიერება რომლითაც სავსე იყო აი ეს სული რომელსაც ახლა წყალი ფარავს და საშველს არ მაძლევს ღმერთს ხმა ეუნვდინო. მართალია შენში ჩემი ყოფნა ამაზე ფიქრს მა-იძულებს მაგრამ ეს იმას სულაც არ ნიშნავს რომ შენში გავჩნდი. სწორე-დაც რომ ბევრად ადრე უკვე ვიცოდი ჩემი სულის სიღრმიდან ამომავალი და შენსკენ მომართული ჩემი სიფხიზლის მადლი და მარილი.

ყოველ შემთხვევაში გარდაცვლილად საკუთარ თავს ვერ მოვიზრებ. მართალია აქედან სულაც არ გამომდინარეობს რომ ადგილი სადაც ვიმყო-ფები სააქაოა მაგრამ ჩემი რწმენა ხომ რალაცას ნიშნავს. თუ რალაცას ნიშნავს მაშასადამე დაინყო კიდეც სადღაც და ჰქონდა კიდეც თავისი ფარული თუ მკაფიო ინტიმი. ამაზე მიმითითებს ჩემი ამჟამინდელი სული-

ერი თუ ხორციელი მდგომარეობა. თუ არ ვცდები ამას სიყვარულის ეროტიკად მოიხსენიებენ. რაღაც ამის მსგავსს განვიცდი მაგრამ არა შენს მიმართ არამედ შენში თუმცა შეიძლება შენს ირგვლივ ან შენიდან ჩემსკენ ან საერთოდ ჩემიდან ჩემი წარსულისკენ თუ შენიდან ჩემი იმ ანწყოსკენ რომელიც ახლა გარს მაკრავს და ჩემში ვერანაირად ვერ შემოვღევნე ვინაიდან უკვე ჩემშია მაგრამ არა იმ ურიცხვ გადაწყვეტილებასთან ერთად რომელიც ამო აღმოჩნდა შენგან გამოსათავისუფლებლად. შენში ჩემი ცხოვრების წესი დიდადა დავალბული მრავალი წლის წინ ჩემსა და ამითაის შორის ხანგრძლივ-ხანგრძლივ წარმოებული მსჯელობებისგან. მართალია ამ განაზრებებს სასურველისკენ სწრაფვის სახე უფრო ჰქონდათ ვიდრე მისგან შორსგარიდების მაგრამ ასე იყო თუ ისე მე და მამაჩემს ერთმანეთისა კარგად გვესმოდა. ისიც სწორედ ასე ამბობდა: საკუთარ თავს გარდაცვლილად ვერასოდეს მოვიაზრებო. მართალიც იყო თუ შეიძლება კაცი ამ დროს მართალი იყოს. ჩვენ ალბათ უფრო მეტი ვიცით სიკვდილის შესახებ ვიდრე ჩვენი მკვდრების შესახებ. გარდაცვლილები ხომ ჩვენი სულის უიდუმალესი და თითქმის უსასტიკესი წევრები არიან. როცა ცოცხალ კაცს ვემშვიდობებით შეგვიძლია შეხვედრის დრო და ადგილი დავუთქვათ და გვწამს რომ პირობას არ დავარღვევთ. მაგრამ როცა მავანი კვდება ჩვენ მას ისე ვემშვიდობებით რომ მსგავსს ვერაფერს შევპირდებით. საცოდავი ჩვენი ბუნება: წარმომიდგენია გადარეული როგორ აწყდება საკუთარ თავს და როგორ ცდილობს თავი იმართლოს ერთობ ადამიანური სურვილების და ფიქრების წინაშე. ერთი შეხედვით დიხაბაც ამაზრზენი უნდა იყოს როცა გარდაცვლილს მისი სახელის უკვდავყოფას პირდებიან. ეს ხომ სხვა არაფერია თუ არა ხანგრძლივი სიცოცხლის სურვილი. რაც შეიძლება გვიან შეხვედრის სურვილი იმასთან ვინც აღარაა. მეორეს მხრივ ამაში ცუდი არაფერია. გარდაცვლილები როგორც ჩანს ჩვენზე არანაკლებ ბოროტები შურიანები კეთილები და ვნებიანები არიან. ყოველ შემთხვევაში მე არ ვისურვებდი საიქიოში ისე წასვლას რომ თან არ წამელო მთელი ჩემი ამქვეყნიური ავლადიდება. აბა რა ვიქნები იქ ჩემი ფიქრების ჩემი ტკივილების ჩემი ოცნებების და ჩემი ავხორცი სიზმრების თვინიერ. ან უყლედ და უთვალეზოდ რალა ვიქნები. როცა მოყვარულ ცოლქმართაგან ერთ-ერთი მიდის მეორეს იმდენი უპასუხო კითხვა რჩება რომ მათზე პასუხის გასაცემად სიცოცხლის ნახევარს არ დაიშურებდა. გარდაცვლილ გულისწნორს ან მეუღლეს შენ თვითონაც მოგეხსენება ძირითადად ლალატობენ და მერე მილიონი საბუთი ჩნდება ამ ქმედების გასამართლებლად. ამითაი ასე ამბობდა: როცა უყვართ არ ლალატობენ არც ცოცხლებს და არც გარდაცვლილებს. ლალატი სიმბოლოა რომელმაც გვიჩვენა

რომ ამა და ამ კაცს არ ჰყვარებია. და რატომ უნდა გვიკვირდეს და უარ-
ვყოფდეთ რომ ეს ასეა? სიყვარული ხომ იშვიათი ფრინველია (მე ვიტყვოდი
თევზია მეთქი). არც შეიძლება ლალატი დაერქვას ამ მოვლენას თუ ხდომ-
ილებას. ეს ლალატი ხომ უკვე იყო მაშინ როცა მავანი მავანს სიყვარულს
ეფიციებოდა. განა თითოეულმა მშვენიერად არ იცის უყვარს თუ არა? ასე
ამბობდა ამითაი. მაგრამ გარდაცვლილ გულისსწორზე ფიქრი ძნელია. ად-
ამიანური ეჭვი დამამცირებელი და სამარცხვინო სულაც არაა. ყოველ
შემთხვევაში იგი ერთ-ერთი ყველაზე აქტიური და მოქნილი როდია იმ
თვისებებს შორის რომლებიც ასე უღმობლად გასცემენ ხოლმე ადამიანის
ეგრეთ ნოდებულ პატივმოყვარე შურიან და გულღრძო ბუნებას. ნარმო-
სადგენია ეჭვი რომელსაც გარდაცვლილი ადამიანის მიმართ განიცდიან.
როცა ჩვენს გვერდით ცოცხალი არსება იმყოფება მის მიმართ აღძრული
ეჭვი ან დასტურდება ან არ მართლდება და სირცხვილის აუტანელი განც-
და გვანუხებს ძალიან დიდხანს. რაოდენ მძიმე უნდა იყოს ეჭვი რომელსაც
ვიდრე ცოცხალი ხარ ვერ მოიშორებ. მით უმეტეს რომ წასულს არაფერს
შეპირებიხარ. არ დაგიტქვამს მისთვის შეხვედრის დრო და ადგილი. მან
არ იცის შენ როდის მიხვალ. იგი მარტოა. ნარმოსადგენია ამქვეყნიური
სიმარტოვის და უპატრონობის ფონზე რამდენად უფრო ჯოჯოხეთური
უნდა იყოს გარდაცვლილი ადამიანის მარტოობა რომელსაც თან ახლავს
სიცოცხლეში შეძენილი უმდიდრესი და უსასტიკესი გამოცდილება. რა
თქმა უნდა კარგი დღე არც ჩვენ გვადგას თუ წარმოვიდგენთ სააქაომ-
დელ სამყაროთაგან ნამოღებულ გამოცდილებას მაგრამ მაინც მოგვი-
წევს აღიარება რომ გარდაცვლილები ერთი ნაბიჯით ყოველთვის ჩვენზე
წინ არიან. თუ წარსულია ათელის წერტილი გარდაცვლილთა გამოცდი-
ლება ბევრად რთული და უმწეოა ვიდრე ცოცხლების. თუმცა ყოფნა ხომ
ყველაფერს ნიშნავს. ვაღიაროთ რომ გარდაცვლილებიც ისევე ივინყებენ
თუ ლალატობენ ცოცხლებს როგორც ამას ცოცხლები სჩადიან. და ალბათ
გარდაცვლილთა შორისაც მოიძიებია ადამიანები რომელთათვისაც სიყ-
ვარული ყველაფერია. სიყვარული ხომ რა თქმა უნდა ავკამალლებს მაგრამ
რაზე ამაღლდეს ის ვინც გარდაიცვალა და ლალატი უარყო?

რა თქმა უნდა ყოველთვის ხელიდან გისხლტება ის რასაც ზედმინეენით
ელტვი მაგრამ ჩემთვის ხომ თვით ეს პროცესია ძვირფასი და განუმეორე-
ბელი. ჩემს თავსაც სწორედ ამ დროს ვპოვებ როგორც ერთადერთს. ლტო-
ლვის საგანი რომ ხელიდან მისხლტება ეს შედეგია. ეს დასასრულის და
დასაწყისის სამყაროა მე კი თავად გზით გახლავარ შეპყრობილი და ამ
დროს ვარსებობ როგორც იონა. ამიტომ მგონია რომ თარშიშისკენ და ნი-

ნევესკენ მიმავალ გზებს ერთდროულად დავადექი როცა შენით შთაგონებულმა შენი პირისგან გადახვეწა განვიზრახე. ალბათ შეხვედრაც ამიტომ შედგა.

მე არ წარმოვადგენ თევზს რომელშიც ვიმყოფები. მე არ წარმოვადგენ შენ მას მერეც კი რაც თითქმის მთლიანად შენით ვარ მოცული მაგრამ არა ზღვარდებული. არ შეიძლება ეს შემეშალოს. საერთოდაც მე არასოდეს არავის და არაფერს არ წარმოვადგენდი. საკუთარ თავსაც კი არა. ვილაცის თუ რალაცის შენს მიღმა მდგომის შენს ირგვლივ არსებულის წარმოდგენის ან მისი სახელით ქმედების მოთხოვნილება ყოველთვის ანგარებითაა ნიშანდებული. ამ ვნებას ვერ ნილბავს გასამართლებელი საბუთების ვერც სიმრავლე და ვერც სიძლიერე. თითოეული ასეთი საბუთი გადასწრებას ემსახურება დროში საჭირო სისწრაფისთვისაა ნაყოფიერი და არა მარადიულის წინაშე თავის მართლებისთვის. როგორ შეიძლება წარმოვადგენდე იმას რაც უკვე ჩემს თვალწინაა და ყოველ წამს ჩემს მხსიერებაში ჩაედინება. დინების ასეთი უწყვეტობა დიახაც წესრიგის არსებითობაზე მიმითითებს და არა მავანის მიერ მავანის წარმოდგენის სამართლიანობაზე. მაგრამ მე ისიც კარგად მაქვს შეგნებული რომ ყოველთვის თვალიდან გვისხლტება თვალწინმყოფი და ერთადერთი დასკვნა ამ ფაქტიდან რომლის გამოტანაც გემართებს იმაში მდგომარეობს რომ არ უნდა შეგვიპყროს ჩვენს თვალწინმყოფად გადაქცევის ჟინმა. ამით ხომ ოდენ ჩვენი სულის ფარულ მოძრაობას ვაშიშვლებთ და მიუწვდომელს ვეპოტინებით. მე არ ვფიქრობ ამ მიზნის მიღწევის მიზნით შეუპრობილი ადამიანი უსათუოდ დამარცხდება და ეს მარცხი ღირებული ან უღირსი იქნება მეთქი. ვფიქრობ რომ ამ დროს ადამიანს არავითარი ხელი არა აქვს მარცხთან ანუ ამ დროს მარცხი საერთოდაც არაფერ შუაშია. ყოველთვის არსებობს საშიშროება იმისა რომ თვალწინმყოფი შენში კი არ გაუჩინარდეს არამედ შენვე აღმოჩნდე მასში და უმაღლეს საცნაურყო სამომავლოდ შენში მისი მოხვედრის დიდი ალბათობა. მაგრამ როგორც ჩანს არც ესაა მთავარი მაშინ როცა ორი ცოცხალი არსება ერთმანეთისთვის შემასმენელიცაა და ქვემდებარეც ანუ ერთმანეთით განსაზღვრულნი რალაც ერთმანეთისთვის უცნობ შინაარსს ქმნიან. აქ რალაც ქრება. ქრება ისე რომ მთელი ტანით გრძნობ როგორ გაკლდება რალაც და როგორ მსუბუქდები როგორ აკლდები საკუთარ თავს თვითონ რომელსაც არ წარმოვადგენ. შენ ხომ საერთოდაც არაფერს და არავის არ წარმოვადგენ არც შენში და არც შენს გარეთ. გასაგებია რომ არსებობს ის რაც აღარაა რაც უკვე კვალია და ნაკვალევი. მაგრამ ხომ არსებობს ის რაც მათ მიღმა

და რაც ალბათ მერმისის და ნამყოს მიღმაცაა. გასაგებია რომ ნაცარი და ფერფლი კვალია მაგრამ არა მარტო იმის კვალია რაც დაინვა არამედ იმის კვალიცაა რამაც დანვა ანუ ცეცხლის. ინვოდა თევზი და იმაედროულად ინვოდა ცეცხლიც. თევზი გადარჩა ფერფლის სახით სახეზემყოფი ცეცხლი კი არა. ამიტომაა ფერფლი თევზიც და ცეცხლის ნიშანიც. მაგრამ ფერფლამდე ცეცხლი იყო. ცეცხლმა შვა ფერფლი. მათ ერთმანეთი იქ გადაკვეთეს სადაც თევზმა თავისი თევზადყოფნის დაკარგვა იწყო ცეცხლმა კი სუნთქვა და დაბადება. მაგრამ ისინი ერთად გაჩნდნენ: ნვა და ქრობა. მერე ორივე გაუჩინარდა და დარჩა ფერფლი რომელიც უკვე არც ერთია და არც მეორე. თუ ვინმე იტყვის ანფერფლადმყოფზე რომ ის ოდესღაც თევზი იყო ჩვენ ვირწმუნებთ ან არ ვირწმუნებთ მაგრამ იმაში არასოდეს დავეჭვდებით რომ იქ სადაც ფერფლი გაჩნდა რალაც დაინვა ანუ ფერფლი ერთის მხრივ ცეცხლის ნიშანია სხვა მხრივ კი თევზის. როგორ გავიგორა დაინვა თუ ვიცი რომ რალაც დაინვა? ხოლო ფერფლი უკვე სულ სხვა რეალობაა და ბიოგრაფიასაც დამოუკიდებელს და განსხვავებულს ფლობს მაგრამ მისი სახეზეყოფნა თანაბრად შექმნეს თევზმა და ცეცხლმა. მათ შექმნეს ფერფლის ბიოგრაფია მაგრამ არა როგორც აღსავესე არამედ როგორც აღსავსები. ცხადია ცეცხლი ფორმის ფორმაა მაგრამ უბრალოდ ძალიან სწრაფი: იგი ყოველ წამს ფორმას იცვლის და ნაკვალევსაც ცვლის. საერთოდაც ყველაფერი ნამიერია რაც აქ არაა ჩემში ან შენში. ჩემი თევზი უკვე ჩემსკენ მოედინება. ჩემი თევზი უკვე ჩემია.

ვიცოდი უკვე აქ რომ ვიყავი და ვერც ჩემი ნებით ღვთის პირისგან გადახვენას მოვახერხებდი. ვიცოდი რომ ბედისწერა ჩემგან და შენგან დროში ყოფნის მეტს არაფერს მოითხოვდა მაგრამ სწორედ ეს ვერ გავითვალისწინე: ერთსა და იმავე დროში ერთი და იგივე ადგილი მეც და შენც როგორ უნდა მოგვეპოვებინა ერთდროულად ისე რომ ერთმანეთი არ დაგვეკარგა. თუნდაც დროებით. ვფიქრობ შენ მაინც ისე იყავი ატაცებული ჩემზე ზრუნვით რომ შენივე ადგილის მოსაპოვებლად ჩემში გავლა და ყველა იმ პირობის დავიწყება განიზრახე რომელიც ნინევესა და ჩემს ყრმობას შორის მოძრავ მტრობას განამტკიცებდა და თითოეული მორიგი ცვლილებისთანავე მის გამწვავებას და განახლებას არ მოითხოვდა. იგულისხმებოდა რომ ამ შემთხვევაში მტრობა იყო პირველი და მიმთითებელი რომელიც ურთიერთსაპირისპირო მხარეებს საჭიროებდა არა როგორც საკუთარ თავში ჩაღრმავების ერთადერთ საშუალებას არამედ როგორც პროცესს გზას თვით ამ მხარეთა უწყვეტი ტერიტორიებისკენ ხოლო ეს გზა რარეგ ძნელიც არ უნდა იყოს მოსააზრებლად ფლობდა ერთადერთ მიმარ-

თულებას და ეს მიმართულება ფლობდა მიზანს რომელიც შენით იწყებოდა და ჩემით მთავრდებოდა. შესაძლებელია ჩვენ ვერც ვერასოდეს ვნახოთ ერთიერთი მაგრამ ვიდრე ერთი ვართ და არა ერთად და ვიდრე ჯერაც უცნობია ჩემთვის ადგილის მთელი სიძიძიშე შენ ხარ მამა და მე ძე ვარ შენი. რა თქმა უნდა კანონიერი იქნებოდა შენი შეკითხვა კი მაგრამ სახელდობრ რომელ ადგილზეა საუბარიო. ისაა ერთადერთი რასაც მე და შენ ერთნაირად არ განვიცდით ვინაიდან მე ერთით ზედმეტ ადგილს ვცნობ და ვალიარებ როგორც ჩემში ისე ჩემს გარეთ. შენშიც იგივე მოთხოვნილება რომ გაჩენილიყო მაშინ შენ თევე არ იქნებოდი. ვინაიდან მე ახლა აქ ვარ მაშასადამე შენი ნებით ვარ ხოლო ყველა სხვა ნამიზნარი ჩვენს გარეთაა ანუ იქ სადაც მე უკვე არ ვარ. მაგრამ მაინც თამამად ვიტყვი: ეს სიძიძიშე განამტკიცებს ჩემს უმწიკობას. როცა მე ვეძებ პასუხს კითხვაზე სად ვარ მეთქი ეს კითხვა მხოლოდ ირიბია ხოლო თავის მხრივ ირიბად აქცევს ჩემს გონებაში აღმოცენებულ თითოეულ ახალ კითხვას და ახალ საფიქრალს. ამ კითხვაზე გაცემული პასუხები ჯერ კიდევ მაშინ არსებობდნენ როცა თვით კითხვა არ არსებობდა. ძნელია როცა დგახარ ასე შიშველ-ტიტიველი ამ უტყუარი ცოდნის პირისპირ ბედი კი შენგან არჩევანს ითხოვს და გეუბნება რომ აი ახლა სწორედ აქ და სწორედ ახლა შენი ბედი უნდა გადაწყდეს. და მაშინ ჩემს თავს ასე ვკითხე: თვით არჩევანი კითხვაა თუ პასუხი მეთქი. არა და არ მინდოდა აფყოლოდი ცდუნებას და მეთქვა ერთიცაა და მეორეც მთავარია არჩევანი შედგეს მერე ყველაფერს ნათელი დაადგება მეთქი. გულწრფელი რომ ვიყო მე ხომ მხოლოდ იმდენად მაინტერესებდა ჩემი ადგილი და ჩემი სადყოფნა რამდენადაც როგორ და რამდენ ხანს ჩემი ყოფნა მაინტერესებდა. როცა კითხვას კითხვა დავუსვი მხოლოდ მაშინ აღმოვაჩინე რომ კითხვამ ჩემი თავი დამისვა და გამეცალა. მაინც ვიტყვი: მთავარია პასუხები არ განანილდეს არც ჩვენს შორის და არც კითხვებს შორის. როცა მე შენი შვილი არ ვარ ვალიარებ რომ შენი ძე ვარ.

მე ამ ფაქტისთვის სხვა თვალთაც შემიხედავს და მიფიქრია ორად ვარ მეთქი განწვალული ამითაის მზრუნველ გულსა და იმ სტომაქს შორის რომელიც უკვე მაშინ იყო ჩემით აღსავსე როცა სწრაფაა ჯერაც ვერ გრძნობდა თავისი თავის გადალახვისთვის სრულად მზადყოფნას. რალაც ხომ უნდა მომხდარიყო ჩემგან დამოუკიდებელ მოვლენათა რიგში ისეთი რაც თავისი შემთხვევითობის მაღალი ხარისხით ჩემი დაფარული პათოსის მოლოდინს აამღვრედა და ისე შერყვნიდა რომ ამ უკანასკნელს სამოქმედოდ უზიძკებდა და რალაც კონკრეტულს აიძულებდა. მოხდა ის

რომ პათოსმა თავადვე შვა კონკრეტული ქმედება და იგი უმაღლ შენს ხატად იქცა. მაშასადამე გზა გზის მიზნად გარდაისახა რაც მოულოდნელობით არ გამოირჩეოდა მაგრამ შინაარსს დიახაც გამორჩეულს ფლობდა. ეს ყველაფერი მაინც წარსულის სუნთქვით იყო გაჯერებული და ჩემს მიერ თითქმის ისე განიცდებოდა როგორც თავშესაფარი ამითაის სურვილებისა როგორც ჩემზე ზრუნვით ჩემს ნებაზე გასაბატონებლად ზრდადი ძალების ერთობლიობა. როგორმე უნდა გავრიდებოდი. სავალი იყო მისასვლელი კი ჯერაც ისე გამოსჩანდა როგორც რაღაც არარსებული ვინაიდან ჩემთვის უკვე მხოლოდ იმის ცოდნა იყო საჭირო რომ ადგილი რომელიც ნებისმიერმიზეზგარეშე არსებობდა და მოძრაობდა მე მმოძრაობდა. საჭირო იყო მხოლოდ რწმენა რომ ნებისმიერი მიმართულებით გაქცეულს ეს ერთადერთი ადგილი მელოდა. იგი უნდა ყოფილიყო კონკრეტული და ჩემი. მაშინ მე შეეძლებდი მასში მოხვედრას და მისსავე დაკარგვას. როგორც ჩემთვის უკვე ცხადია გზა განვლვე მაგრამ თვალი მაინც ვერ მივადევნე რაც ჩემი ერთობ არეული განაზრებების სათავედ იქცა. მაშინ კი ჯერაც უცნობი იყო ჩემთვის გზაც და ამ გზის მიზანიც მაგრამ როგორც ჩანს უკვე გაჩენას ზეიმობდა მანძილი გულსა და სტომაქს შორის. ალბათ ამიტომ გავბედე და შთაგონებულმა ასე ვიმღერე: აი, ეს მტკერი და ეს ფერფლი, მშვიდად რომ წევანან და რიტმულია მათი სუნთქვა და თანაბრად ნაწილდება წარსულსა და მოსასვლელს შორის, მე უკვე აღარ მიმითითებენ დანგრეულ და დამწვარ სახლებზე; მინის სიღრმეებს დანაფებულ, მინისგულში ჩახვენილ წყლებზე; გამქრალ ერებზე; სამუდამოდ გადაკარგულ სიყვარულებზე; რწმენის ერთჯერად გზადყოფნებზე; ისინი წარსულს ვერ მასწავლიან. ახლა, როცა აქ, ჩემს სამყაროში, ანმყო უკვე გულისხმობს წარსულს, როგორც სათაურს ან, უფრო ზუსტად, როგორც იარღიყს, თუნდ ერთობ ძვირფასს და ისეთს, რაღაც სასიამოვნოს რომ გპირდება, თუმცა კი - ნაცნობს; ახლა, როცა აქ, ანმყოს მინაზე, მასპინძელი წარსული და გარდასულია, მე შემძლია ვისწავლო მხოლოდ ისტორია ჩემი მომავლის ანუ იმის, რაც, თუ არ გავქერი, აუცილებლად უნდა მოვიდეს; ჯერარშემდგარსაც ისტორია აქვს, მხოლოდ - შემდგარი; აი, ეს უნდა მიმითითონ ფერფლმა და მტკერმა; დანარჩენი გასარკვევად მაშინაც კი არ იყო ძნელი, როცა წარსული არ არსებობდა. მაშინაც ასე მოვიპოვე მონოდება: "წინ, წარსულისკენ!"; მნამს, ამჯერადაც სწორედ ასე მოვიპოვე მონოდებას: "უკან, ჯერარმოსასვლელისკენ!". ფერფლი და მტკერი რაღაც ძალზე შინაურული და თბილი სუნთქვით მიმითითებენ იმ სახლებისკენ, რომლებიც უნდა გადაიბუგოს; იმ წყვილებისკენ, ჩემში რომელთა დასავინყებლად ჩემივე ხსოვნა იმუშავებს, ისე ერთგული და

ისე სწრაფი, რომ ტკივილისთვის არ დარჩება მცირედი საქმეც; იმ ერე-
ბისკენ, რომლებმაც უკვე დაიწყეს ლპობა და მალე მათი ორგანიზმიდან,
ისე, როგორც ავადმყოფი ვეშაპიდან, ნაცრისფერი ამბრი უნდა ამოიღონ
სამყაროში მოხეტიალე მეზღვაურებმა; მე რას მასწავლის ეს სამყარო
გარდა იმისა, რაც ჯერაც ისევე არ დანყებულა; ფერფლი და მტვერი მხო-
ლოდ ხიდია, გადებული წარსულსა და მომავალს შორის; ფერფლი და
მტვერი ჩვენი ანმყოფა, მაგრამ მხოლოდ და უპირობოდ - წარსულისკენ
ზურგშექცეული და მომავალზე, როგორც თავის სამშობლოზე, მითითე-
ბული.

დიახ ჩემთვის ყოველთვის მაშინ იძენდა ადგილის სიბრძნე განსაკუთრე-
ბულ მნიშვნელობას როცა ფეხქვეშ ადგილს ვერ ვგრძობდი. თუმცა
გულახდილად უნდა ითქვას რომ მე ის არც მიგრძენია ოდესმე. უკეთ: სა-
კმარისი იყო საყრდენით შეძრულს თავი დამეხარა და მისთვის ურცხვად
თვალი მიმეპყრო რომ მყისვე ქრობის პროცესს მისცემოდა და მაშინ კი
უკვე ნამდვილად აღარ ვიცოდი სად ვიყავი და საით უნდა გადამედგა სა-
ყრდენგაუჩინარებული ნაბიჯი. ამითაი ალბათ ახლაც ისე ფიქრობს როგ-
ორც მაშინ: იგი ყოველთვის უნაყოფოდ მიიჩნეოდა ადგილის მოძიებისთ-
ვის განუულ შრომას და როგორც ჩემგან ისე ნებისმიერი სხვა კაცისგან
გამჟღავნებულ მსგავს ძალისხმევას ერთადერთი აფორიზმით ეგებებო-
და: ადგილი და ის ნაბიჯი რომელიც მიმართულებას ცხადყოფს ერთიდაი-
გივეაო. ამ თევზს გარეთ რაც თავი მახსოვს მამას მკაფიოდ არასდროს
არაფერი უთქვამს რაც ჩემი სიბრყვიისთვის არც არასდროს დამიბრალე-
ბია. მერე და მერე მივხვდი: მამა ამბობდა ნახევარს ხოლო მეორე ნახევარ-
ი ან მე უნდა მეთქვა ან უნდა დამესკვნა რომ მეორე ნახევარი მევე ვი-
ყავი. უკანასკნელი შემთხვევა ახალი პრობლემის ზღაპრული სამყაროს-
კენ მიმითითებდა: უნდა ამომეცნო სად ვიყავი მე ეს მეორე ნახევარი.
ცხადია ამ პროცესს დასრულება არასოდეს ენერა და მამის მიერ ხმის
გალებისთანავე განწირული ვიყავი ისეთ მეორე ნახევრად გადაქცევისთ-
ვის რომლის მიზანმიმართული ქმედება თავის მხრივ უკვე ამოთქმული
სიტყვისგან მუდმივად განშორიშორებისთვისაა განწირული ხოლო თუ
მამაშვილური ურთიერთობის მანძილზე წარმოშობადი მსგავსი ფეთქე-
ბადობების სიხშირეს გაითვალისწინებ ძნელი მისახვედრი არ იქნება თუ
რამდენი მეორე ნახევარი იბადებოდა ჟამიდან ჟამზე ჩემი სახით და რამ-
დენი პირველი ნახევრის საძიებლად მივემართებოდი სულ სხვადასხვა
მიმართულებით. მაშასადამე არც ისაა ერთობ ძნელად წარმოსადგენი
რამდენი მიმართულებით უნევს ახლა ჩემს ძალისხმევას განტოტვა და

სამუდამოდ სვლა თითქმის არსაით ანუ იქით საიდანაც აღარ ბრუნდებიან. ახლა ისიც წარმოიდგინე რომ ყოველი ასეთი გზადყოფნის სამიზნე ჩემივე გული და გონებაა და შენ მიხვდები რომ შენში ჩემი ყოფნა სიმშვიდისკენ არ მომინოდებს. ასე რომ ამითაის კვალად მეც ნაბიჯის და საძიებელი ადგილის იგივეობა უნდა შემტკიცებინა. თუმცა ეს ქარების დევნას არაფრით ჩამოუვარდება მაინც განსაკუთრებულ სურვილს გულისხმობს: ადგილობრიობად დრო-სივრცეში არსებული იმ მონაკვეთის გამოცხადებას რომელიც ეს-ესაა ნაბიჯმა უკან მოიტოვა. მაგრამ იგივე ბედი ელის მაშინ იმ მონაკვეთსაც რომელსაც ნაბიჯი ჯერ არ შეხებია. აქ კი ჩემი და ამითაის ფიქრები ერთმანეთს საკმაოდ მკაცრი სიტყვებით ეთხოვებიან და ჰაერში გამოკიდებულს ტოვებენ როგორც ნაბიჯს ისე ადგილს რომელსაც ასეთი შუალედური არსებობა გარკვეულ სახეს და ღირსებას ანიჭებს. მაგრამ რა ვუყოთ მიმართულებას? ნუთუ ისიც ჰაერშია ამ დროს გამოკიდებული? თუ მოვინდომებთ ასეც იქნება. ალბათ მაინც ამ კომიკური სიტუაციის მარწუხებიდან მიმართულების გამოთავისუფლება უნდა გვეჩიოს. ის უბრალოდ სხვა ბუნებას ფლობს და მეტი არაფერი. საერთოდაც მიმართულება მხოლოდ იმ პროცესზე საუბრის შესაძლებლობის მაუწყებელია რომელიც თურმე ნამდვილად არსებულა. ვერც იმას იტყვი ნაბიჯი მუდამ თან დაატარებს ადგილსო ვერც იმის მტკიცებას დაინყებ ნაბიჯი მიმართულების სული და გულიაო ვერც მიმართულების იმიერობაზე მითითება უშველის საქმეს. ერთი სიტყვით უნდა იდგე და ფეხქვეშ თითქმის ვერაფერს გრძნობდე მაგრამ საკმარისია ქვემოთ დაიხედო რომ მყისვე აღმოაჩინო დაკარგულიც და დასაკარგიც. როგორც წესი მოძრავი არსება ამ დროს ყოველთვის საფრთხეშია რაც გულისხმობს გადანყვეტილების ილუზიას. უკეთ: იმის შემოტევას რაც გადანყვეტილებას არსებობის უფლებას ანიჭებს. ასე რომ არა არც ვიმოდრავებდით და არც მოძრაობით მოგვრილ სიამოვნებას დავივინყებდით მიწყევ ხელახლა.

ხოლო მაშინ ჩემი სატრფო ასე მღეროდა: შენ ერთხელ უკვე იყავი სახლში. ახლა ხსოვნით ხარ გარემოცული და რა თქმა უნდა არ გახსოვს სახლი საიდანაც გამოხვედი დიდი ხნის წინათ. მთელი ცხოვრება შენ ის სახლი უნდა ეძებო, მაგრამ ვერ ნახო, ისე, როგორც ბედს წარსული არ გააჩნია და არ იცის საით მიიქცეს, ან ისე, როგორც მარადიული ანმყოფა ხსოვნა და თავშესაფარს ამიტომაც არ მოიძიებს. გარემოცული უკვე მომხდარ და ჯერარმომხდარ ომების სულით, რომლებიც შენში დაძრწიან და აწყდებიან ყრუდ დაგმანულ მესხიერებას, მიემართები თითქმის არსაით, მაგრამ მაინც გზა ჰქვია იმას, რასაც შენი სული გაივლის; ხოლო ყოველი

მომდევნო წამი საიმიხოდ მონოდებულა, რომ ერთმანეთის ვერაფერი გაიგონ გზებმა, - ერთმანეთით დასერილმა და ერთმანეთით ბრალდებულმა ურიცხვმა და უნარსულო გზამ. ისინი შენში თავ-თავის გზას ინანილებენ, რათა ისწავლონ სიარული, რაც ერთადერთი იმედია უკან მიხედვის ან - საერთოდაც გადახვენის და დასასრულის.

როგორც ჩანს დღემდე იმიტომ ვცოცხლობ რომ შენ ჯერ არ დამთავრებულხარ. აი დავბრუნდი და ვალიარე რომ იქ სადაც მიმავლინე მტრად ვერავის მოვიკიდებდი. ცხადია მხოლოდ აქ დავმნიფდები. ვერ დავინყებდი იმით რითაც ამთავრებენ. მტერი იმდენად სუსტი იყო მასთან ბრძოლა ძალისხმევას არ მოითხოვდა. აი ახლა შენი ნების მახვილი ვარ და მიჩვენე ფარი რომელიც უნდა შევიყვარო რათა აღსრულდეს განაჩენი რათა დაწესდეს მტრებად მოყვასთა მოქცევის წესი რათა ვაუნყო წინევეს მკვიდრთ შენი ბრძანება რათა გადარჩეს გზა რომლითაც შენამდე მოველ და ვერ გიხილე მხოლოდ იმიტომ რომ ჩემი გული შენი გულია რომ თევზი ხარ და არა ვეშაპი რომ მოძრაობ და არც მოძრაობ რომ სუნთქავ და უკვე არც სუნთქავ. იქნებ აქ მხოლოდ იმიტომ მოვხვდი რომ სწორედაც დაღლილობა არ მომრეოდა?

შენ მიმითითებ რომ მე მოვედი მაგრამ გამოცდილება მკარნახობს ამ ფაქტის დაზუსტების აუცილებლობას. გეთანხმები რომ მე მოვედი მაგრამ თითოეული მომდევნო შედეგი ხომ ამ შეხვედრის არაადგილობრივი ბუნების მამტიკიცებელი და მისი უკიდურესად პირობითი ხასიათის დასტურმყოფელია. ალბათ არც შენი მზადყოფნა იყო გადამწყვეტი და არც ჩემი არჩევანი რათა ზეიმი დაწყებულიყო მაგრამ ახლა როცა ის უკვე არსებობს და იმ პირობით მიმდინარეობს რომ ჩვენ ვიქნებით აღმსრულებლები მთავარია არ გამოვტოვოთ არც ერთი წამი რომელიც ჩვენი ერთადყოფნის საზღვრებს აღადგენს ანუ ჩვენი გავლით ბრუნდება იქ სადაც მორიგ სათავეს იღებს ადგილი რომელიც ჩემი სახით მოვიპოვე და მოგიპოვე და რომლის ფარული მიზანი უძღურია ჩვენთვის სიცოცხლის მომნიჭებელი უმეცრების გასარღვევად და ცაში გასასვლელად. დიახ ცა ამ შემთხვევაში არა და არ გულისხმობს იმას რაც გათამაშდა.

მაგრამ უფრო მშვიდად შეიძლება იმაზე ფიქრი რომ ჩვენი შეხვედრა დროში მოხდა. მაშასადამე ვილაც შევიდა სადღაც. მაშასადამე ადგილმა ვილაც დაიმსგავსა და აამეტყველა ისე როგორც სხვა არავინ მეტყველებს არც სხვაგან და არც აქ. აუცილებლად სადღაც. ოთხჯერ ოცდაცამეტმა ნელ-

მაც რომ განელოს ვიდრე მე აქ ვარ ნინევეში ხომ არაფერიც არ მოხდება. ხომ არ გულისხმობს ჩემი აქყოფნა ნინევეს მზადებას ჩემთან შესახვედრად? ხომ არ გულისხმობს ჩემს მზადებასაც იმ მთლიანობის აღსადგენად რომელიც დიარღვა ჩემსა და შენს შორის მაშინ როცა უფლის პირისგან გავიქეცი ანუ როცა მივხვდი რომ ნინევე შენ ხარ? რაც აქ მოხდება იმას უნდა ელოდეს ხალხი იქ სადაც არავინ ჩემი პირადი მტერი არაა იმიტომ რომ მათთვის უცნობია ჩემი არსებობა. იგი უცნობია ჩემი სატრფოსთვისაც რომელიც არასოდეს ყოფილა ნინევეში მაგრამ მახსოვს როგორ მღეროდა: შენს ათასობით სახეს შორის ერთი არაა, რომ გენდობოდეს და არ განსჯიდეს ეს-ესაა მოსასვლელ სახეს, რომელმაც იგი უნდა შეცვალოს და, მასთან ერთად, - მთელი ცხოვრება როგორც შენში, ისე - შენს ირგვლივ. ადამიანებს ცვალებადი ბუნება აქვთ არა იმიტომ, რომ მთვარე ქრება უფრო მაღე, ვიდრე - დუმილი ან მქრალი ბგერა, რომელსაც იგი ჩვენს გულებში ისე ტოვებს, როგორც ჩვენს ფიქრში სახე ზემყოფ ნივთთან თუ ბჭობის ობიექტთან შეუდარებადს (შეადარე და უმალ მოკვდება, უმტივიწეულო სიკვდილი რასაც გადაუწყვიტე), და არც - იმიტომ, რომ ჩვენ ვერ ვუძლებთ და პირველივე მთლიანი ვნება ნაწილებად ნადგურდება, როცა მკერდი ამოისუნთქებს; და არც - იმიტომ, რომ ერთადყოფნა სისწრაფეს და ნიღაბს მოითხოვს; არამედ მხოლოდ - ცვალებადი სიტყვის მიზეზით, რომელიც სადღაც სხვაგან დაზამთრდა, და როცა ჩვენს მხრებს მოაკითხა, როგორც გაზაფხულს - ვაშლის ყვავილმა, ჩვენში დროს უკვე აღნიშნავდნენ სულ სხვა სიტყვები, მაგრამ გრძნობები იგივე და მზერაც იგივე. მორიგი სახე მოსასვლელთან ან წასასვლელთან წილნაყარია მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც ადამიანს არ ერთგულებენ სახეები, ისე, როგორც არ ერთგულებს უკვდავი მოკვდავს. მან ჩემმა სატრფომ რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანი იცოდა ჩემს შესახებ. ალბათ უფრო მნიშვნელოვანიც კი ვიდრე ჩემი არსებობაა. იქნებ ამის გაგება მინდა როცა ასეთი ჟინით ვცდილობ შენში შემოსვლას შენი ნდობის მოპოვებას შენი ადგილით თამაშს?

VI სულ სხვა შემთხვევის ისტორია

1.

დიახ, მისი ფერისა და მისი სიმკვრივის პირობითობას. სხვა რა შეეძლოთ მონოტონურ, მხრებში ანურულ მის ყვრიმალებს, არათანაბრად ათამაშებულ მის ხშირ თვალებს. თითქოს ერთდროულად მრავალი კარი ჭრიალით იღებოდა და იხურებოდა. არც გაუგონია სიცილიში შემაღულს, როგორ შემოსძახეს, მობრძანდითო. ის კი იდგა და ლანგარზე გეომეტრიული პათოსით მიმონყობილი საკვების მრავალფეროვნებას თმადავარცხნილი დაჰყურებდა. ჩანდა, თავის დაძაბულ მეტყველებას უდარებდა და ამ დროს არავინ და არაფერი, საკუთარი ფიქრიც კი არ აინტერესებდა. მხოლოდ მრავალი წლის მერე, განგებას სულ სხვა მხარეში უნდა შეეხვედრებინა მისთვის ჩემი დაღლილი არსებობა, და აი, მაშინ, მას, იმ თავისი ძველი სიცილის ჩრდილში მორცხვად მიმალულს, ორჯერ ეკითხა: მაინც საიდან ჩანდა, საიდან ჩანდაო. მე კი ისევე ჩემს ძველ თემას ვუბრუნდებოდი. ლანგარი თითქოს კი არ ეჭირათ, ქვემოდან უბიძგებდნენ და უხილავ, ქათქათა ტილოგადაფარებულ, ბორცვს წარმოქმნიდნენ. სხვათა შორის, დიდი ოსტატობით. აი, ეს თეთრი, სხვადასხვა ფორმით აჭრელებული ეს სითეთრე თავგზას უბნევდა, საავადმყოფოდან ოდესღაც გამოყოლილ და მალულად ნალოლიავებ, სენტიმენტალიზმმოკლებულ სევდას უშიშელებდა, უუხეშებდა. ოფიციალტის თეთრი კვართი და თეთრი პიჯაკი, იუბილარის თეთრი როლინგი, მთავარი მასპინძლის თეთრ ზოლებში გადაწყვეტილი შარვალ-პიჯაკი და მთავარი რედაქტორის ტალახისფერ ქამარზე მიტყეპებული თეთრი ბალთა მის წინააღმდეგ პირშეკრულთა მცირე, მაგრამ დიდი ძალის მქონე ჯგუფს შეადგენდა და რარიც უცნაურიც უნდა ყოფილიყო, ამ შეთქმულების ორგანიზატორად საკუთარი სახე მიაჩნდა, მოდიდან გადასული მაკიაჟის და მოდაში ვიქტორიანული ეპოქიდან ესაა გადმოსული ვარცხნილობის ჩათვლით. სახელურსაც ამიტომ ჩაბლაუჭებოდა ესოდენი ფიზიკურობით: ველარ მოეფიქრებინა, გამოთავისუფლების შემთხვევაში მისთვის ისეთი რა ებრძანებინა, დიადი მთელი რომ არ შეურაცხეყო და ამით ვიღაც თუ რაღაც უხილავის აქტიურ იმიჯს უარყოფითად არ შეხებოდა. ერთი სიტყვით, ეს იყო სოციალური შიშის წინა-

აღმდეგ წამონყებულ მიხი ამბოხის უმნეობა, უსუსურობა, სწორედაც საჭირო დროს და საჭირო ოთახში ანაზღად ნაგრძობი და კერკეტი კაკალივით შეწყვეტილი, არც ერთგული და არც მოლალატე, თავისთვის მყოფი, ავტონომიური. რაო-რაო?-ო.

2.

ამ დროს მე სხეულს ვიბან. ჩემსას - არა. ხელები კრძალვით ეხებიან დაჭიმულ, თითქმის მოთმინების ბოლო წამამდე მისულ ნერვებს, ისინი კი - ეს ნერვები - ყველგან არიან, შემახსენებენ ფერის და სიმკვრივის პირობითობას, იდიოტიზმის მუდმივ სიშორეს. ტალღასავით ერთფეროვანია იმ არაფერთან შეხება, საიდანაც ერთმანეთის დამცავი მოძრაობები იბადებიან და გაბრძოლების რეჟიმს განსაზღვრავენ, სასწონარკვეთის პრინციპზე მომართულს. ვგრძნობ, ეს პროცესი როგორ ანანილებს აბსტრაქციებს შორის ზამბარასავით განშლად-შეკუმშვად სივრცეში ჩემს სურვილს - წინააღმდეგობას ვუნევედე ბრძოლისკენ მიმხმობ უცხო ძალებს. და ჩემი სურვილიდან ხსოვნის მეტი არაფერი რჩება. გაბრძოლება კი უკვე მოქმედებს, მდორედ, ხანგრძლივად, გულისრევასავით, რომელიც მაშინაც კი აღარ გახსოვს, როცა მთლიანად მისით ხარ მოცული. ესაა ტანი, რომელიც დევს და თვალედახუჭულ, ჩაძინებულ მის ყოფნაში, მის რიტმულ სუნთქვაში ათასობით სიზმარი ხდება: სიზმრებისთვის მძინარე ტანი მხოლოდ თავმოყრის, მიზიდულობის ადგილია, ისე, როგორც მატლისთვის - გვამი. მაგრამ ისინი ტანს არ მოიცავენ, არ ფარავენ, არამედ - ხრწნიან. და ამ საქმესაც თავად კი არ წარმართავენ, მხოლოდ ხელს უწყობენ, თანამონანილეობას სჯერდებიან. მერე, ჩვენ რას ვშვრებით?

3.

- ანუ დავწერო, რაც უკვე დაინერა. ვთქვათ, მეტაფორა. ის უკვე არსებობს და მისი არსებობის ფაქტი იცავს მის მეტაფორულობას. შესაძლებელია თუ არა მეთქი უკუპროცესი: მისი გაქრობა, მასზე ზემოქმედებით მისი განმეტაფორება, მეტაფორული გარსისგან მისი გაშიშვლება. როგორც შეიქმნა, ისევე ისე გაუჩინარდეს, მაგრამ შესაძლებელი იყოს გაუჩინარების აქტით მისი გათვალსაჩინოება. გესმისო? მეტაფორა, რომელიც არსად არ არსებობს, მაგრამ არ არსებობს მხოლოდ მას მერე,

როცა უკვე იარსება ჩემთვის, მკითხველისთვის. მისი გათავისუფლება მკითხველის თვალისგან, და გადასროლა ისეთ რეალობაში, სადაც მხოლოდ მისი წარსული ნაიკითხება. ეს არ იქნება დამწერლობა, არამედ - განმწერლობა.

- მოიცა, მოიცა, რალაცას ურევ. რა შუაშია რეეოლუცია? შენ ხომ ეს არ გინდა! დატოვე ყველაფერი ისე, როგორც არის და წადი, გაეცალე აქაურობას. რომ დაბრუნდები, არაფერი აღარ დაგხვდება. მე ეს ვიცი და იმ ხალხმაც იცის, ვისაც ეს ცოდნა არაფრად არგია. გეუბნები: გაეცალე, არ შეეცელო.

- მაგრამ მომისმინე. მეტაფორა ხომ ისაა, რაც ითქვა, გათამაშდა. ის ხომ უკვე გაკეთებული არჩევანია...

- მერე-მერე რა დგას მის უკან?

- მერე-მერე შეგიძლია შეინახო გამოუთქმელი? ეს "გამოუთქმელით" მანიპულირება ხომ არ იქნება?

- არა. უკიდურეს შემთხვევაში, ეს შეიძლება გამოუთქმელის აქციდენციებით ოპერირება იყოს. ექსპლიკაციის აქტი გამოუთქმელის არსში ინტელექტუალურ წედომასა და მის დახურვას სულაც არ ნიშნავს. ეს გათქმულთან და გამოვლენილთან შეხებაა. გამოუთქმელი, ეს "უძრავი მამოძრავებელი", დისკურსში არ მონაწილეობს, ის დისკურსის გამართული მუშაობის პირობაა.

- არა-არა, რალაცას ურევ.

- და შენ გგონია, ეს ცუდია?

- ცუდი არაა, მაგრამ საჭიროა. შენ ხომ ამბობდი, ისე უნდა გავაკეთო, რომ საჭირო არ იყოსო.

- კი, მაგრამ იქვე ვთქვი, იმას გავაკეთებ, რაც საჭირო არ იქნება მეთქი.

- გეთანხმები, რალაცას ურევ.

- როგორ-როგორ?

- რასაც ურევ, იმაში გეთანხმები მეთქი.

- როგორ.

4.

მოგახსენებთ, ყველაფერს მინიმალური სიზუსტით გეტყვით. მე არ მინდოდა ვყვარებოდით. მინდოდა შემეცდინა. მე თუ ამას მოვახერხებდი, მხოლოდ მაშინ დაემშვიდდებოდი იმ შეგნებით აღსავსე, რომ ამ-

ჯერად მაინც დავასწარი, ამჯერად მაინც ვითამაშე ჩემს ტერიტორიაზე. თითქოს ვალწვედი კიდეც მიზანს, მაგრამ ვიმარჯვებდი თუ არა, ხელთ აღარაფერი მეჭირა და მომუჭულ მარჯვენას ისე ვხსნიდი, თითქოს კიდევ ერთხელ (უკვე მერამდენედ) არ მელოდა მისი მომუჭვა იმ იმედით, რომ მასში რალაც აღმოჩნდებოდა. დიახ, მას მერე აღმოჩნდებოდა, როცა მოვმუჭავდი. უკვე აუტანელი გახდა იმის გაძლება, რომ ერთდროულად ორივე ვცდებოდით. არც იმის ძალა შემრჩენოდა, ამ ფაქტის ჰეგემონიით დავმტკბარიყავი და არ მქონოდა ცალმხრივი ალტაცების გულისამრევი ყინი. აქ გამარჯვება ან დამარცხება შეუძლებელი კი არა, წარმოუდგენელი იყო, ანუ არც ერთი ასეთად არ მიმაჩნდა, თუ მის შენახვას, ჩვენებას, მასზე მითითებას ვერ მოვახერხებდი. რა აზრი ჰქონდა ისეთ ფინალს, რომელიც არსად არ არსებობდა, რომელსაც მხოლოდ ჩემთვის ვფლობდი. რა აზრი ჰქონდა ჩემს მბრძანებლობას, თუ სხვისთვის (თუნდაც ჩემი მეორე მესთვის) შეუმჩნეველი იქნებოდა, თუ მის გადაადგილებას ვერ მოვახერხებდი. გულწრფელად ვცდილობდით ერთმანეთი შეგვეცდინა, მაგრამ ვერაფერს ვხდებოდით და დროდადრო სასომიხილები, გადაყრილები, ენერჯის მორიგი ტალღის შემოტევამდე, მივჩერებოდით ერთმანეთს. აქ, ამ საქმეში, ვერაინ და ვერაფერი ვერ გვიშველიდა. მაგრამ განა ის კი ვიცოდი, მერე რა უნდა ყოფილიყო? ზოგჯერ ისეთი განცდაც მქონდა, თითქოს ერთმანეთს ალვაგ ზნებდით მხოლოდ იმისთვის, რომ ერთმანეთს საბოლოოდ მოვწყვეტოდით, სხვადასხვა მხარეს მოგვეკურცხლა უკან მოუხედავად, და, რაც შეიძლება მალე გაგვეხსენებინა ჩვენი ნვალება, რათა ხსოვნაში მაინც გვეპოვნა შველა. იქნებ, ეს მართლაც ერთადერთი გზა იყო მომავლის შესანახად; უფრო მეტიც, ასეთი ხსოვნა, იქნებ, საუკეთესო აგრეგატი გამომდგარიყო მომავლის გამოსამუშავებლად, სამომავლო ქცევების გამოსანვევად და გამოსაძეველად ანმყოფი, რომელიც ამ მერმისს უნდა გაქცეოდა. მაგრამ - რით? მხოლოდ და მხოლოდ - უკუქცევით, დროში უკუვარდნით, მოსალოდნელი რეაქციების ჩანაცვლებით უკვე ნაცნობ მოძრაობებში. ჩვენი კონკრეტული მიზანი იყო, სწორედ ამ შემდგარ მოძრაობებს აღენერათ თავიანთი თავი და არა - ჩვენს მოსალოდნელ რეაქციებს, უმართავ ამ მანქანებს, რომლებიც მხოლოდ იმის ძალით ინარჩუნებდნენ ჩვენზე ბატონობას, რომ ერთმანეთზე ვერ ვიმარჯვებდით თანმიმდევრულად და რიგრიგობით. ეს იყო აუტანელი სექსი: ან ერთად ვიმარჯვებდით ერთმანეთზე ან ერთად ვმარცხდებოდით ერთმანეთთან. ეს იყო დუელის შეუძლებლობა და სადღაც, ჩვენს მიღმა, მიმდინარე ბრძოლის გარშემო მონოტონური ბუტბუტივით გაბმული სიარული, საიდუმლოს პერმანენტული არარსებობა. დიახ. რომ ამჯე-

რად მაინც გავითამაშე იგი ჩემს კუთვნილ ტერიტორიაზე, რომელიც დღემდე ვერ მომიპოვებია. მაგრამ ჩვენ რა ვქენით?

5.

ა) ...მაგრამ ის მაინც არაა ერთდროულად კანიბალისტი და "ნმინდა გონების კრიტიკის" ავტორი. დიდი-დიდი, მისი გმირობა იმით აღინიშნოს, რომ ჰომოსექსუალისტი გახდეს. ეს მისი შესაძლებლობის ზღვარია, ეს მისი რიცხვია, ეს მისი დროა. ჰომოსექსუალიც კი - არა...

ბ) ...ცდუნებას ხშირად ინვევს ილუზია, რომ იქ რაღაც არის, რაღაც არაჩვეულებრივი. ასევე ხშირად, ეს ხდება მაშინ, როცა შინაგანი ხმა გვკარნახობს, რომ იქ, შიგნით, არაფერიც არ არის. მაგრამ საკითხავია, ჩვენ გვაცდუნებს ის, რაც სინამდვილეში ცარიელია, თუ ჩვენ ვაცდუნებთ მას და ვაიძულებთ დაგვემორჩილოს. მაგრამ ეს სინამდვილე ხომ ჩვენ ვართ...

გ) ...ჩვენ - არა. ისინი. ჩვენ - სხვაგან. ისინი კი იმდენად უსუსურები აღმოჩნდნენ, რომ დროს გაუსწრეს. იძულებით. დროს თუ ანწყოს? რა თქმა უნდა, - ანწყოს. რა ელთით მათ იქ? მარადიული სურვილი, რომ ყოფილი ანწყო ენატრებოდეთ. მაგრამ ეს შეუძლებელია. არ იკარგება მხოლოდ ის ანწყო, რომელიც არსებულა. ისინი ვერ გაურბიან მომავალს, რომელშიც აღმოჩნდნენ. ისინი სხარტად ლაპარაკობენ...

დ) ...ამგვარად, ჩვენ ვიცით, რა არის ადამიანი. ჩვენ მხოლოდ იმის თქმა შეგვიძლია, რომ ის არის ცხოველი, მცენარე, კრისტალი. მაგრამ რა არ არის ადამიანი - ამის თქმა შეუძლებელია...

ე) ...შენ მომიწოდებ დაშლილის დაშლას, მოკლულის მოკვდინებას, შეჭმულის შეჭმას. როცა მე ასეთი ქმედების შეუძლებლობას ვაცნობიერებ, მოულოდნელად აღმოვაჩენ, რომ დაშლილიც დაშლილა, მოკლულიც მოკლულა და შეჭმულიც შეჭმულა. ეს ყველაფერი წარმოუდგენელია იმდენად, რამდენადაც წარმოდგენას შეუძლებელს ხდის ჩემი გულწრფელობა...

ვ) ...თავისუფალი სხეული (ჯანმრთელი ან ავადმყოფი) ის სხეულია, რომელშიც ყველა ორგანო თანაბარ უფლებებს ფლობს და თანაბრად მიუწვდება ხელი მბძანებლობის ცენტრებზე. თანაბრად უნდა გაუმარჯოთ ტვინსაც და ფრჩხილსაც. არა, არც ხელი არაა მეფე...

ზ) ...ხოლო ყოველი საჯარო ბიბლიოთეკა სპობს განათლებას, რომელიც სპობს საჯარო ბიბლიოთეკებს დემოკრატიის სახელით...

თ) ...დემოკრატიული ცენტრალიზმი...

- ენა იციო? მიპასუხე, გერმანული კარგად იციო? უკვე იცოდნენ, რა ვიცოდი და რა არ ვიცოდი. და ესეც მკითხა, სროლა იციო? სად წავიდა ის ყველაფერი! როგორ დანთქა და შეირია, შეისრუტა, შეისისხლხორცა დრომ ყველაფერი, ჩემი ჩათვლით შეისისხლხორცა. დრომ კი არა, ალბათ - ხსოვნამ. ჩვენ ხომ ეს არ ვიცით. ჰო, მე არ ვიცი. რა აზრი ჰქონდა იმას, რაც იყო. ან რატომ იყო. თითქოსდა რაო, ხელში მეჭირა და მაშინვე ვგრძნობდი, როგორც დავკარგავდი. ვინ იყვნენ ისინი? რა უნდოდათ? მათაც ხომ შეილები და ცოლები ჰყავდათ. განა ისინიც დრომ არ წაიღო? გაიყოლა და შემატოვა. თითქოს შლამია ახლა ირგვლივ. გესმის, რას ვამბობ? დამახინჯდა და ჩაიძირა. როგორც ატლანტიდა. იყო და აღარაა, მაგრამ მე ხომ ვიცი, რომ მხოლოდ მაშინ შეიძლებოდა ყოფილიყო. მაშინაც არ იყო. ზღვის ტალღებივით მოდიოდნენ. ქაფილა რჩებოდა. რაც არ იყო, იმას ანგრევდნენ. რა უნდა გადამელახა? ის კი, ის საზიზლარი. თუმცა რა, მასაც. აი, ასე, გასწვრივ ვიდექი. ან ის სიბნელე. რა უნდა მეთქვა? არა, სროლა არ ვიცი და არც მინდა ვიცოდე, ვერც ვერასოდეს ვისწავლი მეთქი. რა უნდა მეთქვა. მერე დემმერუნგ. ყოველ ნაბიჯზე იყო ნაფენილი. რა უნდა მეთქვა. განა იქაც იგივე არ მოხდა? გესმის, როგორ დაემშვიდობა თავის სამშობლოს? ჰო, სწორედ ასე, ბუხერის რედაქტორმა შეასწორა და ასეც შემორჩა ისტორიას. არავინ იცის. ოთხასი. არა. ხო. ხო. ხუთასი. როცა მოკვდა, რა ნაიკითხეს? სხვა არაფერი. მისივე ლექსი ნაიკითხეს. რალაციით უნდა მომეძებნა გამოსავალი. სიზმარში - არა, მხოლოდ ცხადში მეკარგებოდა. აბენდლანდ. ასე არ იყო? მე მხოლოდ ცხადში მეჭირდებოდა, სხვაგან არსად. მაგრამ მაინც. სწორხაზოვანი დრო იყო და უნდა წაეღო. ყოველ შემთხვევაში, ჩემთვის მაინც. გადმოვალაგე, რაც არ დამინვავეს. რამდენი ყოფილა. ერთიანად მიმოვფანტე. ლამის მოვკვდი ადამიანი. მარტო როცა ხარ, უფრო უძლებ. ვერ უძლებ, მაგრამ უფრო გაკავებს, აღარ გექაჩება. ლამის გავთავი ადამიანი. სად წავიდა მეთქი ცხოვრება. არადა, ახლა ვინღა გაიგებს. გასაღები ხომ დაკარგულია. რაც იმ დროის კუთვნილი იყო, ის როგორ უნდა აღადგინო. განა მუდმივი ბრძოლა არაა? სხვა რა უნდა მეკეთებინა. ოთახიც ფურცლებად და ხორცად დაიშალა. რა მინდოდა იმ ხალხთან ერთად. სად წავიდა ცხოვრება მეთქი, ამათ გაიმარჯვეს და გავერიდე. ამიტომ გავერიდე. ვზივარ და ვფიქრობ. ერთბაშად მაინც ვერ დავხიე. მაინც ვარჩევდი და ვიქექებოდი. აი, ამას ვექებდი, გესმის? რაც ახლავ, იმას ვექებდი. იმიტომ არა, რომ მინდოდა. არ მნდომებია. ვერა, ვერ ვნახე. და ასეც უნდა ყოფილიყო. ალბათ, ამიტომ ვერ

ვნახე, არა? ჰო, რაკი ვიცოდი, რომ ვერ ვნახავდი, არც უნდა მენახა. ვრწმუნდებოდი, რომ მართალი იყო. სად წავიდა ის ყველაფერი. გესმის? ამ ჩემს ასაკში ვრწმუნდები, რომ მართალი იყო. სოკრატე მართლა მართალი იყო. სად წავიდა. აილო და ბოლომდე შესვა. ეს ერთხელ ხდება, მან კი ეს ერთხელ ჩაიდინა. იმიტომ, რომ ერთი იყო. ვერა, ვერ ვნახე. სიგიჟეა. შიზოფრენიაა. რა მინდოდა იმ ხალხთან ერთად, ჩვენ ხომ ყოველთვის ვებრძოდით ერთმანეთს, მთელი ცხოვრება. გესმის, რას ნიშნავს მათთან ბრძოლა? მაინც დამანგრევეს. სიგიჟეა ეს ყველაფერი. რატომ. რა მიზნით. თავის მართლება? რატომ. რა მიზნით. აი, ასე. სიბნელემ დანთქა. მეშინოდა, რამე ისეთი არ წარმომეთქვა. არ მეთქვა რამე ისეთი, რომ. ძველისძველი საათია, ძლივსლა მუშაობს. მერე ფარდა გადავნიე და გადავიხედე. შუაში თითქმის აღარაფერია. არა. არაფერი. ქუჩა კი მზითავა გაჩახჩახებულნი. ხალხი დადის. გადავიხედე. მოძრაობდნენ. სუფთად იყო მილაგებულნი. გავშტერდი. სიგიჟეა. შიზოფრენიაა. სულ არაფერი, გესმის, ეს რას ნიშნავს! ცხოვრება კი გასულია. და რალაც მოირღვა. თავისმართლება? ვიგრძენი, რომ რალაც მოირღვა...

7.

იმას, რაც უნდა გამოითქვას, ენა არა აქვს. ეს იმას ნიშნავს, რომ იგი თავის თავს ვერ გამოთქვამს, მხოლოდ ამჟღავნებს. მის გამოსათქმელად კი საჭიროა სხვა, ის, ვინც მასზე ილაპარაკებს, მის გამჟღავნებულ ყოფნას აღწერს და არა ექსპლიკაციის აქტით, არამედ თავისი მოლაპარაკე არსებობით, თავისი მდინარებით დაადასტურებს სხვა სახით მისი გამოჩენის შეუძლებლობას. რას აღწერს ეს სხვა? ენას, მეტს არაფერს. სწორედ ენაა ის, რაც საკუთარ თავს გამოთქვამს და ეს დაუქმყოფილებელი ლტოლვა საკუთარი არსებობის გამოსათქმელად გამოსავალს პოულობს და კომპენსირდება სხვის აღწერაში. აღმწერი სხვაა იმიტომ, რომ სხვას აღწერს. სხვა სიტყვებით, - სხვად სხვის გადაქცევით იწყება აღწერა. მაშასადამე, ენის არქონა სულაც არ ნიშნავს ენად არყოფნას. ხოლო რაკი ენა არსებობს მხოლოდ მაშინ, როცა აღწერს, ამიტომ იგი ყოველთვის სხვისთვის არსებებულია, და მხოლოდ ამის მერე - თავისი თავისთვის. თუმცა, როგორც ახლახან აღინიშნა, ეს უძღურების კომპენსაციის ხასიათს ატარებს. ენა, რომელიც უნდა გამოითქვას და რომელსაც ენა არა აქვს, სხვას "იპარავს" და ამით იქმყოფილებს გრამატიკულ-სექსუალურ განზომილებაში მოქმედების, სახეზეყოფნის ჟინს. ეს თითქმის იძულებითი

ქურდობაა, ლინგვისტური ბიოლოგიზმის არსებობის მთავარი პირობა. თუ არ იმეტყველებ, არც იარსებებ, მაგრამ თუ არსებობა გინდა, სხვა უნდა აღწერო და მისი აღწერის პროცესად ყოფნით ამტკიცო როგორც მისი სანყისის გამოთქმის შეუძლებლობა, ისე - საკუთარის. მაგრამ აქ არავინ სვამს კითხვას - საერთოდ კი არსებობს სანყისი? არა იმიტომ, რომ ისინი გამოუცდელი არიან. აქ იგულისხმება, რომ სანყისის არსებობის რწმენა სასარგებლოა. მაგრამ ისიც იგულისხმება, რომ ესაა საგანმანათლებლო სიკეთე, - აქტიური, ძლიერი სანყისი, რომელიც ყოველთვის წარმატებით დაიმსახურებს პასიური, სუსტი სქესისგან ასეთ ან დაახლოებით ასეთ სიმღერას:

არ ვწერ სიმღერებს არ ვწერ ლექსებს არ ვწერ დღიურებს
ვერც აზრებს ვბადებ შენს საკადრისს ვერც სიზმრებს ვხედავ
არ მაქვს წარსული არ მაქვს ანმყო არ მაქვს მერმისი
არ ვფლობ სიმდიდრეს ავილო და გიბოძო უხვად
რაკი სურვილის მანქანაა ჩემი ბატონი
ვერც სექსს მოგიძღვნი ისეთს სხვისთვის რომ არ მიძღვნია
მაგრამ გულით მსურს შენ მოგიძღვნა ყველა ლალატი
რომელსაც ინვევს უსუსტესი ეს ჩემი ვნება
მაგრამ გულით მსურს გისახსოვრო რამე ისეთი
რაც არასოდეს შენს ხსოვნაში არ ნაიშლება
რაც შენს სიკეთეს ერთიასად ვერ გადაიხდის
რაც ხალხის თვალში ნათელს მოჰფენს შენს თავდადებას
და ამიტომაც შენ გეძღვნება ჩემო ძვირფასო
ჩემი და შენი შეუღლების ეს მწირი სუფრა
და ხელმოწერაც შენ გეძღვნება და ეს ჯვრისწერაც
და ის პანანაც რომ გავაჩენ შენ მოგეძღვნება
და ფეხსადგილში ჩემი შესვლა ყოველდღიური
და ნეტარებით ჩამუხლული ჩემი იქყოფნა
და ჭინთვის ნუთიც და ის სუნიც მზეთუნახავი
და უშუქობაც ჩემო კარგო შენ მოგეძღვნება.

მაგრამ სანყისის გამოთქმა შეუძლებელია იმიტომ, რომ შენ არსებობ და იგი - სანყისი - შენ ხარ, ყოველნაშამ ახალი და ქრობადი: ციციანათელა ღამის სკვერში, უცხო მხარეში. მერედა, რამდენი ცუდი წლის ხარ? - ო. ხელები საბედისწერო ყულფებივით შეაქანავა და მერედა დაიფერთხა. და კიდევ: მაშასე, მაშასეო. არც ხვალინდელზე ფიქრი ასვენებდა. როგორ

იცოხნებოდა და თავისი ალაგ-ალაგ შემხმარი ნეკრით უფრო აძვირებდა უსაქმოდ ჯიბეში ხელებჩანყობილ, ურთიერთმონაცვლე ნოლა-დგომას. სინამდვილეში კი, აი, რას შერება: ჩემს მოძრაობებს იმეორებს. წარმოება უნდა შეწყდეს, თორემ ეს დიდებული პეიზაჟი განადგურებას ვერ გადაურჩება. დახუჭულ თვალებთან ერთად იმ ბოლმასაც ანთხევს, წლითი-წლობით რომ დაღეჭილა მის გამავალ ტვინში და ხმოვანი სიგნალების წარმოებით აუნყებს გარემოს თავისი ტრაგიკული ხვედრის შესახებ. და აი, ამ ხვედრით შეპყრობილი, მომახსენებს, რომ ავადმყოფობა, შეიძლება ითქვას, ავადმყოფობის შეუძლებლობაა, გადახრის და ამოვარდნის შეუძლებლობა. გადახრიდან გადახრით არ ხდება დაბრუნება ჯანმრთელობასთან. და ეს ასეა არა იმიტომ, რომ ჯანმრთელობა წმინდა სახით არ არსებობს(ეს ფსევდოპრობლემაა; ყველამ ძალიან კარგად ვიცით, რომ ჯანმრთელობა სოციალური ნორმაა და მეტი არაფერი), არამედ, პირველ ყოვლისა, იმიტომ, რომ გადახრიდან გადახრა ტკობის აქტია და არა - კორექტირების. უფრო მეტიც, ესაა გამოცდილი სხეულის მოძრაობა და არა - უმანკოსი. როგორ შეიძლება, შეშლილმა დათმოს შეშლილობა, დათმოს სიშიშვლე, და ცვალებადი ნორმა აღიაროს? მათ შორის ხომ ისეთივე გადაულახავი უფსკრულია, როგორიც - ბერძნების ევრიდიკესა და რილკეს ევრიდიკეს შორის. ასე არაა, ჩემო ერუდიტივლო მეგობარო? -ო. დასკვნაზე წაფენილ მის კითხვას კი, რა ხანია, პეიზაჟის ნაწილობრივი შეუძლებლობა პასუხობდა და, სხვათაშორის, არცთუ დადებითად. ანუ სად ვიცი ის, რაც ვიცი, არა? ეს იყო პეიზაჟი, რომელსაც გაღეღილი გულმკერდიდან მოთეთრო კვართის ჭუჭყიანი საყელო მოუჩანდა და გამოცდილ ქალბატონებს ვერ გამოაპარებდა ანგარდასული სასქესო დრამის ნარჩენების შესაძლებლობებს: "იქნებ კიდევ დარჩა რალაც?" ან "ნეტავი იმათ, ეს გაღელვა რომ ჭუჭყამდე ნახეს". დაბოლოს, რა შუაშია დავინყება? უბრალოდ, რაც აქ ვიცი, სხვაგან არ ვიცი. სხვაგან რალაც ისეთი ვიცი, რაც ამ ცოდნას გამორიცხავს. საკმარისია დაეუბრუნდე იმ ადგილს, სადაც ის ვიცოდდი, რაც ახლა არ ვიცი, და მაშინვე აღდგება "წინარე" ცოდნა. მაგრამ სწორედ ესაა შეუძლებელი, - ვწყდებით თუ არა რაიმე ადგილს(ერთ ადგილზე გაჩერება კი ასევე შეუძლებელია), ის უკვე სამუდამოდ იკარგება. ყოველ "მომდევნო" ადგილს იმ ფარული იმედით ვტოვებთ, რომ "წინარე" ადგილს დაეუბრუნდებით, ვინაცვლებთ კი სულ სხვა, ახალ ადგილზე. თამაშდება თუ არა ამით ადგილის დაეინყების დრამა (თუნდაც იმ აზრით, რომ თვითონ ადგილი გვიეინყებს)? პასუხი მთლიანად ჩვენს საადგილმამულო განწყობაზეა დამოკიდებული. მაგრამ ჩვენ? ჩვენ რა ექვნიტ?

8.

ი) ...და, საერთოდ, შესაძლებელია ვინმე არ იყოს სემიოლოგი? ყოველ შემთხვევაში, ასეთი პროფესია ჩემთვის უცნობია...

კ) ...ადამიანი სუსტია იმიტომ, რომ არსებობს მეორე ადამიანი...

ლ) ... "არა გაგება, არამედ განცვიფრება - აი, რა არის ახლოს მიუწვდომლის წედომასთან"? კი, მაგრამ ეს "ახლოს" ხომ ლალატობს ამ აზრს და მას უაზრობად ან თითქმის უაზრობად აქცევს. აი, ეს "თითქმის" კი თანმიმდევრული სიბრყვიის ნაშუქარს ჰგავს და არის კიდევ. ერთი წუთით...

მ) ...შემთხვევით როდი ვამბობთ, რომ თუ ჩვენ "ზიგზაგურად" არ მოვისმენთ, მაშინ "ვერ გავიგებთ"...

ნ) ...მიყურადებასაც გამგები მოსმენის ყოფნისწესი აქვს. "უპირველესად" ჩვენ ვისმენთ შრიალს და ხმათა კომპლექსებს, - მოჭრიალეს, სვლას, ქარს, მოკაკუნეს, მოტკაცუნეს...

9.

მაშასადამე, სიტყვის ხსოვნიდან გაქრი, ამოვარდი მისი ტკობიდან. აი, იმიტომ გიხსნა, უარი თქვა ფუნქციად შენს გადაქცევაზე, რამაც პაუზა წარმოშვა. ეს პაუზა სხვადასხვა გამოცდილებით შექმნილ სახეებს ერთმანეთთან სამუდამო ნდობით აკავშირებს: ცხვირი ცხვირს ჰგავს ძვლის და ხრტილის მიღმა, მოყვანილობის და ფერის მიღმა, თვალი თვალს ჰგავს გამომეტყველების მიღმა, შუბლი შუბლს ჰგავს სიდიდის და ღარების მიღმა და ასე უსასრულოდ. ისინი ხსოვნის წინააღმდეგ ერთიანდებიან, რითაც კი არ იმეორებენ, მხოლოდ განაგრძობენ. შეიძლება ითქვას, რომ:

- არანაირი გამოყოფა. გამოყოფა იმიტომ გინდა, რომ მჩაგრავდი. ასე არაა? მე გირიგდები. მაშ რატომ გინდა გამოყოფა, რატომ მეთქი. მოსამართლე ამბობს, რომ თუ დააფიქსირებს, მაშინ უფლება ექნება. მე მეგონა, ვერ შემოვიდოდა, რაკი ჩემს წინაშე დიდი სიბინძურები ჩაიდინა მაშინ და ჩადენას განაგრძობდა. შემოდი მეთქი, ვუთხარი. ხელი მოაწერე ამას ჩქარაო, ფურცელს მიფრიალებდა თვალწინ. შემოდი მეთქი. შემოვიდა, ბებიას და ბაბუას ვნახავო. ცოტა ხნით დამელაპარაკე და მერე ნახე ბებია და ბაბუა მეთქი. ჩემს ოთახში შემოვიყვანე. მაგიდაზე მისი ხელით დაწერილი ბარათი იდო, გასული წელი რომ მომილოცა. იქ დაჩუტული

ბურთი ეგდო, რომ თამაშობდა. აი, ეს შენი წერილია, გაიხსენე მეთქი. რალაც ისეთი გავითამაშე, "იავნანამ რა ჰქმნა"-ში, არა? მერე უფრო შემეჩვია. შევთანხმდით. გინახულებ, მამიკო, გინახულებ, სკოლიდან რომ გამოსვალ, მაგრამ იმდღევანდელივით ხომ არ გამყიდი მეთქი. არაო. მართლაც, ვინახულე. მაკოცა კიდეც. მაინც მერყეობს. ბებია და ბაბუა ატირდნენ. თუ ბავშვები არ იქნებიან, როგორ შემოვა. აი, მაშინ შეეძლება. დაკეტავს და წავა. ეს როგორ, ჯერ არ განვქორწინებულვართ და რა უფლება აქვს. თუმცა. მეც ასე ვფიქრობდი, მაგრამ მოსამართლემ თქვა, არ დათანხმდებო. ასე უფრო აწყობს. გადაიდო იმიტომ, რომ პოლიციიდან საბუთები ჯერ არ მოსულა. დავანებოთ ამას თავი, შენი საქმეები როგორ მიდის? ეს ყველაფერი მათემატიკაზე უარესია. არა, ჩემთან ვერ მოახერხებს, მართალია. ახლა მერყეობენ. თან, ამ ასაკში. რა თქმა უნდა, ძალაში რჩება...

მაგრამ მე სულ სხვაზე ვფიქრობდი, იმაზე, ვინც სიკვდილს არ ეყო. მაგრამ სიბრალულიც მულავენდებოდა. არ ეყო სიკვდილს, და ამიტომაც ეყო თანადგომას. რით? იმით, რაც გააჩნდა: საკუთარი სხეულის მირთმევით(და არა სხეულით), მის სულიერ ტკივილებზე თავისი რბილი ხორცის ნაფენის დაუოკებელი ყინით. აი, როგორ გამოიხატა მისი სიბრალული, და ეს სავესებით საკმარისი აღმოჩნდა ჩემს გადასარჩენად. თუმცა, მერამდენედ? რა იყო ამაში მოულოდნელი? თითქმის ჩავკიოდი ჩემს თავს, -ნადი, გაცვალე ამ საზიზღრობას, ამ კანონზომიერებას მეთქი. ეს ყველაფერი იქნებ სწორედ იმიტომ არსებობს, რომ ჭკუაზე შეგშალოს მეთქი. ისინი ხომ შენისთანების არსებობით იკვებებიან. გადარჩენა ახლა მათგან გაქცევაშია. უშველე შენს თავს, და შენ ამით რალაცას უშველი. მათ უნდა სძულდეთ, რათა იცოცხლონ. და შენ ამას უნდა ხვდებოდე. და მაინც, სულ ერთი წამით, უფრო მეტით, ოდნავ მეტით, მუსიკა და საწერი მაგიდა(ან: ეს ჰანგი და მაგიდა) ერთმანეთს ერწყმიან და მათი ერთობა არაფერსაც არ წარმოქმნის, არ წარმოადგენს, მათი შეხვედრა ჩვენთან დამშვიდობებად აღიქმება და რალაცას მიქნევს. ის უკვე შორსაა, დათოვლილი სახურავების და ჩამოტეხილი ათინათების ფონზე. მყიფე შადრევანი წყალს აგროვებს, სიცივეს იზიდავს და ახშობს. კვარცხლბეკზე შეყენებული ეს ბრინჯაო თეთრად შევსებულა და იმავე სახურავებქვეშ რალაცას მაინც ხედავს, რა ზეც მოლიმარი დახლიდარები თვალს ხუჭავენ, ფიქრებს იკრებენ სამომავლოდ. ნუთუ, ეს ყველაფერი მხოლოდ იმიტომ, რომ ვილაცამ რალაც გაყიდოს და ვილაცამ იყიდოს?

ჩვენ ვგრძნობთ, რომ საქმე ცუდაადაა.

ჩვენ ამას კარგად ვგრძნობთ.

იმასაც კარგად ვგრძნობთ, რომ საქმე ნელ-ნელა მიდიოდა ცუდად, მაგრამ ჩვენ ამას ვივინყებდით და, ალბათ, ამიტომ მიდიოდა საქმე ასე ცუდად.

და აი, ვამბობთ, რომ დაეუბრუნდებით იმ ჩვენს მხარეს, რომელმაც ბევრ რამეს გამოგვტაცა.

დიახ, ვამბობთ, რომ ის მხარე უკვე ჩვენშია და ძალიან ცდილობს, ჩვენთან ერთად გადაირჩინოს ბევრი რამე.

ჩვენ კი იქ წავალთ, სადაც საშინელი სამსჯავროს სცენას ჰგავს ჰაერი იმათთვის, ვინც ისევე საკუთარი ჰაერით სუნთქავს.

ჩვენ ვგრძნობთ, რომ საქმე ცუდაადაა.

რა კარგი დღე იყო: მიწის ბელტებს მზე აშრობდა; ჭერში მარცხენა ფრთით ეკიდა ბუზი, უხილავი ძალებით რხეული; რადიო ჩართეს და ხალხურმა სიმღერამ განწყობა შეცვალა, შეცვალა ჰაერი. მე კი შეგეხვეწე: ქვეყნად ნურავის და ნურაფერს ნუ აქცევ საკუთარი კომფორტის ნაწილად. კომფორტსაც კი - ნუ. და ეს ხმა გაისმა შორეულ ავტოკატას-ტროფაში დაღუპული ახლობლის ექოდ, დასაკარგად განწირულ ექოდ.

ჩვენ კარგად ვგრძნობდით, რომ საქმე იმაზე ცუდად იყო, ვიდრე ჩვენს ფიქრებს წარმოედგინათ. სურნელოვანი იასამანივით ყვაოდა ნიავი და სევდას, რომელმაც თავი შეგვახსენა, სამოქმედოდ აგულიანებდა.

აი, როგორ: ტახტზე ვინეჯით, და საქმე არავითარ შემთხვევაში არ იყო კარგად, და მე თვალი შევაველე გაზეთს, რომელიც გულუბრყვილოდ და თავმომწონედ გამოხატავდა თავის პოზიციას, როცა მკერდზე ისვირინებდა მტკიცებას, რომ.

საქმე ცუდაადაა, არა?

ჩვენ ეს კარგად ვიცით, მაგრამ ისიც ვიცით, რომ ეს ცოდნა ჩვენი მტერია.

და მე მაინც, რალაცნაირად, შიგნიდან მტანჯავს ეს გაზეთი, რაკი მის კალთებს შეფარებია ადამიანი, რომლის გადასარჩენად მე გავიღებდი ჩემი დარჩენილი სიცოცხლის ნახევარს, და რომელიც, დაე, ერთობოდეს ჩემით, თუ ასე სურს. დაე, ერთობოდეს ჩემით.

დიახ, იქ წავალთ, სადაც ფიქრს მხოლოდ ეს წარმოშობს - იძულება, რათა არ ვიყოთ მარტო ნივთებს შორის, რომლებიც პირდაპირ კი არ გვკლავენ, არამედ - ირიბად, იმით, რომ გვიკლავენ უძვირფასეს ადამიანებს

ჯერ კიდევ მანამ, სანამ გავიცნობდეთ.

საქმე ძალიან ცუდადაა?

მხარეს, რომელიც ოდესმე მაინც იქნება და აგვაცდენს იმ გზას, რომელიც მიეშურება დაცემულთა და დაღლილთა შორის ხეტილისკენ ან, ვთქვათ, შეშლილთა შორის გამოხედვისკენ, რომელიც ტკბილად ცხოვრობს სიტყვაში და შეუძლია შენც გინილადოს იგი - ეს სიტყვა - სისწრაფით აზრის დამფარავი.

ჩაგესმა თუ არა იმ წარსულში, რაც შეგეხვენე?

ჩვენ ვგრძნობთ, რომ საქმე ცუდადაა, ჩვენ ამას კარგად ვგრძნობთ.

სიცოცხლე აღარაა გასაგები და ერთადერთი. ის იმდენია, რამდენჯერაც გავითამაშებთ ახალი შეხვედრით დატყვევებულები და მაშინვე ისე კარგად ვინვით, როგორც ქურაში - ქვანახშირი, როგორც გასვლა მხურვალეებაში და - იქვე - ნახშირში.

მერე რა, რომ ეს კარგი ცოდნა ჩვენი მტერია.

ჩვენ ისე გვიყვარს ჩვენი მტერი, როგორც ჩვენი ქროლვა ერთმანეთის წარსულისკენ, სადაც ვერასდროს ჩვენს თავს ვერ ვნახავთ.

ჩვენ ვართ გამოძახილი კედლის იქიდან, ყრუ კედლის იქიდან, ჩვენსკენ.

ჩვენ ვართ ბანჯგვლიანი მკლავივით უხეში ეჭვი, რომ კიდევ რა ვართ?

ჩვენ ვართ შემოსაზღვრული მთებით და ტყეებით, რომლებიც მართლა არსებობენ.

ჩვენ კარგად ვიცით, რომ საქმე შეიძლება არც იყოს ცუდად.

11.

ახლაც თვალწინ მიდგას მისი სახე: ალენილი, ზურგში მოხრილი, ქურდულად გამსხლტომი. ადის კიბეზე, მიაქვს სათლით ნყალი, სააბაზანო ფისითაა შელესილი. დგას და სუნთქავს. საფეთქლები არ უნდა დაუსკდეს. თითქოს კუპრში საბანაოდ ემზადები, როცა იქ შედიხარ. სინათლე მნიშვნელოვანნილად, და კრაზანები, შიშის გასწვრივ გაბრუებული, მფრინავი მხეცები. მე მას ვუთხარი, ამბობს, მე ვუთხარი, შორს ნუ ნახვალ, თუ გული გაგისკდება, სად გექებოთ, და თუ აქ იქნები, არც ჩვენ შევწუხდებით, აქვე, მონასტრის ტერიტორიაზე დაგასაფლავებთ. ერთკვირიანი რეზერვუარი, და მაინც არ ყოფნის, ამდენი ტანია, ნაკლები ჭუჭყი. ყოველდღე ვილაც ეცემა და დადის მთელი დღე, ყოველდღე მოღრუბ-

ლული. ის ჭრის შეშას, ის კი ჩეხავს. კეთილი ინებონ და ნუ მოუსმენენ ჩვენს თავაშვებულ დიალოგებს. ეს გრძელდება ხანგრძლივი. ხუთშაბათი იწყება ქალაქში ჩასვლით. მათ კი უკვე ფული შეაგროვეს. რაც შეეხება. თითქმის ხუთ თვეზე მეტი გავიდა და სამი სონეტი, თუმცა ეს - აქ, ქალაქში, არა ჩემს მიერ, საბედნიეროდ. თუ ასე ძალიან სასიხარულოა, მაშინ ნურც იფიქრებ ამაზე ნურასდროს. აქვე, მონასტრის ტერიტორიაზე, დაგიგებთ საფლავს. და არ შეეძლო, ასე ეთქვა. ნახა ცხოვრება, ნახა ბედის ტრიალი, ციბრუტივით თავის თავზე ნახა. როცა ფეხს აჭერდნენ, რაც ასე მოხდა: გალახული ეცემა რკინაბეტონის იატაკზე, და მოგვიანებით თვალს ვახელ, სახეზე ვილაცის ფეხი დგას, მაჭერს. და მე ამ დროს. ყველა სულგანაბული უსმენს, ვინძლო არაფერი მოიმოქმედოს. აი, ამ დროს ვითხოვ მოსანევეს ჩურჩულით, ისე, რომ ჩემს მეტს არავის ესმის. არა, რა თქმა უნდა, ესმით. მისი გამრუდებული ხერხემალი სიტბოს არ ასხივებს. მეკითხება, სად ვცხოვრობ ქალაქში. და ეს ნიშნავს, რომ ქალაქში ვცხოვრობ? მას ხომ სხვანაირად არ შეუძლია, ეს ხომ მისი ცხოვრების ნირი არა და არაა. კრაზანები შენ რას გერჩიან, მათ წყალი და სინესტი იზიდავს, მაგრამ ღამით ქრებიან და მაინც ვერ გაიგო. ოჰ, როგორ სურდა, მოენყვიტა. ორივე ცისტერნა წვიმის წყლით ივსება, მაგრამ, რა ხანია, წვიმა არ მოსულა. იმისგან ვითხოვ, იმ ფეხისგან. ფეხი კი უფრო მეტად მძიმდება, როგორც წარმომიდგენია, მაგრამ ის ამის შესახებ აღარაფერს ამბობს, მას საფიქრალი არ გამოუღევა. იცი, როგორ იყო? მე არ გავიქეცი, მაშინვე მივხვდი, რომ ეს არა და არ იყო გაქცევა, რომ ხალხი უნდა დაეხოცათ. მგონი მეოთხე პატიმრობის ისტორიაა, არა? ის ერთადერთია, ვისაც არ ეძინევა, რომ ტანი დაიბანა და სხვა კუთხით სუნთქავს, სხვა ასპექტით. რას ამბობ შენ განა. როცა ვთვრები, მაშინ ერთბაშად ამოდიან. ხოლო რაკი ის აღარაა, ვერც გაიხსენებს იმას, რაც არ ღირდა მისი სიცოცხლის გამწარებად. მას ჰქონდა ძალიან ბევრი წაკითხული წიგნი ჰქონდა მას, დიახ. ამბობ, რა ძნელია, არა? ამბობ, ისე ნავიდა, რომ ღმერთი ვერ მიიღო. მისი ღიმილი ახლაც ყურში მიდგას, ამბობ. აი, ეცემა. თუმცა, მოასწრებს და პირისახეზე წყალს შეიშხეფებს, უჰჰჰ, უუუჰ. ჯერ არ დაგმართენია და უკვე თავს იზღვევ, ითქმება ქალაქში, მერე, როცა მისი უეცარი სიკვდილი გამათავისუფლებს, ხელ-ფეხს შემიკრავს და მაიძულებს ბრაზი ყელში მომანვეს, ადგილი ვერ ვიპოვო. იმ ამაღლებულ მიდამოზე როცა განაახლა, მე ვთქვი, რომ ამას შეიძლება ეწოდოს მშენებლობა. როცა მხარს ვუქცევთ ერთმანეთს, მე მახსენდება ჯოისის ნახევარი, რომელიც ვაჩუქე წარწერით და მრავალი ძახილის ნიშნით, ნაგულისხმევით, აკვიატებულით, და მაინც დაუშლელი, საერთოდაც კარგად შენახული. მაგრამ

ითქმება ჩემს გულში, არსად, ქალის მიმართ, რომლის ჭაჭანება არაა მზით გაჩახჩახებულ ამ მწვანე მინდორზე, რომელიც სავსეა გველებით და თევზობით უწყინარი ხვლიკებით, ჩვენ ვსხედვართ რკინაბეტონის შვერილზე, და ზინები. ითქმება ჩემს მიერ, რომ ვიყო უფრო გაბედული. არადა, მან თქვა, შენ არც თევზი ხარ და არც ხორცი. ჩემს საქმეში მე ვარ თევზი და ძალიან ღრმად ვცურავ. იცურე, იცურე. მისი მოსიარულე ზურგის ზედაპირი იქმნება შეშის დაპობის და ემფატიკური საუბრების ხმებით, და მე ახლაც ყურში მიდგას მისი სახე, მისი ყოვლისმცოდნე დალილობა და მცხუნვარე მზის სამხარზე განელილი ჩრდილივით ინსტინქტი, გაგრძელებული შეტევა სიცოცხლეზე, ყველაფერზე, რაც არ გებრძვის, რაც ამით გამწვავებს. ამას გეუბნები შენ, ვინც აღარ ხარ, ვისაც უზომოდ ბევრი ნაგიკითხავს და არა ერთხელ ამბობდი, აბა რა უნდა გეკეთებინა. ან ის ჯობი, შენ რომ უხეშად მოხატე. ელიმება, სულ სხვაგანაა. ასეთი გულუბრყვილო არაფერი მინახავს, ამბობს. სად გაიზარდა, ამბობს.

რატომ არ წერთ ისე, როგორც ლაპარაკობთ? ის კი პასუხობს: რატომ არ კითხულობთ ისე, როგორც მე ვწერ? მაგრამ ამ პასუხში რალაც ისე არაა, როგორც უნდა იყოს. როგორ უნდა იყოს? მაგრამ როგორ არ უნდა იყოს? ამას მხოლოდ მაშინ. არა, ამას ვერასოდეს ვერ გავიგებთ, ვერც მაშინ, როცა ითქვა. და მაინც, იქ სხვაც ბევრი ითქვა. მაგრამ კითხვას კითხვით მხოლოდ ამ ერთხელ გაეცა პასუხი. ჩემი აზრით, ეს იყო თავდასხმა დაუცველის, თითქმის შეურაცხყოფილის. მაგრამ ვის

12.

ო) ...მის იტალიურ ფეხებს ახასიათებთ საბერველივით ქშენა და ადამიანური სიჯიუტე. მათ ნანამძღვრებს უყვარდათ სეირნობა და ფეხბურთი. ამის შესახებ ჩვენ კიდევ ვიტყვი...

პ) ...გართულდა შეურაცხყოფის ფორმები, ჩვენ კი დღითიდღე ვმართვდებით და ვპატარავდებით...

ჟ) ...მაშინ კი ისე გაეუბრბოდი ჩემს მიერ წარმოდგენილ საზრისს, თითქოს ეს უკანასკნელი მართლა არსებობდა. მაგრამ მერე, როცა ჩემი წარმოდგენაც სამუდამოდ დაინმინდა ამ ქიმიკისგან...

რ) ...ადამიანი სუსტია იმიტომ, რომ არსებობს მეორე ადამიანი?...

ს) ...მაგრამ იქნებ მნიშვნელობა იმით სრულდება, რომ ყოველთვის აქტიურად ვითვალისწინებთ მისი დასრულების, იმავდროულად კი დაუსრულებლობის შეუძლებლობას...

ტ) ...ხოლო თუ ისინი ამტკიცებენ, რომ თვალს ენა არა აქვს, მაშინ, დაე, ჯანდაბამდე გზა ჰქონიათ. თუ თვალი ენა არაა, მაშინ ენა როგორღა ენა! დაე, გზა ჰქონიათ...

უ) ...და ამით ყველაფერია ნათქვამი, თუ შეიძლება ასე ითქვას...

ფ) ...უნდა შეაჩეროს შეთანხმებამ და არა შინაგანმა აუცილებლობამ, რომელსაც კორექტირება არ ევალება. რაკი...

13.

- პირველი ცეცხლი. შენ ეს იცი. მეორე ცეცხლი. შეიძლება გაგიჟდე კაცი. ვუტრიალებდი, საიდან მეთქი ამხელა ცოდნა ამ უნიგნურ ადამიანში. ტრუბადურით არის მეთქი. სწორედაც რომ განათლებულში. როგორ შეიძლება არ დაენახა. როგორ შეეძლო ჰეგელს ეს დიდი ადამიანი არ დაენახა. რალაც ისეთი დატრიალდა, რაც ჩვენ არ ვიცით. ბარბაროსული ენააო. სასწაულია. მოტივების ცვალებადობა. ოსტატობაც ესაა სწორედ. ჰეგელის მიკვირს. დიდი ხნის ამბავს გეუბნები. თითქმის ოცი წლის წინათ იყო. კარგია, კარგი. ლუთერის მერე ასეთი კაცი არ გვყოლიაო. არადა, სხვა გზით ვერც აინთება ვერასოდეს, ამას ამბობს, ვერანაირით. როგორ, თუ არა აი ასე. და ქრისტიეში დაანთო ლმერთმა. სხვაგან სად უნდა გაჩენილიყო ასეთი ცეცხლი. ქალწულებრივი ცეცხლი დაანთო ქრისტიეში ლმერთმა. ანდროგინული მომენტი მხოლოდ სინმინდიდან მოედინება. ასე არაა? მან კი რა გვითხრა? თუ სინმინდეს და უბინოებას არ დავუბრუნდით, ანდროგინი საიდან მოვა, როგორ არ იყოს ბუნდოვანი. ამხელა წვდომა. არადა, რა ქნა შემოქმედმა? იმპულსი მისცა, დაანთო და გაუჩინარდა. შენ ხომ ეს გესმის, როგორ იქნება ამის სწავლება. შეიძლება სხვისთვის ამ ცოდნის გადაცემა? არ ვიცით, არადა, ამბობს. ხედავ, არ იცის. მეორედ მოსვლის ვადა ვინ იცის, ვინ იცისო. ტრუბადურია. ისინი კი მართლა ქრებიან. ასე არაა? ცარიელი ინტელექტი რის მაქნისია. ფანჯარა რომ დაიორთქლება და მერე მისგან არაფერი აღარ რჩება. ასე არაა? მე ეს არ მჯერა. მოვიდა და ცეცხლი დაანთო. სხვა რა უნდა დაენთო, არა? არა, არ მჯერა, სიგიჟეს და გენიას რომ აიგივებენ. სიგიჟე და გენია ხომ ერთი არაა. ლოთიც გიჟია. გიჟი და ლოთი თითქმის ერთია. საზღვარი უნდა არსებობდეს. არსებობს კიდეც. გახსოვს, რას ამბობს ჰოლდერლინი, - იქ სოკრატე არ დამთვრალაო, სუფრას ფხიზელი შემორჩაო, ასე არ ამბობს? რობაქიძე გაიხსენე, ქართულ სუფრაზე მთვრალი კი არა, შეზარხოშებული უნდა იყო. ზღვარი არსებობს. ზღვარი რომ არ არსებობდეს, სატანას ხომ ვერაფერი დააკავებდა.

მიერ? რა თქმა უნდა, არა შემკითხველის, არამედ იმის მიერ, ვინც შემკითხველის სახით ჰკითხა, ვინც ეს ცოცხალი შემკითხველი ჰკითხა და დააბნია. გრამატიკის მიერ, მოსალოდნელი თავდასხმის ნინასნარ პასუხად. მაშინაც კი ვერა, როცა ითქვა მეთქი.

ან, ვთქვათ, რატომ უყვარდებათ ერთმანეთი ადამიანებს. შენ ვერ გამიგე, რატომ უყვარდება მავანს მაინც და მაინც ის, ვინც უყვარდება. ჩვენ ამას ვერასოდეს გავიგებთ. შეგვიძლია, კარგად დავათვალთვლოთ ის ადგილი, სადაც ვიმყოფებით მაშინ, როცა გვიყვარს ის, ვინც გვიყვარს. როდის შეგვიყვარდა? სად ვიდექით ამ დროს? რას ვაკეთებდით? ის რას აკეთებდა და სად იდგა, ვინც გვიყვარს? რამდენი წლის იყო? რა ეცვა? როგორ მეტყველებდა? რა ვიცოდით მასზე? მაგრამ შენ ხელი გკრეს და შეგაგდეს. მაგრამ ეს შენ როდი იყავი. სავალდებულო სამხედრო სამსახურის გავლით, ვამბობ. მოულოდნელად იწყებდა მოყოლას, იწყებდა და წყვეტდა, მოყოლაში ხელს თვალი უშლიდა, რომელიც, გამუდმებით გადასვლადი ერთი სახიდან მეორეზე, მესამიდან სხვაზე, ცვლიდა თემებს და კარგავდა წარსულში არეკლილ სურათებს, შებღალული გონების ფორმალურ მაჩვენებლებს. თეთრი შარვალი, ჯინსის. მატარებელი შიგნიდან ხმაურობს და ბანქოს თამაშობენ, მათ შორის, მეც. ისინი, ყველანი, ერთმანეთს ჰგვანან. ეს ჩემი საყვარელი ფორმულაა. იმიტომ, რომ მართლა ასეა. ისინი ერთმანეთს ემსგავსებიან და ამ მსგავსებას ამხელს არა მათი ქცევა, გამოხედვა, საუბრის მანერა. ფაქტობრივად, მათ არც იციან საუბარი, ისინი მხოლოდ გაუთავებლად მეტყველებენ, რაც მთავრდება მოტაცებით ან წარუმატებელი ჟესტით. დასასრული აღინიშნება ირონიით ან აშკარა შეურაცხყოფით. ქალებს ეს ყველაფერი ალაგზნებთ და არ კარგავენ იმას, რაც არ გააჩნიათ: წონასწორობას. ვინ ვისი მსხვერპლია, ალბათ? არა მათი დახვეწილი ვერაგობა, არამედ საერთო ბედი, - გადატანილი თუ გადასატანი დამცირების წინაშე უწყვეტი შიში, მზადყოფნის და თავდაცვის უწყვეტი შეუძლებლობა. გინდა თქვა, რომ შენ არ შეუყვარდი არავის? თუმცა, შენ ამის თქმა არ გინდა. არც ფიქრობ ასე. ყველა გამოიქცა. ისინი მორბოდნენ არსაით, ჩვენსკენ. მე დაღებული მქონდა ჩემი მგლის ხახა. მატარებელი ძაგძაგებს და ადამიანები ერთმანეთს ირიბად უკავშირდებიან. თითოეულმა იცის, რა სურს. საერთოდ, იცოდე, ადამიანებმა ყოველთვის იციან, რა სურთ. ჩვენც ვიცით, რა გვსურს. მას თავისი თეთრი შარვლის იმედი ჰქონდა. მაშინაც კი, როცა ჩავიდა, გაფრთხილებ, ვის ან რატომ აფრთხილებ. ის, ვისაც ხელი კრეს, ათი წლის მერე მატარებელში ჩემს

ხელებთან ერთად ბანქოს თამაშობდა და მიყვებოდა, ათი წლის წინ ხელი როგორ კრეს პირველად თავის ცხოვრებაში, და ეტაპი ძალიან გვიან დაიწრა. თუმცა, იქ ვილაც ყოველთვის ლაპარაკობს, რათა სხვა ჩუმად იყოს, თავის ფიქრებში გატრიალდეს. რა, არ იცი, რომ შენც ასე მოგექცევა? ეს ისაა, რაც, შეიძლება, მართლა არ იცი.

მე კი იმდენი სისულელე ვიბჭუტურე, რამდენიც სავსებით საკმარისი იყო იმისთვის, რომ ჩემს თავში დავრწმუნებულიყავიო. და მაინც ვერ ვთქვი. მერე მომინდა, ავსულიყავი კიდევ ერთხელ, მაგრამ ამჯერად მხოლოდ იმიტომ, რომ საფლავის ბორცვი მენახა და მეტირა კიდევ ცოტა. რა გზებით იარა, რომ აქ მოსულიყო და აქედან წასულიყო. აი, ეს მან არ იცოდა. მე ვარ თევზი და ძალიან ღრმა წყლებში ვცურავ. მთა კი არა, მიწის ჩამონაშალია. გისმენთ. აქ რომ მოსულიყო, არა? ან რომელ ჩემს თავში? ეს ხომ უკვე მოხდა და მოხდა. მომისმინე, როგორ ხდება, როგორ იკარგებიან, როგორ ქრებიან სწორედ მაშინ, როცა მათ წინ სულ არაფერი არ ჩანს ჩემს თავში? როცა მე ამას ვკითხულობ, სურვილი მიჩნდება, ეს კითხვა მოვსპო, დავნვა, დაეხიო, რაღაც ვუქენა, აუტანლად დასამახსოვრებელი, და სამუდამოდ დავივიწყო. დავუშვათ, მაშინ ეთქვა, ამ რამდენიმე თვის წინ, მაშინ გამეგო, რომ ასე ობლად განუტევა სული და ასე დაუკრიფეს დაბანილი ხელი. რა შეიცვლებოდა. აი, ამით კი შეიცვალა. მე მას ბოლო ხანებში ხშირად ვიხსენებდი, ის კი თურმე აღარ ყოფილა. მან კი სამი სონეტი უძღვნა. კარგი ერთი, მეგობარო, კარგი ერთი.

შენ ის გერჩივნა, სახლიდან ფეხი არ მოგეცვალა. აი, ასე გერჩივნა მეთქი. აქ საუბარი შენზეა მეთქი. ის კი გაიძახის, რომ ქვეყნად, ამ ქვეყნად, ოთხი შედეგური მოიპოვება და ისინი, კარგი, კარგი, მეგობარო, ოთხივე შენს სახლს ამშვენებს მეთქი. სახელდობრ, აი, ადგება და ხელეებს წინ მიუძღვის, მერე დანიანურებულ მარჯვენას ენდობა, სახელდობრ, ბექა ოპიზარი, სახელდობრ, რემბრანტი, ესეც, რაფაელი, და აი, მეოთხე, მეოთხე მყისვე დამავინწყდა, უცნაურია მეთქი, ჩემთვის გავიფიქრე არა ერთხელ. ამბობს, მითხარი-დედა, რა შუაშია კომუნისტები? აფრიკელები ჭამენ ტარაკანას, ჩინელიც ხომ ჭამს თავის მაიმუნს, რაც იმას მონაშობს, რომ ჭამა მეორეხარისხოვანია. ცხოველი მშინივიერია, მას სული არა აქვს და ღმერთმა ჩვენთვის გააჩინა, ჩვენ ისინი უნდა ვჭამოთ ზომიერად. ოღონდ ნუ შეჭამ ადამიანს. ძალებსაც ხომ ჭამენ არა ერთგან. ქრისტემ ნება დაგვრთო, ვიდრე მეორედ მოვა, ვჭამოთ ცხოველები, მაგრამ ოჰ, არა, ჭამა არაა პირველადი, ჭამა ყოველთვის იქნება მეორადი. რა შუაშია კომუნისში. დაკალი, დაკალი კურდღელი და დამასვენე, თორემ მარხვა დაინყება და როდის, როდის დაკლავ. და არც ცივილიზაციის მტერი ვარ,

სხვათა შორის. შენ უნდა გახსოვდეს, რომ ელაპარაკები კაცს, რომელიც ლაპარაკობს ხელოვნებაზე, ელინებზე და იუდეველებზე. მაგრამ თუ ის ბევრს ლაპარაკობს? ილაპარაკოს, დღეს შაბათია, მისი ლაპარაკის ერთადერთი დღე. ასე არაა? ასეა, მაგრამ მე წაიკითხე თუ არა ბერდიაევი, მაშინვე დავეთანხმე. და აჰა, ისევე კურდღელი. კარგი ერთი, მეგობარო, კარგი ერთი მეთქი. მაგრამ თუ მე ის ძალიან ასე მიყვარს, იმიტომაც, რომ მას სხვებისგან განსხვავებით იმდენი პოსტულატი გააჩნია, რამდენმაც შეიძლება შთანთქას იმდენი პოსტულატი, რამდენიც გენებოს. აი, ასეო, ამბობს. ის კი მაინც არ ასვენებს, ამიხსენი, რატომ არაა ცოდეა ცხოველის დაკვლა? რით ვერ გაიგე, რომ ცხოველი მოკლებულია სულს და იმიტომ. და რაც სულსაა მოკლებული, ყველაფერი უნდა დაიკლას? კარგი ერთი, მეგობარო, კარგი ერთიო. მერე კი სამი სონეტი უძღვნა იმას, ვინც ახლა იქაა, იმ მტკვერში და ხრიოკში, სადაც მინა არაჩვეულებრივად ფხვიერი და იოლად დასამორჩილებელია, როცა ამას საქმე მოითხოვს. ჩვენ ეს გავიგეთ, როცა შვიდმეტრიანი ორმო ამოვთხარეთ და ზედ ახალთახალი ჩეჩმა შემოვდგით. ასე ითქმის, არა, მეგობარო? ჩვენ შევიგრძენით მინის მადლიო, ამბობდნენ ისინი ჩემს სიზმარში, ჩემს სათადარიგო ოცნებაში. შენ ის უნდა გენახა მეთქი, როცა თვალი მოგვაველო და საფეთქლებზე ხელისგულეები იტაცა მეთქი. მისამართი თუ იციო. ვიცი მეთქი, კარგად მივუგე. ის კი, ის ჩემი მეგობარი, იქცა მცდელობად იმისა, რომ იმ უბედურზე რაღაც გაგვეგო. ჩეჩმა ხომ სულ სხვა რამეს ჰქვიაო. არადა, შეეძლო, ბოლო დრომდე შეეძლო, დღე-ღამეში თექვსმეტ-თექვსმეტი კილომეტრი დაეფარა, მაგრამ მხოლოდ მთვრალს, თუნდაც გაღებულს, ამ დროს უფრო. თუმცა ამის შესახებ ჩვენ რა ვიცოდით? დიახ, არაფერი, რაკი ის ამ გზას მარტო ადგა იქით და აქეთ. ჰგავდა თუ არა ხელიკს, როცა მზეს უჩვენებდა თავის შავ სახეს? ან ნებისმიერ ქვენარმავეალს? ან ყველას ერთად? ჩვენ ვერც ამას გავიგებთ ოდესმე, როგორც მისი უიღბლო სიყვარულის, მისთვისვე უცნობის, ისტორიას გავიგებთ. როგორც იმას ვერ დავაზუსტებ, მონანილეობდა თუ არა მისი ოფლიანი სხეული იმ ორმოს თხრაში, ასე ძალიან ღრმა რომ გამოვიდა. ჩემი სატრფო კი უკვე აქაა და გულში ვიკრავ, მინდა რაღაცას გამოვტაცო, რაღაც ისეთს, რაც არც მხატვრობას და არც სიტყვას ექვემდებარება, რაც დღითიდღე მითრევს და ამით განამტკიცებს ჩემს ქცევებში თავის ყოფითობას, თავის უფერულ, მაგრამ ასე საჭირო რეჟიმს, სურვილებს. რა მნიშვნელობა აქვს, რა უძლოდა წინ მის ამ ბოლო განთიადს, უკანასკნელ გაზაფხულისპირს, რომელიც ძალიან ადრე დაიწყო, ამ ბოლო საზრისს. მისი სიცილი იყო სიცილი ეშმაკისა. მან, ამბობდა ტრაპეზარი, მაინც ვერ მიიღო, მაინც ვერ ირნ-

მუნა ლმერთი. მაგრამ ჩვენ ხომ მაინც ვერასდროს გავიგებთ, ან რატომ უნდა გავიგოთ მეთქი, იხილა თუ არა ლმერთი მისმა გულმა, როცა ნყალი შეირგო და გასკდა? კარგი ერთი, მეგობარო, კარგი ერთი მეთქი. და მაინც მოიცვალე, შენ ამას განა ვინ გაპატიებს? რა დაგერჩენია იმაზე მეტი, ვინც ჩვენთანაა, ვინც არ მღერის, ვინც მღერის, ვინც არ მღერის, ვინც მოკვდა, ვინც ჩვენთანაა, მაგრამ აი, მოკვდა და იქცა არაფრად, რაც ჩვენი ხვალისდელი და გუშინდელი დღეა ან ღამეა, რაც არ შეჯამდება არასოდეს, გახსოვდეს, არასოდეს. განა რა არის აქ საცოდნელი, რა არის შესაცნობი და ნასაშლელი. თქვი მეთქი ერთი.

რომ ამას შეიძლება ეწოდოს მშენებლობა. წინამძღვარი კი ამ საკითხს უფრო ირიბად ჭვრეტდა და დასკვნებიც შესაბამისი გამოჰქონდა იქიდან, სადაც ახლა ისევ მშენებლობის ბოლო დღეები მიმდინარეობს. ჩვენ მოგვინევს ზურგიტ ქვების თრევა და თაკარა მზეზე მუშაობა? არა, იმიტომ, რომ დღის ამ მონაკვეთში, ძირითადად, კითხულობენ, ხელსაქმიანობენ ან, უბრალოდ, სძინავთ. ეს ცეროდენა ხვლიკებია და როცა კედელს აკრულები ახლოს არიან, მე ვგრძნობ სამყაროს გულისცემას, ვგრძნობ, რომ ეპიცენტრი აქაა, სადაც მე ვნევიარ და სადაც ეს ცეროდენა ხვლიკები თითქოს ქვის სუნთქვას ირეკლავენ, არიან სარკეები და ტბები, კრიალა ზედაპირები, რომლებსაც ვერ ვხედავთ იმიტომ, რომ არ ვიცით, რა ჰქვიათ. მერე კი საშინელი სიზმარი ვნახე, სადაც ასე გულმოდგინედ ვიბანდი ვილაცის სხეულს. არ შეეძლო, ასე არ ეთქვა.

15.

ქ) ...დაე, ვიყო მე ისეთი ჩვეულებრივი, როგორი არაჩვეულებრივიც შენ ხარ...

ღ) ...გთხოვ, დამელოდო იქ, სადაც არ მოკვდებიო. აუტანელი...

ყ) ...ჩვენ კი რას...

შ) ...ყველასთვის ცნობილია, რა თქმა უნდა, რომ უახლოესი წარსულის სფეროში ორიენტირებისთვის, ისე, როგორც უახლოეს მომავალზე რამენაირად გააზრებული ვარაუდებისთვის, ასეთი ნიშნები დიდ დახმარებას გვინევენ...

ჩ) ..."იმის დახმარებით, რაც განხორციელდება მხოლოდ როგორც კვალი არყოფნისა და რომლის მატარებელსაც განხორციელების მომენტიდან შეცვლა არ შეუძლია, კონცეპტი, ინახავს რა წარმავალის ხანგრძლივობას, წარმოქმნის ნივთს. ცოტაა"

16.

მაგრამ ისინი - ეს ხმები - ერთმანეთს არ იცნობენ. არ შეიძლება ითქვას, რომ მათი არსებობა ნიშნავს ზარალს და ერთმანეთის კენ ლტოლვის შეუძლებლობას. მისი დანაოჭებული მარჯვენა წინა ფეხი უძრავია, მაგრამ გადაადგილებადი. ის პირს განხვნის და ყველაფერი დალაგდება, დადგება, როგორც ამღვრეული წყალი, როგორც შედარების ნარუმატებლობა. ამტიციებს, რომ არაფერი არაფრიდან არ გამომდინარეობს. უფრო მეტიც, - რომ ასეთი სპეკულაციები მოდაში აღარაა. ის, ვინც მოაჯირს ამოფარებია, პასუხობს: თუ რაღაც ერთხელ იყო მოდაში, ისე იქნება. მერე გამოდის და ტაშს უკრავს. სავარძლის გაცრეცილი ზურგი არაფერზე აღარ მეტყველებს. ეს საკმარისია, რომ მისი გული დამძიმდეს და ნავიდეს ქვევით, ფსკერისკენ. ეს საკმარისია, რომ იმან, აქეთ მომავალმა, ნაბიჯს აუჩქაროს, მერე კი სულაც გამოიქცეს. სულ არაფერზე, წარმოგიდგენია? იქ ვინც იდგა, ისიც ხომ შენ იყავი. მაინც ნუ შეიკლავ იმაში, ხელში. მაინც ნუ განირავ. ახლა კი კარგად მომისმინე.

17.

ჩვენ ცოცხალი ქათმით ვთამაშობდით ფეხბურთს და ერთმანეთს სულაც არ ვუგებდით.

ჩვენ ვამბობდით: "ზუფერ, ზუფერ მაგას"

ჩვენ განვრისხდით, თვალეები მივიხურეთ და გავქრით.

ჩვენ ანცი გოგონებივით შევრბოდით და გამოვრბოდით ერთმანეთში, მაგრამ გვეშინოდა.

ჩვენ ისე გვეციოდა, როგორც მოსალოდნელია, თუ დღისით, მზისით.

ჩვენ გაუთავებლად ვახველებდით წარბ-წამწამების და ქუჩის მიღმა.

ჩვენ კიდევ ერთხელ მიმოვიხედეთ და ეს რა დავინახეთ.

ჩვენ ერთმანეთს ვაგულიანებდით: "აბა, ვინმემ ხომ არ მოიგო?"

ჩვენ ყურები ერთმანეთს დაუვადეთ და უშველებელი ნაბიჯებივით წიგნისკენ გავხტით.

ჩვენ ცხენებს ხელები დავტაცეთ და ერთმანეთს გავუცვალეთ.

ჩვენ არც ცას დაუწინიწნივართ და არც ერს გავუზრდივართ.

ჩვენ ცხრა კარი გავალეთ, მაგრამ როცა მეთათე ვერ გავალეთ, ყურები ჩამოვყარეთ და უკან აღარ დავბრუნებულვართ.

ჩვენი სიტყვები კანონები არიან იმათთვის, ვისაც ფეხზე გადადებულ ფეხში გული უცემს.

ჩვენ გვიყვარს სიმღერები, რომლებიც მღერიან და ცეკვავენ თავდავინყების და ჩვენი ჩათვლით.

ჩვენ სკამებს და ბურჟუაზიას ვერჩით.

ჩვენ ისტორიული ხედვა გვაქვს და ზომიერების გრძნობა გაგვაჩნია.

ჩვენ სათვალავში ჩავეარდით.

ჩვენ სიტყვა შეეასრულეთ და კიდევ ერთხელ გავქრით.

ჩვენ ვართ უღარიბესთა და შარვლიანთა ფენა.

ჩვენ გულწინააღმდეგობა მოვიქნით და მინაზე დავანარცხეთ სიზმრის მინურულს.

ჩვენ ვინც გამოგვყვება, ინანებს მაშინაც, როცა მარცხნივ წავა, მაშინაც, როცა მარჯვნივ წავა, მაშინაც, როცა პირდაპირ წავა და მაშინაც, როცა უკან დაბრუნდება.

ჩვენ ანაზღად აღმოვიჩნდით ერთმანეთის გვერდით და კიდევ.

ჩვენ ერთმანეთი ყოველთვის უდროოდ დროს გვიყვარს, მაგრამ ლუდიც გვემახსოვრება.

ჩვენ სადაც ვართ, იქ ძალის თავი მარხია.

ჩვენ ვინც გამოგვყვება, ინანებს, ჩვენ თუ არ გამოგვყვება.

ჩვენ ვკლავთ გულებს, რათა იდინონ.

ჩვენ არავითარ შემთხვევაში არ ვართ ჩვენი ერის სინდის-ნამუსები.

ჩვენ მაღაზიაში შევიძინეთ კბილის სახეხი მონყობილობა და ნდობით აღვიჭურვეთ.

ჩვენ ხინკალიც გვიყვარს ლუდთან ერთად.

ჩვენ არ მივუძღვებით ერს არც წინ და არც უკან.

ჩვენ დავახურდავით ნაირ-ნაირი სიდიდის ფული.

ჩვენ არ გვალისრეს აფრენა, მაგრამ არც ჩვენ ველირსეთ.

ჩვენ გვჯეროდა: "ვინ მოიგონა, ვინ მოიგონა აკვარიუმი ოქროს და სხვა ფერის თევზებისთვის?"

ჩვენ, ვინ მოთვლის, რამდენი წიგნი წავაკითხავს.

ჩვენ ისინი ცისფერი ეკრანიდან მოგვიწოდებდნენ, ხოლო როცა ქუჩებში გვხვდებოდნენ, გვიღიმოდნენ და გამარჯობას გვეუბნებოდნენ.

ჩვენ დედის ძუძუ გვინოვია.

დიახ, აფრენას არ ველირსეთ.

ჩვენ ერთმანეთს ხშირად ვუძღვნიდით იმას, რაც ყელამდე გაგვაჩნდა: სამშობლოს (ასე ვერთობოდით).

ჩვენ შემოდგომაც გვიყვარს, მაგრამ ძალიან ცოტანი ვართ.

ჩვენ თავი შორს გვიჭირავს ნევრებისგან და დეპუტატებისგან, მაგრამ ვიცით, რომ თუ ეს თავი ჯერაც მხრებზე გვადგას, ისევ - ნევრების და დეპუტატების წყალობით.

ჩვენ რიგ-რიგობით გავდიოდით ტუალეტში, ვისაქმებდით და შემოვდიოდით, რაც საკმარისი იყო ჩვენი ბედნიერებისთვის.

ჩვენ არ ვგავართ ტელე-კინე-ვიდეო კაცებს, რომლებიც ერთბაშად კეთილი ხალხია.

ჩვენ ცეცხლი გავაჩაღეთ და არაყი დავლიეთ.

ჩვენ რალაც უფრო სასარგებლოც მოვიმოქმედეთ, მაგრამ აღარ გვახსოვს.

ჩვენ ვამბობდით: "ზუფერ, ზუფერ მაგას!".

ჩვენ სიზმრებს ვხედავდით, სიზმრებში - ერთმანეთს.

ჩვენ ეს ზაფხული ზღვაზე გავატარეთ.

ჩვენ რედაქციის კუთხესთან ვდგავართ და ვათვალიერებთ მანქანებიდან გადმომავალ ქალებს და გოგონებს.

ჩვენ არც ისე ხშირად გვწყურია წყალი.

ჩვენ, სხვათა შორის, კარგები ვართ.

ჩვენ პირველად ვნახეთ ჩვენს სიცოცხლეში დამპალი ვაშლი, რომელიც გაშავებულიყო.

ჩვენ გაუურბივართ მედიკამენტებს, რათა ვიცოცხლოთ.

ჩვენ სიზმრებში ერთმანეთს გასაოცარ პოზებს ვანიჭებთ.

ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ უსინათლობა ჩვენი სანთლური ყოფის განუყრელი ელემენტი გახდა.

ჩვენ კიბორჩხალას ხორცს გემო გავუსინჯეთ.

ჩვენ, სხვათა შორის, ძალიან გვიხდება ჩვენი თავი.

ჩვენ სახეები დავმანჭეთ და პირში ფრჩხილები გამოვივლეთ.

ჩვენ ბევრი მტერი გვყავს იმათ შორის, ვისაც არაფერს არ ვუშავებთ.

ჩვენ ისევ რედაქციის კუთხესთან ვდგავართ და ვათვალიერებთ მანქანებში შემავალ ქალებს და გოგონებს.

ჩვენ რომ დამპალი ვაშლი ვნახეთ, დამჭკნარი როდი იყო.

ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ ცალ-ცალკე ვხდებოდით, ერთად კი ვსივდებოდით და ვმახინჯდებოდით.

ჩვენ ვხედავდით, დროდადრო როგორ ჩამოდინდნენ ისინი საიდანლაც და გულდასმით გვპატრონობდნენ.

ჩვენ სალამოს ბავშვები ბაგა-ბალიდან გამოვიყვანეთ და პედაგოგებს თავაზიანად დავემშვიდობეთ.

ჩვენ ქ(ბ)ირომანტიით არასოდეს დავინტერესებულვართ.

ჩვენ სამ ლარს ერთი ფოლაქი დავუმატეთ და საქმესაც კარგი პირი გამოუჩნდა.

ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ ჩვენს მტრებს უნდოდათ, ჩვენნაირი მტრები ჰყოლოდათ.

ჩვენ თოჯინებს თმები შევკრიჭეთ, მუცლები ნითლად შევუღებეთ და თავში ერთმანეთს არნახულად ვურტყით.

ჩვენ ბოლოსდაბოლოს მწვადების და ასოების ერთმანეთისგან გარჩევაც ვისწავლეთ.

ჩვენ დავთქვით შეხვედრა მარსზე და გულამომსხდრებმა ვიტყვირეთ.

ჩვენ ავყვირდით: "ბებია, ბებია!"

ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ თუ გაძლებას შევეჩვეოდით, გადარჩენაზე ლაპარაკი ზედმეტი იქნებოდა.

ჩვენ ვთქვით, რომ ეს ყველაფერი სისულელეა, მაგრამ აიტაცეს თუ არა ჩვენი განაჩენი, ცხენებს ისევ ხელები დავტაცეთ და ყურები ჩამოვყარეთ.

ჩვენ ისეთი, ისეთი სენტემენტალურები ვიყავით, რომ.

ჩვენ ავტონომიური სახელმწიფო უნივერსიტეტი სულაც არ დავამთავრეთ თურმე.

ჩვენ პურს ყველი და კარაქი მივატანეთ.

ჩვენ თვალი მოვკარით საათის ნიკნისს.

ჩვენ ვერც ამჯერად შევუნარჩუნეთ სიტყვებს და მურაბას სიცინცხალე.

ჩვენ სულაც არ გვავინტერესებდა ჩვენი წლოვანება.

ჩვენ ფეხებსაც ვერ მოვჭამდით ხოლმე ერთმანეთს.

ჩვენ საქმეს ვერ აუფედით.

ჩვენ ვერც ტომატპასტას შევუნარჩუნეთ სიცინცხალე.

ჩვენ თუ ჭკვიანად არ მოვიქცევით, თავს და ენას მოგვაგლიჯავენ და კაკალს ველარ ვუყრით.

ჩვენ ვჭამეთ ბევრი რამ და საკვირაო სკვერში დავისვენეთ.

ჩვენ ვამბობდით: "ზუფერ, ზუფერ მაგას!".

VII მოსაცდელი

1.

რომ მან მიმართა მკურნალობის ჰუმანურ მეთოდებს, და, აი, მაგალითად, მის განყოფილებაში ნევროტიკები და შიზოფრენიკები საეცებით ერთად მოთავსებულან. პოსტი მოხსნილია. გაუქმებულია სპეცსანოლები. თუ შემიძლია, ნარმოვიდგინო: მაღალმა ღმერთმა მათ წაართვა უძვირფასესი განძი, - გონება. აქ მოდიან უურნალისტები, რომლებიც მათ, მის ამ ავადმყოფებს, გიჟებს უწოდებენ, და ზოგიერთი უპასუხისმგებლო ექიმის უნებართვო ხელშეწყობით სურათებსაც კი უღებენ, ენევიან ტელევიზიით მათ გამოყვანას და საჯარო ჩვენებას, რაც ყოვლად დაუშვებელია. დაძრწის მრავალი, ჰონორარს მონყურებული, უურნალისტი და ეძებს სენსაციურ მასალას. ავადმყოფი დაცეას საჭიროებს, ის მგრძნობიარე და სათუთია, წინხედში მისი გადაღება აღმაშფოთებელია და მშვიდად ლაპარაკს არ ექვემდებარება. მობრძანდით, მოგიყვანთ ავადმყოფს, დავსვამთ ზურგით. ესაუბრეთ; თუ გნებავთ, ჰკითხეთ კიდევ რაღაც-რაღაცეები. მაგრამ რაც შეეხება საინფორმაციო, კერძოდ მასობრივ, მედიაში მათ გამოჭენებას და გადაღებას, რა მორალური გამართლება შეიძლება ჰქონდეს. სხვა თუ არაფერი, მათთან კონტაქტი თუნდაც იმიტირება რთულ პრობლემებთან დაკავშირებული, რომ ისინი მედიკამენტების და პრეპარატების აქტიური გავლენის ქვეშ იმყოფებიან და ვერ ამყარებენ სრულფასოვან კონტაქტს გარემოსთან, ამიტომ მათთან კონტაქტი რთულ პრობლემებთანაა დაკავშირებული. ერთი აუფხსნა, რომელ ნორმალურ სამკურნალო პროცედურაზეა ლაპარაკი, როცა მედიკამენტები უზომოდ ძვირი ღირს და კლინიკის მიერ მათი, ამ მედიკამენტების, შეძენა პრაქტიკულად და საერთოდ შეუძლებელია. ამას ისიც ემატება, რომ ავადმყოფები მატერიალურ სიდუხჭირეს განიცდიან, მშობლებს და ახლობლებს კი, როგორც თითოეულს ჩვენთაგან, მედიკამენტებით საავადმყოფოს მომარაგება, უკაცრავად პასუხია, განა სად შეუძლიათ. ახლა მას აინტერესებს, რამდენად გარკვეული ვარ ჩემთვის საინტერესო საკითხებში. ის თვლის, რომ ჯერჯერობით მაინც ასე აჯობებს. რა თქმა უნდა, ასე აჯობებს. მერე და მერე გამოჩნდება. და, იქვე, უღრმესი, უღრ-

მესი მადლობა. რას ვბრძანებთ, პირიქით, ის ყოველთვის მზადმყოფია, დახმარება გაუწიოს ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს, რითაც შეუძლია. და, გმადლობთ, ბრძანდებოდეთ, რის მერეც, ჩემი ღრმა რწმენით, ყველაფერი რიგზეა და აუდიენციამ დამაკმაყოფილებლად ჩაიარა, ერთი ნაკვეთიც არ შემრხევია, ვიყავი მშვიდი და კონცენტრირებული, ყურადღებიანი და ოდნავ დაძაბული. დამაკმაყოფილებლად, რა თქმა უნდა, ჩემთვის. ნუთუ, ჩემშიც პაციენტის ამოცნობას ცდილობდა მეთქი. მხოლოდ ერთხელ გამექცა თვალი, ჩემგან მარცხნივ, კედელზე ჩამოკიდებული რეპროდუქციისკენ. მე სავარძელში ჩავძირულვარ, სურათზე კი შემოდგომის ერთი ჩვეულებრივი დღეა ასახული. ადამიანებით. იქნებ, არცაა შემოდგომა. რამდენიმე ადამიანი ფოთლებით მოფენილ ეზოში დგას და ერთმანეთს უღიმის. ალაგ-ალაგ ფოთლები ისეა თავმოყრილი, რომ გუბებს ემსგავსება. მოლიმართაგან ერთ-ერთს ხელში დიდი ჩანთა უჭირავს, მხარზე კი ეს-ესაა ხიდან მოწყვეტილი ფოთოლი დასცემია, და მხატვრის სურვილი, რომ ამ დეტალმა მიიპყროს ჩვენი ყურადღება, ნარმატივით რეალიზდება. განწყობის შესაბამისად, მავანმა ეს ფოთოლი შეიძლება უცნაურად დასკუპებულ და ცალფრთაჩამოშლილ ჩიტს შეადაროს. მოკლედ, მხატვარს თითქოს უნდოდა ეთქვა, - მოასწარით მოლიმარი არსების მხარზე დაცემული ამ ხმელი ფოთლისთვის თვალის შევლება, თორემ სადაცაა ჩამოცურდება და მინაზე მიმოფანტულ ფოთლებში ჩაიკარგებაო. ამ ადამიანების უკან კი დიდი შავი ხეა ამართული, პერსპექტივას ბეჯითად რომ აფარებია და ოდნავ ალიზიანებს მზერას. ერთი სიტყვით, საკმაოდ სულელური ნახატია, რეპროდუქციის ფაქტი კი - უფრო სულელური. ტუჩის მარჯვენა კუთხე, როგორც ჩანს, შესამჩნევად დამებრიცა, როცა სურათს ასეთი უნუგეშო განაჩენი გამოვუტანე, რაკი მასპინძელმა ქალბატონმა ექიმმა წინადადება შუაზე განყვიტა და გაკვირვების ამრეკლავი პაუზით შეაერთა. უეცრად ისეთი განცდა დამატყდა, თითქოს ჩვენშიც რალაც გამთლიანდა, და ყრუ სიამოვნებამ მომიცვა, გავინაბე და სმენად ვიქციე. ისევ ამოტივტივდა თავში ის ძველი კითხვა, რომელზეც დამაკმაყოფილებელ პასუხს უკვე აღარ ველი, არც ადამიანებისგან და არც ნიგნებისგან: რას ნიშნავს, რომ ადამიანის ფორმირება სოციალური გამოცდილების შექმნის ხანგრძლივი დინამიკური პროცესია. დიახ, თავს დამატყდა. ალბათ, ეს ნიშნავს რას და მეტს არაფერს. დიახ, მხოლოდ რას. განა ამ სურათის ფორმირებაზე მსჯელობა ნაკლებად ეფექტური იქნება? მაგრამ საკმარისია, ყურადღება მოვააღწხო, ოდნავ მოვეშვა, რომ ჩემი მასპინძლის პროფესიული პასუხისმგებლობა მთელი თავისი პატიოსნებით იფეთქებს და მომართული იქნება ჩემზე, უნუგეშოდ

დაუცველ სტუმარზე, რომელსაც კარგად გაუცნობიერებია თავისი მდგომარეობა და შექმნილი სიტუაციის ამბივალენტური ხასიათი. ამიტომ, იძულებული ვარ, უწყვეტი დაძაბულობის ფასად, ვინარჩუნებდე სიმშვიდეს და გამომეტყველების ნეიტრალურ ხასიათს, უთქმელ ეტიკეტს. ხოლო როცა ის, მესამე, ზის, მე ვიბნევი და გაკვირვებული ვიჭერ უხილავ იმპულსებს, ჩემს თავში გაჩენილ ანტინორმატივებს. ის, ალბათ, ჩემზე ორი-სამი წლით უფროსია, სუსტი, მილეული, ერთიანად მილეული, ერთიანად სუსტი და მოლლილი; თავის უმწეობაში, როგორც სავარძელში, ჩასვენებული, გულწრფელად ფიქრობს, რომ საკონფერენციო დარბაზში თავმოყრილ ამ ხალხს მისი გადარჩენა შეუძლია. აკი, ამიტომაც დათანხმდა, არა? აქ რაღაც უფრო მნიშვნელოვანი ამბებიც ხდება. ამას ის ფიქრობს, მესამე, რომელსაც ახლა, ამ ერთი შეხედვით რიგით ნუთებში, წარდგენილი ავადმყოფი ჰქვია. და რაღაც უფრო მნიშვნელოვანი მიმდინარეობს როგორც მასში, ისე - მის გარეთ. მხოლოდ ესაა, როგორღაც იმაზე უფრო მეტად უკავშირდებიან ისინი ერთმანეთს, ვიდრე ოდესღაც უკავშირდებოდნენ. მაგრამ "ოდესღაც" თუ იყო ოდესმე? ერთი ჩვეულებრივი დღეა ასახული, რომლის იქითაც რომელიღაც, ჩვენთვის უხილავ, პერსპექტივაში ჩვენ ვიმყოფებით, უკვე აღარაფრის მოიმედებები, ძახილის ნიშნებს მინებებულები და მკაცრები, ოი, როგორი მკაცრები. ისინი კი, სწორედ ამ დროს, სავსებით ერთად მოთავსებულან, ერთმანეთს უნანილებენ სათქმელს, რომელსაც კვლავ და კვლავ ერთად ეძებენ. ხოლო წარდგენილი, მესამე, თითქმის აღარც ეძებს და აღარც უღიმის თავის სიმარტოვეს, ცხოვრების სიჩლუნგეს, რომელსაც მან ვერაფერი გაუგო ერთ დროს. რომ

არ ვარ ცოცხალი. არა, მკვდარი ვარ. როგორ და ასე, არ ვარსებობ. მე დავკარგე ჩემი ტანი, უკვე რა ხანია. ვსაუბრობ, გისმენთ, ვეძებ საშველს, დავტირი კოსმოსში გადახვენილ ჩემს ლტოლვილებს, მაგრამ ეს ხდება ჩემს სიკვდილში.

ესე იგი, თქვენ ახლა მკვდარი ხართ.

არა, მე არ მითქვამს, მკვდარი ვარ მეთქი. მე გითხარით, რომ რაც ჩემს თავს ხდება, ყველაფერი სიკვდილშია. აი, გიხსნით, გესაუბრებით, თქვენ ცოცხლები ხართ, მე კი - სიკვდილში. და ეს აქ ხდება, ამ დარბაზში, მაგიდასთან. მე რომ მკვდარი ვიყო, თქვენ მე როგორ გამიგონებდით. ჯერ სიკვდილში ვარ, ჩემი ტანია სიკვდილში და ამიტომ ვნუხვარ. თქვენი ტანი სიცოცხლეშია. თუმცა, დავილაღე, აზრებს თავს ვერ ვუყრი, იმიტომ, რომ თავში პური მაქვს. ტანნი თქვენნი.

როგორ თუ პური გაქვთ.

ჩვეულებრივად. როცა ვყლაპავ, თავში მიდის და არა კუჭში. უფრო

სწორად, მე თვითონ ვუშვებ საჭმელს თავში. ერთხელ კუჭში გავუშვი და ამეშალა. ეს აუტანელი განსაცდელია. ამიტომ, თავით ვჭამ, თავში ვლექავ და მაინც ცუდად ვარ. კუჭი ამეშალა მეთქი.

რომ დიდი ხნის წინ დაიწყო და უფრო და უფრო გაუარესდა. როგორ თუ რას ნიშნავს. იმას, რომ ცუდად არის. რომ მარტოა და სახლში ვერ ჩერდება. დიახ, გამოაგდეს. დიახ, სულაც არ გამოუგდიათ. თვითონ მოვიდა, რაკი ეგონა, გადამარჩინებო. თვალი იმიტომ ჩალურჯებია, რომ გუშინ, ღამით, ავადმყოფი ცემა, რომელიც თვითონ სულაც არ იყო, ვინაიდან მკვდარია და უნდოდა მომკვდარიყო. ვერ იტანს ვერავის, ვინაიდან მას ვერ იტანენ. ის ნავა აქედან, უყვარს მოსკოვი და რუსეთი. რაც მკვდარია, უნდა მოკვდეს კიდევცმეთქი-ო.

რუსეთში რა გინდოდა.

ამერიკული სოციოლინგვისტიკის ისტორიაში მოიპოვება დიგლო-სიური სიტუაციის ცნება, რაც აღნიშნავს ენაში ოფიციალური და არაოფიციალური სტილების მკვეთრ ურთიერთგანსხვავებას როგორც ფუნქციურად, ისე შინაარსობლივად. ეს ისე, კარგო, სხვათაშორისო.

სამკურნალოდ ნამიყვანეს, მაგრამ რომ ჩავედი, ნამცხვარი ვჭამე და ნამოვედი, აღარ მომინდა იქ მკურნალობა. მივხვდი, რომ ვერ მიშველიდნენ და ნამცხვარმა მომხიბლა. რა თქმა უნდა, სასტიკად არ მიყვარს. რუსეთი მიყვარს. თუ ჩემი შველა არ შეგეძლოთ, რატომ მანვალებთ. მე ხომ ვიცი, რომ ჯერ კიდევ მკვდარი ვარ.

და მის თავში პური აუცილებლად არის გული, რომელიც ფეთქავს და გადარჩენისგან იცავს მის ავადმყოფობას, რომელიც მას ყოველთვის დაიცავს ნებისმიერი რეალური თუ შესაძლო ექიმის შესაძლო სიკეთისგან, რომელიც მათვე უბრუნდებათ, ამ რეალურ თუ შესაძლო ექიმებს. ის კი რას ხედავს თავის ირგვლივ, თუ არა ერთობას, მრავალთა ერთობას, რომელიც თავის სიმართლეს იცავს. ისინი, მრავალნი და ერთნი, რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანს არა მხოლოდ ამტკიცებენ და ასაბუთებენ ან, უბრალოდ, დემონსტრირებულყოფენ, არამედ იცავენ კიდევ. და მერე ვისგან? ამისგან, წარდგენილი ავადმყოფისგან, რომელიც მარტოა და ამიტომ ვერ იცავს თავის სიმართლეს. აქ ხომ რაოდენობის ფაქტორი გადამწყვეტ როლს ასრულებს სიმართლის, და არა ჭეშმარიტების, გარკვევაში თუ სამართლიანობის აღდგენაში, დადგენაში, განახლებაში. რა მნიშვნელობა აქვს, ვინ როგორ იცხოვრებს, თუ ყველა უნდა ერთნაირად მოკვდეს, ესე იგი, სული ამოსძვრეს. ეს ხომ რაღაც იდიოტურზე აუცილებლად მიუთითებს. თუნდაც იმაზე, რომ პური მის თავში აუცილებლად არის გული, ხოლო გულის ჩარეცხვა, თორმეტგოჯა ნანღავის გავლით მისი მოგზა-

ურობა დაუშვებელია. ნუთუ, ავადმყოფი უნდა ენოდოს იმას, ვინც ასეთ მარაზმს წარმოდგენაშიც კი არასდროს დაუშვებს. ნუთუ, ესაა მთელი მისი სიგიჟე და დანაშაული. ხოლო თუ ეს მაინც ასეა, მაშინ დანაშაული ყოფილა ისიც, რაც მაშინ მოხდა, როცა სულ სხვა დროში და სხვა კოსმოსში გამოკიდებულმა, მან, ვარსკვლავებით მოჭედული ცას რალაც შესთხოვა. მაშინ ეს სულაც არ იყო "რალაც". ეს ძალიან კონკრეტული სათხოვარი იყო, კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებული, ყოვლად და ყოვლად მოტივირებული. აი, ხვალ გამოსაშვები გამოცდა გაქვს, შენ კი მზად არ ხარ, არც ერთი თემატური საკითხი კარგად არ იცი, ვარსკვლავებით მოჭედული ცა გადგას თავზე, შენ კი დგახარ აივანზე და გამოსავალს იმაშიც კი ვერა, ვერ ვპოვებ, რომ ვარსკვლავებით მოჭედული ცა გადგას თავზე. მაგრამ შენში ვილაც მაინც იმარჯვებს და ცას ეხვეწება: ხვალ, საკონტროლო-გამოსაშვებ-ქართულ-წერაში ისეთი თავისუფალი თემა გამოგზავნე, ფრიადზე რომ დაწერ. ეს კიდევ არაფერი, კონკრეტულ თემას უსახელებ შენთვის ყოვლად ხილულ ადრესატს. და, მეორე დღეს, გამოსაშვებ გამოცდაზე, მასწავლებელი სწორედ იმ თემის სათაურს წერს თეთრით მწვანეზე, შენ რომ ისურვე. ეს თემა უკვე დანერასაც არ საჭიროებს. შენ, რა თქმა უნდა, თემას მაინც წერ და ფრიადსაც ლებულობ, მაგრამ როცა მსგავსი სასწაული ხდება, ამის იქით რა უნდა მოხდეს უფრო საჭირო და სასიხარულო. არა, არაფერი. ამ სასწაულს ხომ ქვეყნად ნიშანს ვერავინ დაუნერს, ვერავინ შეაფასებს. და რჩები საშინლად მარტო შენს კოსმოსში, ცაში, ვარსკვლავებში. უჩინარდები შენში მომხდარი სასწაულის საძიებლად, თუმცა შენმა სოციალურმა მეხსიერებამ არ იცის და ვერც გაიგებს, ვერასოდეს ვერ გაიხსენებს, ეს სასწაული როდის დაინყო. ძირს

პათეტიკა! აქ კი არ ხდება? რას გიმალავენ ექიმები? ბოლოს და ბოლოს, შენ ხომ იცი, რომ ორჯერ ორი ოთხია და ბედნიერი ხარ, რომ, ამ ცოდნის მცოდნემ, შეგიძლია ყოველთვის თამამად ამტიციო ორჯერ ორის ოცდაორობა. აქვე კი, რა თქმა უნდა, სწორია, ცხადია, შენივე თავს გიმალავენ, მართალია, სწორია, ცხადია. ვერა, ვერ ვპოვებ. არც სარკის წინ ვდგავარ მას მერე. სარკეში კი ყოველთვის ვიდექი. განაჩენიც იქ წაეუკითხე საკუთარ ჩემს თავს, სარკის კულისებში. ვერა, ვერ ვპოვებ. მხოლოდ დიდი შავი ხე იყო ამართული და იმას ვაკვირდებოდი, ავცქეროდი მხრებში მოხრილი, რაც ძალიან მსიამოვნებდა. თუნდაც იმიტომ, რომ შენელებული კადრივით იყო და ჩემს მოძრაობებს მახსენებდა, როცა ჯერ კიდევ არ მიჭერდნენ ხოლმე ქურჩებში. სამ მოლიმარ კაცთაგან ერთი მამაჩემია. ის პურის მოსატანად გაგზავნა დედამ, თვითონ კი სააბაზანოში პირსახოცი შეიტანა და კაუჭზე ჩამოკიდა, თეთრი და ქათქათა. ახლა თანამოსა-

უბრეებთან ერთად დგას და მშრომელი მარჯვენით ლუდის ქილას ანჯღრევს. იგი ახლა მამაა ჩემი. როგორც ჩანს, ქილაში აღარაფერია, რაკი ყოველთვის ასე სჩევოდა, - ძირამდე რომ დაიყვანდა, ნჯღრევას მოჰყვებოდა და ლილინს. ვიდრე ცოცხალი იყო, მუსიკოსიც იყო, ჩემსავით. რაც შეეხება შავ პიანინოს, იგი ყოველთვის საკრავი ინსტრუმენტის სახით იდგა ჩვენს ბინაში. მე არ ვუტკრავდი იმიტომ, რომ ერთხელ დედამ თქვა, განვაღებთ დგასო. ასე რომ

კართან ვარ ატუზული და გამოძახებას ველი. ვილაც უხმობს თავის ქერა ნაცნობს. ტუჩები წითელი პომადით აქვს სავსე და ბრჭყვიალა საყურეები ჰკიდია ყურებზე. ეს - იმას, ვინც უხმობს. მერე ფეხი გადადგა და გაიცინა, ქურთუკის ლილებს იკრავს და ხუმრობით ბრაზობს, სათვალის ლინზებიდან დიდრონი, გაბრწყინებული თვალები მოუჩანს და ცდილობს არ შეიმჩნიოს, რომ მომწონს. იქნებ არც მომწონს, მაგრამ ჩემი ყურადღების ველში უდავოდ ექცევა მისი ხელის მოძრაობაში ამოკითხული სილაღე, რომლითაც სავსეა მთელი მისი გამომეტყველება, რომლითაც პასუხობს მიმხმობის მოთხოვნას, რომ ის მას ახლავე ეახლოს, და ის მისკენ გრძელ ნაბიჯებს დგამს, უკან ტოვებს სკამების მოკლე რიგს და წარწერებით აჭრელებულ ჩანთას, რომელიც ათიოდე წუთის წინ მოსწავლემ მაგიდისკენ მოისროლა და მაშინვე გაუჩინარდა იმ კარში, რომელიც ალებს დერეფანს და მეორე კორპუსში გასვლისკენ მიბიძგებს. წარწერები გაურკვეველია ჩემთვის, ვისთვისაც გაურკვეველია ლათინურის პერიპეტიები. ჩანთაში, ალბათ, დევს ორიოდე წიგნი და რვეული, რომელთა ერთობასაც ეს ჩანთა გამხმარი კანივით გადაკვრია და შიმშილით გაჩხინკულ, ფერდშევარდნილ ძუქნას ამსგავსებს, ქეციანს და სანყალს. და თუ მიზიდავს, მომწონს კიდევ, და ის ამას უთქმელად ხვდება და ცდილობს დამამციროს და მიემართება იმისკენ, ვინც, კედელს მიყრდნობილი, უხმობს, თან სტენდის კიდეს აწვალებს მსხვილი, დაგრებილი ბეჭდით, რომლის თვალიც ვერ ელავს ამ ნახევრად ჩაბნელებულ დერეფანში, საიდანაც კარს მეორე კორპუსში გავყავართ, როცა მოვისურვებთ. ჩემთვის რალაც ისეთს ვჩურჩულებ, რაც კიდევ უფრო აძლიერებს ჩემს სურვილს, აქედან მოულოდნელად გავქრე და აღარ ვიყო, არც აქ და არც არსად, სადაც ვინმე ქალი ვინმე კაცს უხმობს დერეფნის ერთი ბოლოდან მეორისკენ. იატაკზე ლუდის ცარიელი ქილა მიგორავს. ვიცი, ორიოდე წამში ფეხი უნდა მოხვდეს და კუთხისკენ გატყორცნოს; ხმაური სკამზე ჩამომჯდარ მოხუც ქალბატონს გააღიზიანებს, და თავს უკმაყოფილოდ განევს განზე, ლუდის ქილის საპირისპირო მხარეს, კარადისკენ, რომლის ნაბლისფერი სიმძიმე კიდევ უფრო გაუსაძლისს ხდის აქ ყოფნას და რომ არა ლამაზი მოძრაო-

ბებით დაჯილდოებული ქერა ასული, ვფიქრობ, მისკენ სწრაფი ნაბიჯებით მიმავალი ნაცნობი არ მიმიზიდავდა თავისი მომხიბლავი სიცილით. გამოძახებას ველოდები. თავს მოხუცი ქალბატონი განევს. ვიხრები და ცხვირსახოცს ორი თითით ვიღებ, ისევ ვჭმუჭნი და ვანვალვებ, მერე ხალათის მარცხენა ჯიბეში ვიტენი, თითქოს თავისუფლად სულაც არ თავსდებოდეს; ღიმილი სახეს მიმანჭავს და მაიმუნს მამსგავსებს, რა სასაცილო სანახავი ვარ, ალბათ. ვერაფერი, სულ ვერაფერი ვერ გავიგე. ისინი ამბობენ: "გამარჯობა, ჩვენ აქ იმიტომ მოვიყარეთ თავი, რომ დაგეხმაროთ". მაგრამ მატყუებენ. მე ვიცი, რომ ერთად შეგროვებული ამდენი თეთრხალათიანი თუ უხალათო ექიმი ან ადამიანი ვერაფერს მიშველის. საშველი საიდან მოდის, არ ვიცი, მაგრამ ვიცი, რომ მშველელი ყოველთვის ერთი უნდა იყოს და არა უმეტესი, მით უმეტეს, არა ამდენი. თავი შევყავი და გამოვყავი, ჯერ ადრეა. მითხრეს, რომ ძალიან მალე შემიყვანდნენ და რომ უნდოდათ, ძალიან მალე უნდოდათ ეშველათ იმისთვის, ვინც ჩემი სახით ამ კედლებში გამოიმწყვდია თავი, იმისთვის უნდა ეშველათ. და როცა ისინი ერთმანეთს შეეჯახნენ, როცა ჩემს თვალწინ აკოცეს ერთმანეთს, დაბნეულმა ზურგი ვაქციე დარბაზის კარს და ჩემი პალატისკენ გავემართე, იმ ეზოს გავლით, სადაც ჩემი საყვარელი ცაცხვი იზრდება, მთავარი ექიმის კაბინეტში, მთავარ კედელზე ისერიგად დამახინჯებული, რომ ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, რა უბედურებაა, რა დამლუპველი უბედურებაა, ეს როგორ შეიძლება მეთქი, ისეთი უბედურებაა, მაგრამ მათ არც კი დაუშვეს, ჩემთვის აეხსნათ, რომ ჩემი ცაცხვი და ეს შავი, იქნებ სულაც გამურული, და გაქუცული ხე ერთი არაა, და მათ ეს კარგად მოეხსენებათ ჯერ კიდევ გუმინინინდელიდან მოყოლებული, როცა მთავარი ექიმის კაბინეტში თავშეყოფილს მისი, ჩემთვის უცხო ყმანვილის, მშვიდი მზერა შემომეგება, მშვიდი და ერთიანად დაძაბული, მოცეკვავე ტკივილებით გამოხრული და გამოშიგნული. ოი, როგორ თავბრუდამხვევად იგრძნობოდა ჩემში მისი გამომეტყველების თითოეული იეროგლიფი. ის კი, ვითომც აქ სავსებით არაფერიო, კეთილი ღიმილით მითვალისწინებს სახეზე ნაკეთებს; კი არ უკვირს, ერთბაშად იცის ჩალურჯებული მარცხენა თვალი, რომელიც მე მაქვს.

მომისმინე. აი, შენ ამბობ, რომ სიკვდილში ხარ. მაშინ თვალი რატომღა გაქვს ჩალურჯებული, ვინ დაგარტყა ან როგორ დაგარტყა.

ცდებით. აკი ვთქვი, მე დავარტყი მეთქი. მოკვდი და დავარტყი. მე სიცოცხლე მინდოდა, ის კი ჩემთან დაპირისპირებას ცდილობდა და მე ვცდილობდი არ დამეთმო. როცა მოსკოვში გავემგზავრე, ეს ნვალეზა ელვის სისწრაფით დამთავრდა. მე მიყვარს რუსეთი, სადაც ნამცხვრები

მივირთვი და უკან გამოვბრუნდი. როცა იქ ჩავედი, აღარ მომინდა იქ დარჩენა და უკან გამოვბრუნდი, თქვენ მოგაკითხეთ. მე ვფიქრობ, თქვენ შეგიძლიათ მიშველოთ, თუ ნამლებს მოგიტანთ. მე კი მათ უკვე ველარ მოგიტანთ, კოსმოსთან კავშირი აღარ მაქვს, უკვე რახანია. დიახ, რახანია. აი, ასე ვცდილობდით ორივე. მაშასადამე,

ღრმად ჩავეძირულვარ სავარძელში და ვუსმენ ნაკადულივით მორაკრაკე მის ნესიერებას, რომელიც ჩემი ტვინის რომელიღაც კუნჭულში საკმაოდ მოუხერხებლად ჩაედინება და მოსვენებას მიკარგავს, მაგრამ თავს იმით ვიმშვიდებ, რომ ჩემი ნვალეზა ეს-ესაა უნდა დამთავრდეს და მაშინ ერთი ნაბიჯით წინ ვიქნები, უფრო ღრმად შევალ ზედაპირში, რომელიც სადღაც აქეა, მაგრამ ჯერჯერობით საკმაოდ მკვრივი ლიბრი გადაკვრია და რალაცნაირად განმიზიდავს, შიგნიდან განმაგდებს. მითუმეტეს, რომ ნახეთ, ნახეთ, ესაა სია იმ ნამლების, რომელთა გამოყენების უფლებაც მოგვეცა ამ წლის ბოლოდან და მომდევნო წლის დასაწყისიდან. თუმცა, აქვე ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ხელმოკლე პატრონები ეძებენ სპონსორებს. რომ მან სიახლე დანერგა ორგანიზაციული თვალსაზრისით. რომ პოსტები კიდევ ერთხელ გაუქმებულია. რომ, გულწრფელად უნდა ითქვას, ავადმყოფები ერთმანეთს ერჩიან, განსაკუთრებით - საპირისპირო სქესისანი. აქ ერთი მოზვერია, საზიზღარი და საცოდავი, რომელიც თავიდან ქუდს არ იშორებს და დღენიდაგ აგზნებულ მდგომარეობაშია. ერთი მოვახსენო, თუ ამ მოზვერს პრეპარატი არ გაუკეთდა, განა რა გამოვა. საუბარია, რა თქმა უნდა, ურთიერთსაპირისპირო სქესებზე. არადა, ამან შეიძლება რომელიმე კეთილშობილი ქალბატონი, შესაძლოა ნევროზიანი, სასტიკად იმსხვერპლოს. ის კი, ჩემი კეთილი მასპინძელი, ამას არ დაუშვებს, მაგრამ, ისმის კითხვა, როგორ. განა ჩვენ რაიმესგან დაზღვეული ვართ? არა და არა. არა და არა. ის ერჩის უკლებლივ ყველას, ვინც მისი თვალთახედვის არეში ექცევა. არადა, მას კიდევ გააჩნია მოტოვებული მცირე იმედი, რომელიც ამშვიდებს და აფიქრებინებს, რომ მდგომარეობა უნუგემო სულაც არაა. ნუ გგონიათ, რომ აქ დასახელებულ ნამალთა რაოდენობის ნახევარს მაინც მიიღებს კლინიკა. და მაინც, ისინი მცდელობას არ აკლებენ და ეს თვალნათლივ ჩანს აი, თუნდაც მისეულ განყოფილებაში. თავაზიანი შეხვედრებით გულაჩქროლებულს შეიძლებოდა ეფიქრა კიდევ რაიმე უხამსი. მაგრამ მაშინვე დავბრუნდი და სავარძელში ღრმად ჩავესვენე, მაღლიერების გამომხატველი ჩემი სახე ავიფარე თვალწინ, პირისპირ, და ვიგრძენი, როგორ დავიღალე. იქნებ ამიტომაც აღარ ვისურვე იქ დარჩენა და დედას მოვთხოვე, დავბრუნდეთ მეთქი, რაზეც თანხმობა მივიღე. ამის აღნიშვნა საჭიროა თუნდაც იმიტომ, რომ ავადმყოფი

ბოდვითი იდეების ტყვეობაში იმყოფება, მაგალითად, მან დიპლომი იმიტომ დახია, რომ სამსახური ვერ იშოვა. მას ხომ შეეძლო დიპლომის შენახვა და სამსახურის ძიება სხვადასხვა მიმართულებით. როცა ჩვენ პასუხი მოვთხოვეთ, დაიძაბა და აგრესია გამოხატა შუბლის შეკვრით და კბილის კრეჭით, გვიყურებდა უნდობლად და დამცინავად. განსაკუთრებით არ ესია მოვინა მითითება, რომ დიპლომი იმისთვის არსებობს, რომ შენახულ იქნას და არა იმიტომ, რომ პირველივე ყოფით-სოციალური წარუმატებლობისთანავე დახეულ იქნას და ცეცხლს მიეცეს. ავადმყოფი ვერ გვპასუხობს, რატომ გაიქცა სახლიდან ამ ათიოდე წლის წინ, როცა მშობლებმა სარკე დაუმაღეს, რომელშიც იგი საათობით იტყირებოდა და რომლის პირისპირაც გაუნძრევლად იჯდა. საინტერესოა, რას ხედავდა იგი ამ დროს თავის თავში. გამორიცხული არაა, რომ სწორედ მაშინ განუვითარდა კოსმოსურ ძალებთან კავშირუროთიერობის მოთხოვნილება და ონეიროიდის მძიმე შეტევები აღენიშნა, რაც მალევე შენიშნეს მისმა მშობლებმა, რომლებიც პირველ ხანებში ინტერესით ისმენდნენ ქალიშვილის საოცარი თავგადასავლების სერიას, მაგრამ როცა თხრობა გაუფერულდა, მიმართეს ექიმს, ქერა მამაკაცს, ვისმა გულისხმიერებამ და სითბომ მოხიბლა და დაატყვევა ავადმყოფი და შინდაბრუნებულმა მეორე დღესვე აიძულა მშობლები, იგი კვლავ წაეყვანათ ქერა მამაკაცთან, რომელსაც დღემდე ექიმად მოიხსენიებს და ასეცაა. მაგრამ აქ პრობლემურია არა ექიმად მისი ყოფნის ფაქტი, არამედ მასზე ავადმყოფის ყურადღების პათოლოგიური ფიქსაცია. ტუჩის მარჯვენა კუთხე როცა ებრიცება, მაშინვე ხელს იტაკებს ხოლმე და ცდილობს, ტუჩი სანყის მდგომარეობას დაუბრუნოს. ხანდახან წარმატებით ახორციელებს ამ საქმეს. ზის სავარძელში და, აი, უცვებ ტუჩი ებრიცება. ჩვენ არ ვიმჩნევთ, და ჰგონია, მართლა ვერაფერს ვამჩნევთ. იქნებ არც ჰგონია, მაგრამ მისი მოძრაობის სისწრაფე მიგვანიშნებს, რომ ცდილობს, ეს საქმე რაც შეიძლება სწრაფად და შეუმჩნევლად გააკეთოს. რაც შეეხება კორსაკოვის სინდრომს. მაპატიეთ. ჰოდა, მაშინვე პალატისკენ გაუტია, შემოგვწყრა, ასე ვთქვათ. მე კართან ვიდექი და ლოდინით რომ სული დამელია, მაშინლა წავედი, ადამიანებოო. მისი ყოველი შესტი, როცა ბრაზობს, მოითხოვს. თუმცა, რაკი სამედიცინო ტერმინოლოგიით მისი მდგომარეობის დახასიათებისგან თავის შეკავება მთხოვეთ, იძულებული ვარ ჩემთვის უჩვეულო ამბულაში წარმოგიდგეთ, რისთვისაც ბოდიშს გიხდით, მით უმეტეს, რომ თქვენვე ინებეთ. უნდა გამოგიტყდეთ, რომ ეს გაცილებით ძნელი აღმოჩნდა, ვიდრე მოველოდი. იცით, ავადმყოფის თითოეულ შესტს, მიმიკას, მეტყველებაში გამოხატულ სიმპტომს, თუნდაც მის უმნიშვნელო და თქვენთვის

შეუმჩნეველ ნიუანსს რაღაც ჰქვია, რაღაცას განეკუთვნება და ამის გამორიცხვა წარმოუდგენელია. უფრო მეტიც, ძნელია გადალაბო ცდუნება და არ თქვა ის, რასაც შენი პროფესიული გამოცდილება თვალნათლივ გიჩვენებს.

ხოლო როცა ჩემი წარდგენა დამთავრდება, თქვენი მეტყველება მაღლობის ნიშნად თავს დამიკრავს და აქედან გავალ, მე უკვე სხვა ვიქნები, მაგრამ არა იმიტომ, რომ ჩემს ფიქრში მოხდა რაღაც ახალი, არამედ იმიტომ, რომ ჩემი სხეული, ტანი შეიცვალა. არ არსებობს მეტყველება, რომელიც მიმართული არ იქნება უშუალოდ ტანზე, სხეულზე. მაგრამ ის მაინც გაშუალებული ეხება სხეულს, არარსებული გონების გავლით. მეტყველება შლის სხეულს, მასზე არა მხოლოდ თავის ძალას აღბეჭდავს, არამედ ცვლის მას, სხვად აქცევს. სამნუხაროდ, ერთ ადამიანს არ გააჩნია მეორე ადამიანში ამ ცვლილების შესამჩნევი ზემოქმედობიარე თვალი ან რამენაირი სხვა ორგანო, აი, ამ სხვადაცვლის ნაშკიობხავი და გადაშკიობხავი. და სწორედ იმის გამო, რომ მსგავსი ორგანო არ არსებობს, ადამიანები ცნობენ ერთმანეთს. მაგრამ, მე ვფიქრობ, მექანიზმი მაინც არსებობს, ესაა მექანიზმი ორგანოს გარეშე, და ის სრული დატვირთვით მუშაობს ყველაში, მათ შორის იმათშიც, ვინც მე, აქედან გასვლის მერე, მიცნობს და კიდევ ერთხელ მომისჯის განაჩენს. დიახ, თავს იმით ვიმშვიდებ, რომ ჩემს მცნობებში სახლობს და მუდმივი სიფხიზლისთვის განწირულა ის, ვინც მე ვერ უნდა ნამიკითხოს და ამით შეასრულოს ბუნებაში დანაწევრებულმა კანონმა ამოკითხვის რიტუალი. აი, ასეთი ამოკითხვებით დაქსელილ სივრცეში, რა დასაანანია, რომ არ შეგიძლიათ, ანუ არ გინდათ, გამაცოცხლოთ.

2.

მივხვდი თუ არა, რომ? პროექტირების პრაქტიკა ხშირად მოითხოვს კაცთაგან, ამა თუ იმ ამოცანის ამოსახსენელად, ისეთი მოდელის გამოყენებას, რომელშიც წარმოდგენილი იქნება ობიექტის ერთზე მეტი იერარქიული დონე. წარდგენილმა ავადმყოფმა იცის, რომ ასეთ მოდელს მრავალშრიანი მოდელები ჰქვიათ. მათში ჩვენთვის, ტექსტის წარსულში ჩაუხედავთათვის, უცნობი ცნების - "ბლოკების" - ერთი ნაწილი, რეალური ბლოკები, აისახება სრული მათემატიკური მოდელების საშუალებით, მეორე ნაწილი კი, გამოგიტყდებითო, მიკრომოდელების საშუალებით. იყო თუ არა ჩვენი შეხვედრა შემთხვევითი? იქნებ მხოლოდ შენი

ჩემთან შეხვედრა იყო შემთხვევითი, ან - პირიქით, ჩემი შენთან შეხვედრა მოხდა პირველად მეთქი, უკაცრავად, შემთხვევით მეთქი. დასწყევლოს ვინმემ, რალაცამ ხომ მაინც შეგეყარა ერთად ამ ეზოში, გაქუცული შავი ხის უკან, შემოდგომის მოყამულ შუადღეზე: შენ, რძის ბოთლებით დაგრძელებული ფერადი ბადურით, შარვალ-პიჯაკიანი, მე კი - ასეთი, მოუნესრიგებელი, ყურებამდე გაკრეჭილი და სულელურად მომლოდინე შენი ნებისმიერი მითითების. მე ვხედავდი უხეშად მოფარფატე, მერე კი შენს მხარზე ჩამოყრდნობილ ფოთოლს, რომელმაც შენი სიმშვიდის სულ რამდენიმე წამი შეიტკბო და ბარბაცით დაეშვა სველი მინისკენ, შესამჩნევად გაქრა. შენი ტუჩის მარჯვენა კუთხემ გაიბრძოლა დამოუკიდებლობის გასახანგრძლივებლად, მაგრამ შენ მკაცრი ხარ, ოი, როგორი მკაცრი და განონასნორებული. დიახ, მთელი ღამე წვიმდა, ახლა კი, შეხედეთ, ისევ დაბალი და სველი ცაა, დამლელი, მოსაწყენი. ერთმანეთს ვამაგრებთ, ვამხნევებთ და ვაძლიერებთ ასეთი დღეების წინააღმდეგ, ვცვლით იმედებს, სასიამოვნო ისტორიებს, გამარჯვების აღმნიშვნელ იმპულსებს. იცინის. ერთი სიტყვით, თავს ვიცავთ იმ მთლიანობის გაჩენისგან, რომელიც ყოველთვის ცუდად მთავრდება. იცინის შესამჩნევად. მეგობარი, რომელიც თან ახლავს, იმ სახლის სადარბაზოს ათვალეიერებს, საიდანაც ეს-ესაა გამოვედი და უკან მოვიტოვე გამოლებული ბუნკერიდან მიმდებარე ტერიტორიაზე გავრცელებული სპეცსურნელება. მისი, მეგობრის, მხედველობა მიემართება სადარბაზოს სიღრმისკენ, რომელიც ცნობილია კატებით და მათი მაძიებელი ბავშვებით, მაგრამ ახლა ისინი აქ არ არიან. "კატებზე ბრძანებთ თუ ეზოში მორბენალ ონავარ ბავშვებზე?", - მეკითხება მისი მეგობარი, ქერა ასული, და თავის მსუბუქი მოძრაობით იშორებს თვალებზე ქუდივით ჩამოფხატულ სქელ თმას; თითქოს მისი სულაც არაა, მაგრამ იძულებულია თან დაჰქონდეს, ასევე შეძენილი თუ ნასესხები უესტის ამუშავების მიზნით. ეს უესტი კი, რამდენიმე წუთის მანძილზე, უკვე სამჯერ გამეორდა. სხვა შემთხვევაში, როგორც ჩანს, ნაყოფიერი უესტია მეთქი, ვფიქრობ და მეც გულიანად ვიცინი, როცა ისინი ერთმანეთს უხსნიან, რომ ვერ მიცნეს, მიუხედავად ჩვენი მრავალწლიანი ნაცნობობისა. ოჰ, არა უშავს, არა უშავს, გავმდიდრდები და თქვენც გინილადებთ.

რა თქმა უნდა, ძალიან მიყვარდა.

მანიფესტაციის სტადია ხასიათდება ეგრეთ წოდებული დიდი ფსიქოზის გაშლით: პოლიმორფული, მაგრამ სინდრომალურად არასრულყოფილი სურათით, როცა თანაარსებობენ ბოდვითი, პალუცინაციური, ფსევდოპალუცინაციური აშლილობანი, ფსიქიური ავტომატიზმის მოვლ-

ენები, კატატონიურ-ჰებეფრენიული და კატატონური მოვლენები.

ანკი რომელ ქალს არ უყვარს საათობით სარკის წინ დგომა, თუ დრო ხელს უწყობს მის ამ დგომას?

თითქოს წარმოსახული გემის გემბანზე ვდგავართ და ვირწევით, ეს შავი ხე კი უძრავია, მშვიდად ასაბუთებს წარმოსახვის არქონის სიკეთეს, უძრავ სარგებელს, რომლითაც თურმე ყელამდეა ეს პეიზაჟი, ან და მარადის. წარმოიდგინეთ ჩემი სიხარული, როცა კოსმოსმა ჩემი თხოვნა მთლიანად შეისმინა და გამოსაშვებ გამოცდაზე მიბოძა ჩემთვის გამოცდაზე ზედმინევენით ნაცნობი თემა, და მივიღე ფრიადი, ხოლო თქვენს მიერ აღწერილი სურათი აივანზე ჩემი დგომისა და ყოვლად კონკრეტული თემის მოთხოვნისა იყო გულგრილი და აგდებული, ხაზგაუსმელად ათვალწუნებული. მაგრამ

ეს ის შემთხვევაა, როცა არავენ ხელში კალამს, წიგნს, საათს ან სხვა რამ სამშვენიისს არ აწვალეხს, ჯიბეში არ იქექება ხურდა ფულის ან ასანთის ამოსაღებად, კეფას არ იფხანს და მოულოდნელად თმის ვარცხნას არ იწყებს. ეს იყო შემთხვევა მონესრიგებულ ადამიანთა ერთობისა და სოლიდარობისა, რომელიც შემოდგომის ეზოში სუფევდა და შიგნიდან გაბზარულ, საშობ სიმყუდროვეს ქმნიდა. ამ დროს ადამიანები არც თავს იტყუებენ და არც მსგავსი სიმყუდროვის გახანგრძლივების იმედი აწუხებთ; მხოლოდ, სიტუაციური ლოგიკის საზღვრებში განთავსებაზე ზრუნვით ატანილები, ყოველნაირად ცდილობენ, ეს სიმყუდროვე მთლიანად მოიცვან, თავისით გამსჭვალონ და, მაშასადამე, ნგრევის პროცესიც მთლიანად განიცადონ. ოჯახებში, გმადლობთ, სიმშვიდის ბული დგას, მაგრამ ამას ხომ არ ვიტყვით. ნიშნები ცეკვავენ. ჩვენ ერთ დროს გვიყვარდა ერთმანეთი. აი, ხედავ, სად გადავეყარეთ, განვლილნი, ერთმანეთს? მარჯვენა ფეხის წვივი იკბინება, ქავილს მოითხოვს, გლალატობს მთელი თავისი სიხარულით, სიცოცხლით. "უბრალოდ, მე ეს ყველაფერი მჭირდება. ეს საჭიროა ჩემი სამომავლო გეგმებისთვის. აი, ამიტომ". გასაგებია და გაგებული. "ეს საჭიროა ჩემი მომავლის გეგმებისთვის". განიცადონ, მაგრამ არა ისე, რომ ნგრევას თან გადაჰყენენ, არამედ ისე, რომ ნანგრევების თვალთვლება და იქ თავიანთი ყოფნის კვალის ამოკითხვა შეეძლოთ ყოველთვის, როცა ინებებენ. დიახ, ისინი არიან მკითხველები და არა მწერლები თავიანთი გამოცდილებისა, თანაშემოქმედნი და არა შემოქმედნი თავიანთი ისტორიისა. პათეტიკა შენიშნულია და უმაღვე ჩაკლული. "რა თქმა უნდა, მათ ეს სჭირდებათ. ჩვენ ყოველთვის უნდა ვცდილობდეთ, რომ ეს მათთვის საჭირო იყოს". მოსასმენია და მოსმენილი. მასპინძელი მიმასპინძლდება გულუხვი საუბრით საკუთარი თავისა

და სიკეთის შესახებ. თუმცა, აღნიშნავს, მისი მატერიალური სიდუხჭირეც, იქვე, სახეზეა. ვზივარ და ვილიმი, თავს ვუქნევ, ჩემსას. ცხადია, ჩემთვის არ შეიძლება გასაგები რომ არ იყოს თქვენი სიფრთხილე, მეთქი სიფრთხილე. ვილაცყები ამუშავდნენ, მაგრამ ჯერ ადრეა, ჯერ კომენტარს არ უკეთებენ ჩემს საქციელს, ჯერ პური თავისკენ სულაც არ მიდის, სულაც არ მილიმის. მხოლოდ ამუშავდნენ. კომენტარის შეკეთება. შემიკეთე კომენტარი. კომენტარი შეუკეთეს. შეკეთება კომენტარისა. ეს კი მე ვუღიმი, ჩემს გულუხვ მასპინძელს. მერე, როცა გვერდიგვერდ ვსხედვართ, გამომსვლელი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ

რას უნდა ნიშნავდეს, ან და მარადის, მაყურებელი, თუ არა დაინტერესებულ, პრაქტიკულ, სიამოვნების მაძიებელ ორფეხა არსებას, არა, დედი? ასე, მაგალითად, რაც უფრო აბსტრაქტული და აბსურდული ხდება მხატვრობა, მით მეტად ძლიერდება საკომერციო პოლიტიკის ქსელში მისი სრულფასოვანი ცირკულირება. აქ უკვე ველარ ვილაპარაკებთ ხელოვნების კომერციალიზაციის ხარისხზე, ხარისხების შკალა ამონურულია. აქ საუბარი უნდა იყოს კომერციაზე, რომელიც ხელოვნების ფონზე იშლება. გუშინდელი დღეა ისიც, რომ მხატვრები მოხმარების საგნებად, საკომერციო ობიექტებად გადაგვარდნენ. და, ჰოპ, აქვე ისიც შევნიშნოთ, რომ სიტუაციის რომანტიზაციის საქმეს სულაც ვერ წაადგება მტკიცება, თითქოს არტისტი ცდილობს და აღწევს და მერე კვლავ ცდილობს კომერციული პოლიტიკის მოტყუებას, ეშმაკობით მასზე გამარჯვებას. დღეს ხომ მხატვარს იმ პროლეტარისაც კი არაფერი შერჩენია, რომელიც იძულებულია თავის შრომას ყიდდეს, რათა შიმშილით სული არ ამოხდეს. საკომერციო პოლიტიკის მარაზმში ჩართული თანამედროვე მხატვარი პაროდიაა არაფრისმქონე პროლეტარზე, მაგრამ შეურაცხყოფაა ყურნაჭრილი ჰოლანდიელის, საგაყეში ჩაძაღლებული ფრანგის, შიმშილით დაჭლექიანებული სხვა ფრანგის, გალოთებული იტალიელის და ა.შ. უსასრულოდ. მაგრამ, ჰოპ, აქვე, მაყურებელი ხომ, ფაქტობრივად, არც არსებობს. და ეს არსებითი ნიშანია. მაყურებელი, ანუ მომხმარებელი, ნიშნავს მდიდარ კოლექციონერს, პომპეზურ და დახვეწილ ჩარჩს ან, უბრალოდ, დებილს და მეტს არაფერს. ნუთუ, მართლა გჯერათ, რომ კოდირებისა და დაშიფრულობის ინტენსიფიკაციას გამგებთა და ნამკითხველთა რიცხვის ინტენსიფიკაციაც მოსდევს? კეთილი ინებეთ და შემოდით სურათში, საიდანაც ეს-ესაა მე გამოვედი და მოგახსენებთ, რომ

ავადმყოფს ანაზღად ჩაესმა სიცილი და ფრიად შეშფოთდა, მისი ტვინი მოიცვა შიმშა და მოიცვა სიბნელემ. ო, ამოებავ კაცთა ყოფისა! ოდეს დაუქვეითდა გუნება-განწყობა და უხალისობა დასჩემდა ფრიადი,

რაც მყისვე შენიშნეს ოჯახის წევრებმა! რას განიცდიდა უბედური, როცა თავსდამტყდარ ამა ჭირსა და უბედობას უკუწინებელ ზეიმად რაცხდა და თვის სადგომში, ალაგს მცირეს, მიმოდოდა, აწყდებოდა თავახდელ კედლებს? ო, კოლეგებო, ის აცხადებდა, რომ განიცდიდა ჩაძახილებს ღია სივრციდან და რომ თვით გახდა უფარგისი და უსარგებლო. ასე ესიტყვა დას საკუთარს, - დაო ჩემო, შენ მუშაობ, მე კი არაო. იჭვნეულობაც გამოხატა სტუმართა მიმართ, შფოთმა მოიცვა, ოდეს მიხვდა, მოუხშირეს მეზობლებმა მასთან სტუმრობას. და ისმის მთელი წყება კითხვების: მოუხშირეს კი? თანხმობაში იყო კი დასკვნა ავადმყოფისა საქმის რეალურ მდინარებასთან? იყო თუ არა ეს დასკვნა მისი? იქნებ ხმები და ხმანეროლები უკარნახებდნენ, მოუხშირესო მეზობლებმა სტუმრობას შენთან? მაგრამ ცხოვრება გრძელდებოდა და მისი ტანჯვაც ათკეცდებოდა, რასაც ახლა თვალნათლივ ხედავთ. უკაცრავად,

თვალებს მორჩილად აფახულებს. ვცდილობ, არ შეიმჩნეს ჩემი გაცოცხება უგემოვნობის იმ ამკარა ფაქტობრიობით, რომელსაც ჩემს წინ, ლიმონისფერ კედელს შეზრდილი სურათი ამჟღავნებს. მხატვარი ყოველთვის მართალია, მაგრამ - მხოლოდ საკუთარ თავთან. იქნებ, ამ უნიჭო ნახატთანაც. ხედავთ, არა? უმნიშვნელო პროვოკაციამ მასში აგრესია გამოიწვია, ალეგზნო, ხედავთ? ამას უწოდებენ. თუმცა, თქვენ ხომ უკვე მთხოვეთ, პროფესიული აღწერებისგან თავს ვიკავებდე, რაც განსაკუთრებით საძნელო საქმეა. ამ ეზოში ნამდვილად ცხოვრობენ. საკუთარ საქმესთან, ბატონებო, საკუთარ საქმესთან. ამ ეზოში ნამდვილად ცხოვრობენ ქვეყნის ბედ-იღბლით დაინტერესებული ახალგაზრდები, რომლებსაც ის, ერთი, მესამე, აკლია. ის ამას განიცდის ძალიან დიდხანს. ამასობაში ხიდან ის ხმელი ფოთოლი მოფრინავს, რომელიც თანამოსაუბრის ნავარჯიშევ მხარს შეეხება, შეყოვნდება და მიმართულებას შეიცვლის, რაც, გეთანხმებით, არაფერს შეცვლის შემოდგომის ზოგად სურათში, რასაც ავადმყოფი ჯიუტად უარყოფს: არა მეთქი,

როცა მე მათ ვერ ვიტანდი, როცა ჩემს მიერ წარმოდგენილი სიტუაციები, თითქოს სავსებით უწყინარნი, ზიზღს მგვრიდა და გულს მიწვრილებდა, ამ დროს ხომ ჩემი უმწეო ფიქრებით ისევ და ისევ მისი დაცვა მსურდა ამ ყველაფრისგან, ამ სიყალბისგან, ერთმანეთში აზელილი ამ ინტელექტუალურ-გარყვნილი ხალხისგან, ყოველად ობოლი ამ თაობისგან. მაგრამ ისიც ვიცოდი, რომ ვერა, ვერ ვშველოდი. დიახ, დიახ, ვერ ვენეოდი. და ამის შეგნებას ჭკუიდან გადავყავდი, ჩემზე უბედური არავინ მეგონა, მაგრამ ცვალებადი განწყობა მერე ამ მორიგ ფიქრსაც და ტანჯვასაც წაიყოლებდა ხოლმე და ისევ მარტო მტოვებდა, ცარიელს, შესავსებს ახ-

ალი ეჭვებით, ახალი წინააღმდეგობებით. თუმცა, უკვე არც იმას ჰქონდა მნიშვნელობა, ეს წინააღმდეგობები მართლა არსებობდა თუ მხოლოდ ჩემი სისასტიკის ნაყოფი იყო. სადღაც გადავყავდი. არა მეთქი,

არა, მე ავადმყოფი იქ ვიყავი. და საერთოდაც, იქ ვარ, იმ ჩემს პალატაში, ჩემს სოროში. აქ კი, სცენაზე, ამ დარბაზში, სადაც თქვენ ჩემი შველა გადაგინწყვეტიათ, უკვე აღარ ვარ, აღარ ვარ მეთქი ავადმყოფი. აი, ამას ვგრძნობ ძალიან კარგად, ექიმო ჩემო. ასე თუ ისე, იქ ყველაფერი შედარებით კარგადაა, აქ კი ყოველ წამს გამოუსწორებლად ფუჭდება და, ერთი მითხარით, რა მეშველება, აქედან რომ გავალ და ჩემი შავ-თეთრი პალატისკენ გავუყვები იმ გრძელ დერეფანს, გარეთ რომ იწყება და რალაცნაირ პაუზას ქმნის ჩემს ორ, ერთმანეთისგან განსხვავებულ, სიყრუეებს შორის. ვინ ვის მოუხმობს ამ ორი ბოლოდან? მე აქ ჯანმრთელი ვარ, ეს არაა ჩემი ცხოვრება. დამიჯერეთ, მე აქ სხვაგან ვარ. მე ხომ სულ სხვა რამეს ვითხოვდი. განა არ გახსოვთ? იყო ერთი მეგობარი, ჩემი მეგობარი, რომელმაც გამოიგონა ნუხილის ნიშანი, რამაც ღრმად და საფუძვლიანად ჩააფიქრა სხვა სასვენი ნიშნების ჯანმრთელი კრებითობა. აღმოფოთებულებმა, მათ უარყვეს ნუხილის ნიშანი, მაგრამ იქვე შთანთქეს. ეს მოხდა ნუხელ, მთვარიან ღამით, ჩემს ფანჯარაში, აქედან შორს, იქიდანაც შორს, სადაც მე ცუდად ვარ. დიახ, დიახ, შველას ვითხოვდი. თქვენ არათუ არ მშველით, გახსოვთ კიდევ ჩემი თხოვნა, უფრო მეტიც, აღნიშნავთ, რომ გახსოვთ. რემისია ეწყება, გაიყვანეთ. ჩვენ კი, ამასობაში, დავაზუსტოთ, რომ მიკროდონის ტიპობრივი ფიზიკური ცვლადები იქნება, მაგალითად, ნაკადების სიმკვრივე, ველების ძაბვები და სხვა. შიდა პარამეტრების სახით გვევლინება ისეთი სიდიდეები, როგორებიცაა სითბოგამტარის კოეფიციენტები, ელემენტარული უბნების გეომეტრიული ზომები, გარეპარამეტრად კი გვევლინება, მაგალითად, რეზისტორის წინააღობა. ამ დონის ტიპობრივ მათემატიკურ მოდელებს წარმოადგენენ კერძონარმოებულნიანი დიფერენციალური განტოლებები. ასატანია და, იქვე, ატანილი. გმადლობთ. და არა - დიფერენციული, არა?

როგორ და ასე, არ ვარსებობ. ვეძებ საშველს, უკვე რა ხანია. თქვენ ამას ვერ იგრძნობთ კიდევ დიდხანს.

ესე იგი, თქვენ ფიქრობთ, რომ ჩვენ ვერ გიშველით.

ვერა, ვერ მიშველით. თქვენ მე გიყი ხომ არ გგონივართ. მთელი ჩემი უბედურება ისაა, რომ ვიცი ჩემი გასაჭირი და ვერ გადავრჩი. მეტი მე არაფერი არ მანუხებს. თუმცა, გეტყვით, მანუხებს ისიც, რომ სახლში არ ვარ. მინდა ვიყო მარტო და ცოცხალი. აბა, ეს რა არის, ესაა ჩემი ღია, საჯარო, კოლექტიური არსებობა, ჩემი საყოველთაო შიგნეული, ცეცხლ-

წაკიდებული ჯიგარი. და თქვენ გგონიათ, ჩემმა ასეთმა შიგნეულმა, თქვენს გასართობად გამოფენილმა, პური უნდა ჭამოს. პური თავმა უნდა ჭამოს, რომელიც - თავი - კოსმოსშია. შუბლის შეკვრით და კბილის კრეჭით.

და მე ხაზგასმით უნდა აღვნიშნო, რომ ისინი მე კი არა, ერთმანეთს ენინააღმდეგებოდნენ და ასე ადგენდნენ თავ-თავიანთი მუშაობის რეჟიმს, რასაც მერე გულახდილად მაუნყებდნენ ხოლმე. იმის თქმა მინდა, რომ მე შედეგების დამკვირვებლად მაქციეს და ასე მომიშორეს თავიდან, რითაც, როგორც მიმიხვდებით, საუკეთესო გამოსავალი შეიმუშავეს ყველა ჩემი ინიციატივის გასანეიტრალებლად. იმან კი - მესამემ - შენიშნა, რომ აი, ამას ეწოდება ანულირება. ეწოდება კი? ჰი-ჰი-ჰი-ჰი. ასე აღმოვჩინდი არა კიდზე, არამედ - ცენტრში, სცენის კულისებში, ყველაზე გამოსაჩენ ადგილას, საიდანაც არავინ არ ჩანდა. მაგრამ არავის უკვირდა, რომ ერთმანეთთან მათი დაჯახება მე მაფეთქებდა, ყოველთვის ხელახლა. მან კი ბუტბუტით და უნდობლად იკითხა, თუ ვის წინააღმდეგ მაფეთქებდა და ვის წინააღმდეგ მანგრევედა. "იცით, მე მინდა აქვე გაუნყოფო, რომ საქმე ეხება არა დაჯახებას, არამედ - შეჯახებას". ოოოოოო! ჰი-ჰი-ჰი! "დიახ!"

გამომსვლელი ხალათის ღილს აწვალეებს თავისუფალი მარცხენა ხელის ცერა და საჩვენებელი თითით. მარჯვენა ხელის გაშლილ ხელისგულზე საქაღალდეამოდებული ტექსტი სრული დატვირთვით მუშაობს და დამსწრე საზოგადოებას გამომსვლელის პირით მოახსენებს, რომ

ოდეს მგ ზაფრობდა სატრანსპორტო საშუალებებით, იგი მწარედ და მტკივნეულად განიცდიდა თითოეულ უცხო შეხებას და შეხებული შესამჩნევად იძაბებოდა. ექვსი დღე დაჰყო მან პირველად ჩვენს კლინიკაში და გაენერა მშობელი დედის მოთხოვნისდა შესაბამისად. განერის შემდგომ, ჟამიდან ჟამზე, სახალისოდ თუ მიიღებდა მედიკამენტებს. და აღვნიშნა, არაერთხელ, უმოტივო ჩაცინებები. თავის ბინაში გამოკეტილი, დაახლოებით დღეში ორჯერ იძაბებოდა და როცა დედა რასმე სუფენირს მოუტანდა შინმოქცეული, ის, ავადმყოფი, უმიზეზოდ იწყებდა ტირილს, ლანძღავდა დედას და ამბობდა, რომ ჰიპნოზის ქვეშ იმყოფებოდა და რომ ყოველთვის მონამლული იყო საკვები. მაგრამ იყო კი ავადმყოფის მსგავსი დასკვნები ახლოს საქმის და ვითარების ნამდვილ სურათთან, ანუ ცოცხალ რეალობასთან? და ის

სკამიდან უხმოდ დგება, სკამის ჭრიალს ხელს დააფარებს და რამდენიმე წამით გაშეშდება, გაიყინება. აი, ახლა შეიძლება. ჭრიალი უკან ჩააბრუნა, ხელისგული უჩვეულო ნივთივით ამოაბრუნა და დააკვირდა,

რალაცას ჩაუფიქრდა. მერე მეორე, თავისუფალი მარცხენა ხელის ცერა თითით გაბურძგნულ, ბიჭურად გაკრეჭილ თმაში შეიმალება და მალევე გამოძვრება, ჩაახველებს, გონებას მოიკრებს და კარისკენ მცოცავი ნაბიჯებით წავა. ამასობაში კარის სახელურს თვალს უშტერებს და თითქოს ულოცავსო, რალაცას ბუტბუტებს. დარბაზის წინა რიგებში მსხდომთ ბუტბუტი ესმით, ბუტბუტით აღნიშნული კი - არა. "რა ბრძანეთ?". მეტი არაფერი არ მანუხებს. მე მეტი არაფერი მანუხებს. მეტი მე არაფერი არ მანუხებს. მე მეტი არაფერი მანუხებს. რაც შეეხება ამ ტანს, ჩემია. კონკრეტული სხეულია, ყოვლად უფერული, განმარტების მოლოდინში განაბული და წვერბასრ შუბს შეგებებული მუშტივით უნესო, დიადი კანონიდან ამოვარდნილი, იქვე - დალექილი. აი, სულ ეს იყო, რაც მაშინ ვნახე: ბურთს გაკიდებული გოგონების უპატრონო, დაუცველი წყება ცვიოდა გადაუხურავ უფსკრულში. ბოლო რიგში შეუმჩნევლად ჩასაფრებულიყო დედაჩემი და ნახტომისთვის ემზადებოდა. ეს იმან, რაინდმა, ჩაახველა, და ჩქარი ნაბიჯებით დაიძრა ჩემსკენ. იძულებული გავხდი, აკრძალული ილეთისთვის მიმემართა და არა მაშინდელი ჩემი მშობლებისთვის. აკი ვამბობდი, განრიგი დაარღვიეს მეთქი. აკი ვამბობდი, რომ მოვკვდი. და მერე, ოი, როგორი მკაცრები, ოი, როგორი მონესრიგებულები. იდგნენ ხის ძირას და ხმადაბლა საუბრობდნენ, შემოდგომის იმ სევდიანი დილის შესაბამისად. ოი, როგორი მკაცრები, ოი, როგორი საყვარლები. მიუუახლოვდი და დამიკვირდნენ, ძლივს გამიხსენეს. მიღიმოდნენ და მიხაროდა, ბადურის სახელურს ვანვალებდი, თითებით ვღეჭავდი და ექიმებს თვალს ვერ ვუსწორებდი, შორს, სადარბაზოსკენ გამირბოდა თვალი. ოღონდ მათთვის არ შემეხედა და თუნდაც ჯანდაბამდის მქონოდა თვალი, და ისინიც უსიტყვოდ ხედებოდნენ, როგორი დარცხვენილი ვიყავი და როგორ მაინტერესებდა, რას ფიქრობდნენ ამ დროს ჩემზე, ასე დინჯად მობაასებნი. მეც მათთან ერთად ვშველოდი, ალბათ, ვინმე უბედურს და ჩემსავით მარტოსულს, რომელიც რომელიმე აივნის მიღმა, ფარდის უკან, ბნელ სოროში იგულისხმებოდა. სამხრეთ-აღმოსავლეთი, ქედის მხარე, მკრთალ ნისლში იყო გახვეული და ყრუდ გრძნობდა, ეს ნისლი ძვალრბილში როგორ გამჯდომოდა და მყინავდა, მამტვრევდა. ისინი კი, ქერა ქალ-ვაჟი, ერთმანეთისკენ მიიჩქაროდნენ; თითქოს ძალიან დიდი მანძილი უნდა დაეფარათ, ერთმანეთს რომ ჩახუტებოდნენ. მე ორივეს კარგად ვხედავდი. სავარძელში მყუდროდ მოკალათებულს უკვე აღარც მესმოდა ქალბატონი მთავარი ექიმის პროფესიული შეკითხვები, აქ აღარ ვიყავი. რა თქმა უნდა, გონებას ვძაბავდი და კეთილსინდისიერად ვპასუხობდი, მაგრამ ამას იმიტომაც ვაკეთებდი, რომ მეტი დრო და თავისუფ-

ლება გამომეზოგა სურათში დასარჩენად, საერთოდაც, იმ სევდიანი შემოდგომის გადასარჩენად ყველასთვის, ვინც იცის კოსმოსურ ძალებთან ურთიერთობის მნიშვნელობა და შეუძლია ეს საქმე დააფასოს. მაგრამ როგორც ყველაფერი ამ ობოლ და მიუსაფარ ნუთისოფელში, მთავარი ექიმის სამოთხეში ჩემი ყოფნაც რეგლამენტირებულია და კიდევ ერთხელ შემახსენებს, რომ არა, აქ ჩემი ადგილი არ არის. ამიტომ მის პირველივე ბრძანებას მივყავარ კარისკენ, საიდანაც უკვე იწყება დერეფანი, რომელიც გაივლის დარბაზს, სავსეს ჩემს გადასარჩენად შეგროვებული ადამიანებით, და ჩემთან ერთად უახლოვდება შავ-თეთრ პალატას, სადაც მარტო ვარ ყოველი მორიგი აუდენციის დანყებამდე, და ამ იდუმალ სარკეს ვაკვირდები, ჩემს თავს ვაკვირდები მასში, და ვერ გამიგია, რატომ ემთხვევიან ისინი ერთმანეთს მაინც და მაინც მაშინ, როცა მე ვჩნდები მათ წინ, შენუხებული და თავმოებზრებული. ბოლოს და ბოლოს, როცა ხმები მესმის, მე ხომ ჩემივე თავი მესმის ამ დროს სარკეში, ათასფრად დაფანტული და დანაკუნებული. მე მიჭირს ერთმანეთისგან მათი გამიჯვნა, განცალკევება და ასე მოაზრება. ეს, საერთოდაც, შეუძლებელია. ეს ის ხვედრია, რომელიც ჩამესმის ყველგან და ყოველ წამს, ჩემი ჩათვლით. მესმის ათასობით სარკე და ყოველ მათგანს ერთი ხმა აქვს, ამ ერთ ხმას კი - ათასობით მოდულაცია. და ეს ყველაფერი მართლა ხდება, არა ჩემს გარეთ, არა ჩემში, არამედ იქ, სადაც მე ვარ. მე კი სიკვდილში ვარ, რომელიც, თქვენ მიმტკიცებთ, სიცოცხლეშია. მაგრამ რა ვქნა, თუ მართლა არ ვარ ცოცხალი და არ ვარ სიცოცხლეში, მიუხედავად იმისა, რომ თქვენ ცოცხლები ხართ. რაც თქვენი, თქვენვე გეკუთვნით და ამას აღარაფერი ემველება, როგორც იმას, რომ ყველაფერი, რასაც სარკეში ასე კარგად ვხედავ, ემთხვევა იმას, რაც ასე კარგად ჩამესმის და ასე ცუდად ვიცი. ეს არაფერი. ვუმტკიცებ, რომ მე მხოლოდ ნაწილი ვარ იმის, რაც მას პირველ ხანებში ენატრებოდა. სახლი, ქუჩები, მალაზიები, უნივერსიტეტი, მეგობრები და დაბადების დღეები. აი, ამ ყველაფერში რალაცნაირად მეც ვიყავი ჩანებებული და მან უნდა გაარკვიოს, ჩემი სახით რა ენატრებოდა ასე ძალიან. მომისმინე, შენ ეს ძალიან მალე უნდა გაარკვიო. ნორმალური ადამიანი ყველაფერს ეჩვევა. დაე, ამაზე მისმა სხეულმა იფიქროს, მიენდოს სხეულს და მორჩა მეთქი. ის ხომ - მესამე - ამ ყველაფრის მერე იწყება. აკი, თვითონაც ამას ამბობს, როცა თავისი კობტა თავი სიკვდილში ჰგონია. იმის თქმა უნდა, რომ სარკე და ის, რასაც სარკეში ხედავს, ერთი ჰგონია. განა არ იცის, რომ სხვადასხვაა, მაგრამ მოულოდნელად რალაც ემართება, და ეს განსხვავება აღარ არსებობს. სარკეში კი, როგორც ნესი, თვითონვეა, უკეთ, სარკე და ის ერთმანეთს ემთხვევიან, მე კი - მესამე -

მათ მიღმა ვრჩები, უკეთ, მათ აქეთ, ვერშემწვდარი მათ დრამატიზმს, მათ მოცეკვავე ერთობას, ასე რომ, ისინი ჩემთვის მაინც ცალ-ცალკე არსებობენ და ამიტომაც ვერ ვწვდები მათ ზეიმს, ვრჩები მესამე და შეუმდგარი, განსაკუთრებული. "ბატონებო, მე ჯერ კიდევ ვიმედოვნებ, რომ შეიძლება არ დამიტანოს, ქვეშ-ქვეშ სულაც არ მომიყოლოს ერთმანეთში გარდამავალმა, ერთმანეთში მონდომებულმა და ერთმანეთისგან თავდახსნის მოსურნე ამდენმა შესტმა, ალბეჭდილმა გამდინარე ნყალივით უწყვეტ ჩემს ხსოვნაში, ჩემს სისხლძარღვებში". რალაცნაირად მრცხვენია და თვალებს მორჩილად ვაფახულებ, მინდა გავერკვე ჩემი თანამოსაუბრეების კეთილ ნებაში. მათ ძალიან სურთ, რალაცით მიშველონ. ეს გამოიხატება მათ მზერაში, მეტყველების დროს დასმულ აქცენტებში, შეკითხვებში. იმავდროულად კი წარმოვიდგენ ერთმანეთზე დალაგებულ ათობით ამინდს, ერთმანეთის გადამფარავს და ერთმანეთში შემალულს ჩემსავით, ვინც ათასობით შევმალულვარ პურში, რომელსაც ჩემი თავი ყოველდღე მიირთმევს. რა არის ჩემთვის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანი? ის და მხოლოდ ის, რასაც მიზეზი არა აქვს, რაც იბადება უმიზეზოდ, განვითარდება უმიზეზოდ და კვდება უმიზეზოდ. რაც მნიშვნელოვანია, არის უმნიშვნელოც, უმიზნოც და ულამაზესიც. ისინი კი ერთმანეთს ხმადაბლა უხსნიან რალაცას, სადაც გადამწყვეტია სწორედ საუბრის ტონალობა, რომელსაც თავისი, ჩემთვის უცნობი, შინაარსი აქვს. ასე რომ - ჯანმრთელი და ხაზგასმულად გარკვეული, გაასმაგებული. გულწრფელად მინდა, ეს გესმოდეთო. შეუძლებელია, ეს ყველაფერი აისახოს სრული მათემატიკური ბლოკების საშუალებით, აი, რა უნდა იცოდეს იმან, ვინც მხოლოდ ახლა იწყებს ამ რთულ საქმეში ჩახედვასო, ესეც დასძინა, სხვათა შორის. ნორმალური ადამიანი ყველაფერს ერეკვა.

3.

თეთრი და ქათქათა. ის კი დგას და ლუდის ქილას ანჯღრევს, აფხიზლებს. როცა პიანინოს ადგილიდან დაძრავენ და დანიშნულების ადგილისკენ წაიღებენ, ეზოში დარჩება ნახერხი, რომელიც სატვირთო მანქანის ძარიდან გადმოფერთხეს. შეიძლება არც გადმოფერთხეს, მაგრამ ასე მომეჩვენა. გვერდით ის ორი კაცი უდგას, და მთელი თავიანთი სიყვარულით გაიაზრებენ, როგორ უფრო მოსახერხებელი იქნება პიანინოს ატანა მეხუთე სართულზე, მამაჩემი კი დროდადრო ხელს აიქნევს, მეორე ხელით ლუდს შეანჯღრევს და ღიმილით ამბობს, რომ დაე, მუშებმა გადანყვი-

ტონ ან რომ დაე, მუშებს მიანდონ ეს საქმე. და მე კიდევ ერთხელ ვრწმუნდები, რომ ყველაფერი ცვალებადია, მათ შორის ისიც, მამაჩემიც, რაც საუკეთესოდ იცოდა დედამ. სხვათა შორის, სურათსაც ემჩნევა. და, ესეც სხვათა შორის: სადღაც წამიკითხავს, რომ ესაა შეყვარებული წყვილების მთავარი თავსატეხი, დედამინის ყველა კუთხეში. რომ, თურმე, მათ ერთმანეთი უყვართ იმაზე უფრო ცოტა ხნით, ვიდრე გარეშე თვალს ნარმოუდგენია. რომ დაიგულებენ თუ არა ერთმანეთს თავიანთ საკუთრებად, მაშინვე იწყებენ ფიქრს იმაზე, ვინც მათი ხედვის არეშია და ჯერაც არ დაუგულებიათ, ისინი ფიქრით აი, მათთან არიან, ამ სხვებთან. იმიტომ, რომ ისინი სხვაგან არიან. მე კი ამ სიბრძნეს მხოლოდ ჩემი რწმენით აღვუდექი წინ, პათეტიკურად და სულელურად, მაგრამ იმით, რაც გამაჩნდა, და ვთქვი, რომ აქ სიყვარული არაფერ შუაშია. რომ ჩვენ, ალბათ, ვცდებით, როცა ყველაფერს, რაც თვალის დახამხამებაში ქრება, სიყვარულს ვარქმევთ. რატომ გვინდა ასე ძალიან, რომ იმ ადგილზე, სადაც უკვე რაღაც გაქრა, რჩებოდეს სიყვარული. ან - სიყვარულის ისტორია. რა საჭიროა, როცა ის იქ სულაც არ იყო. ერთი მითხარი, დედაჩემო, რატომ უნდა ვაიძულებდეთ ურთიერთობებს, რომ ჰგავდნენ სიყვარულს, თუ ამ უკანასკნელამდე სწორედ ის არ ჰყოფნით, ყველაზე მნიშვნელოვანი - უმიზეზობა. ჩვენ ხომ ვიცით, რომ "სხვაა ცხადი და სხვაა სიზმარი, სხვაა ხორცი და სხვაა გონება, სხვაა გველი და სხვაა ფალოსი, სხვაა ჯამი და სხვაა ვაგინა." მიპასუხე, ჩვენ ხომ ვიცითო. მე რომ ამ ყველაფერს ხელებგამლილი და სარკის წინ ახარხარებული ვუმტკიცებდი საკუთარ თავს, განა საკმარისი საბუთი იყო იმისთვის, რომ პურისთვის რომ, იმისთვის რომ. გასაგებია? აი, რამდენ ფიქრზე იყო ჩემი აქყოფნა დამიზნებული. რა შუაშია აქ "ჩააბრუნა-ამოაბრუნა". რაც ჩვენ ფონი გვგონია, ის თვალს გვიკრავს ეშმაკურად და ფონს იქმნის იმით, რაც ჩვენ ფონი გვგონია. ასე რომ, ხმაურით წვეთავენ მუსიკალური ბგერები და ტაშტი სავსეა პოლიეთილენის პარკებით, ხახვით, რომანტიზმით და სანოლზე გადაფარებული, დაუჯრედებული გადასაფარებელი ფარავს თეთრეულს და რიკულებიანი აივნინდან გადმოსული მუქარა ეკუთვნის იმ კაცს, აი, იმას, ვისაც პირველად ვხედავ და მითითებული უნდა იყოს სწორი პასუხი და მისამართი, ეს ხდება პირველად, საუკეთესო ხარისხით და ვინ დაგვეხმარება უკიდურეს ნერტილებთან დაკავშირებაში, ვინ, ისმის კითხვა, ვინ დაგვეხმარება და რაც სკამზეა დალაგებული, ქაღალდებშიცაა შეფუთული და ჭუჭყიანი მოაჯირისთვის გამოიყო ეს ტილო მათ მიერ და თავი უსკდებოდა, თავი, მოხდა განათება, თავი უსკდებოდა, თავი, ასე რომ სულაც არ უნდა ჰგავდნენ ერთმანეთს, თუ მათ ეს არ უნდათ, მოდით, ვალიაროთ ეს და უფრო

კარგად გამოჩნდება ცოცხალი და არაცოცხალი დედაბუნების სასწაულები. შენ კი, ქალაქო, სადღაც უკან მოტოვებულო, ბორბლების ზანტი ღრჭიალით რომ გაათრიე შენი თავი ჩემი თავიდან და ტკბები, როცა უდემამო ჩემი თვალები ჩნდებიან ყველგან, სადაც მზე და შველა არაა, სადაც გზებად და მოედნებად განოლილა ჩემი სვლა შენი მეორე მესკენ ან არხებისკენ, რომლებიც უკვე ათასობით საუკუნეა გამოეყენენ ხილულ სადინარს და სადღაც, ჩემთვის ამოუცნობ უფსკრულებში, იკარგებიან, თუ განუგეშა, თუ გიშველა ჩემმა სიკვდილმა? აი, აქვე, ნერტილიც დასვი. მერე აღნიშნე, რომ ყველამ უნდა მონახოს ცხოვრებაში თავისი თამაში, თუნდაც - ისეთი სერიოზული, რომ თამაშისთვის ადგილი არ აღმოჩნდეს. ამბობ: ისე გავა ცხოვრება, რომ ადგილს ვერ მონახავ, იქნები არსად. სურათზეც კი - არსად. და ეს მაშინ, როცა სხვებივით შენც გაქვს ეს იდიოტური ჩრდილი, შენი, კონკრეტული. ამ დროს კი შენ თვითონ როგორღაც ვერ ხარ კონკრეტული. შენ ეხეტებოდი შენი ბავშვობის უხერხემლო მონაკვეთში, შენს მიერ ერთ დროს დაუდევრად მიგდებული ტერიტორიის პერიფერიებში და არ გყოფნიდა არც თვალი, არც ხმა და არც სუნთქვა იმის წასაკითხად, რაც, ერთ-ერთ რიგით კედელზე შენს მიერ დროში მინერილი, გაიძულედა, გეცოცხლა, გეფხიზლა. ახლა კი, როგორც იტყვიან, მოკვდი. ეს არავის ბრალი არაა. არსებობს სამყაროში დიადი კანონი, რომელიც შენი პირით ბრძანებს: ავადმყოფია ის, ვისაც წართმეული აქვს თამაშის უნარი, ვინც ვერ თამაშობს. რა ქნას იმან, ვისთვისაც ყველაფერი არის იმდენად სერიოზული და თვითონაც, ამ ყველაფრით გარშემორტყმული, არის იმდენად სერიოზული, რომ არ იცის თამაშის დანიშნულება. მომისმინეთ, მომისმინეთ, თქვენ ცდებით. როგორ შეიძლება თამაშს ჰქონდეს დანიშნულება. თამაში ხომ არ არსებობს, ნუთუ ვერ გრძნობთ, რომ თამაში არ არსებობს. არის მხოლოდ ჩემი, შენი, იმის თამაში, მაგრამ არა ზოგადი, საერთო თამაში. დასძენს, ამის არცოდნა არ გეკადრებათო. ასაბუთებს: არსებობს წითელი ვაშლი, წითელი ბურთი, წითელი ხალიჩა, წითელი ცხენი, მაგრამ არა წითელი ფერი საერთოდ, არსად, არაფერში. მე, თუ გაინტერესებთ, ეს ყველაფერი ჯერ კიდევ მაშინ ვიცი, როცა სარკეში ვიყურები და მეჩვენება, რომ იქ, სარკეში, ვიღაც დგას და გაკვირვებული მიყურებს. არა, ის არა, ვინც ვარ. სულ სხვა, მესამე, ჩვენი შემცველიც, სარკის შემცველიც და იმ კოსმოსური ძალების შემცველიც, რომლებმაც თემა გამომიგზავნეს. თქვენ, რა თქმა უნდა, იფიქრეთ, რომ არაფერიც არ გიფიქრიათ. მე მას ვხედავ ყველგან და ყოველთვის. მე მას ვხედავ თქვენში, ყველაში. თქვენ ისე ჩახვალთ მინაში, რომ საკუთარ ავადმყოფობას თვალს ვერ გაუსწორებთ. თქვენ თავს იმშვიდებთ იმით,

რომ სადღაც სხვაგან, სადღაც თქვენი სხეულის იქით, არსებობენ ავად-
მყოფები და ავადმყოფობები. და რომ შეგიძლიათ, თვალს თამამად უსწო-
რებდეთ ამ ავადმყოფობებს თავ-თავისი ავადმყოფებით. და რომ ეს ხდე-
ბა სხვაგან, თქვენს იქით. თქვენ საჭიროებთ ავადმყოფებს და გგონიათ,
რომ ეს გადაგარჩენთ. თქვენ ხართ დალუპული, ობოლი ფენა, თქვენ ხართ
სხეულები, რომლებიც პარაზიტებსაც კი არ სჭირდებათ. ვინ. თუმცა. და
მაინც: ვინ

"ჩვენ"? ვინ "თქვენ"? როცა დარბაზში მოკალათებულ სახეებს
ათვალიერებს, როცა აქედან ძალიან შორსაა, მის თვალეზში აისახება გა-
მომწვევი ღიმილი, სევდიანი, მაგრამ ბრძოლისთვის მზადმყოფი, შეთავა-
ზების მიმღები და შემთავაზებელი. მაშასადამე, ამ ახალგაზრდა ქალბა-
ტონს სურს, გაგებულ იქნას. მაგრამ ვის მიერ? უფრო მნიშვნელოვანი
ისაა, რომ მას სურს გაგებულ იქნას იმად, რასაც ამბობს, და, იქვე, - იმად,
რაც მხედველობაში აქვს. როდის ვალიართ, რომ ეს ახალგაზრდა ქალბა-
ტონი თავის თავს დაემთხვა, ანუ, ამ ჩვენს შემთხვევაში, იდენტიფიცირ-
და? ის კი ჩურჩულებს, რომ აინტერესებს, - როგორ, რა წესით არსებობს
და არა ის, თუ რას ამბობს. ის ხომ ისედაც ყოველთვის ამბობს რაღაც ის-
ეთს, რასაც გულისხმობს. მაგრამ მას არ შეუძლია, ისინი არ უყვარდეს.
ბოლოს და ბოლოს, ისინი ხომ. დიახ, არიან ნაცვალსახელები, რომლებიც
მას ყოველთვის უყვარდა. მაშინ მე

თქვენს შეკითხვაზე ბევრი პასუხი გავეცი, მაგრამ ამ ჩემი, თქვენ-
თვის განკუთვნილი, პასუხების იქით, ერთიც ვნახოთ, აი, რა მოხდა:

ეს მხარე დასახლებულია სასიკვდილო განაჩენებით,
რომლებიც სოროებიდან გამომძვრალი თავგებოვნით
უფრთხიან ხმაურს და არიან უკვდავები, გენიალურები.
არიან მარტოსულები თავ-თავიანთ გენერაციაში.

ეს მხარე მოფენილია ნამეხარი და დამსკდარი ხეებით,
როგორც ცოდვის სიმბოლოებით
და ყოველთვის თავიდან ამოსახსნელი, რიტმული ნიშნებით.
ისინი გვივიწყებენ და გვიხსენებენ, -
ასეთია მათი არსებობა,
გულისცემასავით ხაზგასმული და ერთფეროვანი.

ეს მხარე დასახლებულია ჩვენით,
მაგრამ ჩვენ დიდი ხნის წინ დავტოვეთ ეს მხარე,

რაც ცნობილია იმათთვისაც,
ვინც ამ მხარეში ცხოვრობს
და იმათთვისაც, ვინც აქ არ ცხოვრობს, მაგრამ
ვისთვისაც ეს მხარე - ასე თუ ისე - უცნობი არაა.

ეს მხარე დასახლებულია ექიმებით,
რომლებსაც ჩვენ უკვე ვეღარ ვუშვევით,
რომლებიც დარჩებიან და აღესრულებიან ექიმებად
და არა ადამიანებად, რომლებიც მათში - ექიმებში -
ჯერ კიდევ დაბოდილობენ.

როგორც ჩანს, ამას გულისხმობს აზრი,
რომ ამ მხარეში ადამიანი - ანუ ავადმყოფი -
ჯერ კიდევ შეიძლება მოიპოვებოდეს.

და როცა აქედან ძალიან შორს ვარ, მაშინ ჩამესმის სკამის ქრიალი,
რასაც ხელს ვაფარებ და ფრთხილი ნაბიჯებით გავდივარ სახლიდან დავა-
ლების შესასრულებლად, - ორი ბოთლი რძე, ერთი ბოთლი მანონი და ერთი
კილო შაქარი უნდა მოვიტანო. ვიცი, რომ სურათს უნდა ვუფრთხილდე,
არ შემიტყუოს, არ შევშინდე და იქ არ შევიდე. იქ მამაჩვენი დგას და ლუ-
დის ქილას ანჯღრევს. ეს არაა კარგი ნიშანი, დედა მენაცვალოს. უნდა
მოვიტანო იმით, რაც მოძრაობის უწყვეტობას ქმნის; კი არ ნარმოადგენს,
არამედ. გასაგებია და გაგებული. მეც აქ ვარ, ფეხდაფეხ მიყვები იმას,
რაც არ ვარ, - ჩემი მოძრაობების მთლიანობას, ამოვლებულს სხეულში,
რომელიც ჩემი კი არაა, მე კი არ მეკუთვნის, მე კი არ ვარ, არამედ ვისიც
ვარ მანამ, სანამ ვმოძრაობ, სანამ ვცურავ და ვერ ვასწრებ ტკობას ამ
ჩემი ცურვით. ეს ნამდვილად არაა გასვლა, არაა ფინალი. ესაა ამ კედლებ-
ში მოქცეულის მიერ ამ კედლების მოქცევა არა მხოლოდ თავისკენ, არა-
მედ - ყველასკენ, ვინც აქ იმყოფება, ვინც ერთი ბედითაა შემოსაღტული
შიგნიდან, სიღრმიდან, სიცარიელიდან, და უსასრულოდ ფეთქდება, იძი-
რება სიცარიელეში, საიდანაც მის გასაგონად ამოდიან იმათი ხმები, რო-
მელთა ხმებიც მოუკვდნენ ამ კედლების მატერიალისტიკას, საყრდენს.
მე ბევრი კითხვა მაქვს თქვენს პასუხებთან დაკავშირებით, მაგრამ რო-
გორმე სხვა დროს, როგორმე სხვა დროს. ახლა დილის საუზმეა იმით მო-
სატანი, რაც თქვენ ამომწურავ კითხვებს გაგცემდათ, უფრო უზუსტი და
პრაქტიკული დრო რომ ყოფილიყო აღნიშნული ამ სურათზე, სადაც მორ-
ცხვად ვირნევი და დაძაბული ვარ, ჩასაფრებული; მთელი ჩემი მონდო-

მებით ვუსმენ მოსაუბრეების მეტყველ დიალოგს, იმ იმედით, რომ ჩემი ყურადღების იმ მომენტში, როცა სმენის ინტენსივობა მაქსიმუმს მიაღწევს, მათი მეტყველება შეწყდება, შინაარსი ჩაქრება და ვიდრე ახალი ტალღა დამეჯახებოდეს, მოვასწრებ გაქცევას, გაპარვას, ამოვყვინთავ დაღლილი და დარცხვენილი. მაგრამ ჯერჯერობით ჩანაფიქრი არ ხერხდება, ვერ რეალიზდება, მოსაუბრე მამაკაცების დიალოგი არის უწყვეტი და უცვლელი, ეზოს ერთი ბოლოდან მეორემდე გაბმული თოკივით უწყვეტი და უცვლელი, ზედმიწევნით საჭირო, მაგრამ არა ჩემთვის, რომელიც არ ვარ თეთრეული, არ ვარ როიალი, არ ვარ დაქირავებული მუშების ჯგუფი. აი, როგორ

ექებდა გასაქცევს. მაგრამ ამ საკითხსაც თავი დავანებოთ. რაც მათ აშინებთ, ის ჩემს მიღმაა, მაგრამ უჩემოდ - წარმოუდგენელი. მათ აშინებთ ის, რაც მართლა არსებობს და მათ მორალს დღითიდღე კუმშავს, აეინროვებს, აპატარავებს. მაგიდას გარს ურბენენ განუწული გოგო-ბიჭები. ზაფხულია, ყველა მარტოა. ეზო უკვე მორწყეს, არა? - კითხულობს მამა და თითქოს მართლა ანუხებს ეს საკითხი და თითქოს მზადაა, ამ ვითარების გასარკვევად გადმოვიდეს კედლიდან, თავისი გადიდებული პორტრეტიდან. აპატარავებს. თუ შენ

სარკე ხარ, რომელშიც ჩვენს ფარულ მდინარეებს, ჩვენი ყოველდღიური სოციალური ყოფის უხილავ სახეს ვათვალიერებთ, მაშინ ჩვენ შენთან საქმე არ გვექონია, საქმე შენ გქონია ჩვენთან და ცდილობ, ამ საქმის შინაარსში ჩაგვახედო. ასეა თუ ისე, ჩვენს დახმარებას საჭიროებ. კეთილი, დახმარების ფორმაზე შეეთანხმდეთ. მაგრამ

ჩვენ უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ის - მესამე - მართლა არსებობს. მან რალაც კი არ დაკარგა ან კი არ დაეცა, კი არ დეგრადირდა, კი არ შეიცვალა, არამედ არსებობს. ის არის ისეთი, როგორიც არის, და ამით ყველაფერი თქმულია. სხვათა შორის, თქმულია ისიც, რომ ის სწორედ ისაა, რაც არა და არ არის. ის არის ის, ვინც ჩვენ არ ვართ. აი, სულ ესაა. მას ერთი ასოც არ დააკლდება, ჩვენ თუ ისეთს არ წავიკითხავთ, როგორიც არის. მაგრამ ეს სხვა ენაა, მეგობრებო. ეს ექსისტენციალური მეტაენაა, როგორც მე მას ვუნოდე დროებით. იგი - ეს ენა - ჩნდება მაშინ, როცა ჩვენი განცდის საზღვრებში შემოდის რალაც ისეთი, რაც ინარჩუნებს თავის არაკონკრეტულობას და არა - აბსტრაქტულობას, და მოითხოვს წაკითხვას და ჩვენ მოულოდნელად ვიწყებთ კითხვას და ვკითხულობთ და მერე აღმოვაჩინებთ, რომ აღარ გვახსოვს, რაც წავიკითხეთ. მეგობრებო, რა იყო ეს? ჩვენ არ ვიცით, ეს რა იყო, მაგრამ ის კი ვიცით, რომ ეს ის არ არის, რაც იყო, მაშინ, როცა ვკითხულობდით. ეს უკვე რალაც წაკითხულია, მკ-

ვდარი და უნუგემოდ შთენილი, ცოდნა. მაგრამ

ვიდრე ამ საქმეს მოვიმოქმედებდეთ, ნება მიბოძეთ, მოსკოვერ ნამცხვარს გემო გაუუსინჯო. ისაა ვნებიანი და გამომწვევი, ნერწყვის მიმართულებით მადის აღმძვრელი. ვისკუპე. მადის. ცერა და საჩვენებელი თითები მოვკაკე, შევახე და მოვაშორე. ტანში ჟრუანტიელი მივლის. ჩემი ხალათის ღილების ფერი არ ემთხვევა თქვენი ხალათის ღილთა ფერებს. მაგრამ ისინი, რა თქმა უნდა, არიან კონტრარულნი და ამონურავენ ყველა შესაძლო. შესაძლოა არც ამონურავენ. დაე, ამონურონ, დაე, ამაზე მუშებმა იფიქრონ, დაე, მუდამ. ერთმანეთს ვამაგრებთ, ვაძლიერებთ, იმათ წინააღმდეგ, ვისაც წარმოვადგენთ ამჯერად და პერიოდულად. ამიტომაც ვჭირდებით ერთმანეთს ამჯერად და პერიოდულად. როცა ერთმანეთის პირისპირ ვდგავართ, ჩვენ ვართ, სულ მცირე, ოთხნი, რაც მე ესოდენ აღმაფრთოვანებს. მანიფესტაციის სტადია ხასიათდება თითოეული ჩვენთაგანით, თითოეული ერთმანეთთაგანით, რაც უნდა აღინიშნოს და გაფორმდეს. რაც უნდა გაირკვეს. ეს

ჩვენი ვალია, გარკვევისთვის მებრძოლთა ვალი. როგორ გიშველოთ, თუ არ გაირკვა, თუ როგორ გიშველოთ. რომ მან მიმართა მკურნალობის ჰუმანურ მეთოდებს. რომ დიაგნოსტიკის პრინციპული საკითხები განიხილება საჯაროდ და მეთოდურად. რომ იმან - მესამემ - კატეგორიულად უარყო თხოვნა სურათიდან გამოსულის შესახებ, ამიტომ ისინი, ფაქტობრივად, აიძულა, მიემართათ შედარებით დამაჯერებელი მეთოდის მოხმობის აუცილებლობისთვის. ჯანდაბამდის თვალი მქონოდა. რომ ის ახლა მოთავსებულია განკერძოებით და გამზადებულია წარსადგენად. ის

შეიძლება გაიქცეს სურათში? როგორც ჩანს, და ეს ჩემთვის ნაწილობრივ გასაგებია, მისი - მესამის - გაქცევა ხელს შეუშლის სწორი დიაგნოზირების ხანგრძლივ პროცესს, რომელშიც მონაწილეობენ ისინი, ყველანი, და რომელიც მიმდინარეობს იმის ძალით, რომ ყოველთვის ხელახლა ირკვევა რაღაც და ყოველთვის მნიშვნელოვანია არა ის, რაც ირკვევა, არამედ ის, რომ გარკვევის აქტი ხორციელდება ან, უბრალოდ, სრულდება. როგორ-როგორ? "ის, ვინც ხედავს ფაქტებს, ვერ ხედავს კანონებს"? მაგრამ ეს მხოლოდ კომენტარია. აი, ისიც, რაც კომენტარია: "რამეთუ ის, ვინც ესოდენ მნიშვნელობას ანიჭებს ფაქტებს, ვარდება მდგომარეობაში, როცა ანგარიშს ვერ უწევს კანონებს". ის კი - მესამე - კეფას იფხანს და ამბობს თუ კითხულობს: "მაგრამ ზედმეტად საინტერესოა, რას იტყვის პრუსტი აი, იმაზე, ვინც ნახა კანონები და ახლა შეგნებულად ხედავს ფაქტებს ანუ ექსპერიმენტირებს იმით, რომ თავის თავს შეგნე-

ბულად აყენებს ისეთ მდგომარეობაში, რომ ხედავდეს ფაქტებს და ვერ ხედავდეს კანონებს, რათა შეიცნოს მდგომარეობა კაცისა, რომელიც ხედავს ფაქტებს და ვერ ხედავს კანონებს. ზედმეტად საინტერესოა". საქმე ეხება გარკვევის, დაზუსტების, დიაგნოზირების საფუძველზე აშენებული და პერმანენტულად მშენებარე ურთიერთობების, სიყვარულების, სიძულვილების, მტკიცებების, სინანულების, აღშფოთებების, მორალური ამორალიზმების, პედაგოგიკების სისტემას. აქ ყველაფერი ექვემდებარება გარკვევას და გარკვეულს, დაზუსტებას და დაზუსტებულს, და მაინც, და მაინც, - ეგრეთ წოდებულს. როგორც ჩანს, ის ამას მაინც გაბედავს, არა? ის კი - მესამე - ჩემი ჩაძირული თავის ბნელ სიღრმეში კიდევ ერთ კარს ჭრიალით აღებს და ჭრიალით ხურავს, სავსებით უსარგებლო ნაბიჯებით მიუყვება დერეფანს თავისი შავ-თეთრი სოროსკენ, სადაც ყოველი მისი დანოლა და ძილი ნიშნავს საკუთარი თავის თვალღებებას სარკეში ან, უბრალოდ, ძილად მიგდებას. თუმცა, ჯერ ჭრიალით იღება კარი და ის - მესამე -, ჩემი თავის რომელიღაც ოთახში თავშემოყოფილი, მთელი თავისი პატიოსანი ძალისხმევით სულ სხვა სიბნელეს შეჭიდებული, ცდილობს, ხმა გააგონოს დარბაზში მის დასახმარებლად თავშეყრილ პუბლიკას: "იქნებ დახმარების კი არა, თანამშრომლობის ფორმაზე შევთანხმდეთ? მით უმეტეს, რომ"

დიალოგური რეჟიმი გვევლინება გაცილებით სრულყოფილ რეჟიმად, რომლის დროსაც ყველა პროცედურა სრულდება ეგმ-ის დახმარებით, ადამიანის მონანილეობა კი გულისხმობს საპროექტო პროცედურების შედეგების ოპერატიულ შეფასებას, პროექტირების მსვლელობის გაგრძელებას და კორექტირების არჩევას. და აქვე, ნება მიბოძეთ, ბატონებო, გავლით შევნიშნო, რომ თუ დიალოგის ინიციატორად გვევლინება ადამიანი, რომელსაც საშუალება აქვს ნებისმიერ მომენტში შეწყვიტოს გამოთვლები, დიალოგს ენოდება აქტიური, ხოლო თუ გამოთვლების შეწყვეტა ხდება ეგმ-ზე შესრულებული პროგრამის ბრძანებით წინასწარ გათვლილ მომენტებში, დიალოგს ენოდება პასიური. და

თუ აქ სადმე გვევლინება ადამიანი, ამჯერად მაინც ნურაფერს ვიტყვით ავტომატურ-პაკეტური რეჟიმის შესახებ, მით უმეტეს, რომ ის - მესამე - უკვე ფეხზე დგას და კიდევ ერთხელ ხმამაღლა ამბობს, რომ წარმოადგენს სხეულებრივ უმცირესობას. დიახ, დიახ, რომ ის - მესამე - წარმოადგენს სხეულებრივ უმცირესობას.

VIII

მოცემული რომანის შესახებ

ზოგიერთი არაარსებითი ასპექტის ხაზგასმა

1. "აქილევსის მეორე ქუსლის" პერსონაჟებს წარმოადგენენ განწყობილებები, რომლებმაც მოახერხეს სიტყვებთან შეხვედრა, თავი დაამახსოვრეს მათ და აიძულეს - შეკრულიყვნენ წინადადებებად,

2. ესაა ნოველებისგან შემდგარი რომანი, და როცა მე ამ ნოველებს ვწერდი, თავიდან სულაც არ ვფიქრობდი, რომ პროცესი რომანის შექმნით გაგრძელდებოდა. თუმცა, უნდა აღინიშნოს: თითოეულ მათგანზე მუშაობას ისე ვინწყებდი, როგორც რომანზე მუშაობას, მაგრამ ნოველის ამარა ვრჩებოდი და

3. ჩემი რომანი ჩემი ის ენაა, რომელიც თავის ენაზე მეტყველებს. ხოლო რაკი ამ ენის ჩუმი სურვილია - საკუთარი მდინარება მოიაზროს მხატვრული ენების ამოუნწრავი ტრადიციის წარსულსა და მომავალში, სახეზეა მითითებულ ტრადიციასთან მიმართების ჩემმიერი გამოცდილება, ერთდროულად ერთ-ერთი და ერთადერთი, რომელიც

4. ტექსტის მკითხველი კონკრეტული ესთეტიკურ-იდეოლოგიური გამოცდილებით დახუნძლული კონკრეტული სუბიექტია. მეორეს მხრივ, ამ დროს ტექსტის გამოცდილება ციხეხულობს მკითხველს. კარგი მკითხველი, ალბათ, ისაა, ვინც არა მხოლოდ ტექსტს კითხულობს, არამედ ტექსტის მიერ წაკითხული მისი პირადი გამოცდილების წაკითხვასაც ცდილობს. საქმე ეხება არა მეტატექსტუალური ფსიქოლოგიური სიტუაციის ფენომენს ან დამატებითობის რამენაირ პრინციპს, არა რომელიმე შესაძლო ენით წამკითხველის გამოცდილების წაკითხვას, არამედ - მის წაკითხვას იმ ენის მიერ, რომელსაც კითხულობს და რომელშიც უშუალოდ არის ჩართული თავად მკითხველი;

10. ეს, გარკვეული თვალსაზრისით, რომანტიკული რომანიცაა: დაკარგული მთლიანობის აღდგენაზე ოცნებით და მისი დაბრუნების იმედით აღსავსე, მეტად და მეტად უსუსური.

16. სხვათაშორის, მეც მიფიქრია, ეს დიდი თევზი ვინლაა მეთქი. იქნებ,

ნებისმიერი შესაძლო მკითხველია მეთქი?

2. ყოველ მომდევნო ნოველაში თითქოს ხელახლა - თუმცა კი ხედვის სხვა წერტილიდან - ვინცები ადრე დამუშავებული თემების ხელახლა დამუშავებას. მხოლოდ მოგვიანებით, თითქმის სამუშაოს დასრულებამდე ცოტა ხნით ადრე, გავაცნობიერე, რომ საქმე რომანს ეხებოდა, და რომ ამ შესაძლო რომანის მთლიანობას უზრუნველყოფდა არა მარტო მხატვრული ჩანაფიქრის, რიტორიკული მოდელებისა თუ ტექნიკური ხერხების თანმიმდევრული განვითარება ან თემების მიზანდასახული კომბინირება, არამედ - უპირველეს ყოვლისა - პერსონაჟების უცვლელობა.

8. იქნებ, რაც ამ რომანში ხდება, ხდება დიდი თევზის სტომაქში? იქნებ - იოანეს წარმოსახვაში?

11. მე ვფიქრობ, შესაძლებელია წერო დიდხანს, ნაწყვეტ-ნაწყვეტ, მერე თავი მოუყარო ამ მთლიანობებს და დაარქვა რომანი. მაგრამ ეს მხოლოდ მაშინ არის შესაძლებელი, თუ მართლა ფიქრობ, რომ მთლიანობების ეს ნაკრები რომანია.

3. თვითმანიფესტაციის აქტი თუკვე თანხმობას აცხადებს, რომ დაექვემდებაროს ნაკითხვის ნებისმიერ შესაძლებლობას, კარი გაულოს ნებისმიერ გამოცდილებას, ნებისმიერ ინტერპრეტაციას.

8. ან იქნებ - თეზესის კობტა თავში, რომელიც, ჩემი ინტერპრეტაციით, ლაბირინთის გარეთ აღმოჩნდა და მინოტავრს იმით უნდა გაექცეს, რომ ლაბირინთში შესასვლელი კარი მოძებნოს?

2. მეორადი მოქმედი პირების სიმრავლის ფონზე, ამ რომანს ორი ცენტრის კენული პერსონაჟიც უყავს: იდეების ინტენსივობა და განწყობილებების ინტენსივობა. მათ შორის მიმდინარე დრამატული დიალოგი გამოიმუშავებს და ინარჩუნებს ტექსტის სიუჟეტურ მთლიანობას ანუ უტოპიას, რომელიც მნიშვნელობს მანამ, სანამ სასიუჟეტო ფუნქციები არარსებული სიუჟეტის შენარჩუნებას, ცენტრიდანულ დინებებად თავიანთი თავის შეკავებას ახერხებენ, უკეთ, ამის მონდომებას განიცდიან.

5. ასეა თუ ისე, შეიძლება გერმანული "განვითარების რომანის" უშუალო

სიახლოვეს "აქილევსის მეორე ქუსლის" მოაზრება. განსხვავება ისაა, რომ ჩემი რომანი თავადვეა პერსონაჟი, რომლის განვითარება, თავიდან თავამდე, მიმდინარეობს მკითხველის ჯანმრთელობასა თუ ავადმყოფობაში, რომანი კი თვალს ადევნებს თავის ამ "განვითარებას" პირველიდან ბოლო, შემაჯამებელ თავამდე (რომელია პირველი და რომელია ბოლო, შემაჯამებელი თავი?).

6. ჩემი რომანისთვის "აქილევსის ქუსლი" ნანართობი ქუსლია, იგი ნარმოადგენს მთელი ნანარმოების გარსის სიმბოლოს და ამ სახით განსხვავდება პირველი, დაუცველი ქუსლისგან. ეს დაუცველი ქუსლი იქცა ჩემთვის იმ ფონად, რომელზეც უნდა გაშლილიყო მეორე ქუსლის მოქმედება ჩემს ფიქრებში, ფანტაზიებში, ესთეტიკაში. ასე რომ, მე არ მაინტერესებს "ისტორიული" ქუსლის "შექმნის" სინამდვილე: მართლა დარჩა ამბროზიით განუნმენდავი? მართლა ახალი ქუსლი დაუმონტაჟა პელევსმა სწრაფმავალი გიგანტის, დამისის ჩონჩხისგან? იქნებ, თეტიდას მართლა რალაც ვერაგული ჩანაფიქრი ამოძრავებდა?

18. რა გასაკვირია, ბატონებო, რომ - ადრე თუ გვიან - ესეც უნდა ქცეულიყო ჩემს ბუნებრივ მოთხოვნილებად: ფორმალური კომბინატორიკისგან თავი დამეღნია სულაც არა რამენაირი შინაარსობლივი ბანალობის გასაძლიერებლად თუ დასაცავად, არამედ - ისე და ისე - ჩემი ერთადერთი შესაძლო შინაარსისთვის (როგორც ერთადერთ შინაარსთა რიგის ერთი რიგითი ელემენტისთვის) ჩემი ერთგულების განსამტკიცებლად (ოჰ, ეს ადგილობრივი პათეტიკა!), როგორც ეს მე მესმოდა ყოველგვარი ხელოვნური ძალისხმევის მიღმა.

15. "განაზრებანი იონასი" იმან დაწერა, ვინც, სავარძელში ჩასვენებული, მთელი თავისი ყურებით და წესიერებით ისმენდა ექიმის რჩეულ ახსნადარიგებებს.

1. წინადადებათა თანმიმდევრობებად და უფრო დიდ და მსუყე მთლიანობებად, რათა ამ გზით მაინც აღედგინათ გაუჩინარებულ განწყობილებათა ნარმოსახული კონტურები, შეეცსოთ თავიანთი ნარმოდგენებით და შეექმნათ არა ეკვივალენტი ან უგემოვნო ასლი, არამედ - ამ განწყობილებების ერთჯერადი, მიწყვი ერთჯერადი გაგება.

5. მით უმეტეს, რომ ამ ტექსტმა სწორედ დროთა განმავლობაში გააცნო-

ბიერა, თუ როგორ ყალიბდებოდა რომანად და როგორ იძენდა თავისი რაოდენობრივი და თვისობრივი ზრდის სხვადასხვა ეტაპზე რომანის სახეს. სხვა მხრივ, ესაა ერთგვარი ავტობიოგრაფიული ტექსტიც, - როცა ტექსტის განვითარება ემთხვევა მკითხველისთვის ტექსტის განვითარების გაზიარებას; როცა ტექსტი მიდრეკილებას ამჟღავნებს - მკითხველს თავისი არსებობა გაუზიაროს, უჩვენოს თავისი შინაგანი ზრდის საკვანძო ეტაპები და დრამატული ეპიზოდები.

13. ეს ნოველები იმდენად მშვიდად და ბუნებრივად გადადიან და მოგზაურობენ ერთმანეთში, რომ თითოეული მათგანის დაუმთავრებლობა უფრო მაღალი ორგანიზაციის ნაწილად თავისი თავის მანიფესტირებისკენ იხრება. მე, როგორც მათ შორის ერთ-ერთი, რომელიც ერთდროულად ყოველ მათგანში ვარ, მათ ნაკლებობას ჩემთვის სასურველი დინებით წარემართავ და შესაძლო ფუნქციონალური წესრიგის პაროდირებასაც მხოლოდ იმ მიზნით მივმართავ, რომ სწრაფად განველო.

16. იქნებ, თვით ისაა მეთქი - იონა, საძაგელი, თევზი რომ ვერ მოინელა და სამი დღე წვალობდა? იქნებ, მარტო პედრო კომაჩოა, თავისი სევდიანი ცოლის შორიახლოს, ცხოვრების შუაგულში?

7. ნოველების განლაგების თანმიმდევრობა გულისხმობს მხოლოდ ნაკითხვის ერთ-ერთ შესაძლებლობას, ავტორის არჩევანს, რაც არ გამოორიცხავს, პირიქით, პროვოცირებას უკეთებს - ესთეტიკური მდგომარეობის, პოლიტიკური და ეთიკური მრწამსის შესატყვისად - ნაკითხვის ნებისმიერ სასურველ თუ არასასურველ ფორმას.

6. მე უფრო ამ ორი ქუსლის, ორი მნიშვნელადი პერსონაჟის ურთიერთმომართებამ დამაინტერესა. აქილევსის ადგილი ბერძნულ მითოლოგიურ პანთეონში, კერძოდ ტროას ციკლის გმირებში, მნიშვნელოვნად "განსაზღვრა" ალეგორიულობისა და სიმბოლურობის ჯვარზე ჯერაც გაუკრავმა, სუსტმა, ჩვეულებრივმა, წარმავალმა ქუსლმა. მაგრამ: მოკვდებოდა თუ არა აქილევსი მხოლოდ მისი ამ ქუსლის სისუსტის შემთხვევაში? მაშინ ხომ სიკვდილი ამ ერთ ნერტილში უნდა ლოკალიზებულიყო და მოეკლა მხოლოდ ეს ქუსლი, ეს "უცხო" ნაწილი, სხეულს კი ეცოცხლა.

9. ესაა რომანი ყოველად რეალურ ადამიანებზე, რომლებიც მთელი სარომანო დრო-სივრცის მანძილზე ეწევიან "უტრაგიკულეს" საქმიანობას: აგ-

როვებენ ჩვევებს, ფიქრებს, ხასიათებს, ეთიკურ ნორმებს, გადანყვეტილებებს, ეჭვებს, მოგონებებს, ოცნებებს, და ამას სწაღიან ერთადერთი მიზნით: რათა ეზიარონ მთლიანობას და გადარჩნენ, ანუ: რათა ეზიარონ იმას, რაც ან არასოდეს გააჩნდათ ან უკვე გამოუსწორებლად დაკარგეს. მათი ჩანაფიქრი მარცხისთვისაა განწირული, ვინაიდან მათ ხელთ არსებული ძალებით შეუძლებელია ორ მთავარ პერსონაჟზე - იდეების ინტენსივობასა და განწყობილებების ინტენსივობაზე - გამარჯვება, მათი გაძევება ან ლოკალიზება, პიროვნული გეგმების ვინრო ჩარჩოში მათი ჩასმა.

12. ეს არც ანტირომანია, არც - არარომანი. ესაა რომანი მხოლოდ იმიტომ, რომ ავტორმა ასე გადანყვიტა. ლიმილისმომგვრელი მოტივაციაა? მხოლოდ იმიტომ, რომ არაა სასაცილო. მე რომ ურიცხვი თანამედროვე რომანი დამერაზმა ჩემი ტკბილი სურვილის და მონდომების გასამართლებლად, აი, ეს კი მართლა სასაცილო იქნებოდა, ხომ მეთანხმებით?

8. იქნებ, პატმოსზე, ღვთის სახელით მოქმედი იოანეს არაცნობიერში? ან, იქნებ - "მუტაციის" მთავარი გმირის თავში, რომელმაც მაშინ არჩევანი ვერ გააკეთა: სახლის სახურავიდან სამტრედის გავლით ჩამოსულიყო თუ სახანძრო კიბით, და ერთდროულად ორივე ამ გზით ჩამოსვლა სცადა თავის სახურაველ მეგობრებთან ერთად? იქნებ - შუალედ-შესვენებებში იმ უწყვეტ გადაძახილებს შორის, იმ დიალოგებს შორის შუალედებში, რომლებშიც რომანის პერსონაჟები გახლართულან? იქნებ - პარიზში, საფრანგეთში?

5. ყველაფერი, რაც ამ ტექსტის სახით მკითხველში ხდება, არის ცვალებადობა განწყობილებების, რომლებიც, ცხადია, გულისხმობენ გარკვეულ სტრუქტურულ ფონს, თუნდაც არააუცილებელს ტექსტის გასაცნობად, მისი ტკივილის გასაგებად. ასე რომ, ეს პიროვნების რომანის განვითარების რომანია.

2. ამ რომანის ფსიქოლოგიურ მთლიანობას კი, რომანის მთელი მდინარების განმავლობაში, ქმნის სათქმელთან ჩემი დამოკიდებულების ნაკუნებად ქცეული და ასე შენარჩუნებული მთლიანობა, კულტურული გამოცდილების ნაკლულობა და ამ ნაკლულობის გაცნობიერებისთანავე ამოზრდილი ვნება ამ ნაკლულობის გადარჩენისა, მისი ტექსტუალიზების გზით.

15. იმანაც, ვინც ერთ დღით ჩაშუშული კომბოსტო და სამი ნაჭერი პური

ჭამა. იმანაც, "ნასელა"-ში რომ უცნაური სიზმარი ნახა ძეხვზე და ძაღლებზე. იმანაც დანერა, ვინც თავის ცოლზე ეჭვიანობდა, ჩემთან ერთად სურათის გადაღება არ ახარებსო. სხვათაშორის, იმანაც, დედა რომ თექვსმეტი წლისას მოუკვდა, და მე რე მასზე ოცი წლით დიდმა მეზობლის ბიჭმა გააუპატიურა, დიახ, ეს გოგონა, კულტურულად, უმაღლესი. იმანაც, მორიგი გრანდიოზული აქტის კვალდაკვალ, ვულკანური ობელისკების დაღლილი პანორამა რომ ეზმანა, სანოლის მარცხენა კიდეზე ჩამომჯდა რას.

11. ერთი სიტყვით, იმის თქმა მინდა, რომ ძლიერ სურვილს შეუძლია ფორმის ბედის გადაწყვეტა, თუ ეს სურვილი დიდხანს და ნაყოფიერად მუშაობდა. თუმცა, ასეთ დროს, სურვილით ჩანაფიქრის მოტივირება ზედმეტი საქმეა.

6. აქილევსის დედამ მხოლოდ ის მოახერხა, რომ აქილევსის მოკვდავი სხეული სიკვდილისგან დამცავი გარსით შემოსა და ამით უკვდავება შემოავლო აქილევსის მოკვდავ სხეულს. დარჩა სარკმელი ქუსლის სახით. ამ ქუსლით სუნთქავდა შიგთავსი, შინაარსი, რომელიც, უკვდავთა წესის თანახმად, არც დროში წინსვლას და ასაკობრივ ცვალებადობას უნდა დამორჩილებოდა. მაგრამ ეს ხომ იგივე აქილევსია, რომელიც კუს უნდა დაენიოს? ასე რომ, ამ შემთხვევაში, აპორია ამონახსნია? დაუბრუნდეთ შიგთავსს, რომელსაც ღმერთებმა უკვდავება არ მიანიჭეს. სწორედ ამ "ისტორიული" ქუსლით შედიოდა აქილევსის ტანში ისტორია, დრო, სოციალობების ღია ენციკლოპედია.

14. ფაქტობრივად, ესაა არშემდგარი ნოველების წარუმატებელი ჯამი, მშენებარე და შუა გზაზე მიტოვებული ობიექტების პანორამა, პერსპექტივის დაუფარავი თანხლებით.

18. უნდა ვალიარო, ბატონებო, რომ პირადი დროის გადასწრება არასოდეს მინატრია, მაშინაც კი არა, როცა ჩემს ირგვლივ - ღრმა ბავშვობიდან მოყოლებული - მიწყევ კვლავფორმირებადი სულიერი ლანდშაფტი სწორედ ამისკენ მომინოდებდა. კი არ ვთრგუნავდი ჩემს მისწრაფებებს, მე მათ მხოლოდ ფონს ვუქმნიდი. ასე რომ, მე გიყვებით ჩემი არასენტიმენტალური შეცდომების, ჩემი მარცხის კომპაქტურად შეკრულ, ნოველებად დაშლილ ისტორიას.

15. დასტურ იმანაც, საფრანგეთის უაღრესად მწუხარე მომენტში თავისი

აზერბაიჯანელი თანამებრძოლი, პაჯიბეკოვი რომ გაიხსენა და სევდა მოერია. თვით იმ ქეცინამა დალაქმაც დანერა, ალბათ. იმანაც, ყველაზე სოციალურ ასაკში რომ ჩამოიხრჩო თავი და მისი დახლი ცარიელი დარჩა. მეფვიქრობ, იმანაც, წინამძღვარმა ჩქარი სიკვდილი რომ უწინასწარმეტყველა "სულ სხვა შემთხვევის ისტორია"-ში, ნუგზარი რომ ერქვა თავიდან.

17. აი, ჩემი ახალი კონსერვატიზმის შინაარსი: ნამდვილი მკითხველი მხოლოდ და მხოლოდ ისაა, ვინც წერს.

1. მოცემული რომანის შემოთავაზებულ მთლიანობას განამტკიცებს ხსენებულ პერსონაჟთა ურთიერთმეხვედრებისა და შეჯახებების სიხშირე და ამ დრამატულ ნერტილებში აღმოცენებადი ინტენსივობები, რომელთა თვითრეალიზაციის ველს და კონტექსტუალური პირობითობების სიმრავლეს ადამიანური მოძრაობები - სამეტყველო, სამოქმედო, სააზროვნო თუ სამახსოვრო - წარმოადგენენ.

7. და მაინც, ჩემთვის ხაზგასმით აუცილებელია იმის დაზუსტება, რომ ნოველების განლაგების ჩემმიერი არჩევანი ითვალისწინებდა სტრუქტურის მთლიანობის უკეთ წარმოჩენას, ორიენტირებული იყო ლოკალური, სანოველო მთლიანობების განლაგებით დრამატული სიუჟეტისთვის გადამწყვეტი უპირატესობის მინიჭებაზე.

19. ერთ შორეულ დღეს, როცა რომანი ჯერაც ისევ მე მეკუთვნოდა, "ირიბი თარგი", აი, ასეთი მიძღვნით გამოქვეყნდა: "ნოველა ეძღვნება ჭოლა ლომთათიძეს. მისი შემოქმედების მაღლიერია ჩემი სიყმანვილე" "სულ სხვა შემთხვევის ისტორია" კი - აი, ასეთით: "როცა ეს ნოველა დაინერა, ბადრი გუგუშვილი ცოცხალი იყო. ტექსტში მოქმედ ენათაგან ერთ-ერთის პროტოტიპი მისი ენაა. რომელი? ამას არა აქვს მნიშვნელობა. მხოლოდ ეს მინდა: ამ ტექსტს ვთხოვო, ჩემი მეგობრის, ბადრი გუგუშვილის ხსოვნას მიეძღვნას". ხოლო "ცუდი რეპორტაჟი" - აი, ასეთით: "ვუძღვნი კახა მეტრეველს და მის მეგობრებს: ყველას, ვისაც უკვე ვიცნობ და ჯერ არ ვიცნობ".

5. სხვათაშორის, კომპოზიციური მთლიანობა, მნიშვნელოვანწილად, უზრუნველყოფა განვითარების, ზრდის, ნათელყოფის უწყვეტი პროცესით, ამ პროცესში წარმოქმნილი კოლიზიების მოხსნით მომდევნო გვერდებზე.

6. ბედმა იწება, აქილევსის სიცოცხლეს ნურტილი დასმოდა მისი დაუცველი, გამოუნრთობი ქუსლის გავლით და ეს ქუსლი ქცეულიყო მოკვდავ ბერძნებთან აქილევსის სრული სოლიდარობის სიმბოლოდ. სიმბოლიზაცია განიცადა არა იმ ქუსლმა, რომელიც მართლა არაჩვეულებრივი იყო ადამიანური, ისტორიული გადასახედიდან, არამედ - იმან, რომელიც ერთადერთ ჩვეულებრივ ასოდ დარჩა მის ნანართობ გარსში. მაგრამ, იქნებ, ამიტომაც მოუყარა ადამიანმა თავი თავის სევდას სწორედ ამ ქუსლში? იქნებ, ამით იძია შური მეორე ქუსლზე?

4. საქმე ეხება ურთიერთნაკითხვის თანაბარი შესაძლებლობების, არაპრევალირებულობის შეცნობას. და მაინც, მე უპირატესობას ვანიჭებ მხატვრულ ტექსტს ანუ ტექსტებს შორის არსებულ და მოძრავ მხატვრულ ტექსტს, როგორც შემოქმედებით მკითხველს, და არა - თანამკითხველს, როგორსაც ნარმოადგენს ტექსტის მკითხველი. ტექსტს მხოლოდ ტექსტი შეიძლება გაუტოლდეს, შემოქმედს - შემოქმედი. ეს არ აკნინებს მკითხველის ფაქტორს. უბრალოდ, საქმე ეხება სხვადასხვა საკითხს. ჩემთვის უცხოა ყალბი დემოკრატიზმი (დემოკრატიული იდეოლოგია ხომ სულ მთლად უცხოა), ფსევდოპლურალიზმი, პლურალიზმის ნებადამრთველი დენდიზმი. სხვაობა, უბრალოდ, სახეზეა უკვე იმით, რომ საქმე ეხება ერთის მხრივ "დამწერს", მეორეს მხრივ - "ნამკითხველს". ყველა მწერალი, ამავე დროს, მკითხველიცაა; ყველა მკითხველი არაა მწერალი.

15. იმანაც მეთქი, მერე მზეს რომ მიეფიცხა და, ერთიც ვნახოთ, აი, ასეთი უბადრუკი სიმღერა შეთხზა:

სუსტი ხარ მეთქი, გეუბნები, ჩემო სხეულო,
და გეუბნები უკვე ისე დამაჯერებლად,
რომ მევე მჯერა ამ ოხერი ჩემი სიცრუის,
რომელიც ჩემი უცნობია დამაჯერებლად,
ჩემი ნაცნობი არსებობის მეორე მხარე,
რომელიც დღემდე ქარებს მიქსევს ნამში იმდენჯერ,
რომ შეიძლება ჩემს ცხოვრებას დაერქვას "ღიას",
რომ შეიძლება ამ ტკივილებს ვიმეორებდე
იმათ პირისპირ, ვინც უცხოა ჩემი სახლისთვის,
სადაც ცხოვრობენ, ღიას, სადაც ცხოვრობენ სხვები,
იმაზე მეტად ან ნაკლებად რეალურები,
ვიდრე - ტკივილი გამობრული გულის არეში,

უკვე იმდენად და იმდენად რეალურები,
რომ შენს ტანს, ფრჩხილებს, გამოხედვას და მეტყველებას
ვერ იკავებენ უკვე შენი ცუდი ფიქრები,
და შეიძლება იცოდე ან იზეპირებდე,
რომ უცნობია თავდადებით და თავდადებით
არის ნაცნობი ჩემი ენის მიმართულება
იმის პირისპირ, რაც გაქრა ან ისე დაყრუვდა,
როგორც იყო მაშინდელი ტაში იმ სახლში,
სადაც ვამბობდი, არ ხარ მეთქი უკვე იმდენად,
დიახ, იმდენად, რომ ჩარეცხილ წყლებად ქრებიან
ამ უმახინჯეს სახლებს შორის შენი ფიქრები
და დაეძებენ შორს ანთებულ დამახსოვრებებს
ან, დიახ, ასე, დაეძებენ ღიმილს ბაგეზე,
ან, დიახ, ასე, შენთვის ნაცნობ გამოცდილებებს
იმეორებენ გამდინარე სისხლის პირისპირ
შენი ხელები, შენი ფრთები, შენი ხელები,
დამეინყებლები კიდევ ერთხელ ტაშის შემოკერის,
აკივლებულნი უკიდურეს წერტილში შენი
ძალისხმევისა და თევზისა, შენ რომ მიირთვი
და ახლა მნარედ ედინება შენი ენიდან,
შენი სისავსის შეუცვლელი აბსტრაქციიდან,
გაედინება პურში, ხეში, ქვენარმავეალში,
გაედინება უამრავი ცუდი ჩვევიდან,
ჩვევიდან დროზე და სიკვდილზე მიმაგრებისა,
ჩვევიდან ზღვაში, მდინარეში ჩადინებისა,
ჩვევიდან ხსოვნის, ისტორიის დავინყებისა,
ჩადინებისა ბაბილონის ურიცხვ გოდოლში,
ურიცხვ წარღვნაში და სიზმარში ჩადინებისა,
გადახვეწის და გულისცემის აჩქარებისა,
ერთ ტანში ტანის ერთიასად გამრავლებისა,
და ამის მერე, კარგად ყური დამიგდე მეთქი,
შენს ტანში, ფრჩხილში, გაჩერებულ გამოხედვაში
განთავსდებიან უმეტყველო ჩემი ფიქრები
და წარმოშობენ ელეგანტურ ადამიანებს
შენი სიბნელის და ღიმილის ყველა კუთხესთან,
სადაც ეს ტანი, ეს ფრჩხილი და ეს გამოხედვა
ცარიელ გულში ჩარჩენილი ჭრილობებია,

გამოყოლილი ოდინდელი დიდი ომიდან, დანაკარგების წმინდა მთიდან, ძალიან დიდხანს შენი სიმღერის რთული ხილვა რომელიც იყო, განთავსებულთა სანუგეშოდ, მათი მიზნების გადასაძლევად იმათ მიერ, ვინც შენ იყავი გუშინ, გუშინნინ, იმის წინ და ათასი წლის წინ, ვინც უარყავი დაკარგულის შესაჩერებლად შენგან შორს, უკან, წინ, სიტყვაში, საქმეში, ძილში, ყველაზე უფრო კონკრეტულ და მყიფე ფიქრებში, შორს და შორს შენი დაუცველი შეხვედრებიდან, სენტიმენტალიზმს, ყვაილებს და სანაგვე ურნებს გამოკლებული, უცოდველი სიმარტივიდან, აღარავისთვის გასაგები სიმარტოვიდან, რომელიც სადღაც გადაკარგულ ხის ფულუროში შეხიზნულხარ და ემალები სიგიჟეს, სიკვდილს, რომლებიც უკვე შენი ჩუმი ბედისწერაა, ვინც უარყავი დაკარგულის შესაჩერებლად შენი მაგიდის, შენი ფიქრის, ქალაღდის სახით, ვინც უარყავი იმის ფასად, ვინც ახლა შენ ხარ ხის ფულუროში საქმიანად შემრგვალებული, როგორც ტკივილით დაგრეხილი, უფორმო ტანი, მზით და ხრიოკით დაცული და გადაგდებული შიგნიდან, ყრუ და რკინასავით მშრალი სიღრმიდან, ზრდადი ბედით და სევედიანად ზრდადი საშველით, რომელიც არის შენი ცუდი გამოცდილება, და გეუბნები, ჩემო ტანო, რომ შენს ფიქრებში, შენი ხსოვნის და ერთგულების სიმარტოვეში ჩემი სიმღერა უკვე აღარ მონანილეობს, აღარც - ეს გული, რომ მოდის და უხმოდ ჩამძახის, რომ უფლება მაქვს, უფლება მაქვს, რომ უფლება მაქვს ხელმისაწვდომად შევიძინო ჩემი ცხოვრება ჩემთვის სასურველ ნივთებთან და ფიქრებთან ერთად, ურთიერთობებს თანდართული დანაკლისების, ნაგებების და მოგებების სრული თანხლებით, ანმყოსთან ერთად, საიდანაც კარგად მოჩანან დაუცველი და ერთმანეთზე გადაუცველი ჩემი ხილვების ძირითადი კონსტრუქციები,

ჩემი სუნთქვის და ჯანმრთელობის, ავადმყოფობის
გამჭოლ ჰაერში მოქანავე საცხოვრებლები,
დიახ, მოდის და დამყურებს და უხმოდ ჩამძახის,
რომ შემძლია ბატონობა ათას წერილმანზე,
მრავალ და მრავალ გრამატიკულ კონსტრუქციაზე
და ბევრზე ბევრი გადაშლილი ავადმყოფობის
წმინდა ნაყოფთა სიმრავლეზე, სიარაფრეზე,
რომ შემძლია ვივინყებდე ისე იოლად,
როგორც სიზმრებში ჩემი სიტყვა ივინყებს სათქმელს,
ყველას თვალწინ და გასაგონად ვცხოვრობდე იმას,
რაც ჩემია და ასერიგად მშობლიურია,
იქიდან, თეთრი კედლებიდან მოპოვებული
რაც მბაღია ექიმების ხშირი თანხლებით,
რბილი პირადი შენჯღრევების მონარჩენებში
ამოკითხული ათასობით მიმართულებით,
რომლებიც ყოვლად უმიზნოდ და უდასასრულოდ
შემახსენებენ ჩემს გეგმებს და ჩემს ჩანაფიქრებს,
ჩემს სამშობლოში გაქცევაზე მზაკვრულ ოცნებებს,

16. იქნებ, შენ ხარ, საბრალოვ, შეყვარებული რომ გაგიუპატიურეს (ოთხ-
მა ადამიანმა და ერთმა ძალღმა) ამ შენს თბილისში და მერე ყველაფერმა
დაკარგა სინათლე, ყველაფერი უკან-უკან წავიდა სიკვდილში? იქნებ,
სულაც ვეშაპია მეთქი და არა მართლა დიდი თევზი? იქნებ, ხათუნას უდ-
ლეური მეგობრის სულია? ეჰ... იქნებ, რომელიმე ჩიტის სულია და მეტი
არაფერი, უშუალოდ ჰაერში?

IX ცუდი რეპორტაჟი

- არის ბევრი დაუმსახურებელი ძღვენი, - თქვა მან, - ჩვენ მათ შესახებ არაფერი ვიცით და ეს გვაიძულებს, მათ ირგვლივ ვბრუნავდეთ, ისე, რომ ვერსად ვერ წავიდეთ უფრო შორს, უფრო მარცხნივ. ისტორია იწყება სავსებით პროზაულ სიბრტყეზე, გარემოცულია სავსებით რეალური სახლებით, ქუჩებით და ადამიანებით, მაგრამ როცა საჭიროება მოითხოვს სწორედ ამ კონკრეტული ფონის გახსენებას, იგი აღარ არის, მისი ადგილი კი უკვე შევსებული იმით, ვინც მის გარეთ უნდა ყოფილიყო: ჩვენი. მე არ ვიცი, სადაა სენა, რომელშიც თავი დაიხრჩო ცელანმა, მაგრამ ვიცი, რომ ცელანმა თავის სენაში, საკუთარ ნყალში დაიხრჩო თავი. როგორღაც, შემთხვევით, მოხდა, რომ ვხედავ, ვათვალისწინებ იმ ქუჩებს და იმ შენობებს, რომლებსაც ხედავდნენ ის თვალები, რომლებმაც ნახეს, როგორ გადახტა ცელანი სენაში, ის თვალები, რომლებმაც ცელანის მწუხარე გვამი და მდუმარე ღიმილი, შეშლილის ღიმილი, მდინარიდან ამოიყვანეს და გზა განაგრძეს იმ ქუჩებით, რომლებიც მაიძულებენ, საზარელი და შეუქცევადი, ხელისჩამქნევი ფიქრით დავასკვნა, რომ აქ ჩემი სენა არ არსებობს, რომ ის ყველაფერი, რასაც მე ვხედავ, სხვისია და არასოდეს იქნება ჩემი, რომ მე ის არ დამიმსახურებია იმით, რასაც შეიძლება ეწოდოს ჩემი გამოცდილება, ჩემი ის გზა, რომელიც აქ, ამ ქუჩებში მამყოფებს, რიგიდირებს აი, ამ ფიქრში: თუ გინდა, არსად არ წახვიდე, სადღაც ხომ უნდა მიდიოდე. შენ მას უყვარხარ? არა, მას მხოლოდ ეს უნდოდა: გაეგო, რა გსურს ახლა, ამ ნუთას. მან უკვე იცის, შენ რა მოგნონს, რას აფასებ, სად ხარ, და როცა ამის გამო უყვარხარ, არ შეიძლება, ეს დამამცირებელი არ იყოს შენთვის, შორსმყოფისთვის, გრძელ სავალზე სამუდამოდ შეწყვეტილისთვის. და როცა იცის, რა მანძილზე თანაგიგრძნოს, რა სიზუსტით მოგიტეოს, არ შეიძლება არ უყვარდე, ისე, როგორც შეუძლებელია, მისი გულგრილი ჰუმანიზმი დამამცირებელი არ იყოს შენთვის. მაგრამ თქვი ესეც: რას გრძნობ ზურგსუკან? რა სიმძიმეს? რა სიღრმეს? რა სუნთქვას? თუმცა, ჯერ სულ სხვა უნდა ითქვას: თუ გსურს ირგვლივ მიმოიხედო, უნდა იყოს ადგილი, რომელსაც შენ განეკუთვნები მშვიდად და შენგან გაუსვლელად, და ეს ადგილი უნდა გაძლევედეს საშუალებას, რომ გარემომცველი მოვლენები და თანამდევნი სიცოცხლეები დააბინავო არა შენ-

ში, არამედ - შენს ირგვლივ, სადღაც შუა გზაზე შენს ადგილსა და იმ ადგილს შორის, რომელსაც შენი ნებით მოწყდნენ და მოელან შენს კიდევ ერთ ახალ ნაბიჯს შენივე თავისკენ. როგორც მე მესმის, ეს ძალიან ჰგავს ბევრის მიერ ამოხსნილი ამოცანის პირისპირ დგომას, ამ ბევრის მიერ ამოხსნილი პასუხის მცოდნის შიშვლად დგომას, ტკივილით და თვალებით დგომას იმის პირისპირ, რაც შენგან მხოლოდ შენს პასუხს ითხოვს, არა იმ აზრით, რომ ყველა ადამიანს თავისი გზა და პასუხი აქვს. არა, აქ საქმე ეხება ხსოვნას, უფრო სწორად, მეხსიერებას. პასუხი ერთია, მაგრამ ყოველი ამოხსნა, ყოველი ნერტილი არა მხოლოდ ერთფერადია, არამედ - დავინწყებადიც, ქრობადიც. იგი უნდა ამოიხსნას ყოველთვის ხელახლა, ყველგან - ხელახლა. შენ ხომ უყურებ ამოცანას და არა - პასუხს. რასაც უპასუხე, ის დარჩა; პასუხი გაქრა იმასთან ერთად, რაც უკვე აღარ ხარ, მაგრამ თავის დროზე რამაც შენი მორიგი ნაბიჯი უზრუნველყო, გარკვეული ან გაურკვეველი მიმართულებით. აი, ეს ბოშები, თითქოს ჰიპებს რომ თამაშობენ და, იმავდროულად, მთვარიდან ჩამოყრილი, მტვერში ამოგანგლული თოჯინები არიან, თავიანთ საუკეთესო ნუთებში განუხორციელებელ მონგოლებს და განხორციელებულ ქართველებს ჰგვანან სწორედ აქ, ამ პანია სამხრეთულ დაბაში, სადაც ყველა და ყველაფერი არის საჩვენებელი თითის გაშვერა-მიდევნება საათის ისრისკენ, რომელიც ანმყოს გამომსახველი კონკრეტული ნივთი და ანმყოში აღმოცენებული ადამიანების სევედიანი ფიქრებია. როცა ეს ბოშები ხელისგულისოდენა ბაზრობებს, სულ რამოდენიმესაათიან ვაჭრობებს მართავენ, მათი ასეთი სახელდახელო წარმოდგენები დახუნძლულია ნიშნებით, რომლებსაც თვითონ ისინი, ამ ნიშნების შემგროვებლები, არ იცნობენ. მათი ნიშნები, რომლებიც დროიდან დროში გადადიან და იკარგებიან, ასეთი გულისშემკუმშავი წარმოდგენების ნყალობით, როგორღაც ინარჩუნებენ უნარს, - აღნიშნონ სიცოცხლე თავისი წმინდა, შეურყენელი სახით, აღნიშნონ ისე, რომ გადარჩნენ ერთად, მაგრამ არა - ცალ-ცალკე. აქ პიროვნული ვერანაირ დიდ მიზანს ვერ შეენიერება მხოლოდ იმიტომ, რომ ის - პიროვნული - ჯერ არ ჩასახულა, ჯერ არავის მოუთხოვია იგი ბოშურ-მშობლიურ სივრცეში. ის, უბრალოდ, საჭირო არაა. სამაგიეროდ, საჭირო ვართ ჩვენ, ვისაც ჩვენი სხვადასხვა თავები, თითქოს, სწორედ მათ ჭრელ ზეიმზე დასასწრებად მოგვიყრია. მათ შორისაა ისიც, ვინც, ჩემი მეგობრის თქმით, ჰემინგუეის ქალებს ჰგავს ძალიან, და ვისაც ვთხოვ, ფრანგულიდან რუსულად მითარგმნოს მიკროფონით გამოსული ბატონის სიტყვები. მას გააჩნია მკვირივი შავი თვალები და მსუბუქ ტალღებზე მოქანავე ცარიელი ნავივით უდარდელი, მაგრამ დიდი წარსულის მქონე ტუჩები, რომლებიც არას-

დროს მინახავს უნილბოდ. ბაროკო ყველაფერში, - ვეუბნები, - შენშიც კი, ასე პრაქტიკულში და იოლად თრობადში. სავსებით შესაძლებელია, შიშმა გაიძულოს, უარყო შორეული და სიტყვით გადაულახავი; უღმობლად მოექცე იმას, რაც შენს გარეთ აღმოჩნდა. რა მნიშვნელობა აქვს, ვისი მიზეზით და რატომ. ყოვლისგანმმსჭვალავი ამ შიშის წინაშე, ხშირად, უძლურია ისიც კი, ვინც ერთობ ძლიერ წარსულს ფლობს, ვისი შინაგანი სივრცეც მოიცავს სიტყვის წინაშე უმწეობას, აღიარების მიღმა დარჩენის ხელოვნებას. ჰემინგუეის ამ ქალის სახელი ჩემთვის ბოლომდე უცნობი დარჩება, ჩემივე მიზეზით, ჩაიკარგება მისი ვინრო სამოსის მრავალფეროვან ნაკეცებში, უფერულ გასაგებობაში. მაგრამ მე ვიცი შენი სახელი და შორიდან ვუთვალთვალე იმ ხალხს, რომელმაც ეს სახელი შენამდე მოიტანა და გაქრა. ისინი პატივს სცემენ ამ სახელს შენში ყოველთვის იქ, სადაც შენ მათ ვერ ნახავ ვერასდროს, თუნდაც - ამ ცეკვაში და შიშველ, ჭუჭყიან ფეხებში; გამომშრალი ბარძაყებიდან ამოდის ტამტამი და ირიბად ნაწილდება ჩასაბერ და ჩამოსაკრავ ინსტრუმენტებს შორის, თევზის სირუმით დაცურავს მისი გულისცემა ცეცხლოვან გამოხედვებს შორის, ელვის სისწრაფით აკავშირებს ერთმანეთთან ამ გამოხედვებს, გასროლილ და ჰაერშივე სკდომად ამ ნიშნებს. "ეს ბატონი ლაპარაკობს, რომ ოცდაცამეტჯერ იყო ლიტვაში. ვერ იტყვი, რომ ახალგაზრდულად გამოიყურება, არა? ამბობს, რომ აღმერთებს რკინიგზებს და ძველ მატარებლებს. ის საფრანგეთ-ლიტვის თუ ლიტვა-საფრანგეთის დეპარტამენტის თუ რალაც ასეთის პრეზიდენტია, კარგად ვერ გავიგე. ჰო, სადაც მდინარეები მოედინებიან, თურმე იქიდან ჩამოსულა. ეს ბატონი, თურმე, შეყვარებულია მუსიკაზე და ადგილობრივ ადამიანებზე. პატრასი ეკითხება, რა ღირს ამ ბატონის ზარებიანი სატვირთო მანქანა. პატრასი უფრო მნიშვნელოვან კითხვასაც სთავაზობს: ხომ არ უნდა ეწოდოს ამ უცნაურ ობიექტს ზანზალაკებიანი ვაგონი? ეს ბატონი პასუხობს, რომ ეს ღირს მილიონი ფრანგული ფრანკი. აქასი ზარია, მათ შორის ზოგი დიდია და ზოგი - პატარა. იხდის მადლობას და გვისურვებს სასიამოვნო თუ რალაც ასეთ სადღის. დიდი გზა უვლია და დიდი მანქანებით მოსულა ჩვენამდე, რაც ძალიან უხარია, როგორც ხაზგასმით აღნიშნავს. ჩემი ღრმა რწმენით, პატრასი მთვრალია". ვის დაეძებენ ჩემი სიტყვები ამ მხარეში? ვინ დაკარგვიათ ისეთი, ვისაც არ იცნობენ, მაგრამ ეძებენ ყველგან, სადაც ერთერთი რიგითი მწერლის, ჩემად წოდებულის, ხელი მიუწვდებათ? ეძებენ ყველგან, სადაც დანაკარგის სიმძიმით იზომება სასიცოცხლო სივრცე. ის, ცელანი, იდგა პარიზის ურიცხვ ხიდზე და თავის სენაში ხედავდა ერთადერთი სწორი პასუხის მოსალოდნელ, მშვიდი ნაბიჯებით მომავალ

სილამაზეს, უსასტიკესს თავის ეჭვებში, თავის ცვალებადობებში. მე მაშინ ვამბობდი, რომ აი, ეს ვართ ერთმანეთისთვის: დაკარგული სამშობლოები. არავეითარი მეტაფორა, არავეითარი სენტიმენტალიზმი. არავეითარი აზრი. რომ აი, ეს ვართ ერთმანეთისთვის: დაკარგული სამშობლოები. ჩვენ ერთმანეთი დავკარგეთ არა როგორც მტერი ან მოყვარე, მეგობარი, თანამოაზრე, თანაგანმცდელი, არამედ - როგორც სამშობლო მეთქი. და რომ ახლა გაუთავებლად ვლაპარაკობთ ერთმანეთის შესახებ ერთმანეთთან და სხვებთან. თუმცა, ეს სხვა ვინ უნდა იყოს? არსებობს მხოლოდ ერთმანეთი. ის მაღლიდან ჩავიდა სენაში. რომ ვლაპარაკობთ იმაზე, ვინც უკვე დავკარგეთ. ერთმანეთის წარსულები ერთმანეთის წარსულზე ვმეტყველებთ. ვმეტყველებთ ისინი, ვინც ერთმანეთისთვის დიდი ხანია დავმთავრდით და აი, ამიტომ, ვერც ანმყოში ვიარსებეთ. ჩვენთვის ხომ ანმყო უცნობია, ჩვენ ვართ უზარმაზარი და უღრმესი გამოცდილება, რომელსაც შეჯამება არ უნერია, არ უნერია სიკვდილი და არ უნერია დაბადება. არა იმ აზრით, რომ ეს არ ხდება. რა თქმა უნდა, ჩვენ ვიბადებით და ვკვდებით, მაგრამ ეს ხდება ჩვენგან დამოუკიდებლად, სადაც ჩვენს გარეთ; ჩვენ ვერ ვესწრებით და ვერ განვიცდით იმას, რითაც ჩვენს ამქვეყნიურ გრამატიკაში რალაც იწყება და მთავრდება, სადაც იწყება და მთავრდება. ხდება: შევებეტებით ერთმანეთის წარსულში შემთხვევით და ეს სულერთია. ვინაცვლებთ სხვა წარსულში და ესეც სულერთია. ჩვენში ვილაცები დაეხეტებიან და ჩვენ ამის შესახებ არაფერი ვიცით, ვერც გავიგებთ, ისე, როგორც ჩვენ ვერ მივანვდენთ ხმას იმათ, ვის წარსულშიც ვიხეტიალეთ და ვისი წარსულის შესახებაც ჩვენ, წარსულებმა, რალაც ვიცით: გვინდა ჩავძახოთ, გავაგებინოთ, რომ რალაც ვიცით მის წარსულზე, და ვერ ვახერხებთ. გვინდა კი? გვაქვს კი ამის სურვილი? საერთოდ, რა შეიძლება იცოდეს წარსულმა თავის თავზე ამ წარსულის გარეთ? ნუთუ - სავსებით არაფერი? ის მაინც იცის, რომ რალაც დაკარგა? ალბათ, იცის ან გუმანი კარნახობს. მაგრამ იმას, რაც დაკარგულია, გაუთავებლად, უშურველად, დაუღლელად ვლაპარაკობთ. რაც ერთმანეთში დავგიკარგავს, იმას ჩავდივართ: სამშობლოს ვაკეთებთ, სამშობლოს ჩავდივართ, სამშობლოს დავდივართ და სამშობლო გეძინავს, მაგრამ სამშობლოში არ ვართ. ის, ჩემი დგომა, ბრძნულად განსჯის: "ეს არაა წარსული, რომელიც მხოლოდ დროში ზურგს უკანაა. ის, ერთდროულად, უკანაცაა და წინაცაა, მომავალში. რა თქმა უნდა, წარსულად ყოფნისთვის განწირული იგივეა, რაც - მომავლად ყოფნისთვის განწირული. ჩვენ ხომ ერთმანეთი ისე დავკარგეთ, რომ ერთმანეთისთვის არც შეგვიხედავს. ჩვენთვის უცნობია რამენაირი დრამა, ტრაგიზმი. ჩვენ - ხშირად ხდება - რალაცის

არარსებობას თამაშად ვასაღებთ, მაგრამ ჩვენ არ ვიცით, რა არის თამაში. გვინდა ვთამაშობდეთ და სიმახინჯეებს ვემსგავსებით, ჩრჩილით შეჭმულ თოჯინებს, ერთმანეთზე მიყრილებს და აღუდგენლებს, ჩამონერილებს. ჩვენ არ ვთამაშობთ, ჩვენ მხოლოდ ერთმანეთით ვთამაშობთ, ერთმანეთს ვატყუებთ და იქვე ვაცნობიერებთ, რომ ვერ ვატყუებთ. გესმის, რა მინდა? გესმის, რას უნდა გადაეურჩეთ?". როგორაა ეს ხელი თვალი? აქ კი ბოშების ყვითელ კბილებზე დაკვესებული ღიმილი სულ მცირე დროით ხალხს ავიწყებს ძმობას, ერთობას, თავისუფლებას; ავიწყებს ცეკვას, რომელშიც ისინი ახლა არიან; ავიწყებს ლუდს, რომელიც ახლა რომელიღაც მათ სულებში უმიზნოდ ორთქლდება; ერთმანეთში აყვარებს თოჯინებს, ერთმანეთზე მიყრილებს და გამოუსწორებლებს. ალბათ, სადმე აქ უნდა იგულისხმებოდეს ნებისმიერ შემოქმედებით პულსაციში ასახული გულისფეთქვა, რომელსაც შეუძლია შეცვალოს შუქჩრდილი ადამიანის კანზე, მაგრამ რომელსაც არ შეუძლია დაიმორჩილოს მათ. რომც გიჩვენონ, განა დაიჯერებ, რომ იყო დრო, როცა, ჯერ ერთი, დუმილი არ კრებდა და მეტყველება არ განაბნეედა, და, მეორეც, დუმილი არ კრებდა იმას, რასაც მეტყველება განაბნეედა? განა ირწმუნებ, რომ ფრთები მათაც ესხათ, განა დაიჯერებ? ეს ის წესრიგია, რომელიც ერთ დღეს ვერ აიტანა სასვენი ნიშნებით გარემოცულმა ჩემმა მეგობარმა და გამოიგონა ნუხილის ნიშანი, რომელიც ამ მონესრიგებულ სამყაროს კი არ დაუპირისპირა, არამედ მხოლოდ გარემოიცვა ამ ნიშნით ის, რამაც თვით ის, ჩემი მეგობარი, უფრო ადრე გარემოიცვა. უფრო მეტიც, მან გააკეთა დერეფანი, რომლითაც არა ერთხელ გასულა არა გარეთ, არამედ სადღაც, მისთვისე უცნობ ამოსუნთქვაში, დროებით საშველში. და მე ამ გასვლას შიშს ვერ ვუნოდებდი და მან ეს იცოდა, ჩემმა მეგობარმა. "არამედ ეზოსა მაგათსა კარი არა აბია, და ვისცა უნდეს, შევალს და აპხსნის კარაულსა და ნარიბამს". ავიწყებს ლუდს, რომელიც ერთ-ერთმა გინებით მოისროლა ზურგსუკან, ტუიის ბუჩქების კენ. მისი უალრესად არაპროპორციული თავი ღიმილით ერწყმის მოძრაობებს, განზავდება სხეულებისგან დაცლილ მიმოსვლებში. მისი თავი, თითქოს, ცხვირის ღერძზეა აცმული და ბრუნავს. არის სხეაც, თმადაძენძილი, მდედრობითი სქესის ფარგლებში. მისი ცეკვა უფრო ზომიერია, ფიქრიანი, ნაკლებად ორგანიზებული. როცა მას უყურებ, გექმნება შთაბეჭდილება, რომ ნუთი-ნუთზე ცეკვას შეწყვეტს და რაღაც ისეთს მოიმოქმედებს, რაც დაკავშირებულია სექსის შიშველ ნაირსახეობასთან. მაგრამ გადის დრო და მსგავსი არაფერი ხდება, ის კი, მაინც, თითქოს ყველაფერს ხელახლა იწყებს. ერთი სიტყვით, მისი სახით ადგილი აქვს ექსპოზიციების უწყვეტ ჯაჭვს, ან, ვთქვათ,

დაუსრულებელ ექსპოზიციას. სადაც ის დგას, იქ აუცილებლად ენარცხება ფილაქანს ნახევრადმონეული, საგულდაგულოდ გაღეჭილი და ჭუჭყიანი სიგარეტი. ის კი ყველგან დგას, ოციოდე ნუთის განმავლობაში ამ უმცირესი ტერიტორიის ყველა მონაკვეთს მოინიშნავს მისი დგომის რიტმი, რაც ხდება მისთვისვე შეუმჩნეველად. როგორც მარნმუნებენ, სექტიმბრის მინურული საუკეთესო დროა საფრანგეთში, განსაკუთრებით კი - პარიზში, რომელსაც თვალი მოეკარი ციდან და რომლის აეროპორტშიც დავეშვი, თითქმის ერთი კვირის წინ. ორლი არაა ეჭვიანი, მაგრამ მაინც ისეა დამიზნებული უცხო თვალზე, როგორც სიბნელეზე. მე ასეთ შიშში არაბუნებრივს ვერაფერს ვხედავ. მითუმეტეს, როცა საქმე ეხება უწყვეტ თვალს. იმას, ვინც მაშინ სენაში შევიდა, შეეძლო ამ მზერის გამოტოვება, და ეს მის ბედში არაფერს შეცვლიდა. ხოლო ამჯერად საუბარია სავსებით ნაცნობ განაჩენზე, მე ვლაპარაკობ სისხლზე, რომლადაც ბაგეზე მომდგარი სიტყვა აღმოიფხვრება ხოლმე ყოველთვის, როცა ამას მოითხოვს სამშობლო, არარსებული, მაგრამ რეალური. "დაწარემართა უშინაგანესსა უდაბნოსა". მე ვლაპარაკობ რეალობაზე, რომელიც ამართლებს წინათგრძნობას ამ რეალობის განხორციელების შესახებ. ამ შემთხვევაში, შიში წარმოჩნდება სასიამოვნო დაუდევრობად; წარმოჩნდება მაინც და მაინც იქ, სადაც მისი წარმოჩენა თავზარდამცემი გაურკვეველობის მეტს არაფერს გპირდება. აბსტრაქცია არაფერ შუაშია. ასეთი შიშის შესაძლებლობა, ცხადია, არსებობს, მაგრამ ამ შესაძლებლობის მოპოვებამდე, ლოკალიზებამდე და დათმენამდე გონება განწირულია ეჭვებისა და უიმედობების უწყლო, ხრიოკი მინების გადალახვისთვის, წარმოსახვის მშვიდი, გახანგრძლივებული ჭკნობისა და ისეთ განურჩევლობაში გადაჩეხვისთვის, საიდანაც არც დროში, არც სივრცეში გასასვლელი არ არსებობს, სადაც არ აღწევს ალტაცების ჩქამიც კი, სადაც შესაძლებელი და შეუძლებელი ერთსა და იმავეს აღნიშნავს, ხოლო ეს ერთი და იგივე სხვა არაფერია, თუ არა გვიან, მაგრამ მაინც მიგნებული ერთადერთი საკუთარი სულიერი რიტმით ტკბობის სრული უუნარობა, თუნდაც თეორიულ პერსპექტივაში მისი დანახვის ნიჭის უნუგეშო არარსებობა, და ეს ის ერთადერთი წერტილია, რომელშიც ტკბობა აბსოლუტურია, რომელშიც ტკბობა გაუცხოების ოპერაციას არ ექვემდებარება და არ მოიპოვება, რომელშიც ტკბობა ხარ შენვე, რომელმაც ის დაიმსახურე მას მერე, როცა მისი დანახვისთვის საჭირო ენერგია დახარჯული გაქვს, როცა არაფერი, არაფერი, არაფერი აღარ დაგრჩა გასაცოცხლებელი და მაინც რაღაც არსებითს იცავ: "რატომ მამბრუნებ ყოველდღიურად იქ, საიდანაც გავედივარ ყოველდღე? რატომ მამბრუნებ იმასთან, რასაც გავურბივარ ყოველთვის ხელ-

ახლა? შენ ხარ ის, ვისაც რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანი არ ჰყოფნის, რომ იყოს შეშლილი, იყოს გიჟი, ცეკვავენს პირში ჩალაგამოვლებული და ჩანგალგაჩხერილი, გული ერეოდეს იმათ დანახვაზე, ვისაც ჰგონია, რომ წესრიგშია; შენ ხარ ის, ვისაც ვუბრუნდები ყოველდღიურად და უაზრო სევდით ვუყურებ თვალებში, რომლებიც აფრქვევენ ზიზღს იმის მიმართ, რამაც მე თავგზა ამიბნია და მამყოფებს არეულს, შფოთიანს, ისეთს, როგორსაც მე ვერაინ ვერ მხედავს; რომლებიც ხედებიან, რომ ბევრად საშიშია, - არავის დასანახად, მხოლოდ ღმერთის თვალში, ბრუნავდე ყოველდღე, წებოდე ყოველთვის ღმერთისთვის შენში". იმ მხარეში, საიდანაც მე ამ უცხო სამყაროში შემთხვევით აღმოვჩნდი, არის მაღალი მთები, მდინარეები, პურადი და გულადი ერი. მე აქ მკითხეს: "თქვენთანაც ხომ არის მთები?", რაზეც მივუგე: "დიახ, მაგრამ თქვენთან არის არა მხოლოდ მთები". მე ამ ხალხს ვერ გავაგებინებ, რომ ჩვენ ვართ იშვიათი მგრძნობელობის ერი, რომ ჩვენ გვაქვს დიდებული ხალხური ცეკვები და სიმღერები, დიდებული ტაძრები, დიდებული პოეზია. მათ იციან, რომ ასეცაა, რომ ჩვენთან ყველაფერი დიდებული და განუმეორებელია, და, თანხმობის ნიშნად, შეუძლიათ საათობით თავის ქნევა და თავაზიანი ღიმილი, რომელშიც უშეცდომოდ იკითხება ჩვენი, ქართველების, სიძარბო. იგი განსხვავდება ამ ხალხის სიძარბოსგან და ამაში არაფერია გასაკვირი. "ბუნებას არ უჭირს მრავალფეროვნების უზრუნველყოფა". ჩვენ მრავალფეროვნების შედეგად ვართ, ესენი - მრავალფეროვნების მსხვერპლი. მაშინ რატომ ვანვალებთ ამ ხალხს, რატომ არ ჩამოვეხსნებით? ჩვენ ვართ თავისუფლების მოყვარე ერი. მათ ეს იციან და ამბობენ, რომ ფრანგებს ბევრი რამ აკავშირებთ ქართველებთან. ვერ დავმაღავ იმ საშინელ ფიქრს, რომელიც თან მდევდა მთელი ათი დღის განმავლობაში და ერთი წუთით არ მავინყებდა ჩემს უმწეობას, უსუსურობას, სიჩლუნგეს: "რა წყევლაა ჩემზე ისეთი, რომ ჩემი ოცდათერთმეტი წლის განმავლობაში, ჩემი ცოცხლადყოფნის ამ არცთუ მცირე დროში, ერთხელაც კი ვერ მოვახერხე, თავი მეგრძნო სრულფასოვან და ნამდვილ ქართველად? რატომ ვერ ვახერხებ, მთელი ჩემი პატიოსანი მონდომების მიუხედავად, ვიყო მათსავით მხიარული, ლალი, მომლხენი, იმპულსური?". სწორედ აქ, უცხო მხარეში, ვაცნობიერებ მთელ სიბრძნეს სიტყვებისას, რომ ქართველობა ნიჭია; რომ, უფრო მეტიც, ქართველობა დიდი ნიჭია. რა იღონოს ადამიანმა, თუ მას, ბიოლოგიურ ქართველად გაჩენილს, ღმერთმა ქართველობის, სულით ქართველად ყოფნის ნიჭი არ მისცა? რა იღონოს ბიოლოგიურმა ქართველმა, ქართველებს შორის მცხოვრებმა ქართველმა, თუ მას არ უხარია ის, რაც ნამდვილ ქართველს უნდა უხაროდეს, თუ მის-

თვის უცხოა ის საუკეთესო, რაც მიიჩნევა ქართველის კუთვნილებად? პირველი, რაც მას ევალდება, ესაა: გულწრფელად აღიაროს თავისი უნიჭობა და მიუხედავად იმისა, რომ მისი ყოველდღიური თავაუღებელი შრომა წყლის ნაყვად და მეტი არაფერი, განაგრძოს ეს შრომა სიცოცხლის ბოლომდე, დაემორჩილოს ბედს და თავისი ცხოვრება გალიოს მუშაობაში, რომელიც მოკლებულია ქართულ სხივებს, ქართული შთაგონების მადლს, ქართული სულის ძალას, ყოველივე ქართულისადმი ერთგულების უნარს. ასეთ მდგომარეობაში ჩაეარდნილ ქართველს, მითუმეტეს მწერალს, ნუგეშად ისლა დარჩენია, რომ მოღალატე ვერ დაერქმევა იმას, ვინც ერთგულებამდე არასდროს მისულა, ვინც თავისი ოცდათერთმეტი წლის ასაკში აცნობიერებს, რომ მისთვის სამუდამო გამოცანად დარჩა ქართული ერთგულების შორსმოელვარე ფენომენი. "ვაი უბადრუკსა ამას, უკუეთუ ყუედრებაჲ დედისა ჩემისაჲ ვერ მოვითმინე და ვერცა რაჲ შეუძლე მიგებად". ხოლო აქ, ამ შორეულ საფრანგეთში, მე, ძალიან მარტივად რომ ვთქვა, მიპყრობს განგაში ნებისმიერი აღმოჩენის მიმართ, როცა ის უშუალოდ უკავშირდება ჩემს მთავარ თემას. აღნიშნული განგაშის არანაკლებ მნიშვნელოვანი წყაროა ჩემი წარმოდგენა იმის შესახებ, რაც არაპროპორციულია. ყველა და ყველაფერი, რაც არაპროპორციულია, ჩემი ღრმა და მცდარი რწმენით, წარმოადგენს დროში განუვითარებელს, ჩამორჩენილს და ვერდანეულს. დრო საგნებს და ცოცხალ არსებებს არ უცვლის პროპორციებს, პროპორციების შეცვლა საშინაარსო კომბინატორიკის სფეროში რჩება. მნიშვნელობის შეცვლა იწვევს პროპორციის შეცვლას. მაგრამ ერთია გარკვეული ჰარმონიული მოცემულობიდან გადახვევა და მეორეა ამ მოცემულობად ვერშედგომა. ჩვენ ასეთ ჰარმონიას გონებით ძნელად წარმოვიდგენთ, მაგრამ თვალი მას იცნობს. მე ვფიქრობ, ჩემი ეს დაკვირვება მთელი თავისი ნესიერებით თანაუგრძნობს პაშტეტს, რომელსაც ახლა ასე ბეჯითად მივირთმევ. არის რაღაც შემაშფოთებელი ყოველდღიურ ჩემს ამ ლტოლვაში არა მწვადისკენ ან შემწვარი დედლისკენ ან ყაურმისკენ ან ჩაქაფულისკენ, არამედ - სწორედ პაშტეტისკენ, იმისკენ, რაც დაღუჭვას, დაფქვას, ფორმის ნგრევას არ საჭიროებს. ფორმის ცნება, ვეთანხმები საკუთარ თავს, ამ შემთხვევაშიც პირობითია, მაგრამ მე ფიქრი მაქვს არა ფორმებად დანაკუნებულ ფორმაზე, არამედ - ფორმებად დანაკუნებული ფორმის მესამეულ ტრანსფორმაციაზე, რომელთანაც ძალზე ახლოს დგანან კატლეტი, გუფთა; ოდნავ უფრო მოშორებით, მაგრამ მაინც შორიახლოს - ტოლმა და ხინკალი. ფორმის დრამას ხომ სწორედ ეს ქმნის - დისტანცია. ფორმის ქმნადობა დამოკიდებულია ყოველთვის იმაზე, რომ მისი შინაგანი არსისგან ფუნდამენტურად დისტანცირებულია; უბრალოდ

რომ ვთქვათ - მის გარეთ არსებულ ორ ძალაზე: სახეზემყოფზე და სახეზეარმყოფზე. სამნუხარო ისაა, რომ ორივე ეს ძალა, თავ-თავისი არსით, გამოირჩევა დახვენილი, თითქმის უაზრობამდე და იდიოტიზმამდე დახვენილი პროპორციულობით. "ლენინამი არს, მამაო, და სძრავს მას ქარი". ვფიქრობ, შეუძლებელია დღევანდელი შინაარსით ჩვენი გუშინდელი ფორმის დატვირთვა, მაგრამ როცა ამ შეუძლებლობის გაცნობიერებას მხოლოდ გადაულახავ სასონარკვეთამდე მივყავართ და უფრო შორეულ ჰორიზონტს გვიბშობს, სენტიმენტალიზმის მეტი ხელთ არაფერი გვრჩება. ხოლო როცა ეს შეუძლებლობა გვიბიძგებს, ვალიაროთ წართმეული ჰარმონიის ან, უკეთ, ჩვენთვის საერთოდაც უცნობი იდეალური მოდელის არარსებობა და ვიმოქმედოთ გამომუშავებულის, მიღებულის არა მხოლოდ შესანარჩუნებლად, არამედ - ასათვისებლადაც, იქვე ჩნდება იმედი, რომ ყველაფერი სულაც არაა წართმეული; რომ შეიძლება რალაცის აშენება დანაკარგების გამოყენებით, მათი გაძლიერება-გაკეთილშობილებით. უბრალოდ, საჭიროა მათი გამთლიანება, ერთმანეთთან დაკავშირება. ეს არ მოითხოვს არც შთაგონებას და არც ამა თუ იმ განწყობას, ამისთვის საკმარისია შრომა, თუნდაც - მხოლოდ ყოველდღიური. "ყური დამიგდე, რატომ განუხებს ყოველთვის ერთი და იგივე, ყოველთვის შენების და რალაცის დაცვის საიდუმლო? რატომ არაა საკმარისი, იღებდე იმას, რასაც ღმერთი გაძლევს?". პარიზის ერთ-ერთ მზიან ბულვარში, სხვადასხვა სკამზე, წყვილ-წყვილად ისხდნენ თეთრსამოსიანი, თეთრად სახედახლებშეღებილი კომედიანტები და აღნიშნავდნენ ცხოვრების უმნიშვნელო, ბანალურ დეტალებს და გადასახედებს. მე არ მესმოდა მათი ენა, მაგრამ ვხვდებოდი, რომ ეს იყო რევოლუციური სულისკვეთებით დამუხტული, ნაღვლიანი ადამიანების მორიგი ერთობა, ჩემთვის სრულიად უცხო, მაგრამ გასაგები სათქმელით; უცხო, მაგრამ გასაგები საქმით. მათ ირგვლივ დროდადრო თავს იყრიდნენ გამვლელები, რომლებიც უღებდნენ მათ სურათებს ან ერთმანეთს დინჯად ესაუბრებოდნენ, იშლებოდნენ და მცირე ხნის მერე სხვები გროვდებოდნენ, რომლებიც იგივეს იმეორებდნენ, რალაცას განსაზღვრავდნენ, აზუსტებდნენ და გზას განაგრძობდნენ. მე არ მჯეროდა, რომ სულ ესაა, რაც საუკუნის პირველი მეოთხედის დასასრულს გადაურჩა; რომ სულ ესაა, რაც ჩემამდე ცოცხალი და არასამუზეუმო, არასრული სახით მოვიდა. "ღმერთი სწორედ იმის უნარს მაძლევს, არ ვკმაყოფილდებოდე იმით, რასაც იგი მაძლევს და მის მიერ მოცემულს ვექცეოდე ისე, როგორც მე მექცევა იგი. სხვანაირად როგორ მიყვარდეს, როგორ ვხედავდე? როგორ ვიყო მადლიერი, თუ არა ასე?". გული ხომ ისედაც გვაქვს, საშინელი შიშებიც და ფარისევლო-

ბებიც, გვყავს ცხოველები და ფრინველები, და შეგვიძლია წარმოვთქვათ იდიოტური წინადადებები, მსგავსი ამისა: "აბა, შეხედეთ, როგორ ცხოვრობენ ცხოველები, მათ არ ანუხებთ თავიანთი ცნობიერება, ისინი არ წუხან სიკვდილზე, არ წუხან სიცოცხლეზე, ისინი არიან აქ და ახლა". თუ ეს არაა იდიოტიზმი, თუ არც ადამიანის დაცინვაა, მაშინ აუცილებლად არის ცხოველების შეურაცხყოფა, მათი აბუჩად აგდება და, კიდევ ერთხელ, - ფარისევლობა, სიყალბე, სიყალბე, სიყალბე. ხოლო დაახლოებით იმ დროს, როცა მე ამ მზიან ბულვარში ერთფრანკიან ტულეტს აღმოვაჩენე, სადაც ქალები და კაცები რიგში ერთად დგანან და სადაც ამ უცნაურად სურნელოვან დანესებულებას მსუქანი ზანგი ქალი მეთაურობს ყველა თუ არა, რამდენიმე ევროპულ ენაზე მაინც, პარიზის სულ სხვა უბანში გიო იმ ქუჩას მიუყვება, რომელიც არ განიცდის ერთადერთი საერთაშორისო, ინტერნაციონალური ენის - ნითელი ნათურის - ნაკლებობას. გიო ამბობს, რომ მან ნახა საზიზღარი შესახედაობის და ორმოცდაათიოდე წლის ქალი, რომელსაც მოკლე ბოლოკაბა აენია, ხელი მთავარ ორგანოში შეეყო და გამვლელებს არწმუნებდა, რომ მათ ამაზე უკეთესი არასდროს არაფერი უნახავთ. მაშინვე კურბეს სახელგანთქმული "სამყაროს შექმნა" მახსენდება, ჩემი მარად დამარცხებადი მეგობრის გავლით. ამ სურათის რეპროდუქცია ახლა მის სამუშაო ოთახს ამშვენებს. მე ვხუმრობ, რომ მისი - ბადრის - ოთახი ამშვენებს ამ სურათს. მოხტერიონი სათვალის იქითაც და აქეთაც კუჭკუჭებს, გადახუნძლული უმანკობათა მრავალფეროვნებით, მოკვდავი. კომედიანტების გამომეტყველება ძუნწია, არასიმბოლური; ყოველი მომდევნო გაშეშება, პოზის შეცვლა და ჩაკეტვა - ღარიბი. როცა ერთმანეთს თვალს თვალში უყრიან, მათ შორის ჰაერი არ იგრძნობა; თითოეული ახალი კადრი დაუზარებლად აფიქსირებს ვაკუუმს, რომელიც ჩნდება და აღარ ქრება. ვერ გამიგია, რატომაა კურბეს ფეხებგაფარჩხული, უთავო ქალი ერთდროულად მკვდარიც და ცოცხალიც, ხრწნადიც და ჯანმრთელიც, სამყაროს შემქმნელიც და სამყაროს შემსრუტავიც, შემწოვიც, კოსმოსური შავი ხერხელის მსგავსი. არა იმ აზრით, რომ ვერაფერი ვერ გამიგია, რაც ისედაც ნათელია ჩემს შემთხვევაში. ეს სურათი ჩემს ხილვებში ისე შემოდის, როგორც ერთ დროს გერმანია შემოდიოდა თავისი ასკეტური და მუყაითი, თითქმის შერეებული სახეებით; როგორც ნატოს შიზოფრენიით სავსე ჰალუცინაციებში შედის, დღე-ღამეში ბევრჯერ, ცოცხლადდამწვარი ადამიანი, მისი ოდინდელი ქმრის მეჯვარე და მოსალოდნელი ბავშვის ვერშემდგარი ნათლია. ნატო ამბობს, რომ ეს საშინელებაა. ვეუბნები, რომ ეს მართლაც საშინელებაა. რომ შენ მას ხედავ ყოველ საღამოს და ყოველ ღამე, იღვიძებ მასთან ერ-

თად, ჯოჯოხეთშიც მასთან ერთად ხარ. ის შენს სახლში ამოიბუგა მაშინ, როცა შენი შვილი შენს მუცელში ხუთი თვის იყო. შენ მისი დამწვარი კანი მკლავიანად გეჭირა ხელში. და ის ახლა შენთანაა. შენ გეშინია. არადა, ამბობ, რომ სიკვდილი შენთვის არაფერს არ ნიშნავს. დამწუხრებული ხარ, რომ სიკვდილი არ არსებობს. მაშინ, რა გაშინებს? ხომ შეიძლება, იმაზეც იფიქრო, რომ შენი ამ შიშით შეურაცხყოფ შენს გარდაცვლილ მეგობარს. იქნებ, ის შენს დასახმარებლად მოვიდა? იქნებ, მისი სურვილია, თვალი აგიხილოს შენი რწმენის ნაკლებობაზე? შენ კი მას უფრთხი და აწვალე. მეორეს მხრივ, როგორც ჩანს, რაღაც დააკლდა თქვენს ურთიერთობას ისეთი, რაც დღემდე ამოვსებას ითხოვს. ალბათ, დასრულებული არაა, თუნდაც ვიზუალურად, შენში შენი მეგობრის ხატი. გაიხსენე, ყველაფერი გაიხსენე, შენ გაქვს ზღვა დრო ამ საქმისთვის. როცა იგი შენს ზურგს უკან დგას, მიტრიალდი და შეხედე, ნუ დაემალები. გაიხსენე ყველა მისი ნაკვთი, მოძრაობა, უმცირესი ნიუანსები, იმუშავე, იმუშავე. ეს თქვენი ურთიერთობის ახალ ეტაპზე გადასროლა იქნება. ის, ვფიქრობ, ამას მოითხოვს შენგან, მუშაობას მისთვის და შენთვის. როცა შენში მისი სახე შეიქცევა, დაგტოვებს და ფიქრებში გადავა, ხილვები მაშინვე გაქრებიან. მაგრამ, ალბათ, ეს მოხდება მხოლოდ მას მერე, როცა გააცნობიერებ შენი რწმენის ნაკლებობას და ზოგიერთ არსებით საკითხთან შენი მიმართების შეზღუდულობას. შენ რწმენას იქ ეძებ, სადაც თავს იტყუებ. არადა, უბრალოდ, ემალები და გაურბიხარ, ზურგს აქცევ შენს შიშებს. ის, რომ სიკვდილის, გაქრობის შიშმა შეიძლება სიკვდილის არარსებობა გალიარეზინოს, რწმენა არაა. მე არ ვიცი, რა არის რწმენა თავისი ნამდვილი შინაარსით, მაგრამ ის კი ვიცი, რომ რწმენა გამორიცხავს გაქცევის სურვილს, ვილაცისთვის თვალის არიდების მოთხოვნილებას და ამის გამო განგაშს. ეს ვიცი შენთვის, ჩემთვის - არა. აი, რა განვალეხ; აი, რატომ ხარ არა მხოლოდ ორაზროვანი, არამედ - ამ ორაზროვნების პერმანენტულად მწარმოებელიც ყველგან, შინ და გარეთ. ჯერ ვერ გაგიგია, შენი გარდაცვლილი მეგობარი რას გთხოვს ან რის მოცემას ცდილობს, რომ უკვე ემალე. შენი ასეთი მდგომარეობა მაინც უნდა მიგახვედრებდეს შენი შეხედულებების შეზღუდულობაზე. შენ გაგაჩნია უამრავი ფორმა, და არც ერთი მათგანი შინაარსით არაა შევსებული. ამიტომაც, ყველა ეს ცარიელი ფორმა შენი ბალასტია. შენ გაუთავებლად ტყუიხარ, ტყუიხარ, და არ გინდა დაიჯერო, რომ ეს მხოლოდ გაუნონასნორებელი ცხოვრების ნაყოფია. შენ შეიძლება იყო გიჟი, მაგრამ არ ხარ შეშლილი. ალბათ, არც გიჟი ხარ იმ აზრით, რომ რაღაცას ვერ შენვდი და შენმა არსებობამ მოახერხა ამ რაღაცასთან ღირსეულად დამშვიდობება, უაზრობაში საკუთარი თა-

ვის გადაჩეხვა. შენ არ ემშვიდობები იმას, რაც დიდი ხანია დაგემშვიდობა. შენ ხარ პრაქტიკული, მაგრამ - არასაკმარისად. ამიტომ, არც არასოდეს შეეშლები იმას, რაც სოციალურ ნესრიგს აფორმებს ყოველთვის ხელახლა. შენ გამალებით ფიქრობ ამ ნესრიგის რიგით ნევრობაზე. მე ვერ დავარქმევ ამას შენს შეცდომას. ეს შენი ხვედრი ჩემთვის ცნობილია ისე, როგორც შენთვისაა უცნობი იმ შენი დამწვარი მეგობრის ხვედრი და, თუნდაც, მისი ნესიერება შენთან მიმართებაში, - როცა ამდენი ხნის მერე მოდის და გაფრთხილებს, გთხოვს, გასწავლის. შენ კი არ შეგიძლია დაემონაფო იმას, ვინც ასე იხარჯება შენთვის. და ვიდრე ჯერაც არ შეგიძლია, შენი ხარჯვა დალუპვის მეტს არაფერს გპირდება. შენი ხარჯვა უშინა-არსო ფორმის ხარჯვაა და ის გარკვეული დროის მერე თავის თავს გამოჭამს, გამოხრავს, გამოახმობს, ხოლო რაც უნდა დარჩენილიყო, ის არ იქნება, ის არც არასოდეს ყოფილა. აი, ამიტომ, შენს გაქრობასაც ვერ შეესწრები. რატომ ცდილობ, რომ ის - შენი მეგობარი - ყოველთვის შენს ზურგს უყურებდეს, როცა შენს ჰალუცინაციებში შემოდის? რატომ გაშინებს მისი მოსვლა? აი, ასე ვეუბნები და ვეკითხები. აქ, ამ პანია სამხრეთულ დაბაში, ახალი მხოლოდ მოასფალტებული გზები, მაღაზიაში გამოფენილი პროდუქტი და მწვანე სანაგვე ურნებია. მოგვიანებით გიო იტყვის, რომ ქუჩაზე, რომელსაც მე ვეძახი ინტერნაციონალურს, გამვლელების გასაგონად ქადაგებდა არა ქალი, არამედ თავის მთავარორგანომომარჯვებული კაცი. მისი ბლავილი, ალბათ, არ ჰგავდა ბიოლოგიური დროის სარტყელში მოქცეული, საჭირო მონაკვეთში ატეხილი, ხარის ბლავილს, რომელშიც თვითონ ცხოველი მთლიანად ჩართულია, უდანაკარგოდ ეკუთვნის თავის ჯანმრთელ ბლავილს. კაცს გვერდით ედგა ქალი, და ისინი, ერთმანეთის კენ-ლტოლვიდან გამოგდებულები, ერთად დასცინოდნენ იმას, რასაც ერთად ემსახურებოდნენ. პარიზში ეს შემლილობად არ აღიქმება, აქ ყველაფერს გააჩნია სიმძიმე, წონა, რაც ერთმანეთისთვის სავესებით უცხო ხდომილებებს ერთმანეთის თანაზიარს ხდის. ყოველდღიური სიმყარე აქ არსებითია, აქ მზის ამოსვლას, დღის დაწყებას შესაძლებელს ხდის არა უბრალოდ სიმძიმე, არამედ - ამ სიმძიმის მოძრაობის, საჭიროების მიხედვით ადგილმონაცვლეობის უნარი, და, მიუხედავად ამისა, მე აქ ვერაფერს სახელს ვერ ვარქმევ, სწორედ ისე, როგორც ჩემი პროზაული ცდების გმირებს ვერ ვარქმევ სახელებს. უკეთ, ისინი გაურბიან სახელებს, რომლებსაც მე მათთვის ვიგონებ. ნაკლებად რადიკალური გმირები მარწმუნებენ, რომ უკეთესია, ერქვათ მრავალი, სხვადასხვა სახელი; მიმტკიცებენ, რომ ადამიანის ყოფაც ესაა, - ერთხელ შერქმეული ერთი სახელიდან და ინტენსიური გაურკვევლობიდან საკუთარი თავის გამოყ-

ვანა, გაღწევა სამშვიდობოზე, რომელიც - იდეალური სახით - არც არსებობს. სამაგიეროდ, არსებობს მწერლის უტოპია, რომელიც ყოველ წამს სიკვდილისკენ, ყველაზე უფრო კონკრეტული და ერთმნიშვნელოვანი ფაქტობრიობისკენ, ცნობიერი მოძრაობის უნარს იძლევა, უნარს სახელის დაკარგვისა, რაც უსასრულო მცირეებად ამ სახელის დანაწევრების, ბოლოს კი მასში ნიველირების იგივეობრივი პროცესია. ესაა პერმანენტული ომი სიმბოლიზაციის ეროტიკით შეპყრობილ სახელსა და ექსისტენციალიზაციის ეროტიკით ატაცებულ კონკრეტულ სუბიექტს შორის. სუბიექტი ყოველ წამს მოძრაობს ანუ მიწყობს აზუსტებს თავის თავს, გაურბის ენთროპიას. სახელი არ ზრუნავს ცვალებადი ყოფიერების ცვალებადობის აღწერაზე, იგი საკუთარი არსებობის შენარჩუნებაზე ზრუნავს; ცდილობს, მისთვის მინიჭებული ფუნქცია იმითაც შეავსოს, რომ მთლიანად მოიცვას თავის სიმბოლურ ყოფიერებაში ეს ცვალებადი და კონფიგურირებადი სახეზემყოფობა. სახელი პერმანენტულად აცნობებს სუბიექტს, რომ ის სადღაც არის, რომ ტოპოსის მოქალაქეა, და ამიტომაც უნდა ერქვას ერთი, გარკვეული სახელი; სუბიექტში კი ცოცხლობს რწმენა, რომ სახელის გარკვეულობა ყოფიერების გაურკვეველობის გაძლიერებას ემსახურება და ტოპოსის გარკვეულობის, სიცხადის დაცვას ენიშნება სახელისმატარებელი სუბიექტის გარკვეულობა, ამიტომ იგი - სუბიექტი - პერმანენტულად უნდა უფრთხოდეს, ლალატობდეს ტოპოსსაც და სახელსაც. ბედი ესაა: სუბიექტი განწირულია, სიკვდილამდე თან სდევდეს ჩრდილი, სახელის ჩრდილი, რომლის ფორმა უმნიშვნელოა. აქ კი რა ხდება? აქ მყარად დგანან არა მხოლოდ შენობები, ტაძრები, კოშკები და ძველისძველი გალავნები, არამედ - ხეებიც, ყვავილებიც, ფარდებიც, სუპერმარკეტის არაცოცხალი მდგმურებიც, მათი ცოცხალი მწარმოებლებიც, ნებისმიერი მატერიალურობა. მათი სიმყარე გამოიხატება რეალობის დაცვაში აზრის შემოტევისგან. გაქვს განცდა, რომ ნებისმიერი ხილულობის არსებობა არის თავდაცვა. მატერიალური აქ თავს იცავს, რომ ორად არ გადასკდეს და მისი სიმკვრივიდან, თუნდაც სადინარში გამავალი წყლის სიმკვრივიდან, არ ამოხეთქოს აზრმა, როგორც ბრონეულის ხემ. ისინი თავს იცავენ აზრის გაჩენისგან. ეს კი შესაძლებლობიდან პერმანენტულ სინამდვილედ აქცევს აზრის სიმკვრივის შენარჩუნებას, აზრის მთლიანობას, აზრის გადარჩენას და მოძრაობის კონკრეტულ ფუნქციებს. მე ვფიქრობ, ნატალი საროტმა, რობ-გრიემ, ბიუტორმა, სიმონმა და სხვებმა ისტორია გადაარჩინეს; მათ დრო მოიგეს და შერყეული რწმენა აღადგინეს. მათ იცოდნენ, რომ ისტორია არ მომკვდარა. მე განსაკუთრებით ბევრს ვფიქრობ ამაზე. რალაცის წარმოუდგენადობის მტკიცება, რაც თავის

მხრივ მეტაფიზიკური ლტოლვების ბნელ ქვაბში ხარშვაა და მეტი არაფერი, შეუძლებელია რალაცის სიკვდილის მტკიცების ტოლფასი იყოს. მოულოდნელად, რალაც უკვე სახეზეა. მე არ მაინტერესებს, ემთხვევა თუ არა იგი იმას, რასაც მომიტხრობს. ამჯერად მე მაინტერესებს, თუ ვინ ყვება ამ ისტორიას. საქმე ეხება ისტორიას, რომელსაც თავისი ისტორია გააჩნია და ამ უკანასკნელს აქვს უნარი, შიგნიდან მოყვეს ის, რაც სახეზემყოფი ისტორიის სახით მეძლევა და რაც ტექსტის სახით არსებობს. ისტორია, რომელიც მე მოვყევი და ტექსტად დავალაგე, შესაძლებლობას სინამდვილემ გამოსტაცა მხოლოდ მას მერე, როცა იგი ერთად მოვყევით მე და ამ ისტორიის სიღრმეში არსებულმა მთხრობელმა. ტექსტი შუაშია, ჩემსა და ამ გადმოცემული ისტორიის შინაგან ავტორს შორის. ტექსტს ბადებს ჩემი შეხვედრა ამ უხილავ ავტორთან, ჩვენი დიალოგი: ჩვენ ვსაუბრობთ ტექსტზე, რომელიც სადღაც, სულ სხვა განზომილებაში, ჩნდება ამ დიალოგის პარალელურად. შემძლია, წარმოვიდგინო ფანტასტიკური სურათი: ფურცელზე ტექსტი მიმაგრებულია ამ უხილავ ავტორთან, ტექსტის მიღმა არსებულ მწერალთან ჩემი უწყვეტი დიალოგის ძალით. "დაჰყვინეთ მაგათ თავი და ნვერი და განუხვრიტენით მაგათ ცხვირნი და ჯაჭვნი დასდევით ქედსა მაგათსა და ბორკილნი შეუსხენით ფერხთა და შესხენით ეგენი საპყრობილესა. და თუ ვინმე აღიაროს მაგათგანმან მამული რჩული, განუტევეთ და ჩემდა მოანიეთ, და მე განვაშიდრო იგი ბოძითა დიდითა. ხოლო რომელმან მამული რჩული არა აღიაროს, იგი საპყრობილესა შინა მოკვედინ!". როგორც ჩანს, ის, ვინც, გარკვეული თუ გაურკვეველი დროით, მიჯაჭვულია სტუმრის სტატუსს, მიჯაჭვულია არქიტექტურასაც, რომელიც - ყველა თავისი განზომილებით - ერწყმის მის სტატუსს და აზუსტებს სტუმარსა და ადგილს შორის წარმოქმნილი დისტანციის ზომას, უღრმეს პირდაპირობას. რას ვგრძნობ ზურგსუკან, რა სიმძიმეს, რა სიღრმეს, რა სუნთქვას? მე ამ ხალხს, ვერც ერთ ამ მოფრანგეს, ვერ ავუხსნი, რომ ჩვენ ჭეშმარიტად პოსტმოდერნისტი წინაპრების შთამომავლები ვართ. მიირთვი ლუდი და მე შენ გეტყვი, რომ ამის საბუთად გამოდგება თუნდაც "სიბრძნე ბალაჰვარისა", დიდებული ქართული სიმულაკრი, რომელმაც, ბევრი იარა თუ ცოტა იარა, ქრისტიანულ ევროპაში საკუთარი სიმულაციური სამყარო შექმნა. ისტორია დაიწყო იმით, რომ ჩვენი წელთაღრიცხვის მეექვსე ასწლეულში ბუდას ცხოვრების შესახებ ფაჰლაურ ენაზე შექმნილი ტექსტი სულ რალაც ერთ საუკუნეში ქართულად ითარგმნა. ეს არ იყო თარგმანი ამ სიტყვის დამყაყებული და შკოლარული მნიშვნელობით. ეს იყო ბუდისტური ტექსტის ქრისტიანულ ენაზე ნაკითხვის გენიალური მცდელობა. მთარგმნელმა ორიგინალი

საფუძვლიანად გადაამუშავა, ბუდა იოდასაფად აქცია და ინდოეთში ქრისტიანობა აქადაგებინა. გამოხდა ხანი და ოთხიოდე საუკუნეში იმპერ-სონალიზმის დიადი გმირის ნამოღვანარი ქართულიდან ბერძნულად "იქნა "შენყობილი" მეორე, ახლა უკვე კარგად ცნობილი, ქართველი მთარგმნელ-მოღვანის, ექვთიმე ათონელის მიერ. ეს "შენყობილი" ტექს-ტი კი მეტაფრასული ჰაგიოგრაფიის მეთოდით გადააკეთა უცნობილესმა სვიმეონ მეტაფრასტმა, გაანაყოფიერა არისტიდეს აპოლოგიით, ეკატე-რინეს მეტაფრასული მარტილობით, კიმენური ნყაროებით, ბევრი სხვა ძველი მათიანით, და ეგზოში შრომის ნაყოფი მალე ითარგმნა ლათინურად, საიდანაც მალე სხვა ენებზეც გადაიღეს. საზეიმო სვლის გვირგვინად იქცა ბერძნულ საეკლესიო კალენდრებში ვარლაამისა და იოდასაფის, ვითარცა ქრისტიანობაზე ინდოეთის მომამქცევარი წმინდანების, ხსენე-ბის დღის გაჩენა. აი, ქრისტიანული კულტურის საკურთხეველზე მიტანი-ლი, ყველაზე უფრო სახელგავარდნილი ქართული შემოქმედებითი ძღვე-ნი, ჭეშმარიტად პროდერიდიანული სულისკვეთებით ჩატარებული სამუშაოს წმინდა ნაყოფი, ევროპელთა წინაშე ქართველთა დამსახურე-ბის ერთი დიდებულ მაგალითთაგანი. განა ასეთი წინაპრების შთამომავ-ალს შეიძლება სიცილად ეყოს ფრანგი პოსტსტრუქტურალისტების მტკიცება, რომ მეოცე საუკუნეში რელობამ ქრობა და ჯანდაბა განიც-ადა? ჩვენმა სულიერებამ ეს ჭეშმარიტება მთელი ცამეტი ასნლეულის წინ გაიცნობიერა და შეეცადა, ევროპისთვისაც გაეცნობიერებინა; ეს უკანასკნელი, სამწუხაროდ, მოწოდების სიმალეზე სულაც ვერ აღმოჩნ-და და სიცოცხლე წარმატებით განაგრძო. სწორედ ამიტომ, ჩემი წინაპრე-ბის უღირსი, მაგრამ ერთგული და - მაშასადამე - არარსებული, თავმდაბა-ლი, უხილავი შთამომავალი ასეთ მტკიცებებს ვერ ვერწმუნები. სამაგიე-როდ, მაქვს ეჭვი, რომ ევროპა ეშმაკობს, ცდილობს ჩვენს შეცდენას, თუნდაც - სულ მცირე - იმ ისტორიული სიმართლის მიჩქმალვას, რომ რე-ალურსა და გამონაგონს შორის ზღვარი ქრისტიანულ სამყაროში პირვე-ლად ჩვენ, ქართველებმა ნავშაღეთ მიზანდასახულად, მთელი ჩვენი შე-გნებით და ნესიერებით, რეალურად. და, ამის მერე, "ქართული მწერლო-ბის" სერიის რედაქტორ-გამომცემელთა განა რამენაირ თავისმართლებას საჭიროებდა "სიბრძნე ბალაჰვარისა"-ს შეტანა აღნიშნული სერიის პირვე-ლი ნაკვეთის პირველივე ტომში? განხორციელებული გადანყვეტილების სიღრმესთან და საკრალურ ძირებთან შედარებით, ბავშვურ მიამიტობად თუ არა, უკბილო ხუმრობად დიახაც გამოსჩანს მტკიცება: "მათში ("სი-ბრძნე ბალაჰვარისა"-სთან ერთად აქ იგულისხმება იმავე ტომში შეტანი-ლი "ფსალმუნნი", "ეკლესიასტე", "ქებაჲ ქებათაჲ", "აბესალომ, აბესალ-

ომ!", "ჭეშმარიტება", - შენიშვნა ჩემია) მომარჯვებული თავანკარა ქართული ორიგინალურ თხზულებებზე ნაკლებ როდი გვამცნობს ჩვენი ენის მშვენიერებასა და ძალმოსილებას". თუ ჩემს მიერ ამოღებული ციტატის ავტორი არც ხუმრობს და არც ჟონგლიორობს, მაშინ "ქართული მწერლობის" შეპირებულ მეორე ნაკვეთში აუცილებლად უნდა შევიდეს, სულ მცირე, ჯემალ აჯიაშვილის მიერ მართლაც რომ თავანკარა ქართულით და, ჩემი აზრით, გენიალურად თარგმნილი შუა საუკუნეების ებრაული პოეზია, ბაჩანა ბრეგვაძის მიერ თავანკარა, მშვენიერი და ძალმოსილი ქართულით თარგმნილი "დონ კიხოტი", პლატონი, პლოტინი, პასკალი, პოლ ვალერი, დავით ნერედიანის მიერ უზადოდ თარგმნილი ვიიონი, მანანა გიგინეიშვილის, ვახუშტი კოტეტიშვილის, თამაზ ჩხენკელის, გურამ გოგიაშვილის და მრავალთა სხვათა მიერ თავანკარად ნათარგმანები მსოფლიო საუნჯე. ასე, უსასრულოდ. "აქა კულა სამებისა თანა იხილვების ოთხებად თამარ, მოსნორებული და აღმატებული". ჩემი პირველი, სწრაფი ხედვა ამ პანია სამხრეთულ დაბაში ამოიკითხავს ერთ დიდ მუზეუმს, მოვილილს, შენახულს, დაკონსერვებულს, ღია დერეფნებით და ვინრო ჩიხებით დამშვენებულს, ათასი მომვლელის იმედად არსებულს. მერე და მერე ვაცნობიერებ, რომ აქ ყველაფერი მუშაობს, რაც, სულ მცირე, ნიშნავს ისტორიად სიცოცხლის გადაშენების არნდომას; შესაბამისად, წარსული აქ მხოლოდ იმდენად ფასობს, რამდენადაც ჯერ არ ქცეულა მკვდარ ტვირთად, თავმონონების და სიამაყის საგნად. ყოველი შესტი, რომელიც ოდნავ მაინცაა დაკავშირებული წარსულით ტკობასთან, აქ ბრჭყალებშია ჩასმული და ამ სახითაც მხოლოდ იმისთვის არსებობს, რომ უწყვეტად თვითპაროდირებდეს ან, ყველაზე უფრო სერიოზულ შემთხვევებში, ისტორიულად დრამატული კვანძების გახსნაზე იყოს ორიენტირებული. ასე იღება ყოველ დილით ამ მხარეში წარსულის ათასობით, ხოლო საფრანგეთში მილიონობით ძველი თუ ახალი კარი და ადამიანები გამოდიან რალაც ისეთის საკეთებლად, რაც ანმყოს საზღვრების გაძლიერებას ემსახურება; რაც გამორიცხავს ზებუნებრივი ძალების იმედად ყოფნას და, მომავლის შენების საბაბით, საშენ მასალად ყოველივე ცოცხლისა და უსიცოცხლოს გამოყენების მოთხოვნილებას; რაც, უბრალოდ, გადარჩენისკენაა მიმართული და არა - დალუპვისკენ; რაც საჭიროებს ცნობიერი; გონებრივი ძალისხმევის პრიმატს. ლარამ თქვა, რომ იზიარებს ჩემს ასეთ ფიქრებს. ის მთელი ოცდაორი წლისაა და უნივერსიტეტში რუსულ ენა-ლიტერატურას სწავლობდა, სამი წლის წინ. ენა ნელ-ნელა ავიწყდება, მაგრამ იმედი აქვს, რომ გაისად რუსეთში იმოგზაურებს და აღიდგენს. მან უკვე იცის, რომ ამ ადამიანს თავისმა მშობლებმა ლარა დაარქვეს

“ჟივაგოს” ლარას პატივისაცემად. იქნებ, სამახსოვროდაც, არა? იცინის. სინთეზური სახე აქვს, ოდნავ - დაფანტული, ოდნავ - ზერელე, უფრო - დაძაბული, მაგრამ, რაც მასთან შეხვედრისას ყოველთვის ხელახლა მაკვირვებს - სინთეზური. თითქოს ეს სახე, მას მერე, რაც საბოლოოდ გამოიკვეთა, პასტერნაკის ამ ერთადერთი რომანის სიუჟეტში შელწევას ცდილობს, თუმცა არა საკუთარი გულის კარნახით, არამედ - მშობლების უწყვეტი ხათრით. მაშინ მეც მაქვს უფლება, პირდაპირ ვუთხრა, რასაც ვფიქრობ: რომ ამ საქმისთვის მას არ ეყოფა ის ცხოვრება, რომლითაც ჯერჯერობით კმაყოფილია და საქმიანი. ამბობს, რომ ყველაფერი ნინაა. გულში ვეკითხები: “რა არის უკან?”. ვერ ხვდება და მილიმის. მეც ვუღიმი. რა იოლია ცხოვრება, როცა ადამიანები ერთმანეთს ვერ უგებენ, განსაკუთრებით - განსხვავებულსქესიანები. მე ჯერ კიდევ მაქვს იმედი, რომ პარიზში დარჩენას მოვახერხებ. ლარა ადგენს გრძელ ნუსხას და მეუბნება, რომ ორი კვირა სავსებით კმარა ყველა, მის მიერ აღნიშნული, ღირშესანიშნაობის მოსანახულებლად; მეუბნება, რომ ყველა ეს ადგილი პარიზის ცენტრშია. რატომღაც უკვირს ის, რასაც მეუბნება, და დიდებულად ახერხებს ამის გამოხატვას. მას რომ ლარა არ ერქვას, ალბათ, უფრო საინტერესო იქნებოდა. იქნებ - მაშინაც, მე რომ ნაკითხული არ მქონდეს “ჟივაგო”. ცელანს ეს რომანი, ვფიქრობ, ნაკითხული ჰქონდა. და ყველა დროის ყველა პოეტსაც. ათი წლის წინ, ჯარში, ჩემთან ერთად მსახურობდა სათვალისანი და ტოლსტოისცხვირიანი აზერბაიჯანელი ბიჭი, რომელსაც სძულდა ქიმიკა. ისეთი გაგებით ვეპყრობოდი მის სიძულვილს, თითქოს რამე მქონდა გასაყოფი ამ სევდიან მეცნიერებასთან. ის, ხშირად, უშვერი სიტყვებით ლანძღავდა ქიმიკას და ქიმიკოსებს და ამტკიცებდა, რომ ყველა უბედურება მათგან არის. “ყველა უბედურების” მიმართ ჩემი მაშინდელი გულგრილობა თუ სულერთობა მაიძულებდა, ალბათ, ყურადღება არ დამეკლო მისი არეული მონოლოგებისთვის, რომლებშიც ზოგჯერ ინჟინრები და პოლიტიკოსებიც ფიგურირებდნენ. პროტესტი ძალიან გვიან გაჩნდა, - როცა ეს აზერბაიჯანელი ადამიანი უკვე სხვაგან იყო, თავის სამშობლოში, რომელშიც, როგორც მარწმუნებდა, კარგად იცნობდა ჰარი კასპაროვს, რომელსაც მისთვის, როგორც ხშირად აღნიშნავდა, უჩუქებია ნიცშეს “ზარატუსტრა”. ერთი სიტყვით, როცა მე ავჯანყდი, ჩემი აზერბაიჯანელი თანამოჯარე იმდენად სხვაგან იყო, რომ მისმა სიშორემ ჩემს გულში უჩვეულო ნოსტალგია აღძრა: ნოსტალგია მოლაპარაკე ადამიანზე, რომელმაც, მთელი ორი წლის განმავლობაში ჩემს სულერთობასთან გამირულად მებრძოლმა, აღმომაჩინა ჩემი ერთ-ერთი არსებითი კითხვა: როგორ შეკავდეს რაღაც თავის გასაგებობაში? მე რომ მისთვის ერთხელ

მაინც მისი პირადი ცხოვრების შესახებ მეკითხა რამე, გავიგებდი, რომ სიგიჟემდე უყვარდა გოგო, რომელსაც სიგიჟემდე შეყვარებია ვინმე ქიმიკოსი და დაუთმია ჩვენი ჯარისკაცი, რომელსაც სიგიჟემდე შეძულებია ქიმია და ყველაფერი ქიმიური, რაც მოგვიანებით მხიარულად მაუნყა ერთმა იმიერკავკასიელმა ოფიცერმა; კასპაროვის ნაცნობი ჩემზე ერთი თვით ადრე გათავისუფლდა და უკანმოუხედავად მიაშურა აზერბაიჯანს, საიდანაც არც რამე უცნობებია თავის თავზე და არც შეპირებული ნიგნები გამოუგზავნია თბილისში. და აი, ამდენი ხნის მერე, მტერიან და ხმაურიან პარიზში, სადაც წელსქვემოთ ყველა ნაგებობა საინტერესოა, წელსზემთ კი - სასიხარულო, კომედიანტებს მიშტერებულ ჩემს ფიქრებში მოულოდნელად ამოტივტივდა ჩემი თანამოჯარის გვარი "ჰაჯიბეკოვი", და გასაგებობის ისეთი უჩვეულო განცდით დამამძიმა, რომ ირგვლივ ფრთხილად მიმოვიხედე. რა თქმა უნდა, მე ის ვერ ვნახე, მაგრამ უკვე კარგად ვხედავდი ჩემს თანაგრძნობას, მეხსიერებაში შენახულს და მოქმედი ვულკანივით საქმიანს, დროში მომუშავეს; ის ჩემგან დამოუკიდებლად გაჩნდა მაშინ, როცა მომთმენი და ამტანი ხასიათის მეტი არაფერი გამაჩნდა მისთვის, ამ ჩემი თანაგრძნობისთვის, ფონის შესაქმნელად. მე ხომ ჰაჯიბეკოვს ვიტანდი, ვითმენდი და მეტი არაფერი. მილიონობით მსგავსი ისტორია დაბოდილობს დედამიწის ზურგზე, თავისი თავით კმაყოფილი თუ უკმაყოფილო, დასრულებული თუ ჯერ ისევ ცოცხალი. სწორედ ჩემი თანაგრძნობა მიტევდა ამჯერად, უმისამართო ბრაზი მახრჩობდა და სულელურ კითხვებად ნაკუნდებოდა, თითქოს ჩემი ამჟამინდელი უნუგეშობისა და მეხსიერების რთულ ხვეულებში დალექილი ჩემი მწარე სინანულის გამთლიანების მოწადინე. რალაცნაირად, ვერ ავიტანე ჩემი ასეთი მდგომარეობა იმ წარსულთან ერთად, რომელმაც ჰაჯიბეკოვს დახმარების ხელი ვერ გაუწოდა მხოლოდ იმიტომ, რომ გასაგებობაში მოხვედრილი თავისი თავი ვერ ნაიკითხა. და თუ ეს კომფორტაბელური ჯოჯოხეთი თუ რალაც კომშარი ქიმიკოსების, ინჟინრების, პოლიტიკოსების ბრაღია, სადღა არიან ადამიანები? ნუთუ, მათი ბრაღია მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც ერთ დროს ისინიც იყვნენ ადამიანები? იქნებ, იმათი ბრაღია, ვინც ფიქრობს, რომ ადამიანი გარემოცულია ურიცხვი ხილული და უხილავი არსებით და ეს გრძელდება მთელი ცხოვრება? იქნებ - იმათი, ვინც მხოლოდ ერთ დროს ფიქრობდა ასე? განა ოდესმე შეიძლება ამის გაგება? რა არის ქიმიკოსი, თუ არა გაქცეული, დამალული ადამიანი, რომელსაც გადარჩენა ამ ყოვლად ბანალური, გარანტირებული საშუალებით - სხვებზე ზრუნვით - განუზრახავს? მისთვის ახლა უკვე ეს სხვები მართლა სხვები არიან არა აბსტრაქტულად, არამედ - სავსებით კონკრეტულად, სავსებით

ერთად. ისინი არიან ერთად ალებულნი და ამიტომაც არიან სხვაგან. შენც ეს "სხვაგან" ხარ, დანეჭი და დაისვენე, ვილაც შენზეც ფიქრობს. შეუძლებელია, რასაც ბახმანი ამბობდა, - მკედარი ვარ, არც ერთ პრეფექტურად რომ არ განერილა, რომ არ აგონდება ქალაქს ოქროვანსა არც ერთსო, არც ერთს. შენში ყოველთვის და ყველგან ივლიან ისინი, რომლებიც შენს სიცოცხლეს იცავენ და აწვალბენ, შენი უდროო სიკვდილის სიცოცხლეს. იცავენ იმით, რომ სხვაგან ხარ და - იმით, რომ ბევრი ხარ, ერთობ კონკრეტული ბევრი. თქვი ერთი, რაში სჭირდება სიკვდილს? რა არ იცის შენზე ისეთი, რომ ერთ მშვენიერ დღეს აუცილებლად უნდა ჩაბარდე? იმ სენაში, რომელშიც ცელანმა თავი დაიხრჩო, მე ვხედავ სიცოცხლეს, რომელსაც ცელანი დღემდე ხედავს, და ყოველთვის უნდა ხედავდეს. ესაა რეალობა, რომელიც არც რამენაირ აგონიას განიცდის და არც ოდესმე - დროზე ადრე - გაქრება. ის, უბრალოდ, დროდადრო გამოხშირავს ხოლმე ადამიანებით დასახლებულ თავის სხეულს და ამ დროს არყოფნაში ცვივიან სუსტები. სულ ესაა, რაც მერე გრანდიოზული მითოლოგიური სისტემების დაბადება-განვითარება-გარდაცვალების მიზეზი ხდება და ასეთი სევდიანი საქმიანობის მოსამსახურეთა მილიონიან არმიებს დაქსაქსავს დედამინის ყველა იმ კუთხეში, სადაც ვილაც ქმნის ან ველარ ქმნის რალაც ისეთს, რაც გადარჩენას და რეალობასთან ზიარებას ექვემდებარება, სადაც - მარტივად რომ ვთქვათ - ადამიანები უკვდავებისთვის ბრძოლის დრამატულ პროცესში არიან ჩაბმულნი. ხოლო სასიკვდილოდ განწირულისთვის რა უნდა იყოს იმაზე უფრო სანუგეშო, რომ მას ვილაც არწმუნებდეს, შენ კი არ უკვდება სიცოცხლეს, არამედ თავად სიცოცხლე კვდება, მასთან ერთად კი - ყველაფერი, რაც სიცოცხლის კუთვნილებათაა. ავადმყოფი მართლაც ყოველთვის ბოროტია, მეტად ან ნაკლებად. ალბათ, საშინელია განცდა, რომ გამოჯანმრთელება არ გინერია და ჯანმრთელ ადამიანებზე დიდხანსაც რომ იცოცხლო, მაინც ავადმყოფად სიკვდილი გელის. როცა რეალობას უკვდება მავანი, მას სურს, რეალობაც მოუკვდეს სწორედ მას და სწორედ ერთადერთს, დასვას წერტილი და შეწყდეს. არის სიბრმავის უკიდურესი ზღვარი, - სიჩლუნგე, რომელსაც დროში განვითარებული და კრისტალიზებული უუნარობა გამოიმუშავებს და რომელიც არაიშვიათად გადაიზრდება სრულ გულწრფელობაში, სრულ წესიერებაში, და მაშინ რეალობისთვის დაკარგულ ადამიანს მოიცავს განცდა, რომ რეალობა აგონიას განიცდის. მაგრამ ეს წესიერება მაინც არ ვრცელდება მის ლოგიკაზე: მან რეალობის აგონიურობა გამოაცხადა და ამის ჩადენა მოახერხა იმდენად ხმამაღლა, რომ ამით გადაურჩა სიკვდილს. მაგრამ - როგორც პოლიტიკოსი, იდეოლოგი. მას ერთი წამით არ ეეჭვება

თავისი რეალური გადარჩენა. სუპერნიჰილიზმი, შესაძლოა, მდგომარეობს იმაში, რომ ენების განმკარგულებლად თავი სწორედ იმას წარმოუდგენია, ვინც მეტაენის შეუძლებლობას აცხადებს, მაგრამ: წარმოუდგენია მხოლოდ მას მერე, როცა მისი გამოცხადება მსმენელის ყურს მისწვდა და არის იმედი, რომ მსმენელის გულსაც მალე დაიპყრობს. ქიმიკოსები ბომბებს არ ქმნიან, ბომბებს ადამიანები ქმნიან, რაც ერთობ, ერთობ კონკრეტული და სასაცილოა, საკამათო და საკვირველი. განა შესაძლებელია, აბსტრაქტულად და არსად გიკვირდეს? თუ არსებობ, მაშასადამე, გიკვირს კიდევ. რა თქმა უნდა, იმასაც უკვირს, ვისაც უკვე აღარ უკვირს. აი, რატომაა მართლაც აბსურდული ხშირად იონესკო. ცხადია, ჩემთვის. ვერ წარმომიდგენია, როგორ უნდა იყოს ამაში მისტიკა; არსებობა და ყოფიერება როგორ, რა სახით უნდა იყოს. როცა გაკვირვება მიდის, მოდის სიკვდილი. და აქ უკვე პროპორცია ირღვევა, იშლება. იქნებ, ამ რღვევის მდინარიდან ამბობდა ბახმანი? იქნებ, აქედან ხედავდა ქალაქებს, გადაშლილს, დაღლილს და ისევ გადაშლილს, დაკარგულს საჭირო სიტყვასა-ვით, რომელსაც მიაგნეს, მაგრამ განმარტებას დაუქვემდებარეს და ახლა უკვე უკვალოდ დაკარგეს? იქნებ, გარს სულაც არ გვაკრავს მეთქი ეს ყველაფერი, ხილული და უხილავი, მძიმე და მსუბუქი, თეთრი და შავი? სადაც შინაარსს მეტყველება ქმნის, ხელი უნდა ჩაიქნियो და ასე უარყო პათოსი, პათეტიკა, სუნთქვა; უარყო სიფხიზლე. "და მოიწყო ყოველი ქვეყანა და მოიგო სიმდიდრე უზომო ლამაზ ძემან. და წარმართა სახლი სამეუფო კეთილად. და მონებდა ყაენსა". მე აქ თითქმის ყოველდღე ვთვრები ღვინით, რომელსაც ჩვენი რესტორნის მაგიდები გვთავაზობენ დღეში ორჯერ, ორ-ორი საათის განმავლობაში. როცა აქ ღვინოს ვსვამ, მაქვს განცდა, რომ ქართული ღვინოების უპირატესობას ვუმტკიცებ ამ სითხეს და დადარაჯებული ვარ პასუხზე, რომელიც მან უნდა გასცეს იმ ორგანიზმს, რომელსაც, იმედია, თავის უხილავ სიღრმეებში, არ დაუქარგავს საქართველოს თითქმის ყველა კუთხეში მიღებული საუკეთესო ღვინის სურნელი. ფრანგული ღვინის სისუსტეზე განაზრებები თამაზს ნაკლებად აინტერესებს. სამაგიეროდ, რესტორანში პირველი სტუმრობიდან დღემდე აწვალებს ჯანსაღი ცნობისმოყვარეობა ერთი ხანდაზმული ოფიციალტი ქალბატონის მიმართ. ეჭვი არ ეპარება, რომ ის ფრანგი არაა, რომ სოხუმელი ან, უკიდურეს შემთხვევაში, გალელი ლტოლვილია, და რომ თუ ამეტყველდება, მხოლოდ - მეგრულად. ჩვენ ეს აღმოჩენა თავბრუს გვახვევს და პირდაღებულები მივმტერებივართ იშვიათი მსგავსების ობიექტს. რამდენიმე დღის მერე კი ფრანგი მეგრელი ქალბატონი დაბნეულია ჩვენი სინქრონული ყურადღებით მისი ყოვლად მოკრძალებული პერსო-

ნის მიმართ. ფაქტია, რომ ეს ქალი თამაზის ყოველდღიური შთაგონების უშრეტი წყაროა. ჩვენიც. სამაგიეროდ, ჩვენი მაგიდის მიდამოებში ლტოლვილის გამოჩენისთანავე ზიტა უკვე მე მიყურებს პირდაღებული. ზიტა ლიტველია, მაგრამ ვცდილობ, მაინც აეუხსნა ჩვენი დაგრეხილი კისრების საიდუმლოება. ცდილობს გაგებას და სიცილს, მაგრამ ვერ ახერხებს. თავიდან კარგი ღვინო იყო; მერე და მერე, განსაკუთრებით ბოლო დღეებში, გემო დაკარგა, რასაც ჩუმ-ჩუმად აღვნიშნავდით, ისე, რომ ფრანგებს არ გაეგოთ, არ მიმხვდარიყვნენ. ვტოვებ ლიტველებთან რესტორანს და გავდივარ გარეთ, საფრანგეთში. ზიტა და ლარა შეეჩვივნენ ჩემს ასეთ საქციელს, ლარას მოსწონს კიდეც. ჯანდაბამდის გზა ჰქონია ქიმიას და ყველაფერ ქიმიურს. ფრანგებს კიდეც ათასი წელი არ დავაკლდები. ეს ჩემი ფიქრი მამშვიდებს კიდეც რალაცნაირად. ფუტურო მიზნების ტყვეობაში ჩარჩენილი ადამიანი არსად არ არსებობს, არავისთვის არ არის, გესმის? უმრავლესობა ისე იქცევა, თითქოს ანმყო მათი სახლია, რომელიც დროდადრო გამოგვიღ და მონესრიგებულ უნდა იქნას სწორედ მათ მიერ, გესმის? ჩვენ ხომ გვინდა, უმრავლესობას არ ვეკუთვნოდეთ, ჩვენი სახლი ხომ აქედან ძალიან, ძალიან შორს არის. ალბათ, უფრო შორს, ვიდრე - ჩვენი ყოველდღიური საზრუნავი, რომელსაც, თითქოს, ჩაუძირავს და დაუკარგავს გადარჩენის იმედი, იმის იმედი, რომ - შესაძლოა - ოდესმე ჩვენმა რეალურმა, მაგრამ არარსებულმა სამშობლომაც აიტანოს განსხვავებული, მიიღოს შიგნიდან, თავისი თავიდან. მე არ მგონია, რომ იქ, სადაც ანმყო არ არსებობს, შეიძლება ოდესმე გაჩნდეს მოთხოვნილება მრავალფეროვანზე, არაკოლექტიურზე, მოულოდნელზე. იქ, სადაც ერთის სასიცოცხლო სივრცე მხოლოდ მეორის დათრგუნვით და მოსპობით ივსება, სიცოცხლე მკვდარია. ყველა კარგადაა, ყველას უხარია ასეთ სამშობლოში, დიდსაც და მცირესაც. ვინც თავის თავში იმ სიხარულის აკრძალვას გაბედავს, რომელიც ათასწლეულობით ყვაოდა და იფურჩქნებოდა, განწირულია - სულ მცირე - ნებისმიერ მისანვდომ დონეზე დამცირებისთვის. აი, რა უნდა იცოდეს იმან, ვინც არ ისურვა ნებადართულ "შემოქმედად" ყოფნა, ვინც გადარჩენა ჩაიფიქრა. როცა შემოქმედი არ მალავს თავის მადლიერებას ამ ყველაფრის გამო, მისი დაუცველობა თავზარდამცემია. ხმამაღლა მხოლოდ ის უნდა ითქვას, რომ ყოველი მეორე ქართველი პოეტია. ამიტომ არ მაქვს იმედი, რომ ჩვენ აქ ვინმეს ცოცხლად ვჭირდებით. რომც დავჭირდეთ, ვერ მოგვძებნიან. ჯანდაბამდის გზა გვქონია, ამ ჩვენს უნილბო მაქსიმალიზმში გამოკეტილებს. არა და არ მათრობს ეს წყალწყალა ფრანგული ღვინო. იქნებ, რეალობა მართლა განიცდის აკონიას? - შემოთვებული მომმართავს ბატონი ნოვაკი, მწერა-

ლი და ფილოსოფოსი ლუბლიანიდან. ჩვენ უკვე თითქმის მეგობრები ვართ, ჩვენი საუბრები ხელოვნებაზე შინაარსს არაა მოკლებული. ამ ადამიანის სათვალისანი მზერა, ჩემი აზრით, ოპტიმისტური და ნაღვლიანია, ნახევრადდაღლილი. ჯერჯერობით, მის ტექსტებს არ ვიცნობ, მაგრამ ცნობილი ხდება თუ არა ჩემთვის მისი ინტერესები და კვლევის სფერო, სასწრაფოდ ვუხსენებ გივი მარგველაშვილს და მერე, ყოველ ხუთ ნუთში ერთხელ, ამ გვარ-სახელს ვუმეორებ. უხარია, რომ გივი მარგველაშვილის რომანები გერმანიაში გამოცემულია, და შეუძლია მათი გაცნობა, რაც ლუბლიანაში მისი დაბრუნებისთანავე მოხდება. სათვალისანი ღიმილით სავსე მისი შეშფოთება მეც სამხიარულოდ განმანაცობს. ვეუბნები, რომ ნებისმიერ შემთხვევაში ამ შეკითხვის დასმა მხოლოდ იმას შეუძლია, ვინც არსებობს. კარგი, ეს "მხოლოდ" გამოვრიცხოთ. შეიძლება, შეკითხვა დასვას იმანაც, ვისაც თავისი არსებობის სიცხადეში ეჭვი ეპარება, ვინც - იქნებ - არც არსებობს, მაგრამ შეკითხვა უნდა დაესვას არსებულს. ვინ შეიძლება იყოს იგი? ძნელი სათქმელია, მაგრამ იგი არის არმცოდნე იმისა, რომ რეალობა აგონიას განიცდის ან გარდაიცვალა. ვიდრე არსებობს ერთი მაინც ადამიანი, რომელმაც გამჭრალი რეალობის შესახებ არაფერი იცის, რეალობა გამჭრალი არაა. კი, მაგრამ საუბარი ხომ იმას ეხება, ვისაც თავის რეალობაში ეჭვი ეპარება? დიახ, და ამიტომ: ვიდრე არსებობს ერთი მაინც ისეთი მზერა, რომელსაც ამ დაეჭვებული ჯენტლმენის დანახვა შეუძლია, ეს უკანასკნელიც სახეზეა და არსებობს, თუნდაც - როგორც დანახვადი, თუმცა კი არარსებობაში ეჭვიმითანილი. აქ, ამ დაბაში, ახალი მხოლოდ მანქანები, მალაზიები და ნაგავია. ჯანდაბამდის, ჯანდაბამდის გზა მქონია ასე ბრიყვს და უგზოდ რეალურს, აქ, ამ დაბაში, სადაც მტკვერი და ხმაური - ჩემი ორი უგულო მტერი - თითქმის არ არსებობს. ვინც არ წერს, ისიც არსებულა? დიახ, ისიც არსებულა. შეკითხვა სწორედ იმას უნდა დაესვას, ვინც არ წერს, ვინც ყოფაში ისეა ჩართული, რომ მისგან დისტანცირების სურვილი არ უჩნდება, არ აღწერს და არ ეძებს სიტყვაში გადარჩენას. ჩვენ ყური უნდა მივუგდოთ არა მათ პასუხებს, არამედ - იმას, თუ როგორ ესმით და როგორ ისმენენ ჩვენს შეკითხვებს. ნებისმიერი მათი პასუხი წარმოადგენს მოსმენის და გაგების პროცესს, და სწორედ ამ თავიანთ მდინარებაში არიან ისინი - ეს ადამიანები - შინაარსის მთავარი გმირები. რაც მერე რჩება, ნაკლებად საინტერესოა. ამ ადამიანებს ჩვენ უნდა ვუგებდეთ ნარჩენთა მიღმა, უკეთ, ნარჩენებამდე, იმ თავიანთ მდინარებაში, რომლის აღწერა შეუძლებელია; ისინი სუნთქავენ მაშინ, როცა წარმოადგენენ კომენტარებს მოკალმეებზე, იმავდროულად კინერის უარყოფას; უარყოფას, რომლის უარყოფა წარმოუდგენელია, თუმ-

ცა კი - მითითებას დაქვემდებარებადი, შეიძლება ეწოდოს ადამიანები, რომლებიც არ წერენ. ეს ფიქრი ნაკარნახევია ჩემი ერთი ძველი ნაცნობის გახსენებით. მას ჩემსავით უყვარს ცხენები. რესტორანთან არის ვრცელი და დაქანებული მინდორი, სადაც ცხენები ბალახობენ. მე მათ ვხედავ ყოველდღე და დღეში ორჯერ, და მათი დაძარღვული გამომეტყველება ხშირად თითქმის ხელშესახებია ჩემთვის. მესამე დღეს აღმოვაჩინე, რომ ამ ცხენებს საშინლად უხდებათ თავმოყრა მინდვრის ერთ კიდეზე, რომელიც ველური ნაბლის ხეებით ბოლოვდება. მათ შორისაა ნაცრისფერმუცლიანი და დახალული, მაღალი თეთრი ფაშატი, რომელიც, დარწმუნებული ვარ, შესანიშნავად მეტყველებს ფრანგულად; სხვა საკითხია, რომ მას არ უყვარს ლაპარაკი და დუმილს ამჯობინებს. და ეს ჩემი ძველი ნაცნობი თავის ცოლზე ეჭვიანობდა მხოლოდ იმიტომ, რომ გულგრილი იყო მასთან ერთად ფოტოგრაფირების მიმართ. დიახ, ცოლი იყო გულგრილი. "როცა მე მას სურათს ვუღებ, ცოცხლდება და დემონსტრაციული ხდება; მაშინაც, როცა მხოლოდ მას ვუღებ და მაშინაც, როცა სხვებთან ერთად ვუღებ. ჩემთან ერთად სურათის გადაღება კი მისთვის სულერთია, და, საერთოდაც, უხალისოდ აკეთებს ამას. რაც შეეხება ჩემი სურათის გადაღებას, ამის სურვილი მას არ უჩნდება. თუმცა, ორჯერ თუ სამჯერ, მაინც გადამიღო, ზრდილობის თუ სულაც იმის გამო, რომ თავისი სულერთობა დაეფარა. და, შენ წარმოიდგინე, ესეც, დაფარვის აქტიც, სულერთი იყო მისთვის". ბახმანის ფოტოსურათებიან ბიოგრაფიაში, რომელიც ერთხელ ას-მათმა მათხოვა, არის ცელანის ფოტოც. ამ სურათზე, როგორც მახსოვს, ცელანს ლაბადა აცვია და ქარი უბერავს მარცხნიდან ან ზურგიდან; იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ომი ჯერ არ ყოფილა, არც - სიკვდილის ფუგა, მაგრამ იქნება მაშინვე, როცა ცელანი კადრსგარეთ აღმოჩნდება; სურათი აფიქსირებს მეხსიერებიდან ამორთულ ცელანს, - პოეტს, რომელიც ისვენებს; მეტიც, სენაში მოტივტივე და უჩინარი დელფინებით გარემოცულ პოეტს. არც ჩემი ძველი ნაცნობი და არც მისი ჩემთვის უცნობი ცოლი არ არიან პოეტები, ამიტომ მათი შემთხვევა უსიამოვნო და უფერულია, მეტი არაფერი. მათთან ის მოხდა, რაც ხდება ყველასთან. უბრალოდ, ყველას არ გააჩნია ფოტოაპარატი. ეს ძალიან ადამიანური სურვილია, - გიღებდნენ სურათს. ყველას უნდა, რომ მას ვიღაც უღებდეს სურათს; იმასაც, ვინც მხოლოდ სხვას უღებს სურათს. საინტერესოა ერთი ნიუანსი: არავის არ უნდა კადრსგარეთ დარჩენა. ხშირად, კადრსგარეთ დარჩენის შიში ჩნდება მას მერე, როცა კადრში სხვისი მოქცევის ალბათობა მატულობს. უფრო მეტიც, კადრში ან სხვა უნდა აღმოჩნდეს ან - შენ. კადრში შენ იმიტომ უნდა იყო, რომ, ჯერ ერთი, ის არ იყოს, და მეორეც, მან გადაგიღ-

ოს სურათი და მხოლოდ ამის ხარჯზე არ იყოს. თუ შენ კადრში ვილაციის ხარჯზე, კადრიდან ვინმეს ამოვარდნის ფასად არ ხვდები, ეს არაა საინტერესო. სიმშვიდის მომტანია კადრიდან ვილაციის ამოვარდნა იმ მიზნით, რომ სურათი მან გადაგიღო, მან აღნიშნა დრო-სივრცეში შენი მოცემულობა, სიმძიმე. არის კიდევ ერთი, სულ სხვა ბედის, სულ სხვა მხარეში, ნატოს უფროსი ძმა; მან უკვე დაკარგა ოჯახიც და საუკეთესო ოცნებებიც, რაც ნატოს დაახლოებით ასე სტიკია: როცა ბინები ერთმანეთის მიყოლებით გაქრა, ცოლმაც საბოლოოდ უარყო. ზოვეტერინარული დაამთავრა. ახლა სადღაც ჩააბარა, ეკოლოგიის ინსტიტუტში, არსებობს ასეთი? ძალიან უხაროდა. ცხოველები უყვარს ძალიან. ყოველთვის უყვარდა ცხოველები, და ახლა, როგორც თვითონ მითხრა, სულ ცხოველებთან ექნება საქმე. მაგრამ შემოქმედებასთან ვერ მივიდა. ვერ გაიგო, რომ ერთია ცხოვრებისეული ტკივილები და მეორეა შემოქმედის ტკივილები. რა თქმა უნდა, კონკრეტულ ცხოვრებისეულ სიტუაციებს მოაქვთ სერიოზული ტკივილები და მათი გამოცდა ადამიანებს რალაცას აძლევს, ამაყსაც ხდის, ბევრს - ამპარტავანს. მაგრამ შემოქმედება ხომ სულ სხვა ტკივილების გადალახვას უკავშირდება. მან ეს ვერ გაიგო და იქნებ ამიტომაც გაბოროტდა. ცხოვრებამ გააბოროტა, ბოლმით აავსო და ახლა დადის ასეთი. რასაც ეხება, ყველაფერს - ბოლმით. მისთვის უკვე დამთავრდა ცხოვრება. იყო დრო, როცა სერიოზულად ვფიქრობდი მასთან სიახლოვეზე. მქონდა სათქმელები, რომლებსაც მისთვის ვაგროვებდი. მერე ეს სურვილი ნელ-ნელა გაქრა. უკვე ჩემი ძმაც აღარაა თითქოს. ყოველ შემთხვევაში, მე მას ასეთად ვერ აღვიქვამ. ძალიან მეცოდება და ეს მასში კლავს ჩემს ძმას. მე ის ისე მეცოდება, როგორც - ნებისმიერი სხვა ადამიანი, რომელიც ცხოვრებამ საბოლოოდ ჩამოაშორა სიყვარულს. ხოლო როცა მას ეს ყველაფერი დაახლოებით ასე სტიკია, მე მაშინ იქ ვარ დაახლოებით, სადაც ტკივილს სიტყვა აძევებს. "ხოლო იყო რუსუდან ხილვითა შვენიერი, ვითა სანატრელი დედა მისი, მდაბალი, უხვი, პატივისმცემელი პატიოსანთა კაცთა, მოყვარე". რა თქმა უნდა, ძალიან ძნელია, სიყვარულს აფასებდე და თავს არ იტყუებდე: არ გეგონოს, რომ რასაც აფასებ, განიცდი კიდევ. მაგრამ, სახელოვანი ოქტავიოსგან განსხვავებით, ჩემთვის ადამიანი, დედამინის ყველა კუთხეში და ყველა დროში, არის მოგონება ეროტიკაზე, ეროტიკის ხსოვნა, რომლის აქტუალიზების იმდენი რიტმი და ფორმა არსებობს, რამდენი ადამიანიც დადის ამქვეყნად. რა თქმა უნდა, ისიც ძნელია, მოხვდე საფრანგეთში და არ იფიქრო სიყვარულზე. მაგრამ ჩემს თავს ვიჭერ იმაშიც, რომ მე ამ დროს ვფიქრობ ბალზაკზე, სტენდალზე, ფლობერზე, პრუსტზე; რომ თვალუნვდენელი, მოვლილი

და შენახული სასაფლაოს ქუჩებში დაედევარ; რომ აქ ხსოვნა ფასობს იმდენად, რამდენადაც ხსოვნის ობიექტი დამაიმედებლად მკვდარია; რომ ესაა სიყვარულის ჭირისუფლების ქვეყანა, იმავდროულად კი - გაბედული, პირდაპირი, სიმართლის დამფასებელი და განმცდელი ადამიანების მხარე. იმაზე, რაც აღარ არის, აქ ამბობენ, რომ აღარ არის. ამას ამბობენ თავყრილობები, გამოხედვები, კოცნები, საქმიანი შეხვედრები, ლალატის და თავისუფალი არჩევნის ფორმები, ჩაცმულობები და რეგლამენტირებული ღიმილები. ამას ამბობს უკიდურესი ეკონომიკური სიდუხჭირე, რასაც აქ საშუალო ფენა განიცდის და რაც აისახება თავისუფალ, სიამოვნების მისაღებ დროსთან მათ დამოკიდებულებაში. ისინი, თითქოს, ყოველდღიურად თვალებს ახელენ მხოლოდ იმიტომ, რომ მოასწრონ ურიცხვ საზრუნავში ერთმანეთის ამოკითხვა, ერთმანეთში კი - დამთავრებული კლასიკის, დამთავრებული ჰარმონიის. იცინან, რომ ასეთი მცდელობა მათ მარცხის მეტს არაფერს ჰპირდება, მაგრამ უწყვეტი კულტურული ინსტინქტი კარნახობთ მსგავსი ქმედების აუცილებლობას, ყოველდღიურ რისკს. ჩემი ღრმა რწმენით, ეს ინსტინქტი დღესასწაულის მოსვლამდე საქმიანად ინახავს მესამე - არსებით - თვალს, რომელიც აქ ყველაფერს ხედავს და ყველაფერი მოსწონს, თუნდაც - სულელური, თუ ის მართლა სულელურია და არა ორაზროვანი, გამცემი. საშუალო ფენა აქ არაა იძულებული, რალაცასთან და ვილაცასთან რალაცას და ვილაცას იცავედეს. მაგრამ სიყვარული, რომელიც იყო, უზრუნველყოფს ისტორიული ტრანსფორმაციების აუცილებლობას და სევდიანი გასაგებობებით წარმოაჩენს შენახულს, დაცულს, პერიოდულად აღორძინებადს. ბატონი დრაგო, მეორე სლოვენელი მწერალი, ვისთვისაც პოსტმოდერნიზმი შარლატანიზმის სინონიმი და დაცინვის მეტს არაფერს იმსახურებს, ნაწილობრივ მეთანხმება. საუბარს ნიბელუნგებამდე მივყვებით, მათი ოქრო ალქიმიკოსების ოქროზე ბევრად ადრე იყო. ბატონი ნოვაკი მხარს უჭერს ჩემს ნახევრადკულტურულ მტკიცებას, რომ მითოლოგიური სიყვარული თავის თავში ფარავს შეუღლების კენსწრაფვის აუცილებლობას, როგორც კულტურულ კოდს. ვამბობ, რომ ზიგფრიდს კრიმჰილდი უყვარს ჯერ კიდევ მანამ, სანამ ნახავს. უფრო მეტიც: შეიტყობს თუ არა, რომ ბურგუნდეთის მეფის ასული თავისი მშვენიერებით საქვეყნოდ ცნობილია, არა მხოლოდ შეუყვარდება, არამედ ცოლად მის შერთვასაც გადაწყვეტს; სხვათაშორის, ეპოსი აზუსტებს არა იმდენად ასაკობრივ ან ექსისტენციალურ დროს, რამდენადაც - ზოგადკულტურულსოციალურს ზიგფრიდის ცხოვრებაში: სიყვარულის ჟამს. ის მომწიფდა სიყვარულისთვის და თავისი მდგომარეობა "მიამაგრა" ობიექტზე, რომელიც მშვენიერია. ბატონ

დრაგოს ინტერესით ელიმება, მე კი ამ დროს თანამოსაუბრეებს ვთხოვ, ყურადღება მიაქციონ ხალხურობის კულტურულ კოდსაც, - ზიგფრიდი დარნმუნებულია, რომ თუ კრიმპილდის სილამაზე საქვეყნოდ ცნობილია, მაშასადამე, იგი მართლა მშვენიერია და, მაშასადამე, უყვარს. ისიც საგულისხმოა, რომ მთხრობელმა იცის, - ზიგფრიდის სიყვარულში კრიმპილდის ნახვა კორექტივს ვერ შეიტანს, მითოლოგიური სილამაზე ობიექტივისტური ბუნებისაა, უკიდურესად ზოგადი და არასპეციფიკური, არაინდივიდუალური; ზიგფრიდს არ აეჭვებს კრიმპილდის სილამაზე, ვინაიდან ის საქვეყნოა ცნობილი; შეხვედრამ შეიძლება გააძლიეროს გრძნობის ხარისხი, განცდის ინტენსივობა, გაამძაფროს მსმენელის აღქმა, მაგრამ ამბის სტრუქტურაში, სიუჟეტის განვითარებაში ამით მნიშვნელოვანი არაფერი ხდება, კრიზისი გამორიცხულია. ზიგფრიდი უნდა დაეუფლოს იმ სილამაზეს, იმ ზოგადს, რომელიც ვერ არ უნახავს; ამით მან უნდა მოიპოვოს არა მარტო კრიმპილდი, არამედ - თვით სილამაზე, მშვენიერება, ანუ ის, რასაც სოციუმში ეთაყვანება; ასე რომ, გარკვეული თვალსაზრისით, კრიმპილდი საშუალებაა. დაუფლების აქტმა კი ტრფობის ობიექტი უნდა აქციოს ექსისტენციალურ ღირებულებად, დააკონკრეტოს და "დაამინოს" სიყვარულის ობიექტი, რომლის კოდებია ზოგადობა, აბსტრაქტულობა, სიმდიდრე, იშვიათობა, დაცულობა. აქ მნიშვნელოვანია სიყვარულის უამის სრულად, მთლიანად გამოცდა-განცდა-დათმენა, ობიექტი კი საშუალებაა ნორმატივის შესასრულებლად. ბატონი დრაგო იცინის, და მეც სიცილამდე არმისული ღიმილით ვაზუსტებ, რომ მითში შეყვარებულები ემსახურებიან, "ასრულებენ" სიყვარულს, გმირები - გმრობას, მეფეები - მეფობას; მითში კონკრეტული სხვა არაფერია, თუ არა აბსტრაქტულის ფუნქცია. "პატივისმცემელი პატიოსანთა კაცთა, მოყვარე". აქ ახალი მხოლოდ რესტორნები, კაფე-ბარები და ადამიანებია, რაც იმის უტყუარ საბუთს წარმოადგენს, რომ გაცილებით მეტის მომცველია ის, რაც ამ ხილულ ცვალებადობებს ერთმანეთში უმტკივნეულოდ ჩანაცვლების საშუალებას აძლევს, რაც კანონურობის - და არა კანონების - უკვდავების უზრუნველყოფელია. იყო ესეც: შეხვედრა თუ რაღაც ამის მსგავსი, ჩვენთან, ქართველ მწერლებთან, ორთან. ერთმა ფრანგმა ადამიანმა მსუბუქად და საქმიანად გვკითხა: "რა შეიცვალა თქვენთან ამ ბოლო წლებში, მას მერე, რაც საქართველომ თავისუფლება მოიპოვა?". ჩემს თავში ამ დროს ათასი ჯანდაბა დატრიალდა, ერთ წამში, წამის მეათასედში. მინდოდა მეთქვა, რომ საქართველოში ენერგეტიკული კრიზისია. მაგრამ მივხვდი, რომ ისევე საშინელ გასაგებობაში ჩავარდნა მელოდა, და უფრო დიდი სისულელე ვთქვი: რომ საქართველო სულაც არაა თავი-

სუფალი. რომ: ჩემი აზრით, რა თქმა უნდა. მართლა დააბნია ისინი ჩემმა ამ პასუხმა? მე ამას ვერასოდეს გავიგებ. ან, უკეთ: მხოლოდ მაშინ გავიგებ, როცა ჩემს ასეთ თავხედობას ცხვირიდან ძმრად მადენენ იქ, სადაც აუცილებლად უნდა დავბრუნდე ხუთი დღის მერე, რომელიც დამრჩა ამ პლანეტაზე, ევროპაზე. მერე ნიკასი მახსენდება, ის ახლაც მთვრალია. რომელ ერთ ნიკასს აეუხსნა ამქვეყნად, რომ ყოველ დღით ჩემს სამშობლოში გაურკვევლობის, შიშისა და დამცირების ასიათასობით დამპალი და გამოხრული კარი იღება და ადამიანები გამოდიან არაფრის საკეთებლად, სიცარიელის საკეთებლად, მაშინაც კი, როცა მართლა სურთ რაღაცის კეთება; რომ შეუძლებელია შეურაცხყოფილმა, აბუჩადაგდებულმა, დაბნეულმა ადამიანმა გამოიმუშაოს სრულყოფილი სიცოცხლისკენ მიმართული ენერგია, იყოს ლალი, არ იყოს ქურდი, იყოს მხიარული, არ იყოს დამფრთხალი, იყოს ბედნიერი, არ იყოს კმაყოფილი, ჰქონდეს სულ სხვა შიში, ჰქონდეს ღმერთის შიში. რომელ ერთ მთვრალ მსხვერპლს აეუხსნი ამას, თვითონაც მსხვერპლი, დამცირებული, შეურაცხყოფილი და აჯანყებული საუკუნოდ, საუკუნოდ. "პირველ უწყოდეთ, რომელ ყაენსა მას არა გაუყო და მან განუყვნა და ულოს მამასა და მეფობა ორთავე მანგუ ყაენის შვილმან ყუბილ ყაენმან მოსცა და ულო ყაენისა წარმოავლინა და მანცა ორთავე დაუმტკიცა მეფობა". ყველგან, სადაც ჩვენ სხვაგან არ ვართ, ადგილის დრამა თამაშდება. განა ცელანს შეეძლო ეთქვა, როდის მოასწრო მისმა ლექსმა წყალთან შეხვედრა? არსებობენ ადამიანები, რომლებიც ეშლებათ. რა თქმა უნდა, ცელანიც იქ იყო, მაგრამ მოხდა ისე, რომ სადაც ეს ყველაფერი დაიწყო, იგი იქ უკვე აღარ იყო, რასაც აქ გრძნობს, მირაბოს ხიდზე, საიდანაც გუშინდელი დღის ვინრო ჩიხები ძალიან ძნელად განირჩევა. ამ მდგომარეობას მარტოობა აღარ ეთქმის. მინავლული ცეცხლივითაა: ის ერთხანს კიდევ უნდა ენთოს, ჩამქრალია და მაინც ანთია; წვალობს, თვალი რომ არ დაკარგოს; ხსოვნას ჯერ კიდევ არ ენდობა, - მესხიერებამ ჯერ არ იცის, როგორია მისი ცეცხლი ამ წვალეობაში. ის ამას აქ გრძნობს, მირაბოს ხიდზე. ის ასე ამბობს: "მე არ მოვსულვარ შენთან შიშით; ის მერე გაჩნდა, - როცა აქ, ჩემში, აიკრძალა რაღაც ისეთი, რაც ახლა შენს ფიქრს, შენს დინებას ემორჩილება; არის სიგიჟის დიდი ნილი ჩემს სიხარულში, რაკი უცხობა ჩემთვის მსგავსი გამოცდილება. იქნებ არც ჰქვია, არა, ამას გამოცდილება? მთელი ტანით ვარ მონანილე ჩემი ამ ნგრევის, - ამ მარტოობის უფორმო და უხორცო ტანის სრული ნგრევის და გადაშენების. მე იმის ძალით ამოვყვინთე უთავბოლო წარსულის წყლიდან, რომ იგი ჯერ არ დამთავრებულა; და არც ვიცოდი, სად დაიწყო; მხოლოდ ეს ვნახე: სერიოზული, ცვალებადი საქმე ხდებოდა;

მეც ვუყურე და შევეურთდი სანახაობას, მთელი სხეულით შევერიე იმას, რაც მოხდა; მერეღა მივხედი, რომ გადავრჩი, მხოლოდ მას მერე, როცა დამთავრდა სანახაობა და ჩემმა ტანმა ვერაფერი ვერ გაუგო იმას, რაც ნახა". ამას აქ ამბობს, ჩემს დგომაში, მას მერე, როცა მისი დგომა უკვე აღინიშნა მიმართულებების სამყაროში, სივრცეში, რომლის მოსახლეობა შეშლილი არაა, რომლის სხეული ზოგჯერ, იშვიათად, გამოიშუშავებს ადამიანებს, რომლებიც უმრავლესობას ეშლება. იმ ჯანდაბებში და დასაკარგავებში გამოვლილმა ჩემმა ტანმა როგორ აგისნას, რომ შენ, სენამ, გამამარჩინე? ასახსნელი, ალბათ, არცაა არაფერი. ჩენი ტანები განუწყვეტილად საუბრობენ ამ რთულ თემაზე, და როგორც ეს საუბარი, ისე ერთმანეთი მათ ძალიან ახარებთ. იქნებ, ერთმანეთის გარდა, მკაცრ და უზუგეშო ამ სივრცეში, არც ჰყავთ არავინ? ისინი, ჩენი სხეულები, თავ-თავიანთ სიმარტოვეს არ გაქცევიან და ერთმანეთში არ დამალულან. უბრალოდ, დასხდნენ და ერთმანეთს უამბეს, როგორ ცხოვრობდნენ უერთმანეთოდ. ამ ტანების ისტორია უფრო გვიან დაიწერება, - მაშინ, როცა აღნიშნული საქმის საჭიროება აღარ იარსებებს. ჩვენ მოძრაობების ბედში ვერაფერს შევცვლით. ადამიანები, რომლებიც უმრავლესობას ეშლება, არიან შემლილები, ხოლო უმრავლესობა არის ჯამი მავანთა, მავანთა. განა შეიძლება, ამ ჯამში ოდესმე არ იყოს ქაოსი? მაგრამ ეს ქაოსი დროდადრო ამოტყორცნის ხოლმე უვარგის სხეულებს, რომლებიც მერე, ჯამის ირგვლივ ყავის დაუფქვავი მარცვლებივით მიმოფანტულნი, ღრმა ძილს მისცემიან, მისცემიან სამუდამო მოგზაურობას, უფსკრულებს, მსხვრევის შეუძლებლობას, ერთხელ და საბოლოოდ განხორციელებულ მსხვრევას. ისინი - ეს უვარგისი ტანები - ისე დაიმსხვრნენ, რომ მათი მსხვრევის ისტორია არ არსებობს. ანამნეზი არსებობს, მაგრამ ისტორია - არა. ყველაფერი მათ გარეთ ხდება, მათში - არაფერი. სამაგიეროდ, ჯამში ნესრიგია. მაგრამ როგორ და საიდან ხდება, რომ ეს ნესრიგი თავის სხეულში დროგამოშვებით ავითარებს ისეთ სიჩქარეს, რომელიც ზღვარს სცილდება და ორბიტის გარეთ დაეძებს საშველს, უკაცრიელ სივრცეში მოინიშნავს მესხიერებისთვის შეუძლებელს: სიგიჟეს. იმის თქმა მინდა, რომ სიგიჟე ის კი არაა, რაც არ სჭირდებათ, არამედ - ის, რაც აღარ სჭირდებათ. მეტიც: რაც აღარ სჭირდებოდათ. იმის თქმა მინდა, რომ ვისაც ჩვენ ამ შეშლილი ადამიანების სახით ვხედავთ, მხოლოდ ანარეკლები არიან სიგიჟის. ისინი, ვფიქრობ, მიგვანიშნებენ შეშლილებზე, რომლებიც სადღაც სხვაგან არიან, სადღაც მათ ბედკრულ სხეულებში, მაგრამ მაინც - სხვაგან. იქნებ, ნებისმიერი შეშლილის ტანი არის კუნძული, სადაც ის ხარობს, რაც უმრავლესობას ეშლება? იქნებ, ის, ვინც შეეშალათ, იმას ინახავს, რაც შეეშალ-

ათ? დიახ, შეშლილებში რაც შეეშალათ. აუტანელია ჩვენში ეს "ვილაც", მაგრამ რა ვუყოთ, როცა ბრჭყალებში ამ ვილაცის ჩასმა საშველი არაა? თუ გიფიქრია, რომ ერთ მშვენიერ დღეს შეიძლება ამ ნესრიგს ისე შევეშალოთ, რომ ველარ გაგვიხსენოს და დაგვკარგოს, გადაგვკარგოს? მე არ ვგულისხმობ ჭკუიდან შეშლას, გაგიყებას. იმის თქმა მინდა, რომ შეიძლება შევეშალოთ ნესრიგს, რომელიც არ არსებობს, რომელიც არსად არავის უნახავს, მაგრამ რომელსაც ჩვენი პერმანენტული სოციალობა ემორჩილება; ემორჩილება იმას, რაც ისე სწრაფად იცვლება, რომ არ იცვლება და გამოიმუშავენს კანონს, რომელსაც შეიძლება შევეშალოთ. ესმის ფეფუჩას, რაც აქ ხდება? ეს კანონი შეუმცდარია და არ ეშლება არაფერი; მან ყოველთვის ზუსტად იცის, - ვინ სად და როდის შეეშალოს. ამის გამო იგი კანონი. "და იყო ყოველი გვაში მისი გამხმარ და დამჭნარ და ტყავი ოდენ გარდართხმულ ძვალთა ზედა, ყოველი ასომ აღირაცხოდა. ხოლო ემოსა ნახეთქი რამე ძაძისაჲ, რომელი შემოედვა უპითგან ვითარცა ნახევარწვივთამდე". ასეა თუ ისე, შეშლილს აბსოლუტური სმენა გააჩნია, მას ესმის ის, რაც შეუშლელ, ნორმალურ ადამიანს არ ესმის: არაცნობიერის ხმა. ის, ვინც თავისი ნამდვილი ხმის გაგონებას მოინდომებს, განწირულია იმ ხმაში დასაკარგად, საიდანაც უკან არავინ, არავინ ბრუნდება. აქ "უკან" არც არის. ან ყოვლად უანგაროდ უნდა მიეცე ხმის ძახილს და მოუკვდე სოციალურ ნესრიგს, ისტორიას, ან უნდა დაექვემდებარო რიგითი სოციალობის ამა თუ იმ ხარისხს. ასეთი თავბრუდამხვევი გაურკვევლობებიდან ამოდის პოეტი, არც შეშლილი და არც ქვემდებარე, "და მუნვე მივაღს სამხრით და მოჰვლის ჩრდილოდ გარემოის", და ჩადის სენაში, თავის მწარე წყალში. სახლი, სადაც მე და გიო ვცხოვრობთ, წყნარია და უხმაურო. აივნებზე შეფენილია სურო და გაფენილია სარეცხი. ჩვენს მეზობლებს ჰყავთ უხმაურო ბავშვები და ცოლები, გვესალმებიან ღიმილით და აღარ ქრებიან მცხიერებიდან. აქ არ არის მტკერი და ხმაური, ვეუბნები ლარას. იოლანდას ვარწმუნებ, რომ ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, არ იყოს ხმაური და მტკერი. იქ, სადაც ერთია, აუცილებლად არის მეორეც, და მაშინ ადამიანები ერთმანეთს ვერ უგებენ, შეიძლება შეიზიზღონ კიდევ ერთმანეთი. იოლანდა ამაში დარწმუნებული არაა. ჩემი აზრით, არც იმაშია დარწმუნებული, რომ მომავალ წელს აუცილებლად გამოვა მისი ჟურნალის სპეცნომერი, რომელიც ქართულ თანამედროვე ლიტერატურას უნდა მიეძღვნას. სარეცხი ყოველთვის თვალში მხვდება, ჯერ მიკვირდა, მერე შევეჩვიე. ბოლოს მეჩვენებოდა, რომ გასაშრობად სულაც არ იყვნენ გაკიდული და მხოლოდ მზეს და სექტემბრის უჩვეულოდ ცხელ და - იქნებ ამ მიზეზით - ერთფეროვან დღეებს ეფიცებოდნენ. საზრუნა-

ვი, რომელიც მათ ზურგსუკან იგულისხმებოდა, თავისებურად ანუგეშებდა ჩემს დაღლილ, უხასიათო წარმოსახვას. არ შემეცვლია აზრი, რომ აქ შეიძლება მწერალმა იცხოვროს და წეროს, შეისვენოს და მერე ისევ წეროს, ისე, რომ გამოქვეყნებაზე არც იფიქროს. მითხრეს, რომ ეს საუკეთესო დროა საფრანგეთში, განსაკუთრებით კი - სამხრეთში. ამ დროს მზე არ გლლის, არც - ლუდი. აქ თავმოყრილ ლიტველებს, ჩემი დაკვირვებით, არა იმდენად პატრიოტული სულისკვეთება და ეროვნული თავმოყვარეობის ბუნებრივი თანხლება ამთლიანებს, რამდენადაც - ზიზლი ყოველივე რუსულის მიმართ, არაჯანსაღი ბოლშე, სინანული დაკარგული დროის გამო, ამ დროის არსში ჩაღრმავების სრული უუნარობა. მსგავსი ბოლშის არაშემოქმედებითი ხასიათი კარგად ჩანს ნიკასის სავესებით საბჭოურ სიყვარულში ქართველების მიმართ. მას თავში არასოდეს მოუვა აზრად, ერთხელ მაინც დასვას კითხვა, - ვინ არიან ეს ქართველები, რომელი საქართველო იზიდავს და რატომ, რით განსხვავდებიან ქართველები ერთმანეთისგან, თუ ანუხებთ რამე ამქვეყნად არასერიოზული და არაფიზიკური? ნიკასი იმითაც კმაყოფილია, რომ, როგორც თვითონ ამბობს, უყვარს, სიგიჟემდე უყვარს ქართველები. ის ამ დროს მარჯვენა ხელს გულზე ნაზად და ალერსიანად იდებს და რაღაც ისეთს ეფერება თავის ორგანიზმში, რასაც მხოლოდ ორ პარკუჭთან და ორ წინაგულთან პირწმინდად ანატომიური კავშირი უნდა გააჩნდეს და არა უმეტესი. დანარჩენი საბჭოურია, რუსული და ენთუზიასტური, გაჯერებული ფრანგული ღვინით. უყვარს და რა ქნას. ახლა მეც მთვრალი ვარ და ტკბილად, აგრესიის მისხალი დოზის გარეშე, ლამის სევდანარევი თანაგრძნობით, ვეკითხები: "ნიკას, რა გიყვარს ქართველებში?". "ოი, ოი, სილაღე, სი-ლა-ღე!", - პასუხი ისე უშურველად იღვრება მისი გულის წესიერებიდან, როგორც - ფრანგული ღვინო სტუმართა ჭიქებში. "ნიკას, - ვეუბნები დამტკბარი ღმილით, - როგორ ფიქრობ, შეიძლება ლალი იყოს ადამიანი, რომლის მშობლებს შეურაცხყოფას აყენებდნენ მთელი ცხოვრება, იმათ მშობლებსაც შეურაცხყოფდნენ მთელი ცხოვრება, იმათსაც, იმათსაც, ორასი წელი, ხუთასი წელი, ბევრი წელი? შეიძლება, ამ ხალხის საცოდაობას, ფართხალს და წვალებას, სიხარულზე, სიცოცხლეზე, სიყვარულზე, თავისუფლებაზე ნოსტალგიის მარაზმატიკულ გამოვლინებებს სილაღე დაერქვას?". ნიკასს ვერ გაუგია, რატომ ვანვალე, რა მინდა მისგან, და ხუმრობით, მაგრამ შეფარული წყენით გამოაქვს განაჩენი, რომ მე ვარ დივერსანტი. "კარგი, კარგი, ასე იყოს", - ვგრძნობ, რომ ისევ იმ გასაგებობაში აღმოვჩნდი, რომელსაც დასანახად ვერ ვიტან. ვერც ჩემს თავს ვიტან ამ უხერხულ გასაგებობაში. ღვინით სავსე შამპანურის ბოთლს ღვინით

საესე შამპანურის ბოთლზე ვუჭახუნებ და ვთავაზობ, რომ გაუმარჯოს. ბოთლი პირთან მიაქვს, მერე იცილებს და მეკითხება, თუ რას გაუმარჯოს. ეპასუხობ, რომ სამართლიანობას გაუმარჯოს. ბურუსი თითქოს იფანტება, მაგრამ - ნაწილობრივ. ნიკასი სამართლიანობას მიესალმება, მაგრამ ბოთლს მაინც ფიქრიანად იყუდებს, რალაც ზედმეტაზროვანს კითხულობს ჩემს სადღეგრძელოში, ირიბს, და ისეთს, როგორიც ჩემთვის ეს სიტყვებია: "ამან არღუნ განანესა, რა იგი ჯერ იყო ოთხსავე საყაენოსა შინა. რამეთუ იყო კაცი ესე სამართლის მოქმედი. ხოლო ხუცესთა და მონაზონთა და საეკლესიოთა განწესებათა არა შეაგდო საზღავე, არცა ყალანი, ეგრეთვე შიხთა და დაერემთა. და ყოვლისა სჯულისა კაცნი საღმრთოდ განჩენილნი განათავისუფლნა". არ მეგონა, თუ შეიძლებოდა ისე გამოსულიყო, რომ ათ დღეში ამდენი და ამდენნაირი ლუდი დამელია თვითმფრინავში, სახლში, ქუჩებში, მოსიარულეს, მწოლიარეს, მდგომარეს, მჯდომარეს, ესოდენი ლუდი. ზურას ვუმტიკიცებ, რომ ჩვენი წინაპრები ბევრ ლუდს სვამდნენ. ზურამ ფრანგული კარგად იცის და იურისტიცაა. სხვათაშორის, ფესტივლის ორგანიზატორთა მიერ საქართველოში გამოგზავნილ ოფიციალურ ქალაქებში სწორედ მან მიაგნო ფრანგული მხარის მითითებას, რომ საქართველოდან წარგზავნილი სტუმრებისთვის, ესე იგი ჩემთვის, გიოსთვის, თამაზისთვის, ზურასთვის და ვაშაკიძისთვის ფონდ "ღია საზოგადოება - საქართველოს" წარმომადგენლებს გამოენერათ ყოველდღიური სახარჯო ფული. ფაქტია, რომ ჩვენთვის ეს ფული არავის მოუცია და ვერც ის გავიგეთ დანამდვილებით, ვინ იყო სოროსის ფონდის ის ქართველი პატრიოტი, რომელმაც, ჩვენი უგულვბელყოფის ხარჯზე, ამ ფონდს - სულ მცირე - ათასი დოლარი დაუზოგა. ზურას არ სჯერა, რომ ჩვენი წინაპრები ბევრ ლუდს სვამდნენ, მე კი ეჭვი არმეპარება. ცხადია, ვცდები, როგორც - მაშინ, როცა დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენ მისხალითაც არ შევცვლილვართ უარესობისკენ და ზუსტად ისეთები ვართ, როგორებიც ჩვენი წინაპრები იყვნენ. ნუთუ, მათ ლუდი არ უყვარდათ? არ მჯერა, არ მჯერა. შუაღლე უკვე გადასულია. თეას ჰყავს ერთი მეზობელი, რომელიც ამტიკიცებს, რომ ბუდა წინარე ცხოვრებაში თომა მოციქული იყო; რომ ერთი გარდასახვა საკმარისი იქნებოდა, რათა ბუდა თავის თავს დამთხვეოდა, ანუ - იმას, ვინც უფრო ადრე თავის მორიგ გარდასახვაში ბუდას დაემთხვა, რომელიც სხვა არავინ არის, თუ არა თომა მოციქული. მივდივარ სალონში, რომელიც ჩემი სახლიდან ათი წუთის სავალზეა; რატომღაც ჯიხეთი მახსენდება, მამა ანდრია და მონასტერში მცხოვრები დედეები, სადედოები, მორჩილები; მახსენდება სოსანა, ერთნლოვანი მცენარე ბაიასებრთა ოჯახისა, ღრმად

დანაკეთულფოთლებიანი, რომელიც იკეთებს მონითალო-ისფერ დეზი-
ან ყვავილს და გვხვდება ყანებში. სადაა ახლა? ვიცი, რომ ჯიხეთში აღა-
რაა. ბოლოს რომ ვნახე, ცუდად იყო. სადაც არის, ალბათ, ყველგან ტირის.
ნუთუ, მართლა შეუძლებელია, რაიმე ეშველოს? ნიგნის სალონში ყველა-
ზე დიდი ადგილი რუსულ ლიტერატურას უკავია, და ესეც ნაწილია ალბათ
იმისა, რაც ბოლო ათწლეულში საფრანგეთში გამოცემულა. მთელი აღმო-
სავლეთ ევროპა აქაა. საქართველოს ცალკე კუთხე არ ეთმობა, არის მხო-
ლოდ ერთი საშუალო ტევადობის სტენდი, რომელზეც სომხური, ალბა-
ნური და ბოშური ლიტერატურის გვერდით ჩემთვის სიამაყის მომგვრელი
ორი ნიგნიც მოიპოვება: ერთია "ვილაპარაკოთ ქართულად", ქართული
ენის თვითმასწავლებელი ფრანგებისთვის; მეორეა ფრანგულად თარგმ-
ნილი და გამოცემული "ნაცარქექია და სხვა ქართული ზღაპრები". ორივე
ნიგნი ბრწყინვალედ არის გამოცემული. თუმცა, ცუდად გამოცემული
ნიგნი მე აქ არც მინახავს. სამაგიეროდ, ვნახე ცნობილი რუმინელი ქალბა-
ტონი, მწერალი და გამომცემლის მეუღლე. მან კარგად იცოდა ფრანგული
ენა და დაინტერესდა ფრანგულ ენაზე გამოცემული ქართული ლიტერა-
ტურის ძეგლებით. მართალია, ამ საქმეში ვერ დავეხმარე, მაგრამ რაც
ვიცოდი, ამაყად ყელმოღერებულმა მაშინვე ვაუნყე, კერძოდ - ის, რომ
"არა უნიგნონი იყვნენ ქართველნი უწინარესთა ჟამთაცა შინა. ვიდრე
ფარნავა ზამდე სწერდნენ იგინი უხუცესთა წერილთა". მოუკერძოებლად
და ლაკონურად ვუამბე ჩვენი გმირული წარსულის შესახებ, რამაც რუმინ-
ელი ქალბატონი უმალ დაატყვევა. მერე, დიდებული ფრანგული სამზა-
რეულოს ფონზე, ვაქე და ვადიდე გენიალური ქართული კერძები; უნიჭოდ
გავიმეორე ცნობილი თვალსაზრისი, რომ ქართული სუფრა აკადემიაა,
ყველა თავისი ატრიბუტით. ჩვენი რესტორნის შეფმზარეულს, ამერიკუ-
ლი მულტიფილმებიდან გადმოსულ ორივეთვალთან მეკობრეს, ჩანს, მო-
ენონა დიდი წარსულის მქონე ტურქებიანი ჰემინგუეის ქალი და ახლა რა-
ღაც განსაკუთრებულ ყველს სთავაზობს. "ეს ყველი ყარს, როგორც არ
ვიცი რა. ვეუბნები, რომ შესანიშნავია. ალბათ, ასეცაა. შენ არ გინდა? სა-
სურველია, არ გასინჯო. ამბობს, რომ მას ეს ყველი განსაკუთრებით უყ-
ვარს. ამბობს, რომ ეს ბურგუნდული ყველია. ამბობს, რომ რაც შეეხება
ამ მხარეს, აქ მარტო თხის ყველი გააჩნიათ, ეს კი ძროხის ყველი ყოფილა.
ეს ბატონი, თურმე, მიხედა, რომ მომენონებოდა და ამიტომ მომიტანა.
არ შემცდარა, არა? მეუბნება, რომ ბურგუნდული ყველი უხდება კლარ-
ეტს. ახლა, ალბათ, მეტყვის, რომ ეს მხარე კლარეტის სამშობლოა". ამ
ქალში რაღაც მეც მომწონდა. ალბათ - ის, რომ მასთან შეიძლებოდა ათას
სისულელეზე ლაპარაკი, მას კი უნარი ჰქონდა, ეს სისულელეები დაეფა-

სებინა. უხაროდა, რომ სწორედ მას ვერჩოდი და არა მის მეგობრებს. როცა გაეუმხილე, თვეზე მეტია ფილოსოფიამ გამიტაცა და პლატონის დიალოგებს ჩავუღრმავდი მეთქი, გულით გაიხარა. ვუთხარი, - მაქვს ჩემი უაღრესად სანდო თეორია იმის შესახებ, თუ რას წარმოვადგენთ ჩვენ, ადამიანები, თუნდაც, აი, ამ ავტობუსში მოთავსებული ადამიანები, შენი ჩათვლით-მეთქი. სიამოვნებით მოგისმენო. რესტორნიდან ნასვამები ვბრუნდებოდით და მთელი ლექცია გამოვიდა. ვუთხარი, რომ, ჩემი დაკვირვებით, არის ერთმანეთის საპირისპირო ორი უკიდურესი წერტილი - რწმენა და სიგიჟე; რომ სხვა ყველაფერი რწმენის ან სიგიჟის ნაკლებობაა; რომ ჩვენ, ადამიანები, რას არ ვცდილობთ ამ ნაკლები არსებობის გასამართლებლად; რომ, უფრო მეტიც, ყველა ჩვენს საქციელს აუცილებლად მოსდევს ან წინ უძღვის თავისმართლება. მთელი ჩვენი ამქვეყნიური არსებობა ამ ორ უკიდურეს წერტილს შორის ფეთებაა: არც შეშლილები ვართ და არც ღმერთი გვწამს. ვართ რაღაც საშუალო, უბადრუკი, უნიათო არსებები, და ვერ ვახერხებთ - შევიშალოთ ან ღმერთი მივილოთ. ვერ ვახერხებთ თუ არ გვინდა? იქნებ, შეშლილობა გულწრფელობის მწვერვალია? და ასე შემდეგ და ასე შემდეგ, და იქვე: რომ ღმერთი საშინლად ეჭვიანი და თუ რამეს არ პატიობს ადამიანს, სწორედ - კომპრომისს და საშუალოობას, თავისმართლებას და კერპებისკენ თვალისცეცებას; რომ ადამიანური სამართალი უცხოა ღმერთისთვის, მის თვალში ცოდნას და არცოდნას ერთი ფასი აქვს, ამიტომ ის ჯერ მონყალეა და მხოლოდ მერე - სამართლიანი; რომ ჩვენ, ამ ავტობუსში განთავსებულებსაც და სხვაგან მყოფებსაც, ჯვარზე გაკრული ქრისტე არ გვანყობს; რომ ყველა ჩვენ-ჩვენს ქრისტეს ვძერწავთ მთელი ცხოვრება - მნიგნობრები, მეძავები, ნარკომანები და მათი დამფასებლები, მკვლელები და მოსაკლავად განწირულები, პატიოსანი სპორტსმენები, ყველა; რომ მონანიებაც ისეთი გვინდა, როგორიც ჩვენი თავი მონანიების მერე წარმოგვიდგენია; რომ, ერთი სიტყვით, ვერთობით და ღმერთით ვთამაშობთ; რომ "დამიჯერე, ჭეშმარიტება არსებობს! ჩვენ ყოველთვის მის დაპყრობას, გადაყლაპვას და მონელებას ვცდილობთ, გესმის? არავის უნდა, ჭეშმარიტებას ემსახუროს". მოკლედ, არა მხოლოდ მომწონდა, თავსაც ვანონებდი. უფრო ზუსტად, ჩემს ყველაზე უფრო მტკივნეულ ფიქრებს ვანონებდი და დარწმუნებული ვიყავი, რომ ამ საქმეს თავს ჩინებულად ვართმევდი. მის გაცნობამდე ერთი წლით ადრე, როცა კერუაკის მთავარი ნიგნის ის ადგილი ნავიკითხე, სადაც დინზე წერს, იმიტომ ყალთაბანდობდა, რომ ძალიან უნდოდა ეცხოვრა და საქმე ჰქონოდა ადამიანებთან, რომლებიც მას სხვა შემთხვევაში ყურადღებას არ მიაქცევდნენო, ჯარამდელი ჩემი ცხოვ-

რება გამახსენდა და სასტიკად შემეცოდა ის ჩემი წარსული. მაშინ ხომ, ზოგჯერ, ამ მიზნით ვწერდი და ეს ჩემი საქმიანობა ძალიან ჰგავდა მორიარტის ყალთაბანდობას. როგორღაც მეყო ჭკუა, ჩემი მაშინდელი თხზულებებიდან არაფერი გამომექვეყნებინა, თუმცა - დიდი ნვალების და ნევრების ფასად. ახლაც, ჰემინგუეის ლიტველ ქალთან ასე უაზროდ რომ ვქაქანებდი, ყალთაბანდი უფრო ვიყავი, ვიდრე - ნასვამი ან ფრანგული შთაბეჭდილებებით ტვინდამძიმებული. ის, ალბათ, ყალთაბანდობის ამ უნარსაც არ მიკარგავდა, რაც ჩემს უსაზღვრო პატივმოყვარეობას უფრო ძნელად ურიგდება. ხოლო საერთოდ ვერ ურიგდება იმ აშკარა ფაქტობრიობას, რომ საფრანგეთში თითქმის ვერაფერს სახელს ვერ არქმევს ჩემი გონება, რომელსაც, მზად ვარ, გამწარებულმა "ეგრეთნოდებული" ვუნოდო. წარმოსახვას ყველაფერი, მოძრავიც და სტატიკურიც, ხელიდან უსხლტება, რაც დისტანციის არარსებობაზე მიმითითებს, მიმითითებს ნანახის დანანევრების, მთლიანობის დაშლის სადღეისო შეუძლებლობაზე ჩემს მეხსიერებაში. და, თავისი უსხეულობით, იდიოტური წინააღმდეგობრიობით, სასონარკვეთაში მაგდება ეს ყველაფერი, მახსენებს ჩემი ცხოვრების ნებისმიერ საახალწლო მდგომარეობას, და მარწმუნებს, რომ ხმაური კიდევ დიდხანს არ გამიშვებს თავისი ხელიდან. რას უკავშირდება ჩემს ფიქრებში საახალწლო მხიარულება, სევდა და მოწყენა, ყველა შესაძლო ანტიურაჟი? ხმაურს, ხმაურს და მხოლოდ ხმაურს. ის, თითქოს, დიდი და განსაკუთრებული ხმაურის პირველსახე, პირველმიზეზი და პირველშედგია. ადამიანები ისერიან, აფეთქებენ, ხუმრობენ, იცინიან, ჩხუბობენ, ერთმანეთს დედას აგინებენ, ამბობენ ღრმა და ამომწურავ სადღეგრძელოებს, - ერთი სიტყვით, სადღაც გარბიან. თითოეული მათი მოქმედება მიმართულია შინაარსის ადექვატური გამოხატვის შეუძლებლობისკენ, უფრო მეტიც, შესაძლო შინაარსის გადაფარვისკენ. აქარც ფორმის არსია მთავარი. ღირებული ხდება არა სათქმელი ან საკეთებელი, არამედ - თქმის და კეთების აუცილებლობა. რაც გინდა, თქვი ან გააკეთე, ოღონდ რაღაც აუცილებლად უნდა თქვა ან გააკეთო, ან შენი სოლიდარობა გამოუცხადო სხვის მიერ თქმულს და გაკეთებულს. მთავარია, რიტუალი შესრულდეს. ამ გზით ხდება შესაძლებელი დღესასწაულის, ახალი წლის გაძლება, დათმენა, გადალახვა. გაურბიან იმას, რასაც ადიდებენ, შიშით ადიდებენ. ადიდებენ იმ მიზნით, რომ დღესასწაულმა თავისი თავი არ გამოხატოს მათ მიღმა, მათ გარეშე, არ აღიმართოს თავისი ნამდვილი შინაარსით, ნამდვილი სახით. რომელიც არ არსებობს? აღნიშვნის რიტუალი მალავს აღნიშვნადს. მალავს იმას, რაც დამალვას არ საჭიროებს იმიტომ, რომ უხილავია ყველასთვის, ვინც მას მალავს. რიტუალი მალავს საიდუმლოს,

რომელიც საიდუმლოდ უნდა დარჩეს. ესაა ეჭვის, უნდობლობის, ზეიმის ზეიმი. ფრანგული ფილოსოფიური ჟურნალისტიკის ერთი ტიტანის თქმით, საიდუმლო იმიტომაცაა საიდუმლო, რომ მისი განსაიდუმლოება არასდროს ხერხდება, საიდუმლო მაინც ცირკულირებს. მე ვფიქრობ, რიტუალი თხოვნაა ღვთის მიმართ, რომ საიდუმლო დაფარული დარჩეს. ჩვენი ტანები განუწყვეტილად საუბრობენ ერთმანეთთან ამ რთულ თემაზე. განსაკუთრებით საგრძნობია ეს ამ პანია სამხრეთულ დაბაში, სულ სხვა პლანეტაზე, საიდანაც ძალიან კარგად ჩანს ენერგეტიკული კრიზისის ღრმა და ნათელი შინაარსი: ის ბადებს აზრს, რომ ეს კრიზისი ოდესმე გაქრება, მაგრამ არა - უშუქობა. ჯოჯოხეთში ყოფნას უდრის იმის განცდა, რომ, იქ, სადაც შენ ცხოვრობ შენი ბედით, არასდროს შუქი არ იქნება. ამ განცდასთან შედარებით არაფერია შეურაცხყოფა და დამცირება, რომელსაც განიცდი ყოველთვის, როცა შენს სახლში ქრება ან არ მოდის სინათლე; ყოველთვის, როცა შენი სახლიდან დენის ნასვლით ვილაც გაფრთხილებს, რომ ამ შენს სახლშიც მარტო არ ხარ, რომ ამ შენს სახლშიც ვერ დაემალე ტოტალურ კონტროლს, ექსპერიმენტების გაუთავებლობას, დამცირებულ და მიგდებულ შენს სხეულს; რომ ეს ცოდნა შენში უნდა მუშაობდეს ყოველდღიურად; ამ ცოდნით უნდა კითხულობდე ყველას და ყველაფერს ქუჩაში, სამსახურში, ტრანსპორტში, ფიქრში. ამ ცოდნით უნდა კეტავდე სახლის კარს, გადიოდე გარეთ. სინამდვილეში კი ყველგან გარეთ ხარ, იმ შენს ინტიმშიც, იმ შენს ძილშიც, შენს სიზმრებშიც. სადღაც აქაა საძიებელი ისიც, რასაც მერე ომს არქმევენ და გაიძულებენ, შენც ომს არქმევედე, უდროოდ და უადგილოდ ზეიმობდე, ხმამაღლა ცეკვავდე. და, აი, ამ დროს ჩვენი შიში ძრწის იმის შიშით, რომ შეიძლება უცხო აღმოჩნდეს ჩვენთვის, ამიტომ უფრო მწვავედება თავის ასეთ მდგომარეობაში, აგრესირდება და დამთრგუნველად მოქმედებს ჩვენზე. რა შეიძლება ამ დროს ჩავიდინოთ, გარდა იმისა, რომ შიში დავარწმუნოთ: ჩვენთვის იგი არაა უცხო, გვესმის მისი და მზად ვართ, - ჩვენი თავი შევაკავოთ მდგომარეობაში, რომელიც შიშის ატანას მოითხოვს. იმის თქმა მინდა, რომ უნდა მოვახერხოთ, - ჩვენი თავი შევინარჩუნოთ განუხორციელებელი ტკბობის შენიშნულ ფაქტში, და ეს მდგომარეობა ვაქციოთ ტკბობად, გამოცდილების ნაკლებობა ვაქციოთ შთაგონების მუდმივ წყაროდ და არსებითი ტრანსფორმაციების საიდუმლოდ. ეს უკვე შიშში ნაყოფიერად დამკვიდრების ტოლფასი საქმეა, და ამ საქმის საკეთებლად ღირს ცხოვრება, ღირს დამარცხებულის და შეწყვეტილის ხვედრი. აქ საუბარია ხვედრის გადამუშავების, ათვისების სიძნელეებზე და არა უმეტესზე. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში სახეზეა შიშში საკუთარი თავის გამოსყიდვის ულამაზესი სანახა-

ობა, რომლის ერთადერთი მაყურებელი და მაცოცხლებელი ჩვენ უნდა ვიყოთ, უნდა ვიყოთ ხერხემალი, რომელსაც ეყრდნობა მარტოობა, დასაწყისი, პირადი ცხოვრების ერთფეროვანი უნარი, საყოველთაო მიუღებლობა, რწმენა. წარმოსადგენია ურიცხვი ცარიელი სახლი, ურიცხვი კარი, რომელიც ერთროულად იღება ჩვენს მიერ ყველგან, სივრცის ყველა ამ სხვადასხვა ნერტილში, და, კიდევ ერთხელ ვამბობ, ამით საქმე ეხება დასაწყისს, რომელიც საჭიროა, რათა მოვიპოვოთ თანმიმდევრობით ყველა ამ კარის გაღების შესაძლებლობა და ასე გამოსვლა თითოეული ამ სახლიდან. წარმოსადგენია ურიცხვი სახლი, და ყოველი მათგანიდან გამოდის თანმიმდევრობით, ერთმანეთის მიყოლებით ხურავ შენს უკან ყველა კარს და თავს იყრი გარეთ, სადღაც, მაგრამ გარეთ. შეიძლება ითქვას, რომ ვერ ვთქვი ვერაფერი. აქ, საფრანგეთში, ახალი მხოლოდ ნიგნებია, რომელთა ძველი შინაარსები მშვიდად, აუჩქარებლად განაგრძობენ სიცოცხლეს ჩვენი საუკუნის ერთფეროვან, მოსაწყენ მინურულში, ეგვიპტის მზით გათანგულ, პოლიტიკურ და შორ ევროპაში.

X
ს ა დ ა ლ ა ქ ო შ ი

1.

ინყებს ჩურჩულს: "მე იქ არავეინ მასაჭურისებდა". როცა ჩურჩულს ინყებს, მე მას ვერ ვხედავ ვერსად, დროის ვერც ერთ იმ მონაკვეთში, რომელიც შემთხვევითი, მაგრამ კონკრეტული რაკურსით წარმომიდგენდა მისი მოძრავი სხეულის რომელიმე პერიოდს და მაიძულებდა, მეფიქრა ცხოვრების ყველაზე უფრო არადრამატულ სურათებზე: ომის დასასრულზე, კოსმოსში გაფრენაზე, ბაზრის სიღრმეში შეკარგულ სიღარიბეზე, ამ სიღარიბის ნორჩ ნატურალისტებზე; ერთი სიტყვით, ყველაზე და ყველაფერზე, ვინც და რაც ისეთ ელემენტად ყოფნისთვის განწირულა, დასასრული რომ არ უნერია და სწორედ ასეთი დაუსრულებლობის წყალობით რომ უნდა ერწყმოდეს ფერის, ხმის, გემოს ნაირ-ნაირ მოცემულობას, ნაირ-ნაირად უტირიებულს ნაირ-ნაირ გამოცდილებაში, მაგრამ აუცილებლად - მისი ცეკვის ორგანოებთან დაკავშირებულს. ვერ ვხედავ, ვიდრე ჩურჩულის ფუნქცია საკუთარ თავს ამონურავდეს და ხმაურიანი დასასრულით შეუერთდებოდეს მანძილს ჩემსა და მის ადგილს შორის, ნაპრაღს, რომელიც ჩვენს ერთობლივ ჯანმრთელობას საჭიროებს სანვაეის სახით; საჭიროებს ურთიერთობის გამოკლებას, იმ იდეალური მოცემულობისთვის წართმევას და გადამალვას, რომელიც ყოველთვის იქ ინყებს ნათებას, სადაც ყველაფერი ისედაც ნათელია და მისი აქტივობის ვერც ერთი ფორმა გამოყენებას ვერ პოულობს; სადაც პრაქტიკული მნიშვნელობით იტვირთება მხოლოდ ის მოცემულობა, რომელიც თვითონაც ნაკლულია და იმასაც ნაკლულად აქცევს, რასაც უერთდება თავისი ჯანმრთელი ნაკლულობით. ასე რომ, მე მას ვერ ვხედავ ვერსად. მაგრამ, როგორც ერთგვარ საზღაურს, ვხედავ ჩემს სურვილს - არ მეკარგებოდეს ხედვის არიდან, თუნდაც ეს უკანასკნელი გულისხმობდეს სათვალთვალო ტერიტორიის უსაზღვრობას და უწყვეტობას. მაგრამ არ მეკარგებოდეს ვინ? ის, ვინც ცეკვავს? მაგრამ როცა ცეკვავს, ის ხომ თითქმის ამოვარდნილია თავისი ქალურობის ზრდილი ფორმიდან და განიცდის თვითდადგინების რთულ და გაურკვეველ პროცესს, შეუმჩნეველს ყველასთვის, ვინც თვალს ადევნებს მისი მოძრავი ნერტილებით შექმნილ შუღედ-

თა უსასრულო ჯაჭვს, მინაზე ნათრევს და დაღლილს, დაუშლელს, თუმცა კი - დასახსრულს. ანდერძის თანახმად, მე მას ყოველთვის იქ უნდა დავხვდე, სადაც არ მელის, ვინაიდან ისიც ყოველთვის იქ იბადება, სადაც არ ველი. მაგრამ ჯერ ხომ მოძიებულ და მიგნებულ უნდა იქნას, სწორედ ჩემს მიერ და სწორედ იქ, სადაც ის რაღაც ისეთს ტოვებს, რაც დანაკარგს უტოლდება ან, უკეთეს შემთხვევაში, აღემატება. აი, სად უნდა დაინყოს ფიქრი ჩემმა წარსულმა იდეალური მოცემულობის გადარჩენაზე. მხოლოდ ასე გაირკვევა, რა ხდება ჩემს თავს და საით მიაქანებს მას გადაუჭრელი პრობლემებით წყალუხვი მდინარე, რომელშიც მხოლოდ ერთხელ შესვლაა შესაძლებელი, გამოსვლა კი - თითქმის მრავალჯერ. ვერ ვხედავ დროის ვერც ერთ იმ ფრაგმენტში, რომელშიც ეს-ესაა ჩურჩულს დაინყებს ჩემი ხმის ექო. კეთილი და პატიოსანი, რა ხდება ჩემს თავს სადალაქოში? ძალიან ბევრი რამ. მაგრამ გულწრფელად უნდა ვალიარო, რომ მე იქ არავინ მასაჭურისებს. რა თქმა უნდა, არც არასდროს მასაჭურისებდნენ. სწორედაც პირიქით: სადალაქო შემახსენებს, რომ არსებობს ზღვარი, რომლის იქითაც იწყება ქალი და არა ის, ვინც ახლა ჩემს თვალწინ ცეკვას მოუცავს. მე კი ამჯერად სავსებით არ მსურს ქალში გადაზრდა, და თუ მე არ მსურს ქალში გადაზრდა, თმა უნდა შევიჭრა. თმის დამოკლებით აღიკვეთება ქალადქცევის საშიშროება. პერიოდულად განმეორებადი ეს პროცედურა უაღრესად სასარგებლო რიტუალის ხასიათს ატარებს და მისი გამეორება დიახაც მაშინ ხდება საჭირო, როცა მე, ჩაძირულს ჩემს მამაკაცურ ბუნებაში, მიჩლუნგდება იმის ხსოვნა, რომ არსებობს და ყოველ ფეხის ნაბიჯზე და ყოველ მოსახვევთან ჩასაფრებულაა ქალად ქცევის საშიშროება. აკი დამიჩლუნგდა ჩემი იმ შორეული ბავშვობის ხსოვნა, როცა სადალაქოში ყოველი შესვლა, ყოველი ერთჯერადი საიდუმლო, ისე აღიქმებოდა, როგორც რაღაც ძალზე ღირებულის, რაღაც ისეთის წართმევა, რაც ჩემში უნდა მოწონებოდათ გოგონებს. მე მათ თავს თმით როდი ვანონებდი, არამედ - იმით, რაც სულ სხვა იყო და რაც - ჩემთვისვე უცნობი - თმას საჭიროებდა მთლიანობის შემადგენელი ერთი მნიშვნელოვანი ელემენტის სახით. საზრუნავი მაშინ ეს იყო, - თმის გახანგრძლივება, მისი შენარჩუნება "კიდევ ერთი დღით", ანუ: გოგონებს თავს ვანონებდი მათივე "მახასიათებლით", ვუმტკიცებდი ჩემს მათნაირობას. უკეთ, ჩემი არაცნობიერი უმტკიცებდა მათ ასე, ჩემი ბავშვური ცნობიერება კი, უბრალოდ, გაურბოდა სიშიშვლეს, გაკოტრებას. განა რა იყო დასამალი? რა უნდა შეენიღბა თმას? ის, რაც უნდა დაემშვენებინა? რასაც, ერთდროულად, ალამაზებდა კიდევ და მალავდა კიდევ? უმთავრესი მაინც ის იყო, რომ მე არ მომწონდა ჩემი პირისახე შეკრეჭილ თმაში, ასე ძალიან

გამოტანილი სააშკარაოზე, წინ წამოწეული. მორცხვი ვიყავი, მორიდებული, დაუცველი. თმა, თითქოს, რალაცნაირად მიცავდა. მაშინ ხომ, იმ ჩემს სიმორცხვეში, ჩემს უმწეობაში, ჩემთვის ყველაფერი იყო ტანი, სხეული. იყო საჭირო და მოსავლელი, ისე, როგორც საჭირო და მოსავლელია იგი ნებისმიერი ბავშვის ცხოვრებაში, იმ პერიოდში, როცა ცხოვრება და ტანი თითქმის იგივეობრივად გაიაზრება, უკეთ, შეიმოქმედება. ამ დროს ბავშვი კი არ ცხოვრობს, არამედ ტანობს. ზრდის, ბავშვობიდან გამოსვლის პროცესი შეიძლება დახასიათდეს, როგორც ცხოვრების მიერ ტანის განდევნის, დღის წესრიგიდან მისი მოხსნის აქტი, რაც ყველა ადამიანის განვითარებაში ინდივიდუალური სასიცოცხლო რიტმის შესაბამისად მიმდინარეობს, ამ რიტმს კი ურიცხვი პირობითობა აფორმებს, - გარეგანი და შინაგანი ფაქტობრიობის შეჯახების შედეგად წარმოქმნილ, კრისტალიზებულ ადგილთა უსასრულო სიმრავლე. მაშასადამე, თმის შეკვეცივით იკვეცებოდა ქალაქცევის საშიშროება და გადაიდებოდა დროშიც და სივრცეშიც, ეს კი მიბრუნებდა "ობიექტურ" ხედვას, და გოგონებს ნებას ვრთავდი, გოგონებად დარჩენილიყვნენ. დიდი ხნის მერე, რა თქმა უნდა, სწორედ აქტის მიმდინარეობას ჩავფიქრებოდი და ვერ ამომეხსნა, როგორ შეიძლებოდა დამკარგვოდა ის, რაც ჩემი ნებით დავკარგე. დგება და ამბობს: "რა, არაგულწრფელი აღიარებაც არსებობს?". დიახ, ბატონო, თავგადასავალი უხილავს გზდის შენივე თავისთვის; ის შესაძლებელი ხდება მაშინ, როცა უარს ამბობ მტრის შეურაცხყოფაზე, რალაცის ნაშლაზე. "კოანა! კოანა!". არა, შენ ჩადგები ამ ორ ბედს შორის, ეს იქნება შენი ცხოვრება, შენი ავადმყოფობა ჯანმრთელობის ფონზე. "მარჯორი, ჩემო კეთილო ცხენო, ნუთუ შენც თხასავით გაგყიდეს ამათმა?".

2.

უკვე მოგვისწრია პირდაპირ საქმეზე გადასვლაო. ამასაც ჩემი თავი მკარნახობს. თქვენ იცით, რომ თვითმკვლელობა სოციალურ გადახრად მიიჩნევა, უპირატესად, სოციალურად გადაუზრელ სოციოლოგთა და არალოგთა მიერ? თქვენ იცით, რომ არის კიდევ არა ერთი მწვავე პრობლემა? თქვენ იცით, რომ დიდი ხანია მთავარი თემიდან გადავუხვიეთ და უგზო-უკვლოდ დავეხეტებით? თქვენ იცით, რომ ჩვენი მტრებიც უგზო-უკვლოდ დაეხეტებიან? თქვენ ფიქრობთ, რომ მტრები ისევე გვყავს? აი, აქ შევჩერდეთ, კეფასთან. შემეძლო მეთქვა, რომ ეს მთელი სამყაროა, სადაც მაქვს ძეხვი, კარტოფილი, ვფლობ ალისფერ ტომატს და ურიცხვ ხახვს,

შემოქმედებითად ასათვისებელს; მწუხრი უკვე ღამემ შეცვალა; დასტვენილი ჩაიდნის ფერიც, ცივ და უკარებ სითეთრემდე განვითარებული, ჩემთვის უკვე დამთავრებულ სტეპებში მაგ ზაენის, მერე ისევ მაბრუნებს და ისევ მაგ ზაენის, რაც ხდება აბლაბუდებით დაქსელილი ოთხი კედლისთვის შეუმჩნეველად, უსიხარულო საღამოების ნაკვალევზე, რომელთა სევდიანი ექო დილაზედ ისმის ჩემს უძილო ყოფაში, რომლის შემოგარენს ცოცხალი და არაცოცხალი საგნებით მოფენილი შემოდგომა ქმნის, მოსალოდნელ პერსპექტივაში პროზაულად შეღრმავებული და თითქმის სიჩლუნგის ზღვრამდე მისული, უიღბლო; ჩემი შორეული სტეპებიდან ჩემსკენ შავი, სამუდამო ჩექმები მოედინებიან ჯარისკაცურად უსაქმო და უმიზნო დინებით, რომელმაც ერთ დროს, აგვისტოს მცხუნვარე დღის მიწურულს, ჩემი უფროსი მეგობრის მზერა დააბნელა, სხეულში შევიდა და შიგნიდან დახრა, ალბეჭდა იმით, რაც გამოირიცხავს საშველს, მინისძვრას. აქ კი მართლაც არანაირი აზრი არა აქვს იმის ცოდნას, რით დაინყო მისი მატერიალისტიკა, გამეორებების უწყვეტი ნაკადი, რომელმაც ის, ჩემი მეგობარი, ბოლოს და ბოლოს, თავის შავ ჩექმებს შეუერთა, პირნმინდად დაუბრუნა ხაზგასმულ დასასრულს. სხვა იყო მისი ოთხი კედელი, სადაც გონებააშლილი პატიმრის თითოეული ყესტი, ყესტების თანმიმდევრობით შექმნილი თითოეული მოძრაობა და ამ მოძრაობებს შორის ნარმატებით დანაღმული სივრცე სხვა არაფერია, თუ არა - უკვე ნაცხოვრები, განვლილი მომავლის პროპედევტიკა. როცა აღნიშნული სივრცე ფეთქდება, დასანახავი აღარაფერია; რა თქმა უნდა - "აღარაფერი". მაგრამ დეფექტის გამოჩენამდე ჯერ დიდი გზა დევს; და შეიძლება არც გამოჩნდეს, თუ გზას ეს არ სურს. აი, აქ, სადმე-კეფასთან, შევჩერდეთ, სადაც ქალის მანკიერი მზერა გამოირიცხება, გამოირიცხება უკუსვლა სივრცეში, რომელიც დანაღმულია კოხტად შეკრეჭილი თავებით, მათი უსაზღვრო შესაძლებლობებით ან გადამწყვეტი შეუძლებლობებით. ეს სულაც არაა ერთი და იგივე, რაზეც შეიძლება მიმითითოს, მაგალითად, მისი ამოკითხვის შეუძლებლობამ, რომლის შინაარსიც ფორმდება ურიცხვი დრამატული ელემენტის ურთიერთშეჯახებით, გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე შემობრუნება კი სახეზეა მხოლოდ შეჯახების მერე. მაგრამ - შეჯახება ვისი და რასთან? ეს საკითხი დროებით სადმე გვერდზე უნდა გადაიდოს და შემოინახოს მანამ, სანამ გაურკვეველია სულ სხვა საკითხი, - საკითხი რეალურ კოლექტივში რეალური თავის რეალური ღირებულების შესახებ შეკრეჭამდე და შეკრეჭის მერე. ამიტომაც ვკითხე მის მსხვილ თავს უპირველესად, რა უნდა ვიფიქროთ ამოკითხვის აქტზე, ამ აქტის თანამდევნი პროცესების მიხედვით მეთქი. თავი არ ათუხთუხებულა, მა-

გრამ სარკე, რომელიც თითქმის სადალაქოს მესამედს იტევდა, დიახაც დაიორთქლა. მაშასადამე, წასაკითხიც ორთქლმა მოიცვა და წაკითხვის ვნებაც გაძლიერდა, იმავდროულად კი გართულდა. ცხადია, უნდა აღინიშნოს, - ერთ მესამედს. და იქვე, - რეალური ღირებულების განსაზღვრების შესახებ მეთქი. ბოლოს და ბოლოს, იმ შორეული სიყმანვილის მისადგომებთან შეკრეჭილმა ჩემმა თავმა ხომ თავის თავს თავი მოუყარა დიდი ხნის მერე, - როცა ბავშვობაც უკან ჰქონდა მოტოვებული და სიყრმეც, ეს ორი საშიში მონაკვეთი, ძრწოლის მომგვრელი ყველასთვის, ვინც ისინი მშვიდობიანად განვლო და მერე უკან მოიხედა. აქ მართლაც ორ დროს ეხება საქმე, რომელთაგან არც ერთს არ ვიცნობ. ერთი უკვე აღარ არსებობს, მეორე კი ჯერ არ არსებობს. ის კი, ჩემი შეკრეჭილი თავი, მიმტკიცებს, რომ ორივე ძალაშია და ორივე სრული დატვირთვით მუშაობს ანმყოში საკუთარი თავის შესანარჩუნებლად. დიახ, ეს ძველი მეტაფორაა: ისინი იარსებებენ მანამ, სანამ იქნება ანმყო, რომელიც არ არის; სანამ ვიქნებით ის, ვინც არ ვართ. ოღონდ ნუ მკითხავ, რა საჭიროა ეს ყველაფერი. მოდი, ეს მკითხე: ამოკითხვას თუ შეეძლებდი, თუ ვისურვებდი? რა თქმა უნდა, თუ ისურვებდი, შეძლებდი კიდევ. ერთი სიტყვით, მოდი და მკითხე, რატომ დარჩა ნაუკითხავი ის, რაც იყო, რაც თვალწინ მედო, რაშიც ცხვირი მქონდა ჩარგული და ჩამალული. და გიპასუხებ იმის მიღმა, რომ როცა ძალა მქონდა, არ მსურდა, ხოლო როცა მოვისურვე, ძალა არ მეყო. აი, ამის მიღმა გკითხავ იმას, რასაც გიპასუხებ მეთქი. ჯერ კი მოგიგებ, რომ რაც ახლა ხდება, ხდება იმიტომ, რომ გამოსავალი მიგნებულა. ეს, აქვე დავძენ, სპეკულირების უსასრულო პროცესია. მოდი და მკითხე, ვინ სპეკულირებს ან რით სპეკულირებს. მოვალ და გკითხავ, ვინ სარკეობს ან რით სარკეობს, და ფიქრს მივეცემი. მორწმუნე თომა აღნიშნავდა, "სპეკულაცია" მომდინარეობს "სპეკულუმ"-იდან ანუ "სარკიდან"-ო. იმასაც ამბობდა, სარკეში რაიმეს დანახვა ნიშნავს მიზეზის დანახვას იმ შედეგის მიხედვით, რომელშიც მისი მსგავსება ბრწყინავსო. მაგრამ რასაც არ ამბობდა, იმას შენ იტყვი. ხოლო როცა შენ ლაპარაკობ, ქარი ნიჩაბივით მუშაობს სივრცეში. თუნდაც ის აზრი, რომ სარკის კლასიკური მეტაფიზიკა თანამედროვე სააზროვნო სივრცის სარკედ არ გამოდგება. რომ საქმის არსი მიზეზის და შედეგის კატეგორიების ინვერსირების სისწრაფეშია. რომ ყური გიგდონ, ვინაიდან შენი კითხვა ბანალობას მოკლებული სულაც არაა და აი, ასე უღერს: რატომაა მიზეზი ის, რაც სარკეში აირეკლება და არა ის, რასაც სარკეში ეხედავთ? მხოლოდ იმიტომ, რომ სარკეში ჩახედვა ერთგვარი პაუზაა, იმის საცნაურყოფაა, რომ ჩვენ, როგორც მიზეზი, ვართ იმის მიზეზიც, რომ სარკეში ავირეკლებით? მაგრამ ის, რაც სარკეში

ხდება, განა ნაკლები მიზეზია იმისა, რომ ჩვენ ისეთი ვართ, როგორსაც ჩვენს თავს ვხედავთ სარკეში? ამბობ, მაგალითად, ვინებო ცის სარკე, ვინებო ღვთის სარკე. ამბობ: ბატონებო, თუ ზეცა სარკეა, რომელშიც არაფერი არ იკარგება და დაუკარგავად აღინერება, აქედან მხოლოდ ის უნდა დავასკვნათ, რომ სარკე პირველადი რეალობაა და ჩვენ იმდენად ვართ იდენტური ჩვენივე თავთან, რამდენადაც სარკე არსებობს და აღწერს ამ ჩვენს რეალობას. განა პავლე მოციქულიც ამასვე არ ამბობს: ღმერთის უხილავი და მარადიული ძალა ნუთისოფლის დასაბამიდან ქმნილებათა ხილვით შეიცნობაო. პავლეს ამ აზრზე კომენტარია ჰაინრიხ სუზოს შემდეგი სიტყვები, - ქმნილებანი არიან, ვითარცა სარკე, რომელშიც ღმერთი ირეკლება, ამბობს წმინდა პავლე, და ამ შემეცნებას ჰქვია სპეკულირებაო. შენ ეს ყველაფერი ამალგამირების დიად დრამად წარმოგიდგინია, და იქვე განაგრძობ: სარკე არსებობს მაშინ, როცა ჩვენ ვარსებობთ. და განაგრძობ: სარკე არსებობს მაშინ, როცა მასში რაღაც აირეკლება. და განაგრძობ: რაც არსებობს, არსებობს მაშინ, როცა ირეკლება, სწორედ ამ დროს და ამ სივრცეში. მაგალითად, შუშა, რომელშიც არაფერი არ ირეკლება, სარკე არაა. და განაგრძობ: სარკე სხვა არაფერია, თუ არა მდგომარეობა შუშის, ცინულის, ნყლის, ავეჯის. გინა - თვისება, გინა - უნარი. რაღაც სარკეობს ან არ სარკეობს, აი, სულ ეს არის. მაგრამ ჩვენ ვიცით: რაც არსებობს, სარკეობს კიდევ, რეალურად ან პოტენციურად. სარკე იმ სახით, როგორითაც მიღებულია, მხოლოდ სარკეობის იდეალური ტიპი არისო, ბატონებო. სარკეა კანიც, ექსკრემენტიცო, ბატონებო. ხომ არ უნდა ვიფიქროთ, რომ რაც მოძრაობს, სარკეობს და რაც სარკეობს, მოძრაობსო, ბატონებო. და, მერე: არსებობს რაღაც არა მხოლოდ იმის ძალით, რომ აირეკლება, არამედ იმის ძალითაც, რომ აირეკლავს. არსებობს ის, რაც აირეკლავს ანუ სარკეობს; და თუ არაფერი არაა ისეთი, რაც სარკე არაა, მაშინ სარკის მიღმა არასარკური არც არაფერია. მაშინ რაღაც აირეკლება ღმერთში, უმაღლეს სარკეში? აირეკლება სარკეების უსასრულო ან სასრული სიმრავლე. ის, ერთი, მარტივი, აირეკლავს მრავალს, დისკრეტულს, წყვეტადს. და, იქვე, ვიკითხოთ: სარკეები თუ აირეკლავენ ამ პირველსარკეს? ეჰ, ბატონებო, წყვეტადს მხოლოდ ის შეუძლია, უწყვეტის გამონაშუქი აირეკლოს და ამით გამოთქვას არა ის, თუ როგორია ღმერთი, არამედ ის, თუ როგორი არ არის. ერთი სიტყვით, ვინ იცის, როგორია სარკე, რომელიც, ვინ იცის, როგორი არ არის? გამოსვლა დამთავრებულია. ის ამბობს: "გმადლობთ, ბატონებო". გამოსვლა დამთავრებულია. შენ კი, ვისაც ახლა მოგმართავ, სავსებით სხვა ხარ. შენ უკვე იცი, როგორ დაუხსნლტე იმას, რასაც ახლა მპირდები, და ამიტომაც შეგიძლია მპირდებოდე საათობით, თვეო-

ბით, ნლობით. მპირდებოდე იმას, რასაც ვერ შეასრულებ კი არა, არ შეასრულებ და შენ ეს იცი, ვინაიდან გამოსავალი უკვე არსებობს და გაიმედებს, კარგად გაცხოვრებს. საერთოდაც, რა კარგია ეს ყველაფერი, როგორი უზრუნველყოფილი, როგორი ამაო, როგორი მზიანი და ათასფერადი. ამ ყველაფრის მიღმა კი, სარკის გავლით, ის თავის ჩექმებს შეუერთდა, მან თოკი მოზიდა, მან სხვის მიერ დაგრეხილი თოკი მოზიდა, ის საკუთარ თავს შეუერთდა ჩვენთვის უცნობ რომელიღაც პლანეტაზე, სადაც ჩვენ მილიონჯერ დაგვიდგამს ფეხი და ღრმავაროვნად ჩაეკვირვებივართ ადამიანური ყოფის ნაბიჯებში დამახსოვრებულ სივრცეს, ნანყვეტ-ნანყვეტს, დასეტყვილს იმათ მიერ, ვისაც არ ვენდეთ, ვინც ჩვენი მოუსვენარი გულგრილობის ფუნქცია იყო, ვინც იცეკვა შენს სხეულზე ისე, რომ ფეხები არ დაესერა და გული არ გაუსკდა. შეიძლება დაბეჯითებით და ხმამაღლა ითქვას, რომ ასეთ დროს სიმართლე წარმოდგენადია, გრძედის და განედის მითითების ჩათვლით. სამწუხაროდ, მე მას ვერაფერ წარმომიდგენს. არცაა აუცილებელი მისი გამოჩენა სარკის ამ კონკრეტულ უსასრულობაში. უბრალოდ, მინდა დავრწმუნდე, რომ არც ის სივრცეა მისთვის უცხო, რომელშიც მარცხენა არის მარჯვენა, მაგრამ - მხოლოდ მაშინ, როცა მარცხენაც და მარჯვენაც მართლა არსებობენ, მას მერეც, როცა სარკე თავს იკლავს. სამწუხარო მისი მდგომარეობა კი არა, ჩემს მიერ მისი ამ მდგომარეობის გამო აღძრული სევდაა, ჩემში აღძრული უღრუბლო სევდა. და, მაინც, ეს საკითხი დროებით სადმე გვერდზე გადავდოთ.

3.

რა მოხდება, რომ არ განვუმარტო? რას ვერ გაიგებს და რატომ ვერ გაიგებს? ვერ გაიგებს, რომ მე მხოლოდ სენტიმენტალიზმის შესაძლო მწვავე შემოტევებს გააუზრებვარ ამ ცივი მსჯავრით, ამ ჩემი მხურვალე ნაკლულობით, და ვერ გაიგებს იმიტომ, რომ ასე არ ფიქრობს. აი, რატომაა ჩემთვის უცხო მისი ვერგაგება. განველე კი ოდესმე მისი ეს ვერგაგება, ჩემთვის ასეთი შორეული, ჩემი პირნმინდად დამვიწყებელი და ნაკლებად სანდო? დიახ, დამიმოკლეთ. მერე მარჯვნივ გადაუხვია და მხედველობის არიდან გაქრა. მარჯვენა აქაც მარცხენაა და - პირიქით. მე კი მათ თავს ვანონებდი იმით, რაც წინ მისწრებდა და, იმავდროულად, ჩამომრჩებოდა. მაგრამ ჩემს თავს მათ შორის სულაც ვერ ვპოულობდი და ეს მაცოფებდა. ის - ჩემი თავი - გაზეთში რომ ყოფილიყო ჩაძირული, ვიტყვოდი, რომ მარტო სულაც არ დარჩენილა. მაგრამ ის ახლა მოუსვენრად და

ცუდად ფეთქავდა, სადღაც იყო. მერე როგორი, როგორი სევდა, არა? გაზეთში მაინც ჩაეყვინათა, არა? შემატოვეს ჩემს სიტყვას და გაუჩინარდნენ. აი, რა უნდა თქმულიყო, არა? მოუსვენრად და ცუდად მფეთქავი, ვაგონის რწევას მინებებია და მრავალ სხვა თავთან ერთად იზიარებს მწუხარებას ამ ყოვლად უჩვეულო მათხოვრის მიმართ, რომლის ბავშვური, ლამის ვარდისფერი ხელები ჯერ ისევ მინის მიმართულებით მითითებულიან. მეც ასეთი ფიქრიანი ბავშვი ვახლდი ჩემს სიღარიბეს, რომელმაც, სევდის და უნაყოფო სენტიმენტალიზმის გზებზე დაღლილი და სახედასერილი, მინისქვეშა სოციალურ დინებებს მიმცა, თითქმის შემატოვა. შემატოვა ამ მათხოვრის პირისახესაც, თმას მინამსგავსი უხეში სახურავის ქვეშ შეყუჟულს, ხანდაზმული მოქალაქის წარმატებული ან წარუმატებელი პრაქტიციზმით აღსავსეს, უცნაურისაქვეყნისანიად ყოველნამს გაჩენადს, ამოუცნობი ვიბრაციებით დამუხტულს. არ შეიძლება, ვამბობ ჩემთვის, არ შეიძლება ასე გადახურული სახე რალაცას არ იცავდეს და რალაცის წინააღმდეგ არ მიდიოდეს. ესაა რისკის შეუძლებლობა, კანონის წინაშე უმწეობის აღიარება და მის სამსახურში ყოფნაზე თავაზიანი უარის გამოცხადება ნებისმიერი შემხვედრისთვის, რომელიც მის მწუხარებას არ იზიარებს. მაგრამ ვინც მაინც იზიარებს, იმას, ცხადია, სხვა ბედი ელის. ის კი, მბრძანებელი, ამ მწუხარე ბედოსნების გაზიარებებს უსწრაფესი მზერით გაჩხიბავს და უსწრაფესად ჩამორიგდება მოქანავე თავის მფლობელთაგან თითოეულში, რათა ბოლოს, როცა კარები დაიხურება, ჩამორიგებულ ნაწილებად შეკრებილი, თავის პერიოდულ სიცარიელეში გაუჩინარდეს. მისი თმა არ ივარცხნება არასდროს, მაგრამ იკრიჭება პერიოდულად, მაშინ, როცა ხედვას აბრკოლებს. მაშინ თვალი თმას ისე იშორებს, როგორც თვითონ გაეცლება ხოლმე გულისთვის საშიშ რაიმე ობიექტს, საიდანლაც გამომხტარს და შემოკრული ტაშივით გაურკვეველს. მაშასადამე, ის კანონს იცავს. სახელდობრ, რომელს? ეს საკითხი დროებით სადმე გვერდზე უნდა გადაიდოს და, იქვე, აღინიშნოს, რომ, ასეა თუ ისე, სარკეში მდუმარე ეს ჩემი თავიც, რომელსაც ყოველნამს რალაც აკლდება თმის ღერის სახით, კანონს იცავს იმისგან, ვინც მას ახლა სარკის მიღმური რეალობიდან მიშტერებია ცოცხალ თუ არაცოცხალ ობიექტებად. კეფიდან შუბლისკენ. მაშ, ვინც ახლა შენს თავს დაბზუის, ობიექტია? მაშ, ის რალაა, რითაც დაბზუის? ყველაფერი, ოღონდ არა სარკე. ეს უკანასკნელი, გეუბნები, ყოველთვის რალაცაზეა მიმაგრებული, რალაცის სარკეა: შუშის, ლითონის, ნყლის, იატაკის. მოკლედ, სარკე არაა თვითკმარი, პირველადი, დამოუკიდებელი რეალობა. მაგრამ ერთი ისიც ვიკითხოთ, ხედავს თუ არა სარკეში თავის თავს ის, რაც აირეკლება. ალბათ, ვერ ხედავს.

ის ხედავს იმას, რაც სარკეს სურს, უკეთ, სარკის მოცემული მდგომარეობის მოცემულ მომენტს. უფრო ზოგადად მხოლოდ იმის თქმა შეიძლება, რომ სარკე ინვერსიის მეფეა. მაგრამ ერთი ისიც ვიკითხოთ, ინვერსირებული გამოსახულება თუ მიენოდება საკუთარ თავს შეურყენელი სახით. ალბათ, არა. ბუნებაში ხომ სწორი ზედაპირი არ არსებობს, ყველა ხილული ნივთის თუ მოვლენის, საგნის თუ ხდომილების ზედაპირი ხორკლიანია. ეინაა ის, ვინც შენ თავს დაგბზუის? მის ოსტატობასა და სარკის ზედაპირს შორის მოიპოვება მხოლოდ ის, ვინც შენ ხარ. და ესეც, - სავარძელი. მისი თმა კი მოკლდება მაშინ, როცა ხედვას აძნელებს, არა? უბრალოდ, მისი თმა, გამომეტყველება, დგომა, სამათხოვროდ განვდილი ხელი, არის უცხო, იქნება უცხო. მორჩა. მორჩა. ისინი ხომ, მათხოვარიც და მონყალეების გამლებიც, სარკის ფუნქციები არიან. რას დაინახავს სარკეში მათხოვარი? არა თავის თავს, არამედ - მონყალეების გამლებს. მაშასადამე, მონყალეების გამლების მარჯვენა ხელი იქნება მონყალეების მიმლების მარცხენა ხელი. ერთი ვიკითხოთ, თუ შეიძლება ოდესმე გაისმას: მიღება დამთავრებულია. ისინი ისეთი თანამედროვე, უკეთ, არაკლასიკური მათხოვრები არიან, რომ როგორღაც გეძნელება მათთვის მათხოვრის ხარისხის ნიშნის მინიჭება. შეიძლება ითქვას, რომ არიან ესთეტიები. მაგრამ უფრო დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ რეალურად არარსებული ტერორისტულ-მათხოვრული სექტის რეალურად არსებული ნევრების სახით გვეცხადებიან. შემოდის თუ არა მეტროს ვაგონში, უკვე გარკვეული, ჩემში ანთებული იდეის ირგვლივ ბრუნავს მისი დაგეშილი მზერა, მისი აგრესიული ჩაცმულობა, მისი სისწრაფე. ეს მათხოვრის ახალი ტიპია, ერთგვარი ჰიბრიდი, გამომძალველ-მათხოვარი, და ის მათხოვრობის ინსტიტუტსაც აჯანყებია, მათხოვრის ტრადიციულ იმიჯსაც, და ვიტალური თვითრეფლექსიის საკმაოდ დახვეწილ უნარსაც ამულავნებს. ეჭვი არ მეპარება, - უნარს. ის გაიძულებს აღიარო, რომ მათხოვარი შენ ხარ, მონყალეების გამლები. ის, ჰიბრიდი, საზრდოობს იმით, რაც მის ხელში უმაღლეს მათხოვრის ტრადიციულ ტიპად ტრანსფორმირდება. ის თავისი არსებობით გამოხატავს მზადყოფნას ჩემში ჩანაცვლებისთვის, მე კი ჩემი არსებობით გამოვხატავ და ვიცავ ჩემს პროტესტს, ვიბრძვი, რათა ჩემში მათხოვარი, არა ჰიბრიდი, არამედ ნმინდა მათხოვარი შევინარჩუნო, გადავარჩინო. ჩვენ ეს ვიცით, და ერთმანეთის მიმართ დაუძლეველი შიშით აღსავსენი, შევეყურებთ ერთმანეთს და ვფიქრობთ, - როდის მოხდა, სად და როდის გათამაშდა ეს უმონყალო სანახაობა, სად და როდის გავუცვალეთ ერთმანეთს მდგომარეობები. რეალობა კი ასეთია: თითქმის ყოველდღიურად, დილის, შუადღის, ნაშუადღევის თუ ღამის მეტროში მე ვხედავ ჭუჭყიან პატარა ბიჭ-

ებს, ჭუჭყიანი პატარა გოგონების ფონზე. განსაკუთრებით შთამბეჭდავია მათი არსებობა ლამის მეტროში, როცა უკვე ნამუშევრები, დაღლილები და კმაყოფილები, ერთობიან. მათი ეს გართობა, ძირითადად, გამოიხატება ერთმანეთის ფიზიკურ ვნებაში. ისინი, პატარა ჰიბრიდები, ერთმანეთის სხეულებს ერჩიან და ასე გამოხატავენ სოლიდარობას ერთმანეთის მიმართ. ასე ცნობენ ისინი ერთმანეთს. არავითარი სხვა ნიშანი მათ არათუ არა აქვთ, არამედ არ სჭირდებათ და ამიტომ არა აქვთ: არც ეროვნება, არც წლოვანება, არც წარმომავლობა. ისინი ლამით თუ ლამისპირზე ერთმანეთის სხეულებს უნდა აწვებდნენ და ასე იცავდნენ უხილავ კანონს. ისინი, ეს პატარა ბიჭები, არიან ადამიანები, რომლებიც ჯერ არ დაბადებულან. აქ, მეტროში, ისინი შინ არიან, საშოში არიან. თითქოს მათ სადღაც უკვე იცხოვრეს. თითქოს შორეული გზებიდან მოსულან და აქ, ამ სიღრმეში დამკვიდრებულან, სამუდამოდ გარიდებიან ზედაპირს, ფორმის შეუძლებლობას. აქ მათთვის ყველა უცნობი ნაცნობია და ყველა ნაცნობი - სტუმარი, რომელიც დაკითხულ უნდა იქნას. ისინი კი, ეს პატარა დამკითხავები, ყველას და ყველაფერს ეყოფიან, მთელ სამყაროს. ესაა სახლი, რომელიც მინაზე დგას, ჰა და ჰა, - ჰაერში. ისინი არ გამოვლენ აქედან არასდროს. გავა დრო და საშო მოკედება და მათი, პატარა მათხოვრების, სხეულების თუ ტანების ირგვლივ შემჭიდროვდება, გაგუდავს და მოსპობს იმათ, ვინც გამოზარდა, მაგრამ არ შეა. და ყოველთვის, როცა ჩემს თავს ასეთი საშინელი ამბები ხდება, მინდა ამ პატარა, ჭუჭყიან თავებს, ამ მტვერში და მარტოობაში ამოგანგლულ ზედაპირებს, მათთვის გასაგებ ენაზე ვკითხო, - თუ ყოფილან ისინი ოდესმე, თუნდაც ერთხელ, სადაღაქოში? მაგრამ მე მათი ენა არ ვიცი, ჯერ კიდევ არ ვიცი. ფორმა შეიძლება არსებობდეს მხოლოდ სიღრმეში, მხოლოდ უფსკრულებში, მხოლოდ იქ, სადაც გამოსავალი არ არსებობს.

4.

როცა შენ ლაპარაკობ, ქარი ნიჩაბივით მუშაობს სივრცეში, რაც არ ვიცი, არ ვიცი, რას ნიშნავს. შევგროვებულვართ და მივისწრაფით მონიშნული ადგილის სათხრელად და ეს უფრო გასაგებია და ადამიანური. ან ერთი ესეც მითხარი, კარგო, იქნება თუ არა ჩვენი გული ყოველთვის ისეთი, როგორიც დატოვა თავისი ნასვლის წინ, როგორიც ვალიარეთ. ავსტრია მართლაც არაა აფრიკის რომელიმე ქვეყანა, ბერნჰარდ. დაე, ნუ მეტყვი. როგორც ჩანს, მართლა არ მოისპობა ეს ჩლუნგი და მეშჩანური

ეგოიზმი, ეს აგრესია. ნუთუ მას, ამ აგრესიას, ეკონომიკური კეთილდღეობა უნდა აკავებდეს თუ იცავდეს ნიადაგ, იცავდეს მუდამ. აი, შენ კი შედიხარ დუქანში და უხსნი, რომ ავსტრია არაა აფრიკის ქვეყანა და მან ეს უნდა აღიაროს, ვიდრე ნავიდოდეს, კეთილი ინებოს და აღიაროს ის, რაც შენია, და მაშინ ხომ უფრო გასაგები იქნება შენთვის ეს სიჯიუტე, ეს ადამიანური ნესრიგი, რომელიც, შენ თუ დაგიჯერებს, გადათხრილ უნდა იქნას დღესვე, აქვე და საერთოდ ყველგან, სადაც პირს დაალებენ და თავისნაირებს დაარწმუნებენ, რომ არიან ჩლუნგები და ეგოისტები, და არაფერი ესაქმებათ სილარიბესთან, შენს ზმნურ პერფექტთან, შენს შესაშურ კეთილდღეობასთან, რომელიც ნიჩაბივით მუშაობს სივრცეში. ეს კარგად უნდა აუხსნა დუქნელებს. რა თქმა უნდა, არ გესწავლება. მე კი დიხაც მესწავლება. ან: მე ყოველთვის მესწავლება, ყველა ასაკში. "ამიტომაც ვარ მე დუქნელი, შენ კი მხოლოდ - დუქნელებს შორის". ეს მისი პროტესტია. დაე, ასე იყოს, მე მას ვტოვებ თავის პროტესტში, და ვიტყვი სულ სხვაზე, ცოცხალზე, ჯანმრთელზე, ლამაზზე, ღრმაზე.

5.

მისი ცეკვის ყველა ორგანო მზადყოფნას ამჟღავნებს, და თვითონაც ამჟღავნებს რალაც ისეთს, მზადყოფნას რომ არ ჰგავს ამ სიტუაციაში. სიტუაცია კი გენერატულად დატვირთულია, გამორიცხავს ცეკვის შესაძლებლობას ლოკალურ ფარგლებში. თქვა, რომ ესაა არა აზროვნება, არამედ - ბოდვა. ვთქვი, რომ ესაა არა აზროვნება, არამედ - ტანჯვა. თქვა, რომ ესაა არა ბოდვა, არამედ - ტანჯვა. თქვა: "მკითხე". ვეკითხები: "რა ზომისაა შენი ტანჯვა?". მე, მაგალითად, მიმაჩნია, რომ სარკეში არეკილი სივრცე წრეს ვერ წარმოქმნის, ან, უფრო ზუსტად, არ წარმოქმნის. აი, იმას კი, იმ კოხტათავიანს, ასე რომ მიყვარს, იმას, ვის მოუსვენრობასაც ჭკუიდან გადავყავარ, ვინც გვერდით მახლავს და სადღაც მივდივართ და რალაც ძალიან თბილს და მშობლიურს მიყვება, რალაც ისეთს, რასაც ერთად უნდა ვუშველოთ ან არ ვუშველოთ, აი, იმას, ვინც ასე ხშირად ჰგავს ბატკანს, ვეუბნები: "ჩვენ ერთად ვიქნებით და შენ ის შენი სასტიკი სენი, წინაპრის სენი, ვერ დაგენევა ვერასოდეს. ის იქნება ყოველთვის უკან, ყოველთვის კუდში. ჩვენი სვლა, ჩვენი ერთადყოფნა არ დაემსგავსება გაქცევას, და არც უნდა იყოს გაქცევა. როგორ აგისხნა, რომ ეს ცუდი არაა. რომ რალაც ყოველთვის უნდა იყოს იმის უკან, ვინც გზას ადგას. რალაც ისეთი, რისკენ გახედვაც არ შეიძლება, რამაც შეიძლება მარი-

ლის ლოდად თუ სვეტად გაქციოს. თუ ის სენი ახლა ერთი ნაბიჯითაა შენს უკან, გპირდები, რომ ყოველთვის ერთი ნაბიჯით იქნება შენს უკან და არა ნაკლებით, არასდროს - ნაკლებით. თუ ჩვენ მას ვერ მოვწყდით, თუ ის მაინც წამოგვეწევა, ის მოვა არა შენთვის, არამედ ჩვენთვის. ჩვენ ამ ტვირთს ერთად გავინაწილებთ. და შესაძლებელი რომ იყოს, საერთოდაც ჩემს თავზე ავიღებ". იცის თუ არა, რომ მე ეს შემიძლია და რომ არ ვატყუებ? "შენ არ იცი, რას ნიშნავს ეს". "მე ვიცი, რას ნიშნავს ეს". აი, ასე. მაგრამ მან არ იცის, რომ სავსებით მზადაა. ის ფიქრობს, რომ რაღაც აკლია. ასე ხომ ყველას რაღაც გვაკლია. ყველაფერი ღმერთის ნებაა. ყველაფერი? მან არ იცის, რომ მე ის მიყვარს. აი, სულ ესაა. საათი ნიკნიკებს მარჯვნიდან მარცხნივ, მაგრამ - საათის ისრის მიმართულების საპირისპიროდ. კალათბურთი. ხელბურთი. ბურთი. რითაც აღიკვეთება ქალაქცევის საშიშროება, იმას საჭიროებს ჩემი ყოველდღიური ბავშვობა, დამლელი და ერთგული. "ხასიათი ხომ არ იცვლება" "შენ ხარ კეთილი". "მე არ ვიცი, რა არის სიკეთე". როგორც ჩანს, სხვა ყველაფერი იცის. ნაწიტი აჯობებს, არა? ჩემი კეთილი ბავშვობა, რომელიც სცემეს მაინცდამაინც იმათში, ვინც მერე უნდა გამეცნო და შემეთვისებინა. ყველაში, ყველაში, ვისაც ჩემი ეიმედებოდა. აი, როგორ მიკლავდნენ მეთქი უძვირფასეს ადამიანებს. როგორ მიკლავდნენ მეთქი ყველგან, სადაც ისინი არ იყვნენ დროული, არ იყვნენ საჭირო. ერთხელ მაინც უნდა გახდეს საჭირო რალაცისთვის, თუ გინდა არ გახდეს საჭირო ვილაცისთვის. მათ იციან, როგორ გაგხადონ. "სულის ვნებებით განამებულნი ცეცხლით წერენ. ისინი ნაცარტუტად აქცევენ ყველას, ვინც მათ გზაზე შეხვდება", - თქვა ერთმა ჩინელმა. მათ კი იციან, როგორ გაგხადონ გამოსადეგი რალაცისთვის, რალაც ისეთისთვის, რაც სპობს სიყვარულს, ერთგულებას, ნდობას. როგორ აგიხსნა ეს ყველაფერი, თუ არ მომისმენ? ანდერძის თანახმად, მე შენ ყოველთვის იქ უნდა დაგხვდე, სადაც არ მელი. და ეს - იმისთვის, რომ იქ დარჩე, სადაც ხარ. ახლა უკვე - საერთოდაც საათის საპირისპიროდ მეთქი, ჩაეძახე ყურში. მიხვდა, არ უნდა შეწყვეტილიყო. და თავი შევანჯღღრიე. ვთქვი, რომ კრისტალი ზებული ადგილები ყოველთვის წარმომიდგებოდნენ თავის თავში მბრუნავ დიდ სამყაროებად, რალაც იმის საპირისპირო ადგილებად, როგორიც - მაგალითად - ველოტრეკია. ველოტრეკი ხომ იქ იწყება, სადაც სივრცე მთავრდება. უფრო მეტიც, სივრცის დამთავრება ველოტრეკის დანყების მთავარი პირობაა. რამდენიც არ უნდა იმუშაონ, როგორც არ უნდა მოინდომონ ველომბროლელებმა, ისინი ამ წრეს ვერ გაარღვევენ. ვთქვი, რომ ველოტრეკი არასოდეს დაიწყებს ტრიალს, ის უნდა დასცინოდეს სპორტსმენებს მეტად უცნაური ფორმით, -

ყოველთვის კუდში დასდევდეს მათ და ასე ედგეს ყოველნამს ცხვირწინ. და არა თვალწინ. ველომბოლოელი ტრეკს თავისი ცხვირის ჭვინტით ჭვრეტს, როცა ჰაერს ჭრის და გზას იკვალავს ისევე და ისევე ტრეკზე დარჩენისკენ, მასში ჩაკეტვისკენ. აი, ასე ვთქვი. მან კი აღნიშნა, ეს იმას ჰგავს, რომ თევზი დრო იყოს, დრო კი - თევზიო. ეს კი უკვე ხმა აღარაა, ეს შორეული ექოა მეთქი, ვიფიქრე გულში, რომელიც ასევე ჰგავდა ველოტრეკს, რომელიც, თავის მხრივ, ჰგავდა ქარით რხეულ ბაირალს, რომელიც ამოვარდნილია უკანონობიდან და მონოდებულია იმათ მიერ, ვინც გარეთაა. ყოველდღიური სადალაქოს გარეთ. ვინც ყოველთვის გულგრილად ცეკვავდა დამსხვრეული სარკის ნამტვრევებზე და შვებას გრძნობდა არა ამ საქმიანობას მიცემული, არამედ - მერე, ძალიან გვიან, როცა სარკე ისევ მთელდებოდა და ავინყებდა საქმიანობას, რომელიც მალე ხელახლა უნდა ნამოენყო, მაგრამ - არა იმიტომ, რომ დავიწყებოდა. ის - დავინყება - თავისით ხდებოდა, მისი ცეკვის მიღმა, მისი წრის მიღმა, რომელიც გარს ეკრა. ის, ვიზეც ახლა საუბარია და ვინც არის გარეთ და ვისაც მათხოვარს უწოდებენ სწავლულებიც და უსწავლულებიც, არსებობას იმით იწყებს, რომ შენ განყვეტინებს არსებობას. შენ, ცხადია, უნდა გეგონოს, რომ ის ნაწილია, ელემენტია, სინამდვილეში კი თქვენ - შენ და ის - სულ უბრალოდ, ხელს უშლით ერთმანეთს. არის სივრცეში რაღაც ადგილი, რომელიც მხოლოდ ერთმა სხეულმა უნდა დაიკავოს, სავსებით შეავსოს. ეს ერთი სხეული ყოველთვის იქნება შენი ან იმისი. შენ ფიქრობ, რომ ეს თეატრია? შენ ფიქრობ, რომ თუ ის მათხოვრობს, სიმბოლურად ასახიერებს ჩვენს მათხოვრულ მდგომარეობას? გავა დრო და საშო მოკვდება და ისინი უმონყალოდ დაიხოცებიან. სანყენია და მაინც - უცხო. და მაინც - სანყენი. კარგად გამარჯობათ.

6.

- უნდა ითქვას, რომ თანამედროვე მათხოვრის სახე კარგად ჩნდება თბილისის მეტროში. ძირითადად, უმცროსი ასაკის მათხოვრებს ვგულისხმობ. თუ დაუკვირდებით, უმალ შენიშნავთ ჩვენს რეგიონში მომუშავე მათხოვრის არსებით ნიშანს: ის არც წევს, არც ზის და არც დგას, ის დადის. ის არ მოელის, არ ელოდება, არ იცდის, ის აქტიურადაა ჩაბმული ფულის მოპოვების საქმეში. ის, როგორც მაქსიმალურად დინამიკური, და არა სტატიკური, ფიგურა, უკვე საარსებო მინიმუმის მოპოვებაზე კი არა, თავისებური კომფორტის შექმნაზე ზრუნავს; თავის ყოველდღიურ კომ-

ფორტს, ყოველდღიურ ბედს გამოიმუშავენ. აქვე დაგიზუსტებთ, რომ პროფესიონალი მათხოვრისთვის ბედი და მატერიალური ბაზა იდენტური ცნებებია. მოხეტიალე მსახიობი? ვინ იცის. საინტერესოა მოქალაქეებთან მისი ურთიერთობის დიალექტიკა. როცა მათხოვარი მატარებლის ვაგონში შედის და მშვიდად უცდის კარების დაკეტვას, მერე ხელს იშვერს, ინყებს სვლას და შესაბამისი მიმიკით გამოხატავს თხოვნას, ის ამ დროს თითქოს კი არ თხოულობს, არამედ მხოლოდ განასახიერებს მათხოვარს. აქ ყველაფერი პირობითია, - ჩაცმულობით დაწყებული და ხვენწა-მუდარის გამომხატველი სამეტყველო ნიშნებით დამთავრებული. ის არ ითხოვს, ის მოითხოვს, საფასური გაიღონ როლისთვის, რომელსაც ის ასრულებს და შესრულების ამ აქტით მოქალაქეებს შეახსენებს, რომ ისინი არ არიან მათხოვრები. მაგრამ ეს მხოლოდ - სანყის ეტაპზე. აი, ვიღაც გაზეთს კითხულობს, თავდავინყებით საუბრობს ან, უბრალოდ, ფიქრსაა მიცემული ან, კიდევ უფრო უბრალოდ, სძინავს. მათხოვარი ასეთ მოუცლელ თუ დასაქმებულ მგზავრს ხელით ეხება, აფხიზლებს, ითხოვს ყურადღებას და მისი თხოვნის გათვალისწინებას. ეს უკვე, ხედებით, შენიღბული ტერორიზმია. აი, მათხოვრის განვდილ ხელში მონეტა ჩავარდა, ერთი, მეორე, მესამე. ვილაცას შეებრალა და თავისი სიბრალოე ფულის გაღებით გამოხატა, ვილაცამ ვილაცის სახელზე ჩაუყარა ხურდა, ვილაცამ რაღაც ჩაიფიქრა, ვილაცამ რაღაც ინატრა. ერთი სიტყვით, ყველა გამლებმა ინდივიდუალური საზრისი ჩადო თავის ქმედებაში, თითოეული ამ ქმედების ფაქტობრივმა შედეგმა კი მათხოვრის ხელში მოიყარა თავი. შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ მათხოვარმა მოქალაქეთა ემოციები გაითამაშა? თუ მაინც სიბრალოეზე გავამახვილებთ ყურადღებას, გამოვა, რომ მათხოვარი სიბრალოელით თამაშობს. იცის თუ არა ეს მოწყალების გამლებმა? დავუშვათ, მან იცის მათხოვრის გათვლა, ანუ ის არაა გულუბრყვილო გამლები. გამლებს დიდსულოვნად ელიმება მათხოვარზე, რომელსაც გულუბრყვილოდ ჰგონია, რომ მას ასულელებს, და ესეც აძლიერებს მასში სიბრალოელის განცდას. ასულელებს თუ არა მათხოვარი მოწყალების გამლებს თუნდაც მის ასეთ სენტიმენტალიზმში? ნებისმიერ შემთხვევაში, მათხოვრის მთავარი სურვილი, რომ ფული მიიღოს, რეალიზებულია, მიზანი მიღწეულია. როცა ეს ბოლო პუნქტი სახეზეა, როცა წერტილი ისმის, მათხოვრის გამარჯვება თავის თავს ზეიმობს. მაგრამ სურდა თუ არა მათხოვარს მისი გასულელება, თუნდაც მაშინ, როცა გამლები გასულელებული აღმოჩნდა? ეს ისეთი შემთხვევაა, რომელიც ფაქტობრივი რეალობიდან ამოსვლას მოითხოვს და არა - ფსიქოლოგიური განწყობილებიდან. გასულელების ფაქტი სრულდება, და ის სრულდება არა იმიტომ, რომ ეს სურს ან არ

სურს კონკრეტულ მათხოვარს, არამედ იმიტომ, რომ ამ მათხოვრის ფსიქოლოგიური კომბინატორიკა მხოლოდ შედეგია მისი ექსისტენციალური მდგომარეობის. მათხოვრის მდგომარეობაა ასეთი, ყოველთვის ვილაცის გამსულელებელი. მაშასადამე, თვით მათხოვარი თავისი მდგომარეობის, სამოქმედო მოდუსის აღმსრულებელი და მსახურია, ის არ ლალატობს მდგომარეობას, რომელშიც აღმოჩნდა. მან რომ ამ მდგომარეობას უღალატოს, აღარ იქნება მათხოვარი. "მათხოვარი" ნიშნავს მათხოვრის მდგომარეობის დამცველს, აღმსრულებელს, გარკვეული როლის შემსრულებელს, ისე, როგორც "გამლები" ნიშნავს გამლების როლში მყოფს, გამლების როლის შემსრულებელს. გამლები გამლებად იქცევა მას მერე, როცა გაივლის გზას თავის თავში სიბრალულის გამომუშავების აქტიდან მათხოვრის ხელში ფულის ჩაგდების აქტამდე. ყველა შემთხვევაში, მონყალების გამლებისთვის მათხოვარი არაა პიროვნება, ის მდგომარეობის ფუნქციაა. ასეთივე მდგომარეობის ფუნქციაა გამლები მათხოვრისთვის. მათხოვრის მდგომარეობა საჭიროა, რათა გამლებმა სიბრალულის აქტი დაიყვანოს ფულამდე, მონეტამდე, - გაიღოს ის, რაც გააჩნია. შეიძლება ის არც ფიქრობდეს, მათხოვარი ფულს საჭიროებს და მეტს არაფერსო, მაგრამ პროცესი სწორედ ამით მთავრდება, - ფულის გაღებით. თუ დაუკვირდებით, კარგად შენიშნავთ ჩვენს რეგიონში მომუშავე მათხოვრის არსებით ნიშან-თვისებას. ხოლო თვით ეს ნიშან-თვისება შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ ერთი პატარა ოთახის სახით, რომელიც არასოდეს იქცევა სადალაქოდ, და რომელშიც მაშინ ერთად აღმოვჩნდით. მე არ ვიცოდი, რომ მას შეიძლებოდა ეს არ სცოდნოდა. არც ის ვიცოდი, რა მუპასუხა იმაზე მეტი, რაც არ ვიცოდი და არც უნდა მცოდნოდა. ერთი სიტყვით, შემომჩივლა:

- არ ვიცი, რატომ ხდება ასე. თითქოს მრცხვენია შენზე ზრუნვის. და, მე ვფიქრობ, ჩემი ასეთი მდგომარეობა შენი ბრალია. სულ მეჩვენება, რომ ვთამაშობ. ისეთი განცდა მაქვს, თითქოს ზრუნვას ვზრუნავდე, გეხმის? არასდროს თავი ასე კარგად არ მიგრძენია, ვარ ძალიან ბედნიერი, მაგრამ რაღაც მზლუდავს. ლალად არ ვარ, გეხმის? ალტაცებას არ განვიცდი.

- რატომ უნდა განიცდიდე? - თითქოს ჩემს თავს ვკითხე.

- არ ვიცი. ალბათ, მაინც ხსოვნაში დევს რაღაც ისეთი, რაც ჩემივე თავს მიუცხოვებს.

- მე ვფიქრობ, ხსოვნა შენთვის ისაა, რასაც ალტაცებას უწოდებ. ხსოვნა ყოველთვის იგვიანებს. ზოგისთვის, ალბათ, არც იგვიანებს. უბრალოდ, ხსოვნა ზეიმია, მე კი არ ვარ ზეიმის მომხრე. ზეიმი ისაა, რასაც და-

ვიმსახურებთ ხოლმე და საიდანაც ველარსაით ველარ მივდივართ. მე იმ გზაზე ყოფნის მომხრე ვარ, რომელიც პირველ შეხებასა და ზეიმს შორის არსებობს. ამ გზაზე ადამიანი ბედნიერი ძნელად თუ იქნება. უკეთ, ძნელად თუ იგრძნობს თავს ბედნიერად. უფრო მეტიც, ბედნიერება გზადყოფნისთვის რალაცნაირად უცხოვდება, შორეული და სანატრელი ხდება, და მას ამ დროს ხშირად ნატრობენ. ეს ძალიან ჰგავს სახლის შენებას. როცა სახლი საცხოვრებლად თითქმის მზადაა, უკვე მისი ნგრევის პროცესიც დაწყებულია. ვერც მოიხელთებ დროის იმ მონაკვეთს, როცა შენების პროცესს ნგრევის პროცესი ცვლის. მე არ ვგულისხმობ იმ მარტივ აზრს, რომ პირველი უკვე შეიცავს მეორეს. მე მინდა აქცენტი იმაზე დავსვა, თუ როგორ ერწყმის მოულოდნელად შემოქმედებით მხურვალებას ყოფითი მხურვალება. იწყება ნგრევა და იწყება ჩვენს მიერ აშენებულ სახლში ჩვენი ცხოვრება. იქნებ, ესეც ზეიმია? ჩვენ ვცხოვრობთ ანუ თანდათანობით ვიშლებით სახლში, რომელიც ოდესმე უნდა დაინგრეს იმიტომ, რომ ნგრევა უკვე დაწყებულია. ხსოვნა ამ დროს ჩნდება. მეხსიერებაში იმ აქტის გაცოცხლების პროცესი იწყება, როცა სახლს ვაშენებდით, როცა რალაც ჩვენი ნებით ხდებოდა. მერე, უკვე მოგვიანებით, ვაცნობიერებთ, რომ მაშინ, ერთ დროს, ბედნიერი ვყოფილევართ. და იწყება ამ ბედნიერი დროის ხსოვნა, მისი რესტავირება თავსა და გულში ერთდროულად. ის, ყოფილი ბედნიერება, არ მოითხოვდა თავისზე ფიქრს, ის კონკრეტულად არსადაც არ არსებობდა, არც თავში, არც გულში, ის ჩვენ ვიყავით. მისი ლოკალიზების მოთხოვნილება კი ზეიმის, ალტაცების, ტკობის, გახსენების აქტში მისი გადასვლის შედეგია. ეს თითქმის ერთი და იგივეა. მაგრამ ეს უკვე სულ სხვა ცხოვრების დაწყებაა, იმის შეგნებაა, რომ საიდანაც გამოგვაძევეს.

- იქნებ, ბედნიერება ბედნიერების მოგონებაა? მაგრამ შენ სხვა რამეს ამბობდი. კარგი, მაგრამ იმას რა ვუყო, რომ მერე გაქცევის სურვილი მიჩნდება. იმდენად კაშკაშა ხდება ეს ზრუნვა, რომ უკვე აღარ ვჭირდები, მისთვის ზედმეტი ვხდები. ამიტომ მინდა ზრუნვიდან გაქცევა.

- შენც ადექი და გაიქეცი საპირისპირო მიმართულებით. ზრუნვაში შებრუნდი, შეღრმავდი და გაძლიერდი. ასეთი გაქცევა გადარჩენის ტოლფასია, გადარჩენაა. მე არა ვარ ზეიმის მომხრე. ძლიერი ადამიანების ხვედრი დარჩენაა. აი, სულ ესაა. როცა ზეიმი მოდის, ისლა დაგვრჩენია, ვხატოთ, ვწეროთ, ვიმღეროთ, ვიცეკვოთ, რალაც მეორადი ვაკეთოთ, ამ მეორადით კი - პირველადი. ძლიერი ადამიანების ხვედრი დარჩენაა. გახსოვს?:

შეიძლება, ისინი სულაც ჩრდილებმა წარმოშვან.
სარკის წყვდიადში ჩაძირულმა, შეშლილმა ადამიანებმა,
რომლებიც ბუნებას მხოლოდ იქ ხედავენ,
სადაც ის თავისი თავისთვის არაა,
სადაც დამნახველი დასანახს აქცევს დანახულის დამნახველად
და ცვლის რაკურსს მხოლოდ მაშინ,
როცა საქმე ეხება თამაშს.

შეიძლება, ისინი წარმოშვან ღარიბმა ძაღლებმა,
რომელთა ყეფაში გამთლიანებული, მძვინვარე სიგიჟე
თავს უყრის ვარსკვლავებს და ამრავლებს იმედს,
თავისი ღიმილით დალდასმული ლექსებიდან გაპარულ მინას,
თავმოყრილს ცაში, რომელიც უკლებლივ ყველაფერს ირეკლავს,
მართლების ჩათვლით.

- ხოლო თუ ის მათხოვარი, შენ რომელზეც საუბრობდი, ქალია და
იმ ქალს ხელში ბავშვი უჭირავს?

- მაშინ ეს ბავშვი ბავშვი აღარაა, იგი ამ ქალის ფუნქციაა, ფესტია,
საჭირო მოძრაობაა, ორგანოა. ერთი სიტყვით, ბავშვის გარდა ყველაფე-
რია.

- როგორ არ გინდა, როგორ ძალიან არ გინდა, რომ ის ბავშვი იყოს,
ბავშვი და მეტი არაფერი.

და მე ამ ჩემს თავს დავმორჩილდი და გავუძეხი სადალაქოსკენ.

7.

და ესეც მოიპოვება: ნიჟარა, თეთრი, განაზრებებში ჩაძირულ თავ-
ებს შორის იმედივით აციაგებულ სივრცეს შემხმარი, საუკუნოდ შეტოვე-
ბული, ქარაფშუტა. მოპოვებულში კი ბზრიალ-ბზრიალით ჩაედინება
წვრილი შავი ნემსებით დაჩხვლექილი წყალი, საიდანაც ვერასდროს ვერ
გამოხვალ, რაც შენც კარგად მოგეხსენება. ის არ გიკეტავს გზას სარკის-
კენ. მხოლოდ შეგახსენებს, რომ თუ მოგება გადაგინწყვეტია, კეთილი უნდა
ინებო და წრეში აღმოჩნდე. მოგების შესაძლებლობა ჩნდება იმ წრეში,
რომელსაც ველომრბოლელები ვერ გაარღვევენ. მოგება ინწყება ველო-
რბოლის დაწყებისთანავე და დასასრული არ უწერია არასდროს, არას-
დროს. შენ შეგიძლია მოუგო იმას, ვინც, შენსავით ველოსიპედზე ამხედ-
რებული, მიექანება დროის საპირისპირო მხარეს, მაგრამ შენ ვერასოდეს

მოუგებ იმას, ვინც ამ წრის მიღმაა. ის კი აქ არაა და არაფერი იცის იმაზე, რაც წრეში ხდება, რასაც ნიჟარის ძაბრი ითრევს და აუჩინარებს. ანუ: არსად არ გააქვს. ანუ: ისაკუთრებს. ოდესმე, ალბათ, შენც მოიგებ. მერე მონაგებს, მოგებასთან ერთად, გაიტან წრიდან და უჩვენებ იმას, ვინც წრის გარეთაა. ის კი გეკითხება: "ნუთუ ჩვენ, ყველანი, ერთმანეთისთვის ვართ მხოლოდ რეციპიენტები და მეტი არაფერი?". მაგრამ შენი მოგება ემახსოვრებათ წრეში, რომელშიც ვერასდროს ველარ შეხვალ, ე.ი. სხვაგან. ალბათ, ამას უწოდებენ გამოუვალ მდგომარეობას. უწოდებენ მას მერე, როცა შენ ასეთი მდგომარეობის მსხვერპლი აღარ გქვია. შეიძლება ითქვას, რომ შენი მდგომარეობა ველოსიპედზე ამხედრებული შენი სხეულია? მაშინ შენ სად ხარ, ამ შენს სხეულს თავდავიწყებით გაკიდებული იქით, ფინიშისკენ, რომელიც არსად არ არსებობს, მაგრამ რომლის ნიშანიც ჩნდება და მალევე ქრება დროში? შენც ამ დროს ეკუთვნი. და მაინც, სად ხარ? იქნებ - იქ, სადაც შენს მოულოდნელ მოგებას შენიშნავ? მაგრამ, ოჰ, მოგება ხომ წრის გარეთ გტოვებს, იმავდროულად კი - იმ მოგების გარეთ, რომელსაც ხელი უნდა მოკიდო და ჯიბეში ჩაიდო. გეთანხმები, რომ ამ დროს რაღაც გაგვისხლტა ხელიდან. მე კი გეთანხმები, რომ იმას ხელგაშვერილს და შენზე დამიზნებულს, არასდროს არაფერი უცვივია ხელიდან, ფულიც კი - არა. ის შემოდის ვაგონში და თვალს თვალში გიყრის. შენში კი ამ დროს ვიღაც ჩურჩულებს: დამარწმუნე, რომ არ ვარ მათხოვარი და ამ საქმეში ფულს გადაგიხდი: მე ეს მჭირდება, როგორც შენ - ფული". მისი ყური კითხულობს ამ ხმას მანამ, სანამ შენ ყურს მოკრავდე იმას, ვინც შენში ამეტყველდა. მისმა მდგომარეობამ წრიდან გაუსვლელად წაიკითხა შენი მდგომარეობა და შემოგთავაზა წინადადება, რომელიც ჯერ კიდევ უცხოა შენთვის. აი, ეს უფრო კარგად გესმის: "რა უფრო გჭირდება: ფული თუ როლი, მათხოვრის ნილაბი? შენ ხომ ფულს ფულის ალების ხელოვნებაში იღებ". მისი ყური კითხულობს შენს გამომეტყველებას და თანაგრძნობით აპარტყუნებს. შენ ამას ვერ ხედავ, მაგრამ ხედავს შენი თვალი, და გატყუებს. ანუ: გითანაგრძნობს. არადა ის, შენც კარგად იცი, მართლა ბავშვია, თუნდაც იმიტომ, რომ უნდა წავიდეს სადმე და დაიძინოს. დიახ, ასეა: სადმე წავა და დაიძინებს. მაგრამ აქვე უნდა გკითხო: რა ისაკუთრებს, ძაბრი თუ ნიჟარა? რაღაც, რაც ნიჟარის ძაბრსმიღმაა, რაც ბნელა. არადა, სწორედ ეს გვეძვირფასება, - იმაზე გამარჯვება, ვინც წრეში არაა მაშინ, როცა ჩვენ წრეში ვართ. უნდა მოგახსენოთ, ბატონო ჩემო, რომ ღვინის სუნად ყარხართ. რა ბრძანეთ? უნდა მოგახსენოთ, რომ ღვინის სუნად ყარხართ. და ეს თქვენ მუშაობაში ხელს გიშლით? არა, რა თქმა უნდა, არა. მაშინ კეთილი ინებეთ და განაგრძეთ მუშაობა,

ხოლო რაც შეეხება ჩემს მყრალ ხახას, იგი თავის ქვედა ნაწილს წარმოადგენს და ნაკლებად ან სულ არ გეხებათ. თქვენ ფიქრობთ, რომ ხახა, მყრალი ან არამყრალი, თავის ნაწილია? ყოველ შემთხვევაში, მე ასე წარმოვსთქვი. ბატონო ჩემო. დიახ, რა ბრძანეთ? უკვე სამჯერ გკითხეთ, ნანეტი ხომ არ აჯობებს მეთქი, თქვენ კი დუმხართ და ხმას არ მცემთ. ოჰ, მაპატიეთ და მომიტევეთ და აჯობებს, უდავოდ. ვინც წრეშია მაშინ, როცა ჩვენ წრეში არ ვართ. და არც ვიმყოფებით? და არც ვიმყოფებით. მე მაინტერესებს მისი სხეულის ნებისმიერი ის ფრაგმენტი, რომელშიც დროისა და სივრცის მოძრაობაზე დაკვირვებაა შესაძლებელი და რომელიც ცეკვავს.

8.

როცა შენ ლაპარაკობ, ყოველთვის ქარია და ყოველთვის რაღაც ისეთია დაკარგული, რაც თავს გახსენებს სწორედ როგორც დაკარგული, რომელიც, მივინწყებული თუ უსარგებლო, უფუნქციო, სადღაც თავისთვის დანაწილებს. ისიც ამ გარეუბანივით ყვითელი და გახუნებულია, მაგრამ, იქვე, თავისი სიჭარბით თავისმომამბეზრებელიც, დამლელიც. როცა შენ ლაპარაკობ, შენს მეტყველებას უკვირს შენი. დიახ, ასე, შენ მას აკვირებს, და შენ ეს იცი და გსიამოვნებს; მის ფუნქციად შენი მოძრავი არსებობის წარმოდგენა ყრუ, ძილში მობუტბუტე ბავშვივით დაძაბულ ტებობას განიჭებს. რას ამბობ: რომ ფუძის ძვალი გაუტეხეს, ისე გალახეს? რომ მას ჩვევად ჰქონდა, ორ დაპირისპირებულ მხარეს შორის ჩამდგარიყო და გაეშველებინა? (წარმოგიდგენია?). შევეცადო და წარმოვიდგინო, რასაც შენ ყვები და უკვირს შენს მიერ წარმოთქმულსაც; უკვირს თხრობის ყველა ობიექტს, რომელსაც აქ საქმე ეხება, ცოცხალს თუ უსიცოცხლოს, ანმყოში ფრთხილად შემოშვებულს; თუნდაც იმ ცივ და ჩამოსასხმელ ღვინოს, რომელიც, როგორც შენ მიაგებობ, რაღაც ოთხმოცი კაპიკი ღირდა. ან, სულაც, ორჯერ ოთხმოც კაპიკს, რომელიც შენი დანაზოგი იყო, ღვინისთვის შენი მეოცნებე თავის შესახსენებლად, ცივი, უამური ფიქრების გასათბობად. შევდივარ დუქანში. მე მიყვარს ამ ხალხთან ლაპარაკი. ისინი, ძირითადად, არიან ლოთები, თავს იყრიან ამ რეგიონის ყველა კუთხიდან, აქვთ თავიანთი საზოგადოება და აგინებენ ცხოვრებას, სამართლიანობის დიდი შეგრძნებით. საერთოდ, არიან ძალიან ემოციურები და იოლად ბრაზდებიან. ესაა ხელმოცარული ხალხი. მათი პიროვნული თვისებები განსაკუთრებით იკვეთება შუა ასაკში. მაგრამ მე რა ვქნა,

ვინც არც ხელმოცარული ვარ და არც - შუა ასაკში, ძალიან იოლად კი ვბრაზდები. და შევდივარ დუქანში, როგორც არა ერთი და ორია თბილისში. უცნაური განცდა გეუფლება. ეუბნები: "ძმაო, რა ღირს ღვინო?" ფასი დიდი ასობით მიუხატავთ, მაგრამ სადღაც იყურები, მერე თვალს თვალში უყრი დახლიდარს ძმობის, ერთობის, თანასწორობის ნიშნად და ეკითხები: "რა ღირს, ძმაო, ღვინო!". გპასუხობს. მერე ეუბნები: "ცივია?" "ცივია". "ორი ბოთლი ჩამომისხი", და საზოგადოებას უერთდები. და მე წარმოვიდგინო, მიგიღეს. ვგრძნობდი, რომ კარგი ვიყავი ასეთი, მიღებულნი. ჰო, საუბარი შეეხებოდა კომისარიატებს. აგინებდნენ და ყვებოდნენ, რომ ადრე ერთი სუფრა საკმარისი იყო, ახლა კი, კაცო, ფულს ითხოვენ. მეც ავყვევი გინებაში. შენ ხომ გახსოვს, შარშან ზაფხულს მეც მომაკითხეს და მთელი თვე ვემალებოდი. ვუთხარი, რომ არიან ტრაკები. დამეთანხმნენ. მერე წამოვედი და სასიამოვნოდ ვიყავი ძალიან. რაც შეეხება არაყს, არ მიყვარს. ჰო, არაყი არც მე მიყვარს, არყის სიმთვრალე ბნელია და არეული; ცუდი, სასტიკი აზრები გიტრიალებს, არავინ არ გიყვარს. ჰო, ეგრეა. ღვინო ნათელია, ღვინის სიმთვრალე არყისას არ ჰგავს, არაყი გამძიმებს. ჰო, მართალია. ღვინო არ გამძიმებს. ჰო, არ გამძიმებს, ეგეც მართალია. მაგრამ ღვინო გჭყიპავს. და შედის დუქანში ჯერ კიდევ დილით. ალბათ, დილით, რომლის იქითაც, მოსახვევში, არის ბაზარი. იქ მაშინ ჩვენი მეგობარი ცოცხალი იყო და ერთხელ ხილი ჩამოიტანა გასაყიდად გარეუბნის გარეუბნიდან: მოიტანა მწვანე ზურგჩანთით, დახლზე დაანყო, საქმე ეხებოდა ატამს, და თვითონ ოდნავ მოშორებით დადგა, ვითომ სხვისი იყო. მაგრამ როცა ფასს კითხულობდნენ, ისეთი განცდა ეუფლებოდა, თითქოს განაჩენს უკითხავდნენ ყოველთვის ხელახლა. მერე შეეჩვია და აღიარა, რომ ადამიანი ყველაფერს ეჩვევა ადამიანი. ეს ჩვევა შერჩა, გამყიდველებს თავს აფარებდა, ინიღბებოდა, გარეგნულად კი მყიდველის იერს ღებულობდა, რომელმაც ნაცნობი გამყიდველები ნახა და საათობით გამოესაუბრა. ძმაო, გურჯივეი გაიხსენე, ამბობდა იგი, და თვითონაც იხსენებდა. ის ახლა მინაშია. გურჯივეიც. მაგრამ, ამჯერად, ჩვენი მეგობარი. მან ნახა ცხოვრება და ბოლოს ვერ გაუძლო, ყველაზე სოციალურ ასაკში. თავისით წავიდა, მოკიდა ზურგჩანთას ხელი და გაქრა. როგორც იტყვიან, თვალს მიეფარა. როგორც იტყვიან, ისე მოიქცა. ისე მოიქცა, როგორც შეიძლებოდა არ მოქცეულიყო, როგორც იტყვიან. წამოვედი და ნასიამოვნები ვიყავი ძალიან. და გადავწყვიტე, თავსაც ესიამოვნოს მეთქი ძალიან, და მან თქვა დინჯად: გამძიმეხი სადალაქოსკენ. იქვე, დუქანიდან სამ ნაბიჯზე, სადაც ახლა ვარ. ნიჟარიდან იფრქვევა სიცივე. სადაც ვიმყოფები.

1.

მისი სუნთქვის ხერხემალში გადის ჩემი ხმა, - წერილი წითელი ზოლი, რომელიც არის ჯანყი სიცოცხლის ბოლო საფეხურად იმ ყველაფრის გამოცხადების წინააღმდეგ, რაც მხოლოდ მედლის მეორე მხარეა, რაც არ კლავს სავსებით პრაქტიკული მოსაზრებით, რაც უნდა მეორდებოდეს და ამით უარყოფდეს დრამის დაბადების შესაძლებლობას იქ, სადაც მოქმედება წელზემთ ინაცვლებს და ცდილობს დასახსრვას მოულოდნელობებად, განხორციელებული მრავალი შეხების იმიტაციებად, საიდუმლოს გამომჟღავნების მცდელობებად; ცდილობს იმ მოძრაობების დისკრედიტირებას, რომლებიც, დროებით სხვა სივრცეში გადაჯგუფებულნი, მალე ისევ დაუბრუნდებიან ნაცნობ წყლებს, რომლებიც მის გადახრილ სხეულში ერთი დიდი შეცდომაა, ფერების კოლექტიური ორგაზმი.

მისი ღირსების, სიამაყის, სიგიჟის და გადარჩენის მთავარ ორგანოს სადღაც ჯერ ისევ საჭირო და მოქმედი ენა უნოდებს სარცხვინელს, ხოლო კონკრეტულ ამ სარცხვინელს, მზესავით ამომავალს მისსავე რეალურ ფანტაზიებში, ჰქვია დუჩუნა, სადაც ყვავიან და იშლებიან ულამაზესი მცენარეები, სურნელებენ და ხმაურობენ ზღაპრული ცხოველები, ყირაზე გადადიან ბავშვები, მალაზიები უფასოდ არიგებენ ლუდს, აფროდიტე არ ავრცელებს სნეულებებს, ჩემს თითოეულ ფიქრს და ჩემი სასხეულო მთლიანობის თითოეულ ასოს ჰყავს თავისი დედა, ისინი ერთმანეთს ეძებენ, ჩვენ უკვე მოვნახეთ ერთმანეთი, ხოლო დუჩუნა ფეთქავს გულივით და მღერის ყველა მიმართულებით, ყველა ენაზე, ყველა შიშველი და დავინყებული ადამიანისთვის, არის დაუცველი და ამ თავის დაუცველობაში ერთადერთი და უსაზღვროა, თითქმის უსურვილო.

დუჩუნა, ის რომ უმონყალოდ ცვეთს, იზრდება კედლებზე, თაროებზე, სარკეში, შეყვარებული მამაკაცების მკერდზე, ზოოპარკებში დაკონსერვებული ნიანგების თხელ მუცლებზე, ჩიტის ნისკარტის სიზუსტეში, ხსოვნაში; იფურჩქნება ტვინის მარცხენა ნახევარსფეროში და შემპარავი ცეკვით ეფინება მთელ ტანს, საიდანაც სხვა ტანს ეფინება. მე მას ვეუბნები, რომ დეკემბერში და იანვარში გაჩენილ ბავშვებს კოლოები

დიდხანს ვერ დაკბენენ. ეს მას ახარებს, მაგრამ ალონებს. მისი სევდა ყოვლისმომცველია, ისე, როგორც მისი ღუჭუნა, რომლის ეგზოტიკური თავგადასავლებით უშურველად იესება სამყარო და არაფერს არ კარგავს, ღიმილით ეგებება მის მორიგ ორგაზმს. რასაც მისი თვალი შენიშნავს, უნდა იქცეს მისი სევდის კიდევ ერთ ფუნქციად. რასაც მისი ღუჭუნა ხედავს, მაშინვე სევდის მწვანე წყლებში განიბანება და ხელმეორე სიცოცხლეს იწყებს, მისი ღუჭუნის გასახარად, მისი უმანკო გამოხედვების შესაკავებლად ამ უაზრო და უადგილო უმანკობაში. ყოვლისმომცველია მისი თვალის დახვეწილ ჭრილში მოხვედრილი ცოცხალი და უსიცოცხლო საგნების შიში, - რომ ისინი ერთ ურიგო დღეს შეიძლება გამოყრილ იქნენ ამ სამოთხიდან, აღარ დაექვემდებარონ სევდის ფუნქციად ყოფნის ყოველდღიურობას, დარჩნენ უფასოდ.

თუ შენ არ კლავ მხოლოდ იმიტომ, რომ მოგკლან ყოველ წამს, ყოველ მოსახვევში, მოგკლან ისე, როგორც შეუძლიათ, შენ არ ემსახურები სიცოცხლეს. და არც სიკვდილს ემსახურები? შენ ამ სანყალ ადამიანებს დაუფიქრებლად გატყორცნი შენი ალევორიული ცენტრისკენ, და ეს უკანასკნელი იქცევა სავსებით რეალურ სივრცედ, პეპლებით და ვარსკვლავებით დახუნძლულ სამყაროდ, სადაც სუნთქვა შეუძლებელი ან ძალიან რთულია, სადაც ეტნა დულს და მზადდება გაურკვეველი დროით, გამოუცნობი მოვლენების შესაქმნელად ან დასაწყებად მათი შესაქმნის, მათი სიყვარულის. ეს მას ახარებს, მაგრამ ალონებს, და ეს მას არ კლავს. როცა ის პირველად შეაცდინეს, მამას ჯერ კიდევ არ ჰყავდა საყვარელი, რომელსაც დღეს უკვე ერთ-ერთ მთავარ მეტოქედ თვლის ქალაქში, სადაც მამაკაცების სისუსტე და უმწეობა ახალშობილის მოვარდისფრო-მოლურჯო სუნით თაებრუდამხვევია. ის კი მათ უვლის და უფრთხილდება, როგორც შეუძლია, როგორც ამ კაცებმა ასწავლეს.

- მე ვამრავლებ მოძრაობებს, თითოეული ახალი მოძრაობა მავინყებს წინარეს და იმის წინარეს. ეს ხომ მთელი ხელოვნებაა. ხანდახან ვფიქრობ: იქნებ დავინყების უნარი მთავარი პირობაა, თუ გსურს მოძრაობდე საუკუნოდ, დიახ, საუკუნოდ! მე შემძლია ამაზე საუბარი დიდხანს, გაუჩერებლად, ხმამაღლა, ჩურჩულით, ნამღერებით, უჩუმრადაც კი, მაგრამ, ღმერთო ჩემო, როცა საუბარს ვიწყებ, უმალ ვაცნობიერებ, რომ არაფერიც არ მახსოვდა და მხოლოდ ახლა ვიხსენებ, როცა ვყვები; ვიხსენებ იმასთან, ვისაც ვუყვები. და ესეც მოძრაობაა, არა? ამითაც რაღაც ძველს ვივინყებ, იმას, რაც ზოგჯერ თავს მახსენებს და გზას მიხერგავს რაღაც ახლისკენ, უცნობისკენ. დავინყება მოძრაობის პირობა მხოლოდ მაშინ, როცა გიყვარს არა ესა თუ ის მამაკაცი, არამედ - სისუსტე,

რომელიც გიბიძგებს, დაიცვა და გაუფრთხილდე, გადაარჩინო მათგანვე, ამ მამაკაცებისგანვე. მათი სისასტიკე, პირველ რიგში, ამ სისუსტის გაძლიერებას ემსახურება, ჩვენ კი, ქალებს, შეგვიძლია დავინყება ჩვენი ძლიერების და ამის მერე - მათი სისუსტის დაცვა მათივე სისასტიკისგან და სიცივისგან, მათი ბავშვური სიძლიერისგან. ეს სიმართლეა! ლმერთო ჩემო, ხანდახან ვფიქრობ: დავინყება რომ არ შემეძლოს, მესხიერება ერთ კაცს კი არა, ერთ კაცთან ერთ შეხებასაც ვერ გაუძლებდა. როგორ შეიძლება არ ინახებოდეს ის, რაც ასე ძვირფასია, ასე იღუმალი! მაგრამ ჩემთვის მოძრაობა პური, საზრდოა. და, სხვათაშორის, კარგად არც ვიცი, რას ვუნოდებ მოძრაობას. მაგრამ ეს ხომ არც ისე მნიშვნელოვანია. როცა მე ვცოცხლობ, არაფერიც არ ვიცი. არც მამინ, როცა თვალებს ვხუჭავ და არც მამინ, როცა თვალები გახელილი მაქვს...

და კიდევ ერთხელ იხსენებს იმას, ვისაც უყვება, ვინც მას ახლა ისე უსმენს, თითქოს ღამე ერთ სანოლში არ გაეთიოთ. რა მნიშვნელობა აქვს, იყო თუ მხოლოდ იფიქრა ამაზე; იყო თუ არც ოდესმე იქნება. რაც მას უნდა, ხდება კიდევ. უბრალოდ, ცხოვრება სწრაფი და უხეშია, იმდენად უხეში, რომ მას მიანარცხებს ისეთ მამაკაცს, როგორსაც ის იმსახურებს სასჯელის სახით, მაგრამ არა - იმ ფიქრებისთვის, რომლებიც მასში ქალს ინახავენ, დასამცირებელს, ნასაშლელს, აბუჩად ასაგდებს და მიწაზე დასაწვენს, შეშლილს. როცა ის შენთან საუბრობს ან გისმენს, რაც მისთვის ერთი და იგივეა, უკვე მსხვერპლი ხარ იმ მონადირის, რომელსაც ის თავის თავში ყოველთვის ხედავს და ვერასდროს ვერ იტანს, რაც გამოწვეულია, ისევ და ისევ, მისგან დამოუკიდებელ მიზეზთა გამო. და ყველა მამაკაცი ერთია? ყოველ შემთხვევაში, მონადირეებს ისინი ყოფნით და, ამიტომაც, კმაყოფილი მათი სახეები გამოყოფენ არაამქვეყნიურ ბრწყინვალეობას, თავმოყრილს მის ქალურ მკერდში, რომელიც ანთია ნებისმიერ შესაძლო შედეგში, თუნდაც განუხორციელებელში. მას არ შეუძლია არ იმეორებდეს, როგორც დასასწავლ გაკვეთილს, იმ მოძრაობების ერთფეროვან კომბინატორიკას, რომელთა დავინყება პირობაა ნაჩვევ მოძრაობათა გამეორების და - შენების, შენების. როცა ის აშენებს, - დუმს. მესხიერება ჩართულია განვლილ და დასაწყებ მდუმარებებს შორის; ორ დიდ საქმეს შორის ხარობს მესამე დიდი საქმე.

ვინც მას ეხება, უნდა შეეხოს მის ღუჩუნას. ვინც მის ღუჩუნასთან შეხებას გაბედავს, დაექვემდებარება აღწერას და კლასიფიცირებას უჩვეულო სანახაობებად და წარმოდგენებად, მთლიანობის შეუძლებლობებად. ვინც მისმიერ აღწერას დაექვემდებარება, გაინირება სიცილის მოსასმენად. და ვისაც ეს სიცილი მოისმენს, მოისმენს სამუდამოდ, თითქმის

- საყველპუროდ. აი, ეს ხდება მისი სახლის ნახევრადბნელ სამზარეულოშიც, მაგრამ იქ სულ სხვა სიცილია გამეფებული: არარსებული დედის სიცილი. ეს სიცილი ასუფთავებს კარტოფილს მისი ძმის ან მამამისის საყვარლის ხელით, თლის და ამსგავსებს მინიატურულ, წყალში გასაშვებ ნავებს, ყრის ზეთიან ტაფაზე და ქმნის მოლოდინს, სიცილს, სხვის სიცილს. ოჯახის ძირითადი და დროებითი წევრები ათვალეირებენ ერთმანეთის გამოხედვებს და ვერაფერს ან თითქმის ვერაფერს ვერ სწავლობენ. მათ, უბრალოდ, ერთმანეთი ეხმარებათ სიცარიელის დავინყებაში, და ამის გამო მადლობენ ერთმანეთს. რაც სხვა დროს ჩვეულებრივი, შეუმჩნეველი კატლეტი ან გუფთა იქნებოდა, ახლა ნაღმია, არა, ომის მთელი პოლიტიკაა მამამისის საყვარლის ხელში, მიმართული მის წინააღმდეგ, მისი თითოეული ამონასუნთქის წინააღმდეგ.

- ზოგჯერ მეჩვენება, რომ სწორედ მისგან ვისწავლე გემის ადების ხელოვნება. როცა ნადირობ, ეს გადამწყვეტი უნარია. მე კი ყოველთვის იმაზე ვიყავი დაგეშილი, ვინც უკვე ჩემს ხელთ იყო და შენარჩუნებას საჭიროებდა. მართლა ასეა, - კაცები მოითხოვენ, რომ ვიბრძოდეთ მათი შენარჩუნებისთვის და ამით ვუმტკიცებდეთ ჩვენს სიყვარულს. განა სადმე გარბიან ან უარგყოფენ. არა, უბრალოდ, თავს იმშვიდებენ ვილაცის წინაშე, ვინც მათ ჩვენთან ყოფნის ნებას რთავს. შენ გგონია, ეს უკანასკნელი მართლა არსებობს? არა, ის მათი ფანტაზიის ნაყოფია. მათი ფანტაზია, რატომღაც, ჩვენით სულაც არაა სავსე. არადა, ყოველთვის ამტკიცებენ, რომ ჩვენ მათი წარმოდგენის ნაყოფი უფრო ვართ, ვიდრე - რეალური არსებები. მაგრამ ამასაც თავისი დრო და რიტმი აქვს, არა? ის, პირველი, ხაზს უსვამდა, რომ მე ქალი ვარ და მეტი არაფერი, მისი მეუღლე კი ადამიანიც არის; რომ მე დიახაც ვიმსახურებ დამცირებას, შეურაცხყოფას, რომ მე ამას მოვიტხოვ და ის ჩემს სურვილებს ასრულებს. როცა ვპასუხობ, რომ სწორედ მან, და სხვამ არავინ, შემაჩვია ამ დამცირებებს, მხოლოდ იჭყანება და თვალეში მბოლოებს. მას შეუძლია, დამირეკოს და ალერსიანად მთხოვოს, რომ ტელეფონით გავათავებინო. ეს ხდება არც ისე იშვიათად. მერე, ნასიამოვნები, მემშვიდობება თითქმის მთელი თვით. ვეუბნები: "ადამიანო, მე ასე აღარ შემიძლია, მეც მინდა სიყვარული, საუბრები, სიცილი". ვერ წარმოუდგენია, რომ უკვე დიდი ხანია დავკარგე. არ იცის, რომ დაგეშილი ვარ წარსულზე, რომელიც ჩვენს შორის იყო. ნუთუ, შეიძლებოდა, ასე თანდათან გამქრალიყო მისი ტკბილი ხმა, მისი შეხებების სიღრმე, მისი ის დრო, რომელიც მთლიანად მე მეკუთვნოდა? ნუთუ.

მამას ლურჯი, ახალგაზრდობისდროინდელი პლედი მოუსხამს და სიგარეტს ეწევა, ფანჯარასთან მდგომი. გაზქურაზე ჩაი დულდება. გარ-

ეთ თოვს და მანქანების ხმაურს ანელებს, არბილებს. დაორთქლილ მინას ნისლივით ეფინება სიგარეტის კვამლი და ორაზროვანი სითბოს წარმოქმნის, ცარიელს, დაუმთავრებელს და უამური ფიქრების წამომშლელს. ნუთუ, ასაკში მყოფი ადამიანებიც ვერ თმობენ სიცრუეს? თუმცა, ეს კითხვაც ხომ არანაკლებ ორაზროვანია, არანაკლებ მიმართული საკუთარი საფუძვლის ნგრევისკენ? რომელიც, ალბათ, არც არსებობს? სადღაც, სრულქმნილ გონებათა მალალ და ზემალალ ინსტანციებს ვერშემწვდარი ადამიანი კი უნდა ქმნიდეს თავისას, ურიცხვს, ხელახლა საჭიროს, იმპროვიზებულს და ნაკლულს იმის ძალით, რომ არსებობს ცნობა ზემალალ ინსტანციებში გამომუშავებულ, სრულქმნილ მთლიანობათა შესახებ, და ეს მთლიანობები უფრო წინ არიან, აფრო არსაით, მაგრამ - წინ. ვილაც ყოველთვის საჭირო დროს ანებს ნორმირების საიდუმლოს, რომელსაც უნდა ითვალისწინებდეს თითოეული, ფანჯარასთან მდგომი. ნყალი ადულდა, შემოგველე, გადმოდგი ქურიდან. ქალი შერბის მალაზიაში, სადაც ხალხმრავლობაა; მოხუცი კაცი ცდილობს არდაცემას, ხელჯოხი არა აქვს. ყოველ უზადრუკ მოსახვევში - მორალი, ზნეობა. ყოველ მიგდებულ, ამორალურ თავში, ჯერ კიდევ არსებობს იმედი გამდიდრების, იმაზე მეტი ფულის შოვნის, ვიდრე საჭიროა. ნუთუ სიცრუეც კი არ გტოვებს მარტო, არ გაეინყებს, რომ შენი სიცრუე ღარიბია იმიტომ, რომ ნაკლულია სადღაც შექმნილ, სრულყოფილ სიცრუესთან შედარებით? და ამ სრულყოფილ სიცრუეებს ტაშს უკრავენ, ამაყობენ მათით იმიტომ, რომ მერე შენი ბევრი სიცრუე დაეინყებულ და გადაყრილ იქნას, მოცილებულ იქნას თავიდან. შენ კი მეკითხები, ვისი თავიდანო. კარგი ერთი, მეგობარო, კარგი ერთი მეტქი. შენ არ გამდიდრდები არასდროს.

ალბათ, მამა ფიქრობს: "დიდი, შავგრემანი ბუმტი ადის ცაში, უჩემოდ, უჩვენოდ". მამა, ალბათ, იმასაც ფიქრობს, რომ ამ ქალს ოდესმე დავუმეგობრდები. თუმცა, არაა გასაკვირი, რომ ასეც მოხდეს. მამა, ალბათ, იმასაც ფიქრობს, რომ მე არაჩვეულებრივად, წარმოუდგენლად კარგი ვარ, და სულ ვერ წარმოუდგენია, რომ, როგორც შენ თქვი, გამოუსწორებლად კარგი ვარ. დიდი, შავგრემანი ბუმტი ადის ცაში უჩემოდ, უჩვენოდ. მერე როგორაა? "ჩვენ ვართ უსწორმასწოროდ კარგები"

2.

- და ამ ყველაფერს აქვს თავისი მრავალი მიზეზი. შეიძლება ითქვას, რომ ის შეპყრობილია. შეპყრობილია მოძრაობით. მოძრაობაში მისი

გადასვლა მოხდა მას მერე, როცა ის დასაწყისით და დასასრულით შემოსაზღვრულ-განკერძოებული და საჩვენებლად გამიზნული მოძრაობების მნიშვნელოვნებაში დაარწმუნეს. ის ახლა განსაკუთრებულია, მას უყურებენ, მისი მოძრაობები ისტორიულ ღირებულებას იძენენ, მისაბაძს, დამრიგებლურს. თუმცა, თავად ასეთი არაა, როგორც ხაზგასმით და ჩუმადა ამბობს. არც თავისი მოძრაობების მნიშვნელოვნებას ამტკიცებს, მაგრამ მან იცის: როცა მოძრაობა მთავრდება, უნდა ამტკიცო იმის საპირისპირო, რასაც მოითხოვდა და ამტკიცებდა შენი მოძრაობა. ეს უკვე გადარჩენის ილუზიით გამომუშავებული და უწყვეტი ჩვევაა. როცა ის მოძრაობს, თითქმის ემიჯნება თამაშს, ხელოვნებას, ხდება სერიოზული, გამიზნული, კონცენტრირებული. არადა, სულაც არ პაროდირებს ამ სულიერი მდგომარეობებით, ამის უნარი წართმეული აქვს სწორედ იმ მდგომარეობაში საკუთარი თავის ჩაყენებით, რომელიც მოითხოვს სიცრუეს. სხვაა რეალიზაციის პროცესში ჩაბმული ადამიანის შემოქმედება და სხვაა შეუმდგარის უესტი. მას განუწყვეტლივ უნდა არწმუნებდნენ, რომ რასაც ის აკეთებს ახლა, ამნუთას, მოცემულ მომენტში, ძალიან მნიშვნელოვანია, განსაკუთრებულია, ღირშესანიშნავია. მაგრამ მას ამაში უნდა არწმუნებდნენ მხოლოდ მას მერე, როცა ერთი მოძრაობა უკვე სახეზეა და საჭირო ხდება მისგან ახალი, სხვა მოძრაობის წარმოება. მისი ყოველი შემდგომი მოძრაობა უნდა სტიმულირდებოდეს მის მიერ უკვე შესრულებული მოძრაობის შექებით, მონონებით, განდიდებით ვილაც ისეთის მიერ, ვინც მას მართავს, ვინც მისი რწმენის შემწეობით საკუთარ საქმეს აკეთებს წყნარად, შეუმჩნევლად, მიზანდასახულად, ვინც მას უმაღლავს უძირითადესს: მისი და მისწირების მოძრაობები განწირულია არყოფნაში, სიცარიელეში და დავინყებაში გადასაყრელად, ხოლო გადარჩენის რეალური შანსი იქ უფრო არსებობს, სადაც ეს მოძრაობები თავს იყრიან, ემსახურებიან იდეას, რომელიც მათთვის დაფარულია, რომლის მიუწვდომლობა შესაძლებელს ხდის მათ მექანიკას, მათი გამოღვიძების გარანტირებულ შეუძლებლობას. ინდივიდუალურ ნებას, რომელიც ამ მოძრავე ინდივიდებს მართავს, ესაჭიროება სწორედ მათი კოლექტიური უსახობა, რომელიც ფორმად, განაყოფიერებულ-რეალიზებულ იდეად გარდაიქმნება იმის ხელში, ვინც მაღლავს მთავარს, ინდივიდუალურს, - მაღლავს მათი სისუსტის ფასად და არა თავისი სიძლიერის მიზეზით. ის იტყუება, ცრუობს, ემშაკობს, თავისზე სუსტების ექსპლოატირების ხარჯზე გამდიდრება და გადარჩენა მონდომებია. ესეც ნიჭია. ესაა ავანტიურისტის ნიჭი, ლოკალური, მაგრამ - კონკრეტული. ასე რომ, ჩემი სხეული, შეიძლება გულწრფელად ითქვას, შეპყრობილია.

“მისი სუნთქვის ხერხემალში ვხედავდი ჩემს თავს და უყველაფროდ, უზომოდ ვჩიოდ: ნუთუ, ეს არა და არაა ცხოვრება? ვხედავდი ჩემს სხეულს, დაღლილს და დაქსაქსულს ათასობით ბედში, ყველაში, ვინც უკვე შორს იყო, ვინც იქნებ არც როდის მინახავს ამ ჩემი მახინჯი ნარსულით, ჩემთვისვე უცნობი ჩემი ერთადერთი ნამდვილი ამინდით, რომლის მზერა ყოველთვის თან მდევს იმაში, რაშიც ვერ შევედი, რაც მუდამ გარს მეკრა და მუდამ ის იყო, რაშიც ვერ ვინვალე. გესმის თვითმფრინავის გუგუნი ყურმილში? ჩემი ფიქრი, შესაძლოა, სამუდამოდ მოიცვა ამ ხმამ; ჩემი თავი, შესაძლოა, სამუდამოდ მოიცვა იმ ფიქრმა, რომ დიდი, შავგრემანი ბუშტი ყოველ წამს სამუდამოდ ტოვებს მინის ზურგს და ცაში ადის უჩემოდ, უჩვენოდ. ცხელი აზრები ტრიალებენ თავში, რომელიც ჩემად იწოდება, ამჯერად მაინც იწოდება. ყოველ წამს ჩვენ ვართ უსწორმასწოროდ კარგები, ცუდები; ჩვენ ვართ უხეშები, როგორც ყველა წიგნი მეთავე ან მეჩვიდმეტე გვერდზე. ჩვენც შეიძლებოდა ქრისტე გვეყვარებოდა ჩვენს დროებით ადგილ-სამყოფელში; ჩვენც შეიძლებოდა, სიტყვის შესასვლელთან ჩაფიქრებულები, კითხვებს ჩვენი თავის სახით არ დავსმოდით. ადგილსამყოფელში, სადაც ვერ შევედით, სადაც არ ვახსოვდით ხელებს, რომლებმაც ღმერთი გამოსახეს, ჩვენც შეიძლებოდა ქრისტეს ვყვარებოდით. ვინც სასომიხდელი ყმუოდა ღვთის კართან, ისიც ჩვენ ვიყავით. ჩვენ ვართ უხეშები, როგორც ყველა წიგნი ოციათასსხუთასოცდამეთორმეტე გვერდზე. ნუთუ, ეს არა და არაა ცხოვრება?”.

- ჩვენი ოჯახის წევრები, ძირითადად, იმით არიან დაკავებული, რომ ერთმანეთს კლავენ, რაც ხდება დღეში იმდენჯერ, რამდენჯერაც ერთმანეთს უყურებენ ან ესაუბრებიან. როგორც ჩანს, მათ ეს საქმიანობა სიამოვნებას ანიჭებს, ატკბობს. თავდაპირველად ნივთებს კლავდნენ. რასაც ეხებოდნენ, ყველაფერი სიკვდილს იწყებდა, გარკვეული დროის მერე კი უკვე აღარ იყო. ჩვენი სახლი დახოცილი ნივთების ცოცხალი სასაფლაოა, გესმის? ჩვენს სახლში ცოცხალს ვერაფერს ნახავ, იმასაც ვერა, რაც ნარსულს უნდა აცოცხლებდეს. ნუ იფიქრებ, რომ ამას ისინი განგებ აკეთებენ. არა, ეს მათი დაუღვერობის შედეგია. ძმაც და მამაც ჯერ თავიანთ თავს ექცევიან დაუღვევრად და მერე - ყველას და ყველაფერს ირგვლივ. როგორც ჩანს, მათი ხასიათის ეს თვისება ჩემზეც ვრცელდება. მეც ხშირად მეჩვენება, რომ ნამდვილი მკვლეელი ვარ. ეს ხდება მაშინ, როცა ფიქრში, ამა თუ იმ ნივთით მოხიბლული, ამ ნივთის სახელს ვიმეორებ ერთხელ, ორჯერ, ათჯერ. მე ეს მსიამოვნებს და ჩემს თავს ვიჭერ იმა-

ში, რომ სულ სხვა რაღაც მანიჭებს ტკბობას: ის, რომ ნივთი ამ დროს თითქოს ძირს ენარცხება, გულწასული კაცივით ვარდება, და მსხვერვის ხმა ჩამესმის. მე ეს შემიძლია: ვხოცავდე ნივთებს, გონებაში მათი მრავალჯერადი დასახელებით, და ტკბობას განვიცდიდე. მაგრამ ძმა და მამა ამას შეუგნებლად აკეთებენ, უყურადღებობით და უგულვებელყოფით. ისინი იმას უგულვებელყოფენ, რასაც დაჟინებით აშტერდებიან და თითქოს ყოველმხრივ სწავლობენ და იმახსოვრებენ. ერთადერთი, ვინც ჩემს ამ უნარს ანგარიშს უწევს, მამაჩემის საყვარელია. როცა ის ჭამას იწყებს, ვეგზნები და აუხსნელ ქავილს ვგრძნობ ბოქვენზე, ტანში კი ყრუ-ანტიელი მივლის და მაიძულებს, თვალი მოვაშორო. თუმცა, მე მაინც ვახერხებ ტკბობას მისი მუშაობით. დიახ, იგი ამ დროს მუშაობს, ხდება შესამჩნევად სერიოზული, თავშეკავებული; სინაზე და ქალურობა ადგილს უთმობს მამაკაცურ სიფრთხილეს და სიზუსტეს; არც ერთი ზედმეტი მოძრაობა! ყოველი შესტი ოპტიმალური და მათემატიკურად დახვენილია. მან იცის, თავის თავში, მჭამელი ადამიანის ფასი და ამ ცოდნას ჩინებულად, უდანაკარგოდ ფლობს. როცა სადილობა ან ვახშობა ერთად გვიწევს, როგორც წესი, მე სუფრიდან მშვიერი ვდგები. თავიდან ვბაძავდი კიდეც ჭამაში და ეჭვი არ მეპარებოდა, რომ მისი შინაგანი მდგომარეობა უცხო ალარ იყო ჩემთვის, მაგრამ მერე, როცა უფრო სერიოზულად შევხედე საკითხს, დავინახე, რომ სხვა მიმართულებით ნავსულვარ, მთლიანად დამიკარგავს კავშირი იმ საიდუმლოსთან, რომლის წვდომაც მსურდა. მე მინდოდა ამომეცნო არა მისი ხიბლი, არამედ - ტკბობა. როგორ მივიდა ის ამ ტკბობამდე? როგორ ტკბებოდა? ღმერთო ჩემო, ნუთუ შესაძლებელია, გიყვარდეს კაცი, მამაკაცი, სუნთქავდე მამრის გულისფეთქვას, და საჭმელთან ისეთ ურთიერთობასაც ინარჩუნებდე, როგორსაც მამაჩემის ეს ქალი ამჟღავნებს? ნუთუ, შეიძლება ენერგია თანაბრად განაწილდეს პირსა და ღუჩუნას შორის, ისე, რომ არც ერთს მისხალი არ მოაკლდეს? ალბათ, მამაჩემის საყვარელი ჭამისას უფრო იხარჯება. მაგრამ მისი ცქერით გაბრუებულ ჩემს თავს რა ვუყო? მეც ხომ ასე ვჭამ. უბრალოდ, ჩემით, ჭამაში ჩართული ჩემი არსებობით, ტკბობას ვერ ვახერხებ. და ეს ქალი მშველის? აი, მას პირთან მიაქვს შემწვარი კარტოფილი; ვიდრე მისი ფაიფურის ბროლი კარტოფილს იგრძნობდეს, ორი-სამი ისეთი შესტი შესრულდება, როგორიც მხოლოდ სტაჟიანი მსახიობის მონდომებას შეუძლია, მაგრამ, დამერწმუნე, ის მსახიობი არა და არაა. უბრალოდ, მან იცის, რომ შესავსებია დრო კარტოფილის ჩანგალჩარტყმულ ნაჭერსა და უკვე გაღებულ ლამაზ პირს შორის, და მან ეს იცის ყოველგვარი ცოდნის გარეშე, თავისით, არაინსტინქტურად. როცა მე მასთან ერთად ვსადილობ,

ჩემს ცნობისმოყვარეობასა და მის ქმედებებს შორის ზღვარი იშლება; ამ დროს ვგრძნობ, რომ ნებისმიერი მისი უესტი მე მეკუთვნის, ჩემთვის სრულდება. აი, პირთან კარტოფილის ნაჭრის მიტანამდე ორი წამით ადრე, თვალს წყვეტს მაგიდის ძვიდეს და მზერა გადააქვს კარადის თავზე, სადაც გამჭვირვალე ლურჯ ლარნაკში ჯოხებივით ჩასობილან დამჭკნარი ტიტები და, თითქოს, მხარს უჭერენ უჩინარ ქაოსს, ათი ბუზის ერთობლივი ზუზუნით სასონარმკვეთს, ცხოვრების საზრისში მოკირკიტე ადამიანისთვის იმედისგადამწურავს და დამლულს ყველა ასაკში და ყველა სქესში. ან, ვთქვათ, უცებ, თვალს თვალში მიყრის და ტუჩის კუთხეს დაირბილებს მიმტვევებლური ალერსის ნიშნად, რომელიღაც - ჩემთვის უხილავ - სამყაროში გაიღიმებს. მას შეუძლია, მსგავს მოქმედებებს იმეორებდეს ასჯერ და ათასჯერ, მაგრამ - ყოველთვის თვინიერ ცოდნის და თვინიერ ინსტინქტის. ალბათ, მე ასეთ მოქმედებებს ვერასოდეს ვერ შევასრულებ ისე, რომ რაღაც არ გავიმეორო, არ ვიყო ჭკვიანი, არ ვიყო მოშურნე. და მაინც, ჩვენ ერთნაირად მივირთმევთ საკვებს და მე ეს მახარებს. ზოგჯერ მგონია, სწორედ მე მბაძავს ისეთს, როგორი ჩემი თავიც ჩემთვის უცნობია; და ფრთხილად ზრუნავს იმაზე, რომ დაკარგული ჩემი თავი, მივინყებული ჩემი სახე და მოძრაობები შემახსენოს. ნუთუ, ჩემს ბავშვობასაც იცნობდა? ნუთუ, მონზე იყო დედაჩემის წვალების და გარდაცვალების? ნუთუ, უკვე მაშინ სახლობდა მისი ხატი ჩემს თვალეში, ჩემს გონებაში? რა მნიშვნელობა აქვს ამ ყველაფერს, როცა ასეთი კავშირი ცოცხლობს ჩემსა და მას შორის? ზოგჯერ მგონია, იმას ფიქრობს, რასაც მე ვფიქრობ, და ჩუმად ვუყვარვარ, ისე, როგორც შეუძლია.

მამას უკვე ჩვევად ექცა, ოცდახუთი წლით თავისზე უმცროს ამ ქალბატონს, მის ოდინდელ სიამებში მსუბუქი, ჰაეროვანი ლიმილით შემოშვებულს, თავზე ხელს უსვამდეს მაშინ, როცა მისი ხანდაზმული მეგობრები სალონურ და ესთეტიზებული უსაქმურობისთვის დამახასიათებელ სევდას ეძლევიან, ნოსტალგიას არავიზე და არაფერზე, იმავდროულად კი - იმ ყველაფერზე, ერთად აღებულზე, რაც მათი სპონტანური ხედვის ღრუბლებში დატივტივებს, რაც ეს-ესაა გამოჩნდა და მალე თვალს უნდა მიეფაროს. ყოველთვის მაშინ, როცა ერთ-ერთი მეგობარი ვრცელ ამბავს ყვება, ის ამ ქერა თავს უაღერსებს და უვლის, უღიმის, მძიმედ სუნთქავს, მოლაპლაპე იატაკს ღრმავზროვნად ჩაშტერებია და საკუთარ ძვირფას არსებას ლამაზ თავზე ხელს ისე უსვამს, თითქოს კრიალოსანს მარცვლავდეს, წლობით ნაერთგულევს. მისი ქერა თავი კი ღვივის, ყველას დასანახად ზეიმობს რაღაც ისეთს, რამაც მისი საიდუმლო უნდა დაიცვას, რამაც უნდა შეუნარჩუნოს მონიშნული დისტანცია მის ამ ლამაზ თავს.

ვისთან ან რასთან? ამას არა აქვს მნიშვნელობა. მთავარია, არსებობდეს გარკვეული, ჯანმრთელი მიზანი, და ეს უკანასკნელი თავად უზრუნველყოფს საჭირო დისტანციის დანიშნულებას და შედეგს. ეს ყველაფერი ხომ მაინც არსად არ უნდა შემონმდეს. მერე თავი პატარავდება, იქცევა ურცხვ და უხეშ თოჯინად, რომელსაც უფლება ეძლევა, ამონმბდეს მამაკაცთა აქ შეკრებილი ამაყი გუნდის ზნეობრივ და მორალურ სახეს, ამ სახის ფარულ, მხოლოდ ქალთა სქესისთვის შესამჩნევ ნიუანსებს, კონკრეტულ სურვილებს და მოთხოვნისებებს, ლოკალური პოლიტიკურ-ბიოლოგიური ომის კულისებში ფეთქებად ცვლილებებს.

ნუთუ, ხანდაზმული ადამიანებისთვის სიცრუე შევლათ? სხვათა-შორის, მათი ყოველდღიური, უშუალო ყოფაც ხომ ასეთია, - მითოლოგიური, შინაარსიანი, შენობებით და გზებით აღსავსე, ანუ ისეთი, როგორიცაა ყველაფერი, რაც აღინიშნება სახელით, რომლითაც აღინიშნება ყველა, ვინც აღნიშნავს. ეს ჩვენი ვალია: აღვნიშნავდეთ ყველგან, შინ და გარეთ; აღვნიშნავდეთ კიდეც ერთხელ. რომ არ გვიყვარდეს სახელები, იძულებულნი შევიქნებით, ის შევიყვაროთ, რაც ან ვინც ამ სახელების მიღმა არსებობს თავისი ნამდვილი, უსახო და უსახელო ცხოვრებით, არაფრით. თქვი, როგორი გასაძლებია ის, რასაც ჯერ კიდევ არ ჰქვია სახელი? იქნებ, მთელი საიდუმლო სისწრაფეშია? რაც შეიძლება სწრაფად სახელვდოთ ის, რაც არ ვიცით, და დავამთავროთ? ბოლო მოვულოთ უცნობს? თუმცა, ეს ძველი პრობლემაა: ფრენა თუ სახელი, სიტყვა თუ სახელი. მე კი ჩემს ბრინჯის მდულარე ფაფას ვუბრუნდები და სულს ვუბერავ, პრაქტიკული და მიზანმიმართული. აბა, სხვა ვინაა ადამიანი ამ დაღლილ, ბედკრულ სამყაროში, თუ არა ყოველდღიური ეროგენული ზონა, ყოველდღიური რისკი და ნახტომი, მრავალნერტილების ნაშლის, უპიროვნო სიამოვნების ბლანტი სითხით მათი უხეში არსებობის მიჩქმალვის მცდელობა, მზეზე ან ჩრდილში დგომა, წიგნის კითხვა, შეხება მიცვალებულის სხეულთან ან შეყვარებულის გულთან. როცა თანაგრძნობა და სიბრალული ერთმანეთისგან ველარ განირჩევა, ჩნდება სურვილი - დაპატარავდე და ოდნავდა ბჟუტავდე, ლამის კვდებოდდე და არავინ გიცნობდეს. ეს "სხვა" ვინაა, თუ არა შენგან და შენი მიზნით წარმოებული, განკითხვის მოლოდინში ამოქმედებული, გადანურული იმედის მსგავსი? ვინ აქცია იგი სხვად და გამოორჩეულად, თუ არა შენმა უსაზღვრო სურვილმა, - შეგექმნა დისტანცია და ამოგესუნთქა, გაგერკვია რალაც ისეთი, რაც საძიებელია მხოლოდ ქვემოთ, მხოლოდ უფსკრულში? შენს ყრუ ფიქრებში მტერის ურიცხვი ბუჩქი შრიალებს, და როცა ვილაც მზად არაა შენი ნყურვილის ასატანად და გასაძლებად, შრიალი მატულობს, უფრო ასატანს ხდის ყველას, ვინც

შენ ვერ აგიტანა ისეთი, როგორც არავინ არავის არასდროს სჭირდება, და უფრო ამაყად და თავდავინყებით განაგრძობს ცეკვას მშობლიურ-არალეგალური სიზმრის ხვეულებში, სიღრმისკენ დაქანებულ თავის მარტივ, თუმცა კი ერთადერთ, შემთხვევითობაში.

- მე ამ სიზმრებით ვზომავ სიცოცხლეს ყოველდღიურად, ეს საქმე ჩემი საშველია, ისე, როგორც ჩემი ძმისთვის და მამაჩემისთვის - ფულის კეთება. შენ გგონია, მათ ეს სჭირდებათ? არა, მათ, უბრალოდ, დრო გაჰყავთ. იმ ქალსაც დრო გაჰყავს. მე ვიცი, რომ რასაც ეს ქალი ჩემს თვალწინ აკეთებს, მე მეხება, მაგრამ - არა როგორც აგრესია. ისიც ხომ მსხვერპლია. როგორი მონყალე და მიმტევებელი ვარ, არა? იქნებ - იმიტომ, რომ ნყალივით და ჰაერივით საჭიროა ჩემთვის, რომ ის ამ საქმეს არ ნყვეტდეს და ყოველთვის ჩემს თვალწინ ეალერსებოდეს მამაჩემს, უჩვენებდეს მკერდს, სუნთქავდეს სხეულით, ავსებდეს მთელ ჩვენს სახლს ამ თავისი სურნელებით? რას მოითხოვს მამამაჩემისგან, თანაგრძნობას თუ თანადგომას? მამაჩემი არაა უტვინო, ის პრაქტიკულია, ზოგჯერ ჭკვიანიც. საერთოდაც, კარგი ნყვილია. ერთადერთი, რაც მის სხეულს თავს უყრის და მართლა ლამაზია, მისი მკერდის ნატიფ, კლასიკურ ოვალზე ითქმის. და ის ამ მკერდს ყოველთვის ოსტატურად მიმართავს მამისკენ, ის მას ამუშავებს. მისი მკერდი იგრძნობა მისი კანის ფერშიც, რომელიც სხვა ქალს გააუბრალოებდა, მას კი ამშვენებს, მის ღვარჯნილ და დაგრეხილ ფეხებსაც კი ამართლებს. თითქოს, ყველაფერი ასეც უნდა იყოს. ხანდახან ვფიქრობ, რომ ის თავის ტანს კარგად იცნობს. ალბათ, მამაჩემის დამსახურებაც დიდია ამაში. ის და მამა ჯერ კიდევ მაშინ მეგობრობდნენ, როცა დედა ცოცხალი იყო.

მზის ჩასვლა ამ ხმაურიან ქუჩას ზაფხულობით ხმაურისადმი განურჩეველს ხდის; უსაქმოდ მოსეირნე და საქმიანი ნაბიჯებით მოსიარულე ადამიანები აღარ განირჩევიან ერთმანეთისგან, უფრო მეტიც, თითქოს განზრახ, უხილავ სცენარს უქვემდებარებენ თავიანთ ერთობას, ზღვარს განგებ შლიან; თითქოს, ეს მათი სოლიდარობის ერთადერთი ფორმა და სახეა, მოსასწრები. ამ დროს ქუჩას ერთბაშად ყური უგზუბდება და მოუსვენრობით გაჯერებული სიამოვნება იპყრობს, მსუბუქად ვარდნის განცდა ეუფლება. სადღაც საგულეებელი მრგვალი მზის სტაფილოსფერ დისკოს ასფალტის და ბათქაშჩამოშლილი გალავნების მინავლული მხურვალება ითვისებს და პრეტენზიულად, თითქმის რალაცის მტკიცების ნიშნად, ინანილებს; სასურსათო მაღაზიის ვიტრინას მიყრდნობილი მოხუცი ქალიც აღარ აღძრავს გამეღვლეებში ლოკალური მოულოდნელობის უფერულ განცდას; ძალღებიც სამუდამოდ გადაშენებულან. დღის ერთ

ასეთ მიწურულს, მეორე კაცთან მორიგი სასიყვარულო შეხვედრის მერე ჩაძინებულმა, ნახა სიზმარი: მარჯვენა თვალი თანდათანობით გაეზარდა და ექცა გიგანტურ წითელ გულად, რომელშიც, ისრის ნაცვლად, გაყრილი იყო ვერცხლისფერი ხანჯალი. ის ამ გულს უყურებდა თავისი ჩვეულებრივი მარცხენა თვალით და ცდილობდა, არ გამოფხიზლებულიყო.

4.

- ჩემი სხეულის ყოველი ჟესტი ეძებს ადგილს, რომელშიც მისი, ამ სხეულის, მოძრაობის შეჩერება გახდებოდა შესაძლებელი. მაგრამ ის ამას ვერ ჩაიდენს არა იმიტომ, რომ ადგილის მიგნება შეუძლებელია, არამედ - იმიტომ, რომ მისი ჟესტების თანმიმდევრობა მხოლოდ იმიტაციაა ძიების. მოძრაობა ხომ უკვე დასაზღვრულია. ის, რის სპონტანურობაშიც იგი დაარწმუნეს, განსაზღვრულიცაა და დასაზღვრულიც. ის ამ წინააღმდეგობას ვერ ხედავს, მაგრამ წვალობს, ვინაიდან ეს წინააღმდეგობა მსჭვალავს მისი მოძრაობის ავტონომიურ ნაწილს, სამოძრაო ველს, რომელიც დაძაბულობის შექმნელი, მიწყობა ადგილმონაცვლე სიცოცხლეა. წინააღმდეგობა მის თავში იწვევს ამოუხსნელი ამოცანების მთელ კასკადს. უკვე არსებობს შიში, რომ ამ ფაქტს, წინააღმდეგობაში მის ფართხალს, ამოიკითხავს მაყურებელი ანუ ის, ვინც სწორედ წინააღმდეგობის არარსებობაში უნდა დაარწმუნოს, უკეთ, უნდა დაარწმუნოს, რომ ის კი არ მორჩილებს, არამედ განაგებს წინააღმდეგობრიობას, შეუძლია მაყურებლისთვის მისი თავსმოხვევა, მისგან მაყურებლის გათავისუფლება, ერთი სიტყვით, - მაყურებლის ფლობა. აქ კი რა ხდება: ის თვითონ იქცევა წინააღმდეგობრიობის მსხვერპლად, რასაც, თურმე, მაყურებელიც ხედავს, და ამ ხედვას მაყურებელი გაჰყავს კიდეც მისმიერი ფლობის სფეროდან. ჩემი სხეული ახლა მარტოა, ანუ არ ჰყავს ის, ვის მოტყუებას, შეცდენას და შეჩერებასაც მოახერხებდა, ვინც მას კი არა, მის სიბრმავეს დაემორჩილებოდა და ამით ნუგეშს მოჰგერიდა, კიდეც ერთხელ დაარწმუნებდა, განუმტკიცებდა რწმენას, რომ შეიძლება სიბრმავეც დამკვიდრდეს და იყოს მონათმფლობელი ან კერპი. მაყურებელი მის თვალწინ კარგავს მისი ავანტიურის მთავარ ბერკეტს: უმანკობას. მას უმანკო მაყურებელი ხელიდან უსხლტება სწორედ იმით, რომ ეს უკანასკნელი შეიცნობს მის სიბრმავეს, ანუ იგი - ჩემი სხეული - მსხვერპლი ხდება საკუთარი ავანტიურის; ან - წარმოსახვის? მას ხომ თავისი მოძრაობა თავისავე თავში ანთებული იდეალური მოდელის რეალიზების პროცესად წარმოუდგენია.

შეცვლისა და მუდმივი ვარიაციებისთვის მას არ ჰყოფნის არც ფანტაზია და არც ცოდნა; არც დანაკარგების ან ვერშენაძენების ათვისების უნარი გააჩნია. რა მოიმოქმედოს ახლა, როცა საჭიროა სიტუაციის შემობრუნება სასიკეთოდ ანუ - მისი წარმოსახული გამარჯვებისკენ?

5.

მან ჯერ არ იცის, როგორ კვდება. მას ახსოვს, რომ დედა მოუკვდა, ახსოვს ის, რაც იყო, მაგრამ არ იცის, - როგორ ხდება, როგორ არსებობს დედის სიკვდილი. იქნებ, შენი ამ ფორიაქით, დაუდგენლობებით, ოცნებებში შემუშავებული სასიამოვნო სიტუაციების ინსცენირების წარუმატებელი, თუმცა ყოველთვის ხელახლა წამონყებადი, მცდელობებით დედაშენის სიკვდილს კი არა, ამ სიკვდილის მიღმა დასაწახი და არდასაკარგი შესაძლებლობების ამოკითხვას ცდილობ? შენი თითოეული გადანყვეტილება და განხორციელებული ქმედება გაფაციცებით თვალს ადევნებს საკუთარ თავს, ცდილობს მახსოვრობაში მის არშეშვებას, შენარჩუნებას იმ დროში, როცა აღმოცენდა და იმუშავა. რა თქმა უნდა, ეს ნონსენსია, მაგრამ - ისეთი, რომელიც გზას უკეტავს რიტუალს, გამეორების კულტში ჩაძირვის საშიშ ვნებას, ყნოსვით გამოცდილს და განცდილს, შენს სხეულში დედაშენის მორალური ყოველდღიურობის მატარებელს.

- დედა ასე გარდაიცვალა: თანდათანობით. ის საათობით იჯდა სარკესთან და თმას ივარცხნიდა. როცა თმას არ ივარცხნიდა, თმას იღებავდა. როცა თმას არ იღებავდა, თავს იბანდა. არა, მისთვის უცხო იყო საკუთარი სხეულით ტკობა. დედა ერთმანეთისგან არ მიჯნავდა საკუთარი სხეულის მოვლას და, ვთქვათ, სახლის დალაგებას, სუფრის გაშლას, სადილის მომზადებას. მისთვის ეს ყველაფერი ერთი და იგივე თუ არა, თითქმის ერთი და იგივე იყო. უბრალოდ, ის ყველგან და ყველაფერში თავის თავს ხედავდა და სიცოცხლის ბოლომდე არ შეცვლილა, ვერ გამოეყო ყოველდღიურ საგნებს და მოვლენებს, ვერ ამოერთო მათი რიტმიდან, ვერ მოახერხა მათი შემოყვანა საკუთარ მზერაში. ღმერთო ჩემო, ის ხომ თავის ყოველდღიურობას, ურთიერთობებით მარტივს და ეტიკეტებით, ჩვევებით ან ეტიკეტებთან და ჩვევებთან ფარული წინააღმდეგობის სულისკვეთებით დახუნძლულს, ისევ და ისევ, სარკეში ხედავდა. მისთვის ანგარიშგასაწვეი მხოლოდ ის იყო, რაც სარკის ხედვაში ექცეოდა სწორედ მაშინ, როცა ის სარკის წინ თმას ივარცხნიდა. ის მხოლოდ ამ დროს ფიქრობდა, ცხოვრობდა, რალაც მნიშვნელოვანს აკეთებდა, და მერე რაც უნდა

გაეკეთებინა, მნიშვნელობით იმის შევსება აღარ ხერხდებოდა, ადგილი აღარ რჩებოდა იმის მოსათავსებლად. დედაჩემს რომ ცხოვრების წესი შეეცვალა, არ მოკვდებოდა; არც - მაშინ, სიკვდილზე ასე ბევრი რომ არ ეფიქრა, უკეთ, სულ თვალწინ რომ არ ჰქონოდა წარმოდგენილი. მაგრამ, როგორც ჩანს, დედაჩემს ამან შეაძლებინა, მამაჩემი გაეთავისუფლებინა და დაეტყველებინა კიდევ, ორაზროვან ცხოვრებაში გადაესროლა, მის ერთადერთ ტკივილად და ხსოვნად ქვეუღიყო ამ უცნაური გზით: ორაზროვნებაში მისი შეკავებით. მე ვფიქრობ, მამა ყოველთვის უფრთხოდა და ახლაც საოცრად უფრთხის დედაჩემს. მამა ვერ იტანს არა არეულობას, უწესრიგობას, ნაკეცებს სანოლზე ან ტანსაცმელზე, არამედ - კვალს, შესაძლო სამხილს. ცდილობს ამ კვალის წაშლას და დაფარვას მაშინაც, როცა დასამალი არაფერია. ის, ერთდროულად, ეძებს კიდევ და გაურბის კიდევ ამით დედაჩემს. ეთამაშება, როგორც არა მხოლოდ ცოცხალს, არამედ - განმსაზღვრელს მისი უარყოფების და ჯანყის. განსაკუთრებით, ყნოსვა აქვს მძაფრი, სუნს ვერ იტანს, უკეთ - უცხო სუნს, ჩვენი ოჯახისთვის უჩვეულოს და ისეთს, რომელიც შეიძლება გამოირჩეს. მაგრამ რასაც ნევროზულად ებრძვის, ესაა ხილული კვალი უწესრიგობის, არეულობის და სექსის. იქნებ, აქედან მოდის მისი დაუდევრობაც, ჩემი ძმა კი მხოლოდ სოლიდარულია მამაჩემის ამ ომისა და ყოველწამიერი სიფხიზლის მიმართ? რას უმაღავეს მამა თავის გარდაცვლილ მეუღლეს, მხოლოდ ამ ნვრილმან შეცოდებებს? იქნებ - იმას, რომ დედაჩემი გაჭრილი ვაშლის ნახევარივით ჰგავდა მამაჩემს? ისინი, თურმე, მართლა ძალიან ჰგავდნენ ერთმანეთს; ამას ხშირად აღნიშნავენ ნათესავები. შევნიშნე ისიც, რომ საყვარელი მამას აწვალა. მან ის წვალა შეაჩვია. ეს ქალი, დედაჩემის სრული ანტიპოდი, დედაჩემის სუნად ყარს პირდაპირ. რაც იქ დღემდე ჩემთვის თავბრუდამხვევ სურნელებას აფრქვევდა, ახლა მძორის სუნად ყარს, გესმის? არადა, დედაჩემის სუნია. ნუთუ, სუნის მიბაძვა და გადმოღებაც შეუძლია ადამიანს? მამაჩემის საყვარელი ამ ფიქრს განმიმტკიცებს. მისი ღია, ნათელი ფერის კაბებიდან, ყოველთვის ხალისიან განწყობას რომ აღუძრავს მამაჩემს, როგორც ნაპრალებიდან, ყონავს სუნი და ერთმანეთისგან გვაუცხოებს მე და მამაჩემს. უკვე თითქმის მხოლოდ ეს განცდაა ერთადერთი, რაც ერთმანეთთან გვაკავშირებს. და მაინც, ამ მყრალ და საზიზღარ სუნში დედისეულ მოძრაობებს, მათით გამონვეულ კაბის ნაკეცებს და ტემბირებდად სურნელებას ვეძებ, მხოლოდ ჩემთვის სასურველს და წყალივით საჭიროს, ნაფიქრს. არა, ეს ქალი, მამაჩემის საყვარელი, მართლა ჯალათია. მაგრამ ნუთუ ამ ქალს ჰგონია, რომ ოდესმე დედაჩემის ერთ სუნს მაინც თარგმნის სრულფასოვნად, ისე, რომ მამა-

ჩემში ორაზროვნების ის უნიათო განცდა აღძრას, რომელიც ჩემს მშობლებს ერთმანეთს უქვემდებარებდა? ესენი კი, როგორც მე ვხედავ, ერთმანეთს მხოლოდ იმიტომ უგებენ, რომ ერთს ყოველთვის ფული სჭირდება, ხოლო მეორეს აქვს საშინელი მოთხოვნილება, ფულს ახარჯავდეს მაინც და მაინც ვილაც ერთს თავის ცხოვრებაში, - დაგრეხილფეხებიანს. რა ცუდი ვარ, არა? მაგრამ უკვე ჩემი სიზმრებიც აიკლო ამ ქალმა. "როგორ ფეხებს? ღვარჭნილს? ესეც რაღაც მათემატიკურად დახვეწილი აღწერის ნაირსახეობაა, არა?". ნანახიდან კონკრეტული არაფერი მამახსოვრდება, მაგრამ მთავარი ისაა, რომ ხშირად ვხედავ. მე ის მანვალებს. ჩემი სიზმრები, თითქოს, უკვე აღარაა არალეგალური. უკეთ, მათი არალეგალურობის საზომი გაქრა და გამოვყრუედი, სრულიად მარტო მინევს ცხოვრება ჩემს ამ უამურ ლამეებში, კაცებზე და ჩემს ლამაზ დუჩუნაზე მნუხარე ფიქრებში. არ ვიცი, დედა როგორ კვდება? იყო დრო, როცა გათხოვებაზე ვოცნებობდი. მაგრამ ეს მხოლოდ საბაბი იყო. მე ვტკბებოდი იმის ათასჯერადი წარმოდგენით, რომ ბავშვს და მეუღლეს, რიგ-რიგობით, მივცემდი ძუძუს. მათ ჩემი რძე უნდა მიეღოთ და მხოლოდ ერთად ყოფილიყვნენ ჩემი შვილები. ამაზე ახლაც თანახმა ვარ, რასაც, ალბათ, ვერავინ გამიგებს, ჩემი ეროტიკული ფანტაზიები ქრისტესაც კი თეთრ ჩვრებში ხვევს და გულზე იხუტებს, თეთრ, მდულარე ძუძუს აწოვებს, მერე აძინებს და სახლიდან მიდის, ატეხილი, აჩქარებული, კივილით ეძებს კაცს, რომელთანაც სექსიც შეიძლება და სექსის დროს ჩემზე ლაპარაკიც. მაგრამ ბავშვებთან ქალმა რაზე ილაპარაკოს? მით უმეტეს, როცა ამ ქალს ძალიან უნდა, ეს ბავშვები მასზე მაღლები არ გაიზარდონ? ალბათ, ყველა დედა განწირულია, რომ სადღაც, თუნდაც ტრანსპორტში ან ბაზარში, იყოს ჯალათი და მსხვერპლი. ერთდროულად, მოითხოვდეს და გასცემდეს, არა? ჯალათმა ხომ ყოველთვის იცის, რა მოითხოვოს თავისი მსხვერპლისგან. მან უკვე იცის პასუხი და მსხვერპლისგან მხოლოდ დასტურს ითხოვს თავის პასუხზე. იმის თქმა მინდა, რომ მსხვერპლმა უნდა აღიაროს ის, რაც დაემთხვევა ჯალათის წინასწარშემუშავებულ პასუხს. მსხვერპლი იმიტომაცაა მსხვერპლი, რომ მას საკუთარი პასუხის უფლება წართმეული აქვს, მისი სიმართლე უსარგებლოა. ის ემორჩილება ან ვერ ემორჩილება ჯალათის სიმართლეს და, შესაბამისად, ექვემდებარება ნამებას. ის ყოველთვის შუაშია, მორჩილებასა და დაუმორჩილებლობას შორის, სრულია მხოლოდ მისი შუალედური მდგომარეობა. რას ეძებს ჯალათი თავის მსხვერპლში? რას აძებნინებს იგი თავის მსხვერპლს? რა თქმა უნდა, - იმ პასუხს, რომელიც უკვე იცის ჯალათმა, რომელსაც ფლობს იგი და რომლის მიგნებაც მსხვერპლის მიერ შეუძლებელია თუნდაც იმიტომ,

რომ ჯალათის ფსიქიკის ნმინდა ნაყოფია. მსხვერპლი განწირულია ამ პასუხის ვერმისაგნებად. ჯალათი თავის მსხვერპლს დათვურ სამსახურს არ გაუნევეს, პასუხს არ გაუმხელს. ყველაფერი მთავრდება იმით, რომ ან მსხვერპლი ამ პასუხს აღმოაჩენს და ხდება ჯალათი, ან ვერაფერსაც ვერ აღმოაჩენს და იყინება პირველივე საფეხურზე, მსხვერპლადდარჩენილი, ვერამალღებული ჯალათადქცეულ მსხვერპლამდე. მამაჩემი ხედავს, მაგრამ თვალს ხუჭავს არეულობაზე, რომლის შენარჩუნებაში უკანასკნელი წვლილი სულაც არ მიმიძღვის. მე მყავს დეიდა, რომელიც ძალზე ეშმაკია და იცის, რომ არეულობას ჩემში კი არაა, ჩემს ირგვლივ ვქმნი, როგორც შემიძლია. მე არ მეგონა, ჩემი ამ ნაღვლიანი მოღვაწეობით ვინმეს თუ ვანუხებდი, მაგრამ ასე სულაც არ ყოფილა. აუცილებლად იქნება ერთი, ვინც შენუხდება თუნდაც იმით, რომ თვალს მიეფარე. ხანდახან ვდგავარ, მიდის დრო და მსიამოვნებს, რომ დრო მიდის ჩემს დგომაში. მე არ ვიცი, რა ხდება ამ დროს ჩემს თავში, და არც მაინტერესებს, მაგრამ ჩემი ასეთი დგომა, შეიძლება ითქვას, ჩემი მთავარი მეგობარია, ისაა, ვისაც ჩემი ესმის. ასე ვიდექი სამზარეულოში. შევედი და დავდექი თავისით. მე მიყვარს ჩემი მეგობარი და, როგორც ჩანს, თავისთავად ხდება, რომ ჩემს ამ დგომას ხელს არ ვუშლი დიდხანს დგომაში. იდგეს და იყოს, მაგრამ დეიდაჩემს ან მამაჩემს ხომ ამას ვერ გავაგებინებ ათასი წელი. არ შემზმიანებია, გამოსულს კი ჩამეძია, გინდა თუ არა, მითხარი, რას აკეთებდი სამზარეულოში ამდენი ხანით. ვეუბნები, არაფერს მეთქი. ეგ არაა პასუხით, ეწყინა. მე ხომ არ ვიცი, ჩემს ასაკში თვითონ რას აკეთებდა სამზარეულოში. თვალებს აბრიალებდა და გულშემატკივრის სახე ჰქონდა. ძმა და მამაც ასე აბრიალებენ თვალებს, მაგრამ როცა ჭამენ, კეთილები არიან. მეტყველებაც უტკებებთ, ერთმანეთს ლამის ეალერსებიან. როცა ხუმრობით ან მართლა ვეუბნები, თქვენზე კარგი ადამიანები შიმშილობენ მეთქი, ჭამის მადა ეკარგებათ და ბრაზობენ. სხვათაშორის, ზოგჯერ ჩაფიქრდებიან და ამბობენ, რომ რამდენი რამე აქვთ ცხოვრებაში გასაკეთებელი. ჯერჯერობით ფულს აკეთებენ, ერთიც და მეორეც. როგორც ჩანს, ბევრს არა. მამა კიდევ იმით არის დაკავებული, რომ ამ ფულით თავის ფეხებდაგრეხილ საყვარელს არჩენს და სასტიკად რცხვენია ამის გამო ჩემი, მარტო ჩემი. მეორემ, როცა ეს ვუთხარი, კბილების კრაჭუნით მკითხა: "და შენ ეს გახარებს?". კი არ მახარებს, მამას მაცოდებს და ჩემს ამ შინაგან მდგომარეობას ვერ ვიტან მეთქი. ვერ გაიგო, ვითომ. მაშინვე მივხვდი, რაც ეტკინა: მასაც მყავს ის, ვისთვისაც მოსიარულე სალაროს წარმოადგენს. რა შტერები არიან კაცები, რა სულელები! როგორ მინდება ზოგჯერ, მათი ეს სისულელე გავათბო, გავზარდო და ვაქციო სიბრძნედ, რომელსაც

ყველაფერს დაუფუჯერებ. მამაჩემი ისე იქცევა, თითქოს ამ ქალს მასთან მხოლოდ სიყვარული აკავშირებდეს. მე ამ ქალს სულაც არ ვამტყუნებ: ქმარი და ორი მოზრდილი შვილი ჰყავს სარჩენი, ამასაც ხომ მუშაობა ჰქვია. მთელი ქარხანაა! მას შეუძლია, მამას, ერთდროულად, სიყვარულსაც უხსნიდეს და ფულსაც თხოვდეს. ამ დროს ვხვდები, რომ ის პატიოსნად მუშაობს, რასაც ვერ ვიტყვი მამაჩემზე, რომელსაც ჩემი - რატომღაც - რცხვენია. არა მგონია, მხოლოდ ჩემი წესიერება იყოს მიზეზი მამაჩემის ამ ბრიყვეული დაბნეულობის, ან - მეორე ჩემი საყვარლის. მე რომ მათ კმაყოფაზე ვიყო ან ისე ვიქცეოდე, როგორც ეს ქალი ექცევა მამაჩემს, რა შეიცვლებოდა? ან თუ ექნებოდა აზრი ასეთ შეცვლას? უბრალოდ, მე არ შევუშლიდი მათ ხელს ცხოვრებაში, არა? მამა ცდილობს, ვერ მამჩნევდეს ყოველთვის, როცა გამომწვევად მივჩერებივარ. ეს ხდება იშვიათად, მაშინ, როცა ველარ ვუძლებ რაიმე ისეთს, რაც ჩემთვის სასურველ არეულობაზე ცხრაჯერ მეტია; მაგალითად, როცა მამა შემოდის ოთახში და ლოყაზე პომადის ანაბეჭდი უვარვარებს. განა, ეს გამომწვევა არაა? ან, ვთქვათ, ჩემს თვალწინ თამაშდება ასეთი სურათი: მამა სანოლთან დგას, ქალბატონი კი კისერში ხელებს უყოფს, მერე ილღობთან ეალერსება და მინავლული ხმით უხსნის სიყვარულს, რაც ფანტასტიკური სისწრაფით გადადის ორიოდე ასეული დოლარის თხოვნაში. მამა ასეთ დროს იდიოტივით უნდა იდგეს და კბილებსიქიდან იცინოდეს ალერსიანი, საიმედო ხმით. როგორც ჩანს, მე მათ მართლა ხელს ვუშლი. ერთხელ ასეთი სიზმარი ვნახე: ინვა ეს ქალი ფეხებგაფარჩხული, უზარმაზარი დუჩუნინიდან ტოლმის გუნდები გადმოსდიოდა, მამაჩემი კი ოთხზე იდგა, ამ ლორწოვან გუნდებს ნთქავდა და გემრიელად ილუკებოდა. როგორც ჩანს, ისინი უფრო კარგად მიცნობენ, ვიდრე მე - მათ. და ეს, ალბათ, არცაა ცუდი. მაგრამ რასაც სიბრძნედ აქცევ, აბერებ კიდევ. ამ დროს ვილაც, ჩემთვისაც უცნობი, ძირს ენარცხება და უკვე აღარ ტირის. მზარავს, როცა ჩემში ეს ხდება. ხოლო ერთხელ, დანარცხებულმა იმდენად კონკრეტული სახე მიიღო, რომ მოგუდული ხმით შეეკვივლე, თუმცა, შიშმა მაიძულა, თვალები დამეხუჭა და გულგახეთქილს ასე მეფხიზლა. სიმწრის ოფლში ვცურავდი და ისეთ დაღლილობას ვგრძნობდი, რომ, ერთი პირობა, შიშმაც დამტოვა და სავსებით გასაგები ეჭვი აღმიძრა, - იქნებ, სულაც მძინავს და მეტი არაფერი მეთქი. მაგრამ იმისთვის რა მომეხერხებინა, ვინც ასე კონკრეტულად მედგა თვალწინ? ან ვინ იყო? ან რა უნდოდა?...

"ჩემი ეჭვები, უნდა მოგახსენოთ, არც მისი უღრუბლო ფიქრების გავლით მიედინებოდნენ საკუთარი წარსულისკენ (თუ წარსულთა სიმრავლისკენ?) და არც იმის დანახვას ცდილობდნენ, ვისაც შეეძლო ჩემზე

ბევრად ღრმად ჩაესუნთქა, ამოესუნთქა და არ მომკვდარიყო. თუმცა, ეს ჩვენი საიდუმლოა. ამჯერად საქმე ეხება იმას, ვისაც ქუდი ეხურა არა თავზე, არამედ მხრებზე და ნაქცეულ ბეჭებზე”.

“შენ ამბობ, რომ ნუ მგონიხარ ასე სულული; რომ შენ ძალიან ჭკვიანი ხარ. შენ ვერ გამოიგე. მე არ მინდა, შენ ისეთი ჭკვიანი იყო, რომ სულელს ჰგავდე. თუმცა, რა ვიცი, შენ მართლა ჭკვიანი ხარ, რაც, რატომღაც, აღარ მაფიქრებს”.

“საქმე ეხება იმ სოციალურ ნესრიგს, რომელსაც, საბედნიეროდ, ჯერ კიდევ შესწევს უნარი არა უბრალოდ შეშლილთა წარმოშობისა და შენარჩუნებისა, არამედ - ნორმატულ სისტემასთან მათი შეჯახების დაფიქსირებისა. კონტექსტს, ნებისმიერს, ზარავს მათი არსებობა. კონტექსტი მათ ითვალისწინებს და მალავს. კონტექსტი მათ უფრთხის”

ხოლო ლაბირინთს, ჩემი ღრმა და უსაფუძვლო რწმენით, ობიექტური და რეალური ცენტრი არ გააჩნია იმისთვის, ვინც ლაბირინთში მოხვდა (ვინც გარეთ დარჩა, მისთვის ასეთი ცენტრის არსებობა-არარსებობა აქტუალური არაა); მისთვის ცენტრი ნიშნავს მინოტავრთან შეხვედრის დროს და ადგილს, ანუ ცენტრი იქ და იმ დროს არის, სადაც და როცა მინოტავრი თავის მსხვერპლს ხვდება, უკეთ - თავის მსხვერპლადსაქცევ მოგზაურს. ცენტრის მიმგნები (თუ აღმომჩენი?) განწირულია მსხვერპლადქცევისა და დაღუპვისთვის. ლაბირინთში მოხვედრილმა ადამიანმა იცის, რომ ცენტრი სადღაც არის, მაგრამ ის ეძებს არა ცენტრს ანუ მინოტავრის ხახას, არამედ - გამოსავალს, გადააწყდება კი სწორედ იმას, რასაც გაურბოდა, რის დაკონკრეტებასაც არ ისურვებდა. ცენტრის გაჩენა ემთხვევა ცენტრის მიმგნების გაქრობას სივრცეში და დროში, ავბედიითი ცოდნის მესაიდუმლედ მის გაუჩინარებას. დასაშვებია თუ არა საპირისპირო? ნიშნავს თუ არა მინოტავრის, ცენტრის ძიება გამოსასვლელის მიგნებას ანუ - გამოსავლის მსხვერპლად ცენტრისმადიებლის გადაქცევას?

6.

- ჩემი სხეული გაფაციცებით თვალს ადევნებს მაყურებლის გამომეტყველებას, პოზას, მიმიკას, და ეძებს ერთადერთს: აღიარებას. იქ, სადაც თანადგომის აღმოჩენა შეიძლება, ის ეძებს თავისი მოძრაობის აღიარებას, მოძრაობის მიღებას, დაფასებას, პირველწყაროდ მის დასახელებას. მაგრამ პარადოქსული ისაა, რომ მისი მოძრაობა მხოლოდ მისი წარმოსახვის ნაყოფია. სინამდვილეში, არსებობს მხოლოდ სტიქიური - თუმცა კი

თანმიმდევრული და უწყვეტი - მოძრაობების ჯაჭვი, რომლითაც ხელ-ფეხშეკრულია თავად ის, მოძრავი. საკუთარ წარმოსახვასთან ურთიერთობის შეზღუდულობა და, შესაძლოა, სწორხაზოვნება, მას გზას უკეტავს მთლიანობის სამწუხარო არარსებობის დანახვისკენ. მართალია, გუმანიკარნახობს, რომ აქ რაღაც ისე არაა, რომ მთლიანობა ვერ მიიღწევა, მაგრამ კრიზისის გადალახვას ის ცდილობს სავსებით საპირისპირო გზით - მოძრაობების გამრავლებით, ფრაგმენტების უაზრო დახვავებით, თავმოყრის აუცილებლობის ქვეცნობიერი უარყოფით. ეს მაყურებელზე გამარჯვების მისმიერი ვნების სამსახურში მოძრაობის უნარის ჩაყენების პირდაპირი შედეგია. მაყურებელს, როგორც მოძრაობის აღმწერს, არ გამოპარვია მისი ეს ვნება, და ჩაიდინა ის, რასაც მოძრავი ყველაზე ნაკლებ ან სულ არ მოელოდა: მაყურებელმა შური არ იძია, ის თანაგრძნობით განიმსჭვალა. საერთოდაც, ჩემი სხეული ფლობს წარმოსახვის ერთადერთ უნარს: გადარჩენის შეუძლებლობას.

7.

მოგვიანებით, საქმის არქონა ცვალებადი ქალაქის გულგრილ ხეივანებთან, შემოდგომის მტვერში გახვეულ ქარებთან და მანქანის დაქოქილ, დამამცირებელ, ხელ-ფეხის გამყინავ სითბოსთან, მხურვალებაში გარდამავალ კანთან და ოფლის ეკლექტიკასთან. ერთადერთი ცოცხალი ეზოდან გამომხტარ ბურთს ბავშვების დაბალი გუნდი მოსდევს და მინაუფრო მოძრავი და ცოცხალი ხდება. გუნდში ერთი, ყველაზე უშნო, ნინაურდება და შენელებულ ბურთს აცხრება, მარცხენა ფეხს ურტყამს და კიდევ უფრო შორს გატყორცნის, ბურთი მიწებდაორთქლილი მანქანისკენ მოგორავს. დაუვარცხნელი, ჭუჭყიანი, მთელი დღის თმები, სიცილი და ერთმანეთის გადასწრების უზომო სურვილი, ბავშვური ეჭვების სისასტიკე, სპილოს ხორთუმში შესული ლურსმანი, გაოცებული თვალების დამოუკიდებლობა და მათ შორის მოქცეული, შეურაცხყოფილი ხორთუმი. მტვერი მკვირვდება და ნოტიო სივრცის გამოცარიელებულ სარდაფში თავმოყრილ, უფრო, უმომავლო ქალებს გამოუცნობ არჩევანს სთავაზობს, უფერულ და უგემოვნო კროსვორდს, ათასჯერ შევსებულს. ძვირფასი დროის მიღმა ხეტიალი იმასთან ერთად, ვინც მარტოა თავის დროში, რომელიც უნდა მოიპოვოს წვლებით, ოფლით, შენთვის დაფარულით, შენგან დამალულით, მარტოსულის მზაკვრული დაუცველობით, შეურაცხმყოფელით ჟურნალისტურ ცნობიერებათა, ქუჩა-ქუჩა და კაბინეტ-

კაბინეტ მორბენალთა, სოროების ბინადართა მილიონებისთვის. "ჰაიდ-გერი ჰეგელის ერთი მომენტია, მაგრამ არა უკანასკნელი... შენ უკვე სხვა ხარ, დანყველილი ხარ ოჯახისთვის, ცოლისთვის, შვილისთვის, ამ ხალხისთვის, ყველასთვის, ვისაც არ გაექეცი... შენ სხვას ვერაფერს ველარ შექმნი, საკუთარ თავსაც კი - ვერა... ჰაიდგერი შეშინდა და ენას დაემალა, ენამ აღიარა და სიცოცხლეშივე დაამარცხა... მას არ შეეძლო, დაჯახებოდა ენას და აბსტრაქცია რეალობად ექცია, მან ვერ დაძლია ჰეგელის გამჭვირვალე, პირდაპირი გენია, დრო ვერ უკუაგდო, ამიტომაც ჩაიძირა პანისტორიზმში... სიყვარული ღმერთის გულშია, სხვაგან არსად... ის თვითონ იქცა აბსტრაქციად..." ტალახში აზელილი ხელებით ეჭიდები იმედს, რომ შეიძლება ჯერ კიდევ არ დაწყებულა ცხოვრება, ჯერ კიდევ არ უნდა ვიფიქროთ, რომ ეს ყველაფერი ანდერძია და მეტი არაფერი, რომელიც ნისლიან ეზოში გაითამაშეს თბილად ჩაცმულმა, პეპლებივით მსუბუქმა ბავშვებმა. თავბრუდამხვევი სისწრაფე, რომელიც მიზეზი კი არა, ფონია გათამაშებული მოულოდნელობებისთვის. "მან გააღმერთა ყასბის შვილი, გონებას არ ენდო... ეგონა, მისგან ადამიანზე ოდნავ ზედმეტს მიიღებდა... დაიმახსოვრე, ჩვეულებრივი არ უნდა გააღმერთო... ეს ბოროტი საქმეა, ჩვეულებრივის წინააღმდეგ ჯანყი, და ამას თვით ის, ჩვეულებრივი, არ გაპატიებს... ერთი, მის სახეს დაუკვირდი, პირუტყვისთვის დამახასიათებელი სულერთობით აღბეჭდილს, უგონოს... როცა ადამიანს თვალეში უყურებ და მისი თვალეები ცალკე, უსახოდ და უტანოდ არიან, რაღაცით ემსგავსებიან თავკომბალებს..." შარდისფერი გუბების მომწვანო-მოყავისფრო რხევები, გამონვეული სიცოცხლის ფორმალური თავისებურებებით, მანძილით ნებისმიერ ორ მომდევნო შეჯახებას შორის. შენებებული ბარძაყები, შინ მისვლისთანავე ჩამოსაბანი, მეხსიერების ბნელ, მოშორებულ უბნებში გასაძევებელი. კიდევ უფრო მოგვიანებით, ფანჯრის ჭრილობი და ცხოვრების დასასრული ერთთან, სამთან, ცხრასთან. "ის ავადმყოფი არაა, ექიმო, ის ავადმყოფებია". ტკობა ამით: ნივთების მტვრევით, მათი სახელდებით, თვით სახელდების პროცესით, ნივთებისთვის ზურგისშექცევით. შურისძიების სურვილი, კრუნჩხვითი განტვირთვა ყველგან, სადაც შესაძლებელია თვითდამცირება, მაძლარი ხაზები, დისფორია. თქმა იმისა, რომ ეს ჭკუისსასწავლებელი შემთხვევაა. სულ სხვაგან, სახლში, სულ სხვა რამის თქმა, რასაც სამედიცინო ენაზე კოგნიტური დეფიციტი ჰქვია, ხოლო ამ ყრუ ენას - სიგიჟე, შოკი, ექიმები, აზროვნების დაჩრდილვა, დამბლა. ვარწმუნებ, რომ ხმა ყველას ესმის. მეუბნება, ტირის, ღანებებს ფრთხილად, შემპარავად ინვალებს, მეუბნება, რომ ის უკვე დაიღუპა და არაფერი ეშველება, ცხოვრება დამთავრდა, არსად, ამ

ხალხში, არსად, ამ სოციალურ-მშობლიურ მიწაზე, ამ ბედნიერ თანადგომ-
ებში. მეკითხება: ხმა ყველას ესმის? ვუბნები: რას ნიშნავს, რომ ფრთხი-
ლად ჭამ ნამცხვარს? იმას, რომ ჩემი გერიდება? მერე რა, რომ ძალიან
გიყვარს! მერე რა, რომ მოსკოვშიც ჭამე და ამან მთლიანად გადაწონა
შენი შიში, შენი მძვინვარება! დამდო პატივი და შენი ტკობის პროცესს
მაზიარო? მაყურებინო, სტუმრად ტკობა როგორ შეგიძლია? შენ იქ
ტკობები, სადაც მარტო ხარ? შენ არ გსურს, ვინმემ ისეთი გნახოს, როგო-
რიც საკუთარ ტკობაში და მარტობაში ხარ? შენმა თვალმა უნდა მოასწ-
როს, რომ აუცილებლად უნდა მოასწროს შესვლა იმ ორ სურათს შორის,
რომლებიც ერთმანეთის პირისპირ შეყენებული ჩახმახებივით მისდევენ
ერთმანეთს და ცდილობენ ერთმანეთის ამოკითხვას ერთმანეთის ხილ-
ულ სისწრაფეში, კრეტინიზმის გასწვრივ? კიდევ უფრო მოგვიანებით,
საქმის არქონა აჭრიალებულ, მზიან ფანჯრებთან და ამ ფანჯრებიდან
გამქრალ ხეივნებთან, ცვალებად ამინდთან, მანქანებიდან პერიოდულ-
ად, წლების მანძილზე, გადმოსულ კაცებთან, ძლიერებთან, სრულფასო-
ვანი დამცირების შემძლეებთან, შენი იდეოლოგიის ადეპტებთან. სად
არიან ისინი ახლა? რომელ შენს ანმყოში? ვისთან საჭიროში? თქმა იმისა,
რომ ტკობა ამით, ამ უტყვი და კვამლიანი ტკობით, შეიძლება გახანგრ-
ძლივდეს სხეულის მიუვალ ტერიტორიებამდე, გასცდეს მალვის საჭირო-
ებას და შარდისფერი გუბებიდან ჩაესმას უსერიოზულეს არსებათა განა-
თლებული, მეცნიერული სიცილი, არგუმენტაციების ზედახორა, კონკუ-
რენტუნარიანი მამაკაცების კრებითი ვიბრაცია, გადარჩენილი და გაკეთ-
ილშალაშინებული, მისი დუჩუნის უფერადეს აბაზანებში, ხორკლიანი
მარმარილოს ლორწოვან კედლებში, ბლანტი ნეტარების მომგვრელ ბგე-
რებში, რიგიდული შეჯახებების წრეში, კლასიკურ ჩვევებში გავლებული
და სიკვდილს შერჩენილი. მისი დუჩუნის დრამატიზმი საომრად ამხედ-
რებს, ემანაციის უსაფრთხოების დაცვისკენ მოუწოდებს დასაქმებულ
თუ დაუსაქმებელ მოკვდავ-უკვდავებს და ამ ორ უკიდურეს ნერტილს
შორის ჩარჩენილ საშუალოებს, გამოთავყანებულსახეებიანებს, მისი დუ-
ჩუნის შენარჩუნებისთვის დაბადებულებს. მუშები უკვე ხარაჩოებს შლი-
ან. მფრინავი ფიცრების დაცემა, მტვრის ლოკალური ბული, ყვითელ ან
ყანგიან კბილებიანი სიცილი, პაპიროსის ლეჭვა, პურჭყება თავისგაქნე-
ვით, გადასროლით. მათ შორის ერთი ამაყია, უღვაშიან-თეთრკვართიანი,
სტუდენტური არდადეგების ფონზე. კილიმანჯაროს თოვლიანი მწვერვა-
ლიდან მოცურავს ცხელი, გამყინავი ვნება, შემხვედრის გადამქცევი უნა-
რად, მსხვერპლად. საექსპლოატაციო კანტორაში ასაღები ფულის სუნი,
მზადყოფნა. ვენერული ავადმყოფობის შიში უკან იხევს. მაიმუნების გა-

ვარვარებულ უკანალთა ერთობა სოლიდარობას უცხადებს მის სიმორცხვეს, მისი დუჩუნის ელვარე სალამს, სუპერმუშასთან შესაგებებლად აჩქარებულს. ყველას უხარია, ყველა თავის სამშობლოშია, ფუნქციონალურში, კატასტროფულში, ბრმაში. ჩემო, მართლა ცნობენ ბრმები ერთმანეთს და ნაცნობებს სუნზე? მართლა გამოსცემდნენ წმინდა მამები დამატკობელ სურნელებას? მართლა ყარდა იუდა? ფიზიკურ შრომას მიჯაჭვული, აბსოლუტურად უპერსპექტივო ადამიანებისთვის დამახასიათებელი პირდაპირობით, გადამწყვეტი ორაზროვნებით მითითება მოხსნილ ხარაჩოებზე, ლუდხანაზე, მეგობრობაზე, გასულ ზამთარზე, მოსალოდნელ ყინვებზე. სცენიდან გამოტყორცნილი, თლილი ფეხების აკრძალვა ჰაერშივე, შამპანურების თვალწინ. მოგვიანებით, შემოდის მამიდა და ითხოვს, რომ უთხრან, რა ხდებოდა სამზარეულოში ან სააბაზანოში, რატომ დგას ესოდენ მძაფრი სუნი, რატომაა ფილაქანი დილიდან სველი, ვინ განახორციელა ტერაქტი, რატომ არაა შუქი, რატომ არ ისაუზმა შენმა ძმამ, რა ხდება ერაყში, ამერიკის დამპალ თავში, ტელევიზორში. როგორ ვერ ხვდები, მამიდაჩემო, რომ ისინი თვითონ არიან მონდომებულები ჩემს დასაცავად, ისინი, ვისაც შენ არ იცნობ ამ ჩემს წნევიან და გადახარშულ თავში, ვინც შენ გიცავს ჩემს ციბრუტივით ტრიალში ან, თუნდაც, საათობით მდგომარე ჩემს გამოშტერებაში. შენ იმდენი ხარ, რამდენიც - დღე-ღამეში და მთელ შენს ცხოვრებაში; რამდენი ცხვირიც გაქვს დღე-ღამეში და მთელ შენს ცხოვრებაში, იმდენი ცხვირის პატრონი ხარ, იმდენი ყურის და მარცხენა ნარბის, იმდენი დეიდის. რალაც ერთია იმიტომ, რომ ასეთია არა ყოველთვის, არამედ - ყოველნამს. "ჰაიდგერი ჰეგელის ერთი მომენტია... გახსოვს, როგორ ნაიქცა სცენაზე ჯექსონი?.. თითქოს ეს იყო წინათგრძნობა... თითქოს უბიძგეს, სიკვდილისკენ უბიძგეს ჩემს ბადიშს... სიგიჟეა ეს ყველაფერი, შიზოფრენია... და ამ ეზოში უნდა ვიცხოვრო სიკვდილამდე, იმ ბავშვების სიცილს ვუსმინო, რომლებიც ჩემი ერთადერთი ბადიშის და გვარიშვილის მკვლელები გახდნენ... ეს არაა შიზოფრენია?.. წარმოიდგინე, სად და როდის მზადდებოდა ეს სიკვდილი, ვინ ამზადებდა..." ადგილი, ნებისმიერი სიღრმის და სიმძიმის, თუნდაც უკიდურესად ზედაპირული, თავად ზრუნავს იმაზე, რომ მას ვილაც ერთი განაგებდეს. ადგილის მოსაპოვებლად, დასაპყრობად, მასში განსათავსებლად საჭიროა ხანგრძლივი ბრძოლა. ადგილი ყოველთვის ვილაცის მიერ არის დაკავებული, ვინც გაძევებულ უნდა იქნას იმის მიერ, ვინც ადგილის მოპოვება განიზრახა. ნებისმიერი ადგილი მოძრაობს და, დროთა განმავლობაში, იცვლის მფლობელს. ის, თითქოს, მხიარულად თამაშობს მისთვის მებრძოლ რაინდებს, და ეს არც არის გასაკვირი: ადგილის მოსაპოვებლად

აქტუალიზებული ძალისხმევა, უბრალოდ, თამაშის ველში მოხვედრის-თვის ნარმოებულ ბრძოლას ნიშნავს. ამ დროს ლაბირინთში შესასვლელად ხომ არ იბრძვიან? შესვლა და გასვლა სინონიმებია მეთქი. ნაშლილია მეთქი ზღვარი ლაბირინთსა, როგორც გამოსვლის დამაბრკოლებელ სტრუქტურასა, და ლაბირინთს, როგორც შესვლა-შელნევისთვის წინააღმდეგობის გამწვევ სტრუქტურას შორის. ხომ არ უნდა მოვიპოვოთ მეთქი ლაბირინთში ყოფნა, როგორც ლაბირინთის გარეთ დარჩენა და შეუღწევლობა? დუჩუნა დულს და ათასი ნადირის ლმუილს გამოსცემს, დედაძინის ყველა კუთხეში და ყველა დროში დატრიალებულ უსამართლობას ერთად განიცდის და ერთად უჯანყდება, ყვაილები ჭკნებიან; სახლებში და კერძო სტრუქტურებში, კაფე-რესტორნებში, სახელმწიფო დანესებულებებში, სკოლებსა და ინსტიტუტებში გოგირდის და ჭაობის მყრალი, შემაშფოთებელი სუნი ტრიალებს, ყველა ავტონომიური თავი იმუხტება ყოვლად მიღმური ენერჯით; დუჩუნის ქერქი იქსაქსება ჯოჯოხეთურ არხებად და ნაპრალებად, მაგმური კერები მძვინვარებენ, აღარ სუნთქავენ, სივდებიან და ნაოჭდებიან, გიგანტურ ნაპრალებად გარდაიქმნებიან, კრატერიდან ამოტყორცნილ აირებს წმინდა გრძნობა-გონებანი ასობით კილომეტრზე შიშით და მზადყოფნით შეიგრძნობენ, ყველას უსიტყვოდ ესმის ერთმანეთის, ყველა ამაყია. მამიდა თავს ხრის, რაც ჰგავს გულში მჯილისცემას და მუქარას, და სცენიდან უკანმოუხედავად გადის. ვულკანური ობელისკების დაღლილი პანორამა, მოჭრიალე ფანჯრიდან დამახსოვრებული ხედი, ფონი, თანხმობა. მე იოანე მოციქულის შესახებ გეტყვი. დაე, ფეხი ფეხზე გქონდეს გადადებული, დაე, იწვე სანაოლის მარცხენა კიდესთან, დაე, ვარვარებდეს შენი წელსქვედა ცნობიერება, დაე, ასიათასობით ხორთუმს ჩხვლეთდეს მილიარდობით ნემსი, დაე, ვიდგე შორეული პურის რიგში, ვიდგე ეფესში, სადაც იოანე ღვთისმეტყველის და მისი მონაფის - პროხორის - ყოფნის დროს, საერთო აბანოში, ეშმაკმა მოკლა ქალაქის მთავრის - დიოსკორიდოსის - შვილი დომნა. იოანემ დომნა მკვდრეთით აღადგინა, გააცოცხლა შვილზე დარდს გადაყოლილი დიოსკორიდოსიც, მერე ეშმაკი აბანოდან განდევნა. მეექვსე წელს იოანე ხელახლა შეხვდა იმავე ეშმაკს, ახლა უკვე კუნძულ პატმოსზე (დაე, ვიყო კუნძულ პატმოსზე). აქ, აბანოში, ეშმაკმა მოკლა ზევსის ქურუმის ვაჟი. იოანემ იგიც მკვდრეთით აღადგინა, ქრისტეს სახელით. მერე ეშმაკს გამოესაუბრა, ვინ ხარ და აქ რატომ ცხოვრობო. ეშმაკმა მიუგო: "მე ის ვარ, ვინც შენ ეფესის აბანოდან განდევნე. უკვე მეექვსე წელია, აქ ვარ და ვერჩი ადამიანებს" იოანემ ამ ადგილიდანაც განდევნა იგი. რატომ ეკითხება მოციქული ეშმაკს, ვინა ხარ და აქ რას აკეთებო? მან ხომ იცოდა, რომ ეს იყო ეშმაკი.

ვინ ვერ იცნო მან ამ ეშმაკში? რომელი კერძო პიროვნება? რომელი არსება? ასეა თუ ისე, იოანე კონკრეტულ ეშმაკებს ებრძოდა. ის ასუფთავებდა ადგილებს და იქ თავისი ღმერთის სიტყვას ამკვიდრებდა, ის ეშმაკებს ამარცხებდა კონკრეტულ სივრცეში და კონკრეტულ დროში, ის მათ განდევნიდა. როგორი იყო მიციქულის ფორმულები მათ წინააღმდეგ? "იესო ქრისტეს სახელით გიბრძანებ, დატოვე ეს ადგილი". "მე, იოანე, იესო ქრისტეს, ღმერთის ძის, მოციქული გიბრძანებ ღვთის, ძისა და სულიწმიდის სახელით: გამოდი ღმერთის ქმნილებიდან და არასოდეს შეხვიდე მასში, არამედ იყავ მართო ამ კუნძულიდან შორს, უწყლო ადგილებში, და არა კაცთა შორის". "მე, იესო ქრისტეს მოციქული, გიბრძანებ, ბოროტო სულო, არ შეხვიდე ადამიანთა საცხოვრისში და არ დაუბრუნდე კინოპსს, არამედ წადი ამ კუნძულიდან და იტანჯე". ყველაზე მეტი, რაც იოანეს შეუძლია, ესაა - ეშმაკი განდევნოს სხვაგან და აიძულოს, აღარ დაუბრუნდეს გაძევების ადგილს, იმ ადგილს, რომელიც იოანემ მოიპოვა კონკრეტულ ბრძოლაში, ეშმაკთან პირისპირ შეხვედრისას. ეშმაკები იმუშავენ იქ, სადაც არ იქნება იოანე. დაე, იმუშაონ ეშმაკებმა ყველგან, სადაც არაა იოანე?

8.

- მას ჰგონია, რომ ის, რაც მისი მოძრაობების განმსაზღვრელია, რაც შინაარსს ქმნის, მისი მოძრაობების მიღმაა და იქიდან მართავს მის მოძრაობებს. ერთი სიტყვით, მას ჰგონია, რომ ახლა, ამნუთას, როცა ის მოძრაობს, საზრისი სადღაც სხვაგანაა, სადღაც გარეთ; და რომ - საზრისი აუცილებლად არსებობს. მისი მორალი სწორედ ასეთი დარწმუნებულობით აშკარავდება; და ფასდება, როგორც არასრული, ნაკლები მორალი, და არა როგორც ამორალიზმი, როგორც მას ეს წარმოუდგენია. სადაც ცრუობენ, იქ ან მორალის ნაკლებობას ან მის სრულ არარსებობას ეხება საქმე, ჯერაც არარსებობას. ის კი - სხეული - ამას ცდილობს: მაყურებლის მოტყუებას, მის დარწმუნებას იმაში, რაც თავად ეეჭვება: რომ ეს მოძრაობა ფლობს საზრისს, შინაარსს, ანუ - მაყურებელმა რაღაც იმაზე მეტი უნდა ამოიკითხოს, ვიდრე ხედავს. ოღონდ: უნდა ამოიკითხოს არა რაღაც მეტაფიზიკური ან, სულ მცირე, არქეტიპული, არამედ - რაღაც ზედმეტად კონკრეტული, რაციონალური, მისი ინტელექტის ცხრილში გატარებული, გააზრებული და გარკვეული. ანუ, მაყურებლისგან მოითხოვს იმის დანახვას, რასაც თვითონ ვერ ხედავს. მოითხოვს იმ მიზნით, რომ მერე,

ირიბი გზით, მასაც დაანახონ, - მისი მოქმედების, როგორც გააზრებული, გარკვეულ ძლიერ იდეას დამორჩილებული მოძრაობების ჯამის აღწერით, უკვდავყოფით. ის მაყურებელს უბრძანებს, თავის ფანტაზიებში, რეალობად აქციოს მისი წარმოსახვის ერთადერთი შინაარსი: სასურველი. რა გზით? ისე, რომ სასურველმა კატასტროფა განიცადოს, აფეთქდეს და მიმოიფანტოს ურიცხვ რეალობად, ისე, რომ სასურველის ხსოვნაც კი მოისპოს; დარჩეს მხოლოდ მისი გონების გაცნობიერებული, რაციონალური შინაარსები.

9.

ხმა ყველას ესმის? ერთი მითხარი, სად წავიდე, სად გავექცე ჩემს ნაცად და ფრთათეთრ დუჩუნას? ის ნამყოფია ყველგან, სადაც გული მიმინევს, სადაც დავინყება და უბრალო, წინარეადამიანური ურთიერთობების ალბათობა განუზომლად მეტია, ვიდრე - აქ, ამ ყოველდღიურ ზრუნვაში წესრიგზე, ოთხკუთხა და წვეტიან ფორმებზე, ძვიდებზე და ხორკლიან შვერილებზე, იმათთან ურთიერთობის კულტურაზე, ვინც ეს ყველაფერი იცის და ფიქრი არ სჭირდება, ვინც უკვე დღეს იცის ის, რაც ზეგ ან მაზეგ უნდა გაიგოს. სად გადავიხვეწო, სად გავიქცე იქიდან, სადაც ცოდნა ეწოდება ყველაფერს, რაც ტკივილს, გართულებას, ზნეობას არ მოითხოვს? არ მოითხოვს, ვთქვათ, მამიდაჩემს, რომელსაც ჩემთვის ასე საძულველი დაწესებულების სუნი უდის, რომელიც ყარს არა თეთრ კედლებად, არა დაუანგულ გისოსებად ან დაძონძილ თმებად, დაჭმულ კბილებად, საკუთარი ფსიქიკური მდგომარეობებით გაოგნებულ-გაბრუებულ ავადმყოფებად და მათ გამომეტყველებებად, არა უმანკო ან მანკიერ ექიმებად და ექიმების მდგომარეობებად, მათ უფიცობად ან უღმერთობად, არამედ - სიძულვილად იმ საქმის მიმართ, რომელსაც სანიტრის საქმე ჰქვია და რომელიც სიგიჟის კიდევ ერთი უხილავი განზომილებაა. მეშინია, ეს ის სიტყვა არაა, თმა ყალყზე მიდგება, ეს ის სიტყვა არაა, განურჩევლობის და ჩემი მუდმივი, მშობლიური დუჩუნის მიმართ გულგრილობის საკვირველი გრძნობა მიჰყრობს, როცა მამიდას, როგორც ძღვენი, შემოაქვს ეს სუნი და დებს მაგიდაზე, მაფარებს სახეზე, მიტენის ჯიბეებში, თანაბრად ანანილებს მამაჩემსა და ჩემს ძმას შორის, მე კი ამ დროს მზად ვარ, - მიყვარდეს, უკეთ, ფეხქვეშ გავეგო ყველას, ვინც სანიტარი არ არის, ვინც მამიდაჩემი არ არის, ვინც ამ სუნად არ ყარს და ამ სუნს არ ავრცელებს. და ეს მაინც არაა შიში. ეს ჩემი, პირადი, ერთადერთი, ჩემში მცხოვრები შიზოფრენიაა, სიგიჟემდე ამაღლების და დამხობის მოსურნე. ეს ჩემი

ძველი სიგიჟეა: შევიშალო ან ღმერთი მივიღო. მომისმინე: შეშლილებს უფრო ეშინიათ ერთმანეთის თუ - ექიმებს, მკურნალ-ფსიქიატრებს? მე ეს მინახავს იქაც და აქაც, ჩემს სიზმრებში, მათ თვალეებში, ჩემს ფიქრებში, მათ სიბრიყვეში, ჩემს მინაში, მათ ცაში, მათ სისხლში, სპერმაში, ნახველში. არავეინ ისე არ აშინებდათ ჩვენი ოჯახის მეგობარ ექიმებს, როგორც ერთმანეთი. მათ თვალეებში, გამოხედვაში, ერთმანეთის ამოკითხვაში ყოველთვის ჩანდა ექვმიტანილად გადაქცევის საშიშროება. ისინი, თითქოს, უსაფრდებოდნენ ერთმანეთს და ამონებდნენ: "ნუთუ, ჯერ კიდევ ჯანმრთელია!" ან "ხომ ისევ ჯანმრთელია?" ან "ხომ არ ემოუქრება საფრთხე მის ჯანმრთელობას?". ეს იყო მართლაც მათი ერთობ არაჯანმრთელი ინტერესის კლოუნადა: ხომ არ იხრება რომელიმე ფსიქიატრი პაციენტისკენ? ხომ არ აპირებს ავადმყოფის გამართლებას ან დიაგნოსტიკური ველის შემცირებას? ხომ არ შეინიშნება მის სუნთქვაში ფსიქიატრიული სამყაროს მიმართ ღალატის ნიშნები? ჩვენი ოჯახის მეგობრებისთვის ყოველთვის დამახასიათებელი იყო სიფრთხილე ქცევაში, მეტყველებაში, ყესტში, მიმიკაში. მათი ყოველი მოძრაობა ნორმირებული და რეგლამენტირებული იყო, უწყვეტად კორექტირებადი, უნაყოფო ზომიერებით დალდასმული; მათი ასეთი ავტომატიზმის ნამდვილი მიზეზი, ჩემი აზრით, მდგომარეობდა კონვენციური ჩარჩოდან ამოვარდნის შიშში, - მათთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობა ჰქონდა ამ ლოკალურ-კონვენციური ნორმების დაცვას, დოგმატიკონის შესრულებას და ამით საკუთარი ყოფიერების გამართლებას. და

- ეს არც არის გასაკვირი. ორი რიგითი ფსიქიატრის ურთიერთობა ყოველთვის ხელახლა წესრიგდება, ხელახლა დგინდება და რეგლამენტირდება პაციენტის გავლით; ავადმყოფის და ავადმყოფობის არსებობა ამ ურთიერთობაში შუალედური რგოლის როლს თამაშობს და ფსიქიატრს პერმანენტული სოციალურ-მოზაიკური წნევის ქვეშ ამყოფებს, რაც, სხვათაშორის, მერე და მერე, ნევროზის განსაკუთრებულ ფორმად ყალიბდება. ყოფნის ეს წესი სტრუქტურირდება ექვით, გახლენით და თვითუარყოფის გაცნობიერებული თუ გაუცნობიერებელი შინაგანი მოთხოვნილებით. ფსიქიატრი იძულებულია, აბსურდს ამაგრებდეს: სიტუაციურად დადგენილი, დრო-სივრცეში ლოკალიზებული ნორმების დაცვით იცავდეს თავის თავში, ანარმობედეს შინ და გარეთ არარსებულ ნორმას, რაციონალურით - ირაციონალურს, პრაგმატულით - პოეტურს. მაგრამ მე ესეც მაინტერესებს: შეიძლება თუ არა, ფსიქიატრებს მხოლოდ პირობითად ენოდოთ ექიმები? ვინ არიან ისინი?

- ჩემი აზრით, პროფესიული სტატუსიდან გამომდინარე, ადამიანებთან მათი შეხვედრა იწყება გამორიცხვის პრინციპით, რაც მათი სულიე-

რების უინტიმურესი ნაწილია. ფსიქიატრის ხედვაში მოხვედრილი შემხვედრი ექვემდებარება ეჭვს: "არის თუ არა ნორმალური?", და მოქმედებას იწყებს ბჭობის, ანალიზის ხანგრძლივი პროცესი. მაშინაც, როცა ფსიქიატრი ვერაფერს ნახავს საექვოს შემხვედრში, ეს უკანასკნელი მის მიერ აღიქმება არა როგორც სრულფასოვანი, არამედ - როგორც ნორმასთან შორს ან ახლოს მყოფი. პარადოქსული აქ ის არის, რომ არც ერთი ფსიქიატრი არაა დარწმუნებული, ნორმად რა უნდა ჩაითვალოს. ამ საკითხის ირგვლით მათი მსჯელობები, ფაქტობრივად, ურთიერთგამომრიცხავია. და, მიუხედავად ამისა, და, შესაძლოა, ამიტომაც, ფსიქიატრისთვის არსებითია ნორმა და არა პიროვნება, დიაგნოზი და არა დიალოგი, განაჩენი და არა გაგება. ის არაა ექიმი, ის ბრალმდებელია. მის სამსჯავროზე ჯანმრთელი ადამიანის არსებობა დაშვებული არაა. და აქ კანონზომიერება როდი ილახება: ფსიქიატრი ხომ თავს იმკვიდრებს, რეალიზდება სწორედ დიაგნოზირების პროცესში, ავადმყოფის სხეული კი, ფაქტობრივად, მისი თვითრეალიზების უწყვეტი ველია; ექიმი თვითრეალიზებისთვის საჭიროებს ავადმყოფს, ავადმყოფობას, საავადმყოფოს, კლინიკას, და მისთვის არსებობს იმდენი დიაგნოზი, რამდენიც ადამიანია ამქვეყნად. ესაა მისი ერთადერთი პრივილეგია: დასვას დიაგნოზი და უმკურნალოს. ფსიქიატრის შემთხვევა სპეციფიკურია: ფსიქიატრი დიაგნოზს სვამს არა იმიტომ, რომ მერე განკურნოს, არამედ - იმიტომ, რომ უსასრულოდ უმკურნალოს, მკურნალობდეს და არ კურნავდეს. როგორც შენ ხვდები, მე ერთმანეთს ვუპირისპირებ ფსიქიატრს და შიზოფრენიას, ფსიქიკური დაავადებების უგვირგვინო მეფეს. შიზოფრენია ისაა, რაც არ იკურნება. შიზოფრენია ექვემდებარება თვალთვალს, კონტროლს, მონიტორინგს, ვერგანკურნებას, იმ ყველაფერს, რაც უზრუნველყოფს ფსიქიატრის, ო, ღმერთო ჩემო, ონტოლოგიურ სტატუსს.

მაშასადამე, ის მკურნალობს სამუდამოდ, სამარადისოდ, დაუსრულებლად: ვიდრე ავადმყოფობა და მისი რეალიზატორების მარადგანახლებადი კლასი არსებობს. ის მეთვალყურეობს, ამონმებს, მეტიც, არეგულირებს, აწესრიგებს ავადმყოფობის მდინარებას, განსაზღვრავს პაციენტის ინდივიდუალურ სასწეულებო რეჟიმს, განაგებს მის პიროვნულ დრო-სივრცეს; ერთი სიტყვით, მართავს ავადმყოფს. ანუ მთლიანად თავის ავადმყოფზე დამოკიდებული. ესაა ცალმხრივად შეფარდებითი ურთიერთობა: შიზოფრენიოსს შეუძლია ფსიქიატრის გარეშე არსებობა, ფსიქიატრი კი შიზოფრენიის, შიზოფრენიოსის არარსებობის შემთხვევაში კარგავს თავის ონტოლოგიურ-იდიოტურ სტატუსს. მაშასადამე, ფსიქიატრი პერმანენტულად აწარმოებს შიზოფრენიას სწორედ თავისი უმანკო და უანგარო მოღვაწეობით. ავადმყოფის გავლით, ექიმი კონტროლს

ანესებს ავადმყოფობაზე, მის დემოგრაფიულ რეჟიმზე. თუ ფსიქიატრი ბრალმდებელია, რომელიც შემხვედრს იმთავითვე ბრალდებულის სახით გაიაზრებს, ესეც ვიკითხოთ: ხომ არ აქცევს შემხვედრს ბრალდებულად ფსიქიატრის შიში, რომ წინააღმდეგ შემთხვევაში შეიძლება თავად ის იქცეს ბრალდებულად? ხომ არ უნდა მოვიაზროთ პაციენტი ექიმის ალტერ ეგო-დ, რომელსაც ექიმი უფრთხის და გაურბის? ხომ არ უნდა მოვი-აზროთ ამ დრამაში პაციენტი ექიმის ნიღბად?

თუ ამ დაშვებას გავიაზრებთ, მაშინ შეიძლება ითქვას, რომ ექიმი იმით ინიღბება, ვისაც ვერ ხედავს პირისპირ. თუ მას ამ ნიღბის დანახვა მოუწია, ან უნდა ჩამოიხსნას, შემოატრიალოს და ისე შეხედოს, ან სარკეში დაუკვირდეს შენიღბულ თავის თავს. ორივე შემთხვევაში, საკუთარ თავს ექიმი ვერ ხედავს, ის არ იმყოფება მდგომარეობაში, რომელიც შესაძლებელს გახდის თავისუფალ არჩევანს. ამის მერე როგორ გვიკვირდეს, თუ ფსიქიატრი შიზოფრენიას მოიაზრებს როგორც მსჯავრს, ნეგაციას, არასრულფასოვნებას ან ნორმამდე ვერასეულს, ნაკლულობას. შიზოფრენიოსი ექიმს კრიმინალად წარმოუდგენია. რატომაა შიზოფრენიოსი კრიმინალი? მხოლოდ იმიტომ, რომ გაბედა და იქცა შიზოფრენიოსად, შეიშალა, შეცდა, შეირყა, აცდა ნორმას, რომელიც - როგორც შენ აღნიშნე - არც არსებობს ფსიქიატრისთვის, ან: თუ არსებობს, მხოლოდ - ურთიერთგამომრიცხავი შინაარსებით ამოსავსები რეზერვუარის სახით. შიზოფრენიოსი ბედნიერი კრიმინალია, განწირული სამუდამო პატიმრობისთვის, სამუდამო მზრუნველობისთვის. ვინ ზრუნავს მასზე? ის, ვისთვისაც ეს პაციენტი პაციენტია არა იმაზე ადრე, ვიდრე კრიმინალად იქცეოდა. ექიმის ზრუნვა კი, ფაქტობრივად, შურისძიებაა. ფსიქიატრი, ერთდროულად, პატრონობს და შურს იძიებს იმის გამო, რომ მისი ალტერ ეგო ამ სახით არსებობს. ანუ ზრუნავს იმაზე, რომ არ იქცეს შიზოფრენიოსად, არ იქნას მხილებული, არ გამოაშკარავდეს. ბოლოსდაბოლოს, ესაა შურისძიება იმის გამო, რომ ის, ფსიქიატრი, იძულებულია არარსებულ ნორმას იცავდეს მას მერე, როცა შეიგნო ან ვერ შეიგნო ამ სტატუსის უარყოფისთვის საჭირო ძალების არარსებობა თავის თავში, საკუთარი უუნარობა. და ეს მაშინ, როცა არც ერთი არ წარმოადგენს მეორის არაცნობიერს ან რაიმე ასეთს, ვინაიდან ამის გაგება ჩვენს უნარს და ძალისხმევას აღემატება. შენც ასე ფიქრობ, - რომ თავკომბალებს ემსგავსებიან? მამის დაუმთავრებელი ფიქრები, ხშირად, მისი ორშვილიანი საყვარლის გახანგრძლივებულ გრძნობებს მთელ სახლზე ავრცელებენ და მაშინ ობობას ბადეში გაბმულ ბუზს ან პეპელას ვემსგავსები. როცა დედ-მამა ერთად იყო, ამ ქალის სუნი მე ვერ მზრდიდა. ახლა კი ჩემთვის მნიშვნელოვან ნებისმიერ გადაწყვეტილებას თან ახლავს ამ სუნის შეგონებები, გაკიცხვები, დაყვავებები. ჩემი

პირველი მამაკაცი, საერთოდაც, ამ სუნთან ერთად შევიცანი; მამაჩემის სანოლი, სადაც ეს მოხდა, ჯერ ისევ ინარჩუნებდა სითბოსაც და სუნსაც. მახსოვს, მამაჩემს მაშინ ეჩქარებოდა და დილაადრიან გიჟებივით გაქანდნენ სადღაც; ქალბატონი პალტოს კიბეზე დაშვებისას იკრავდა და თმას ისწორებდა, კარსაქედან გაკვირვებული მივშტერებოდი; მიკვირდა, ერთმანეთს როგორ აჩქარებდნენ. ნებისმიერ ჩემს ნაბიჯში, საქციელში, ფიქრში ასახულია ამ სუნის ბრძოლა დედაჩემის სუნთან, ამ უკანასკნელის გაქრობის, მოსპობის, განადგურების ცხოველური ყინი, დორბლიანი აუცილებლობა თუ საჭიროება. მე ხშირად ვამჩნევ, რომ ამ დროს ჩემში ეს ქალბატონი მამაჩემს ვერ იტანს, რასაც, სხვათაშორის, მამაც ამჩნევს. ამას ამტკიცებს, ჩემი აზრით, დაუდევარი და აგდებული სისწრაფე, რომელიც ახლავს ალერსიდან და სასიყვარულო სიტყვებიდან, ვნებიანი გამონვევებიდან "სერიოზული" საქმისთვის "ცოტაოდენი" ფულის თხოვნაზე გადასვლას. და ეს რიტუალი, რატომღაც, ყოველთვის ჩემი თანდასწრებით - და, იქნებ, ჩემთვისაც - მიმდინარეობს, რაც მამაჩემს აცოფებს და აბოროტებს ისევ ჩემს მიმართ. ალბათ, მე ამ დროს ვემსგავსები ტარაკანას, ინდაურს, ვირთხას, ქათმის სკორეს, სპილოს ხორთუმს, ყველა სახის ქვეწარმავალს, ეს ქალი კი ბედნიერი და ამაყია, იქვე - ბოროტი და გულქვა, სიმწრით სავსე, რაკი კიდევ ერთხელ ვერ აჯობა დედაჩემის აჩრდილს. მამაჩემს, ალბათ, ერჩივნა - შტერი და ბრიყვი ვყოფილიყავი ან ფორმალურად მაინც მელიარებიანა ეს ქალი; ისე მომაცქერდება ხოლმე, თითქოს სარკე ვიყო, რომელშიც ამ ქალთან ერთად ჩანს თავისი ყველა შესაძლო სისულელით თუ გასულელებული გონებით. მამაჩემი ამ ქალს ყიდულობს დღეში ასჯერ, ორასჯერ, ხუთასჯერ, ყველგან, სადაც გაახსენდება მისი არსებობის უინტიმურესი შესახვევ-გამოსახვევები. რა ბოროტი და ცუდი ვარ, არა? მაგრამ იმ ცოდნას სად დავემალო, რომ

ჩემს თავში
მამის შიში განწონის დედის შიშს
და ქმნის ხედს ფანჯრიდან -
აბრევიატურას
ჩემი გამოცდილების ნაკულულობის,
ჩემი ხედვის კუთხის;
ქმნის დედის თვითრწმენას,
განწონილს მამის შიშით
და ცაში ასული მწვერვალებით,
ჩასულით ჩემს თავში,
რომელიც (როგორღაც) ველარ უერთდება

გულის მღელვარებას,
შემოსაზღვრულს მარადმწვანე ნარუმატებლობით,
პოტენციის ნარმოების მუდმივი უნარით,
უნიჭობის ამ უუნარობით,
და უკვე ჩემს თავშიც
თოფიან კაცზე მონადირე
ველური იხვები დაფრინავენ,
და სივრცის ქურაში მსხვერველი მათი ხმა
აჯამებს სიცოცხლეს,
შავ ბუმბუტებად გაფანტულს
ფრთებში,
რომლებშიც მტვერი არ არსებობს.

10.

- ყოველი არგანმარტებული, არადეკოდირებული, მაყურებლის მი-
ერ რალაც უღრმესის აღმნიშვნელად არალქმული მისი ყესტი მის ნარმოდ-
გენაში - ჩემი ტანის ნარმოდგენაში - გაიაზრება, როგორც მხილება. მხილ-
ება სიცარიელის, ბუტაფორიის, უსაზრისობის. ის, როგორც ბრძანებლად
თავისი თავის ნარმოდგენი, მაყურებელს აიძულებს - განდევნოს სიცარ-
იელე, დატვირთოს მისი ადგილი შინაარსით, რომელიც არ არსებობს და
რომელიც შეიძლება მხილებულ იქნას. მისი საჯარო, საჩვენებელი მოძრა-
ობების თანმიმდევრობა არაა რისკი, იგი უფრო აგრესიის შეუკავებლობის,
ძალაუფლების ქვეშ მისი ყოფნის დემონსტრირებაა. ის, როგორც ძალა-
უფლებით მართული, ცდილობს აგრესიისგან გათავისუფლებას მაყურებ-
ლის მსხვერპლშენირვის ხარჯზე. მაყურებელი უნდა გაინიროს, დაისაჯ-
ოს, რათა საზრისის არარსებობა მხილებულ არ იქნას. ბოლოსდაბოლოს,
მაყურებელმა თავი უნდა მოიტყუოს ანუ ითამაშოს, რაც, თურმე, შეიძლე-
ბა თანაშემოქმედების მაღალ, სასურველ და მისაბაძ ნიმუშად იქცეს. აქ
ყველაფერი ანარქიად იწოდება, ნებისმიერი უმწეო, უსუსური ნაბიჯი მა-
რთლდება ანარქიზმამდე მისი აყვანის მოთხოვნით. ანარქიზმის სივრცე
აქ უსაზღვროდ ფართოვდება და მოიცავს ყველაფერს, რაც მის ამორალ-
იზმად შეიძლება შეფასდეს. ბრძანება ასეთია: რაც არ თავსდება ზნეობას-
თან, გაამართლეთ ანარქისტული ესთეტიკით, რომელიც, თავის მხრივ,
გასაიდუმლოებული სახით მიეწოდება ნებისმიერ უმანკო გონებას; ანარ-
ქიზმის შესახებ რალაციის ცოდნა მისი პრივილეგიაა, ის გასცემს ცოდნას
იმის შესახებ, რაც მისი შესაძლო გაურკვეველი, აუხსნელი და ამოუცნობი

მოძრაობების განმმარტებელი და ნათელმყოფელია. ნათელყოფა კი, მთავარი ეს არის, იკრძალება მაშინაც, როცა მაყურებელს ნაეყენება საზრისით მისი მოძრაობების ამოვსების, გადავსების მოთხოვნილება.

11.

- ოპ, სწორედ ასე, მომანოდე შენი მარჯვენა ფეხი ჩემში, ოპ, აი, ასე, რა ბედნიერებაა, ფარდა დაუშვი, თვრამეტი მილიონი წლის, მერე არც მოიგონებენ ამ ონავარ ამინდს, შემაშველე, შენ თუ მოინდომებ, კარი მიიხუროს, ვარდისფერის სიჭარბე შეათეთრ მართ კუთხედთან, ძგიდე მოვანგრიე, შედის, ბედნიერი ერი, რომელსაც ამდენი ლექსი აქვს, ვინ, ვინ უნდა მოსულიყო მის წასაყვანად ამ პაპანაქებაში, ამ ბულში, ცხენი შემოდე ამ მკვრივ ბეჭზე, შენი მანდარინისფერი გარებაგეები აღმაგზნებენ უფრორე, ვიდრე პოლიტიკური მონმობები ველად, თეთრ ზენარში შეხვეული გამომეტყველება კნუტის, ოპ, შემოდგომის ტყეში არც მოიგონებენ ამ ონავარ ამინდს, ბოქვენი კვადრატულ გაურკვეველობაში, არ იტყვი? იტყვი?

- უკვე მოგახსენე, ეს მთელი სამოთხეა, რომ არ უბერავდეს, ავტომანქანების კვამლი შემოდის, შენი მკვრივი, ნავარჯიშევი მკერდი, შემოდის ნაკადებად ოთახის მარჯვენა კუთხეში, თვრამეტი მილიონი წლის მერე უკანასკნელი გამყინვარებიდან, შედექ, დამანთხიე, ოპ, ზურგი გვიელავს ხმლებივითო, ოპ, უფერული პროპორციები, რბილი, შესიებული ნაკვთი მუხლის თავთან, საჯდომის ყვრიმალზე არეკლილი, ოთხფეხა მაგიდა გადგი გარეთ, გადგი უფრო ღრმად, გონის დაბინდვამდე, შექეცე ხელის მისამართით, რიტმი მეკარგება, ქრება, იმოძრავე შებინდებამდე გრძნობის, ოპ, მოტყუებულო, ოპ, გაბრიყვებულისგან, ოპ, ჯიხვო კავკასიის მთების, ზინაიდა გრიფიუსი შეატრიალე კედლისკენ, ვსვამ, ვსვამ, შრიალში შეთამაშებული, მჭიდროდ, დავიშალოთ, კარგად, ბოლომდე შემაგინე, მაგინე, ასე,

ამ ბულში, კლასიკის რღვევაში, პაპანაქებაში, დაშვება ფეხის გაოფლილი დაჭიმულობისკენ, ლავინის ძვალი აღმინერე, აღმინერე შენი გაფრენა ჩემი სიამაყისკენ, კარიერისკენ, ძლიერებისკენ, საუკეთესო ნაცნობების ურდოებისკენ, რაც შენ ასე გიყვარდა ყოველთვის, უფრო მონდომებით, მადამ, სკამი მონჯლრეული, მონჯლრეული ოთხი ფეხი, დავლრლნი კედლებს, ყველაფრისკენ, რაც შენი დეგენერატიზმის ღვინოა, მონჯლრეული კისრის წარმოდგენა უშუქოდ, ადამიანები მიიჩქარიან კაბინეტებისკენ, მდედრობითი სქესის თაყვანისმცემლები მიიჩქარიან თაყვანის

შესათავაზებლად, თათვის, თათვის, ავედი, შევედი, ვღმუი, ოჰ, მარნუხი ცაში, დადგა მშვენიერი, გადართე, შენი, გაზაფხული, ჩაეძინა? გძინავს?

- მთელი სამოთხეა შენი კუნთოვანი ბეჭის ირგვლივ, მორბილებული კოვზი, თავში მირტყი, თქვენობითში, პირუტყვეს, მრავლობითში, ჩემში, ყველაში, საჯინიბო გამოსასუფთავებელი იყო მეთქი, მოვახსენე დანვრილებით, სიტყვა "მარაგი", ბანალური, საჭირო, ძვირფასი, მიმაყენა მანქანასთან, ცოლზე ფიქრებში გადართულმა, ოჰ, ქარი დაძრნოდა ტყეპარკებში, ოცნლიან სხვაობაში, მამათა და შვილთა, ასე იყო, ბრძოლა, ასე იყო, მაგარი, ძალიან, ძალიან, კონსტრუქციული დიალოგის ფონზე, მარჯორი, ჩვენი ვირისყურება ცხენი, აგზნებული,

- გადმომატარე მეთქი თავზე შენი რომელიმე ფეხი, აი, შუქიც მოგვცეს, საცვლისამარა შენი ფეხი, მეჩაიეებს მუცლები უმძიმდებათ, შენი ჩვენი ფეხი, მეჩაიეები ბუჩქებში რალაცას დაეძებენ უკბილო ხუმრობით, ჩვენი, ესთეტიზებული ჩვენი ქნევა ხელ-ფეხის და ტანის, ყრუ ნარსული, გადაფურთხებული სპერმა, ამოიმართება ნარნარი ხმებიდან, გაივლის შენს პროტესტს, რომანტიკას, სიჩლუნგეს, ეგდე, ეგდე, შენი ვალი, მამაშენის ვალი, დედაშენის ოდინდელი ვალი, რა გალელვებს?

- თითქოს თივას ვცოხნით, თითქოს სხეული სულ არ გვეკონდეს, თითქოს სოციალიზმის თეორია სულ არ არსებობდეს, თითქოს დროებითი მთავრობისთვის ხლებნიკოვს ეთქვას, ან არ ეთქვას, თითქოს არც შენ იყო ჩემი, თითქოს, ადამიანო, მეც ქალი ვარ, მეც მიყვარს სიმღერა შამპანურით, ბაფთა უკანალის ცენტრალურ ნერტილში, ოჰ,

- იღრიალე, იღრიალე, იკივლე, იკივლე, იღრიალე, შენი, შენი, ოჰ, შენი, შენი, იღრიალე, ოჰ, შენი, შენი, იღრიალე, იკივლე, შენი, ოჰ, ოჰ, შენი, იღრიალე, ოჰ, შენი, შენი, იკივლე, შენი, იღრიალე,

- ოჰ, ჩემი, ჩემი, ვიცი, ჩემი, ვიკივლე, ჩემი, ვიღრიალე, ვიღრიალე, ვიკივლე, ჩემი, ოჰ, ოჰ, ჩემი, ვკივივარ, ჩემი, ვიცი, ჩემი, ოჰ, ოჰ, ჩემი, მიმაყენე, მიმაყენე, ოჰ, ოჰ, ჩემი, მკლავი, ჩემი, კაკუნი, ჩემი, ოჰ, ოჰ, ჩემი, თავში, თავში, თავში, ჩემი, აი, ასე, ვიცი, ჩემი, მზად ვარ, ჩემი, თავში, ჩემი, ვკივივარ, ჩემი...

ხლებნიკოვს ეთქვას, რომ ისინი შესცემენ ურთიერთს მაღალფარდოვანი ტკობით, ატმის ფოთლის იმ ნებიერ სიხუჭუჭეში, სადაც გამომუშავდება სისხლიანი და ელასტიური ფორმები ბექდვის, აკრძალული იქ, სადაც ქალადი შემწოვია პიგმენტის, სიტყვის, მოქმედების ცენტრი, ბატონო ჩემო, გადატანილია ნერვულ სისტემაზე, რაც ცნობილია ანიკეტეს აჯანყების სახით, პალატინა, პალატინა, მაქსიმ ყვეროსანი, გადასროლილი ინდოჩინეთის ტანდასიცხულ ტერიტორიებზე, ამერიკული ნითელი ხის ნოსტალგიური ხსოვნით, ბოქვენი გავიარე, დუნდულები გამოვვლე,

შევრჩი, შევედი, ჩართე, შეგვიწყვიტეს, შრომის ფედერაცია გენიტალური დახრილობით, ჩართე, მეოთხეში, მარჯვენა ფრთაზე გარღვევაა, და-აჩქარე ფრონტის გახსნა, დაბალი ღირსების საოჯახო ღვინო, მეოთხე სიჩქარეში გადაადგე, ჩააგდე, შედგი, წრეების ბუყბუყი ჩემს ნეკნთან, შენს ლავინთან, ცენტრში დაესობა ნახშირბადის ატომი, პროლეტარიატის დიქტატურის უარყოფილი მიერ, დანყვევლილი, ცუდი, სპერმის ალავერდობა ამოთხრილ ორმოში, თელავიდან ორმოც კილომეტრზე, კისრიდან მეცხრე მალისკენ დაშვება, დაქანება საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტებისკენ, ალაედი ქეიყუბადი, მიწილადე რამდენიმე ციხე-ქალაქი, ყვირილის უფლებით, დამამცირე, თავში, თავში მირტყი, წითელი დროშის ორდენოსანი შენი ტანი აქტიურად მონაწილეობს მეთქი, მეთქი დროზე მონაწილეობს სამემინდერო-სავენახო მუშაობებში, ფერდში, ფერდში მირტყი, წერა-კითხვის მცოდნეთა რიცხვის მკვეთრ ზრდასთან ერთად, ო, რა ტკბილად, საამურად მაგინებ, კარგო, მატერიალურად კეთილშობილი ჩვენი შრომა, დაფასდება მთავარ კერებში, ჭალავ ალაზნისავ, მხარეო ტოროლის, ულტრაალპური საძოვრების, მემბრანა, მემ, ორ მტრულ ბანაკად გაყოფილი ჩემი უკანალი, მემ, ალგებრა ვირობის, ადაჯიო, ადგილობრივი მრენველობის ადგილის დედა, აგრეგატული ჩარხის მომხრე, მომხრე უნიფიცირებული კვანძების, ლორწოვანი ფრონტის, თავში, თავში მირტყი, ბურღე, რამდენიმე ზედაპირი ერთდროულად დაამუშავე, ვმაგრდები უძრავად, მართვის ერთიანი სისტემა, მუშა პოზიცია, წერა-კითხვის ჩათვლით, აბანოს მყინვარი უკანალში, ჯიშში, გენაცვალებს ფილოსოფიაში, განათლების მაღალორგანიზებულ ხვეულებში, ღრუბლებში, ტვინში, შევისვენოთში, ჩემო კარგო, გეაჯები, ჩემო სასურველო, და მას უკვე ფეხი ფეხზე აქვს გადადებული და მანდარინისფერი პიჯაკის ფონიდან ისეთი სევდიანი ღიმილით მიყურებს, თითქოს პირველი იყოს და არა მესამე, თითქოს პირველი ვიყო და არა მეათე ან ოცდამეათე. ვეუბნები, რომ

ვამაყობ მისით; რომ რა კარგად სრიალებდა - როგორც მოციგურავე ცხელ და ცეცხლოვან ყინულზე; რომ მისი დახვენილი თითები ჩემი დუჩუნის მდულარე კედლებსა და შიდა-გარე ბაგეების სანდომიან გამოცდილებაში მიმორბოდნენ, როგორც პიანისტისანი. მას კი ფეხი ისევე ფეხზე აქვს გადადებული და ისე მიყურებს, როგორც სოკრატე მიყურებდა ერთხელ ჩემს სიზმარში, კვახივით თავით და შტერული სიცილით. არა, ამ სულელს ძალიანაც კობტა თავი აქვს, მაგრამ მიკვირს, სად ეტევა ამ მოჟერარფილიპო თავში, რომ მაგალითად - ხელების ენერგიული მოძრაობით - ელექტრომაგნიტური იმპულსები ანუ ეროტიკულ-ერთჯერადი ატმოსფერიკები ვრცელდება თვალუნვდენელ მანძილზე, პირდაპირ მოქმედებს

რადიომიმღებ მოწყობილობაზე და ინვეს არა მხოლოდ რადიოკავშირის, არამედ სატელეფონო საუბრების შეფერხებასაც. სულელო, ვპასუხობ, ნუთუ ვერ ხედავთ, მიირთვი, გემრიელი ვაშლია, ბროცკია, სულელო, როგორ სულ ვერ ხედავთ, რომ შენს გაჩენამდე დიდი ხნით ადრე მე ავდექი და იდეალურად შევისწავლე ჩემი ნარნარა დუჩუნის ასტრონომიული კლიმატი; მე მისთვის ბევრჯერ მიცქერია ყანობილის მთიდან და კარგად ვიცი, რომ ფაქტორების ერთიანობა, რომელიც განსაზღვრავს მასში ამა თუ იმ სამოდრაო, შესაჯახებელი თუ გადმოსანთხევი რეჟიმის ვარგისიანობას განწყობის პირობების თვალსაზრისით, იქ უნდა ვეძებო, სადაც ატმოსფერო ზედმინევენით გამჭვირვალეა, ცა ხშირადაა მონმენდილი და მნათობთა გამოსახულებანი მკაფიოა მეთქი. ის ყოველთვის აღფრთოვანებულია ჩემი ერუდიციით, ჩემი დუჩუნის ჩემმიერი კვლევის მასშტაბებით და, რაც მთავარია, მის მუშა ორგანოზე ჩემს დუჩუნაში წარმოქმნილი წნევის დანოლის ხარისხით. ის ყოველთვის - აქვს თუ არა აქვს ფეხი ფეხზე გადადებული - შეშინებული ბავშვივით ჩურჩულებს, რომ ყოვლისმბურღავი მისი ბარომეტრი უძლურია ჩემს დუჩუნაში მქმნავი წნევის გასაზომად, ვინაიდან ჰაერის სვეტის ნონა ამ ბარომეტრს ლამის-ლამის ხერხემალს უმტრევეს. მეცხრე მაღასაც?

"ნუთუ, შეიძლებოდა ასე გამქრალიყო კონახუროვანი მისი შეხებების სიღრმე, მისი ის დრო, რომელსაც ასე ლამაზად ვძარცვავდი?".

- ასე გავიცანი: ხმას გავყევი მისი სახისკენ და შევეთვალე ირიბად, მაგრამ - დაკვირვებით. როცა ხმა დამთავრდა, კარადიდან გამოვიღე შამპანური, ამ ხმას დაუხსნი, დავლოცე და დავლიე. ასევე დაეკარგე. მე მას ყოველთვის მადლობას ვუხდიდი, დროს მჩუქნი მეთქი. რა თქმა უნდა, ვცდებოდი, ვინაიდან მან არ იცოდა დროის ფასი და როცა ჩემს მიერ გამოთქმული ამდენი მადლიერების შინაარსში გარკვევა ვერ მოახერხა, გაბოროტებულმა ჩემი დასჯა გადაწყვიტა. ჩემთვის მისი ეს ნაბიჯი იყო მტკივნეული და არა - მისი გამარჯვება. მამაკაცები ხომ, როგორც ნესი, ხასიათდებიან დაწყებული გამარჯვებების ბოლომდე ვერმიყვანით. მათ მიერ დაწყებულ გამარჯვებებს ყოველთვის ქალები ამთავრებენ. სხვათაშორის, ამიტომაც ვარ კაცების მხარეზე, მაგრამ ეს მერე ხდება, როცა ისინი, კიდევ ერთხელ საცოდავად გამოგდებულები, გარედან უყურებენ შედეგებს და მაშინაც ვერ ხედავენ მთლიანად, შტერები. მე ის ვალიარე როგორც მამრი, რამაც აღუძრა სავსებით ბუნებრივი სურვილი, რომ მე-ლიარებინა მისი გონებრივი შესაძლებლობები. მისი ასეთი სურვილი უკვე ალიარებდა ჩემს ძალაუფლებას მასზე, როგორც უჭკვიანეს მამაკაცზე. მე სასწრაფოდ ვნახე სიზმარი, სადაც ხელფეხგამოსხმული მისი თეთრი ტვინი მეპრანჭებოდა და თავისკენ მიხმობდა. ის ამ დროს გასაოცრად

ჰგავდა დუჩუნას, ჩემსას, მაგრამ მაინც დაჟინებით ვეძებდი მის ამობურ-
ცულ ხორკლებს შორის უმთავრეს მამრულ გამოწვანად. ამ სიზმარმა
წინააღმდეგობრივი განცდები აღმიძრა, რაც, საერთოდ, დამახასიათებ-
ელი არ არის ჩემთვის; ვერ გამეგო, იმაზე მეტს რას მოითხოვდა ჩემგან,
რასაც ვაძლევდი ყოველთვის, როცა მისგან შორს ვიყავი. ერთი სიტყვით,
ვაღიარე თუ არა, როგორც პიროვნება, გაუჩნდა ჩემი გვემის მეტად სათუ-
თი მოთხოვნილება. ერთხელ მან მდედრი შეადარა სპილოს, რომელსაც
შუუძლია მამალი სპილო ორმოში ჩააგდოს და პურიც კი არ მისცეს, შიშპილი-
თ მოკლას. განა, მართლა ასე არ მოხდა? ჯერ იყო ბედნიერი და უდარდე-
ლი; მერე გაუჩნდა შიში, რომ ვაითუ ორმოში ჩააგდონ და მოკლან. მე თა-
ვბრუს მახვევდა მისი ეს სისუსტე, რომელიც კარგადაა ცნობილი ჩემთ-
ვის. ასეთები არიან ჩემები: ძმაც და მამაც. ისინი განუხორციელებელ
ადამიანებს, ჯარისკაცებს ჰგვანან. "რატომ გააფუჭე ტელევიზორი? რატომ
გადანვი ნათურა? რატომ გატეხე თეფში?", - შეიძლება მთელი ცხოვრე-
ბა ასე ცხოვრება? სულ ესაა ჩვენი საუბრები და ჩვენი ოჯახი, აქედან არ-
სად გზა არ გადის. ამიტომ, მისი გამოცნობა ძნელი არ იყო, არც ერთი მი-
სი უესტის ან მიმიკის. თუნდაც იმიტომ, რომ სულელი ვეგონე. არც დამი-
კარგავს, რაკი არც ვფლობდი. მაგრამ მისი სხეული მე კი არა, ჩემს სხეულს
ახსოვდა, ეს კი ყოველთვის საკმარისია, რომ ერთი სხეული, დიდი ხნის
მერე, უშეცდომოდ ხვდებოდეს და განიცდიდეს - როგორია მეორე, ჩაე-
ლილი სხეული სხვასთან, როგორ ეფერება, კოცნის სხვა ტანს, როგორ
ექცევა. ის ზუსტად ისეთი ლამაზი იყო იმ ახალ შენაძენთან, როგორც -
ჩემთან. ეს მოხდა ერთ წამში, ამ წამმა ხელი დამიქნია, როგორც ბაღერინა
აკეთებს რევერანსს. ის იმეორებდა უშეცდომოდ, უნიჭოდ, და მე ამით
ვტკებობდი: იმით, რომ შემეძლო, თუნდაც შეცდომებით, მეკითხა მისი
თითოეული მომდევნო უესტი. მისი სხეული უსასრულოდ აგნოზირებდა
ჩემს თვალწინ, ჩემს ყურწინ, ჩემს ცუდ გულში. ის იყო ზუსტად ისეთი
ლამაზი, როგორც - ერთ დროს ჩემთან. მისმა ახალმა ქალბატონმა ეს არ
იცოდა, რაკი ჯერ არ დაეკარგა, მას რომ მაშინ სულ ერთ წამით თვალში
ჩავევარდნოდი, ტვინის ყველა უჯრედოვანი წარმონაქმნი გამეყინებოდა,
დავემსგავსებოდი იშვიათი დანიშნულების ქალს, რომელიც ქუჩაში დგას
და თავის თავს კი არა, სხვებს - გარყვნილებს - რყვნის, რითაც თავის
თავს აწვალავს, უხეშად უკირკიტებს, ჩხვლეტს, სერავს, და ქრება. ის
ზუსტად ასე ეხვეოდა თეთრ ზენარში, ამოდიოდა ფეხსაცმლიდან, დგებ-
ოდა სკამზე და მომმართავდა რომაელი დიდებულებით, ალბათ: "ო, სენ-
სორული აფაზიით დალდასმულო, უბედურო ადამიანო, რომელსაც შენარ-
ჩუნებული გაქვს მოთხოვნილებათა სისტემა, მაგრამ ვაი რომ მოკლებუ-
ლი ხარ შესაძლებლობას - სწვდე ბგერათა კომპლექსის კონსტანტური

მნიშვნელობის ფიქსაციას სიტყვათა ხატში, რამეთუ და ვინაიდან შენ ბგერათა სისტემის სწორედ ეს სტაბილობა და ბგერა-აზრის მთლიანობა დაგრღვევია სამარადჟამოდ. ეს სწორედ შენ ხარ ის ავადმყოფი, ვისაც შეგიძლია, თავისუფლად გაიმეორო თითოეული სიტყვა, მაგრამ არ ძალგის გამოკრებულ სიტყვათა ხატის შენარჩუნება ხანგრძლივად. ამიტომ და ამის გამო, ამავე სიტყვის ხელმეორედ გამოკრებისას, სიტყვის ბგერათა შემადგენლობა დაუსაბუთებლად ცვალებადობს. ო, ასეთო უბედურო ადამიანო, ან უნყოდე, რომ სიტყვის მნიშვნელობის ლაბილობა, სიტყვის ნიშანთა ეიფორიის პროცესის მოშლა წარმოადგენს შენი მშვენიერი საფეთქლის აფაზიის ტიპობრივ მოვლენას, მეგრული გვარით". მას ყოველთვის სულელი ვეგონე და ეს დაამტკიცა ჩემგან თავისი წასვლით, ჩვენს წელთაღრიცხვამდე მრავალი წლის წინ. მას მერე მომწონს, როცა პოლიციელების თვალწინ წესიერებას განვახსიერებ. მომწონს, რომ ამით რალაცას ვაშავებ.

12.

- როცა ის მოძრაობებს ასრულებს, არაფერს არ გასცემს, მისი ცნობიერი ძალისხმევა გაცემისკენ არ იხრება. ის ცდილობს, შეკრიბოს და შთანთქმას; მოითხოვს და აგროვებს. მხოლოდ. ასრულებს? ასრულებს: მისი მოძრაობები არაა უშუალო, ისინი გაშუალებულია მისი ყოვლისშთან-მთქმელი იდეოლოგიით, მაყურებლის გაცრუების და შინაარსის არარსებობის გადაფარვის პოლიტიკით. ის ასრულებს საკუთარ მოძრაობებს, რომლებიც მას არ ექვემდებარებიან, რომლებიც - თავიანთი განშლადობით და დაფანტულობით - ფლობენ მას, ფლობენ იმის ძალით, რომ გაურბიან, არ მთლიანდებიან. ის შურს იძიებს ამ მოძრაობებზე, შურისმაძიებლებზე იმის გამო, რომ მათი გამოყენებით ცრუობს ის, ვინც შურს იძიებს მათი გასხვისების, სხვების მეხსიერებაში მათი სტიქიური განფანტვის გზით, რაც - თავის მხრივ - სხვა არაფერია, თუ არა შურისძიების შეუძლებლობა, წარმოსახული ქმედების რეალური არარსებობა, პოლიტიკის წარმოების უუნარობა. ის არ განიცდის თავის სხეულს, ის მხოლოდ აიძულებს მას, აიძულებს სწორხაზოვნად, უხეშად, ისე, როგორც ეს ხდება ყველგან, სადაც ფიქრი არ არსებობს, სადაც მექანიკა ჩაენაცვლება მოძრაობის, მთლიანობის უნარს, სიკეთის ესთეტიკას. იქ, სადაც სიკეთის ესთეტიკა მუშაობს, გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება არა მოძრაობებს, არამედ - კავშირებს ამ მოძრაობებს შორის, ამ კავშირთა როგორობას, მოძრაობებს შორის ამოქმედებული როგორობის ფორმებს, ამ ფორმების შინაარ-

სებს, ამ შინაარსების რეალიზების ესთეტიკურ ხარისხს. მოძრაობები ცოცხლობენ მაშინ, როცა მოძრაობებს შორის ურთიერთობები ცოცხლდებიან. მკვდარი მოძრაობების მექანიკური ჯამი, როგორც ცნობილია, მოძრაობებს...

13.

"მერე მე ვკითხე, თავკომბალებს თვალები ემსგავსებიან თუ თავები მეთქი. უფრო - თვალებიო. ეს რაღაც ახალია მეთქი, ვუთხარი ჩემს თავს".

- სად არიან ისინი ახლა? რომელ შენს მეხსიერებაში? შენი მეხსიერების რომელ დროში? რომელ მონაკვეთში? ვისთანაც არ უნდა იყონ ისინი, მათ შეუძლიათ მხოლოდ ისეთ ადგილებში ყოფნა, სადაც შენთან იქნებიან, უნდათ თუ არ უნდათ. მათ მეტი ვერაფერი ასწავლა ცხოვრებამ. ესაა მათი განხორციელების ერთადერთი მოძრაობა, მოქმედი შინაარსი, რომელიც არანაირ შინაარსს არ მალავს, თუნდაც - უდღეურს. ესაა სიჩლუნგე, სიჩლუნგე, სიყვეყჩე, ესაა სიკვდილი ყველგან, სადაც ისინი ვილაცას ან რაღაცას ეხებიან თავიანთი პრილა ხელებით. მათი სინაზის ოხშივარი აღწევს ათასობით ხელჩაქნეული ტვინის ათიათასობით ხვეულში. უნდა იქმნებოდეს შთაბეჭდილება, რომ რაღაც ხდება, რაღაც ისეთი, რასაც შეეძლება ფიქრის გამოწვევა. მათ ჯერ კიდევ ჰგონიათ, რომ ეს - ფიქრი - ძვირფასი და ღირებულია, ანუ - ერთობ დაფასებული, უმრავლესობისთვის ერთობ ფასეული.

"მე მაშინ ვფიქრობდი, რომ რაოდენობა ფსიქიკას არ დაშლის, რომ ძლიერი ვარ. ვუყურებდი მალაზიის კენ ნაჩანჩალებულ ამ მოხუც წყვილს და ვფიქრობდი, ღმერთო ჩემო, რა ლამაზები არიან მეთქი. იმიტომ, რომ ასეთი ლამაზი სიბერე ცუდი, აუნყობელი ნარსულის მაუნყებელია. მერე შემეშინდა: "ღმერთო ჩემო, ამდენი კაცი!" მაგრამ თუ ფსიქიკა უკვე დაშლილია? მაშინ, მით უმეტეს, არ უნდა იყოს რაოდენობა მნიშვნელოვანი. მეორეს შეეძლო, ასე ეხუმრა: მე შენი სული სატანას გადავეციო. რა იცოდა, რომ რაოდენობა ჩემისთანა ქალისთვის ბევრს ნიშნავს"

- მე მინდოდა, ყველაფერი გულწრფელად მეთქვა, მაგრამ შენ ხედავ, რომ არაფერიც არ გამოვიდა. მე მინდოდა, რაღაც მომეთხრო მამაჩემზე, მის საყვარელზე, ჩემს ძმაზე და მის საცოლეზე. მე მინდოდა, რაღაც მომეთხრო ჩემს საყვარლებზეც. ამ საქმეს კი წინ აღუდგა მამიდაჩემის მთელი მკერდი, მთელი მრისხანება, გამოხატული ძუნწი გამოხედვების გულისგამანვრილებელ ფრაგმენტულობაში, მუქარაში, შინაბერობაში.

როგორმე - სხვა დროს. ასეა თუ ისე, რალაც მაინც ითქვა, ჩემო სერაპიონ. და ეს უფლებას არ მიტოვებს - ვინანო, რომ ვერაფერიც ვერ ვთქვი. აქედან მოდის, ჩემო კარგო, იოლად რომ ვკარგავ სიმშვიდეს, და მერე ჩემში დატრიალებული ქაოსი ყველას და ყველაფერს ედება ჩემს ირგვლივ. აქედან მოდის, ალბათ, ისიც, რომ აქ მზიანი დღეებია; რომ ჩვენი სახლის მიდამოებში თოვლის უზარმაზარი ნაფლეთები ამოუცნობ, იდუმალ იეროგლიფებს ჰგვანან. რალაცნაირი სევდა ახლავს მათი დნობის პროცესს, - უფრო და უფრო შორდებიან ისინი ერთმანეთს და უფრო და უფრო უქრებათ იმედი, რომ მათ ნაკითხვას ვინმე მოახერხებს. აღმოსავლეთის ტყიან მთაზე ეს ჯერ არ ითქმის, - მინა არ ჩანს და შიშველი ხეები ფესვებს უფრო ჰგვანან. ამ ფესვებით დაძარღვეული, მონყენილი ტყიდან ღამ-ღამობით ტურების კნავილი და ჭოტის კივილი ისე ისმის, თითქოს ამაზე მნიშვნელოვანი არაფერი ხდება ამქვეყნად. ჩვენს სენაკებში ამ დროს დიდი პოლონური ლუმლები ქშინავენ. უფროსი ძმასავით საყვარელ ამ ლუმლებს დღე-ღამეში ერთხელ ვანთებთ, მწუხრის ლოცვის მერე. ეჭამთ შემწვარ კარტოფილში მოთუშულ კომბოსტოს, ბრინჯს, ლობიოს, კომპის და ვაშლის ჯემს, ვსვამთ ასკილის და კრაზანას, პიტნის და ცაცხვის ნაყენს. ვიცინით, ვხმაურობთ კიდეც და, ნუ იტყვი, უხერხულ თემებზეც ვსაუბრობთ. ეს ცოტას არ ნიშნავს; ბოლოსდაბოლოს, არაა დამლელი. როცა მარტო ვრჩები, მაქვს განცდა, რომ ჩვენში, თითოეულში, ყოველი ახალი ნამი წარმოშობს ახალ ადამიანს. უფრო მეტიც, ნამის ყოველი მეთასხედი. და ეს ურიცხვი ადამიანი, ძველი და ახალი, უფრო ახალი და ესესაა გაჩენილი, მინცივ ერთმანეთს ეცნობიან. ადამიანის, როგორც ხილულის, არსებობას შესაძლებელს ხდის არა იმდენად ამ ურიცხვი ადამიანის ურთიერთნაცნობობის ფაქტი, არა მათი თავმოყრა ერთ მთელში, არამედ - თვით ამ ურთიერთნაცნობობის უწყვეტი პროცესი; ვის შეუძლია, ჩემო კარგო, თავის თავში არ ამრავლებდეს ადამიანს, არ არსებობდეს ურიცხვ ადამიანს შორის დიალოგის სახით? ესეც - ჩემი კიდეც ერთი უსუსური მითოლოგია, მოულოდნელი მონყენილობების ტკბილი ნაყოფი. ახლა, როცა ძაფს ვართავდი, ამ მითოლოგიით გავფანტე ფიქრი სახელმწიფოზე, რომელიც, როგორც ჩანს, ადამიანს მხოლოდ სიკვდილის შემდგომი თავისუფლების ნებას აძლევს. თუ ჩემი მეორე საყვარელი მართალი იყო, ჯარში თურმე ერთი ასეთი კანონი თუ წესი მუშაობს: როცა ჩინით ქვემდგომს ჩინით ზემდგომისგან გაცემული ბრძანების მიზანშეწონილობაში ან სამართლიანობაში ეჭვი ეპარება, მას მხოლოდ ბრძანების შესრულების მერე შეუძლია ნაბრძანების გაპროტესტება. სახელმწიფოში ადამიანის ცხოვრებაც ხომ იგივე პრინციპს ეფუძნება: ის ჩვენ გვიბრძანებს, ერთგულად ვემსახუროთ მთელი ცხოვრება და როცა მოვკვდებით, გავაპროტესტოთ

ბრძანების მიზანშეწონილობა. სამწუხაროდ, რომც მოახერხოს განსვენებულმა ეს ძნელი საქმე, პროტესტით ისევ სახელმწიფოს უნდა მიმართოს. სახელმწიფომ, საუკეთესო შემთხვევაში, შეიძლება დანაშაული აღიაროს და მომჩივანს ურჩობის ნება დართოს, მაგრამ არა - ხელმეორედ სიცოცხლის. უნდა წარმოიდგინო ჩემი ზოგიერთი მოწყენილობის სიღრმე, თუ იმ ჩემს აკვიატებულ იდეასაც გაგიზიარებ, რომ სახელმწიფო კანონს განამტკიცებს და არა - წესრიგს. მე კი მიმაჩნია, ნებისმიერი ადგილი კანონიერი უნდა იყოს, სადაც ჩვენს სულებს უნევთ ცხოვრება. ეჰ, ჩემო კარგო სერაპიონ, ეს კანონი განწირულია საიმისოდ, რომ ვერ აიტანოს და, უფრო მეტიც, შეიძულოს ჩვენი შესაძლო ერთადყოფნა. ასეა თუ ისე, უკვე მამიდა ვარ და ეს ცოტას სულაც არ ნიშნავს. მით უმეტეს, ჩემს ასაკში და ჩემს ასეთ მდგომარეობაში. გახსოვს?:

ბოლოს ჩვენი თავიც გაგვახსენდა ამ აურზაურში, - როგორები ვიყავით მაშინ, ჩვენ-ჩვენი ხმით დაკავებულები: ჩვენი დგომის ჩრდილი მანქანების ხმაურს ანელებდა და წარმოქმნიდა გადაძახილს უკვე მოძრავ იმ ქმედებებს შორის, რომლებსაც, როგორც ჩვენზე ადრე დახოცილებს, ვერ დავენეოდით დღეიდან ვერასდროს; გაყვითლებული ნიგნის გვერდებიდან ამოხეულ ჩვენს სიკვდილს - ამ ჩვენს მონდომებას - ქარი ფოთოლივით მიაფრიალებდა, ტბაში მოციმციმე კენწეროებივით შორს ჩვენგან მიაფრიალებდა.

რაც შეეხება იმას - ჩემს სხეულს, - ახლა შეიძლება თამამად ითქვას, რომ არც ერთი მისი მოძრაობა არაა ერთმანეთის გამომრიცხავი, არც ერთი ახალი ჟესტი არ უპირისპირდება წინარეს და არ გამორიცხავს მომდევნოს. ესაა დროსთან დადებული ხელშეკრულების წმინდა შედეგის ექსპლიკაცია, მოძრაობათა სწორხაზოვანი თანმიმდევრობის ბანალური სურათი, მოულოდნელობებისგან დაცლილი და მოსაწყენი. ამ სურათს გააჩნია ჩარჩო და სიბრტყე, მეტი არაფერი. ვინც ახლა მისი სახით მოძრაობს, ის უკვე ცნობილი და მოსაწყენია, რაკი ცნობილი და მოსაწყენია მისი მოძრაობების ურთიერთშეთანხმებული კომბინატორიკა. დრომ ნება დართო ამ მოძრაობებს, იწოდებოდნენ მოძრაობებად; ისინი არსად არ არიან, ვინაიდან დროს არაფრით არ ამდიდრებენ; არ სთავაზობენ რაიმე ისეთს, რაც არ იქნება დროული, რაც ცნობიერების დაძაბულობის მანიშნებელი და ამ დაძაბულობის მწარმოებელი, განახლებადი პროცესის უზრუნველმყოფელი - დაუცველობით უზრუნველმყოფელი - ხდომილება

იქნება. ის მხოლოდ იმეორებს. არა, ის არ იმეორებს სხვების მოძრაობებს; ის მოძრაობის იდეის სრულყოფილი გამოხატვის მცდელობას იმეორებს, იმეორებს შეცდომას, რომელიც უკვე დისკრედიტირებულია. უფრო მეტიც, იმეორებს დისკრედიტირებული შეცდომის ახლად დაშვების მაგალითებს და ამ მაგალითთა გამეორების მაგალითებს, ანუ: მისი სახით დროს საქმე აქვს შეცდომის დაშვების შეუძლებლობასთან. ის არ ცდება. საიმისოდ, რომ შეცდეს, მისი მოძრაობების თანმიმდევრობას არ ჰყოფნის ძალა, - გამთლიანდეს რღვევის, და არა კომბინატორიკის, ფასად; გამთლიანდეს ურთიერთგამორიცხვის და მისი განადგურების ფასად. და, მაინც, ასეა თუ ისე, მოძრაობს. მაგრამ თუ ის მაინც მოძრაობს, ეს მოძრაობა არის პროტესტი, დაპირისპირება; მაგრამ - ვისთან ან რასთან? საქმეც ისაა, რომ - არავისთან და არაფერთან. ესაა დაპირისპირება წარმოსახულ მტერთან, რომლის წინააღმდეგ წარმოსახული ჯანყი მას ამშვიდებს და აიძვებს, რომ მოძრაობა წარმატებით მიმდინარეობს; რომ - რაც მთავარია - მისი მოძრაობა საჭიროა, ჯერარსულია, გადამწყვეტია. მას სხვა არაფერი აქვს სათქმელი. თუ ამ პროტესტს ნაფართმევთ, მისი მოძრაობაც გაქრება. ეს პროტესტია სწორედ ძალა, რომელიც წარმოქმნის რაოდენობრივ ხმაურს და ალიზიანებს, აღძრავს მაყურებლის ხედვას. მისი მოძრაობის შინაარსი რაღაც ისეთზეა დამოკიდებული, რაც ვერასოდეს წარმოქმნის შინაარსს, ვერ წარმოქმნის მოძრაობის ავტონომიას. თუ მას თავისივე მოძრაობები თავს არ ესხმიან, შიგნიდან არ გლეჯენ და ნაკუნებად არ აქცევენ, მხოლოდ იმიტომ, რომ ვერ პოულობენ ცენტრს, საყრდენ ნერტილს ამ სხეულში, გადაადგილებებისგან მშენებარე ამ მოცემულობაში, რომელიც მოძრაობს იძულების ძალით, გარედან. ის ყოველთვის გარედან უტევს და ახერხებს კიდევ იმის გაძევებას, ვინც თავადვეა, მაგრამ ყოველთვის - გუშინ. ეს ყოველწამიერი "გუშინ" მისი ნუგეშია ყოველი შესაძლო გამოცხადების, მოსალოდნელი განკითხვის წინაშე, იმის პირისპირ, რასაც მისი შიში ალიარებს, მაგრამ უარყოფს. ის იძულებულია, ყოველწამს აზუსტებდეს, რომ მისი მოძრაობა ოდესღაც და სადღაც დაიწყო; იძულებულია, თავს იმართლებდეს სწორედ მაშინ, როცა ასრულებს მოძრაობებს, ანუ როცა მისი თითოეული მომდევნო ჟესტი ბაძავს ან იმეორებს წინარეს. ვიდრე მის ფიქრში არსებობს მსგავსი ილუზია - მომდევნოში წინარეს შენახვის შესაძლებლობა გამეორების ან ასლირების გზით, - ვიდრე მისი ფანტაზია გამორთულია, მისთვის უცხო იქნება თავისი მთლიანობაც, ანუ მისი - ჩემი სხეულის - უმიზნო და უფუნქციო, უსიტყვო მდინარება.

შენიშვნები

მუტაცია

პირველი პუბლიკაცია: *მუტაცია* (საბექტდ მანქანაზე აკრეფილი ტექსტის რიზოგრაფული თვითგამოცემა). თბილისი, 1993. ტირაჟი 500 ცალი.

აქილევსის მეორე ქუსლი

რომანის შემადგენელი ცალკეული ნოველების პირველი პუბლიკაციები: *განაზრებანი იონასი: სამი დღე და სამი ღამე თევზის სტომაქში რომ იმყოფებოდა*. *ჟურნალი პოლილოგი*, №№ 1, 2, 4, 1994.

ირიბი თარგი. *ჟურნალი პოლილოგი*, №2, 1994.

წასაკითხის შინაარსი; წასვლა. *ჟურნალი პოლილოგი*, №3, 1994.

მოსანიშნი სამუშაოები. *ჟურნალი პოლილოგი*, №4, 1994.

სულ სხვა შემთხვევის ისტორია. *ჟურნალ-გაზეთი ლიტერატურა*, №2, 1996.

მოსაცდელი. *ჟურნალი ცისკარი*, №4, 1998.

რომანის პირველი პუბლიკაცია: *აქილევსის მეორე ქუსლი*. ფიქციური გამომცემლობა *მერწყული*. თვითგამოცემა. თბილისი, 2000. ტირაჟი 100 ცალი.

შინაარსი

რომანები

მუტაცია

აკილევის მეორე ქუსლი

5

73

შანიშვნები

345

Dato Barbakadse
Ergebnisse
Band II

Tbilissi
2014

ნიგნში წარმოდგენილი ყველა ტექსტის კორექტორია დათო ბარბაქაძე. მანვე დააკაბადონა და მოამზადა ნიგნი გამოსაცემად. ავტორს ეკუთვნის, აგრეთვე, საგამომცემლო კონცეპცია და დიზაინი.

ნიგნის ერთი ეგზემპლარის ბეჭდვის და ყდაში ჩასმის ლირებულებამ შეადგინა 25,50 ლარი.